CHU LAI

Cuộc đời

DÀI LẮM

Mục lục

Phần một

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

Phần hai

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

33

34

35

Phần một

Ebook miễn phí tại : www.SachMoi.net

1

SỰ LINH CẢM VỀ MỘT NỖI BẤT HẠNH NÀO ĐÓ TRONG THẾ giới vô thức mù mờ của anh đã xảy ra.

Đó là vào khoảng lúc 5 giờ sáng. Cả thị xã trung du vẫn còn chìm trong cơn ngái ngủ trễ nải mà nếu để ý tinh một chút, dường như có thể nghe được cả tiếng cựa mình nồng nàn của những tấm thân con gái dưới làn chăn mỏng. Sông Đa Quýt thở phập phồng dưới chân đồi. Một chút sương mù lãng đãng vương trên mái nhà bưu điện. Tiếng mèo động tình cuối cùng đã yếu đi trong màu da trời bợt bạt như da người chết trôi. Một tiếng giao hủ tiếu mỳ cô đơn và dấm dứt kẽ răng trườn trong ngõ nhỏ. Bụi và rác từ những chỗ mai phục im lìm bắt đầu túa ra để từ bây giờ thực thi cái ngôi vị độc tôn cho đến tối hỉm. Tiếng máy nước nhà ai chảy từng giọt từng giọt gợi lên cái sự tiểu tiện đầu sáng của một gã đàn ông u xơn tiền liệt tuyến...

Có tiếng gõ cửa vang lên chát chúa như tiếng cối tép nổ miệng hầm. Anh không giật mình. Nói đúng ra, vào cái tuổi ngoài bốn mươi đã bươn trải đủ chuyện trên đời, anh không con cái khả năng biết giật mình. Vả lại cả đêm qua anh có ngủ được chút nào đâu mà giật kia chứ.

- Long à! – Anh gọi cậu con ngủ ở phòng trong – Ra xem ai mà ngõ cửa hỗn vậy?

Anh định nói sớm vậy nhưng cứ nói mạnh thế để tự trấn an mình. Thằng con 17 tuổi, mới học có lớp 12 mà đã cao 1 thước 65 vừa càu nhàu vừa gãi đùi cành cạch đi ra. Cửa mở. Cơn gió lạnh cùng với hai, ba bộ sắc phục công an tím tái ùa vào.

- Ông Vũ Hà Nguyên!

Gớm! Giọng ai mà mới sáng ra đã ráo hoảnh, quyền uy thế nhỉ?

- Tôi đây! – Anh chui ra khỏi cánh màn có dính vài ba vết máu muỗi.

- Mời ông đứng lên nghe đọc tuyên lệnh khám nhà và bắt giữ!

Đến rồi đây! Dẫu đã lường trước trăm lần ngàn lần nhưng vừa nghe, anh đã thấy cổ chân mình sưng phù lên, hụt hẫng, chao nghiêng như chân người khác lắp vào. Thằng con nhìn bố. Đôi mắt mười bảy mở to đến tưởng chừng không thể mở to hơn được nữa. Rùng mình. Đôi mắt này sẽ buốt xoáy vào anh không biết đến bao giờ! Nhưng anh lại chỉ, lạy

trời, mong cho cái sự bắt bớ này diễn ra thật chóng vánh, đừng đánh động cho bất cứ một ai ở khu tập thể này biết cả, lạy trời!

Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam... Cũng những từ những chữ quá đỗi quen thuộc mà anh đã đọc, đã viết biết bao lần trong các loại giấy tờ công văn của một đời doanh nghiệp mà giờ đây nghe sao lạ quá! Như của quốc gia khác, của thể chế khác. Và liền sau đó là cục cằn vang lên những tiếng lục lọi, xô đẩy, ập vào lôi ra, gạt xuống, quằng lên... của cánh tủ, ngăn kéo, giá sách, chăn màn, nệm ghế...

- Ông Vũ Nguyên! – Vẫn giọng nói nồng nặc mùi đêm – Trong nhà có két sắt, có chỗ cất giấu tài sản nào khác không?

- Thưa không?

- Vậy tất cả những sổ sách, giấy tờ liên quan đến tiền bạc, tài sản cá nhân ông để ở đâu? Ông đem gửi chỗ nào?

- Tại sao tôi lại phải đem gửi trong khi nhà chỉ có hai cha con?

- Tức là – Một tệp tiền cả lẻ lẫn chẵn được giơ lên – toàn bộ của cải ông chỉ có mấy triệu bạc này thôi?

- Tôi không rõ là bao nhiêu nhưng... có lẽ cũng chỉ có thế.

- Vô lý! – Bây giờ mới nghe thấy gắt – Một giám đốc tăm tiếng như ông, một giám đốc được mệnh danh là tỷ phú khét tiếng như ông mà toàn bộ chỉ có vậy thôi à? Nhà cửa đồ đạc cũng... Vô lý!

- Xin các đồng chí cứ khám kỹ và nếu cần, cho xác minh tất cả các ngân hàng trong, ngoài nước.

- Tất nhiên sẽ xác minh. Và yêu cầu ông chỉ được nói khi tôi hỏi. Bây giờ mời ông đi!

- Xin hỏi tôi có phải mang theo cái gì không ạ? Quần áo, chăn màn, thuốc, bàn chải đánh răng... chẳng hạn?

- Mang đi! Nhưng mà lẹ lên! Cái gì thiếu, mang sau.

Miếng quân hàm trên vai bắt đèn loé sáng. Thiếu tá... Mới chiều qua thôi, viên đại tá chỉ huy trưởng của anh ta còn tức điên lên vì trận cầu lông đánh thua anh ở sân câu lạc bộ!

Đứng cách con ba bước, anh nói: "Ba không có tội. Có kẻ đã hãm hại ba. Con nhớ lấy chuyện này... Số tiền này để con đóng tiền học và mua gạo mắm... Ba tin rằng ba sẽ trở về nhưng nếu không về, con ráng học cho giỏi, ra trường, con hãy làm sáng tỏ mọi điều cho ba. Ba đi..."

Giọng anh nghẹn tắc nhưng đứa con vẫn chỉ nhìn. *Bọn bạn con nó bảo ba mày giỏi*

nhất vùng... Nó lại bảo mày có quyền tự hào về ba mày... Mới hôm nào thôi, đôi mắt kia còn nói với anh như thế.

Lúc đó là 5 giờ 30! Phố xá vẫn vắng tanh. Thị xã vùng bán sơn địa này còn im lìm. Chiếc xe thùng lăn bánh bon về hướng thành phố lặng lẽ như mọi lần chiếc xe của công tình yêu cũng lặng lẽ lăn bánh đưa bánh đưa anh về sân bay để thực hiện một chuyến đi ra Hà Nội họp hay một chuyến công cán nước ngoài.

***

Đời người dài lắm! Vậy nhưng đêm đó đối với anh còn dài hơn cả đời người!

Chỗ của anh đó, vào đi! Từ bây giờ anh là phạm nhân, mọi nội quy anh phải có bổn phận chấp hành nghiêm chỉnh! Mọi sai phạm cố tình chống đối sẽ bị trừng phạt thích đáng! Ôi chào! Sao cứ văng vẳng tiếng loa trực thăng gọi xuống ngày nào: "Mọi sự ngoan cố chống trả, quân lực Việt Nam cộng hoà sẽ buộc phải trừng phạt thích đáng..."

Sau câu nói càu nhàu đầy mùi quản giáo đó là hàng loạt những tiếng nói khác nhừa nhựa, đều cáng ở đâu đó xung quanh đổ ập xuống đầu: *Giám đốc hả? Tổng giám đốc hả? Vỡ nợ hay ăn cắp? Cái mặt trứng tươi thế kia là chỉ có ăn cắp! – Khổ thằng già rồi thằng già ơi! Sướng lắm thì khổ nhiều, đời có vay có trả, ráng mà sống, đừng đập đầu vào tường, nghe lão! – Sao? Có mang theo trong người thứ gì không đó? Bỏ ráo trọi ra làm một cái lễ nhập môn coi!... Mẹ! Không có cái đếch chi hết. Tiền không! Thuốc không! Thế thì làm giám đốc làm con mẹ gì – Không sao! Chắc cha này nuốt vào bụng để nuôi béo "thằng nhỏ" hết rồi. Tụt quần chả ra coi thằng nhỏ còn... chớ được giọt nào không! Tụt!...*

Từ đầu đến giờ anh chỉ ngồi im như không nghe thấy gì, không nhìn thấy gì, trống trải và mụ mị nhưng tới khi có hai thằng mất dạy trẻ tuổi, râu ria, mồm miệng hôi hám vật anh ngã ngửa rồi một thằng giữ tay, một thằng tháo dây lưng lôi chiếc cạp quần xuống, thằng khác thọc tay vào dưới háng định bắt đầu thực hiện một động tác mân mó khốn nạn thì trí nhớ anh sực tỉnh. Một tiếng thét, một cú đạp, một động tác bật dạy mạnh không ngờ nhưng chỉ tích tắc sau, toàn thân anh đã bị ép cứng xuống sàn nhà, quần bị tụt đến gối, tênh hênh, thẳng đơ như một thanh tà vẹt bị tán đinh ri vê xuống đường ray. Những ngón tay sần sượng, thô rám lại tiếp tục cái động tác hồi nãy một cách khoái trá. Anh cố vớt vát một câu tắc nghẽn: "Các cậu tính làm cái trò bẩn thỉu gì vậy? Các cậu chỉ bằng tuổi con tôi mà sao...". Một tiếng cười hực lên: "Để dạy bố cách tự sướng. Một giám đốc cao su chỉ huy hàng ngàn gái tơ như bố, chắc đêm nào bố cũng sướng, vào đây không có, thèm, chỉ có cách bố tự tay cầm vào nó mà sướng thôi. Bố hãy bắt đầu cuộc sống thứ dân từ thói quen nhà nghèo không mất tiền này. Nào! Ráng lên bố! Con giống của bố hết xí quách rồi hay sao mà cứ mềm èo vậy! Ráng lên... Rồi! Sắp được rồi... được rồi đó! Cha chả! Dòm còn ngon lắm! Hơn trai tơ".

Chẳng biết nó có chớ được hay không như từ hai hốc mắt mở trừng trừng đau đớn của anh, rõ ràng là có những giọt nước mắt khô quánh đang chớ, đang rịn ra thật. Và chính những giọt nước mắt câm lặng đó đã làm bật lên một giọng trầm khàn cất lên từ góc

phòng: “Để cho người ta yên!” Tiếng nói chán ngắt, mệt mỏi nhưng đầy uy lực đó có tác dụng tức thì. Tiếng nói của một người đàn ông cao tuổi. Nói mà vẫn nằm. Uy lực mà không cần căng giọng. Cả bọn ngần ngừ nhìn nhau rồi lẳng lặng về chỗ. Mùi hôi hám loãng ra. Đến lúc đó anh mới bỗng thấy rỗng roãng cả người. Mùi vị tù đày nếu lúc nãy còn mờ nhoà thì giờ đây đã hiện hình thật cụ thể, góc cạnh.

Anh oà khóc! Gần hai mươi năm sống trên đời, đây là lần thứ hai anh khóc, khóc vỡ toác, khóc nức nở, khóc không thể kìm lại được. Lần thứ nhất cách đây hơn hai mươi năm, năm Sáu Tám, cả đại đội chết hết dưới cầu sông Sài Gòn, anh đã khóc tầm tã suốt quãng đường đêm ba giờ đồng hồ một mình lủi thủi trở về căn cứ và để bây giờ, cũng là đêm, một mình...

Đêm không ngủ dài khổ bằng cả một đời. Đêm không ngủ đối với một người hầu như không bao giờ biết mất ngủ như anh lại dài dặc ngàn lần hơn. Muốn quên đi, không muốn nhớ gì hết, không thể nhớ được gì cả nhưng trời ơi, sao những mảnh đời xa lắc, những mảnh đời anh đã trải qua, cả những mảnh đời anh không nhìn thấy lại cứ xôn xao sống dậy, đứt quãng, chắp nối, tranh cướp, chen lấn, gầm ghì trong anh tan nát thế này...

2

ĐÓ LÀ NHỮNG THÁNG NGÀY ẢM ĐẠM CỦA THẬP KỈ 80, khi cả vùng đất hàng chục ngàn héc ta đang rung lên, nghiêng ngả, vật vã bởi cái hiệp định cao su Việt Xô có nhiều khả năng biến thành chú voi khổng lồ bị sa lầy. Khổng lồ! Cuộc chiến tranh khổng lồ vừa thắng lợi. Một ý chí khổng lồ đã ca khúc khải hoàn. Một nỗi lạc quan khổng lồ đang tràn ngập khắp bản làng ngõ phố. Những ý tưởng kinh tế khổng lồ được hình thành. Bởi thế, cái kế hoạch 5 vạn héc ta cao su vặt vãnh này đâu có gì với sức vóc chẻ tre dóc nứa lúc ấy. Những bộ óc điều hành ở chất ngất tầng cao nghĩ vậy. Và vậy là sa lầy. Sa lầy thành bản chất. Sa lầy có chiều sâu. Sa lầy không gượng được nữa! Bỗng vỡ ra cái điều quá đỗi đơn giản mà sao chậm rì đến thế: Đem áp đặt cái thế phá đồn, giành đất hùng mạnh vào thứ cây im lìm, lành hiền này đâu có dễ. Nó là cây chứ đâu phải trận giặc. Nhưng nó sẽ là trận giặc một khi con người không hiểu nó là cây.

Trận giặc ấy là thế này: Đất đai nhiều quá! Kế hoạch lớn quá! Nhưng thời gian lại không cho phép kéo dài. Thế là vội. Vội thì ắt phải huy động tới con người. Người từ khắp bốn phương dồn về như trẩy hội trong hy vọng đổi đời, lật đời, trong hứa hẹn đây là một kinh đô cao su huy hoàng mà tại đó, con người sẽ chính thức trở thành một công nhân công nghiệp được bảo hành cuộc sống ấm no ở nhà lầu, điện nước tràn trề từ lúc lọt lòng cho đến tận ngày nằm xuống. Nhưng chao ôi, những sinh linh phần lớn là nghèo khổ từ các vùng biển hoang hoá, từ các vùng đồi khô cằn đó lại không biết, không hề có mảy may chút hiểu biết gì về cái loài cây cho mủ này. Và máy móc, và xe pháo, và xăng dầu được tập kết ùn ùn mang bóng dáng một cuộc tổng tiến công đại quy mô lần hai, cuộc tiến công hỉ xả vào đói nghèo. Nhưng máy móc vẫn là máy móc. Nó chẳng thể thay thế được tri thức làm rừng. Một chủ trương từ trên cao dội xuống: Bỏ máy móc! Tận dụng sức người! Con người sẽ quyết định hết thảy! Hãy lấy phương châm *Ruồng cốt đốt dọn* của ông bà làm khẩu hiệu hành động. Thế là máy móc được đổi bằng xương máu từ một quốc gia xa xôi chuyển về đã thành đống sắt vụn, xăng dầu thành chất đốt bỏ hoang giữa trời, của nả nhà nghèo mà một đống đành theo khói bay đi và người thì tiếp tục trồng ầu, trồng lấy được, trồng bằng mọi cách để lấp đầy hiệp định. Cả 50 ngàn héc ta đất ngả nghiêng, vỡ vụn. Cây không lớn. Lớn rồi lại không có mủ. Rừng cây thành vô sinh. Cây rền rĩ, người than khóc. Thiên hạ vỡ mộng đã lác đác bỏ về. Kẻ mới tới, thoáng thấy cảnh tình cũng ngoắt lưng rùng mình trốn chạy. Đói rét, bệnh tật, tăm tối, chết chóc... bắt đầu hoành hành. Cái các, cái xấu thừa dịp nảy mầm ma quái như cỏ dại. Hy vọng đã thành tuyệt vọng. Cao su đi dễ khó về... Câu ca cũ sao lại thổi buồn đến thế dọc suốt các hàng lô. SOS! Cây cao su kêu cứu! Phận số con người kêu cứu! Những chiếc xe sang trọng xịch đến rồi lại đi. Những chiếc chuyên cơ từ Hà Nội bay vào cũng chỉ dừng lại ở trụ sở Công ty mươi phút rồi cất cánh chìm lút vào mây trời. Chỉ còn lại rừng cây là vẫn đứng im lìm, ngơ ngác. Ngơ ngác và khổ đau cả cái nhìn của con người. Con người bỗng trở thành thủ phạm và nạn nhân chẳng đừng của chủ thuyết duy lý đang gào thét vang rừng: *Đánh Mỹ được thì làm cái gì cũng được hết, huống chi là cái cây cao su vớ vẩn này! Các đồng chí! Dàn hàng ngang tiến lên!*

Nhưng cái sự dàn hàng ngang ấy không tiến lên được mà lại dậm chân tại chỗ, lún sâu hơn. Hàng ngàn héc ta cao su èo uộc có khả năng bị loại bỏ. Hàng trăm con người mới hôm qua còn được gọi là ưu tú bây giờ cũng ngơ ngác đứng co cụm lại với nhau. Xao xác... Xao xác... Lại xao xác, trống vắng đến rợn người như nỗi trống vắng sau một trận đánh huỷ diệt cấp chiến lược năm nào.

*

**

... Đại đội trưởng trinh sát Vũ Nguyên trở về với vùng rừng cao su trong cương vị giám đốc một xí nghiệp công trình đúng vào những ngày oi nồng hầm hập đó, khi anh mới vừa tròn hai mươi tám tuổi, được nhìn nhận như là chàng sĩ quan trẻ đẹp, có triển vọng nhất binh đoàn. Anh trở về cùng với cả đội hình trên vạn con người đã lập nên những chiến tích lẫy lừng trong suốt chiều dài các chiến dịch. Anh trở về trong ý định sắt đá của cấp vĩ mô rằng, bằng mọi giá người lính phải vực dậy được con voi kinh tế khổng lồ đang rống lên những tiếng kêu thảm thiết giữa đầm lầy này.

Và những người lính với trữ lượng nhiệt tình chưa mất đi nhiều lắm sau cả chục năm buông toả vào trận mạc đã phần nào thực hiện được cái ý định mang bản chất cao đẹp nhưng cũng quá đỗi thiệt thòi nước sông công lính ấy.

Những tưởng vực dậy được là xong, là lại trở về đội hình chiến đấu đầy kỷ niệm đau thương và hào sảng nhưng anh đâu ngờ rằng, con voi khổng lồ khoác làn da nhám xúi duy ý chí đó đã vĩnh viễn gắn số phận những người lính vào số phận trường sinh của nó, gắn cho đến tận bây giờ, khi anh đang nằm trên chiếc giường xi măng lạnh lẽo, có những răng rệp cắn nhôn nhốt ở khe mông nơi đây.

Cuộc đời anh có lẽ sẽ không đến nỗi bị xô đẩy đến cái hoàn cảnh khốn nhục này nếu như ngày ấy, sau ba năm phụ trách xí nghiệp công trinh, anh không đột ngột được điều xuống cứu nguy cho một nông trường trọng điểm đang có nguy cơ tan rã. Chậc! Thì cũng chỉ là có lẽ thôi chứ nước đời muôn vạn ngóc ngách biết đâu mà lường. Cũng như những lời khuyên vừa chân tình vừa bỗ bã của bạn bè khi biết tin anh sắp rời xa họ kia:

“Vớ vẩn! Cậu ở đây đang yên đang lành, chí ít cũng còn chút bóng dáng kỷ luật nhà binh, sống đỡ phải nhìn trước ngó sau, xuống đấy để mà vỡ mặt à?”

“Ông có biết cái nông trường ông sắp xuống nó là thế nào không? Đồi nghiền thịt đấy! Mới có ba năm mà nó đã cho ra bã bốn đời giám đốc rồi. Cậu liệu được mấy hả, hay là nó chỉ chờ cậu xuống là cái miệng đỏ lòm của nó sẽ táp một phát gọn hơ?”

“Nghĩ lại đi sếp ơi! Tính sếp thẳng thế, nóng thế, lại nhiều khi tỏ ra rất yếu mềm, nhẹ dạ thế, xuống nông trường nhiều cái chướng tai gai mắt, nhiều cái hiểm độc lắm, không trụ nổi đâu”.

“Này, em bảo thật nhé, có khi nào anh nghĩ người ta đang có ý định nhổ anh đi bằng

cách ném xuống một cái xoáy nước toàn ba ba thuồng luồng để anh không có dịp ngoi lên được nữa không?"

"Nó nói đúng đấy. Ông anh thử nghĩ lại cái vụ đổi tiền hay cái vụ khoán sản phẩm tí nữa thì đưa ông anh đến cửa nhà tù xem. Ôi! Cõi đời phức tạp thấy mẹ mà ông anh cứ phiêu diêu lãng mạn như bay trên mây ấy thôi. Nhớ không?"

...

Anh nhớ chứ! Nhớ bỏng rát cả cổ họng nữa là khác bởi chuyện đó mới xảy ra cách đây có hơn một năm và anh, cho đến lúc ấy anh cũng chỉ mới có ba mươi hai tuổi chứ mấy! Anh không thích sự đổi tiền, đúng! Đổi làm gì khi nền sản xuất còn quá ư ăn đong thế này để rồi trước sau đồng tiền lại tuột giá như cái gã mắc bệnh đại tràng tuột hết đồ ăn thức uống ra đằng mông, mất công! Cuộc sống hậu chiến chưa đâu vào đâu mà đã đổi tiền là dễ làm rối tung mọi sự lắm! Đúng, anh đã oang oang nói thế và tất nhiên chẳng ai để cho anh được nói thêm câu nào. Người ta đưa công an đến. Họ triệu anh lên huyện rồi lên tỉnh. Họ buộc anh phải giải trình này nọ. Họ bảo anh phát ngôn quá ư là vô tổ chức, dung tục, đây là chủ trương lớn của nhà nước, đồng chí là cán bộ, là đảng viên mà lại nói vậy là có khác chi tiếp tay cho bọn xấu đang từng giờ từng phút nhăm nhe cắn vào thành quả cách mạng, nhăm nhe đánh vào chủ trương của nhà nước ta! Anh cãi, cãi rất hăng, cãi như người ta nó là cãi có lý luận đàng hoàng và nói chung, khi còn trẻ lại vừa kiêu hùng bước từ trong rừng ra là hay cãi lắm.

Đáng lẽ là sự cãi đó sẽ dẫn anh đến rất nhiều phiền hà, thậm chí cả tai hoạ nếu như ông bí thư huyện, vốn là người từng trải, lại có mối quan hệ chiến đấu nhiều năm trên một địa bàn sinh tử không đứng ra che đỡ. Đỡ xong mới bảo: "Mày khâu bớt cái mồm mày lại, thằng khùng! Dù chủ trương có đúng hay không nhưng mày là thằng cộng sản, mày phải chấp hành. Khỉ khô cái mồm mày! Im súng cả mấy năm rồi mà vẫn giữ cái trò la hét oai oải như ngày nào xông vào đồn giặc là chết sặc máu đấy con ạ!". Nói phải củ cải cũng nghe. Thì im.

Vậy rồi cũng người bí thư nói tiếng Thượng sõi ngang tiếng Kinh được dân coi như thánh sống kia ít tháng sau lại đã âm thầm ủng hộ cái phương thức khoán sản phẩm trong kinh doanh, sản xuất của đơn vị anh. Thanh tra xuống một chục đoàn. Ban giám đốc công tình yêu gọi lên cũng một chục lượt. Anh bị xoay ngược xoay xuôi đến bạc cả tóc râu suốt ba tháng liền. Thế này là tiếp tay cho tư bản, là nô lệ cho kiểu làm ăn phi pháp bóc lột, là phá tận gốc các nguyên tắc kinh tế Xã hội chủ nghĩa ưu việt, la... Nói chung người ta chút nữa thì tống anh vào trại tâm thần. Khoán khiếc gì? Sao lại khoán? Bao nhiêu năm hậu phương mênh mông có khoán đâu mà vẫn nuôi được tiền phương làm nên kì tích thế kỉ? Đồng chí đã là cái gì mà dám một thân một mình lội ngược dòng cơ chế? Anh lại cãi. Cãi cũng hăng và cũng lý luận không kém. Không! Tôi không lội ngược dòng gì hết, tôi chỉ quá xót ruột khi ngày ngày phải nhìn cái cảnh công nhân của tôi sống lắt lay, làm lắt lay, ăn lắt lay, cái gì cũng lắt lay để rồi khi nằm xuống cũng lắt lay không ra cái giống người! Cuộc đời dài lắm! Nếu ngày qua ngày cứ lắt lay, trễ nải, nhàm chán như thế thì khác chi loài muông

thú, cây có, không vui buồn, không khát vọng, không chuyển dịch đổi thay. Tôi muốn công nhân của tôi có niềm mê say, háo hức mỗi sáng ngủ dậy. Vì thế tôi phải khoán. Khoán như khoán đào hầm tránh B52 trong rừng. Các đồng chí có biết cái khaons đào hầm đó không? Đào hăng lắm. Đào cho mình. Bị thương, sốt rét cũng bật dậy mà đào. Đào như điên như dại. Đào say sưa. Đào chính xác từng phân đất. Đào cho khỏi chết. Vậy thôi.

Người ta sẽ cách chức anh dẫu mù mờ không hiểu rõ lắm vì sao phải cách chức nếu như cũng chính cái người bí thư địa phương đầy mình uy tín kia lại không phóng xe xộc ngang vào cuộc họp Đảng uỷ. Ông bảo hãy khoán! Có một ông bí thư tỉnh ở một tỉnh trung du ngoài kia cũng khoán sản trên đất canh tác như thế này, cũng bị mất chức, cũng ối chuyện rầy ra nhưng đang được nghiên cứu lại, đích thân chủ tịch nước đi nghiên cứu và xem chừng có vẻ xuôi. Rừng cao su thuộc nhà nước nhưng đảng bộ công tình yêu cao su lại thuộc cấp uỷ địa bàn nên lời nói phát ra từ hai hàm răng bị cà cụt kia cũng có sức nặng lắm. Anh thoát. Nhưng lại bị mắng. Mắng nhẹ hơn. Miệng mắng mà mắt cười: “Vừa phải thôi mày! May mà có cái ông to tướng ở ngoài kia đỡ đạn dùm chứ không lần này mày tiêu rồi. Thích làm người hùng à? Thích là một trong những người đầu tiên phất cao ngọn cờ khoán sản trong cả nước à? Coi chừng cờ rách mà người tan đó!”. Bị mắng mà ruột mát như được uống nước dừa đầu hạ.

Ông tính đang không chui vào cái miệng đỏ lòm, lởm khởm nanh vuốt của nó ư? Chớ dại! Anh không dại và anh cũng chẳng muốn làm người khôn. Vả lại, đời dài lắm, thi thoảng cũng phải dại một chút cho nó tỉnh ra, nếu khôn cả đã thành Rô bốt hết trọi trơn còn gì. Vả lại, anh cũng muốn thay đổi môi trường cho vui, càng khó càng vui, càng gian nan càng muốn thử sức. Anh nghĩ thế và cũng trả lời thế. Song có một điều thầm kín mà anh không thể nói ra, không tiện nói ra, đó là cái sự chấp nhận xuống nông trường ở nơi anh còn vì bóng dáng một người con gái tên Thương. Hà Thương...

Sự ra đi lần này của anh trong hành trang chỉ mang theo hai tài sản: Tình yêu trắc trở và cây kèn kỉ vật của một đồng đội đã ngã xuống trao lại. Chàng trai người Hà Nội vốn là con một gia đình nghệ sĩ đang học dở trung cấp âm nhạc thì được lệnh tổng động viên ra chiến trường ấy, vào những giờ rảnh rỗi giữa hai trận đánh đã tận tình dạy anh cách sử dụng cái cây kèn lạ ngoắc lạ ngơ trông như ống lươn nâu quánh này. Anh học được nhiều bài lắm nhưng không hiểu sao Vũ Nguyên lại chỉ thật thích có mỗi bài Cái chết của con thiên nga! Sự ra đi của cái đẹp... Cái chết của những điều cao quý... Cuộc sống thật mỏng manh... Thiên nga mỏng manh! Phải chăng âm hưởng thăm thẳm của nó có cái gì giống cuộc đời, tâm hồn, số phận những người lính đang từng ngày ngã xuống vì một ý tưởng thiêng liêng luôn được ủ ấm trong lồng ngực. Và rồi lạ chưa kìa! Lại cũng chính cây kèn và bản nhạc con thiên nga... đó, giống như một định mệnh, đã cho anh có dịp được gặp em, yêu em và... xa em! Dạo đó...

3

KHÔNG NGỦ ĐƯỢC?

Tiếng hỏi khàn khàn và dóng một ấy là của một ông già hồi tối đã lên tiếng bênh vực anh. Anh không trả lời. Nói đúng hơn là anh không thể trả lời, không muốn trả lời. Hình như gà ngoài phố đã gáy canh một? Tiếng gà... Xưa nay anh có bao giờ để ý đến tiếng gà mà sao giờ đây nó lại thấm thía cái nghĩa yên hàn, tự do đến thế. Anh trở mình. Sàn xi măng kích thuốn vào từng đốt xương. Trời ơi! Đã có bao giờ kể cả thời chiến tranh anh phải nằm như thế này! Hai mươi năm làm doanh nghiệp, cũng ngần ấy lần hoặc hơn thế những chuyến đi nước ngoài, đi về Thành phố, đi ra Hà Nội... Những chuyến bay, những căn phòng sang trọng, những chiếc giường êm ái, những hương vị quý phái, những... Anh thoáng rùng mình. Đêm nhà tù sâu thẳm như đêm trong địa ngục. Từ đầu đêm đến giờ anh không hề chợp mắt. Không dám chợp mắt dẫu đầu óc ê ẩm, thân thể mỏi nhừ. Bởi lẽ, chỉ cần thoáng chợp đi một chút, khi tỉnh dậy, chợt nhận ra cảnh ngộ hiện tại của mình là lại bàng hoàng, bủn rủn hết cả người. Giống như năm xưa nằm giữa hàng rào địch chờ giờ nổ súng, gió đồng bưng mát quá mà anh cũng đâu có dám thiu thiu. Thiu thiu rồi, tỉnh dậy, lại đập mặt vào hoàn cảnh máu me và có thể sẽ vĩnh viễn ra đi khỏi cõi đời chỉ một lát nữa, đầu óc tê dại đi kinh hoàng lắm!

- Cố ngủ đi một chút! Đêm đầu vào đây ai cũng vậy nhưng chỉ vài đêm là quen.

Anh vẫn nằm im. Ông ta là ai? Một tên giết người, một kẻ hiếp dâm, một giám đốc cũng mang vạ tham nhũng như anh hay một gã buôn lậu ma tuý như những kẻ đốn mạt, nham nhở hồi tối? Chao ôi! Có ai ngờ đến cái tuổi ngoài bốn mươi này, mình lại bị sống chung phòng với bọn tội phạm ghê tởm như thế! Tội phạm... Mà anh cũng có sáng giá gì hơn. Anh cũng đang hiện hình là một tên tội phạm già đó thôi. Có tiếng sột soạt. Anh hé mắt nhìn. Người bạn tù đã trở về chỗ, nằm ngửa, vẩn vơ nhả khói thuốc lên trần nhà. Góc kia, sát tường, hai gã trai trẻ đang nằm úp thìa vào nhau, dưới vệt đèn bảo vệ vàng vọt từ ngoài sân hắt vào, đôi mông để trần cũng vàng vọt của chúng cọ chịn, ghì xiết mỗi lúc mỗi nhanh... Trời! Nước mắt anh lại rịn ra. Hà Thương ơi! Lúc này em đang ở đâu? Em có biết tôi đang phải sống cạnh những thằng người như thế nào...

Hà Thương... Tôi đã để mất em một lần và giờ đây, chắc tôi sẽ chẳng bao giờ có lại được em nữa!

*

**

Toàn cảnh nông trường khi anh xuống diễn ra thật thảm hại. Giống như cái xí nghiệp

công trình của anh thời chưa khoán sản phẩm. Tất cả đêu phực lên cái mùi vị mốc thếch, lởm khởm của một cánh rừng đang vào kỳ tàn lụi. Cây lởm khởm, cây thực sinh nằm cạnh cây mới trồng, người lởm khởm, mủ chảy từng giọt như bầu vú mẹ tong teo đã kiệt sữa, ngày ảm đạm, tối trở về trong âm u dầu đèn, đường sá lầy lội, mái lá trống hoác như những con mắt mù loà nhìn lên bầu trời tím tái õng nước, mắt người lớn trĩu nặng tâm tư, bụng trẻ thơ chứa đầy khoai sắn và thuốc kháng sinh, một ca sốt rét phải cáng đi mất ba ngày, đầu tuần cán bộ chủ trì các đơn vị lên công tình yêu giao ban phải lội bộ, cơm đùm cơm nắm cứ như cái anh đi thăm tù, bóng dáng người cạo mủ lẩn quất, lầm lụi trong rừng sâu gợi nhắc những hồn ma bóng quế, những cô nữ tu khổ ải ngày nào, nước da con gái xanh úa dần đi theo màu lá, thỉnh thoảng nhìn nhau cười, cái cười lại như khóc và đó đây trong các khoảnh đất ẩm ướt đầy cỏ lác, đã rải rác hiện lên những nấm mồ oan nghiệt chết vì đói khát, vì bệnh tật...

Nhưng cái thảm hại nhất lại nằm lẻ khuất trong lòng dạ con người mà lúc đó anh không tài nào nhận biết được. Chẳng một ai có thể nhận biết được. Bởi nó đã diễn ra trước khi anh khăn gói xuống đây. Nó ủ dấm, nằm gọn cho đến suốt những năm tháng sau này. Con người đó có cái tên thật lành hiền nghe như khoai như sắn: Phạm Đăng Điền. Đăng Điền kém anh vài ba tuổi, thông minh, sắc sảo, văn hoá được đào tạo khá cơ bản, lúc ấy đang giữ chức đội trưởng, và có lẽ là vào loại đội trưởng giỏi giang kỳ cựu nhất của hơn hai chục nông trường trong toàn Công tình yêu.

Anh ta đang ngồi trước mặt phó giám đốc Đoàn Thanh, một cấp phó nông trường cũng kỳ cựu không kém. Và hai cái kỳ cựu đang chụm đầu vào nhau, chỉ giãn cách bởi chai đế đã vơi hơn một nửa, xung quanh là rừng cây cao su sắp đến kỳ cho mủ toả bóng xanh mát như ánh trăng ma quái.

- Hắn sắp về đấy – Điền nói.

- Biết! – Đoàn Thanh nhìn đi đâu.

- Hắn là một tay cứng, chắc sẽ xáo tung lên tất cả.

- Biết!

- Và khi ấy, chắc anh em mình chỉ còn cách là cúi đầu răm rắp.

- Sao nữa?

- Và rồi là cuộc sống sẽ ngột ngạt không chịu nổi.

- Cậu ngột ngạt?

- Chả riêng ai.

- Còn gì nữa không?

- Nói chuyện với anh chán như cơm nếp nát!

- Thì tôi có bắt cậu nói.

- Nhưng hắn sắp về. Ít nhất cái sự về này cũng xúc phạm đến anh chứ?

- Tôi?

- Anh. Tuổi đời tuổi đáng anh hơn hắn, hồi bộ đội quân hàm anh phong trước hắn, anh lại là phó của bốn đời giám đốc, các giám đốc cứ lần lượt bị đốn, còn anh vẫn như bàn thạch, riêng điều đó cũng đủ để kỳ này anh lên nắm cái ghế giám đốc chứ không phải hắn, một thằng cha căng chuskieets một mẩu trồng trọt không biết. Nói thật tình nhé, em buồn cho anh!

- Chứ không phải buồn cho cậu?

- Và chán nữa! Chính cách cư xử quá sức nhu nhược của anh đã xúc phạm đến cả chúng tôi, những đứa đã lăn lộn với mảnh đất này ngay từ ngày người còn ngủ chung với cọp.

- Ý cậu?

- Ý anh chứ. Anh phải tỏ thái độ, phải ra mặt phản kháng, phải có tiếng nói lên tổ chức. Chúng tôi sẽ đứng bên cạnh anh.

- Xin lỗi nhé! Mình chịu. Mình mệt rồi và mình cũng không mê mụ cái chức giám đốc ấy lắm để phải phản kháng một cái gì. Hình như cái số mình sinh ra chỉ để làm phó, chỉ để phò một ai đó. Hồi chiến tranh cũng vậy, bây giờ cũng vậy.

- Nhưng hắn không đáng để anh phò. Và kẻ hắn thanh toán trước hết sẽ chính là anh.

- Miệng lưỡi cậu như rắn! Cứ làm như đây là vương quốc của một thế giới ngầm.

- Hơn cả thế giới ngầm nếu ta không biết cách tự vệ.

- Nói rõ ra xem nào!

- Phải đánh phủ đầu ngay từ khi hắn bước chân về.

- Cậu đánh?

- Nếu cần, nếu anh vẫn giữ thái độ im lặng.

- Bảo này! Nông trường đang tan nát, bộ sậu nông trường đang ba bè bảy mối, làm gì thì làm, mặc các cậu nhưng cái gì cũng phải cho có chừng mực. Đừng vì một điều gì đó mà làm công nhân cực khổ thêm.

- Vậy nhé! Ông anh ngầm thoả hiệp rồi đấy nhé! Cấm không có chuyện nửa đường nghĩ lại đâu đấy. Và yên tâm đi. Hắn cút rồi, người mà bọn này công kênh lên đặt vào chỗ cần

đặt thì chỉ có là ông anh.

- Cái đó mình... không biết.

Anh có quen Đăng Điền. Và tất nhiên cũng biết cả Đoàn Thanh. Hồi anh mới ở bộ đội chuyển ra thì Đăng Điền cũng vừa từ một tỉnh cực Nam Trung Bộ nhập vào. Nghe đâu hắn cũng có một thời lên xanh đánh giặc hăng ra trò rồi sau đó không hiểu vì lý do gì lại trở ra làm dân hay được tổ chức cử ra hoạt động trong dân không biết nữa. Hai môi trường, hai tiểu sử nhưng sống với nhau lại khá hoà hợp. Phải chăng cùng là dân Thành phố, cũng đã từng là sinh viên, lại có chút đồng điệu về tâm hồn tình cảm, người yêu âm nhạc, kẻ thích chụp ảnh, vẽ tranh và đặc biệt là đều cùng rất yêu rừng nên gặp nhau một cái là mến ngay. Mến nhưng vẫn có cái gì không thật gan thật ruột. Sau rồi người ở lại làm đội trưởng, người chuyển qua làm giám đốc xí nghiệp, xa nhau và hầu như không có tin tức gì về nhau cho đến tận bây giờ. Điều ấy anh hiểu rõ cũng có căn nguyên của nó. Đó là một lần uống rượu tranh luận về chuyện người Cộng sản có biết làm kinh tế không hay là... Điền đã tưng hửng: "Tôi không thích gì chế độ nguỵ, cũng không ưa gì Mỹ nhưng Cộng sản chúng ta còn phải học ở họ nhiều lắm cách cai trị và cách quản lý kinh tế ngoài những khả năng đánh đấm, võ biền đã lỗi thời". Lúc ấy không kìm được, anh đã kéo Điền ra một chỗ vắng, nói: "Cậu bắt đầu nhờn rồi đấy! Câu đó của ai đó nói ra thì có thể châm chước nhưng cậu, cậu đã từng là lính, dù là một thằng lính không đi hết cuộc chiến tranh chăng nữa nhưng cậu không nên nói cái giọng xổ toẹt đó, hèn lắm!" Điền không nói lại, chỉ cười lạnh: "Có thể tôi sai... Tôi không biết thật... Tôi xin lỗi!" Nhưng đôi mắt lanh lợi của hắn lại chuyển màu xám đục như đang có những cơn giông tích mưa vần vụ bên trong.

Phải chăng mọi chuyện được bắt đầu từ cái câu mắng văng ra một cách chân tình đó hay còn vì một lý do mù mờ nào đó không hiểu nổi, dẫu rằng khi anh trở về, Điền cũng đang là một thành viên của đảng uỷ nông trường! Nhưng còn Đoàn Thanh, tiểu đoàn trưởng cũ của anh, một con người ngay thật, hiền lành, không thấy nói ác về ai, không một lần xử tệ với ai, mộ con người đã có lần lạc rừng cõng nhau cả chục ngày, thoát, đã khóc nấc như đàn bà: "Đây là nghĩa tử sinh không bao giờ quên được, từ nay tao với mày kết nghĩa anh em, thề sống chết..." Chả lẽ con người ấy cũng cùng một duộc với hắn ư? Anh không tin. Cho đến bây giờ đã khoác danh tù tội, anh vẫn không thể tin! Còn Hà Thương... Lúc này cô có biết anh đã bị bắt không và nếu biết thì thái độ, tâm trạng cô sẽ như thế nào? Đàn bà... Ôi! Đàn bà... sao càng sống nhiều năm trên đời lại càng thấy họ là không thể hiểu nổi như thế?

*

**

... Lúc đó Hà Thương đang cắm cúi cạo mủ trên phần cây của mình. Nhìn cô thật khác với các chị em trong tổ: dáng cao, mảnh, nước da trắng, khuôn mặt thanh thoát, đẹp, những ngón tay thon dài dường như không phải dùn để làm cái công việc này và đôi mắt lúc nào cũng phảng phất nét buồn kín đáo. Giữa những cô gái chất phác khác, cô gây ấn tượng đến nỗi coslaanf một nhà thơ đi thực tế xuống đây đã phải thốt lên: "Như một diễn

viên đang thể hiện vai cô gái cạo mủ cao su". Cô chỉ lặng cười. Còn giờ đây, nhìn những giọt mủ ứa ra nhọc nhằn mà cô héo ruột héo gan. Nghe đâu giống cây này nếu trồng tốt, chăm sóc tốt, biết chăm bẵm biết yêu tương trân trọng nó, từ sáng đến giờ nó đã tràn ra cho người cả miệng tô sữa trắng ngần rồi chứ không phải cạn queo dáy bát như giọt nước mắt người mù như thế này. Đau lưng quá! Làm bạn với cây cối cả nửa năm rồi mà sao cái lưng chẳng mềm đi được một chút? Mỗi một ngày công suốt từ 4 giờ sáng cho đến 3 giờ chiều là phải đảm bảo cạo đủ một héc ta tức 450 cây, như vậy mỗi cây không cạo quá nửa phút. Chậm hơn, nắng lên hoặc mưa xuống, mủ lặn hết vào trong hoặc trộn hoà vào nước trời là coi như công cốc! Lại còn cái khoảng cách giữa mỗi cây nữa! Cây này cách cây kia chí ít là ba thước, mỗi buổi cạo phải đi hết cả khoảng cách ba nhân với bốn trăm năm mươi là bao nhiêu?... Ba mươi buổi cạo một tháng, ba trăm buổi cạo một năm, cả một đời cạo sẽ phải đi hết một đoạn đường dài dặc thế nào? Đi trong lặng lẽ, đi trong buồn tủi, đi trọn một đời con gái trong xanh xao, vô định mà rồi rút cục không biết mình đi đâu? Âm thầm quá! Âm thầm cạo, âm thầm về lán, âm thầm ngủ, âm thầm gá lắp một tình nghĩa vợ chồng, âm thầm đẻ để rồi chưa kịp hiểu chuyện gì, những đứa trẻ sinh ra lại âm thầm đi tiếp bước đi của cha mẹ... Cũng là một kiếp thợ thuyền nhưng phải chăng không có nơi nào thân phận người thợ lại chìm lắng, buồn tênh và ít nói ít cười đến câm lặng như ở nơi đây! Thoáng dừng tay nhìn những bóng dáng bạn cạo đang lẩn khuất trong ẩm ướt như những hồn ma bóng quế vật vờ, Hà Thương khẽ thở dài...

Đội trưởng Đăng Điền bước tới như một cánh dơi oà ra từ vũng tối. Hắn kín đáo nhìn cô với ánh mắt buồn buồn rồi lặng lẽ bỏ đi sau khi để rơi một tiếng thở ra ngấy buốt. Tiếng thở này chỉ có Thương là hiểu. Như thể là: "Rốt cuộc cô là ai, là cái gì mà cứ lầm lũi, bí hiểm như thể là cái thứ mà tôi không bao giờ với tới, như đang tồn tại ở một thế giới khác, một thế giới không hề biết đến có một thằng tôi trước đây, bây giờ và còn lâu về sau này vẫn đang hướng vọng về cô, lo âu và khắc khoải!" Nhưng mặt khác, bằng cái nhìn căng chằng như muốn thiêu đốt, nó lại muốn bảo: "Không sao! Trước sau gì thì sự bí hiểm, kiêu sa của cô cũng sẽ được chính tôi, gã đội trưởng trực tiếp của cô xé toang chứ không phải ai khác. Tôi đã mở lối mòn cho cô về đây thì tôi cũng sẽ biết cách rào dấp cái lối ấy lại".

Cô thoáng rùng mình. Như có con vật xanh nào trườn bò vào chỗ kín. Ngay từ ngày đầu về, cô đã không chịu nổi cái nhìn buốt lạnh của hắn. Đứng đối diện, hắn không nhìn dao cạo, không nhìn miệng cạo khô hay ướt, cũng không nhìn dăm cạo đẹp hay xấu theo đúng chức trách giám sát của mình, hắn chỉ nhìn xăm xoi thật sâu vào đáy mắt các cô thợ như muốn lôi tuột từ trong đó ra những suy nghĩ có khối có góc cạnh. Hắn không chịu nổi cái dáng vẻ thờ ơ, xa cách khi họ nhìn hắn. Là con người phức tạp đầu óc luôn chia hai phần sáng tối, hắn có thể không buông tha bất kì một nhan sắc có chút gợi tình nào nhưng đồng thời hắn cũng sẵn sàng nện vỡ mặt kẻ nào đó xúc phạm đến các nhan sắc ấy. Chính mắt cô chứng kiến trong một lần nhậu, Tụ, đội trưởng đội 2, vốn là người chém to kho mặn đã ồn ào nhận xét: "Tớ đã đi nhiều nơi, đã nếm đủ vị cuộc đời nhưng có lẽ không ở đâu khuôn ngực con gái lại đẹp như khuôn ngực con gái làm cao su. Trắng xanh như lá!" Sao anh biết? Một ai đó vặn lại, Tụ cười khục: "Bí truyền. Chỉ cần yêu cầu các nàng cạo ngược chứ đừng cạo xuôi. Cạo xuôi thẳng lưng thẳng ngực chả thấy gì, chán ốm. Cạo ngược, buộc các nàng phải gập người xuống và thế là... trắng ơi là trắng, phồng ơi là phồng! Cả một viện bảo tàng,

một phòng tranh ảnh các bộ ngực trinh nữ vùng sơn cước của thằng cha Điền được phơi bày ra hết trọi". Câu nói vừa dứt, lập tức cả khuôn mặt anh chàng to con bỗng méo lệch đi đến 120 độ về phía sau trước một cú đấm trời giáng của hắn vào chính giữa quai hàm. Hắn nói: "Mày có thể tụt quần cả trăm đứa, ngàn đứa nhưng mày chẳng nên mang cái chuyện ấy ra làm mồi nhậu nghe mày!".

Cái bảo tàng ngực như lời con người nát rượu nói ấy liệu có không, chưa ai dám quả quyết nhưng ảnh về những phong cảnh cao su, con người cao su, cả cái xấu lẫn cái đẹp đều được hắn chụp lía lịa, chụp cả cuộn cả chục cuộn là có thật. Cái thì hắn lồng kính treo trong nhà hoặc gửi biếu treo trong hội trường, cái thì hứng lên cũng đôi bận gửi đăng ở vài tờ báo và cũng có cái hắn giấu nhẹm, chỉ khi nào rảnh rỗi mới gài kín cửa, lục tủ mở ra xem một mình. Phải chăng đó chính là bộ ảnh chụp những khuôn ngực con gái làm cao su thánh thiện và tội tình như cái Tít hắn đặt?

Tội tình... Mới chỉ thoáng nghĩ đến đó, ngực cô đã thấy nhột nhạt khó thở. Càng nhột nhạt hơn khi một lần chính cô đã bắt gặp hắn nhìn lạnh tanh, vô cảm vào một chị thợ đang vạch bầu vú tròn căng, trắng nhễ nhại, đưa những ngón tay gầy guộc, đen nhẻm nặm sữa vào thân cây. Thức dậy đi làm từ lúc còn tối đất, đến buổi sữa dâng tức trong ngực, chẳng thể đáo về cho con bú, đành chỉ nặn sữa cho phun vào gốc cây chứ còn biết làm sao! Sữa cao su chảy từng giọt. Sữa người tia từng dòng. Trong quạnh quẽ, hai dòng sữa trộn hoà vào nhau, trắng như khăn tang, tức tưởi. Cây rền rĩ vặn mình, mắt người mẹ trẻ trôi thả đi đâu, ai oán... Vậy mà hắn cứ nhìn, ơ thờ, ráo hoảnh đôi mắt ra mà nhìn, cái kiểu nhìn của một kẻ ngoại cuộc, kiểu nhìn của một con đực đang chăm chú nghiên cứu những nét kỳ dị trong sự tồn tại nhọc nhằn của con cái... Hà Thương thoáng buồn! Chao ôi! Đáng lẽ mình chẳng nên về đây, chẳng nên nghe hắn làm ra cái bộ ngậm ngùi thương cảm mà về! Một con người nghe nói đã có thời từng ngồi trên ghế đại học, đã có lúc biết sống lặng thầm trong thế giới suy tưởng mênh mông, một con người ngày ấy, thỉnh thoảng gặp trên văn phòng Công tình yêu hồi mới thành lập, chỉ gợi lên trong cô một ấn tượng nhợt nhạt, chăm chỉ và lành lạnh, thế thôi, vậy mà giờ đây, chả lẽ do cuộc sống quá đỗi nghiệt ngã, lại cũng chính con người ấy đã biến thành một kẻ bất nhẫn nhanh vậy sao?

Dù vậy nhưng cô cũng chẳng thể hoàn toàn dửng dưng được với hắn. Dẫu sao trong những phút giây ngột thở nhất của một quãng đời đàn bà, anh ta cũng đã biết tìm đến cô với một hành vi nghĩa hiệp, chân tình. Và những ngày mới về đây lạ nước lạ cái, anh ta cũng đã tỏ ra biết chăm sóc cô khá chu đáo, khi thì bánh xà bông, ít viên thuốc, mét vải, lúc thì cân đường hộp sữa, trái cam... Những thứ mà ở thời điểm ấy, chỉ có thể có được trong mơ. Nhưng đến khi anh ta nhớ và chăm chút cả đến ngày hành kinh của cô bằng cách đặt công việc nhẹ hơn, gần nhà hơn và thậm chí có cả gói bông thấm ở đầu giường thì cô bắt đầu thấy có cái gì ghê ghê trong đầu...

Tuy thế con người ấy cũng chỉ khiến cô lảng xa chứ không sợ. Cái cô sợ lại chính con người kia, Tuấn, mệnh danh là Tuấn Tử Thần. Đẹp trai, giàu có, tiền tiêu không nghĩ, lúc nào cũng ngồi rất phong trần hiệp sĩ trên một chiếc xe phân khối lớn, chiếc xe có lẽ là độc nhất vô nhị ở vùng cao su sát biên giới Campuchia này. Không ai rõ hắn ở đâu đến, hắn

sống chủ yếu bằng nghề gì nhưng có điều ai cũng biết rằng, hắn là thành phần tự do đã tìm đường chạy dạt về đây sinh sống như trăm ngàn những cư dân tự do đến từ mọi vùng đất khô cằn khác. Gã có ơn với cô. Trận lũ tháng trước cuốn cô đi theo con suối đầy đá nhọn, cành khô cả cây số. Tấm thân mỏng manh của cô chắc chắn sẽ rách nát nếu như lúc ấy không hiểu sao gã lại có mặt kịp thời, để nguyên cả quần áo nhào xuống rồi phóng liền ba trăm cây số đưa cô về bệnh viện thành phố. Một tuần sau ra viện. Lại chính hắn lạnh lùng vượt ba trăm cây số trả cô về nông trường sau khi đã thanh toán mọi khoản chi phí rất ư là hào phóng.

Con người cao lớn, lạnh lùng, ria rậm, đẹp một cách cô hồn, vận cả bộ bò bạc phếch, kính đen, giày lính Bôtđosô ấy đang đứng kia, cạnh Đăng Điền. Cuộc nói chuyện giữa một thành phần bất hảo với một cán bộ nông trường diễn ra thật bình đẳng và khác thường:

- Giám đốc mới đang trên đường về đấy – Điền làm ra vẻ vô tình thông báo.

- Thì sao? – Hàng râu mép tỉa rất tải tử khẽ chuyển động.

- Cậu nên nằm im một thời gian xem động tĩnh thế nào. Tay này không vừa đâu, đã nổi tiếng là một tay biết chơi luật rừng không thương xót đối với bọn đại ca, đầu gấu như các cậu.

- Để coi. Cùng lắm hắn cũng chỉ có một cái đầu và tứ chi. Có thứ dữ chăng nữa, chắc cũng không khá hơn thằng giám đốc ăn tục nói phét, quát khẽ một tiếng đã hồn xiêu phách lạc vừa rồi hay như cha trưởng công an xã đã quỳ mọp dưới chân tôi xin tha chết cho vợ con nó chứ?

- Từ từ! Vì các cha đó tay không sạch bị cậu nắm đằng chuôi, còn tay này, không đùa được đâu. Lâu nay hắn nổi tiếng là liêm khiết đó.

- Trước tiền bac và đùi non thì chẳng thằng nào liêm khiết được hết. Chuyện đó anh cứ kệ xác tôi. Tôi đã có cách xử trí với tất cả mọi hạng người. Điều tôi muốn biết lúc này là bao giờ thì cô ấy được thoát khỏi cảnh cạo mủ để lên làm sổ sách ở nông trường như đã ít nhất là trên một lần anh cam kết với tôi?

- Nó không chịu lên.

- Không chịu hay anh không muốn cho lên?

- Cậu nói thế là có ý gì?... Cậu nghĩ rằng tôi cũng mê mẩn nó như cậu chắc? Mà bảo này, đẹp trai như cậu, nhiều tiền nhiều bạc như cậu, cậu vơ đâu chả được gái đẹp, gái trinh và cậu cũng đã vơ quá nhiều rồi, tại sao cậu lại cứ chết nhui chết nhủi vào cái con bé cạo mủ bốc toàn thân mùi gái già này nhỉ?

- Ông anh nói không thật lòng. Chính ông anh cũng đang thèm chết mẹ được rúc vào cái mùi ấy.

- Nói bậy nào!

- Tôi khuyên ông anh một câu nhé! Đánh đực đâu thì đánh, trong tay ông anh có cả bầy cả đàn con gái kia mà, riêng con người này anh phải chừa ra, bất biết ngày trước giữa anh và cô ấy đã có những tình cảm như thế nào. Tôi trân trọng cô ấy và anh, con người anh cũng không bao giờ có thể hiểu cô ấy có giá như thế nào đâu. Anh nhớ kỹ lời tôi.

- Cậu doạ tôi đấy à? – Hắn đanh mặt.

- Tôi không có thói quen doạ người. Thấy quấy là làm luôn.

- Ghê quá nhỉ? – Hắn cười nhạt – Thỉnh thoảng cậu cứ hay quên cậu là ai nhỉ?

- Rất nhớ! Một thằng tứ chiếng giang hồ có tiền án tiền sự, một thằng đang trở thành hung thần của cả vùng này, một thằng không coi công an chính quền sở tại ra cái gì, một thằng đang sống dựa vào những cánh rừng cao su nghèo kiệt, và trên hết, một thằng đang được không ít các vị cán bộ trong nông trường tiếp tay và cậy nhờ vào nó. Ví dụ như... - Hắn rút ra một tệp tiền – Đây là phần chia tháng này của ông anh. Ba triệu.

- Cái cậu này sao mà trắng trợn quá! Cậu nên nhớ tôi không phải cậu mà cậu cũng không thể là tôi, muốn gì cũng phải có khoảng cách – Đẩy tệp tiền trở lại – tôi không thích cái lối cậu tung tiền kiểu này! Dù sao tôi cũng là...

- Là ai mặc anh – Tệp tiền được nhét gọn vào túi ngực Đăng Điền và không có phản ứng ngược trở lại – Bây giờ tôi cần ở một mình.

- Thêm một thông tin rất mới có liên quan đến cậu này... Có nghe không?

- Thì tôi có điếc đâu.

- Giữa thần tượng của cậu và hắn, tay giám đốc sắp về ấy, đã có thời là nhân tình nhân ngãi với nhau. Biết đâu đây chẳng trở thành một nơi trốn chúa lộn chồng?

- Càng tốt! Tôi chỉ thích những người đàn bà có giá.

- Còn nữa! Ngoài mải mê công việc ra, hắn còn có một thứ mải mê khác, đó là âm nhạc. Hắn là một tay chơi Cla rất khá, cứ khi nào trong đầu sắp sửa có một quết định táo bạo hoặc có một nỗi buồn ghê gớm nào là hắn lại đem kèn ra chơi, như thể đó là một cách tăng thêm cảm xúc, tăng thêm quyết tâm.

- Rất tốt! Tôi thích một tình địch như thế.

- Thích cả cái chuyện hắn sẽ phỗng tay trên của cậu mọi việc?

- Đã có sao, nếu hắn làm được.

Để mặc câu nói ngạo nghễ ở đó, Đăng Điền đi sâu vào trong lô. Muỗi oà theo mỗi bước

chân đạp vào lá mục. Lát sau đã nghe tiếng anh ta vang lên ông ổng qua loa: “Các tổ chú ý! Cơn mưa có chiều hướng chuyển dần về phía đội ta. Tổ nào cạo xong, nhanh chóng trút mủ. Tổ nào chưa xong, tranh thủ cạo gom lại. A lô! A lô!...”

*

**

Một mùi đàn ông khét nồng và một tiếng nói cũng rất đàn ông thổi nóng rát bên tai cô:

- Sắp mưa rồi.

- Vâng! Sắp mưa – Cô khẽ nhợn người.

- Tối qua tôi đến lán Thương không có nhà.

- Vâng! Tôi họp bên đội – Lại cái nhợn người thứ hai.

- Nhìn chiếc giường ken bằng lồ ô nơi Thương nằm, thật tội!

- Xin lỗi anh! – Cô ngoắt chân chuyển sang cây khác.

- Độ này em xanh quá! – Tuấn cũng chuyển theo – Tôi có mang đến cho em ít thuốc bổ mua tận bên Pháp, cả chiếc đồng hồ Longzin để em biết giờ dậy mỗi sáng.

- Cám ơn anh nhưng...

- Không nhưng gì hết! Chí ít em cũng phải để cho tôi có quyên được chăm lo cho em phần nào chứ.

- Xin lỗi! – Cô lại chuyển.

- Chuyện trò với em mệt quá, cứ như là đuổi giặc – Gã trai chuyển theo.

- Sắp mưa rồi...

- Kệ mưa! Tôi sẽ bù cho em ngày công ngày hôm nay, bù cả tháng, bù hết năm cũng được, bù cả đời, em đừng đi như thế nữa. Chóng mặt lắm!

- Anh Tuấn! – Cô dừng lại, đôi mắt ngước lên, ầng ậng màu xanh hưu hắt – Xin anh đừng nói như thế và... đừng đến đây nữa. Thương cảm ơn anh về mọi điều, Thương rất hiểu lòng anh nhưng Thương không thể...

- Em khinh tôi là thành phần bất hảo, là đối tượng cần trừng phạt của các cuộc sống cũng đang rất đáng bị trừng phạt này?

- Không hoàn toàn như vậy nhưng...

- Còn em, không hiểu tại sao em lại đi tự trừng phạt mình? Một cử nhân Anh văn, một cô giái ngoại ngữ đang được trọng vọng ở công tình yêu, vì nỗi gì em lại bỏ vào rừng làm kiếp đi đày của thợ cạo mủ?

- Đi đày!... Anh nói quá! Tôi yêu rừng su, tôi thích gắn bó với chúng, tôi tìm được những giây phút thanh thản khi động chạm vào giọt sữa mát rượi của chúng! – Lại định chuyển sang cây khác.

- Thôi được! – Một cái gì quật mạnh xuống đất, một tiếng đế giày đi mạnh lên trên – Tôi về. Nhưng tôi nói trước, nếu em còn ở đây, một khi em không là của tôi thì cũng không thể của thằng nào khác, cả thằng hiện tại lẫn thằng sắp đến. Số phận khốn nạn của tôi đã nhập vào cuộc đời em rồi.

Tiếng nói buồn như đá và tiếng chân xa dần, hụt hẫng. Cô rơi người ngồi xuống, đưa mắt thẫn thờ nhìn chiếc đồng hồ đáng giá bằng cả mấy năm lương nát vụn trong cỏ, con dao tuột khỏi tay, trên lưỡi dao còn vương lại một vài giọt mủ được ánh mặt trời chiếu vào long lanh màu hổ phách...

*

**

Đón anh ở cửa rừng lại không phải những giọt sữa màu hổ phách ấy mà là hia chuyện buồn vui khác hẳn.

Chuyện buồn nằm ở khối tròn chiếc xe bồn chở mủ về công tình yêu đang xịch đỗ bên đường. Anh chàng lái xe đen cháy, tóc tai rậm rì, tự nhiên như cái người đi tiểu tiện, trèo lên mở nắp, thò vòi cao su vào hút mủ ồng ộc ra chiếc xô to tướng, đâu đấy, với một chiếc xô khác, anh ta lội xuống suối múc đầy nước, lại trèo lên, ồng ộc đổ vào bồn. Trước cái nhìn ngơ ngác của anh, anh ta cười khì khì:

- Nhìn gì anh bạn? Lạ lắm à?

- Đồng chí làm vậy hỏng hết mủ còn gì – Anh gượng nhẹ.

- Hỏng à? – Không còn khì khì nữa mà là khành khạch – Hỏng từ lâu rồi. Hỏng từ trên xuống dưới rồi. Hỏng mẹ nó toàn bộ và triệt để rồi. Ông bạn từ hành tinh nào đến mà hỏi ngứa tai vậy. Chào nhé!

- Đồng chí tên là gì nhỉ? – Vẫn gượng nhẹ.

- Anh bạn cần hỏi tên làm cái đ. gì! Tớ tên Đói. Con cùng cha khác mẹ với tên Khát. Nghe thủng chưa anh bạn công tử bột? Thủng rồi thì xéo cho bố mày làm ăn nhé!

Công tử bột... Anh bất giác sờ tay lên mặt. Có lẽ mình bột thật! Đánh nhau có, gian khổ có, đói khát vất vả cũng có mà sao mặt mũi vẫn cứ trắng tươi như cái đứa cả đời chỉ ngồi

trong phòng lạnh? Chán thật! Thân thể lại gầy mảnh như con gái nữa. Quá chán! Người ngợm, mặt mũi thế này làm sao anh chàng tài xế kia lại có thế nghĩ hắn đang đứng trước ai được! Anh chợt nhớ đến câu nói của người bạn thân thiết cùng đoàn tên là Vận, Trần Vận, kém anh vài tuổi, đầu óc nghĩ ngợi sâu sắc nhưng lại nổi tiếng là ăn nói bỗ bã, trần trụi, hiện đang là trưởng phòng kinh doanh xuất nhập khẩu trên Công tình yêu: "Mày đáng lẽ phải đầu thai vào phận gái mới phải cu em ạ! Đàn ông đàn ang chó gì mà mặt hoa da phấn, lưng thẳng, cổ thẳng, bụng eo, đùi tròn, tiếng nói lúc nào cũng khẽ khàng như đang tỏ tình, khen cũng cười mà chửi cũng cười, lại còn răng khểnh nữa, ông lại bẻ mẹ nó cái răng ra nhậu chơi bây giờ!" Và rồi cũng chính cái anh chàng Vận thỉnh thoảng hay cố tình lùa tay vào háng anh để trêu trọc ấy một lần đã thì thào với đám bạn nhậu: "Kinh! Thằng này lưỡng thê các cậu ạ! Ban ngày trước mọi người là con gái nhưng ban đêm ngồi một mình lại chính thị đàn ông. Hồi tối nhìn qua cửa sổ, tao vừa chứng kiến cảnh thằng đội trưởng to con, dữ dằn chuyên tháo xăng đem ra chợ trời bán của nó co rúm người lại, thiếu đường quỳ mọp xuống mà tế sống nó. Ái dà! Không còn nhận ra cái thằng Nguyên ẻo ẻo nữa! Cổ gân lên, mắt còn bạc phếch như mắt chó dại, tiếng nói lạnh buốt khí tử thần đến nỗi tao đứng ngoài cũng thấy toàn thân nổi da gà. Kinh!"

Chiếc xe bồn rồ máy bon ra đường chính. Gặp chỗ xấu nó nhảy thếch, hộc lên một tiếng, chao nghiêng rồi lại gượng trở về thế cân bằng, nhọc nhằn bò tiếp. "Chết thôi! Đường sá thế này, mủ rỗ hết còn gì!" Anh than lên một tiếng chả ăn nhập vào đâu.

Chuyện vui, thật kì cục, cũng lại dính dáng đến một chiếc xe. Nó chở đầy gỗ quý đang đứng chình ình trước một chú bò tắt thở, máu ở đầu ở ngực chảy tràn xuống vũng sình lầy, đỏ bầm. Người xúm đông xúm đỏ, trong đó nổi trội lên hai người. Người thứ nhất là chàng trai dân tộc ở trần, vận khố, chân tay cuộn bắp cuộn múi đang huơ con dao quắm bắt nắng sáng bạc ngang trời. Người thứ hai là một người thiếu phụ có lẽ là chủ xe, đẫy đà, trắng hồng, cặp đùi, bộ ngực cũng cuộn sóng cuộn bão không kém đnag hãi hùng đứng nép vào sau xe.

- Mày đền con bò cho tao đi! Mày không đền tao chém chết! – Chàng dân tộc nói.

- Tại... tại con bò của anh đang không xồ từ trong lô ra chứ... xe tôi đi đúng đường – giọng nói đàn bà hổn hển như đang vào cữ trở dạ.

- Tao chém vào cái mồm nói láo bây chừ! Con xe của mày biết xô chứ con bào của tao nó hiền, nó chỉ biết ăn cỏ thôi chứ nó không biết xô đâu.

- Thiệt mà...

- Có đền không? – Lưỡi dao loé lên như tia chớp – Mày không đền lũ làng tao kéo ra đây phá nát cả rừng cao su bây giờ!

- Đền. Đền. Nhưng tôi... không mang đủ tiền.

Thấy tình hình có vẻ căng, anh len vào đứng giữa hai người:

- Có chuyện gì đấy chị? – Quay sang tia chớp – Anh cứ bỏ dao xuống cái đã, chuyện đâu có đó, đàn bà con gái cái chân không biết chạy nhanh đâu.

- Ừ, tao bảo nhưng mày phải bảo nó đền tao. Chậm một giờ đến một con, chậm hai giờ đền hai con, chậm ba giờ đền...

- Thôi được rồi. Sẽ đền, sẽ đền. Nhưng câu chuyện đầu cuối ra làm sao đã chứ?

- Không có cuối đâu. Chỉ có đầu thôi, đầu con xe nó đâm vào đầu con bò của tao thôi.

- Như vậy hai bên đều có lỗi. Coi như hoà.

- Không hoà được! Mày nói tầm bậy tầm bạ rồi. Luật của bản tao, hai con đâm nhau, con nào chết trước là con ấy không có tội mà. Con bò của tao chết trước.

Con mắt người thiếu phụ nhìn lên thật thiểu não. Anh mỉm cười:

- Lúc ấy tôi cũng đứng gần mà, tôi thấy con xem chết trước, khự mọt cái là chết luôn. Con bò của anh còn giãy giãy một lúc mới chết đấy.

- Không đúng. Con xe của nó chưa chết, nó còn đi được.

- Ai bảo anh thế?

- Tao đẩy nó sẽ đi mà.

Thừa lúc anh chàng người Thượng cúi xuống tra dao vào thắt lưng, anh ấy khẽ người lái xe mặt cắt không ra máu: “Lên gài số lại! Lẹ lên!” Anh này chợt hiểu, biến nhanh.

- Thôi được! – Anh dọn một cái giọng thật nghiêm – Tôi sẽ làm trọng tài. Nhà chị nghe đây, nếu người đàn ông này đẩy con xe chạy được, tức là con xe chưa chết, chỉ có con bò của anh ta chết, chị sẽ phải đền. Bắt đầu!

Tất nhiên là chiếc xe không một mảy may nhúc nhích. Đẩy một hơi không được, thêm một vài chàng vận khố khác hè nhau vào đẩy cũng không được, anh ta quay lại, mồ hôi mồ kê, thất vọng ra mặt:

- Con xe của mày chết thật rồi. Chết cứng. Thôi, tao không bắt đền nữa. Coi như hoà. Hai con chết cùng lúc. Tao cho thằng trọng tài mặt con gái kia một đùi về nhậu với vợ nó cho sướng.

Chị chủ cười mà như mếu, dúi vào tay anh ta một tệp tiền:

- Nhưng dù sao tôi cũng có lỗi, anh cầm tạm vài trăm ngàn gọi là lòng thành...

- Ý, người S’Tiêng không cần lòng thành đâu. Người S’Tiêng chỉ cần lòng bò về hun khói nhậu chơi thôi. Tao về đây.

Loáng cái, mấy tấm lưng trần đen bóng cúi xuống, thế là chú bò rủi ro đã được khiêng đi mất hút sau khi để lại một khúc đùi đỏ mịn nằm nghiêng trên cỏ.

Cô chủ xem gõ nói mà không quên hất mái tóc khá đẹp ra phía trước ngực, khuôn ngực căng nhức tưởng chừng chưa thể có một bàn tay nào chạm được đến:

- Em tên là Thuỷ, Thanh Thuỷ, nhà ở ngoài thị trấn, ngay chỗ ngã ba, nếu có dịp mời anh ghé chơi. May quá! Nếu bữa nay không có anh thì rồi tình hình sẽ cò cưa không biết thế nào. Chị bạn em ở Đắc Lắc tháng trước cũng va phải một vụ gần như thế này, là người chứ không phải là bò, chút nữa thì phá sản vì mức đòi bồi thường không thể tưởng tượng nổi của họ đấy. Em cám ơn anh nhiều...

Xe đi rồi, một tiếng nói vang lên ngay màng tai: "Ông anh trúng máng rồi! Bà này giàu nhất nhì trong huyện, lại đang trục trặc với chồng, cứ đến chơi đi, biết đâu..."

Không kịp nghe hết câu tưng nựng đó, con mắt anh bỗng đờ ra... Trong đám đông thợ đi làm về đang túm tụm nói cười bàn tán kia, hình như anh vừa nhác thấy một khuôn mặt nấp trong lá... một khuôn mặt quá đỗi thân quen... khuôn mặt tớp táp mồ hôi đang hướng về phía anh với cái nhìn vừa lạ lùng vừa khắc khoải lại vừa như muốn trốn chạy! Rẽ mọi người tìm được đến nơi thì khuôn mặt ấy đã không còn đó nữa như vừa rồi chỉ là một ảo ảnh...

*

**

Ngay chiều hôm đó, tại văn phòng, gồm đông đủ các cán bộ nông trường có mời thêm vài người đội trưởng anh đã được đón tiếp một cách thật ghẻ lạnh. Những cái bắt tay nhạt thếch. Những miệng cười trống rỗng. Những câu chào hỏi dè chừng và những cái nhìn dò xét. Cứ như là người ta đón tiếp một kẻ tiếm quyền, một tay phá gia chi tử hay một đứa con lạc loài tanh tưởi từ nơi xa trở về. Cả cung cách của Đoàn Thanh, người bạn chiến đấu đã lâu mới gặp lại cũng lầm lì như chưa hề quen biết... Chỉ có Đăng Điền là tỏ ra thân thiện. Cái bắt tay rõ chặt, cái ôm ngang lưng nồng nàn như ôm người tri kỷ, như trong quan hệ giữa hai người chưa hề có một mảy may cấn cợn ngày nào. Nhưng cũng chỉ có một Đăng Điền... Biết trước, đã lường trước mà anh vẫn cứ thấy hẫng nhẹ trong người. Cho đến khi một đội trưởng ngồi cạnh Đăng Điền mà anh có mang máng nhớ tên nhớ mặt, Tụ, hình như Đinh Quang Tụ, trung đội trưởng thông tin, ngày trước thì phải, bật đứng dậy, nắt mặt tự nhiên chả ai làm gì cũng rắn câng:

- Có giám đốc mới về là tốt rồi. Ít nhất rừng cũng có chủ. Nhưng chỗ quen biết, mất lòng trước được lòng sau, tôi là tôi cứ xin nói thẳng, đất này là đất dữ, đất nghịch, đã về thì cố mà trụ lại, kẻo ba bảy hai mốt ngày bọn tôi lại phải làm một tiệc tiễn anh đi như đời các vị giám đốc trước, mệt lắm!

- Ơ hay nhỉ! – Đăng Điền làm bộ lạnh mặt – Cũng là người quen cũ, không còn có câu

gì để nói nữa hay sao mà đồng chí lại gở mồm thế? Tôi thì tôi tin! Đã sống với anh Nguyên những lúc gian khó nhất, tôi tin ở bàn tay quản lý cũng như tấm lòng của giám đốc mới.

Bất giác anh nhìn sang Đăng Điền với cái nhìn ấm như nắng rồi nhìn hết lượt mọi người. Gầy guộc quá! Xanh xao quá! Như dáng hình đồng đội của những năm Mậu Thân bị dồn đến chân tường năm xưa. Sự hụt hẫng chìm xuống. Một nỗi xót xa dâng lên, đáng lẽ khóc, anh lại mỉm cười, cái mỉm cười có đường môi duyên khá đẹp và giọng nói vẫn khẽ khàng như đưa như ru:

- Điều đó còn tuỳ thuộc vào hết thảy những anh em ngồi đây. Nếu không làm được, chính tôi sẽ khăn gói ra đi chứ không cần anh em phải lót lá. Muốn vậy tôi cũng báo trước, ngay từ bây giờ, mọi việc sẽ được sắp xếp, dọn dẹp lại từ đầu. Người nào chịu được thì ở lại. Ai không chịu được, xin cứ tự nhiên, kể cả đồng chí đội trưởng đội 2 vừa nói câu rồi, tôi không có ý giữ. Kể từ ngày mai, tất cả nông trường sẽ làm việc theo quy chế mới. Giải tán!

4

SANG ĐÊM THỨ HAI, VŨ NGUYÊN ĐÃ NGỦ ĐƯỢC MỘT CHÚT. Đêm thứ ba thời gian ngủ dài hơn. Đêm thứ tư khoảng thức và khoảng ngủ đã ngang bằng. Cuộc đời dài lắm nhưng cuộc đời cũng kì lạ thật! Nó có thể khiến người ta quen đi ngay cả những cái tưởng chừng không thể nào quen nổi. Như cuộc sống tù ngục đen tối này, quen cách nói năng xưng hô gióng một của những người quản giáo, của đám bạn tù, quen luôn mỗi sáng thức dậy thèm một ly cà phê đen đá đến bần thần cả người mà không có, quen cả cái lối đi tiểu, đại tiện cho nhanh, tiểu đại tiện ngay tại tấm gỗ lưng ở góc phòng, để còn nhường chỗ cho kẻ khác trong khi hồi ở nhà, với căn bệnh u xơ tiền liệt tuyến và đại tràng mãn tính, mỗi lần vào trong toalet là phải rỉ rả vừa đọc báo vừa dặn ngồi cả nửa tiếng đồng hồ. Quen nên buộc phải quên. Anh đang cô quên đi cái căn bệnh đái tháo đường đang có chiều hướng nặng lên mà mỗi lần đi giải xong, cứ thấy bủn rủn chân tay như người vừa leo qua mười con dốc. Và cả căn bệnh ám ảnh nhất, căn bệnh còn đang trong giai đoạn mù mờ nhưng mỗi bận chợt nghĩ đến là lại cứ giật thót người lên, căn bệnh không một ai biết được ngoài người bạn bác sĩ viện trưởng đã chẩn đoán cho anh. Một căn bệnh về tim...

Thì vẫn là quên và quen, hai liệu pháp tâm lý đắc dụng để sống được ở những chỗ như chỗ này. Quên và quen...

Nhưng có một cái nhưng không thể quen nổi, đó chính là cái sự bị quên lãng. Đã sang ngày thứ sáu rồi mà người ta vẫn chưa một lần động chạm đến anh. Anh thèm được ai đó gọi đến, hỏi han, luận tội, cả mắng mỏ cũng được để có điều kiện được phản hồi, được nói lại. Như vậy anh sẽ có cảm giác rằng mình đang tồn tại, đang vận động đến một cái gì chứ cứ nằm ngồi suốt ngày đêm trên dòng thời gian lệt sệt, nhão nhoét có lúc lại vón cục như thế này, khổ quá! Anh bắt đầu thèm nắng, thèm gió và thèm được nhìn ngắm mặt người. Những bộ mặt mà khi còn ở ngoài đời, anh đã bắt đầu thấy ghê sợ, không muốn nhìn, không muốn thấy. Người với người là địa ngục... Ai đã nói câu nói đúng đến nhợn người ấy nhỉ? Gần đây anh thèm được nhìn mặt sông, mặt hồ để đầu óc mình được trở về với cõi lặng nhưng công việc của anh lại không cho quyền anh thực hiện được điều ây. Những buổi chiều tan tầm nhìn xuống lòng đường, chẳng hiểu sao lòng dạ anh cứ chống chếnh đến tận cùng. Người! Người ở đâu ra mà nhiều thế. Con người! Hay những con vi khuẩn đang bò lổm ngổm, nhẫy nhụa khắp hành tinh làm cuộc mưu sinh vật vã? Con vị khuẩn đực, con vi khuẩn cái, mỗi con tự khoác cho mình một mảnh linh hồn nặng oằn, trống rỗng, khát vọng. quằn quại làm khổ nhau, tự làm khổ mình mà quên tiệt mất rằng, cuối chót rồi cũng trường bò vào cõi chết vô vị, câm lặng vĩnh viễn.

Sang ngày thứ bảy, anh đề nghị xin gặp người quản giáo để bày tỏ ý muốn được ra ngoài lao động như mọi người. Anh quản giáo chừng ngoai hai mươi tuổi, có nét mặt quen quen là lạ như đã có một lần nào anh thoáng gặp ở đâu, nhìn anh lâu lắm rồi bỏ đi, không nói gì, đôi mắt con trai thật buồn như lọt lòng ra đã buồn. Hai hôm sau, anh và cái con người cao tuổi đã bênh che anh buổi đầu được chuyển sang phòng giam khác, một phòng giam tám

thước vuông mới chỉ có một người ở sẵn. Phòng này ra chiều khá hơn, có chăn chiếu, có cửa sổ trổ ra ngoài khoảng trống đàng hoàng và suất ăn, nói của đáng tội, cũng thấp thoáng gợi nhắc đến cái suất ăn của con người.

- Này! – Người bạn tù cao tuổi có vóc dáng to lớn, đúng cái vóc dáng của những ngư dân một vùng biển Sa Huỳnh bão gió năm xưa mỉm cười, nói – Không phải tự nhiên mà bọn mình được biệt đãi thế này. Anh thử nhớ xem anh có quen biết cái tay quản giáo ít nói ấy không? Tôi thấy mắt hắn ta nhìn anh khác lắm!

- Tôi cũng ngờ ngợ. Nhưng chịu không nhớ ra. Mười năm chiến trường, hai mươi năm thương trường mà thực chất cũng là chiến trường, lặn lội, va chạm khắp nơi, cọ xát đủ các loại người, làm sao nhớ nổi.

- Nhưng tóm lại người ta bắt anh vì tội gì?

Anh im lặng. Phòng chỉ có ba người, một người im lặng, người thứ ba suốt ngày quay mặt vào tường, vậy thì người hỏi lại đành đóng vai người tự giãi bày vậy.

- Tôi về hưu rồi – Vũ Lâm, tên ông già, nói – Nhưng cái tay người ta đưa xuống làm tổng giám đốc thay tôi là một thằng ngu và đểu. Ngu thì còn khả dĩ chữa chạy được nhưng đểu là tôi không nhất trí bàn trao. Cơ ngơi sự nghiệp mồ hôi nước mắt mấy chục năm của gần ngàn con người mới tạo dựng lên, mỗi lúc sang tay một thằng làm đâu bị đuổi đấy, tham ô, phá sản đấy được à? Vậy là nó thù. Thù cũng chả làm gì nếu như nó không có đường dây chạy thẳng lên Bộ. Bộ biết nó dở nhưng chả hiểu vì một lý do tế nhị gì đó, vẫn cứ nhất quyết dùng. Y như rằng, chỉ sau có mấy tháng, do ngu dốt, do tư lợi, nó đã để thất thoát gần chục tỷ. Sợ tội, nó bàn mưu tính kế với một vài kẻ xưa nay không ưa tôi dù những kẻ đó đã có thời chịu ơn cưu mang, nâng đỡ của tôi, tìm cách đổ vấy sang đời tổng giám đốc cũ, tức là tôi. Nó bảo do tôi không biết làm ăn, nợ cũ chồng lên nơ mới, tàu bè, thiết bị hư hỏng cả nên không tránh khỏi thất thoát mà hắn chỉ là đứa đổ vỏ khi về tiếp quản. Độc địa hơn, hắn còn lục lọi hồ sơ khép tôi là chủ trương buôn lậu hơn trăm chiếc xe máy, có chữ kí rành rành. Đúng! Tôi ký. Tôi vẫn ký. Xưa nay đẻ nuôi sống ngàn còn người tôi phải ký chứ. Chỉ có điều, chữ ký tôi bao giờ cũng quang minh chính đại. Ví như vụ xe máy kia. Không phải riêng Tổng công ty tôi mà hàng chục doanh nghiệp khác cũng dính vào. Dính hơi nóng vội mọt chút. Dính trong khi chưa có Quota, nói đúng hơn là Quota về chậm chứ không phải không có. Thế là...

Thằng đểu... Sao ở đâu cũng nảy nòi ra lắm thằng đểu thế này! Anh không muốn nghe nữa. Anh không muốn ai khuấy động đến cái vũng đểu cáng đang bốc mùi nồng nặc trên đời này nữa. Vì anh, chính anh cũng đang là nạn nhân của cái sự quá ư là thất đức đó, anh đã thấm thía nó đến tận gan ruột rồi...

*

**

Kể từ ngày mai, tất cả nông trường sẽ làm việc theo quy chế mới!

Nói thì nói cứng vậy nhưng để ra được một quy chế mới đối với anh đâu có dễ dàng gì. Cái quy chế cũ, cái nếp nghĩ nếp làm cũ đã thấm vào đầu có người công nhân hàn trăm năm nay, đã di căn rễ đùm rễ đề, đã ăn sâu, buông toả vào tận lòng đất, lại thêm hàng chục năm bao cấp trị trề bổ sung vào, muốn thay đổi nói, đập vỡ nó, anh biết mình không thể chỉ ngồi trong phòng với cây bút, tập giấy mà tạo ra được.

Chưa vội nhận bàn trao, cứ tạm để phó giám đốc Đoàn Thanh điều hành hết mọi việc, Vũ Nguyên bắt đầu mở cuộc vi hành vào sâu cõi sống của hơn ngàn sinh mạng từ giờ đã được phó thác hoàn toàn vào chỉ một tay anh. Với một chiếc xe đạp, chứ không phải chiếc Băc Kinh già cũ của ban giám đốc, một cuốn sổ bìa xanh, lang thang vào tất cả các ngóc ngách trên ngàn héc ta, trên ngàn nhân khẩu, trên vài trăm mái lá nằm rải rác, lẻo khuất của nông trường, vừa tìm hiểu con người, anh vừa tìm hiểu công việc như một người thợ học nghề cần mẫn. Anh nhẩn nha xuống từng đội, tha thẩn vào từng tổ, đứng hàng giờ giữa hàng lô, nhìn vào từng bữa cơm, thạp gạo của mỗi người. Anh không chỉ đi ngày mà còn đi đêm. Chỗ nào đi xe được thì đi, chỗ nào đường vỡ, cống trôi thì lội bộ, thậm chí có đoạn còn phải cả vượt sông bằng túi ni lông theo kiểu thời chiến để đến được những đội hình xa nhất. Tất nhiên anh chưa muốn cho người ta biết mình là ai, chỉ mỉm cười xưng là cán bộ kĩ thuật mới về công ty, được phân công đi tìm hiểu thực trạng cây trồng...

Cái thực trạng này đối với anh đâu có lạ gì. Những tháng ngày lặn lội trong các cánh rừng su để thực thi công trình, những buổi giao ban sôi sủi hàng tuần, những phiên họp đảng uỷ côn...

Cái thực trạng này đối với anh đâu có lạ gì. Những tháng ngày lặn lội trong các cánh rừng su để thực thi công trình, những buổi giao ban sôi sủi hàng tuần, những phiên họp đảng uỷ công ty, những đêm tâm tình không ngủ với người trồng trọt... Tất cả những cái đó đã ngấm dần vào anh, ngấm dần như duyên số duyên nợ để rồi giờ đây anh giã từ máy móc để xuống ở hẳn với nó.

Hơn nửa tháng sau trở về, nhìn anh không còn ai nhận ra nữa! Vẻ trắng trẻo đẹp trai đã thay bằng khuôn mặt râu ria xạm xần nắng gió nhưng vẫn đẹp, một vẻ đẹp thanh tú, phảng phất nét phong trần. Môi tái hơn, mắt trũng sâu hơn và bàn tay có những ngón trắng hồng như ngón tay con gái cũng ám màu đất đỏ vì như anh nói, đã chơi trở lại một cơn sốt rét muốn quỵ ngã luôn ở dọc đường. Nhưng đôi mắt lại bình tâm khác lạ, như có cả những đám mây chiều và con suối đầu nguồn trong vắt đang bảng lảng trôi trong đó. Ngay chiều hôm ấy, anh cho triệu tập toàn bộ đảng uỷ và ban giám đốc nông trường.

- Rừng cây xấu quá ngoài hình dung của tôi khi xuống đây. Và bà con sống cũng cơ cực quá! Cơ cực ngoài sức hình dung của người! – Lời tâm sự đầu tiên của anh là như thế - Chúng mình dẫu sao cũng còn chút máu lính chảy trong người, trước tình cảnh này, nói thật nhé, tôi cứ cảm thấy bao máu xương của bạn bè đổ xuống trở thành vô nghĩa quá...

Trong gần hai tiếng đồng hồ, với những trang sổ tay nhuốm đất lem nhem, với giọng

nói buồn buồn như dứt ruột, như một lời tâm sự chân thành và đau xót, cả một chút phẫn nộ, trầm uất, anh đã nói hết tất cả mọi điều mình nghe thấy, nhìn thấy và cảm thấy. Anh nói về cách thức quan liêu đến thối rữa trong quản lý, về thói duy lý ngớ ngẩn chỉ cốt làm lấy được, lấy thành tích trong khai hoang, trong trồng mới, trong các công đoạn chăm sóc, tưới bón, trong cả kỹ thuật cạo phá, cạo ẩu... dẫn đến hơn ngàn héc ta cao su đang trở thành hơn ngàn héc ta đất chết. Anh nhấn mạnh đến sự sa sút, đến kinh ngạc về thể chất của một số không ít những cán bộ tự cho mình cái quyền được sống ung dung, sống trưởng giả như những ông vua con trên cái dạ dày trống rỗng của thần dân. Sự sa sút về chất này làm nảy nòi ra hàng loạt những tiêu cực, những tệ nạn không thể hiểu nổi mà báo chí đã không ngớt đề cập đến như nạn ăn cắp mủ, ăn cắp gỗ đến mức trắng trợn, công khai (anh vui vẻ kể lại chuyện anh chàng lái xe đổ nước suối vào bồn hôm rồi...) gian dối hàm lượng, gian dối tiêu chuẩn gạo mắm, thuốc men của trên phát xuống khiến cho người thợ nhìn nông trường như nhìn vào địa ngục, nhìn cán bộ đảng viên như nhìn vào một lũ quan tham, cậu trời, chẳng khác gì đám chủ đồn điền tây tàn ác ngày xưa...

- Vậy mà chúng ta đã từng có những ngày bám trụ, đóng quân trong những cánh rừng cao su này và được bà con làm cao su nuôi nấng, che chở! – Ngừng một chút, nhìn sâu vào mắt từng người, anh nói tiếp, vẫn bằng cái giọng hiu hắt như không phải nói cho ai nghe mà chỉ nói với chính mình – Các đồng chí hãy một lần thử xuống tới tận từng người công nhân xem họ sống, họ nghĩ về chúng ta như thế nào! Buồn lắm... Dốt nát, phè phỡn, mèo chuột, nhậu nhẹt, trù dập, xểnh ra là xà xẻo, động tí là lập băng này, kíp nọ chơi xấu, hất cẳng nhau, kiến thức về trồng cây thì nghèo nhưng kiến thức về ăn xài lại rất phong phú... Họ nói về chúng ta như vậy đấy.

Cả phòng họp lặng tờ. Nghe được cả tiếng con nhặng nào è è bay vào rồi è è bay ra. Thoáng có những đôi mắt nhìn xuống. Lại thoáng có những đôi mắt càu cọ nhìn lên, một vài nước da xanh tái nhưng lại có nước da đỏ bừng, tím lịm. Rồi không phải ai khác, lại chính Tụ, người đội trưởng đội 2 có vẻ mặt hầm hố đã dằn mặt anh hôm rồi đứng bật dậy:

- Yêu cầu đồng chí giám đốc chân ướt chân ráo mới về, chẳng nên vỗ mặt anh em như vậy. Đồng chí không có quyền và cũng sẽ không bao giờ có quyền hết. Ở đây ít nhất cũng có những người lớn tuổi, những người đã vào nghề lâu năm hơn đồng chí thiết nghĩ trong cách nói năng nhận định, đồng chí vuốt mặt cũng phải nên nể mũi!

Không khí càng nặng hơn. Có người ngấm ngầm gật đầu. Có người nhìn nhanh lên Vũ Nguyên với vẻ ái ngại. Dầu sao người ta cũng là... lại có người như được câu nói của Tụ gãi trúng vỉa mặt, bật thẳng tay, mồm miệng căng chằng ra cái tuồng sắp đánh đòn hôi chợ. Đúng lúc đó, đội trưởng đội chủ lực Đăng Điền hắng giọng nhẹ rồi ôn tồn đứng dậy giọng miền trung ấm và nặng, rất có sức thu hút ngay từ đầu:

- Tôi không tán thành cách nói công thần của đồng chí Tụ và một vài đồng chí khác vừa rồi. Những nhận định của anh Nguyên có thể chính xác, có thể chưa chính xác nhưng đấy là nhận định của một người trung thực, có lương tâm, còn những nhận định đó có thoả đáng với một người quản lý hay không, đó lại là chuyện khác – Anh ta ngừng lại một chút

cho câu nói vừa đủ sức ngấm vào số đông – Bao lâu nay chúng ta đã quá nghe quen những lời ve vuốt rồi, bây giờ nghe những lời nói thẳng, theo tôi là tất cả nên bình tĩnh. Bài học bốn đời giám đốc đã đổ gục từ đây không đủ để cho chúng ta rút ra bài học biết lắng nghe những điều đi chúng vào tim gan phổi phèo ư? Đề nghị đồng chí giám đốc cứ nói tiếp!

Đúng là một tiếng nói có hiệu lực. Trong chốc lát, không còn một cánh tay quá khích nào giơ lên nữa. Tưởng nhân lúc này giám đốc sẽ thừa cơ phản kích lại nhưng không, anh chỉ mỉm cười, cái cười mỉm không rõ ràng ý nghĩa:

- Tôi biết nói ra những điều này sẽ nghịch nhĩ, thậm chí sẽ xúc phạm đến nhiều người nhưng không thể không nói ra. Bởi vì bây giờ tôi với anh em là một, tôi nói thế tức là tôi cũng đang xúc phạm đến chính tôi. Cuộc sống của mọi người và cuộc sống của rừng cây đang đứng trước miệng vực của sự hoàn toàn phá sản buộc tôi phải nói. Cũng xin cảm ơn lời nói thẳng của anh Tụ và các anh khác. Như vậy, chúng ta sẽ hiểu nhau hơn. Tôi muốn mọi việc xấu tốt, trắng đen phải rõ ràng ngay từ đầu để ngay tuần sau, có một nội dung họp chắc chắn sẽ còn căng thẳng hơn, sẽ động chạm sâu sắc hơn đến tất cả những người ngồi đây, đó là thảo ra quy chế mới – ngừng lại một chút như để nghe chính tiếng nói trong ngực mình phát ra, anh hạ giọng – Tất nhiên quy chế có nhiều điều nhưng các đồng chí đảng viên có mặt ở đây trước hết và trên hết hãy thống nhất cùng tôi một điều, điều có tính chủ đạo và sống còn nhất, đó là bằng mọi giá phải thiết lập ngay được sự công bằng trong các rừng cây, không có công bằng, không có dân chủ thì sẽ không có gì hết! Bây giờ mời các đồng chí về nghỉ!

Cuộc họp giải tán nhanh. Còn lại một nhóm người vẫn ngồi lại, mặt mày đuỗn đẹt như bị trúng gió. Đăng Điền đi đến, giọng buồn phiền:

- Các ông dại bỏ mẹ! Quyền lực trong tay người ta, người ta muốn nói gì thì nói, kệ, hơi đâu mà mấy ông phản ứng bộp chộp như đám đĩ non ngứa nghề thế!

Phó giám đốc Đoàn Thanh kéo xếch anh ta ra một góc, nói sát vào mang tai, hơi thở nồng nặc mùi thuốc lào:

- Điền! Tóm lại mày là thế nào? Từ lúc về đến giờ, rõ ràng tao thấy mày đã hai lần đứng ra bảo vệ nó trong khi chính mày lại muốn tao...

- Bảo vệ ai? – Điền cười nụ - Bảo vệ anh hay bảo vệ hắn?

Không chờ cho Đoàn Thanh hiểu hết, Điền đã bỏ đi, miệng tru lại trong một điệu huýt gió hành khúc rộn ràng...

*

**

Đêm đó, chắc là khuya lắm rồi nhưng trong căn phòng mười thước vuông của Vũ Nguyên, ánh đèn măng sông vẫn còn leo lét cháy. Anh bị sốc vì không khí cuộc họp vừa rồi

ư? Không! Mọi sự anh đã lường hơn thế, mới có vậy thì đã nhằm nhò gì. Hay là anh đang nung nấu những quy chế sắt sẽ được tung ra ngày mai? Càng không! Mọi cái đã nằm sẵn trong đầu rồi, nhất định sẽ phải áp đảo đến tận cùn được ăn cả ngã về không, một dấu phảy cũng không khoan nhượng.

Chỉ có ngọn gió trời xào xạc ngoài kia là biết anh đang nghĩ gì. Anh đang nghĩ đến Hà Thương. Trong chuyến đi nhọc nhằn vừa rồi, công việc chỉ một phần, phần khác đau đáu, cấp bách hơn là từ trong sâu thẳm mọi điều, anh muốn vô cùng gặp lại người con gái ấy. Nhưng đâu có gặp. Xuống tới tận chỗ ở của cô, người bạn gái cùng lán bảo cô đã tranh thủ xin đi nghỉ phép năm để chăm sóc một người thân ốm nặng ở quê rồi. Ngẩn ngơ đứng nhìn chiếc giường ọp ẹp ken bằng lỗ nơi em ngủ, cái chăn cái màn đầy mụn vá em gấp gọn để ở một đầu, lại nhìn cái lu nước mẻ sóng sánh vài giọt, nhìn lên mái lá lỗ chỗ sao trời, nhìn vào tấm liếp thưa đang có gió rít ngang... tự dưng nước mắt anh bỗng ứa ra. Hà Thương ơi! Phải chăng em sống cuộc sống tự đoạ đày này là vì anh? Như vậy anh hiểu em vẫn không hề tha thứ cho anh. Tại chỗ bò và xe đâm nhau hôm rồi, nhìn thấy anh, biết anh tới đây làm gì, em đã trốn chạy bằng cách xin nghỉ phép bất thường phải không? Làm gì đến nỗi phải như vậy cơ chứ Thương ơi...

Và chính lúc đó, dưới tấm chiếu te tua, vàng xỉn như tấm chiếu của người đánh tẩm quất tại vỉa hè chợ Bến Thành, anh chợt nhìn thấy một tệp giấy chi chít những hàng chữ đang viết dở. Hàng chữ mềm mại, nghiêng nghiêng quen thuộc của em. Anh tần ngần cầm lên... Không phải nhật ký cũng không phải văn chương như đã có lần em khao khát mình trở thành người chép sử cho loài cây cho mủ. Em toàn viết những suy nghĩ day dứt của em về giống má, về hàm lượng, về thể thức chăm sóc, bón phân, về các quy trình cạo làm sao cho có hiệu quả nhất nhưng lại không ảnh hưởng đến trữ lượng của cây, về tay nghề cũng như về đời sống con người làm nghề... Những dòng chữ, những cái gạch đầu dòng, những hình vẽ rối rắm như có cả nước mắt và mồ hôi em trong đó nhạt nhoà dần trước mắt anh. Anh không thể đọc được nữa, anh không muốn đọc nữa... Thì ra em vẫn là em như ngày xưa, cả nghĩ, dễ bị tổn thương, giàu nghị lực, hoàn cảnh nào cũng giữ cho mình một chút than lửa âm thầm. Em đang khát vọng về rừng cây để che đi cái tuyệt vọng về cuộc đời, hay chính cái tuyệt vọng về cuộc đời đã làm nảy sinh trong em cái khát vọng về rừng cây? Hoặc chỉ là giản đơn như câu nói dứt ruột của em một chiều buồn hôm ấy: "Ông nội em bỏ quê đi cao su đã bị Tây chặt đầu ở đây. Bố em đi bộ đội cũng ngã xuống ở một cánh rừng cao su nào đó mãi tận miệt Tây Nguyên mà chưa tìm được xác..."

Tiễn anh ra cửa, cô bạn có cái nhìn héo hon cùng lán với Thương giữ anh lại một chút, ngần ngừ nói thêm: "Nó bảo nó đi nghỉ phép nhưng em không tin. Gần đây em thấy nó thế nào ấy. Nước da xấu lắm, thỉnh thoảng lại lăn ra nằm lịm đi một lúc mà hỏi gì nó cũng nhất định không chịu nói. Em nghi là..."

Cô gái tắc lời không nói thêm gì nữa, chỉ có ngọn gió rừng su hoang sơ và giá lạnh là phân vân đi tiếp hết câu nói của cô. Bệnh rừng. Bệnh của đói nghèo, của kham khổ, thiếu chất thôi chứ có gì phải nghĩ đâu cô gái ơi! Chạnh buồn như mỗi lần thấy chạnh buồn, anh đi đến chiếc tủ với ý định mang cây kèn Clarinet ra thổi nhè nhẹ vài giai điệu cho bình tâm

trở lại nhưng bàn tay anh chợt giật phắt, khẽ run lên... Hộp kèn để nghiêm ngắn ở ngăn trên không còn nữa, thay vào đó là cả cây kèn tròn trịa mày nâu hun đã biến thành một mớ ngổn ngang những mẩu vụn dập nát, ở giữa là mấy lỗ kèn sáng bạc ngơ ngác nhìn lên như những con mắt mù loà... Và cạnh đấy là một mảnh giấy viết không vội vã chút nào, thậm chí còn rất đẹp và hình như có ướp cả hương thơm:

"Ông Vũ Nguyên! Biết ông đang toan tính nhiều chuyện, tuỳ ông, nhưng tốt nhất là ông không nên động đến lãnh địa làm ăn của chúng tôi. Đất lề quê thói, ở đâu có luật ở đó, ông nên tỏ ra biết điều. Sự bể nát của cây kèn này, mong ông hiểu cho như là một lời nhắn nhủ ban đầu. Cám ơn!"

Cầm cây kèn chỉ còn là cái xác trên tay, anh ngồi lặng đi, cười nhạt một tiếng rồi tắt đèn đi nằm. Lại một trò khỉ của đám giang hồ! Từ ngày cởi áo lính trở về vùng đất dữ dằn này, đã bao bận anh phải đương đầu với nó và chưa bao giờ coi nó là cái gì cả. Chuyện vặt cõi đời, có thế mới vui.

Gió rừng su vẫn không thôi than vãn ngoài kia như đang rì rầm làm sống lại cả một chiều dài thăm thẳm của lịch sử nơi này... Ngày ấy, khi còn đang là giám đốc xí nghiệp cơ khí, trong những đêm nhức nhối vì chuyện khoán sản, chuyện đổi tiền bay lơ lửng trên đầu như một cái án treo không cưỡng được, anh đã mang cây kèn này ra để tự trấn an mình. Cây kèn đã theo anh đi suốt các trận đánh, đã trở thành người bạn, một chỗ dựa tinh thần cho anh trong những giờ khắc ác liệt, bi thương nhất. Và rồi cũng chính âm thanh của nó đã dẫn cô đến với anh. "Anh đừng thổi nữa!... Chưa ở đâu và chưa bao giờ em được nghe một tiếng nhạc buồn như thế! Tiếng kèn như tiếng khóc..." Cô đã nói như vậy vào một đêm chỉ có hai người ngồi với nhau trong một góc rừng thưa. Rồi mái tóc vừa gội của cô đã bất giác ngả vào ngực anh như có cả một rừng sả tràn về... cô khóc thật, nước mắt con gái thấm ướt đến tận tâm can, một điều mà trước đó anh chưa hề dám nghĩ tới, chưa hề dám tin...

Một tiếng gõ cửa rất ư là rụt rè vang lên. Cửa mở. Anh nhận ra ngay khuôn mặt của cái anh chàng lái xe bồn hôm đó. Chỉ khác nét nhâng nháo đã thay bằng vẻ ỉu xìu trông chả giống ai.

- Có chuyện gì thế? – Anh hỏi – Mà vào hẳn trong này đi đã.

- Em... em đến chịu tội – Không thể có giọng nói nào khổ sở hơn.

- Tội gì? – Chút nữa anh bật cười.

- Tội bố láo bố lếu với anh, tội gọi anh bằng mày tao chí tớ, tội... Tại vì anh trông giống mấy tay nhà báo, giống mấy tay kĩ sư xuống thực tập nên em mới... Nghe nói sáng nay anh kể lại chuyện của em giữa cuộc họp, em khổ tâm quá!

- Ngôi xuống và uống nước đi! – Anh rót cho anh ta ly trà còn âm ấm – Tôi quên rồi và nếu có nhớ thì nhớ cậu có tội khác kia. Tội nặng.

- Chết em – Anh chàng giật nảy.

- Đó là tội đổ nước lã vào mủ. Tội này có thể đưa ra toà án binh.

- Thế thì phải đưa ra toà hết hả anh – Mặt chảy ra - Ở đây có thằng nào là không đổ đâu.

- Thôi được rồi. Muốn tôi xoá tội, cậu hãy nói thử một sáng kiến là làm sao cho cánh xe bồn của các cậu từ nay không làm được điều ấy.

- Dễ - mặt anh chàng sáng lên – Chỉ cần gắn xi miệng bồn lại rồi mới được nổ máy. Bố thằng nào dám bóc ra... ấy, em lại văng tục rồi, em xin lỗi...

- Gắn xi à?... Được, một ý nghĩ hay đấy. Tốt! Thôi, bây giờ cậu về đi! Tôi cảm ơn cậu!

- Cám ơn em? – Há hốc mồm – Tức là anh sẽ xoá tội cho em?

- Xoá!

Anh chàng lao tới đưa cả hai tay nắm lấy tay anh cho lên mồm hôn chùn chụt rồi đi ra cửa:

- Vâng! Em về đây! Bữa nào rảnh, em mời giám đốc xuống chỗ em nhậu chơi. Rượu tự nấu lấy bằng men Trương Xá gửi từ ngoài kia vào, thịt thú rằng, đã lắm! Em chào anh ạ!

Cậu chàng biến nhanh vào bóng đêm. Hình như có cả tiếng huýt sáo rộn ràng vang trở lại. Vũ Nguyên lắc đầu. Trời đất! Tội ăn trộm mủ không lo mà lại lo tội ăn nói không phải với cấp trên! Đầu óc con người ở đây bây giờ chẳng lẽ lai nguyên thuỷ đến thế kia ư?

*

**

Ấy vậy nhưng cuộc họp như anh nói là hết sức quan trọng để ban hành quy chế mới đó sang tuần sau vẫn chưa xảy ra được. Không phải vì lời đe doạ lạnh lẽo cùng sự bể nát của cây kèn kỷ vật kia. Chuyện đó, như đã thành một thói quen, chỉ kích thích thêm tính hành động quyết liệt trong con người anh. Cũng không phải do tình hình chung chưa thuận lợi cho sự ra đời một quy chế, cũng chẳng phải do có ai phá bĩnh, ai bàn ra khiến cho anh phải giật mình nghĩ lại. Ráo trọn những điều này anh đều đã có đủ kinh nghiệm đối phó rồi. Một cái mới ra đời làm sao lại có thể mong thông đồng bén giọt ngay được, hoạ có là ở thế giới siêu thực. Cái làm anh tạm dừng lại là chỉ ở như một mảnh giấy khác, mảnh giấy gấp tư, bên trong là những hàng chữ bút bi màu tím được viết một cách vụng về, gẫy góc chắc là của một bàn tay đàn ông không nhiều chữ nghĩa cho lắm nào đó chẳng hiểu ném vào qua lối cửa sổ lúc nào:

“Chưa nên ban hành quy chế mới lúc này! Rất dễ bị phản ứng, rất dễ gẫy! Nên để họ có thời gian làm quen với một vài cách thức mới rồi sau đó dựa vào đó mà thảo quy chế. Mà cũng chỉ nên thảo từng phần, thực thi từng phần không nên thảo cả một lúc, thực thi cả một lúc, họ sẽ không tiêu hoá nổi đâu. Tập quán, suy nghĩ làm ăn cũ muốn thay đổi phải

có thời gian...”

Mảnh giấy này là của ai? Dưới chẳng ký tên nhưng rõ ràng đây là một ý kiến thiện chí chân thành và phần nào có lý nữa. Dường như con người bí hiểm giấu mặt này rất biết cái cá tính nôn nóng đến quyết liệt trước những việc gai góc đòi hỏi ý chí quyết đoán của anh. Ai nhỉ? Của Đoàn Thanh à? Hay Đăng Điền? Vô lý! Nếu là họ thì cứ đến trao đổi thẳng chứ bịa đặt giấy má ra làm gì! Hay là của... Cũng vô lý! Nét chữ của em anh đã thuộc làm lòng, đã ăn sâu vào tiềm thức làm sao có thể không nhận ra. Vả lại, theo một nguồn tin khéo hỏi dò được, em đi nghỉ phép đã về đâu? Thế thì của ai?... Thôi được! Bất biết là của ai nhưng cũng nên nghe ngóng lại mọi chuyện, đúng là chưa thể tiến hành một cái gì quá mạnh trong lúc này được. Anh lặng lẽ chấp nhận nhưng chưa chấp nhận cái phần giao tranh gay gắt trong đầu mấy hôm nay chưa phân thắng bại và nhét mảnh giấy xuống đáy ba lô lưu giữ một kỷ niệm ngày đầu về với cây cao su.

5

GIỮA LÚC ĐÓ, VÀO MỘT BUỔI SÁNG TRỜI QUANG MÂY tạnh, người ta thấy có một chiếc trực thăng loại chuyên cơ bay từ hướng Thành phố đáp thẳng xuống một khoảng rừng trống vừa bị đốt cháy lam nham. Cái dáng bay và cái dáng hạ cánh của nó tựa như một cánh chim đại bàng rờ rỡ uy quyền. Cả nông trường xôn xao. Cả công ty xôn xao. Và cả Tổng cục, cả tỉnh, cả vùng cũng xôn xao vì sự có mặt bất thần của đoàn khác này.

Dẫn đầu là một người cao lớn, mặc áo kiểu Tôn Trung Sơn, mũ cối màu ghi, nét mặt tỏ ra phiền muộn. Bước sau ông là một người dáng cao gầy, tóc bạc trắng, vẻ nhìn thấu đáo, phúc hậu. Và cạnh sự phúc hậu đó là một người thấy nhỏ hơn, khuôn mặt thanh thoát, có cái miệng cười rất đẹp. Xảy ra một hiện tượng cuốn chiếu như thế này: Tất cả các cán bộ tổng cục, thành phố, tỉnh, vùng đều tỏ ra cung kính khác thường trước con người thấp nhỏ ấy. Con người thấp nhỏ lại tỏ ra cung kính đặc biệt với con người mảnh gầy, phúc hậu kia. Con người mảnh gầy, phúc hậu kia lại có thái độ vì nể khác thường trước con người cao lớn, đội mũ cối, vận áo Tôn Trung Sơn màu ghi kia nữa. Nói chung cả ba con người này đều là những khuôn mặt quá đỗi quen thuộc trên những phương tiện thông tấn quốc gia vào những ngày lễ trọng, những phiên họp có tính bản lề liên quan đến vận mệnh sống còn dân tộc.

Người mặc áo Tôn Trung Sơn đi đến trước mặt Vũ Nguyên lúc ấy đang vận một chiếc sơ mi trắng đến nhức mắt giữa khung cảnh núi rừng hỏi với chất giọng miền Trung rất nặng:

- Đồng chí là giám đốc ở đây?

- Báo cáo, tôi! – Anh dướn thẳng người.

- Nghe nói là một giám đốc giỏi mà để cây phát hoang cháy thế này có xót ruột không? – Ông chỉ những gốc cây lớn nhỏ đang nằm lổn nhổn xung quanh.

- Báo cáo rất xót ruột ạ!

- Tại sao lại đốt? Ai chủ trương đốt?

- Báo cáo, chủ trương đốt là của trên, bởi vì đăng kiểm lâm họ không cho mang gỗ ra khỏi rừng, sợ tiêu cực đành phải đốt để phát quang chứ biết làm sao ạ?

Ngừng lại một lúc lâu như thử đo đếm xem cái anh chàng trẻ ranh này là ai mà đứng trước mình cứ nói lem lẻm như vậy, ông hỏi tiếp:

- Tình hình chỗ đồng chí như thế nào? Có khá hơn những chỗ khác không?

- Thưa, chắc cũng vậy.

- Tại sao? – Tiếng hỏi càng nặng.

- Tại bởi có ba điều bất hợp lý...

Nói đến đó, anh chợt dừng vì thấy xung quanh thoáng có những con mắt của đủ các cán bộ lớn nhỏ đang thấp thỏm nhìn lên như sắp sửa nhúng chân vào lò thuốc súng. Trong số đó anh thấy rõ ràng có cả con mắt toé lửa cửa giám đốc Công ty Ba Vinh như muốn ngầm nhắc nhở anh: "Quá chớn rồi đấy! Liều liệu cái mồm!" nhưng lại có một loạt những cái nhìn khác, cái nhìn của đồng đội, của công nhân bay đến như một sự đòi hỏi, một sự khích lệ âm thầm nên chẳng thể dừng lại, giọng nói vẫn rành rẽ, bình thản:

- Điều bất hợp lý thứ nhất là kế hoạch gieo trồng quá lớn trong khi năng lực gieo trồng lại quá mỏng. Thế là toàn gieo nhảy cóc, gieo ẩu. Tức là thay vì phải ươm, phải chiết cẩn thận rồi mới bưng đi trồng theo kiểu Stum trần, đằng này phần lớn là trồng thẳng, trồng kiểu thực sinh, tác hại bây giờ chưa thấy rõ nhưng đến giai đoạn cây bắt đầu làm mủ thì sự tác hại là không thể lường trước được.

- Điều thứ hai? – Nét mặt người hỏi đã hơi sạm lại.

- Điều thứ hai, đặc điểm dân ở đây là hầu hết đến từ các vùng ven biển nên không có nghề, không có một chút khái niệm gì về kĩ thuật cây cao su cả, trong khi họ phải ôm một khối lượng công việc quá lớn và phức tạp. Và điều thứ ba – Như sợ phải nghe cái câu hỏi giống như thế chẹn vào, anh nói lướt luôn – Chủ trương bỏ cơ giới khai hoang chỉ bằng thủ công là sai lầm. Phương châm rường cốt dốt dọn theo kiểu làm rẫy của người dân tộc chỉ đúng với địa bàn bằng phẳng tiện lợi giao thông và có tay nghề truyền thống như bên Đồng Nai. Trong khi đặc điểm thổ nhưỡng ở đây lại hoàn toàn khác hẳn. Thế là các phương tiện cơ giới bỗng chốc thành đống sắt vụn giữa trời.

Tất cả lặng đi. Nắng rung hơi vào ánh mắt từng người. Người này nhìn người nọ, người nọ lại nhìn người kia. Câu nói của anh như một ngọn roi quất xuống những điều lờ mờ bao lâu nay người ta đều hiểu, đều muốn nói nhưng không thể nói, không tiện nói hay không dám nói. Chỉ có khuôn mặt người cao gầy, phúc hậu bình thản, thỉnh thoảng ông lại gật đầu nhẹ một cái. Cuối cùng người nhỏ bé có cái miệng cười khá đẹp lên tiếng như thể muốn xoá đi cái im lặng ngột ngạt không chịu nổi bằng giọng nói Thừa Thiên rất du dương của mình:

- Tình hình vậy mà giám đốc ra lô lại vận áo trắng à?

- Báo cáo, tôi nghĩ rằng hôm nay tôi đi đón đảng và chính phủ.

- Tốt! Nói tất cả những điều này, đồng chí giám đốc có ngại gì không, ví như sự võ đoán chưa thật chính xác chẳng hạn.

- Dạ, ngại thì tôi đã không nói. Bởi vì là đảng viên, tôi phải có bổn phận nói thật với Đảng, là người lính tôi phải báo cáo trung thực với Tổng tư lệnh.

- Tốt! – Ông quay qua vỗ vai một người tầm thước có nước ra rất chiến trận, nói với người mặc áo Tôn Trung Sơn như thể xoá đi cái khẩu khí lạ tai của cái anh chàng giám đốc trông đỏm dáng vừa rồi – Báo cáo anh! Đây là một bí thư giỏi nhất thời chiến, chắc chắn sẽ là một tổng cục trưởng giỏi nhất thời bình. Anh cứ tin rồi tình hình sẽ được khẩn trương khắc phục.

- Tin gì? – Giọng ông mặc Tôn Trung Sơn bỗng căng lên – Tôi, Đảng và nhà nước đã tin ở các đồng chí ấy nhiều quá rồi nhưng có thấy biến chuyển gì đâu. Nên nhớ đây là hiệp định thế kỉ, một hiệp định khổng lồ thắt chặt thêm tình bằng hữu giữa hai nước, các đồng chí giậm chân tại chỗ thế này biết ăn nói thế nào với người ta, lỗi tại ai? Tại tôi duy ý chí, tôi phiêu lưu à? Hay tại chính phủ, tại các đồng chí không biết điều hành? Ý kiến của đồng chí giám đốc nông trường kia cũng có cái để chúng ta phải suy nghĩ. Ngay chiều này về Thành phố đề nghị bên chính phủ cho triệu tập tất cả các ban ngành, các bộ, vụ có liên quan đến để bàn riêng về việc này. Gấp rồi. Giá nào cũng phải làm bằng được. Đây là tự trọng dân tộc. Cũng là món nợ ân tình chúng ta phải trả trong chiến tranh mà không chỉ là năm mười ngàn héc ta này đâu, tới đây ngành cao su phải tiến lên hàng chục, hàng triệu héc ta, có cái gì mà nhân dân không làm được, hả?

Tiếng hả reo vào đám đông như một phát đạn trái pháo khiến cho mọi cái nhìn cứ lộn trọng, ngơ ngác bay đi đâu.

Theo sự hướng dẫn của phó giám đốc Đoàn Thanh, đoàn người sang trọng có cả một dây báo chí, truyền hình hùng hậu đi theo tiếp tục rùng rùng chuyển bước tiến sâu vào rừng cao su để thực hiện cái ý niệm rất ư quần chúng là kịch mục sở thị. Giám đốc công ty Ba Vinh đi qua trước mặt anh, thái độ lầm lầm không thèm nhìn cũng không thèm nói nửa câu. Riêng người bí thư huyện có nước da đồng hun ngày nào lúc này đã là bí thư tỉnh, còn lùi lại, huých khẽ vào sườn Vũ Nguyên một cái đau điếng:

- Mày... Cái tật! Định chơi đứng tim mọi người đó hả? Nhưng... được ngon đó mày! Cũng phải để cho vua hiểu ra một điều gì chứ.

Ông cười khùng khục nhưng lại đuỗn mặt ra. Anh vừa nhác thấy một khuôn mặt quen giữa đám thợ cạo ở rặng su trước mặt rất quen, khuôn mặt của Hà Thương... nhưng khi tĩnh chí nhìn lại khuôn mặt kia lại biến mất! Thương... Thế là em đã trở về rồi phải không hay em chỉ là một ảo ảnh cây lá mà anh va mắt vào đâu cũng thấy? Tốt thôi! Dẫu em không muốn nhận ra tôi, em lẩn tránh tôi nhưng giữa những cánh rừng tan hoang đang cần được vực dậy bằng mọi giá này, chỉ cần có em, có bóng dáng em đâu đó là được rồi...

- Tuyệt vời! Một phong đội can đảm. Tuyệt vời! Hôm nay anh đã nổi lên như một người hùng giữa đám báo chí rồi. Chính sự nóng vội duy ý chí, không hiểu biết gì về làm ăn kinh tế của các cụ ấy đã đưa đến thảm cảnh này chứ ai!... Anh thử nhìn xem, công nhân họ đang ngầm tự hào về người giám đốc chịu chơi của họ kia kìa.

- Các cụ nào? – Anh quay lại. Cái miệng của Đăng Điền đang đả đớt trước mắt... Anh cau mày! Có lẽ đây là lần đầu tiên từ ngày về đây, anh bắt đầu thấy cái miệng kia sao cứ đả đớt,

cứ trơn truột đến thế - Không, cậu nhầm! Lỗi không chỉ ở riêng các cụ ấy, lỗi ở của tất cả chúng ta, lỗi của lịch sử đã xảy ra quá nhiều chiến trận. Và mình cũng chỉ thay mặt anh em công nhân nói lên tiếng nói chân thực trong đầu chứ có muốn là người hùng người hiếc gì đâu.

Cái miệng kia chỉ hơi thưỡi ra một chút rồi liền đó lại cười ngay, một cái cười khác hẳn, rờn rợn, thấu buốt và lãnh cảm...

*

**

Sau lần ấy, công việc bộn bề cứ cuốn anh vào cái mê hồn trận mịt mù của nó đến nỗi Vũ Nguyên không còn kịp nhớ lại điều gì nữa. Riêng chuyện cây đàn đã thành cái cớ để anh có buổi làm việc riêng kĩ càng với người đội trưởng bảo vệ cần cù nhưng quá thụ động và hiền lành.

- Ông Thuần này, chuyện mất mủ tóm lại là được diễn ra theo kiểu nào – Anh hỏi.

- Nhiều lắm ạ! – Người đội trưởng quê sứ Nghệ ậm ừ - Mất do thợ cạo phá, cạo ẩu, cạo không theo một trình tự kĩ thuật nào...

- Tôi không hỏi cái ấy.

- Dạ, mất do dân tự do đêm đêm lẻn vào cạo trộm có, mất do lái xe bồn dọc đường tháo mủ đổ nước thay vào có, và mất do chính công nhân của mình lẻn mang đi bán cũng có.

- Lén mang đi bằng cách nào?

- Họ nhét mủ tạp, loại mủ còn rơi rớt lại trên miệng cạo, đã khô vào cạp quần, vào ống quần rồi cứ thế đi ra khỏi lô. Còn mủ ướt, họ chắt vào can, vào chai, giấu kín trong nùm bụi, chờ tối trời chui vào xách về. Cũng chẳng được bao nhiêu – Anh ta thở dài như bà già – Cắp trộm khốn khổ vậy, mỗi ngày đổ cho con buôn may lắm cũng chỉ đủ tiền mua thêm nửa lon gạo, mớ rau về cho con.

- Nhưng cả ngàn người, người nào cũng lon gạo, mớ rau như thế, của nả nông trường sẽ tổn hao bao nhiêu?

- Dạ... Nhưng cái hao nó nằm ở chỗ dân tự do vào cạo phá kia. Họ ào vào hàng chục người, có đận lên tới hàng trăm giặc càn. Họ băm chặt vào thân cây không thương xót bằng đủ các loại phương tiện miễn sao cho tứa ra được nhiều mủ nhất trong khi chị em mình phải nâng niu, tỉa tót từng dăm mảnh như sợi tóc một. Nói đùa, sáng ra nhìn thân cây bị phạt đi những mảng trắng hếu như thịt người mà... ứa nước mắt. Cây nào bị băm chặt như thế đến lần thứ hai coi như chết hẳn.

- Tôi đã nhìn thấy nhưng chỗ mủ ăn cắp ấy họ phải có chỗ tiêu thụ chứ?

- Có chứ ạ! Ráo chọi tập trung vào một mối, đó là chỗ thằng Tuấn mệnh danh là Tuấn tử thần. Bao nhiêu nó cũng mua hết, mua giá rẻ như ăn cướp rồi dùng xe chở đi bán cho các cơ sở chế biến với giá cắt cổ.

- Ai cũng biết mà cả bốn đời giám đốc, cả ông bảo vệ tồn tại suốt bốn đời vẫn không có cách nào triệt được nó, vẫn chỉ ngồi ứa nước mắt thôi à?

- Chịu ạ! Nó ăn sâu lắm rồi, ăn cả vào nông trường, vào cả chính quyền, công an xã nên biết đấy mà đành chịu đấy. Đã có lần một ông giám đốc của mình định làm căng, định dùng luật pháp trị hắn, chỉ hai ngày sau, cả nhà ông ấy bị cháy rụi mà chịu không tìm được nguyên do, hay người ta sợ vạ cũng chẳng chịu tìm...

Vũ Nguyên chợt nhớ đến cây kèn và mấy lời đe doạ vừa trắng trợn vừa tỏ ra rất mềm mỏng hôm nào. Trầm ngâm một lát, anh ngẩng lên:

- Bần cùng sinh đạo tặc! Tất cả từ do đói mà ra. Nếu như đồng lương nuôi sống được cái bụng thì ai còn nghĩ đến chuyện trộm cắp nữa! Tại sao xưa nay mấy ông không dùng biện pháp thưởng phạt cho nghiêm vào? Bắt được cân mủ nào là phạt tiền thật nặng cân mủ đó, đồng thời cạo thêm được cân mủ nào cũng thưởng bằng tiền cho cân mủ ấy. Nào, giữa phạt và thưởng, họ chọn cái nào?

- Dạ, trước đây cũng có giám đốc đã đặt vấn đề này ra nhưng không ai theo cả, cuối cùng ông ấy lại bị chuyển đi.

- Vậy chuyện khoán đầu lô cho từng công nhân, từng hộ để họ ý thức làm chủ phần cây của mình đã có ai đặt ra chưa?

- Dạ... Cái này thì chưa.

- Vấn đề là ở chỗ ấy. Khi đã là chủ rồi thì họ buộc phải có trách nhiệm chăm sóc, bảo vệ như bảo vệ gạo nhà mình. Mọi sự tiêu cực tự nhiên sẽ giảm đi. Ngược lại, họ sẽ làm lấy lệ, làm được chăng hay chớ, làm chăm chỉ để làm gì khi đồng lương lại không phụ thuộc vào sự chăm chỉ ấy. Ông thấy thế nào?

Khổ! Người bảo vệ còn thấy thế nào nữa khi cả bốn đời giám đốc đi qua, anh ta vẫn chỉ vật vờ như cái bóng, như một gã thiên lôi vô tích sự, đã có khi nào được một người đứng đầu nông trường đem những chuyện vừa gan ruột vừa trừu tượng ra tâm sự như thế này đâu.

6

SÁU THÁNG SAU, CÓ MỘT BÀI BÁO ĐĂNG ĐĂNG Ở TRANG nhất với một dòng Tít khá ấn tượng như sau:

“Một cú cựa mình xây xát giữa những cánh rừng nghèo kiệt”.

Bài báo có đoạn:

“... Có thể nói, quy chế quản lý sản xuất mới của các nông trường cao su X. giống như một giọt dung dịch cực mạnh nhỏ xuống những cánh rừng nghèo kiệt đã làm xáo tung lên tất cả. Đã xoá tan cái màn sương bao cấp âm u, giá lạnh bao năm nay đè nặng xuống cuộc sống người thợ. Đã gây lên những cú sốc khá mạnh ở những người này, đồng thời cũng gây nên sự tiếp nhận hồ hởi của một số người kia. Nhưng nhìn chung, dù muốn hay không, giọt dung dịch này cũng đã bắt đầu phát huy được những phản ứng dây chuyền tích cực của nó...”

Bài báo viết tiếp:

“... Chỉ sau một thời gian ngắn mạnh dạn thực hiện quy chế sản xuất mới, nông trường cao su X đã có những cú cựa mình chuyển động. Những vườn cây trồng ẩu, trồng dăm, gánh nặng từ trong quá khứ để lại, đã được tập trung chăm sóc hoặc khoanh vùng chờ thanh lý. Một số ít những vườn cây trồng mới bắt đầu được hình thành với những quy trình cơ bản nhất, điều mà trước đây còn rất bị coi nhẹ, ví như kiên quyết trồng theo kĩ thuật Stum trần, tức là trồng qua ươm qua chiết chứ không trồng thẳng từ cây giống.

Nạn cạo phá, cạo lấy được, cạo một dăm tức là ngày nào cũng cạo trên một thân cây thay vì cạo một ngày cho cây nghỉ tích mủ một ngày, cạo vụ thành tích đã bước đầu được chặn đứng. Giờ đây nông trường đang cho tiến hành thí điểm một đợt phát động hướng tới Bàn Tay Vàng để nâng cao kỹ thuật cao. Sâu hơn thế, bàn tay người thợ bao đời nay bị bỏ quên trong bóng tối, bây giờ đã được lôi ra ngoài sáng để tự thay đổi cuộc đời mình. Bệnh phấn trắng, nấm hồng, những căn bệnh truyền kiếp bất khả kháng của loài cây cho mủ đã được đặt ra cấp bách. Nạn ăn cáp mủ, nạn phá cây đã bước đầu được giảm thiểu. Những tổ bảo vệ tuần tra đêm, một lực lượng lâu nay không biết làm gì nay đã được xốc lại và đi vào hoạt động. Những chiếc xe chở mủ về nông trường đã được gắn xi để tránh xảy ra hiện tượng thất thoát giữa đường. Phân bón nhận về với một khối lượng lớn đã được quản lý chặt từng cân thay vì ngày trước phân ra lô thì ít, phân biến thành tiền chảy và túi một số người thì nhiều. Người ta kiểm định mủ ngay từ gốc cây để giải toả sự móc ngoặc hàm lượng, mua hàm lượng giữa bộ phận này và bộ phận khác dẫn đến sự thiệt hại chung cho người sản xuất...

Được biết tới đây nông trường sẽ thí nghiệm khoán đấu lô để gắn người công nhân vào lợi ích của mình. Làm nhiều hưởng nhiều, làm ít hưởng ít, làm thật ăn thật, trong làm có

phạt có thưởng. Tiền lương công nhân sẽ được nhận ngay tại nông trường bộ bể tránh những thâm hụt, rườm rà khi phải xuống đội...

Bài báo nói thêm:

"Để ra được mảng quy chế hàng chục điểm then chốt này, những cán bộ quản lý của nông trường đã phải chống trọi với không ít những thế lực bảo thủ, trì trệ đã trở thành thâm căn cố đế. Không biết rồi sau này nó sẽ được thực thi đến đâu nhưng với hiện trạng mảng tối nhiều hơn mảng sáng hiện nay trong các vườn cây cao su, việc làm này là một hành động quả cảm, lội ngược dòng và chắc chắn là sẽ nhiều phen rớm máu..."

*

**

Không đầy một tháng sau nữa, kể từ khi đoàn cán bộ cấp cao Đảng và chính phủ đó đến, một cơn bão thanh lý đã xầm xập đổ xuống toàn bộ công ty, làm nghiêng ngả, tan tác cả rừng cây. Đã đến lúc người ta không thể để những bóng hình con gái cạo mủ âm thầm trong rừng vắng kia phải đưa đôi vai mảnh khảnh của mình ra gánh chịu cái sức đè quá nặng của sai lầm trong quá khứ được nữa rồi. Cả sáu ngàn héc ta ngút ngàn cây cối trong chốc lát bị vặn gẫy. Cả hàng trăm con người đầy mình chiến tích trong trận mạc bị rơi rụng theo. Thanh lý cây, thanh lý cả người. Bài học cho thời kỳ hậu chiến mới mở ra làm kinh tế thật đắt giá. Có cả mồ hôi và xương máu, cả niềm vui và nỗi buồn. Vị tổng cục trưởng, người bí thư chiến tranh giỏi nhất như có lần được trân trọng giới thiệu hoá ra không nhất thiết cứ sẽ là một nhà kinh tế giỏi nhất, đã lặng lẽ ra đi. Một phó thủ tướng giàu nhiệt huyết nhưng non kinh nghiệm phụ trách các khu vực kinh tế phía nam cũng không trụ lại được. Xao xác. Xao xác và xao xác... Sự mất mát tài sản ngang bằng một cơn bão thế kỷ đổ bộ vào đất liền. Sự mất mát về con người tương đương sự ngã xuống của một chiến dịch trọng điểm trong chiến tranh. Nét bàng hoàng ngơ ngẩn còn hiện lên trong đáy mắt của hàng chục ngàn con người cho mãi đến những năm tháng sau này...

Nhưng thật may, hay không may, nông trường của anh sự xê xích lại là không đáng kể. Hơn trăm héc ta phải thanh lý thì anh đã dự định cho nằm chờ thanh lý rồi. Chỉ một vài đội trưởng không đủ sức điều hành đành phải điều xuống làm tổ trưởng. Ban giám đốc và nông trường bộ sẽ không có thay đổi gì lớn ngoại trừ một vài trường hợp khá tế nhị mà anh đang cân nhắc... Và anh, người giám đốc nông trường, sau một thời gian tận lực, thân thể chỉ tạm sụt xuống dăm cân nhưng đầu óc lại thấy yên ổn, bình tĩnh hơn. Riêng chỉ có điều làm anh vẫn đêm ngày canh cánh là chưa nối lại được quan hệ với Hà Thương. Thương vẫn tiếp tục lẩn tránh và vẫn làm như không hề hay biết sự có mặt của anh ở vùng đất này.

Một buổi chiều sắp mưa trong rừng su, không còn cách nào khác, cô đành phải ngồi lại với anh một chút bởi không còn biết tránh đi đâu được nữa khi vị giám đốc đòn đã có ý ngồi đón cô gần cả nửa ngày ở con đường mòn độc đạo dẫn về lán. Thì vẫn là ngồi nơi trống trải, ngồi trên dẹp, ngồi giữa tiếng muỗn bay và mùi lá mục, ngồi cách xa nhau bằng cự ly của một buổi họp công đoàn.

- Anh nhớ em! – Anh nói.

- Xin anh có thể nói chuyện khác được không?

- Anh vẫn yêu em!

- Em không muốn nghe mãi câu ấy.

- Anh đi tìm em!

- Xin anh... đủ rồi đấy.

- Anh sẽ còn nói. Nói một năm. Nói một đời. Đời này không xong, sẽ nói tiếp đời khác.

- Em về đây.

- Anh có lỗi với em. Anh đã làm khổ em.

- Ông giời cũng có lỗi.

- Anh về đây trước hết là vì em. Chỉ vì em.

- Chứ không phải vì để trở thành một người hùng kinh tế trong toàn ngành cao su như báo chí vừa ca ngợi?

- Không! Vô nghĩa hết! Không có em, mọi chuyện vừa rồi chả còn có ý nghĩa gì. Nếu vừa rồi anh đã làm được một cái gì đó cho nông trường thì cái đó trước hết là vì em, nhờ có em.

- Làm giám đốc mà nói thế không sợ người ta cho là phản động, là cá nhân à? – Giọng nói đã mềm hơn.

- Có em ở bên, anh không sợ gì hết, anh không cần gì hết. Ngay bây giờ anh có thể từ bỏ tất cả chỉ để làm một công nhân cạo mủ miễn là được ngày ngày bên cạnh em.

Im lặng giây lâu. Hình như đã có giọt mưa rơi trên lá...

- Em có tha thứ cho anh không? Hồi đó anh không hề có ý lừa dối em nhưng anh không đủ can đảm. Nếu nói ra anh vẫn chưa dứt khoát trong quan hệ vợ chồng với người đàn bà ấy, anh sợ em sẽ bỏ anh.

- Cho nên người ta mới để cho bà vợ nhờ người đến đánh ghen ầm ĩ tại Công ty giữa ban ngày!... Nhưng không sao, tất nhiên thôi, em không ghét chị ấy, thậm chí còn biết ơn.

- Anh khổ lắm! Anh đâu có ngờ cơ sự lại diễn ra đến nông nỗi ấy. Cho tới lúc đi anh mới thấy hết cái khốn nạn của mình. Thật khốn nạn!

- Thôi! Tự nguyền rủa lúc này có ích gì. Chị và cháu chắc vẫn khoẻ?

- Bọn anh sắp ra toà.

- Để làm gì?

- Vì em. Và cũng là theo ý của cô ấy.

- Muộn rồi! Anh hãy trở về vun quén những gì đã có trong tầm tay mình, ít nhất cũng vì thằng nhỏ. Tự dưng đôi lúc em thấy nhớ nó quá! Mà chị ấy cũng không có lỗi gì. Làm vợ thì phải giữ chồng, phải phận em, em cũng sẽ làm như vậy.

- Em không hiểu gì hết, không hiểu gì cả. Cái sự sẽ ly hôn này không hẳn là vì em, vì cái chuyện mới nới cũ của anh mà vì chính bản chất hôn nhân của nó. Không có em, bọn anh trước sau cũng chia tay. Chỉ có điều vừa đúng lúc đó em xuất hiện.

- Mưa sắp nặng hạt rồi! Em đi đây. Nếu được khuyên anh một câu thì em chỉ mong anh nên hết sức cảnh giác trong mọi chuyện. Không phải tất cả họ đều ưa anh đâu. Họ đang chờ anh sơ hở để thọc dao vào mạng sườn. Mà anh thì vẫn như ngày nào, động chút là bốc, hơi tí là say sưa trong công việc thì rất sắc sảo nhưng trong cuộc đời lại hoàn toàn nhẹ dạ, ngây thơ. Anh đang mơ ngủ trong sự yên tĩnh trước cơn dông đó.

- Nước da em xấu quá! Mắt lại có quầng nữa... Em đang có điều gì giấu anh phải không? Cô bạn cùng lán với em nói hình như em...

- Không... Làm gì có gì. Con nhỏ đó biết gì mà nói. Em... em vẫn bình thường.

- Mảnh giấy ném qua cửa sổ phòng anh hôm rồi là của em phải không?

- Giấy nào? – Cô thoáng quay đi – Em không có thói quen ném bất cứ cái gì qua cửa sổ phòng ai hết.

- Không sao! Dù vậy anh vẫn cám ơn cái mảnh giấy ấy. Và cám ơn cả lời khuyên lúc này của em. Càng cám ơn khi anh biết rằng tự trong đáy lòng của em, em vẫn chưa quên anh, em vẫn còn lo lắng cho anh như ngày nào. Nhưng em có thể yên tâm! Không ai làm gì được anh cả, không kẻ nào có thể chơi xấu được anh hết.

- Thôi, anh về đi!

- Cho anh thêm một phút nữa! Anh biết trước mặt đoạn đường đi sẽ rất không bằng phẳng, thậm chí có nhiều cạm bẫy, trong khi đó anh còn có bao nhiêu việc phải làm. Chính vì thế mà em hãy hà hơi tiếp sức cho anh. Hình ảnh em và hình ảnh cây cao su đã trộn vào nhau làm một. Anh khao khát mong muốn cuộc sống rừng cây, cuộc sống người thợ sẽ mỗi ngày mỗi sáng sủa hơn. Sẽ có mái ngói thay cho mái tranh, sẽ có ánh điện thay cho ngọn đèn dầu, sáng ra lô bằng xe máy xe đạp, chiều trở về sẽ có mâm cơm đủ chất đặt trên bàn, buổi tối nhà nào cũng có chiếc truyền hình làm bạn, không còn cái cảnh mới đầu đêm đã phủi chăn leo lên giường như gà leo vào chuồng, và tháng tháng lĩnh lương xong, ngoài chi tiêu mọi khoản, mỗi người còn để ra được một vài lai vàng, một vài chục bạc chắt chiu cho

cuộc sống mai này...

Chỉ nghe tiếng gió thổi dọc lô như một tiếng thở dài man mác... Tiếng anh cũng nhẹ thoảng trộn hoà vào cái âm thanh từng chiều man mác ấy, như không phải nói với cô, không phải nói với mình cô mà như nói với một cái gì đó xa xăm hơn:

- Đời cây như đời người. Nước mắt cây như nước mắt người. Cao su theo thổ ngữ Braxin là Cao – u – su, là nước mắt của cây, đời người tuổi thọ trung bình được sáu mươi năm, đời su chỉ bằng một phần ba như thế. Sữa người hình thành sau khi sinh nở, sữa cây chỉ sau có bảy năm, khi thân hình nó đo được vừa bằng hai gang tay nối lại... Hai mươi nhăm năm một đời cây, nó cho con người nhiều hay ít sữa lại phụ thuộc vào tình nghĩa thuỷ chung của con người đối với nó. Con người ích kỷ, con người độc ác, con người chỉ biết hành hạ, bóc lột nó, nó sẽ buồn rầu mà héo hon mà thui chột dần dòng sữa trời cho...

- Anh Nguyên... - Cô thốt kêu lên – Đừng... đừng nói nữa anh!

- Chính vì vậy mà anh muốn em phải lên giúp anh một tay tại văn phòng. Ở đây không cần một người đang mang trong đầu hai bằng đại học. Chỗ của em là ở phòng kỹ thuật hay kế hoạch gì đó kia. Cây cao su đang cần những người mát tay và am hiểu nó, giống như cô gái cần một người yêu biết chia sẻ, bết yêu thương. Lên nhé!

- Sao không đưa thẳng lên phó giám đốc cho gọn?

- Anh sẵn sàng đưa nếu em chịu. Đó không chỉ là ý anh mà còn là ý của đảng uỷ.

- Ông giám đốc không sợ người ta sẽ dị nghị là chỉ lo cất nhắc những người thân vào chỗ thơm thảo thôi sao?

- Không! Nếu là kẻ thù mà làm tốt, anh vẫn đưa lên. Còn người thân làm dở, anh cũng chẳng nương tay. Vì sự tồn vong của hàng ngàn héc ta cao su hay vì ba cái miệng lưới thế gian, anh chỉ có quyền chọn một.

- Anh vẫn hay thích nói những lời to tát nhỉ? Có sợ lúc nào đó sẽ gẫy không?

- Gẫy nhiều rồi, bây giờ có gẫy nữa vẫn vậy. Và nếu có gẫy thì sẽ gẫy ở đây, ở chính trong những cánh rừng cao su mà anh biết rằng số phận anh với số phận nó sẽ gắn với nhau cho đến ngày cuối cùng của cuộc đời...

- Anh vẫn chưa thấy chán cho cái tính ưa mộng mơ lãng mạn của mình ư?

- Thương ơi... Cây kèn anh mang theo định sẽ lần nào thổi lại cho em nghe bản nhạc ấy, bị người ta bẻ vụn rồi. Con thiên nga của anh bị bẻ cánh thật rồi!

- Ai bẻ? – Lần đầu tiên thấy đôi mắt buồn kia tỏ ra chăm chú.

- Nếu mà biết.

- Dạo này trông anh có vẻ hơi gầy đi... Người ta bảo đêm nào anh cũng thích đi cưỡi xe máy đi kiểm tra lô. Anh nên cẩn thận. Đã có người bị bỏ mạng trong những chuyện như thế rồi.

- Vậy nhé! Ngay tuần sau em lên nhé! Không tha thứ cho anh thì thôi nhưng hãy vì hơn ngàn con người này. Nếu cần, anh sẵn sàng mất em để được một cộng sự thạo việc.

Lại tiếng gió thổi dọc lô và hình như có cả tiếng mưa rơi thật nhẹ như tiếng chân nhỏ xíu của con thú nào dẫm trên lá ủ... Một bóng người xuất hiện. Vừa trông thấy họ đang im lặng ngồi bên nha, cái bóng vội rụt lại ngay. Đó là Đăng Điền. Hắn đi kiểm tra lô vô tình nhìn thấy hay cố tình đưa chân để thấy, cái đó không ai biết và ngay cả chính hắn, hắn cũng không thể biết...

- Cuối cùng thì ra người ta vẫn lo cho công việc chung hơn là lo... - Hà Thương nói sau một lúc im lặng – Anh về đi! Chuyện này em chưa thể trả lời được. Biết đâu tới đây em sẽ không còn ở đây nữa! Còn chuyện kia, cái chuyện mà anh bảo chính vì nó nên anh đến đây ấy, em có thể trả lời luôn, trả lời một lần là không bao giờ phải trả lời lại nữa: Không! Vĩnh viễn không! Con người anh hoàn toàn chết trong em rồi. Chết hẳn! Chào anh...

Bóng cô hút dần trong rừng chiều như không có thật, như một ảo ảnh buồn. Anh buồn quá! Câu nói cuối cùng của cô đã thổi một làn hơi lạnh buốt trong cái đầu đã quá trống trải của anh. Chao ôi! Cuộc đời sao vui ít buồn nhiều... Lớn lên đi bộ đội, hết giặc về nhà đã có một cô gửi chờ sẵn để làm vợ theo ý mẹ. Chục năm hành quân chỉ có máu không có đàn bà, chỉ có chôn nhau không có tình yêu, anh lính nào chả dễ dàng gật đầu khi có một cô gái muốn gắn bó với mình. Mười năm... cứ là con gái là tuyệt hết, cứ là đàn bà là có giá trị, cần gì phải thổn thức yêu đương. Thế là hôn nhân, là cứ mỗi sáng ngủ dậy lại thấy hình ảnh trong mắt nhau loãng nhạt đi một chút. Anh vùi đầu vào sách. Chị lại khao khát một chất đàn ông năng nổ. Bắt đầu khinh nhau, xúc phạm nhau, thậm chí nằm bên nhau mỗi người đuổi theo một thế giới tâm tình riêng của mình. Nhưng lại không thể bỏ nhau. Chục lần viết đơn là chục lần xé. Đứa con ngây thơ không có tội tình gì đã chấp chới níu buộc lại mảnh vá. Tình chồng vợ không còn. Nghĩa tao khang cũng hết. Nhưng vẫn cứ thích quản lý nhau như quản lý một tài sản. Không ít đêm họp hành về muộn, da thịt anh đã trở thành đối tác cho mấy móng tay người đàn bà cả ghe cào xé. Anh lặng im. Đến nhiệm sở ai hỏi, anh chỉ cười bảo con mèo nhà nuôi nó động tình. Nhưng cô giáo Anh văn có cặp mắt trong veo lại hiểu. Nhìn anh cười mà cô lại khóc. Đàn bà nhạy cảm, dễ mủi lòng vì những cái do đàn ông đàn bà gây ra hơn là những phạm trù to tát chiến tranh hay hoà bình. Từ mủi lòng đến tình yêu chỉ cách nhau một hơi thở mỏng. Và một tối đến thăm anh, nghe tiếng kèn Klarinet của anh thổi nghe buồn đến nẫu ruột, cô giáo xinh đẹp trẻ tuổi đã thổn thức thở vào ngực anh học trò lớn tuổi có cái cười đàn ông thu hút chết người...

*

**

Anh nổi tiếng là người có máu lạnh, hoàn cảnh nào cũng không làm nhăn được vầng

trán trắng xanh rất đẹp nhưng anh lại có trái tim nghệ sĩ đa cảm đập trong lồng ngực như cô gái tên Hà Thương ấy đã nói đúng. Đúng nhưng anh không sửa, không hề có ý sửa. "Thủ đoạn, âm mưu, đối phó với kẻ thù trong chiến tranh đủ rồi, nay với bạn bè, đồng chí mình, mình lại không tin ư? Họ dù có xấu thế nào nhưng cũng không bao giờ là địch". Anh đã nói thế trong các cuộc họp đảng uỷ và làm đúng như thế trong mọi cảnh huống ngọt nhạt hay dữ dằn.

Nhưng anh lại không biết thêm một vế nữa mà khi chỉ có một mình trong ngục tù giá lạnh bỗng mới chợt hiểu ra, đó là nhiều lúc ta đối với ta còn thâm độc, dữ dằn hơn cả kẻ thù. Ví như cuộc chuyện trò trong quán nhậu giữa Đăng Điền và Tuấn Tử Thần đang diễn ra kia.

- Mấy ông bị bó giò bó cẳng sạch trơn rồi hả? – Tuấn cười khảy – Vậy mà chỉ được cái nỏ mồm. Sao bảo chỉ ba bảy hai mốt ngày là sẽ bứng hắn đi cái rẹt như bứng một gốc cây mục cơ mà.

- Bé cái mồm chứ! Thì bộ cậu cũng không trở thành ngoan ngoãn dễ bảo rồi là gì! Mẹ khỉ! Lúc nào cũng vỗ ngực tự xưng là chọc trời khuấy nước mà rốt cuộc, hắn cứ lê chổi đến đâu là sạch bách đến đó. Sao? Cái số 60 tấn mủ và ba chục tấn phân của đám đàn em thu gom được bị hắn lấy lại sạch trơn rồi phải không? Mấy thằng bị tóm?

- Ông chửi tôi đấy à? – Tuấn nhướng mắt.

- Phải nói thằng cha này khá cứng cựa. Đã nói là làm. Đã làm là tới bến luôn. Thật khác hẳn mấy cha giám đốc trước, cha nào lành thì vừa đ. vừa run, biến xăng dầu, biến thuốc trừ sâu thành cục tiền nhét túi đi Sài Gòn đập phá hoặc ngày ngày rủ nhau xách súng đi săn bắn ở mãi miệt rừng xa, mặc cho cây mọc kiểu gì thì mọc, người sống ra sao thì sống.

- Ông có kiểu nói như con đực bị thiến. Tỉnh ngộ rồi hả? Xúc động rồi hả? Vậy thì quỳ xuống đi! Quỳ xuống mà van lạy, thề thốt từ nay hoàn lương, sẽ trung thành suốt đời với sếp đi! Có khi còn kịp vớ miếng xương thừa đó.

- Thôi uống! Tao khoái kiểu nói của mày. Đểu một chút nhưng nó thật – Cười vang nhưng không giấu được vẻ giễu cợt – Chắc dạo này hẻo hả? Có hẻo mới phải đãi nhau thứ rượu hạng bét này?

- Ông đừng kích tôi. Tôi đang chờ.

- Còn chờ nỗi gì nữa! Một mùa mưa trôi qua rồi! Và cũng vài ba bận cậu đã tìm cách dúi tiền, dúi gái non vào tay hắn rồi nhưng có suy xuyển gì đâu!

- Tôi đếch thèm chờ chuyện của mấy ông, tôi chờ là chờ thái độ của cô ấy.

- Chậm chân rồi thằng em dại gái nhất nhì Đông Dương ạ! Điều dự đoán đã thành hiện thực. Họ đã gặp nhau rồi. Hình như lại có cả thề thốt lẫn nước mắt nước mũi nữa.

- Ai?

- Vẫn nó.

- Thằng Vũ Nguyên?

- Làm gì mà trợn trạo lên thế? Sao cậu bảo thích có một tình địch nặng cân kia mà?

- Nặng cân chứ không phải nặng tình. Chúng nó đã khóc với nhau à?

- Tốt nhất là cậu trực tiếp hỏi hắn. Ghê thật! Dám biến cả cái nông trường hơn ngàn cư dân này thành tấm màn che mắt thiên hạ diễn trò trốn chúa lộn chồng thì cái tình ấy không phải là đùa.

- Tôi không tin. Lão này có thể có chuyện này chuyện nọ nhưng không thể có chuyện đó. Một thằng đàn ông rất khó chơi nhưng đàng hoàng, tôi biết.

- Thì cậu cứ biết, tôi có nói gì đâu. Đàn bà mà! Đứa nào chả ham danh ham lợi, trong khi cậu chỉ là... Xin lỗi! Tôi chỉ nói đến thế và nói chung, coi như tôi không nói gì cả nhé! Và nếu có điều gì cần nói thêm thì điều ấy là: Sở dĩ vừa qua hắn dám chơi rắn như thế là vì tay hắn sạch. Khá sạch. Giờ muốn bẩy hắn đi được lại chỉ có bài bản cũ là làm sao cho tay hắn nhúng chàm. Chào cậu!

*

**

Anh vẫn nhớ buổi làm việc với phó giám đốc Đoàn Thanh hôm ấy. Phải chăng chính vì buổi làm việc này mà anh đã đẩy bạn bè sang phía đối lập?

Sáng đó, chưa đến giờ làm việc, anh tranh thủ đọc thêm một vài trang tài liệu nghiệp vụ bằng nguyên bản tiếng. Anh mà anh có mang theo khá nhiều khi về đây. Và nói chung, trước kia cũng như bây giờ, đã thành một thứ gần như nghiện, cứ sểnh ra một chút thời gian nào là anh lại vùi đầu vào học và đọc. Anh học buổi tối, học buổi trưa, học trên xe, học lúc ngồi máy bay, học ở khách sạn, nhà nghỉ, đêm mất ngủ cũng mang sách ra học. Học đủ thứ, từ cây trồng đến ngoại ngữ, từ quản lý đến các nguyên lý thiết bị... Tóm lại cứ có cái gì liên quan đến cây cao su là anh ngốn hết, ngốn có ghi chép, có đúc kết và cái nào đem ra vận dụng được là mạnh dạn vận dụng. Ngay từ hồi còn ở trên xí nghiệp, cái sức đọc và học của anh đã làm không ít các vị giáo sư, tiến sĩ, phó tiến sĩ đến Công ty tham quan, làm việc phải ngỡ ngàng. Cả Hà Thương nữa, chính cô đã một lần phải thốt lên: “Anh đi sai nghề rồi. Chính ra cái nghề của anh là phải đeo mục kỉnh ngồi ở một phòng nghiên cứu sang trọng nào kia”. Anh chỉ cười và không lấy điều đó làm rầu lòng bởi con người anh là như thế, thích học hỏi, thích khám phá, thích thử nghiệm, chỉ đơn giản như cơm ăn nước uống hàng ngày vậy thôi.

- Anh cho gọi tôi? – Đoàn Thanh bước vào, toàn thân bụi bám đỏ như cua rang.

- Anh vừa xuống đội về? – Vũ Nguyên ngấp cuốn tài liệu lại, tươi cười đứng dậy.

- Đội 3 chúng nó rải phân ẩu quá! Đã nói phải đào hố ngay cạnh thân cây để tránh nước mưa làm trôi đi, chúng nó vẫn cứ xẻ rãnh ra ngoài, chả là làm vậy nó nhàn mà.

- Anh Thanh...

- Rồi ngay cả cái chuyện mủ tạp nữa. Chúng nó vẫn không tận dụng triệt để, mủ vẫn còn dắt lại ở miệng cạo nhiều lắm, nhìn mà xót ruột! Bỏ rẻ cũng hơn một ngàn một cân mủ tạp của người ta chứ bỡn. Cả ngàn héc ta là bao nhiêu mủ? Các cậu ở dưới đội cạn nghĩ lắm! Riêng cái đội 1 của tay Điền là còn khả dĩ một chút.

- Thôi được rồi! Hôm nay tôi mời anh lên để... Hay là thôi, để lúc khác. Trông anh có vẻ mệt, lại đất cát bê bối nữa. Anh về phòng nghỉ đi một lát!

- Nghỉ! Đang vào thời vụ, nghỉ thế nào được. Mà dẫu có nghỉ cũng không yên. Chỉ hở mắt ra một tí là lại làm bậy rồi.

- Cái chết của anh là ở chỗ ấy.

- Ông bảo gì? Ai chết? Tôi ư?

- Đúng, anh! Nhưng anh ngồi xuống đã. Có ấm trà Thái mới pha, anh nhắp cho ấm.

Đoàn Thanh đỡ chén trà bốc khói từ tay Vũ Nguyên nhưng chưa uống ngay, nhìn thẳng vào mắt bạn:

- Có chuyện gì phải không? Đã mấy khi giám đốc ngồi pha trà thảnh thơi thế này.

- Vâng! Có chuyện, chuyện về cá nhân anh.

- Cá nhân tôi? Tôi làm gì bậy à? Hay có đứa nào giở trò vu cáo?

- Không! Không có ai trách nhiệm và tận tuỵ với công việc hơn anh. Từ ngày về đây, anh đã giúp tôi được nhiều lắm. Và nói thực, thời gian đầu về, nếu không có anh thì tôi chưa biết xoay xoả cách nào. Nhưng...

- Đồng chí cứ nói thẳng ra. Tôi đủ sức để nghe mọi điều, kể cả điều xấu nhất.

- Anh là người ưu tú của một thời. Anh lại là người đã kết nghĩa tử sinh, đã có ơn cứu mạng đối với tôi...

- Thôi! Chẳng nên nhắc lại chuyện cũ. Cái gì qua cho qua luôn. Tôi nghe đây!

- Vâng! Bây giờ anh không còn thích hợp với công việc nữa.

- Biết nói thẳng đấy nhỉ. Cám ơn! – Giọng Đoàn Thanh đắng ngắt.

- Nói cách khác, anh đã không chuyển kịp tình hình. Tình hình hiện nay nó đòi hỏi một tri thức làm nghề và hiểu nghề sâu lắm, chỉ nhiệt tình và tận tâm thôi không đủ. Xin lỗi! Ngay như cái việc đêm nào anh cũng lặn lội xuống các đội là một ví dụ của sự lúng túng về tri thức điều hành. Người quản lý giỏi là người biết ngồi một chỗ nhưng thâu tóm được mọi việc. Tức là tôi vẫn nói về... năng lực và trình độ.

- Nghĩa là cái thằng tôi dốt nát chứ gì? Mà làm sao không dốt được kia chứ một khi cả tuổi trẻ bỏ vào rừng đánh nhau, hết đánh nhau lại chui đầu vào một cánh rừng khác tồi tệ, căng thẳng hơn, cho đến tận bây giờ.

- Anh Thanh... Tôi hiểu anh, hiểu thế hệ chúng ta thiệt thòi như thế nào nhưng anh cũng cần phải hiểu tôi. Cả nước rùng rùng chuyển động lên cách thức làm ăn mới, nếu tôi không gồng mình lên tiếp nhận những cái cần phải tiếp nhận thì tôi cũng tự đào thải tôi từ lâu rồi. Thực lòng tôi không muốn nhìn thấy anh quá nhọc nhằn vất vả trong công việc mà kết quả không bao nhiêu.

- Giấy quyết định của tôi đâu? – Tiếng nói chìm vào trong ngực.

- Giấy quyết định gì?

- Quyết định cho thôi việc, cho nghỉ việc.

- Anh nhầm rồi. Tôi muốn anh đi học một lớp quản lý ngắn ngày của Bộ đang mở ở Thành phố.

- Xin trả lời ngay: Tôi không đi đâu cả! Tôi hết tuổi học rồi và cũng hết cái tuổi ngồi khoanh tay để nghe thiên hạ dạy dỗ rồi. Tuỳ công ty và nông trường, thấy tôi còn làm được cái gì thì cứ phân công, kể cả cho xuống cạo mủ, làm bảo vệ, coi kho, quét dọn... miễn là không phải rời khỏi nơi đây. Cả chục năm gắn bó, quen ngửi mùi mủ cao su rồi. Sống ở đây, chết cũng tại đây thôi.

- Thôi được, tuỳ anh. Nếu như tôi nhờ anh nằm cho cái chân trợ lý vật tư xe máy, trợ lý kinh doanh đang còn khuyết, anh có bằng lòng không? Đây là cái chân chạy đòi hỏi một sự công tâm, chu đáo. Hai cái này anh có thừa.

- Tức là tôi chính thức bị cách chức?

- Không! Người mình lâu nay suy nghĩ về ba cái thứ bậc này nặng nề quá, đâm tự mình làm khổ mình. Nước người ta, một đoàn tàu và nhau, ngày hôm sau bị bộ trưởng xin ra khỏi vị trí của mình. Đơn giản. Có gì đâu. Trường hợp này, nông trường chỉ trả anh về với vị trí thích hợp của anh mà thôi và thực bụng cũng để anh sống khoẻ hơn những năm tháng cuối đời. Vả lại, đây cũng mới chỉ là một gợi ý, còn mọi quyết định là thuộc về trên chứ anh.

- Năm tháng cuối đời! Tôi đã già kiệt đến thế rồi kia ư? Chính vì sự sống của những rừng cao su này mà tôi đã chôn vùi cả sự sống của mình. Cám ơn!

Bốn mắt nhìn nhau. Rồi một tiếng cười khô rang không rõ nghĩa. Vị phó giám đốc lặng lẽ đứng dậy bước ra khỏi cửa, tấm lưng vâm vam còng xuống... Ngồi lại trong phòng, mái tóc bồng bềnh rất đẹp của anh cũng dần dần rủ ra. Anh vừa làm một động tác báo tử cho bạn bè, đau đớn lắm nhưng không thể không làm. Guồng quay kinh tế nghiệt ngã này nó chẳng chừa ai cả, kể cả anh nếu như một ngày nào đó...

7

NGỒI TRONG QUÁN THANH THUỶ, TUẤN TỬ THẦN UỐNG một mình hết cả chai Hennesy loại nhỏ. Buổi nó chuyện của Đăng Điền hôm trước đã làm hắn điên ruột. Không điên ruột vì những giải pháp cứng rắn gần đây của giám đốc Vũ Nguyên đã khiến cho công cuộc làm ăn nơi hắn có chiều chững lại, chững lại mặc mẹ, hắn đâu chỉ có trông mong vào ba cái tiêu thụ mủ ăn cắp chết dẫm ấy. Cũng không điên ruột khi hắn dần dần lờ mờ nhận ra rằng, đối thủ kỳ này của hắn quả là một tay quả thật không vừa. Tất cả những trò mềm rồi lại rắn, rắn rồi lại mềm hắn đem ra thi thố đều truội đi hết cả. Lần thứ nhất là lá thư với cây kèn, không ăn thua, nửa tháng sau bản quy chế mới vẫn được ban hành. Lần thứ hai là một tệp tiền năm ngàn đo la xanh biếc được bọn đàn em khéo léo gà vào một món quà tặng nhân ngày giám đốc mới chính thức nhậm chức, không ăn thua, ba giờ đồng hồ sau, món tiền ấy đã được trả về chủ cũ, cũng khéo léo như lúc nó được gửi đi. Lần thứ ba là một lời mời ra nhà hàng máy lạnh mãi tận khu du lịch ngoài thị xã, tất nhiên vẫn là bọn đàn em chủ trì mà hắn chưa có ý ra mặt. Đối tác nhận lời, ăn uống thoải mái, chuyện trò rôm rả song đến cái khoản mời lên phòng riềng nghỉ ngơi cho một bé thơm nức mùi sầu riêng chăm sóc thì lại kiên quyết bị chối từ, cũng không ăn thua nốt. Mềm đến vậy là mềm quá cỡ, mềm đến mất cả tư thế rồi, có lẽ cách ứng xử tốt nhất với thằng cha có phong dáng thư sinh này chỉ còn là chơi rắn, thật rắn.

Nhưng cái đó để sau, trong tầm tay, làm lúc nào thì làm, kể cả máu lên, có thể mầm ngay bây giờ! Điều khiến cho hắn thực sự điên ruột ấy là cái tin Hà Thương đã chính thức có nhân tình! Thế thì đểu thật! Thà nó nhân tình nhân ngãi với ai còn đỡ tức chứ nhân tình nhân ngãi với một thằng cha đã có vợ con đùm đề kiểu ấy mà lại là một thằng giám đốc xôi thịt nữa thì giảm giá quá! Hăn không muốn cái giá của thần tượng hắn bị giảm, vì như vậy, cuộc đeo đuổi gian nan để có được nàng này còn có nghĩa mẹ gì nữa!

- Cho chai nữa đây, bà chủ! – Hăn gọi, giọng đã nhão nhợt.

Từ trong quầy, cô chủ quán Thanh Thuỷ bước ra, bộ đồ lụa xanh may khéo khiến cho vóc dáng cô đã lẳn tròn lại càng tròn lẳn, căng nhức. Cô ngồi xuống trước mặt hắn, giọng thật nhẹ:

- Thôi, đừng uống nữa, Tuấn!

- Không uống nữa thì làm gì?... Làm tình với nhà chị chắc?

- Đừng nói bậy nào! – Giọng có vẻ bề trên – Tôi hỏi thật nhen! Có phải chỉ vì cái số 60 tấn mủ và mấy chục tấn phân bị mất trắng không?

- Trắng đen gì? – Tuấn trợn mắt – Nhà chị biết gì vào đấy mà hỏi?

- Vì không chỉ Tuấn mà ngay cả tôi, dạo này làm ăn cũng khó quá! Gỗ không ra khỏi

rừng nổi, đành ngồi nhà bán quán kiếm ba đồng ba cắc vậy.

- Thương quá nhỉ? – Tuấn ợ một tiếng rõ to như muốn tuồn cả ruột gan ra ngoài.

- Nghĩ cũng kẹt cậu ạ! Trước đây còn thuê được cánh cạo mủ làm cửu vạn tuồn gỗ ra mặt đường cho mình, bây giờ hỏi đứa nào đứa ấy lắc đầu quầy quậy. Mà có kiếm được ít khúc đi chăng nữa thì cũng bị cánh bảo vệ của nông trường kết hợp với cánh lâm nghiệp chặn bắt hết cả. Trước đây nếu chỉ có cánh lâm nghiệp không thôi thì... mấy trăm bạc, chai rượu ngoại là xong.

- Chị kể khổ với tôi đấy à? Cho xin chai nữa!

- Hết rồi!

- Vậy tôi đi quán khác. Mấy giờ?

- Hơn một giờ đêm rồi. Chả có ma nào bán nữa đâu. Tuấn về đi!

- Không về. Một... một giờ à? – Con mắt đỏ lọc của hắn chợt bắn ra một tia lửa nhỏ - Tốt! Tôi đi đây!

- Đi đâu?

- Hỏi thật nhé – Chị đã có lần nào bị nẫng tay trên bao giờ chưa?

- Nẫng gì cơ?

- Nẫng... tình! Mà thôi hỏi nhà chị cũng bằng... thừa! Trong bộ ngực khổng lồ kia có trái tim chó đâu mà hỏi. Tiền! – móc túi ra một tờ đô – Thiếu, chả sau, thừa, của chị. Đi đây! Một giờ... Giờ này là giờ hắn thường ra lô... Tốt!

- Cậu Tuấn! – Thanh Thuỷ thoáng chột dạ - Cậu nói ai ra lô? Không phải anh Nguyên giám đốc chớ?

- Giám đốc nào? Thằng này là không có giám đốc giám đeo nào hết! Mà bà chị sao? Cũng phải lòng hắn rồi hả? Cũng mê tiền tài danh vọng của hắn rồi hả? Mẹ chị! Mẹ cả cái lũ đàn bà! Giết... giết tất! – Loạng choạng đi ra...

- Đừng... Đừng Tuấn!

Tuấn đã ra mở khoá xe máy phóng ào đi trong đêm, vệt đèn pha như vệt máu chém vào bóng tối dày đặc. Thanh Thuỷ bồn chồn đi qua đi lại, những ngón tay trắng hồng cứ xoắn vặn vào nhau...

*

**

Nhưng hắn không phóng xe ra lô. Bằng những dày dạn cuộc đời, hắn chả dại gì trực tiếp ló mặt ra lô lúc này. Hắn phóng đến nhà một thằng đàn em, cũng là dân tự do vào loại tin cậy nhất. Chính thằng đàn em này đã bẻ nát cây kèn của Vũ Nguyên để thực hiện đòn cảnh cáo phủ đầu theo chỉ lệnh của hắn và cũng chính gã đàn em ấy lại là người mất nặng nhất trong vụ mủ vừa qua, đâu những mười tấn và cuốn theo luôn cả chiếc xe máy mới tậu được.

- Nhục vậy mà vẫn còn ôm đít vợ ngủ được hả mày? – Tuấn hỏi, cho cả hai đế giày lên mặt bàn.

- Thằng em đâu có dám động cựa gì khi chưa có nhời của ông anh – Gã vừa xúc miệng òng ọc vừa càu nhàu.

- Thì bữa nay tao đến là có nhời đây! Cảnh cáo phát nữa. Cảnh cáo ngay giữa lô.

- Bao giờ?

- Ngay bây giờ. Cái giờ thuận tiện nhất khi dạo này nghe bảo đêm nào hắn cũng bày trò một mình đi kiểm tra xuống tới tận các đội. Đêm qua là đội 1, đêm nay chắc đội 2, đội của lão Tụ.

- Đội nào cũng chơi! Cứ để đó cho em. Thằng này tới số rồi đây.

- Nhưng nhớ là chỉ cảnh cáo. Cấm không được gây án mạng!

- Ông anh yên tâm đi! Mấy ngón đòn ngầm của thằng em làm theo lệnh của ông anh hồi ở trong trại ở Thanh Hoá, ông anh quên rồi à?

- Còn nữa! Sau đó đến gặp thằng Phần, bảo nó ngay sáng mai kéo mấy đứa thứ dữ lên thẳng văn phòng tay giám đốc mà đòi lại mấy chục tấn phân. Đêm nay chơi, sáng mai chơi, chơi tới luôn, xem nó có chịu nổi không? Tao đi đây!

Nói xong hắn lại ra xe, chiếc xe máy vào loại sang và đẹp nhất thị trấn không đưa hắn trở về nhà mà bon thẳng xuống khu lán của Hà Thương. Hắn nhìn đồng hồ: Hai giờ! Giờ này em còn đang ngủ để lát nữa là lại trở dậy bắt đầu cho một ngày lao động ê ẩm và vô bổ. Cách lán chừng vài trăm thước, để không gây tiếng ồn, hắn tắt máy, dắt xe vào một bụi cỏ rậm ướt đẫm sương, đặt nằm xuống rồi nhẹ chân đi tiếp. Đang đi, chợt bước chân hắn chậm lại. Hình như đâu đây đang vang lên tiếng người, tiếng đàn bà trộn lẫn tiếng đàn ông. Tiếng đàn bà rên rỉ, tiếng đàn ông thở hồng hộc. Rồi có lúc cả hai tiếng trộn nhào vào nhau, không phân biệt nổi đâu là tiếng đàn ông đâu là tiếng đàn bà nữa. Không muốn nhìn lâu vào hai cái vật thể trắng nhờ nhờ như hai con trăn đất đang cuộn tròn vào nhau, soàn soạt, hắn dè dé chân định đi vòng sang ngả khác thì bất thần cái bóng đàn ông đã đứng dậy, kéo lại quần, vẫn thở như hen trong khi cái bóng đàn bà thấp loăn choăn đã kịp chạy vụt vào trong lán. Bóng đàn ông chưa đi ngay, còn nán lại xoè lửa đốt thuốc, ánh lửa phục lên soi rõ khuôn mặt Đăng Điền đang lấm tấm những giọt mồ hôi thoả mãn. Hắn bước thẳng đến.

- Xong rồi à?

- Ai đấy? – Điền giật nẩy người – A... Cậu đấy à? Cậu cũng...

- Có cho nó cái gì không?

- Ai? – Cái con đàn bà mà ông vừa rúc đầu vào nó.

- Cho gì?

- Biết ngay mà – Một tiếng cười nhạt – Lại chơi quỵt – Có tiếng đội trưởng mà đã cho mình cái quyền chơi quỵt. Mai mốt làm to hơn, bắt gái bo lại cho mình chắc? Ít nhất cũng phải trả cho người ta cân đường, hộp sữa hay mấy lon gạo bằng tiền chứ. Của đâu như của giữa rừng mà sẵn vậy?

- Cái cậu này chỉ được cái ăn nói... Đây có phải đi chơi đĩ đâu!

- Nhưng ông đang biến họ thành đĩ cả đấy, một thứ đĩ quá sức rẻ mạt, một thứ đĩ không có thù lao.

- Ơ hay...

- Thì tôi cũng nói vậy. Ở đời không ai cho không ai cái gì bao giờ, ngoài những kẻ chỉ thích sướng mà không chịu mất. Ông về mà rửa ráy đi...

*

**

Lán nhỏ phập phồng. Hắn biết chắc Hà Thương đang chỉ ở trong đó một mình. Cô thợ cạo cùng lán cách đây ba ngày đã phải chở đi bệnh viện tỉnh vì căn bệnh vẹo cột sống không đi lại được. Vẹo cột sống, mắt vẩy sừng, tóc rụng, khớp, tiêu hoá, mất máu... đất rừng quanh năm ẩm ướt, thiếu nắng, thiếu đàn ông, thân gái cao su còn sinh ra những loại bệnh tật quái quỷ gì nữa? Lòng hắn chợt se lại, một điều mà chính hắn cũng ít khi bắt gặp ở trong con người bất cần đời như hắn. Hắn nâng cánh liếp lách nhẹ người vào. Hơi đàn bà ấm sực có pha trộn một chút dầu nóng phả vào mặt làm hắn lặng đi giây lát. Chút cảm giác hồi hộp nhen lên như ngày này khi còn khoác áo trận với tư cách là một người lính đặc công tình nguyện nửa đêm lẻn vào thum diệt mấy thằng chỉ huy Pôn Pốt ác ôn cũng nôn nao hồi hộp như thế này. Không cần bật đèn, hắn cũng biết cô đang nằm ở góc nào trong bóng tối. Biết bao đêm hắn đã im lìm đứng ngoài nhìn qua kẽ liếp vào giường cô, vào chỗ cô kê gối ngồi viết hay đọc mà không dám vào. Tại chỗ đó, gần nơi cửa sổ còn có chằng buộc dây thép, cô khẽ cựa mình rồi lại thở đều đều, hình như có rên lên một tiếng nho nhỏ...

Chao ôi, giấc ngủ của người đàn bà cạo mủ, giấc ngủ của em sao quá nhọc nhằn? Tiếng rên con gái trong đêm khiến đôi chân hắn không nhếch thêm được một bước nào nữa! Hơi rượu trong người đã vợi nhẹ. Lúc thoạt quyết định đến đây, trong cái đầu phừng phừng của hắn đã cháy lên một ngọn lửa quyết liệt, man dại rằng tất cả phải hỏi cho ra lẽ, nếu cần sẽ

chơi thô bạo, sẽ chiếm đoạt, sẽ lôi cô vào rừng, thậm chí xốc cô lên xe đưa cô đến nơi chỉ có hai người rồi... Vậy mà lúc này đây, chỉ đứng cách cái hình hài, cái hơi hướng nồng nàn quá đỗi thân thương kia có nửa thước, nỗi khao khát đến mê mụ, đến rồ dại bấy lâu của hắn lại bỗng tan biến đi. Hắn biết, biết rất rõ nữa là khác rằng, sau lần chăn mỏng rách đắp hờ kia là một tấm thân mảnh khảnh nhưng mềm mại không bốc lửa nhưng ấm nóng, là những đường cong nhức nhối, là bộ ngực phập phồng, là đôi môi hé mở, rạo rực, là... là tất cả mà nếu chỉ một lần được áp mặt vào đó thôi là hắn có thể đánh đổi hết thảy kể cả cuộc đời. Vậy mà lần nữa, hắn lại không dám. Gần ba mươi tuổi đời, giầu có, ga lăng, có một vẻ đẹp đàn ông bụi bặm, phong trần, đàn bà con gái các loại đã qua tay phải tính tới số hàng trăm, trong đó ít nhất không dưới mười người sẵn sàng quỳ xuống để được hưởng tình yêu của hắn nhưng chưa bao giờ hắn thấy tình cảm của mình lại rối nhằng, nhút nhát như thế này. Chả lẽ hắn lại yêu? Yêu xót xa đến tận đáy ruột, điều mà đã từ lâu rồi hắn nghĩ rằng mình sẽ không bao giờ còn có được nữa...

Cô lại trở mình. Và hình như lại khẽ rên... Lại trở mình... Mùi da thịt đàn bà thơm nồng, ngầy ngậy, không một chút nước hoa, chẳng một chút son phấn cứ phảng phất bay ra, quẩn quay vướng víu lấy đầu óc hắn. Hắn bất giác run người lên, nhích thêm nửa bước chân rồi lại dừng... Trong khoảnh khắc vừa thần thánh, vừa đục ngầu, vừa thanh tao vừa dữ dằn ấy, hắn chợt nghĩ đến một mái ấm gia đình, nghèo nàn, dột nát, gió thổi tứ bề kiểu như thế này cũng được nhưng sớm tối đi về có em, được nhìn thấy em, được chăm cho giấc ngủ của em không nửa chừng đứt quãng...

Chìm thêm người một chút nữa vào bóng tối, thế rồi, thay vì sẽ làm một cái gì đó như là ngâu nghiến, như là bầm dập thì hắn lại chỉ nhẹ nhàng cúi xuống kéo tấm mền bị tuột phủ lên ngực cô, đặt khẽ một cái hôn giá lạnh vào vầng trán thanh thoát, âm ấm đó rồi rút một tệp tiền loại năm mươi ngàn nhét hờ xuống dưới gối và lại lặng lẽ lách cửa đi ra...

*

**

Trưa hôm sau, gần như trong cùng một lúc, hắn nhận được liền ba thông tin không mấy vui vẻ.

Thông tin thứ nhất là của gã đàn em mất mủ. Gã xuất hiện với cú lắc đầu rất ư là ngán ngẩm: “Không ăn thua rồi ông anh ơi! Đêm qua lúc khoảng hai giờ sáng, lão giám đốc có đi kiểm tra các lô thật nhưng mới vừa xông ra chặn đầu xe hắn lại thì hắn đã chặn mình trước. Hắn quay ngang xe làm rào chắn cái rẹt rồi rọi thẳng đèn pin vào mặt từng đứa bảo: Làm thằng đàn ông nửa đêm đi rình đánh lén là hèn! Có giỏi thì ra hẳn chỗ đèn sáng kia chơi tay bo từng người một, nếu thua sẽ trả lại mủ, còn nếu được, các chú tốt nhất là từ nay bỏ cái thói thảo khấu cò con ấy đi! Đấy, ông anh coi, bị chặn lại giữa đường như thế mà thằng cha chẳng có chút lúng túng nào lại còn ung dung thách đấu và xem chừng cái bộ vó của chả có vẻ là dân đánh đấm chuyên nghiệp lắm nên...” Hắn phun phèo miếng nước bọt xuống đất vẻ khinh bỉ: “Vậy các chú đành chịu cúp đuôi chạy về như chó à?” “Đâu có!” – Thằng đàn em cãi – chơi chứ. Chính em cũng chơi, thua được cũng chơi, uất cái đầu quá xá

rồi nhưng... Chính lúc đó thằng Tụ và lão Thuần đội trưởng bảo vệ ở đâu phóng xe xộc đến súng hườm hườm trong tay, thế là đành thôi. Mà quái lạ! Cái thằng Tụ ăn tục nói phét này vốn xưa nay có coi đám giám đốc ra cái giống gì đâu, kể cả lão giám đốc mặt hoa da phấn này, có khi còn ngấm ngầm cho ăn đòn trở lại nữa mà nay không hiểu sao trung thành thế? Có khi lão đã thu phục được hết nhân tâm về phía lão rồi". "Câm mồm!" Một tiếng quát rộng xuống.

Thông tin thứ hai là của thằng đàn em bị tịch thu phân tên Phần. Gã này không làm cú lắc đầu sái cổ mà lại làm cú vặn tay răng rắc "Tay giám đốc này lỳ lắm đại ca ơi! Phải như những tay trước, chỉ doạ nạt, nắn gân mấy nhát là có thể thoả sức mắng chửi, đuổi đánh quanh phòng. Nhưng tay này chỉ ngồi ỳ, thậm chí không cả thèm nhìn lên nửa con mắt nữa! Cắm phập con dao thái xuống giữa bàn, em hỏi: thằng nào là giám đốc? Hắn hỏi lại: Cậu bao nhiêu tuổi, văn hoá lớp mấy. Em quát: có khôn hồn trả ngay mấy tấn phân hoá học không thì thịt xương lộn xộn ngay bây giờ. Hắn hỏi: Phân nào, phân của nhà cậu bỏ tiền ra mua hay của nông trường? Em bảo: Của nông trường cũng là của bỏ tiền ra mua. Hắn bảo: đó là của ăn cắp, cậu mua đồ ăn cắp cũng được coi như là ăn cắp, ăn cắp có chủ mưu, vậy thì đi gặp cái đám ăn cắp đấy mà đòi lại, nhân thể giúp tôi nhận mặt chúng luôn! Biết thằng này giở giọng cùn, em không nói nữa, rút luôn con dao Thái lên... hắn vẫn ngồi. Em chém dứ, hắn không chuyển. Em chém thật. Hắn hơi né người. Lưỡi dao ăn sâu vào thành ghế. Em cầm cả cái ghế bổ thẳng vào đầu hắn. Đến lúc ấy hắn mới... đại ca ơi, thằng này có nghề, chiếc ghế chưa kịp chạm vào da đầu hắn thì toàn thân em đã bị nhấc bổng lên vì một cú lia ngang rất mạnh và cả hai chân rồi... Vừa lúc, thằng đội trưởng bảo vệ cù lần, cái thằng Thuần được gọi là Thuần gà công nghiệp ấy xách súng sộc vào. Gớm! Trông tay chân mặt mũi của hắn mới ghê chứ, cứ như là đội trưởng hình sự chiến lược, thật khác hẳn hồi trước đến nỗi cứ tưởng mình nhìn nhầm. Nghĩ rằng phen này thế là mất cả chì lẫn chài, không dè, đại ca biết không, hắn lại xua lão ra, nói: Bọn này tính dượt lại mấy động tác võ thật cho buổi hội thao toàn dân quân tuần sau đó mà không có gì đâu. Thế là..." "Cút má mày đi! Tao ngồi đây để nghe mày ca ngợi nó đó hả?" Lại một tiếng đập bàn cái rầm.

Và người đem thông tin thứ ba đến lại không phải ai khác lại là... Hà Thương. Đối với Tuấn, có lẽ đây mới là thông tin quan trọng và được nóng lòng chờ đợi nhất chứ không phải hai cái thông tin chó chết kia. Cô vừa đi lô về, vẫn còn nguyên bộ quần áo bảo hộ màu xanh lết phết những vệt mủ trên lần vải. Đang ngồi lầm lầm cạnh phin cà phê tự pha, nhác thấy cô Tuấn sững người không tin ở mắt mình. Đây là lần đầu tiên, cô đến căn nhà vườn xinh xắn và khá u tịch của hắn. Lúc ấy, đáng lẽ nhìn thẳng vào mắt cô, không hiểu sao hắn lại cứ đăm đăm nhìn vào một vết mủ phía trên ngực áo... Chao ôi! Có lẽ đối với hắn, một kẻ đã lang bạt trong đủ các ngóc ngách cuộc đời đã thấy không biết cơ man nào là các loại quần áo, cổ điển hay thời thượng, thôn nữ hay tân kì, kín đáo hay hở hang, dịu dàng hay rung giật... nhưng chỉ có cái mầu xanh bạc phếch được điểm một vết nhựa trắng nhẹ đang hiện diện trước mắt kia là đẹp nhất. Chỉ có cái vẻ dáng quá đỗi khiêm nhường hơi tội tình tần tảo kia mới làm tôn lên hết chiều tinh khiết, sâu xa bên trong con người cô.

- Anh Tuấn! Tôi đến để trả lại anh số tiền đêm qua – Cô nói và để xếp tiền trên bàn.

Tiếng nói vỡ toác bên tai. Đây mới đúng là cái bên trong! Hắn chua chát nghĩ và quay đi phía khác, tiếng nói thật mềm như không phải là tiếng nói cố hữu của hắn:

- Tôi biết điều này sẽ xảy ra nhưng tôi cũng không nghĩ rằng Hà Thương lại có thể cố chấp như thế! Chả lẽ là đồng loại mà giúp nhau chút xíu cũng không được ư?

- Tôi không thích, nửa đêm nửa hôm anh làm vậy nếu nhìn thấy, người ta sẽ nghĩ về tôi, về cả anh như thế nào?

- Tôi không cần biết người ta nghĩ thế nào cả. Họ còn tồi tệ hơn cô tưởng nhiều cơ – Hắn thoáng nhớ đến hai cái vật thể màu trắng quấn vào nhau đêm qua – Còn nêu chỉ vì thế mà khiến cô phật lòng thì... tôi xin lỗi!

Nói dứt, cũng giống như chiếc đồng hồ đắt giá hôm nào, hắn cầm ngay lấy tập tiền lạnh lùng xé nát quăng tràn qua nền nhà.

- Anh Tuấn làm cái gì thế? – Cô tái mặt – Sao anh lại có thể làm như thế được?

- Tôi sẽ còn làm như thế nếu như đêm hôm qua tôi chỉ là một thằng khốn nạn như cô nghĩ. Cảm ơn! Cảm ơn về một bài học mà lần đầu tiên tôi nhận được từ đàn bà, bài học của sự ngu ngốc khi trong tay mình không có gì cả lại dám muốn có tất cả với một kẻ đang tối mắt vì danh lợi của một thằng đàn ông không kém ngu ngốc khác. Cám ơn!

- Tiền của anh anh có quyền xé nhưng anh không có quyền nói về tôi, nói về người khác ác như vậy!

- Nói ác không thôi à? – Hắn tiến sát vào gần cô như muốn úp chụp – Tôi còn làm ác nữa kia. Đối với một người như cô nếu không làm ác thì không bao giờ có được. Cô nhớ lấy! Bây giờ về đi nếu không cái đó sẽ xảy ra ngay tại đây, ngay bây giờ!

Hà Thương nhìn thẳng vào mặt Tuấn một chút để hiểu con mắt màu xám chì kia không biết nói đùa, buông khẽ một tiếng thở dài rồi đi ra. Không nhìn theo, gã tử thần chỉ cười khô một tiếng, quăng vèo cả phin cả tách cà phê ra ngoài cửa sổ.

8

CÁI TIN ĐOÀN THANH THÔI GIỮ CHỨC VỤ GIÁM ĐỐC BAY rất nhanh ra toàn nông trường, như một chiếc xe tải mùa khô làm tung lên những đám bụi mù mịt trái chiều. Người bảo phải, kẻ bảo ác quá. Người nói cần vậy, thời kì mới đâu có dừng lại mãi ở cái tư duy thủ công, kẻ lại cho là võ đoán, chuyên quyền, cây cao su chứ cây gì mà làm dữ vậy. Thậm chí có người đổ diệt cho giám đốc là vắt chanh bỏ vỏ, dọc theo lối thực dụng kiểu Mỹ. Kẻ khác lại hít hà, trông con người mảnh dẻ đa cảm vậy, ai ngờ cũng biết chơi rắn ra phết, phải nói là quá rắn. Nhưng nói chung là hầu hết đều tỏ thái độ đồng tình. Và nếu có phàn nàn điều gì thì lại là, ông ấy chơi rắn không đều, vẫn còn chừa chỗ cho một số kẻ xấu bụng âm ỉ tìm cách chống lại mình.

*

**

8 giờ tối.

Đăng Điền tìm đến tận nhà riêng của Đoàn Thanh. Tất nhiên là lại có một chai rượu đặt trên bàn. Xứ rừng nẻo khuất, đêm xuống không có vài ly rượu giải buồn thì phỏng con người còn biết làm gì. Đẻ ra ở đây, lớn lên ở đây, lấy chồng lấy vợ ở đây, rồi lại sinh con đẻ cái, lại vui buồn, lại già nua, lại nằm xuống ở đây, năm này qua năm khác, đời này qua đời khác ở giữa cái màu xanh trùng trùng cây lá tương phản nhức nhối với màu đất đỏ Bazan miên man dài rộng này.

- Buồn quá! – Điền nói – Thằng em buồn cho ông anh quá! Không cất nhắc lên thì thôi, lại còn giáng xuống. Bất nhẫn! Bất nhẫn với đồng loại đã là điều chẳng nên, bất nhẫn ngay cả với người ơn của mình thì đúng là không thể chấp nhận được.

- Cậu nói ít đi một chút có được không?

- Càng buồn khi cái kẻ nghiễm nhiên lên thay chỗ của anh lại là... Đúng là không tin được...

- Là ai? Phải cậu không? Cậu bao giờ cũng là cái đứa biết xen vào đúng chỗ.

- Không! Hoạ có chó nó tin em. Và em cũng kh. Thể là chó để dám hỗn hào ngồi lên đầu ông anh được.

- Hay một thằng nào ở trên xuống? Một đứa ở nông trường khác sang?

- Không ở trên, cũng không ở chỗ khác. Ở ngay tại đây.

- Ai? Nói huỵch toẹt mẹ nó ra đi!

- Xem chừng ông anh cũng có vẻ nóng ruột về nhân sự lắm nhỉ?

- Tao không nóng ruột nhưng tao muốn xem hắn là ai. Nếu hắn thật sự có năng lực thì tốt, còn không, bao nhiêu công sức của mọi người đổ sông đổ biển cả à?

- Người ấy là Hà Thương. Kỹ sư Hà Thương.

- Hà Thương?... Sao lại là con nhỏ ấy? Nó đã qua quản lý hồi nào đâu. Kể cả quản lý cấp cơ sở?

- Nhưng ả đã quản lý được phần hồn ông giám đốc.

- Tức là mày muốn nói...

- Còn muốn gì nữa. Nó hiện sờ sờ ra đấy. Ông giám đốc hãnh tiến sẵn sàng hy sinh bạn bè, hi sinh những người có công để kiếm chỗ thơm thảo cho nhân tình nhân ngãi.

- Tao không tin! Thằng Nguyên có thể có tật này tính nọ nhưng nó không hèn đến thế.

- Cơ chế thị trường mà anh Hai! Cơ chế ngày có thể biến đổi bản chất con người từng ngày, từng giờ, sao có thể lường được, anh Hai!

- Thế thì khốn nạn thật!

- Bây giờ anh mới biết là nó khốn nạn ư? Khốn nạn lâu rồi. Khốn nạn ngay từ lúc mới bước chân về cơ. Rốt cuộc hắn ta đã biến cả cái nông trường có truyền thống lâu đời này, biến chúng ta, biến tôi và anh thành gạch lát đường cho đế giày tham vọng của hắn. Tham vọng xong rồi, hắn lại biến tiếp nó thành hang ổ của sự mèo chuột, dâm tình.

- Mày đừng nói nữa...

- Sao không? Bài báo vừa rồi sặc mùi ăn tiền – Bọt mép trên miệng Đăng Điền bắt đầu sùi ra trắng xác – Đổi đời à? Cây trồng ẩu đã được thay thế bằng cây trồng mới à? Nạn ăn cắp mủ, nạn cạo phá, nạn thất thoát phân bón được chặn đứng à? Người công nhân đã thực sự làm chủ trên phần lô của mình ư? Hay hàm lượng cao su đã trở nên quang minh chính đại?... Bịp bợm hết! Toàn bề vỏ cả! Cái gì mà khoán? Tài sản của dâan, tài sản của nhà nước, có là của riêng đứa nào đâu mà khoán, cứ làm như thế là ruộng rau nhà chúng không bằng. Thực chất hắn đang đẩy nông trường trượt mạnh theo vết xe tư bản, hoàn toàn trái với nguyên tắc kinh tế xã hội chủ nghĩa của Đảng. Thì đấy. Bao nhiêu mảng mục ruỗng, thối tha, mấy tay nhà báo có dám đụng đến đâu hay đụng rồi lại bị xoá băng? Rồi anh xem, chỉ ba bảy hai mốt ngày là đâu sẽ vào đó hết, thậm chí còn tồi tệ hơn cả thời kỳ tồi tệ nhất. Và khi đó, hắn cùng cô nhân tình đội lốt u sầu của hắn sẽ cao chạy xa bay sau khi đã vớ bẫm một mẻ...

- Một mẻ? Cậu bảo mẻ gì? Chả lẽ thằng ấy nó cũng...

- Còn cũng gì nữa? Hắn bỏ xa những tay trước về khoản này nhưng kín kẽ, cao thủ hơn.

Ví như những vụ hắn cho bắt mủ, bắt phân, bắt xăng dầu chẳng hạn. Anh tưởng hắn bắt thật đó à? Còn lâu! Bắt vờ để bọn kia phải nôn ra, nôn quá nửa, thế là hắn vừa được tiếng vừa được miếng. Ghê không?

- Có bằng chứng?

- Giờ thì chưa nhưng chắc chắn sẽ có. Miễn là ta phát động được quần chúng tích cực dám đứng ra tố cáo.

- Tức là cậu định mở một chiến dịch?

- Định gì nữa! Phải hành động thôi. Bọn ta đều là những thằng lính đến tính mạng còn không sợ, sợ gì ba cái trò lang băm phù thuỷ này...

- Đừng nên đưa chuyện lính tráng vào đây! Mà hình như cậu đã có làm lính hồi nào đâu nhỉ?

- Thôi được, nhất trí! – Điên nói lướt – Anh đi lên Công ty một chuyến đi! Ông Ba Vinh giám đốc trên đó được lắm, đôi lần gặp, ông ấy tỏ ra cũng rất ghét cái lối làm ăn và cả con người kiêu ngạo của cha Nguyên này. Tiện chân, lên cả Tổng cục nữa. Bằng uy tín của mình, anh cứ nói cho ra nhẽ mọi chuyện. Lãnh đạo trên ấy hầu hết cùng lứa với anh, vốn nể anh, họ sẽ nghe anh. Nhân tiện anh tìm gặp một vài nhà báo trẻ tuổi, xông xáo nữa. Họ sẽ xuống đây tiếp xúc với những nhân cốt em đã bồi dưỡng sẵn. Đừng dính vào mấy tay phóng viên báo Đảng vừa rồi. Họ cũ lắm, chậm rồi, không nhìn thấy gì đâu. Còn em, em se có cách của riêng em. Nhất định không để cho một con sâu mọt nào cắn nát cả rừng. Ngay ngày mai anh đi đi! Tiền chi phí dọc đường đây, anh cầm đỡ. Nếu cần ngoại giao với người này người nọ, anh cứ chi, em lo hết.

- Để... để khoan đã. Tao thấy chuyện này có cái gì đó chưa thật rõ ràng. Hay là...

- Tuỳ ông anh. Mất tất cả nhưng không thể mất danh dự. Mà danh dự của anh, của em, của tất cả những người lao động tử tế ở đây đang bị xúc phạm nặng nề. Nhất là anh.

- Thôi được! Mày không phải nhiều lời. Để tao nghĩ chín cái đã. Còn mày nữa, làm gì thì làm nhưng chớ có làm ẩu, làm thất đức, làm ảnh hưởng đến niêu cơm bát gạo của mọi người.

- Dặn thừa. Ít nhất anh nhớ em vẫn còn là một thằng đảng viên cộng sản, một thằng đã cùng anh bổ nhát cuốc đầu tiên xuống cái vùng hoang hoá toàn cỏ lậu với mìn trái này.

*

**

11 giờ đêm.

Đăng Điền chạm mặt giám đốc tại nhà chỉ huy của đội. Một thứ nhà làm tạm trong lô

cao su theo sáng kiến của Vũ Nguyên để dễ bề điều hành công việc tại chỗ những phần cây thuộc lãnh địa đội mình. Trời lắc rắc mưa. Tối thăm thẳm như điểm tận cùng của trái đất. Họ bấm đèn pin vào mặt nhau.

- Trời đất! – Đăng Điền kêu lên – Giám đốc đi kiểm tra lô mà chẳng chịu báo một câu để bọn em cử người đi theo, tránh những chuyện đáng tiếc như đêm rồi.

- Ngẫu hứng thì đi lung tung ấy mà, bảo làm gì.

- Anh nói vậy là không được! Anh bây giờ đâu có phải là của riêng anh nữa, anh là tài sản cảu nông trường. Chà! Chuyện anh dằn mặt mấy thằng oa trữ hàng ăn cắp vừa rồi đang lan ra khắp nông trường, chỗ nào thiên hạ cũng bàn tán xôn xao, vẻ kính nể lắm! Em bảo, người ta vốn là đại đội trưởng trinh sát đã từng trăm trận uýnh tay bo với biệt kích Mỹ chớ bộ! Nói thật, em đã trải qua cả bốn đời giám đốc nhưng chưa thấy người nào chịu chơi hết mình với công việc cả đêm lẫn ngày đến quên cả mạng sống như anh.

- Cậu nói quá! Hết mình gì đâu. Chả là trước khi đặt lưng xuống giường, mình bao giờ cũng có thói quen là đi dạo giữa cây cối một chút. Cái hương vị cao su về đêm nghe dễ chịu lắm, đầu óc thoáng đãng hẳn ra, ngửi miết thành ghiền.

- Anh cứ nói thế. Người ta có thể ghiền thuốc, ghiền gái, ghiền tiền bạc chứ ai lại đi ghiền mùi... mủ cao su. Mà em hỏi nhé, trăng hạ tuần đẹp thế này mà sao anh không rủ... nàng cùng đi dạo?

- Nàng nào?

- Hà Thương ấy. Em thấy Thương có vẻ mến anh, tôn sùng anh.

- Cô ấy tâm sự với cậu thế à?

- Ui giời, cái giống đàn bà đang yêu có giấu được ai. Mắt mũi lúc nào cũng ướt rườn rượt, bất chợt buồn bất chợt vui, thỉnh thoảng lại cười ngơ ngẩn một mình.

- Cậu cũng rành nhỉ?

- Thạo nữa là khác. Em nói thật nhé! Anh làm tới đi! Nếu cần em sẵn sàng gác cửa cho. Mình yêu, mình đem lại sự sung sướng cho người ta chứ mình có giết chóc gì ai đâu mà phải nín. Một người đào hoa như anh, không sử dụng cho hết cái lợi thế đó thì chỉ có mà phí! Hơn thế, anh hoàn toàn có quyền được hưởng sau những cống hiến vô giá cho nông trường vừa rồi kia mà.

- Cậu xui dại tôi đấy à?

- Khôn chứ sao gọi là dại ạ! Chỉ dại khi đối tượng ngon đến thế, ngon tới nỗi cả cánh đàn ông nông trường này phải mơ ước mà người được nàng mê mẩn lại bỏ qua.

- Thôi, nói chuyện khác. Giờ này là giờ cây bắt đầu làm sữa. Khoảng nửa đêm là lượng

sữa dồn xuống gốc nhiều nhất, càng lạnh càng dồn nhiều như thế cái áp lực sống bên trong cứ thừa cơ trào ra. Ngày trước thằng Pháp nó bắt cu li đốt đèn đi cạo đêm là cũng có cái lý của nó. Còn ta, nhọ mặt người mới ra sữa đã hao đi nhiều. Lấn ná chút nữa, nắng lên, sữa tự nhiên bị hút lên ngọn đa phần, phí! Tới đây mình thử phát động anh em công nhân cạo đêm, cậu thấy thế nào?

- Rất táo bạo! Đảm bảo năng suất sẽ vượt trội, nhưng...

- Nhưng sao?

- Em sợ công ty sẽ không cho vì làm vậy dăm cạo dễ bị phạm lắm. Mà cái anh cao su đỏng đảnh này tối kị là cạo phạm vào thịt. Nó sẽ nhiễm trùng, sẽ sinh ra hàng đống bệnh tật, có sẽ có nguy cơ mất mủ ngay.

- Tất nhiên ban ngày mình sẽ cho chị em bịt mắt tập dượt thật thuần thục. Nếu cần sẽ trích phúc lợi cử người đi tham quan, đi học nghề tại những nông trường, những Công ty có trình độ cạo tiên tiến.

- Thế thì em tán thành. Và đội em sẽ xin đứng ra làm thí điểm. Nói chung với những gì có lợi cho người lao động, đội em cũng xin một lòng sát cánh.

- Cậu được lắm, ngành cao su chỉ cần vài trăm đội trưởng như cậu thì chả mấy lúc ta sẽ trở thành một cường quốc cao su như Thái Lan, Malayxia. Người ta cả triệu tấn, hai triệu tấn một năm, mình cả nước mới có vài ba chục ngàn tấn, cũng là con người cả, nghĩ tủi lắm! Ngay ngày mai, cậu cho triển khai tập cạo đi. Được, báo lên, mình sẽ cho cạo chính thức. Sẽ chính thức trên toàn địa bàn nông trường.

- Đúng! Phải trên toàn địa bàn. Nhưng... Em vẫn chê anh một điều.

- Nói đi?

- Anh phung phí sức khoẻ quá! Anh mới là vốn quý của ngành, là người tài của nước, anh không lo giữ gìn, ngã bệnh ra đấy là có tội với mọi người.

- Cảm ơn cậu... Bây giờ ta làm một vòng qua các lô đi! Đi một xe thôi!

- Anh để em đèo và chụp cái mũi bảo hộ của em vào. Thời buổi hỗn hào, nhỡ đâu gặp bọn cạo trộm...

Này, Đăng Điền vào Đảng hồi nào nhỉ? Đã qua khoa bồi dưỡng quản lý kinh tế nào chưa?... Áp mặt vào tấm lưng trai trẻ săn rắn, nhơm nhớp mồ hôi kia anh đã định hỏi một câu thắm thiết như thế nhưng chiếc xe đã phịt khói phóng vèo đi rồi.

9

CUỐI CÙNG RỒI THÌ SAU NỬA THÁNG KHẮC KHOẢI TẬN cùng trong cảm giác bị bỏ rơi, anh cũng được gọi lên phòng xét hỏi. Bị bỏ rơi có nghĩa là ngày ngày mình tự ăn thịt mình, tự vò xé đến rớm máu tâm can mình.

Xong cảm giác đó qua rất nhanh, thậm chí còn biến thánh sự chán ngán, bả bơi cũng tận cùng khi từ phòng xét hỏi trở về. Một cái bàn lạnh. Một khuôn mặt lạnh. Như hỏi người xa lạ nào đó chứ không phải hỏi anh. Anh có biết tại sao anh phải vào đây không? Lắc đầu. Tên tội phạm nào khi bị tra tay và còng cũng đều biết lơ ngơ lắc đầu như vậy cả. Người ngồi đối diện cười nhạt. Lại lắc đầu. Vậy thì bắt đầu trả lời. Hỏi gì trả lời nấy, cấm quanh co dài dòng. Nào, họ tên? Quê quán? Dân tộc? Văn hoá? Tham gia cách mạng năm nào? Vào Đảng ở đâu? Ai giới thiệu? Tại sao lại chuyển sang làm kinh tế? Có bằng cấp gì chưa? Đã có bao nhiêu tiền án tiền sự? Đã bao lần vi phạm kỉ luật? Khi cần nhắn tin cho ai?... Và cuối cùng lại trở về cái giai điệu xám xịt ban đầu... Anh có biết tại sao anh lại phải vào đây không? Không! Tôi không biết! Không được ăn nói trống không như thế, nói gì cũng phải thưa gửi đàng hoàng, thưa cán bộ, rõ chưa? Vâng, thưa... cán bộ. Tôi quả thật không biết. Cười nhạt. Ngáp. Lại cười nhạt. Làm như cả cuộc đời hỏi cung buồn tẻ này chỉ là một hệ thống những cú cười nhạt với ngáp đến trẹo quai hàm. Tự dưng anh cũng muốn ngáp theo. Ngáp rõ to. Ngáp cho rộng hết cỡ miệng. Rồi ngủ. Ngủ luôn một lèo không tỉnh dậy nữa. Ai dè cuộc đối chất mong mỏi lâu nay lại buồn ngủ thế này! Buồn quá! Nói gì cũng phải thưa gửi? Rõ chưa... Cái giọng bề trên cha chú ấy được bay ra từ một khuôn mặt chỉ đáng tuổi con tuổi cháu. Thưa cán bộ! Chỉ cách đây nửa tháng thôi, khi ngồi trước một bộ trưởng, một phó thủ tướng, một bí thư tỉnh, một doanh nhân kếch xù nước ngoài, một... anh cũng chưa bao giờ phải khúm núm đến thế! Thưa cán bộ... thế thì anh đang là một gã tù chính hiệu rồi còn gì. Cái hi vọng mỏng manh cho rằng mình bị bắt nhầm, bị nghi oan, bị hãm hại, rằng như vậy cùng lắm chỉ vài ba ngày người ta lại thả ra thôi trong anh từ lúc vào đây bỗng chốc hoá tro than.

Và anh ngáp thật!

Một cái đập bàn:

- Anh không được vô lễ như thế trước mặt các nhà chức trách.

- Tôi... Tôi xin lỗi! – Miệng anh ngậm nhanh lại như vừa được kéo phác - mơ - tuya ngoại. Đêm qua tôi... tôi đau không ngủ được.

- Nói chung trước pháp luật, anh chưa có dấu hiệu gì là tỏ ra ăn năn, biết điều và sẵn sàng khai báo thành thực, thậm chí còn tỏ ra bất cần. Cho nên tốt nhất là anh trở lại phòng giam nghĩ ngợi cho chín, lần sau sẽ làm việc.

- Không... Xin cán bộ cứ hỏi, tôi sẽ trả lời hết – Anh nói và rùng mình chợt nghĩ đến căn

phòng tối tăm và những đêm dài không ngủ.

- Hết giờ rồi. Chúng tôi còn nhiều việc khác phải làm chứ không chỉ cứ suốt đời ngồi đối diện với cái lì lợm khôn ngoan của bọn tội phạm kinh tế các anh. Tuy vậy để lần sau khỏi mất thì giờ, anh chuẩn bị trả lời trước mấy tội danh sau. Một, có chủ trương phá hoại nghiêm trọng các nguyên tắc kinh tế xã hội chủ nghĩa cơ bản không? Nếu có, phá trên những việc cụ thể nào?

- Tôi không phá mà tôi chỉ...

- Hai – Một cú cắt lời rất nghiệp vụ - Những vụ đấu thầu, những chuyến đi nước ngoài mua máy tìm đối tác, anh có tham ô không? Nếu có, là bao nhiêu, trong trường hợp cụ thể nào?

- Tất cả những cái này đã có đầy đủ trong...

- Ba, anh đã dùng những mánh khoé tinh vi để biến đất đai của Công ty thành đất riêng riêng của gia đình anh ra sao, nói thật cụ thể những mánh khoé.

- Trời! Sao lại có chuyện đất cát riêng tư nào vào đây. Thực ra...

- Bốn – Cú cắt lời này phủ hơn – Vụ để mất trắng hai ngàn tấn cao su ở Móng Cái vừa qua là thế nào? Do ai? Năm, tất cả những bằng cấp, trong đó có hai bằng đại học Nông nghiệp và Kinh tế anh lấy ở đâu ra? Ai chứng chỉ cho anh? Sáu... Thôi, tạm thế đã. Bởi vì tổng số phạm tội của anh lên tới con số hàng chục kia. Nói thực nhé! Tôi chán các người lắm! Khi đương chức đương quyền, các người thi nhau vơ vét, ăn cho ngập mày ngập mặt, toàn rượu nồng với gái non, chơi tàn bạo còn quá cả tài phiệt tư bản nước ngoài nhưng hễ cứ vào đây là trơn nhẫy như lươn, mặt mày đần độn ra, khổ sở như cả đời chỉ uống nước lã cầm hơi đi làm cách mạng.

- Xin lỗi! – Giọng anh bất giác căng lên – Tôi không phải là loại ấy. Và nói chung, khi hồ sơ chưa được khẳng định, tôi đề nghị các đồng chí không nên có những xúc phạm đến danh dự tôi như vậy.

- Ở đây ai đồng chí với anh, hả? Ái chà! Danh dự... Các người cũng còn nói đến danh dự kia đấy... Vậy thì cách cứu vãn danh dự tốt nhất bây giờ là lần sau được gọi lên, anh hãy tỏ ra là một người có tự trọng, biết ăn năn hối cải. Cũng cần phải nhắc thêm, chính sự ăn năn hối cải này sẽ quyết định khung hình phạt đối với anh. Hết! Trả phạm nhân về phòng giam.

Về đến phòng giam, mặt mày anh vẫn còn ngơ ngơ như vừa bị một thanh củi tạ phang trúng gáy. Vào đây, dù đã lường trước mọi điều nhưng tất cả những điều vừa được nghe vẫn khiến anh bàng hoàng. Một... Hai... Ba... Bốn... Năm... Sáu... Trời đất những tội lỗi xấu xa kia ở đâu mà nhiều thế? Những tội tưởng chừng chỉ có trên mặt báo, xem trên phim mà lại được vận cả vào anh rành mạch vậy ư?

- Ổn không? – Người bạn tù già sán đến hỏi với nét mặt quan tâm thực sự.

Anh lắc đầu.

- Không có gì đâu. Công việc của họ là hỏi cung và bổn phận của họ là phải moi cho ra cung. Họ còn quăng lên quật xuống nhiều, như kiểu con đười ươi đã túm được con mồi nhưng nó còn vờn đú chán rồi mới cho vào miệng. Tôi đây này, đã nửa năm trôi qua rồi mà vụ việc vẫn chưa đâu vào đâu cả.

- Nhưng tại sao họ lại có thể tin ngay vào những lời vu cáo phi lý và hèn hạ đến vậy? – Cuối cùng như không thể giữ mãi được trong đầu, anh bật nói:

- Sự vu cáo nào mà không hèn hạ. Anh đang đương chức còn có thể hiểu được. Tôi đã nghỉ hưu rồi mà vẫn bị bới lại chứ. Người bao cấp người ta chỉ nặc danh. Thời thị trường người ta kí tên kí tuổi đàng hoàng. Chiêu bài dân chủ đang được một số không ít người vấy bẩn, vặn xoắn để làm cái cớ sát phạt nhau. Chống tham nhũng, chống tiêu cực cũng đang trở thành cây cột buồm để một số kẻ bám níu vào đó mà loại trừ không thương tiếc những kẻ không ăn cánh. Buồn quá! Có lẽ tôi với anh chỉ là hai trong số không ít nạn nhân đang được nằm ngửa trên con dao hai lưỡi ấy.

- Dao kéo gì! Các ông có bớt bớt cái mồm lý sự đi một chút có được không? Sốt ruột lắm!

Tiếng quát đó là của người tù thứ ba trong phòng, người này chừng trên bốn chục tuổi, to lớn, mặt vuông chữ điền, da đồng hun, lông mày rậm, mắt rất sâu và luôn luôn bắn ra những vẩy than đỏ quạch, nằm nhiều hơn ngồi, hầu như hoàn toàn câm lặng nhưng một khi đã mở mồm là chỉ thấy càu nhàu hay quát tháo. Như lúc này đây, quát tướng lên một câu xong, anh ta lại nằm úp xấp xuống chiếu, mặt như chìm vào nền bệ xi măng.

- Cậu ấy đang mắc bệnh trầm uất – Ông già nói nhỏ - Nghe đâu đã từng là một thiếu tá biên phòng lẫy lừng công trạng, do quá si mê một cô chủ quán xinh đẹp nên vướng vào vòng tiếp tay cho bọn buôn lậu heroin, đang chờ ngày xét xử. Buồn nỗi là từ ngày vào đây, gần cả nửa năm trời, cái cô chủ quán kia vẫn không thấy vào thăm lấy một lần. Nên có lẽ vì vậy mà uất. Tháng trước cậu ấy nửa đêm đập đầu vào tường, máu chảy lênh láng mà không chết đấy.

*

**

Quá si mê một cô chủ quán xinh đẹp nên... Anh bỗng thấy nổi gai người. Cô chủ quán... Cô chủ xe gỗ... Cuộc đời dài lắm, để đi hết được cuộc đời, con người phải dính vào biết bao những khoảnh khắc tỉnh táo và cả si mê...

Một đêm, do quá bứt rứt trong lòng, anh quyết định rời nông trường ra thị trấn chơi chốc lát cho khuây khoả. Suốt ngày suốt đêm đập mặt vào cây cối, vào phân giống, vào

hàng trăm thứ bà rằn liên quan đến sự tồn tại, nhớn nhao của rừng su, của đời sống con người, nhiều khi anh thấy bã bời, có lúc tưởng chừng như ngột ngạt không chịu nổi. Bà vợ ở thành phố lại dở giọng không chịu kí đơn. Bà ấy nhắn qua cậu con một lần nhớ bố lên thăm rằng, lành làm gáo vỡ làm môi, từng này tuổi, chả dại gì tháo dây cởi xiềng cho mấy thằng đàn ông thích đi hoang có cớ bỏ gái già đi kiếm gái non, đã không thuộc về nhau thì cũng không thể nhơn nhơn thuộc về một con đĩ nào khác. Cô ta định cầm tù anh suốt đời. Dù vậy cũng không đến nỗi nào. Hơn chục năm chịu đựng cuộc sống vợ chồng tù ngục anh đã quen hoặc cũng cố mà quen. Cái làm anh nhức nhối lại vẫn là thái độ của Thương. Thương vẫn chưa chính thức trả lời cái chuyện có chịu lên nông trường bộ để đỡ đần anh một tay, cô còn tỏ rõ sự ghẻ lạnh rõ rệt hơn. Nhưng cô cũng chưa tính chuyện chuyển đi nơi khác. Điều này khiến anh mơ hồ hi vọng rằng cô vẫn còn nghĩ đến anh, tha thứ cho anh phần nào. Yêu... Cái từ đó lúc này sao đối với hai người lại lạ xa, bẽ bàng quá thể, như chưa bao giờ xảy ra, chưa bao giờ tồn tại. Ngày ấy...

Ngày ấy cô đến với anh vào những giờ khắc giông gió nhất. Vụ đổi tiền, vụ khoán sản phẩm, vụ nào cũng có thể đẩy bắn anh ra khỏi đội hình Công ty một cách không thương xót. Cả xã hội đang là một guồng quay khổng lồ, anh, một cái đinh vít nhỏ tính lăn ngược chiều đâu có được. Chán đời, chán xí nghiệp, chán luôn cả mình, anh thường tìm ra bờ suối khúc thượng nguồn ngồi một mình để mặc tâm hồn tan chảy ra theo tiếng kèn ngân nhẹ. Vào một lần như thế, cô đã tìm đến ngồi bên. Không còn cô giáo, không còn học trò, chỉ có một người đàn ông đẹp đẽ đang nhầu nhĩ và một người đàn bà nhân hậu đang muốn chở che. Mấy lần sau, khi mái đầu xinh xắn thơm mùi lá sả của cô đã vùi nhẹ vào ngực anh rồi mà anh vẫn không tin rằng điều đó là sự thật. Anh không tin rằng một người có cả chục người theo đuổi như cô lại có thể đến với anh, một gã đang thất cơ lỡ vận. Cô cắn chặt lấy môi anh không cho anh nói nữa. Hồi lâu mới bảo, cô yêu anh ngay từ những ngày đầu thoạt gặp. Cô nói ở anh có cái gì lạ lắm, rất đàn ông mà lại rất thơ trẻ. Cô thích cái nhìn u hoài nhưng chứa đầy nội tâm và khát vọng nơi anh. Cô yêu cả cái vẻ đau buồn hơi thái quá của anh bộc lộ qua tiếng kèn nghe nẫu ruột kia nữa. Cô bảo, người đàn ông chỉ thực sự có sức quyến rũ khi anh ta không gặp may trên đường đời. Càng vấp ngã, tâm hồn anh ta càng phong phú, càng đẹp hơn. Còn người đàn ông buồn tẻ nhất là khi người đàn ông đó đang quay cuồng trong cơn hãnh tiến đục ngầu. Phải chăng chính vì thế mà hôm rồi anh hỏi thẳng, nói đi, tại sao em lại đối xử với tôi như người dưng kẻ lạ? Cô đã nhìn thẳng vào anh như cái nhìn đêm ấy, khi cô đến từ dã anh để ra đi: “Anh đang thành công. Anh đã trở thành quan trọng. Anh đang dần dần không còn là anh nữa. Em không thích nhìn vào mắt anh lúc này!”. Anh gần như gầm lên: “Thế chả lẽ để có được em, tôi cứ phải đóng vai u sầu, thất bại mãi à?”

Cô cười buồn và bỏ đi và khi ấy anh mới thấy mọi sự bỗng trở lên vô nghĩa biết bao! Tôi về đây là vì em hay phần lớn cũng là vì em cơ mà! Em lạnh lẽo với tôi có khác nào cả cánh rừng su dịu dàng này cũng đang không thừa nhận tấm tình chân thật của tôi đối với chúng. Và anh bỏ đi. Lần đầu tiên khi về đây, anh mới để cho chiếc xe cà tàng nhọc nhằn, khấp khểnh đưa mình ra thị trấn.

*

**

Thị trấn vùng biên đẹp đến nôn nao. Những mái nhà nho nhỏ. Những rặng cây thâm thấp. Những dáng đi chầm chậm. Những quán tiệm mộng mơ và những ngõ vắng hiu hắt, trong lành. Đâu đây như vang lên một nét nhạc dìu dặt. Chết thật thôi! Cứ mải vùi đầu chui rúc nơi rừng sâu, anh có ngờ đâu cuộc đời còn có những sắc màu mở ra dễ chịu đến nhường này.

Thả tay ga cho xe bon chầm chậm một vòng. Lúc trở về chỗ cũ, anh mới ngớ người. Thì ra nơi đây mình chẳng hề quen biết một ai cả. Chả lẽ ghé đại vào một cái quán nào đó gọi một ly cà phê, một cốc nước ngọt hay một chai bia uống một mình rồi lại quay về ư? Đêm còn dài lắm! Cuộc đời dài lắm! Về bây giờ làm gì, hay lại lững thững đi qua đội em, nhìn vào cửa sổ câm lặng phòng em mà không dám vào, mà chỉ thêm bứt rứt, nhọc lòng. Đúng lúc ấy, trong đầu anh chợt vẩn lên hình ảnh cô chủ xe gỗ đụng vụ tông chết bò ngày nào và vẩn lên cả lời hẹn chân tình pha một chút lúng liếng của cô ta... Không, chả dại! Cô nàng chắc đang cáu mình về ba cái chuyện gỗ chạp bị thất bát, vác mặt vào có khi lại ăn cả một xô nước bẩn vào đầu chưa biết chừng.

Đang ngó nghênh sang hai bên đường để tìm một cái quán vắng nhất, bỗng anh giật nảy người khi một chiếc minskhơ không biết từ đâu xổ ra, tông đến rắc một cái vào bánh sau xe anh. Cả hai xe đều bổ chửng nhưng khi phủi quần vỗ đít đứng dậy, rất may là cả hai đều chưa bị làm sao! Vang lên những tiếng cười rất chi là khoái trá ở chiếc xe kia. Anh định thần nhìn... Chao ôi! Một chiếc xe chở những bốn người người nào cũng quần bò, áo phông sặc sỡ đang bò lê bò càng trên mặt đường mà hình như lại có chiều say xỉn thế kia thì làm gì mà không đâm. Anh đứng dậy, dựng xe, càu nhàu:

- Các cậu đi kiểu gì thế?... Mà ai cho phép các cậu chở bốn trên đường hả?

- Chở bốn được đấy – Anh chàng cầm lái lên tiếng, giọng dân tộc lơ lớ - Xe của người kinh bán cho sao lại không chở bốn được? Nó còn khoẻ mà, còn chở hơn được nữa đấy.

Đang đau anh cũng phải phì cười. Đúng là không thể cãi lý với các chàng trai người rừng chỉ quen nhìn nhận tất cả sự vật bằng đôi mắt trẻ thơ này được. Và chính lúc ấy, anh chợt nhận ra người nói câu vừa rồi chính là cái anh chàng *con bò tao chết trước, con xe mày chết sau* mấy tháng trước. Bỏ mẹ! Anh chột dạ, hắn mà nhận ra mình bây giờ thì có khi oan gia! Sau cái vụ đó, trở về nói lại, làm gì mà hắn không biết mình đã gài thế kẹt cho hắn. Nhưng đúng lúc anh định dắt xe chuồn thẳng thì chính anh ta lại ố á kêu tướng lên:

- A... Cái cán bộ có khuôn mặt con gái đây mà! Chào cán bộ! Cán bộ có nhận ra mình không?

- Không? À, hình như có...

- Phải nhận ra chớ! Bữa đó cán bộ chơi không ngon với mình, lừa mình nhưng cái bụng mình không giận đâu. Về bản vợ mình nó bảo mình sai rồi, cán bộ làm vậy là đúng rồi,

mình nghe vợ mình mà. Mấy lần đi tìm cán bộ nhậu chơi nhưng lần nào cái văn phòng nó cũng bảo cán bộ đi vắng, giờ gặp đây rồi, nhậu tiếp cái đi! Nhậu tới sáng luôn! Mình khoái cái mặt con gái của cán bộ mà.

- Ấy không! – Anh giãy nảy – Để... Để bữa khác. Bữa nay tôi phải đi...

- Đi tuần tra các lô cao su hả? – Mặt anh ta tiu nghỉu - Ừ nhỉ! Bây giờ ăn trộm ăn cắp còn nhiều nhiều, cán bộ đi tuần tra là đúng rồi, mình tha, mình không bắt đi nhậu nữa. Nhưng mà người dân tộc mình không có thì xin, không thèm ăn trộm ăn cắp đâu, cán bộ đừng ngại.

- Không! Tôi tin ở bà con mình mà.

- Không tin cũng phải tin thôi. Mình chỉ dặn này, mùa khô về rồi đó, rừng cao su dễ cháy lắm đó, cán bộ phải chú ý nhen!

- Tôi cám ơn...

- Mình tên Ma K'liêng và mình không ưng cám ơn đâu, mình chỉ ưng uống rượu sáng đêm với cán bộ thôi. Mình về nhen!

Cả bốn lại nhảy tràn lên xe. Xe nổ máy bò ngoằn ngoèo, cả bốn thân hình trai trẻ cũng đảo điên ngoằn ngoèo theo. Anh đứng lặng... Giá như mình cũng có thể hồn nhiên, vô tư lự như thế? Chán nhỉ, tại sao ta chỉ thích tự đày đoạ ta bằng cách làm quan trọng hoá những chuyện thực ra là rất đơn giản như chính cái sự... ngoằn ngoèo kia thôi?

Bỗng thấy khô cổ, tiện có cái quán còn sáng đèn nằm ngay cạnh đường, anh dắt xe vào. Quán vắng tanh, chỉ có cô chủ ngồi bên băng Cassete đang phát ra những tiếng ủ ê như tiếng của giun dế giữa mưa phùn. Vừa nhìn thấy anh cô đã tròn mắt và anh cũng tròn mắt theo... Cha mẹ ơi! Lại chính là cô chủ xe tải ấy! Đã vào rồi còn quay ra sao được nữa...

- Trời đất, anh Hai! - Mắt cô sáng lên, gò má ửng đỏ - Ngọn gió lành nào đưa anh Hai đến đây thế này? Từ bữa đó đến nay ngày nào em cũng có ý chờ, cũng có nhắn một đôi lần mời anh ra uống nước nhưng không thấy.

- Tại lu bu công việc quá!

Anh nói mà không thể không đưa mắt nhìn nhanh vào dáng người tròn lẳn, hơi đẫy và tràn trề sức sống sau bộ quần áo mặc trong nhà của cô. Tối nay nhìn cô còn trẻ đẹp hơn lần gặp trong rừng. Lúc ấy là thương trường. Lúc này là ở nhà. Phải chăng người đàn bà chỉ thật đẹp và quyến rũ ngay trong căn bếp nhà mình. Như Thương...

- Sao bữa nay anh Hai lại có thì giờ ra thị trấn chơi thế này?

- Thì đôi khi cũng cần phải biết mình đang sống cạnh những ai chứ.

- Anh gầy đi nhiều, lại xanh nữa, so với hôm ấy!

- Cho hỏi một câu thật lòng nhé: Thuỷ giận tôi, giận nông trường lắm phải không?

- Anh vẫn còn nhớ tên em, vậy là tốt rồi. Bây giờ Thuỷ mời anh uống chút gì nhé! Bia hay rượu?

- Cái gì cũng được nhưng tốt nhất là cho ly rượu. Đêm nay trời hơi lạnh...

Cô quay vào một lát ra ngay, trên tay cầm một chai Jon loại nhỏ và một bịch hạt điều. Cô rót ra hai ly, đẩy về phía anh một, giọng thật mềm:

- Bữa nay anh cho Thuỷ cùng ngồi uống với anh nhen! Tự dưng thấy buồn quá, nào, mời anh! Xin chúc sức khoẻ anh Hai!

Cả hai uống cạn, mắt cô chủ nhìn vào anh như có nước, cô lại rót nữa.

- Thuỷ vẫn chưa trả lời câu hỏi của tôi?

- Thôi, bỏ qua đi, nói chuyện đó mất vui.

- Nhưng...

- Nhưng sợ em hận, em thù vì công chuyện làm ăn đang không có người ngáng trở chứ gì. Uống đi anh! – Cả hai lại cạng – Em nói nhen! Bắt đầu thì cũng có hận có thù thật! Tự nhiên mỗi chuyến mất đi cả chục cây vàng sao lại không hận nhưng suy nghĩ lại, cái đó lại là may.

- May?... Tôi không hiểu?

- Bởi lẽ em có dịp ngồi lại để ngẫm về cuộc đời mình. Trước đây, chỉ vì lo lao vào làm giàu và giàu thật, song đến khi tỉnh lại thì chồng đi đằng chồng, con hư đằng con, hơn ba chục tuổi đầu mới biết thế nào là một thân phận đàn bà lỡ dở, buồn lắm! Khốn khổ khốn nạn để làm gì nhỉ? Giàu tiền giàu của để làm gì nhỉ? Hay là cứ mỗi tối tha thẩn một mình như thế này? Uống đi anh...

Không chờ anh nâng ly, cô lại một mình ngửa cổ làm cạn. Khi cô thả chiếc ly xuống, một giọt nước mắt cũng theo đó rớt theo... Cô khóc. Khóc lặng thầm, khóc như thể tối nào cô cũng khóc lặng thầm, côi cút thế này.

*

**

Trong một cái quán khác gần đó, lùi sâu và trong hẻm một chút, Đăng Điền cũng đang ngồi trước chai rượu cùng với hai người. Chỉ khác ở đây họ uống ít mà nói lại nhiều.

- Anh cám cảnh cho các chú quá! Có ba cái cân phân, cân mủ không đòi được lại còn

mang đầu máu ê chề trở về. Thiên hạ người ta khinh, còn mần ăn thế nào được nữa?

- Nhưng em hoàn toàn không ngờ hắn chủ động như vậy! Thằng khác đang đêm đụng cảnh ấy là chạy té đái trong quần rồi. Mà cũng tại ông Tuấn nữa kia. Ông ấy không cho bọn em được làm mạnh tay, sợ án mạng.

- Quên cái thằng dại gái ấy đi! Tất cả đối với nó bây giờ chỉ còn là cái đít toàn trứng của con Hà Thương thôi còn chú kia, sao cũng đần vậy? Dám lên tới tận văn phòng giám đốc mà không dám chơi dữ à?

- Chơi chứ nhưng anh bảo...

- Hắn quá lì chứ gì? Bởi vậy!

- Được rồi, em chưa chịu đâu. Em sẽ tính kiểu khác mà vẫn không cần phải ra mặt. Đối với lão là không nên chơi trực diện.

- Dẹp! – Đăng Điền dằn nhẹ cái ly xuống mặt bàn – không chơi, không tính gì hết! Thời buổi bây giờ cái thói võ biền của các chú đã lỗi thời rồi. Phải dùng đến mẹo, phải vỗ cho hắn trắng bụng trước công luận, chỉ có công luận mới trị được hắn.

- Bọn em chưa hiểu? – Gã mất mủ nói.

- Dễ ợt. Ngày mai ngày mốt, tụi nhà báo sẽ xuống đây, sẽ tới gặp chúng mày, chỉ cần chúng mày nhất loạt khai rằng, số mủ, số phân đấy là do chính người của hắn bí mật tuồn cho để chia lợi chứ không phải là tàng trữ của ăn cắp, ăn nhặt gì cả.

- Nhưng nếu như họ hỏi bằng chứng? – Gã mất phân lo lắng.

- Ngu! Tụi bay đã thấy trước kia cũng đã từng làm như vậy mà đã bao giờ cần có bằng chứng chưa?

- Trước kia tình hình có khác – Gã mất phân nói tiếp – Trên dưới, trước sau đều làm như nhau. Bây giờ em sợ bà con người ta không tin, người ta sẽ bảo vệ hắn mà quật lại, chưa nói hắn sẽ có cách để biện minh mình không làm chuyện đó.

- Ai cần thiên hạ tin. Chỉ cần báo tung ra, tin hay không, không quan trọng, miễn là ta sẽ có cái cớ để làm tiếp những việc khác. Kể cả những việc hắn không thể lường được. Bây giờ giải tán! Chuyện tối nay cấm không để hở ra với bất kì ai!

*

**

Chai rượu trên bàn đã gần cạn, chỉ còn ít giọt màu nâu sóng sánh dưới đáy. Và cô chủ quán cũng có vẻ đã say thật sự. Cô không khóc nữa mà lại cười. Một cái cười lại như khóc. Riêng Vũ Nguyên vẫn tỉnh. Vừa nghe vừa chuyện, vừa nhìn cô, thỉnh thoảng anh lại nhìn

đồng hồ.

- Anh biết không? – Cô nấc nhẹ - Ở thành phố chen chúc không sống nổi, lại bị ấn tượng là có chồng nguỵ đi cải tạo về, cả gia đình kéo lên đây lập nghiệp, tưởng là đã có thể tạm êm xuôi đến cuối đời, vậy mà...

- Thế anh ấy bây giờ ở đâu? – Anh hỏi.

- Không biết! Lấy hết tiền đi theo một đứa con gái chỉ bằng tuổi con mình.

- Còn cháu?

- Rồi nó cũng giống ba nó thôi. Nứt mắt ra đã bỏ học, tối ngày sà quầy, sà quẹt ở ba cái bàn Bida, nghe đâu còn cờ bạc nữa! Kiểu này không khéo lôi vào chích choác là chết em...

Một tiếng xe máy đậu rất hỗn ngay trước cửa rồi nghe tiếng chân chống thả xuống nên xi măng cái cạch.

- Thằng nhỏ về đó! – Nét mặt người mẹ thảng thốt.

Một thiếu niên chừng mười năm, mười sáu tuổi cao ráo giống mẹ, ria mắt lún phún bước vào, không chào ai, đi thẳng vào trong buồng...

- Sao không cất xe đi luôn, con? – Người mẹ hỏi.

- Cất làm gì! Còn đi! – Tiếng khàn khàn vỡ giọng vọng ra.

- Đi đâu giờ này nữa?

- Đi đâu kệ con! Má cứ uống rượu tiếp đi, cần biết làm gì?

Cậu trai đi ra, đang nhét cái gì vào túi quần, chém một cái nhìn nhanh và khó chịu vào mặt ông khách rồi ập mạnh cánh cửa lại. Tiếng xe máy lại nổ rất hỗn, như văng một tiếng chửi tục lại đằng sau. Người mẹ nhìn theo con một giây rồi cúi xuống, đôi mắt càng trở nên trống trải...

*

**

- Ê nhỏ! Đi đâu giờ này?

- Đăng Điền hỏi khi vừa nhìn thấy cậu trai dựng xe trước một căn nhà cửa giả đóng im ỉm nhưng lại có những đầu người lố nhố ẩn chìm phía bên trong rèm cửa sổ hắt ra.

- Đi đâu tía tôi – Cậu trả lời.

- Cẩn thận đó nghe! – Đăng Điền cười cười – cảnh sát họ đến họ hót một cái là má con

chỉ còn cách đâm đầu xuống sông Đa Quýt tự tử đó nghe con!

- Bả cũng đang tự tử vì rượu ở nhà kia kìa. Ông vô đó mà doạ!

- Rượu?... Rượu một mình hay với ai?

- Không biết! Ông đến mà hỏi?

Cậu trai trẻ không thèm nói nữa bước thẳng vào sân trong. Đăng Điền chựng lại một chút rồi đánh tay lái sang bên trái, hướng cậu bé vừa đi tới... Đến gần quán, hắn tắt máy, thả chân xuống đẩy xe nhè nhẹ... cửa quán khép hờ, hắn ghé mắt nhìn vào và một chút xíu nữa thì há hốc mồm kêu lên. Trong quán những ngón tay rất đẹp có quết màu của cô chủ đang bấu víu lấy bàn tay đặt lên thành ghế của Vũ Nguyên. Tiếng cô tắc nghẹn:

- Em buồn lắm... Nhiều lúc chỉ muốn chết thôi. Đâu có ngờ tất cả công sức bỏ ra lại trở mũi chém ngược lại mình? Cho nên em đâu có oán anh, còn cảm ơn anh... Anh Nguyên! Em nói thật lòng nhen! Tại sao anh lại về đây? Anh về đây làm gì? Đất ở đây độc lắm, người ở đây cũng độc địa lắm! Một người tử tế như anh trước sau rồi cũng không trụ nổi đâu. Anh đi đi! Tìm cách đi khỏi đây càng nhanh càng tốt...

Ngoài trời một tiếng sấm rền lên, tiếp liền là một tia chớp nhoá sáng. Vũ Nguyên lo lắng nhìn ra ngoài, vẻ sốt ruột:

- Thuỷ!... Cô say rồi! Để tôi đưa cô vào trong nằm nghỉ, tôi còn phải về. Cơn mưa này không khéo sẽ mất một ngày tại đây.

- Trời ơi! – Cô gái rên lên – Tại sao lúc nào anh cũng chỉ lo cạo với cạo thôi thế? Anh không còn một thú vui, một đam mê nào khác nữa ư?

- Mất một ngày cạo là mất đi hàng ngàn lít mủ, tức là hàng chục triệu đồng trả lương cho công nhân – Anh vẫn nói lầm rầm như bà mẹ già lo tính toán tiền chợ buổi mai.

- Anh Nguyên – Cô như muốn lả người vào vòng tay anh – Mất kệ mất. Mất tại trời chứ có phải tại anh đâu. Anh ở lại đây với em... Về lúc này ướt hết... Cả cái thị trấn này, cả cái nông trường hàng ngàn con người này nữa, có đốt đuốc đi tìm cũng chẳng ra được người đàn ông như anh...

- Không!... Xin lỗi! Tôi... không thể...

Anh nhọc nhằn trườn ra khỏi vòng tay trần nuột nà, mát lạnh của người đàn bà đang quấn lấy cổ mình. Chính khoảnh khắc đó, chiếc máy ảnh nhỏ xíu trên tay Đăng Điền, chiếc máy ảnh mà kể từ ngày có nó, có lẽ hắn chưa rời xa được chút nào như một lá bùa hộ mệnh, bỗng bật kêu tách lên một tiếng... Mưa bắt đầu nhả hạt. Cả cánh rừng cao su đón hứng lấy những giọt nước cuối mùa đó trong sự cộng hưởng ngậm ngùi như sắp nói lời tiễn biệt. Cái bóng Vũ Nguyên vùng thoát ra ngoài như một sự chạy trốn trong khi cái bóng kia, cái bóng của Đăng Điền lại lẻn ngược vào trong... Lúc đó là vào khoảng 11h nhìn thấy da

thịt người đàn bà lồ lộ dưới ánh đèn, đầu óc hắn bỗng phừng cháy, không còn kịp nghĩ ngợi gì nữa, nhào đến ghì chặt lấy cái vật thể trắng nhễ nhại đó. Một thoáng hốt hoảng định kêu lên thì lập tức miệng cô đã bị một cái miệng khác, nóng rãy, thô rát, nồng nặc mùi rượu ngoạm chặt lấy rồi. Có một cái lưỡi rắn nhớp nhầy đang cố tìm cách luồn vào giữa hai hàm răng để lo le sục sạo vào tận phía trong. Lại một bàn tay nhớp nhầy không kém đang bấu chặt lấy ngực như muốn bóp nát. Chưa hết, bàn tay đó run rẩy trườn xuống phía dưới, dừng lại, cào cấu... lại trườn nữa, lại dừng lại như có lửa than tuôn ra từ đó, bỏng dát... Cô dướn người lên định truội ra, định bật nói một câu gì nhưng hình như tất cả đã muộn. Chính cái dướn căng người đó đã khiến toàn thân cô bị dằn ngửa xuống nền nhà. Trong chốc lát, trên thân thể cô dường như không còn một mảnh vải nào nữa, chỉ thấy hàng trăm con rắn bò ngoằn ngoèo vào mọi chỗ kín như nẹp, như đóng đai, như trói nghiến cô xuống nền gạch. Rượu, mệt mỏi, chán ngán và cả ủ mê, chẳng thiết gì nữa, sự váng vất cuối cùng đã khiến cô thả lỏng chân tay ra, mắt nhắm lại. Tức khắc cả đàn rắn chồm lên, rú rít, rên rỉ, bò lan ra tứ phía, trong đó có một con tăm tốt nhất, nóng buốt nhất đã kịp thời nhằm khoảng giữa hai cặp đùi cô vừa mở ra phóng vào... cô kêu lên một tiếng, đầu ngật sang bên.

... - Thằng khốn nạn! Cút ra khỏi nhà tao ngay!

Câu nói được tiếp sau liền một cái tát khá mạnh, khiến thằng đàn ông đang nịt lại dây lưng quần chút té ngửa. Hắn cười, vẻ thoả mãn và sửng sốt, vầng trán lấm tấm mồ hôi:

- Không sao! Khốn nạn thì cũng đã khốn nạn rồi. Khốn nạn cả. Cám ơn! Tôi sẽ nhớ mãi đêm nay và sẽ còn quay lại không ngờ em vẫn còn tuyệt vời đến thế. Chúc em ngủ ngon!

- Cút đi không tao giết... Cút!

Khô lạnh một tiếng cười, kẻ chiếm đoạt lẻn nhanh người ra ngoài. Cô chủ quán sững lại một giây rồi đổ gục xuống giường, đôi vai tròn lịm để trần khẽ rung lên... rung lên...

10

CÙNG LÚC ẤY, TẠI MỘT ĐỊA ĐIỂM KHÁC CÁCH ĐÓ CHỪNG non chục cây số, trong một cái lán nhỏ, có một trái da láng mang nhãn hiệu USA đang nằm lạnh giá trên mặt bàn, giữa hai con người ngồi đối diện nhau.

- Tôi có thể chiếm đoạt em, có thể bắt cóc em, có thể làm được mọi chuyện mà người khác không dám làm để có em nhưng tôi không làm vì tôi yêu em. Trái da láng này tôi giữ lại cả hơn chục năm nay, từ hồi còn chiến tranh với ý nghĩ, nhất định rồi sẽ có lúc dùng đến nó nếu cuộc đời chó má này trở nên không chịu nổi hoặc một ai đó đẩy mình đến miệng vực. Nhưng hôm nay tôi sẵn sàng dùng nó cùng với em, chia đôi, nếu như em vẫn từ chối tình yêu của tôi – Gã đàn ông nói.

- Anh Tuấn! – Cô gái không hề hoảng sợ, lại còn khẽ lắc đầu ái ngại – Anh định làm cái gì thế? Sao lại nghĩ rằng một cục sắt vô tri kia có thể thay đổi được ý nghĩ bên trong của một con người? Tốt nhất là anh nên cất nói đi!

- Tức là em vẫn nhất quyết?

- Vẫn! Mà dẫu có thay đổi do sợ chết đi chăng nữa thì anh được cái gì? Một cái xác giá lạnh hay một linh hồn oán hận suốt đời bên cạnh mình? Anh Tuấn! Anh nên tĩnh trí lại đi! Vả lại tôi đâu cũng có đáng gì để anh phải thí mạng mình như vậy?

- Tôi không cần biết em có đáng gì hay không đáng gì nhưng đối với tôi em là tất cả, điều mà cho đến giờ tôi cũng không hiểu tại sao? Chỉ biết tôi khổ sở vì em, tôi cần em, lúc nào tôi cũng nghĩ đến em, lúc hy vọng, lúc tuyệt vọng, và hình như nhờ có em, có hình bóng em lẩn khuất trong cánh rừng chết giẫm này mà tôi thất cuộc sống đỡ chó mà hơn, tôi đã gắng sống nhiều hơn, sống tốt hơn, điều mà tôi đã từng nghĩ rằng mình sẽ không bao giờ làm nổi, không thèm làm.

Hắn đột ngột thả rơi cái thân hình cao gần thước tám của hắn xuống đất, dồn cả lên hai đầu gối, ngước nhìn lên cô, đôi mắt hàng ngày kiêu ngạo và lạnh lẽo là thế, giờ đây tràn ngập vẻ ai oán và thống khổ như đôi mắt đức chúa trên cây thánh giá:

- Tôi đã thử sống không có em, khinh bỉ em, hận thù em, nhưng không được. Một con số KHÔNG to tướng. Coi như hết. Chỉ buồn một nỗi, dọc ngang một cõi bao năm trời, không một ai có thể bắt được, có thể giết được tôi nhưng chỉ cần một cái nhìn khinh mạn của em thôi là cũng đủ để tôi đi ra khỏi cuộc đời này.

- Kìa! Anh Tuấn!... Ngồi lên đi... Đừng làm thế! Kì lắm! Tôi... Tôi chưa bao giờ khinh mạn anh cả... tôi... - Đôi mắt của anh khiến cô bất giác rùng mình, da gà da ốc nổi lên.

- Tôi đã nghĩ đến cảnh nếu cuộc đời tôi có em – Tiếng nói bỗng trở nên xa xăm – Tôi sẽ

từ bỏ tất thảy những việc gớm guốc tôi đang làm, tôi sẽ đưa em về thành phố hay đi bất cứ một nơi nào khác trong gầm trời này, kể cả ở ngay đây, tôi sẽ trở thành một người lương thiện, sẽ kiếm một vài ba chục héc ta đất để chỉ chuyên vào việc trồng trọt và khi ấy, tôi sẽ có điều kiện để chăm sóc em...

Cô gái quay đi, nước mắt lưng chòng nhưng mái đầu vẫn khe khẽ lắc... Trên mái lá, những giọt mưa rơi xuống đều đều như những giọt nước đá xoáy buốt vào lòng cô. Cô không thể...

*

**

Giám đốc Vũ Nguyên đang lao đi trong cơn mưa. Vệt đèn pha xe máy lướt loang loáng trên những thân cao su ướt át hiện ra hai bên đường. Một cảm hứng sảng khoái được độc quyền thiên nhiên, được độc quyền cuộc sống vang động trong lòng anh. Toàn thân anh cũng ướt sũng, đường sống trâu lồi lõm thỉnh thoảng lại quặn mình muốn hất văng cả người và xe xuống đất. Cảm hứng sảng khoái bị dập tắt. Vũ Nguyên chợt thấy se lòng... Thấm thoát đã ngót nghét trên nửa năm về đây rồi mà anh có làm được mấy công việc đâu? Đường sá vẫn lầy lội, công nhân vẫn chui rúc trong các mái lá, trẻ con vẫn chưa có đủ chỗ đến trường, ốm đau vẫn phải khênh cáng nhau vượt qua hàng chục cây số lên huyện, tỉnh... Mưa vẫn rơi nặng hạt. Mưa như đang mưa trên một vùng đất chết, thăm thẳm và tận cùng.

Chuyện xảy ra trong quán vừa rồi không khiến anh mấy bận tâm nhưng lại gợi lên trong anh thêm một nỗi buồn day dứt. Sao kiếp sống con người lại nhọc nhằn đến thế? Nhọc nhằn ở ngay trong những con người tưởng chừng chưa bao giờ biết đến sự nhọc nhằn cả. Như người thiếu phụ tên Thuỷ kia... Vì rượu, trút nữa anh đã không thoát vùng ra được một sự thèm muốn bản năng nhưng cũng vì rượu, vì cái cảm giác thèm muốn còn vương vít lại ấy, đã khiến anh hun hút nghĩ đến Hà Thương. Nghĩ đến cả linh hồn lẫn thể xác của cô. Chao ôi! Giá như giờ này đây lại được gục đầu vào lòng em, được hôn lên đôi môi vừa rụt rè vừa tham lam của em, được cùng em đi đến tận cùng mọi điều như trước đây, ngày ấy em đã đưa dìu anh đi để đến bây giờ và cho mãi về sau, cái cảm giác ấy sẽ còn trở thành ám ảnh khôn nguôi, thứ ám ảnh khốc liệt và ngọt ngào sẽ chẳng bao giờ có được ở một ai khác, một người đàn bà nào khác. Thứ ám ảnh ma...

Và con ma đó đã đậu xuống mũi xe, giữ không cho tay lái của anh rẽ phải về nông trường vội mà đi thẳng tiếp sang khu vực lán của công nhân đội 1... Trời ngớt mưa thì anh cũng đã đến được cái nơi cần phải đến. Anh muốn gặp cô, cồn cào muốn gặp, như thể đêm nay không gặp thì sẽ chẳng bao giờ có dịp để gặp nữa! Anh sẽ nói với cô tất cả mọi điều và cũng nghe cô nói tất cả những gì cô cần nói, phải nói và anh cũng cần nghe, phải nghe, kể cả những điều tan nát nhất. Cùng sống với nhau trong một cánh rừng mà hàng ngày gặp nhau vẫn như người dưng kẻ lạ thì làm sao có thể chịu nổi. Một có hai không, anh muốn đêm nay, sau cơn mưa cuối mùa sẽ tìm được trong đáy mắt cô, trên đôi môi cô, cả trong thân thể cô nếu có thể, một câu trả lời rạch ròi.

Trong bóng đêm dày đặc, khu lán ẩm thấp, xiêu lệch đang chìm trong giấc ngủ im lìm. Bỗng dưng anh lại thấy có cái gì nhoi nhói ở trong đầu. Họ đây ư? Những con người đang trong tầm tay của anh đấy ư? Sáng 4 giờ dậy, ăn quáng ăn quàng miếng cơm nguội lạnh tanh rồi tất cả tất tả ra lô. Quần quật ở lô một lèo cho đến tận ba giờ chiều chỉ khi nào chiếc xe chở mủ xuất hiện thì mới tạm ngơi tay. Rãy thêm chút cỏ, rửa tô rửa chén, lẩn mẩn kiểm tra, làm vệ sinh lại miệng cạo, hàng trăm hàng ngàn miệng cạo, đâu đó rồi mới lục tục trở về. Rau hái ngoài mương, cá khô để chạn, một bữa cơm như cơm tù được và quấy quá cho xong rồi lúc trời vừa sập tối thì cũng là lúc vợ chồng con cái thổi đèn, phủi chân lên giường. Ngày nào cũng thế, tháng nào, năm nào cũng thế, đời này qua đời khác, bất biến chẳng đổi thay, lặng lẽ, im lìm như cái giấc ngủ trong những căn lán cần lao, rách nát kia... Anh đưa tay vuốt mạnh vào mặt như cố vuốt đi một cảm giác, không phải là mơ hồ nữa mà rất cụ thể, mình đang mang tội với những sinh linh vật vờ này, mang tội với em, Thương ơi...

Căn lán của Thương vẫn sáng đèn, cái thứ ánh sáng thoi thóp của hoa lửa đèn dầu. Em vẫn chưa ngủ ư? Giờ này em còn thức làm gì nữa?... Mặc cho những câu hỏi quẫy lộn trong đầu, anh bồi hồi dắt xe đi đến và chợt dừng...

*

**

Trong lán, trái tạc đạn vẫn xù xì vẫn nằm giá lạnh trên bàn. Tuấn cúi gằm mặt mình xuống đất hồi lâu rồi khi ngẩng lên ánh mắt của hắn đã trở thành man dại:

- Thương... Em có người khác rồi phải không?

Im lặng...

- Người ấy tất cả đều hơn tôi, có đúng không?

Vẫn im lặng...

- Nhưng tôi biết hắn không thể yêu em hơn tôi. Chính vì hắn mà em phải tự trói buộc mình vào cuộc sống khốn khổ này. Hắn không hề yêu em. Hắn chỉ yêu cái khát vọng quyền lực của hắn mà em chỉ là một thứ trang điểm tội nghiệp thôi.

- Không! – Cô bật nói – Anh không có quyền nghĩ về người khác như thế! Không ai trói buộc tôi vào đây hết... Tôi yêu những con người ở đây, tôi yêu những rừng cây ở đây.

- Và yêu luôn cả những ngày tháng chết mòn chết mỏi cho đến cuối đời ở đây nữa chứ? – Lửa đèn dầu tắt lịm trong mắt hắn.

- Cái đó tuỳ anh nghĩ. Anh Tuấn... Xin lỗi, anh nên về đi! Tôi cần nghỉ một chút để mai còn đi làm sớm.

- Không còn ngày mai nữa đâu! – Hắn cầm lấy trái tạc đạn – Không còn cái gì hết!

Không còn tôi, không còn em. Hà Thương... Em đừng oán tôi. Tất cả là tại em...

Ngón tay trỏ của hắn vừa đưa vào khoen tròn tạc đạn trong khi toàn thân cô gái đờ ra thì cánh cửa liếp bất ngờ bị đẩy tung cùng với con người Vũ Nguyên ùa vào. Mưa gió cũng ào theo. Giọng anh tỏ ra phiền muộn:

- Anh Tuấn! Chớ nên làm điều ngu ngốc ấy. Tôi đã nghe tiếng anh là hảo hán từ lâu, định sẽ có dịp hội ngộ nhưng không ngờ bữa nay con người anh lại làm tôi thất vọng! Bỏ trái tạc đạn xuống!

Sững lại một giây rồi như thể bực mình vì có người đến quấy rầy hắn cau mặt và liền đó, con mắt hắn lại cháy sáng một ánh sáng hứng khoái điên loạn:

- Vũ Nguyên... Giám đốc Vũ Nguyên! Tốt lắm! Tao đang chờ mày thì mày dẫn xác đến, trái tạc đạn này chia ba càng gọn.

- Không gọn đâu – Anh nhìn nhanh vào ngón tay đặt trong khoen tròn kim loại của hắn – Bởi vì cô gái kia bị chia oan.

- Tất cả đều oan trừ mày!

- Vậy thì tại sao không để chỉ mình tôi với nó mà lại thêm hai sinh mạng nữa dính vào làm gì? Hay ít nhất cũng chỉ cần tôi với anh, hai thằng đàn ông đã đi hết quá nửa cuộc đời – Làm như vô tình, anh tiến sát hắn thêm một bước.

- Dừng lại... Không! Tao không còn có cuộc đời nào nữa! Cuộc đời của tao đã gắn chặt với người đàn bà này rồi. Không có người ấy thì không có tao và bây giờ thêm cả mày, thằng giám đốc đang không đến quấy đảo cho mọi sự cứ rối tung lên. Cuộc đời là phù du và chó chết! Nào, tạm biệt! Hẹn gặp lại nhau ở dưới kia...

Anh nhìn rõ đường gân trên ngón tay tử thần của hắn đặt trong khoen bắt đầu quằn lên để chuẩn bị cho một động tác quyết liệt... Bất giác anh đáo nhanh mắt sang Hà Thương. Cô cũng đang nhìn trở lại anh, bình thản, nhẫn chịu, và cả ai oán yêu thương, điều mà cho mãi đến sau này anh vẫn còn trái tạc đạn đó đã giúp cho anh rọi nhìn thấy đáy lòng cô... Ngón tay chết chóc kia đã chuyển sang thế nằm ngang để lấy lực rút chốt... Vậy là hắn không đùa. Hắn nhất quyết cho nổ! Hắn chán đời, hắn muốn nhân chuyện này để tìm đến cái chết. Tự nhiên, trong cái khoảnh khắc vô cùng ngắn ngủi tưởng như đã ngửi thấy mùi máu, mùi ruột gan phòi phọt ra ấy, anh chợt thấy lao buồn! Hắn yêu thật ư? Một thằng đàn ông có thể yêu đến chết như thế thì thử hỏi thế gian này còn được mấy người? Không...

Đúng vào lúc anh định lao lại, dùng một động tác nào đó của cái thời cầm súng còn nhớ được để đánh văng trái tạc đạn trên tay hắn ra thì cũng là lúc cái chốt được rút mạnh. Một tiếng reng của tiếng chốt sắt rơi xuống mặt bàn vang lên rổn rảng như tiếng đá văng vào mái tôn...

11

... PHÓ GIÁM ĐỐC ĐOÀN THANH TRỞ VỀ NÔNG TRƯỜNG HÔM trước thì hôm sau có một nhóm phóng viên nhà báo xuất hiện. Họ có hai người, một già một trẻ. Già thì già quá mà trẻ thì trẻ quá. Một tóc đã điểm bạc, một tóc chải ngôi giữa đúng mốt ký giả thời thượng. Một chính thức còn một kia mới ở dạng hợp đồng. Già thì nhìn thẳng mà trẻ lại hay nhìn ngang như cái kiểu của kẻ ưa nhìn trộm phụ nữ đi toalet.

Giám đốc Vũ Nguyên đi chọn mua cây giống ở mãi miệt Tây Nguyên chưa về. Đây có vẻ như là một thời điểm thuận lợi được bố trí trước. Theo sự hướng dẫn khá năng nổ và nhiệt tình của anh phó chủ tịch công đoàn, họ lao ngay xuống đội 1 của Đăng Điền. Không hiểu sao Điền lại ý nhị giấu mặt không tiếp, chỉ có cậu phó ra trả lời về mọi chuyện. Sau cuộc phỏng vấn dài bằng cả một băng Cassete, họ kéo nhau đi sâu vào từng tổ, từ tổ họ lại tiếp cận đến từng người. Lại một băng Cassete nữa. Nói chung, với tất cả những gì nhìn thấy và nghe thấy, họ cơ bản đồng tình với ý kiến của đồng chí phó giám đốc đã lên tận toà soạn tìm họ và đặt vấn đền với họ hôm rồi. Trời ơi! Đối với họ sao ráo trọ mọi chuyện còn đang bừa bộn, ngổn ngang quá thể. Như đang cố công vực dậy, lại như sắp rơi vào đoạn đường cùng phá sản. Họ không hỏi gì về giám đốc, cũng không hỏi gì về những đổi thay quy chế rườm rà. Họ chỉ chú mục tìm tòi cuộc sống, tâm tư, màu da, cái nhìn, dáng vẻ của người công nhân mà hết thảy những cái này sao để dở dang quá đỗi!

Chỉ có điều không mấy ai biết và chính họ cũng không muốn nói ra là, nếu hỏi sâu vào vấn đề kỹ thuật, về cây trồng, về các quy trình chăm sóc, cạo mủ... thì họ sẽ hoàn toàn mù tịt, thậm chí còn lẩn mẩn hỏi lại tới cả tháng trời cũng chưa chắc đã nắm được gì. Đơn giản thôi: Vì họ chỉ là hai phóng viên chuyên theo dõi mảng giao thông vận tải mà do toà soạn thiếu người nên bà tổng biên tập vốn dễ tính cứ cử họ đi thay. Để rồi cuối cùng, sau gần một ngày lặn lội đến rạc người như những nhà báo chân chính và đầy trách nhiệm, họ nhìn nhau, khẽ thở dàn ngán ngẩm: “Hỏng! Hỏng! Quản lý con người thế này là hỏng! Phải xem lại cách quản lý, phải xem lại quan điểm của lãnh đạo đối với vấn đề con người, phải chỉ cho ra cách đi của một doanh nghiệp như vậy là cách đi của chủ nghĩa tư bản đã lỗi thời...” Rồi họ lắc đầu than phiền: “Tình hình thế này mà mấy thằng cha nhà báo địa phương vẫn có thể viết bậy bạ, khen bậy bạ như vậy được thì lạ thật! Kỳ này về phải có tiếng nói cảnh tỉnh nghiêm túc với cánh ấy mới được!”

Vào giờ chót, Đăng Điền mới làm như vô tình xuất hiện. Hắn rối rít xin lỗi về cái này một chập, làm bộ cân nhắc bổ sung thêm vào cái kia một chập nữa rồi mời hai nhà báo ra phố huyện dùng cơm. Anh phóng viên trẻ nhanh nhẩu gật đầu nhưng người phóng viên lớn tuổi có gương mặt phúc hậu không hiểu sao lại khéo léo từ chối: “Thôi! Nông trường còn nghèo, quá nghèo, các đồng chí cho ăn uống qua loa chút gì xong thôi, chúng tôi còn phải về Thành phố không lại tối quá!”

Trong bữa cơm đạm bạc nhưng cũng có đủ thịt rừng, rượu ngoại giữa rừng su ấy, hai

nhà báo vừa ăn vừa còn phải tranh thủ tiếp xúc thêm với hai nhân chứng gần như nằm ngoài kế hoạch nữa: Gã mất mủ và gã mất phân. Vẫn không lên tiếng, vẫn làm ra bộ không mấy chú ý đến ba cái chuyện báo chí rườm rà này, Đăng Điền bấm nhẹ vào đùi anh chàng thư ký đội còn trẻ măng nhưng giọng nói, cách nói đã ra cái vẻ hết sức thâm trầm. "Chuyện gì cũng nên nghe nhiều chiều, người thư ký nói, tôi hiểu ngày hôm nay bà con công nhân đã cung cấp cho các đồng chí không ít tư liệu nhưng đấy vẫn chỉ là một chiều, chiều có ít lý lẽ nhất vì thực chất vất vả tối ngày, tầm nhìn của bà con cũng còn hạn chế, còn mang nặng cảm tính. Bây giờ xinh hai anh nghe chiều thứ hai, chiều đại diện cho bà con lương thiên và cần cù sống bên ngoài nông trường. Hy vọng nó sẽ khách quan hơn..."

Và cái chiều mang đầy tính khách quan đó đã khiến hai nhà báo khôn và nổi miếng cơm vào miệng nữa. Họ lại nhìn nhau: "Vậy là rõ rồi! Thượng bất chính, hạ tắc loạn! Tất cả vẻ tiêu điều này đều từ cái khuất tất của vị giám đốc nông trường mà ra. Thảo nào..." Đội trưởng Đăng Điền bắt rất nhạy được cái kênh ăng ten quý giá đó, hắn định cho gã thư ký bồi thêm tấm ảnh cô chủ quán Thanh Thuỷ đang lả lơi ôm cổ giám đốc trong buổi tối mưa ấy mà chính hắn đã may mắn chụp trộm được nhưng rồi lại thôi. Đủ rồi! Mọi sự chỉ nên vừa đủ. Cho họ ăn nhiều quá, bội thực, rất dễ bị nhiễu thông tin nếu không muốn nói là rất có thể chính họ sẽ nghi ngờ tính bài trí, dàn dựng trong câu chuyện. Vả lại những tấm ảnh này còn phải ghim lại để sử dụng cho một tình huống đắc địa hơn. Cuộc chiến lúc này mới chỉ là bắt đầu.

Thay vì ảnh là hai chiếc phong bì dán kín đồng chí Đăng Điền khéo léo thay mặt nông trường làm món quà tiễn khách. Anh nhà báo trẻ định cầm, thì có gì lạ đâu, một thông lệ rất ư là bình thường mỗi khi họ đến và đi khỏi một cơ sở làm ăn nhưng nhà báo già lại ghìm lại, cũng rất khiêm nhường: "Rất cảm ơn nhưng xin khất lần sau, khi bài báo này ra và khi nông trường ta làm ăn đồng chí khấm khá hơn" Đăng Điền cũng đưa cả hai tay ra cám ơn trở lại nhưng khi chiếc xe máy phân khối lớn chở họ đi xa rồi, hắn mới quay lại Đoàn Thanh: "Nói chung là hai thằng cha này chả biết mô tê gì, cứ ngơ ngơ như người từ hành tinh khác đến nhưng... có khi vậy lại hay! Anh có để ý đến cái tay trẻ mắt nhấc nháo đó không? Trẻ nhưng sắc sảo, có vẻ lấn lướt lão già lắm, tốt thôi, ta sẽ còn có dịp sử dụng đến."

*

**

"Này! Cậu có vẻ hơi cáu mình vì cái chuyện phong bao ấy hả? Cũng nên quen dần đi! Mình nhận, họ có thể tươi cười trước mặt nhưng lại nhổ nước miếng sau lưng. Vả lại, cái cách nhìn như móc da móc thịt của tay đội trưởng, cái cách nói năng quá ư là mềm mỏn của thằng cha thư ký đội, cả cái kiểu nói năng băm bổ của hai tay nhân chứng cuối cùng nữa, mình thấy có cái gì chưa thật ổn. Vậy nên tốt nhất là không nhận gì để há miệng khỏi mắc quai. Có lẽ thế này nhé! Do mọi thứ chưa được xác minh chính xác nên các vấn đề bữa nay thu thập đồng chí ta vẫn viết, vẫn in nhưng chỉ nên để ở mục *Ý kiến bạn đọc* như là một phát hiện, một gợi ý". Ngồi đằng sau, nhà báo già nói với nhà báo trẻ có mái tóc chẻ

ngôi giữa như vậy.

Tất nhiên nhà báo trẻ chỉ cười nhạt. Mãi một lúc sau mới dấm dẳng: "Đi điều tra lấy tin như cụ thế này chỉ có mà chết đói. Lần sau cụ đi với đứa khác, nhé!" Rồi nhấn mạnh tay ga cho xe vọt đi...

*

**

Hình như đã lâu lắm rồi Đăng Điền mới có một đêm mất ngủ như vậy! Mùa khô đã có dấu hiệu sắp về trong tiếng cựa mình khe khẻ của thân cao su. Những tháng ngày dầm dề ướt cũng sắp chấm dứt. Mùa này là mùa cây bắt đầu nhọc nhằn làm ra những giọt mủ. Mủ cao su... Cái màu trắng sữa ngai ngái nồng nồng ấy đã ăn sâu vào tâm tưởng hắn. Hắn cũng yêu cái màu như màu thời gian bàng bạc ấy nhưng hắn cũng vô cùng căm ghét nó. Chính nó đã ơ thờ nuốt đi một thời trẻ trai tồn tích bao nhiêu tham vọng và khát vọng của hắn. Nó như đàn bà, nó giống như tình yêu vậy. Càng căm lại càng yêu, yêu bao nhiêu uất bấy nhiêu. Thấm thoắt hắn đã bước sang độ tuổi ngoài ba lăm rồi, độ tuổi mà nếu không có cái gì hay ho hứa hẹn ở phía trước nữa thì cả cuộc đời coi như bỏ! Hắn sốt ruột và hắn cố tạo ra sự hay họ nhưng khốn nạn thay cõi đời, càng cố tạo cuộc đời càng chơi lại hắn. Bốn đời giám đốc đã ra đi một phần cũng bởi tay hắn nhưng sự tháo đập ồ ạt ấy vẫn không làm cho cái đầu hắn thơi thoáng đồng chí chút nào! Rắn già rắn lột... Hắn đã tưởng mình sẽ được lột xác nhiều lần trước những đời giám đốc mới nhưng rồi cuối cùng quanh đi quẩn lại vẫn chỉ không đầy trăm đứa con trai con gái dưới quyền phần người thì ít phần ngợm thì nhiều từ thập phương tứ xứ kéo về!

Thế rồi khi cái lão giám đốc thứ bốn cuốn gói, mà cuốn gói là phải, giám đốc gì mà ngón nghề thì ngu nhưng ngón chơi lại không ai bằng, hắn đã khấp khởi mừng! Theo tính logic nghị trường mà hắn nghiệm thấy, dứt khoát người ta sẽ đưa lão Đoàn Thanh cần cù lên. Lão lên được thì, vẫn là thứ logic đó, hắn cũng sẽ lên theo. Và như vậy chỉ ba bảy hai mốt ngày, cái lão cù lần chỉ biết ăn no vác nặng kia sẽ bộc lộ tất cả cái dốt nát của mình ra để rồi sẽ đành méo mặt xin từ chức, mà không xin thì người ta cũng cách, logic là vậy. Khi đó, còn ai khác ngoài hắn sẽ khoan thai đứng trên đỉnh rừng mà phất cao lá cờ thủ lĩnh nữa.

Gậy thủ lĩnh! Đúng, khái niệm đó mới là tất cả để trả hắn về với đúng tài năng, khí phách hắn vốn có. Cây gậy thủ lĩnh nắm chắc trong tay rồi, hắn sẽ có cách làm cho cả nông trường bốc lên ngùn ngụt bằng hàng loạt những cải tiến cải tổ kinh thiên đã đồng chí hun nóng đến chảy ra ở trong đầu hắn cả chục năm nay, cái mà hắn thường tự nhủ: Cứ khổ công luyện đan đi rồi ắt sẽ có ngày xuống núi. Vậy mà con mẹ nhà nó! Đan chưa luyện xong, chức quyền đâu chưa thấy thì thằng chết giẫm Vũ Nguyên ở đâu lại lò dò về. Hoá ra nhiều khi cái logic kia cũng chỉ là thứ logic... chó chết!

Đêm đã vào sâu. Nỗi trăn trở u ám trong đầu hắn cũng đồng chí chìm sâu hơn. Nằm tênh hênh giữa căn hộ mái bằng không đến nỗi quá xậy sẹ nhưng có thách cả nông trường cũng chẳng ai theo kịp của mình, hắn trở dậy lần thứ hai. Chai rượu trên bàn đã cạn mà

trong bụng vẫn cảm giác chưa có giọt nào. Quái lạ! Rượu gì mà càng uống càng tỉnh? Đã vậy thì cho nó tỉnh luôn! Hắn lục cục tính tự pha cho mình một phin cà phê thật đặc. Sờ đến phích nước không còn một giọt, hắn cáu sườn ném mạnh cả phin lẫn cả cà xuống nền nhà. Sống một thân một mình nhiều khi cũng bí! Hắn biết vậy nhưng lại ghê sợ cuộc sống gia đình, ghê sợ phải ở mãi với một người đàn bà để đêm đêm cứ phải rùng mình trong cái cảm giác nhàm chán chết mẹ! Nói cách khác, hắn muốn tận hưởng họ hơn là chịu trách nhiệm về họ. Mà tận hưởng thì cái khoản đó ở đây có thể gọi là... mênh mông... mênh mông...

Mà nói cho đúng ra, hắn đâu có thèm đến rỏ rớt rỏ rãi cái chức giám đốc quèn ấy – Bật người xuống giường, hắn lại trằn trọc – Thậm chí còn khinh nữa là khác. Thiên hạ người ta thì giám đốc một đơn vị liên doanh kia nữa... Thế mới gọi là giám đốc chứ giám đốc một nông trường cóc cáy toàn những hình nhân vật vờ nách hôi, mồm hôi này có gì mà phải thèm? Nếu nói thèm là hắn chỉ thèm đồng chí một mình một cõi, một lượng đất, một lượng người của riêng hắn, để hắn muốn làm gì thì làm, muốn thể nghiệm cái gì thì thể nghiệm mà chẳng phải đội trên đầu một cái đít thối nào hết. Tức là hắn thèm được tự do tung tảy trong một phạm vi có thể trên ngôi vị độc tôn. Độc tôn chứ không phải quyền lực. Cái xã hội thịt ba chỉ lằng nhằng này, làm quái gì có thứ gọi là quyền lực theo đúng nghĩa. Nhưng muốn độc tôn lại phải có quyền lực. Như Vũ Nguyên... Cái đau của hắn là ở chỗ ấy. Đau mà không giải toả được, cái đau này chẹn vào cái đau trước như một khối u đã vào thời kì phát tấy, mưng đỏ.

Vũ Nguyên... Tại sao lại chính là con người này? Con người mà cách đây hơn chục năm, bằng tất cả ưu thế chiến thắng của mình đã giáng cho hắn một sự nhục nhã vào lòng tự tôn cho đến tận bây giờ vẫn còn bỏng rát. Phải, những năm lên xanh rồi tiếp đến những năm trốn lính khốn nạn đã cho hắn một giả thuyết lưng chừng, lưng chừng như chính cái kiếp trốn nhủi không ở một bên nào rạch ròi của hắn: Không thích gì Mỹ nhưng cũng không mê gì cộng sản. Đúng, hắn chỉ nói thế, tưởng thân tình mà nói chứ có chửi bới, có rủa xả ai đâu vậy mà cái thằng có khuôn mặt nữ giới đó đã mắng hắn như mắng một kẻ đê tiện nhất, một sinh vật thấp hèn chỉ biết tầm gửi vào công lao xương máu của đồng loại để tồn tại mà lại còn dẩu mỏ lên giở giọng ăn cháo đá bát! Tức là hắn không đáng ngẩng mặt nhìn đời. Và phải chăng chính vì câu mắng ấy đồng chí lan truyền như một định đề tư tưởng nên bao lâu nay, dù có cố công, khôn khéo đến mấy, mặt hắn đã có đận nào được đàng hoàng ngẩng lên đâu! Hắn hận! Và hắn muốn rửa hận bằng chính tài năng và năng lực thực tiễn của mình để chứng minh là hắn đúng, là cái đám kiêu binh trong đó có thằng người tên Vũ Nguyên kia chỉ là một đám đông dốt nát, vô tích sự. Vậy mà từ lúc con người đó bỗng dưng hiện diện ở đây như một định mệnh, một sự trêu ngươi, một thách đố, mọi việc dường như cứ đi ngược hắn lại. Cái hận đã nhích thêm một nấc thành thù.

Rồi gì nữa? Hà Thương, cô gái mà hắn hằng thầm yêu trộm nhớ, cô gái đã dệt trong tâm tưởng đen đúa của hắn một chút chấm xanh tình đời, cô gái đã bước vào trong tranh của hắn, bức tranh hắn đã âm thầm vẽ nhiều ngày nhiều đêm như một biểu tượng kỳ nữ thấm đẫm khát vọng và khổ đau mà hắn chưa một lần cho ai xem, kể cả cô; cô gái ấy giờ đây cũng đang từng giờ từng khắc lại thuộc về Vũ Nguyên! Tiên sư đời! Đời sao thế nhỉ? Đối

với đàn bà, ai cũng bảo hắn có sức quyến rũ nhưng thực chất cái cần quyến rũ thì hắn có quyến rũ nổi đâu. Đàn bà chỉ cần hắn, thèm hắn như thèm một con đực hồng hoang chứ đã có con nào được được một chút lại đem lòng yêu thương hắn thật bụng đâu, xưa nay thế và chắc sau này cũng thế. Thì ra hắn chỉ là một thứ phương tiện giải sầu, phương tiện thoả mãn nhục dục cho chúng sao? Đời đểu thật! Trong khi cái thằng người kia có hơn chó gì hắn mà dường như chả mất tý công sức nào lại được cả, làm gì được nấy, cứ luôn luôn vượt lên trước hắn một đầu, cứ luôn phản chiếu cái bẽ bàng, thua thiệt của đời hắn. Thì đó...

Ngày trước, hồi còn là nhân viên trên Công ty, trong một lớp học ngoại ngữ, cả hai đều phải lòng cô nhưng rốt cuộc lại chính Vũ Nguyên, gã đàn ông đã có vợ lại trúng số. Đến khi vợ hắn từ Sàn Gòn đổ bộ lên làm ầm ĩ cả cơ quan, lại chính hắn gợi ý cô nên về nông trường để tạm lánh dư luận. Cùng đường, cô nghe theo. Tưởng phen này trái tim tan nát và rớm máu kia sẽ dần dà thuộc về hắn nhưng rồi lại chính kẻ làm trái tim cô rớm máu đó lù lù xuất hiện. Cái chết của con thiên nga... Thì hắn cứ để cho con thiên nga ấy chết đâu thì chết, việc gì bỗng chốc lại cứ phải mang cây kèn chó chết ấy ra mà truy đuổi người ta như thế. Truy đuổi cả hắn nữa! Đúng là tiền định! Cũng là thằng đàn ông sinh ra giữa đời mà thằng thì được cả, thằng lại mất hết thế là thế nào? Vậy là cái hận này chưa xong thì cái hận khác lại ào tới. Ào tới như cái đêm vô tình hắn bắt gặp Vũ Nguyên và cô chủ quán Thanh Thuỷ nức tiếng là bốc lửa và kiều diễm đang quấn dựa vào nhau kia. Không! Hắn là một thằng chưa khốn nạn đến cái nỗi phải đi cưỡng dâm, đi dằn ngửa đàn bà ra để truy tìm sự hứng khoái nhưng hắn muốn trả thù. Trả bằng tấm ảnh chụp vội, chưa hả. Hắn còn muốn trả bằng chính cái thân xác mỹ miều kia tại sao lại cũng không thuộc về hắn mà phải đi nằn nì xin xỏ sự bố thí tình cảm của một con được khác xét về lõi là cũng có hơn cóc gì hắn nào? Hay là chỉ vì cái danh vị giám đốc? Vậy thì phải dằn ngửa cái danh vị mà... phóng vào, đái vào! Đó cũng là một logic. Thứ logic của riêng hắn, chứ cần gì phải đi bắt chước chủ thuyết của một gã triết nhân lãnh tinh dở người nào đó.

Đang nằm, bỗng thấy trong đầu buốt nhói, hắn bật ngồi trở dậy, mắt mở trừng trừng nhìn vào kẽ vách... rồi lại nhìn ra rừng su tối đen bên ngoài cửa sổ. Cánh rừng vẫn xôn xao cái âm thanh vô nghĩa vô cảm vô hồn và vô cùng của muôn đời bất tận... Hắn đã hiểu cái buốt nhói ấy là gì rồi! Hắn vừa bị rỗng ruột! Toàn bộ tinh thần cái phương án cải tổ cải cách rừng cây của Vũ Nguyên đang được cả nông trường thực thi từng bước, thực thi chắc nịch và thận trọng kia, sao lại có thể trớ trêu và khốn nạn như thế cơ chứ, nó gần hoàn toàn ăn khớp với những dự định đang quẫy cựa trong đầu hắn, những dự định mà hắn phải mất bao công sức, trí tuệ và cả một chút lưu manh, lọc lõi để moi ra từ cái đàu chứa đầy kiến thức cơ bản của Hà Thương, cô đội viên dưới quyền, những nét mấu chốt nhất và sẽ chỉ đem ra sử dụng một khi cái ấn tín thủ lĩnh đã nằm gọn trong lòng bàn tay. Chính những dự định này, cầu chúa xin tha tội cho con, trước kia hắn chỉ cần làm ngược đi chút ít là đã trở thành con dao hai lưỡi có khả năng lóc thịt đến tận xương của những đời giám đốc tiền nhiệm. Vậy mà chỉ trong phút chốc, toàn bộ cái vũ khí hiểm nghèo đó đã bị người ta giật khỏi tay để hắn lại chỉ còn trần trụi trên răng dưới... giữa rừng già!

Cái mặc cảm bị tước đoạt, bị phỗng tay trên, bị hoàn toàn vô hiệu hoá đó càng thổi thêm tà khí cho cái ý nghĩ đã manh nha trong đầu hắn kể từ ngày Vũ Nguyên về đây: Số

phận của tôi và số phận của đồng chí ông trời ấy đã buộc vào nhau rồi. Đối với tôi, đồng chí không chỉ là một đối trọng về ý thức mà còn là đối trọng về tình trường, về khát vọng làm nghề nữa! Thế cho nên, đồng chí giám đốc ạ! Trong cuộc đời này đã có đồng chí rồi thì chẳng nên có tôi. Rất chẳng nên! Nó cách rách lắm! Dẫu rằng bằng những suy nghĩ, bằng những việc làm và bằng cả khí chất nữa của đồng chí từ lúc trở về đây, nói của đáng tội, tôi cũng không thể không thầm kính nể. Đồng chí đã hơn hẳn cái đám tiền nhiệm ăn hại của đồng chí cả một đầu. Chính vì vậy mà đồng chí càng không có chỗ nương náu ở đây, chính đây. Vùng rừng này là của tôi, chúng tôi, những người ngay từ ngày đầu đã đổ xương đổ tuỷ cho nó, đã gắn kết cùng nó như máu thịt rồi.

Tức là một lần nữa hắn lại phải làm cái động tác chán ngắt là tháo dần từng đinh vít để bẩy con người kia ra khỏi ghế càng nhanh càng tốt như những cái ghế mục nát trước đây. Hoặc thậm chí có thể tiêu huỷ được thì cho tiêu luôn! Ấy thế mà quái gở thay, khi cái dịp trời cho đó đến thì chẳng hiểu sao hắn lại làm ngược hẳn lại? Như có ma quỷ xui khiến chứ không phải là sự chuyển động của chính chân tay đầu óc hắn nữa! Đó là cái đêm hứng khoái ở quán Thanh Thuỷ đi ra. Chao ôi là giống cái! Hắn đâu có lạ gì cái giống trong nóng ngoài lạnh ấy nữa nhưng sao cái thân hình không còn trẻ trung kia lại tạo cho hắn những thời khắc đam mê đến tột cùng, đến như thể là tổng hợp của các loại đàn bà đều dồn vào đấy như thế? Vừa rắn đanh vừa mềm oặt, vừa cuồng nhiệt vừa lạnh tanh, đáo để đấy mà đam mê cũng đấy, lên rõ cao và xuống rõ thấp, tức tưởi như gái đồng trinh và dữ dội như đĩ thập thành, như không muốn mà lại như khát thèm, như no nê mà lại như đói ngấu... Đêm ấy, đi ra ngoài trời được một quãng rồi, những giọt mưa giá buốt đã khiến cho hắn chợt vỡ ra: Mẹ khỉ! Có gì đâu, toàn bộ sự bí hiểm lạ lùng ấy đều nằm ở như cái trạng thái giống như sự cưỡng dâm ép tình. Nó hoang sơ, nó nguyên thuỷ và nó... súc vật lắm! Đúng, phải rất súc vật chứ sao! Lúc ấy mà lại còn đi nhớ mình là con người, là bằng cấp này văn hoá nọ, thì hỏng! Hỏng hẳn! Cứ phải như hai con vật động tình bụi mù, mới ra hết cái chiều sâu nhân sinh bản thể của nó.

Và tích tắc ấy, hắn chợt nhớ đến Hà Thương... Ôi dào! Đàn bà, thèm nóng cả đùi lên mà ngoài mặt vẫn làm ra bộ khô khỏng, bất cần. Chỉ cần xé toạc được cái vỏ khô khỏng giả dối kia ra, chỉ cần kéo chúng ra được con suối dục tình thôi là... cũng bụi mù, nhơ nhớp hết. Chắc con đàn bà bí ẩn đã làm hắn điêu đứng kia cũng không nằm ngoài lệ. Như bỗng tìm được một điểm tựa chắc nịch về cả kiến thức lẫn thực tế nóng hổi vừa được trang bị, hắn quyết định tìm đến lán Hà Thương. Biết đâu nàng cũng thế, hơn thế và như vậy thì... Tự dưng hắn tru miệng huýt vang một bản hành khúc rộn ràng như chàng cảm tử quân sắp bước vào trận đánh sinh tử.

Nhưng trận đánh sinh tử ấy đã không có dịp diễn ra khi gần đến nơi hắn chợt đánh hơi thấy đang có điều gì đó không bình thường bên trong. Dựng xe, hắn nhón gót đi vào theo cách nhón gót đã trở thành điêu luyện sau mỗi đêm hắn có việc phải đi tuần tra lô hoặc tìm đến đám đàn bà con gái. Và thật may – Hay không may – khi hắn áp được mặt vào khe cửa thì cũng là lúc cái ngón tay tử thần của Tuấn đang xiết dần lại trong vòng khoen sáng loáng trái tạc đạn. Một ý nghĩ khoái trá bùng lên rất nhanh: Tốt! Thế là chả phải làm gì cũng tự nhiên tiêu huỷ được kẻ đối trọng, lại còn kèm thêm cả cái thằng trời gầm mà hắn

vừa ghét vừa cần, vừa khinh vừa nể kia nữa. Tốt! Rút ra đi! Nổ váng trời lên đi, chàng thảo khấu xứ rừng! Và như vậy thì, cha mẹ ơi, ngay ngày mai cái tin giám đốc Vũ Nguyên chết vì hủ hoá, vì đòn ghen của một kẻ sống ngoài vòng pháp luật sẽ được loang ra cả nông trường, cả công ty, cả nước. Chết thế mới gọi là chết chứ! Gọn gàng, sạch sẽ đáo để! Nào, rút ra, cái chốt dễ thương ấy...

Nhưng liền đó một ý nghĩ khác phủ đè ngay lên. Không được! Quả tạc đạn nhìn cũ mèm này chưa chắc đã nổ mà nổ cũng chưa chắc đã chết, biết đâu bằng ngón nghề trinh sát còn giữ được, hắn có thể chuyển bại thành thắng thì sao? Mà nếu không chuyển được thì đâu có phải chỉ mình hắn cạp đất mà chắc còn cả... Không! Không thể được! Dẫu cô em lạnh lùng, cô em xa lạ nhưng tôi vẫn rất thèm có cô em trong những đêm rừng hiu hắt này. Hạ gục đối thủ rồi mà chẳng còn cô em nữa thì cái sự hạ gục kia phỏng có ích gì? Vả lại, điều này đến bây giờ hắn mới lờ mờ nhận ra, cứ cho là cái thằng kia có thể biến mất đi nữa nhưng để rồi sau đó là gì? Là trống rỗng, là không còn có ai, còn có cái gì làm đối trọng để hắn giao tranh nữa ư? Mà đời hắn giao tranh đã thành quen, thành cảm hứng, thành bản chất rồi, nếu không đối tượng để hắn giải toả những âm mưu, những giành giật, lật đổ vào đó thì hắn đâu có tồn tại! Đời hắn chắc chắn sẽ buồn như trấu cắn. Đúng! Thằng người kia trước sau cũng phải biến mất nhưng không thể biến mất quá ư dễ dãi, ngẫu nhiên như thế này. Hắn phải biến mất do chính tay hắn kia, nếu không, mọi sắp đặt từ trước đến nay đành hất xuống rãnh cho chó nó nhá à? Và như thế một phát đạn sẽ xuyên thủng ba mục tiêu: Cứu được tấm thân trinh nữ, giữ được đối tác làm ăn. Nói cho cùng, hắn vẫn cần đến gã tử thần này – và thắt chặt được mối quan hệ thâm tình với đối trọng để có thêm thuận hất nó một đòn quyết định về sau.

Nghĩ vậy, hắn nhớ là lúc ấy, lợi dụng Tuấn đang quay lưng lại phía mình, hắn vội tông cửa nhảy vào, dùng hết sức ghì cứng lấy cả tay của người gã hung đồ. Bị bất ngờ, gã chưa kịp hiểu gì cả thì trái tạc đạn trên tay đã đồng chí Vũ Nguyên gỡ ra thật gọn. Nhận ra kẻ đang ôm mình là ai, Tuấn gạt mạnh tay đẩy hắn dính vào chân tường, nổi cáu: “Mẹ ông! Ông làm cái chó gì vậy?... Sao ông cứ thích can thiệp vào việc riêng tư của tôi thế?” Rồi gã quay qua Vũ Nguyên, giọng u uẩn: “Coi như tôi chịu ông đêm nay. Bây giờ sao?” “Sao là sao thế nào” Vũ Nguyên hỏi. “Có cần còng tay hay gọi bảo vệ đưa tôi ra công an không?” “Không!! – Vũ Nguyên nhét trái tạc đạn vào túi áo trong – Cái anh cần lúc này là trở về đi ngủ một giấc cho sâu, anh Tuấn ạ! Coi như không có chuyện này, và nếu có đi chăng nữa thì cũng coi như là dịp để bước đầu làm quen. Hẹn anh tới đây ta sẽ có một lần gặp chính thức, gặp như hai thằng đàn ông cần gặp nhau, vậy thôi”.

Hắn nhớ lúc ấy con mắt Hà Thương nhìn Vũ Nguyên lạ lắm, rất lạ, lạ đến nỗi toàn thân hắn nổi gai lên trong sự ao ước và đố kỵ giằng xé. Giá như trong đời có một lần hắn được đàn bà nhìn bằng ánh mắt ấy thì biết đâu con người hắn đã không giống thế này. Hắn chợt tiếc! Thế là mình đã bảo vệ không công cho tình yêu của chúng nó rồi còn gì! Biết vậy... Ý nghĩ này khiến cho, khi cả Vũ Nguyên lẫn gã hung đồ mỗi người mỗi ngả ra về rồi, hắn đã định tung tấm ảnh ra giữa bàn cho ánh mắt ma quỷ kia bạc phếch đi luôn nhưng lại kìm được. Chưa nên! Đang là người anh hùng trước mắt người ta, ít nhất cũng như thế, đừng vì một chút mắt mũi mà tự hạ mình xuống thành một gã thấp hèn. Hơn nữa, tấm ảnh này dứt

khoát sẽ đến được tay Vũ Nguyên. Vũ Nguyên, theo một logic thông thường, nhất định sẽ hỏi ả chủ quán. À chủ quán, cũng với cái logic mốc thếch đó, sẽ chỉ ra ngay ai là tác giả của tấm ảnh này và thế là... chưa nên!

Khoác thêm tấm mền vào người, hắn bấm đèn pin nhìn đồng hồ: Gần hai giờ sáng rồi! Quái! Sao vẫn không ngủ được như một lão già bỗng dưng lên cơn động dục đổ đốn thế này?... Mà hắn đang động dục thật! Tối nay, tự nhiên trong lòng thấy rộn rạo, hắn đã mò ra bưu điện thị trấn (cho nó kín đáo) bấm số gọi lên mấy tay nhà báo hôm rồi thăm dò xem cái bài báo ấy đã ra chưa mà chả thấy tăm hơi tăm tích gì hết? Chẳng dè hắn liền nhận được một câu trả lời không mấy nhiệt tình rằng bài đã viết rồi, đã thông qua tổng biên tập rồi nhưng còn gửi xuống cho Tổng cục, cho Công ty để xin ý kiến thêm nhưng chưa thấy trả lời và, cái này hắn mới uất, hình như bên ấy họ cũng không có ý định trả lời! Thế là thế đ. nào nhỉ? Lão giám đốc Công ty và tay Vũ Nguyên này xưa nay quan hệ với nhua như mặt trăng với mặt trời, tưởng vớ được bài báo đó là phải mừng rơn lên mà nhấn thêm ga cho nó nổ pèng pèng chứ, đằng này lão lại ém đi? Hay là lão còn có một ngón chơi thâm hậu nào khác mà mình phổi bò không biết? Thôi được, kệ thằng cha nó, báo chí nó có cái logic của nó, mình bây giờ cũng đang có cái logic của mình, thứ logic đời thường và vĩnh cửu hơn. Hắn tặc lưỡi một cái như vậy khi chợt đi qua cửa quán Thanh Thuỷ. Tự dưng hắn thèm đến khô cổ được nếm lại cái mùi ngầy ngậy hoi hoi đã thành ám tượng ấy. Hắn lẳng lặng dắt xe vào nhưng, cái mùi nôn nao kia đâu chẳng thấy, chỉ thấy vấp mặt vào một câu nói ráo hoảnh, có thoang thoảng mùi thuốc đánh răng: “Anh cút đi! Tôi không muốn nhìn thấy cái mặt anh nữa!... Có đi ngay đi không, không tôi kêu thằng nhỏ con tôi nó về bây giờ!” Thì đi chứ sao, hắn cười chát xít, đúng là gái đĩ già mồm! Để rồi trên đường về, trong kho tự điển về đàn bà của hắn lại thêm một danh mục: “Nói chung đàn bà là một cái gì đó... rất phi logic đến đếch hiểu được!”

Hắn tự dưng cáu lây sang cả Đoàn Thanh. Mẹ khỉ! Chả rõ bố già liên hệ liên hiếc thế nào mà xuống đây rặt một lũ ngơ ngáo! Vừa hèn vừa ngu lại còn bày đặt liêm khiết! Thối chuyện! Rồi là cũng chả ăn thua gì đâu, coi như bại một hướng, phải nhanh chóng chớp hướng khác thôi.

*

**

Có tiếng xe máy đi thẳng vào sân. Xe thằng dở người nào thế nhỉ?... Coi chừng lại xe của thằng Tuấn đến đê hỏi cái tội mình đã ngăn cản cái chết nhỡn tiền của nó. Hắn soi đèn đi ra cửa. Không phải Tuấn mà là khuôn mặt rất thanh thoát và tươi cười của Vũ Nguyên hiện ra.

- Mèng đéc ơi! – Ruột gan hắn cuộn thắng nhưng miệng lại kêu lên một tiếng thảng thốt và thống não – Sếp về hồi nào mà mấy tay nhà báo chờ mãi không được, họ về cả rồi.

- Thế à? Càng hay. Nói chung mình không hợp với cánh báo chí lắm, ở nhà có khi hỏng việc.

- Thôi, sếp vào đây! Mời giám đốc vào đây!... Trông sếp có chiều hơi mệt.

- Trời chuyển mùa, người rấm rứt không ngủ được, mình lấy xe đi dạo các lô cho mát.

- Tôi cũng vậy (Chả rõ có phải vì cái ấn tượng về ông khách mấy phút trước đó quá nặng nền mà hắn chuyển cách xưng hô từ em sang tôi lúc nào đến chính hắn cũng không tự biết). Không hiểu thế nào mà đêm nay, hình như linh cảm có khách quý đến chơi hay sao ấy mà tôi cũng chả hề chợp mắt được chút nào. Sếp làm chút rượu tắc kè cho xung nhé? Hay bia?

- Tốt nhất cho mình xin chén trà pha đặc. Giờ này uống trà là ngon nhất. Thói quen ở rừng năm xưa ấy mà.

- Có ngay! Trà đặc có ngay! Trà Thái gửi mua tận Sàn Gòn đàng hoàng.

Trong khi Đăng Điền tươi bưởi đi chụm lửa nấu nước, Vũ Nguyên ngước nhìn quanh tường, mắt dừng lại giây lâu ở những bức tranh ảnh treo la liệt, cái có khung cái không khung. Anh gật gù:

- So với ngày trước, tay nghề cậu có chắc hơn rồi đấy. Bố cục hợp lý, chọn cảnh kỹ. Này! Có khi bọn mình đều đi sai nghề rồi nhỉ? Đáng lẽ phải là văn học nghệ thuật kia.

- Tôi lại nghĩ khác. Ba cái thứ văn học nghệ thuật ấy chỉ là món tráng miệng trong bữa tiệc đời, là món trang sức trên cổ những ả đàn bà khó tính chứ nó có bao giờ tự tồn tại được đâu. Nghệ thuật bây giờ nó cũng giống như gái làng chơi ấy mà, cứ thằng nào mạnh đạn là đánh mông tanh tách đi theo.

- Gớm! Cậu dạo này ăn nói chát chúa gớm nhỉ? Cứ như giọng của một cha nghệ sĩ bất đắc chí chuyên nghiệp.

- Tôi thấy cứ như ta là hay hơn. Vất vả một tý, tối thăm một tý nhưng nó chắc chân. Thời nào thì thời, cứ dựa vào cây vào đất là chắc chân nhất. Trà pha rồi đây, chờ chút cho ngấm.

- Điền này! – Giọng Vũ Nguyên chậm lại – Mình dự kiến làm sao đó chậm nhất là cuối năm nay phải có điện cho công nhân. Sống thế này khổ quá! Đi rảo một vòng, nhìn vào các mái lán âm thầm, không hiểu sao mình cứ chạnh nghĩ đến đời làm cu ly của các cụ ngày xưa...

- Giám đốc lại đa cảm rồi – Hắn rót trà ra ly – Cái gì cũng phải từ từ từng bước nhưng với đà này, với cái tài thao lược của anh, tôi tin rằng chỉ một thời gian không lâu nữa là có cả, không riêng gì điện đâu. Mời anh!

- Cậu nghĩ thế à? Cám ơn! – Anh đưa ly trà nóng bỏng lên môi nhấp nhẹ - Trà ngon quá! Cần gì phải sâm nhung hải vị, cứ có chén trà giấc sáng thế này là thấy muốn sống thêm ít năm nữa rồi. Điền này! Mình quan niệm đây là một trận đánh, trận đánh còn khốc

liệt hơn những trận đánh năm xưa! Ngày xưa chiến tuyến rõ ràng, kẻ địch bằng xương bằng thịt, chỉ việc nghiến răng bóp cò, chết thôi sống khoẻ, bây giờ là nện nhau với sự bảo thủ, trì trệ, tất cả đều mù mờ nhá nhem, khó lắm! Cho nên càng cần những chiến hữu hết lòng như cậu. Chuyện đêm hôm rồi nếu không có cậu dũng cảm lao vào thì...

- Thôi, chuyện vặt ấy mà anh Hai. Trong trường hợp đó, ai cũng sẽ hành động như thế. Chà! Cái thằng Tuấn mafia này không ngờ nó lại si tình đến ngu dại như thế. Phải dứt thôi. Chuyện đó cứ mặc tôi.

- Hà Thương mấy hôm nay thế nào? – Anh hỏi gượng nhẹ - Có bị sốc gì không?

- Ấy, tưởng anh gặp lại rồi? – Điền làm bộ ngơ ngác.

- Chưa... Mình cũng định gặp nhưng... chưa!

- Không sao đâu. Ba cái chuyện đó ở đây, thường. Vùng đất dữ mà. Để tối mai tôi sẽ bố trí cho hai người gặp nhau, bố trí ngay tại đây, rất kín đáo.

- Không... đừng! – Anh lắc đầu khổ sở rồi lảng chuyện – Này, hồi tối mình có qua đây, soi đèn pin lên thấy cây của các cậu bị nấm hồng, phấn trắng đang phá dữ quá! Phải cho anh em tăng lượng thuốc trừ sâu lên và phải phun cho đều, đừng chỗ đậm chỗ nhạt, nó dễ lây lan lắm!

- Đã cho tăng rồi nhưng... Anh biết đấy, nấm hồng toàn ăn vào chỗ kín như chạc cây, bẹn cây, giống cái ả mắc bệnh hắc lào, phun xong, xểnh mắt ra cái, đã lại nhìn thấy nó ở trên đầu rồi. Nhưng còn đỡ hơn anh phấn trắng, toàn ăn mặt lá trên, thuốc khó tới lắm...

- Mình hiểu. Tất cả đều do nghèo quá! Ở các nước cao su khác, họ có máy cẩu, có trực thăng đi rải thuốc, vậy mới tiệt nọc được – Anh đứng dậy, ngáp nhẹ - Thôi, mình về đây, cậu cũng tranh thủ ngủ chút đi! Tối mai bắt đầu cho tập thử cạo đêm nhé! Đèn pin có đủ rồi chứ? Chị em sẵn sàng chưa?

- Tất cả đã sẵn sàng chờ lệnh của giám đốc! – Đầu hắn loé lên một lằn chớp: Cái hướng khác là đây chứ còn cả tìm ở đâu nữa! – Báo cáo anh! Mấy buổi bịt mắt tập cạo vừa rồi, đường dăm ngon lắm! Đứng đầu là Hà Thương. Gớm thôi, nhìn bàn tay cô ấy bay lên bay xuống dẻo quánh cứ tưởng như đang đứng cạnh một nghệ sĩ múa!

Vũ Nguyên vội đánh mặt đi để tránh cái nhìn sắc như dao của hắn rồi dắt xe ra. Gần đến đường, không hiểu sao anh dừng lại, nhỏ giọng:

- Cuối tuần ta họp đảng uỷ nhé! Cũng có chút việc cần bàn.

- Nhân sự hả anh?

- Ừ, nhân sự. Anh Đoàn Thanh anh ấy không muốn đi khỏi đây, xếp việc gì, cũng phải cân nhắc, trước mắt tạm thời cứ để anh ấy làm cái món công đoàn. Dù sao anh ấy cũng là

dân cựu trào, có nhiều công cán.

- Ông Thanh nắm công đoàn là hợp quá rồi còn gì. Cần cù, tốt tính lại có tác phong quần chúng, chẳng thể ai hơn.

- Đăng Điền này...

- Anh cứ nói.

- Giả dụ bây giờ cần một người lên thay anh ấy, giả dụ thôi nhé, cậu có thể tiến cử được ai?

Còn ai ngoài cái con đàn bà chết tiệt đó nữa, bày đặt hỏi mất công! Đồ đạo đức giả! Con mẹ nhà ông! Và thưa ông đồng chí tôn quý, cũng phải khá khen cho đôi mắt tinh tường của ông vì nếu mai mốt bảy cổ ông đi được rồi thì cái vị trí phó kỹ thuật ấy, chính tôi, tôi cũng sẽ bố trí cho nàng và đấy chứ không thể là ai khác. Hắn cười, trả lời như khỏi cần phải suy nghĩ:

- Có lẽ chỉ có Hà Thương. Cô ấy có hai bằng đại học trong đó có một bằng rất quan trọng là cử nhân kinh tế. Hơn nữa, tuy chỉ là công nhân cạo mủ nhưng ai cũng hiểu rằng cô ấy có nhiều phát hiện và đề xuất xác đáng lắm, có tầm lắm, ví dụ như cái cách cải tiến đai chắn mưa thân cây bàng giấy dầu thay cho cỏ tranh chẳng hạn, vừa rất hiệu quả vừa kinh tế...

- Có. Mình có biết điều này. Phải nói là thông minh! Chỉ có một miếng giấy dầu rộng ba phân rất đơn giản ấy thôi mà bao năm nay chưa ai nghĩ ra.

- Nhưng chỉ hiềm một điều... - Hắn nhìn quanh vào mắt anh – Hà Thương chưa phải đảng viên, sợ rằng trong công tác quản lý, lãnh đạo sẽ có khó khăn.

- Không khó khăn như vậy đâu. Quan niệm về đảng bây giờ cũng thoáng lắm rồi, cái khó nó nằm ở chỗ khác kia. Nhưng thôi được, cái đó sẽ bàn sau. Mình về nhé! Nhớ chuẩn bị cạo đêm mai cho tốt và nói cho anh chị em tạm giữ bí mật, Công ty họ biết họ không chịu đâu. Nguyên tắc đấy. Mà Điền này! – Anh lại dừng lại lần thứ hai.

- Có! (Làm chó gì mà Điền này, Điền này lắm thế?)

- Mình định nếu như... Mà thôi, để lúc khác.

Anh đã định nói: “Nếu như Hà Thương nhất quyết không chịu lên thì cậu phải sẵn sàng chuẩn bị tinh thần để trám chỗ đó”. Chuyện nhân sự không nên nói trước, nói rồi, không đúng như vậy, có rút lưỡi lại cũng không kịp. Anh bắt chặt tay người đội trưởng, một bàn tay trơn trơn không ấm không lạnh rồi ra về.

Về chuyện ấy anh đã nói dối Điền. Tối nay anh đã gặp. Ngại đến lán sẽ bất tiện cho cô, anh tìm cách đón cô ở dọc đường ra suối. Nhìn thấy anh, cô không ngạc nhiên cũng chẳng có dấu hiện xúc động, như cái chuyện tối hôm rồi chỉ là trò đùa của trẻ, chỉ khẽ gật đầu

chào một tiếng dửng dưng rồi né người đi tiếp. Anh chững lại đôi chút rồi cố đi rảo theo, giọng gần như van lơn: "Thương... đi chậm lại cho anh gặp một chút!" – "Có chuyện gì không ạ?" Cô dừng lại ném một cái nhìn lạnh tanh về đằng sau. – "Chả lẽ sau chuyện ấy mà lại không có chuyện gì ư?" – "Không! Chính anh cũng bảo là coi như không có chuyện gì kia mà!" – "Thương... Anh không tài nào hiểu nổi em nữa?" – "Cách hiểu tốt nhất là anh không nên đến đây, đến cái nông trường này. Và nếu như chẳng may đã đến rồi thì anh cũng nên hết sức tỉnh táo, ví như cái chuyện định cho cạo mủ ban đêm..." – "Ban đêm làm sao? – Anh tròn mắt – Anh tưởng em tán thành chủ trương ấy lắm kia mà?" "Không tán thành cũng không được! Nhưng anh thử nghĩ coi, cây ở đây trữ lượng mủ thấp do cách trồng ẩu ngày trước để lại, cạo đêm hay cạo ngày thì lượng mủ chảy ra đâu có chênh nhau bao nhiêu trong khi đó, để cạo đêm người thợ phải bỏ công sức ra nhiều gấp đôi, tốc độ chậm hơn, sức khoẻ mau xuống hơn và dứt khoát dăm cạo sẽ xấu hơn. Đấy là chưa nói còn phải tốn tiền đèn đóm, tiền ăn giữa ca, cách rách nhiều thứ lắm!" "Tất cả những cái đó anh đều đã nghĩ đến và đã có cách thức khắc phục. Thương... Anh muốn gặp em để nói chuyện khác..." "Theo em lúc này không có chuyện gì quan trọng bằng chuyện cuộc sống của chị em thợ cả. Anh thử nhìn kỹ vào nước da và nhịp thở của họ xem, mười cô thì có đến chín cô mắc bệnh độc hại Vậy mà còn định làm đêm ư? Thôi, xin lỗi đồng chí giám đốc!" "Khoan! Cách nói này của em lại làm anh phải nhớ đến mấy dòng chữ khá quyết liệt gửi cho anh hôm đó... Cho hỏi lần nữa, phải của em không? Em có thể viết bằng tay trái hoặc nhờ ai đó viết chẳng hạn?" "Hình như em đã trả lời một lần rồi và em không có ý phải lặp lại câu trả lời ấy thêm lần nữa. Xin lỗi!..."

Cô bỏ đi. Anh đành đứng lại... Vậy là thế nào nhỉ? Tưởng là sau lần cái mùi tử thần đã đậu ngay trên chóp mũi ấy, thông thường là nó sẽ đẩy những người trong cuộc vào sát gần nhau hơn, thông hiểu nhau hơn, vậy mà... Hay là... Không! Anh không thể tin rằng, bằng cách bày tỏ tình yêu quyết liệt và dữ dội kiểu tướng cướp của mình, cái gã cô hồn đẹp mã kia đã chinh phục được tình cảm yếu mềm nơi cô. Càng không muốn tin rằng chính trái da láng trên tay gã đã khiến cho trái tim bướng bỉnh nơi cô phải rung lên. Không... Ha y là chính cái chuyện anh quyết định cho thợ cạo đêm ngày mai?... Cũng không phải! Nó chỉ là một chuyện hoàn toàn mang tính nghiệp vụ chứ đâu có gì ghê gớm? Thế thì vì cái gì, vì sao cô lại có thái độ bực dọc như thế? Còn bực dọc và khó chịu hơn cả lần trước anh tìm gặp được cô...

Tiếng kẻng báo thức bất chợt vang lên lảnh lói xé nát không gian im lìm và xé nát luôn cả nỗi trăn trở đến tức nghẹn trong ngực anh. Một ngày mới lại bắt đầu bằng tiếng kẻng nghe rợn mình như tiếng gào ai oán của một con vật đang bị trọng thương nơi rừng thẳm tăm tối...

*

**

Đối với nông trường, quyết định cho công nhân cạo thí điểm ban đêm là một sự kiện. Không phải là một sự kiện chính trị nhưng lại là một sự kiện tập quán. Tập quán và chính

trị, hai cái đó chưa biết cái nào nặng hơn cái nào, một cái đã ăn sâu vào bản chất, cái kia có thể đổi thay theo thời vụ, cho nên cả ban giám đốc đến đảng uỷ, đến công đoàn, đến các thành viên đội trưởng đều hồi hộp và háo hức lắm. Càng hồi hộp khi tiến hành hành vi táo bạo này, họ hoàn toàn phải đóng chặt cửa rừng để không cho một ai được biết.

Giờ cạo dự tính vào đúng nửa đêm, cái giờ mà mủ bắt đầu chuyển dịch xuống gốc nhưng Vũ Nguyên và Đoàn Thanh đã có mặt ở địa hình từ chập tối. Cùng với đội trưởng Đăng Điền, các anh đã đến từng tổ kiểm tra mọi công tác chuẩn bị, từ con dao cạo được mài sắc thế nào đến chiếc đèn pin đã được buộc đúng vị trí trước trán chưa? Hà Thương cũng đứng trong số người loay hoay làm động tác buộc bị đó. Quần áo bảo hộ rách hết rồi, cô chỉ vận một chiêc sơ mi xanh có túi ngực đã bạc phếch, một chiếc quần bộ đội màu rêu không biết kiếm được từ đâu, nhìn chẳng khác gì cô thanh niên xung phong ở một trọng điểm Trường Sơn anh đã hành quân qua năm nào. Lòng dạ tự nhiên se lại, vội lướt qua, không dám dừng lâu ở chỗ đó nữa. Thời gian đã lùi xa, những năm thắng hào hùng và đau thương đã lùi xa mà sao cảnh vật, con người vẫn cứ có cái gì nghèo nghèo tồi tội...

Đi vòng một lượt xong, hai người kiếm một chỗ thoáng rộng ngồi đốt thuốc.

- Hơi giống những lần kiểm tra trang thiết bị của các cô du kích trước giờ đột ấp đánh giặc ngày ấy nhỉ? – Vũ Nguyên nói – Cũng rừng, cũng chiều xẩm, cũng những nước da mai mái, cũng hồi hộp thế này, chỉ khác là đêm nay không có ai không trở về.

Đoàn Thanh chỉ ậm ừ không trả lời và nói chung, kể từ lúc ở Thành phố trở về, nhất là sau khi tiễn cánh nhà báo đi, đối với anh, Đoàn Thanh bỗng dưng có thái độ lầm lỳ pha một chút bối rối khác lạ. Nhận biết được điều này, anh chỉ lắc đầu cho rằng Đoàn Thanh vẫn chưa thật thông cảm với anh qua cái chuyện chuyển đổi công tác vừa rồi.

- Tôi tính tháng tới sẽ xin lại hoặc vay Công ty một khoản để trang bị hết ủng và quần áo lao động cho anh chị em. Riêng quần áo, nếu không đủ sẽ ưu tiên phát cho chị em trước – Anh chanh nghĩ đến Hà Thương – Suốt ngày đêm chân trần dầm đất ẩm như thế, làm sao không bị tê thấp cho được. Đấy là chưa kể các loại rắn rít, bò cạp bất cứ lúc nào cũng có thể xơi tái như chơi. Lại còn cái món khẩu trang nữa, cũng phải tập cho chị em trở thành thói quen chứ không chưa kịp lấy chồng thì cổ, phổi đã hỏng hết!

- Vâng! – Đoàn Thanh vẫn ậm ừ như đang mải nghĩ đi đau.

- Anh Thanh này! – Vũ Nguyên bị cái tiếng "vâng" lạ lẫm kia tác động – Hình như anh vẫn có cái gì không bằng lòng với tôi phải không?

- Không... Có gì đâu! – Đoàn Thanh khẽ giật mình rồi lảng đi – Quái! Không biết cái cậu Điền cậu ấy biến đi đằng nào từ chập tối đến giờ nhỉ?

- Nghe bảo cậu ấy phóng ra thị trấn mua ít gói mì tôm về cho công nhân bồi dưỡng ca đêm. Cái cậu này tướng tác có vẻ ào ào vậy nhưng hoá ra lại là con người chu đáo.

- Chu đáo! – Đoàn Thanh buột mồm nhắc lại một cái chau mày nhẹ, không rõ nghĩ.

*

**

Bởi lẽ lúc đó con người chu đáo kia đang có mặt ở thị trấn thật. Chỉ khác, mua xong mấy chục gói mỳ tôm, anh ta không vội phóng xe về đội ngay mà có ý ghé qua trạm bưu điện một chút. Ghé qua làm gì, nhận thư nhận báo hay nhận... nhận ảnh? Không ai rõ, chỉ biết rằng khi từ cái trạm bưu điện chật chội và tềnh toang như cái điếm canh đê ấy bước ra, miệng anh ta cứ nhếch lên như cái người vừa bị trúng gí, muốn cười mà lại không thể cười.

*

**

Tới giờ, cả cánh rừng cao su hút hoẳm bóng tối bỗng rực sáng bởi những vệt đèn pin trên trán các cô gái chém qua chém lại. Khi những vệt đèn đó dừng tụ thành những giọt sáng không chuyển động là khi các lưỡi dao nhỏ xíu bắt đầu bay lên, lượn quanh thân cây thành một đường vòng chênh chếch. Dao bay đến đâu lần da sần sùi được lóc ra đến đó, lóc mềm mại, lóc thành những sợ thanh mảnh, đều đặn như dăm bào, phoi bào, lóc vừa đủ để không chạm vào thịt cây, để tiếp liền đó là những chấm trắng ứa ra, rịn ra, mọng dần, nặng dần và chảy trôi theo dòng xuống miệng tôi gài ở dưới gốc... Trong thinh không vắng lặng, tiếng mủ rơi vào chén nghe tinh tang như mưa như sương như những giọt đàn dịu nhẹ mát ruột mát gan. Rõ ràng cái thanh âm ấy nghe có rộn ràng, có liền mạch hơn khi có vang lên giữa nắng ngày. Em sai rồi, em chưa thật đúng rồi, Hà Thương ạ... Vũ Nguyên lục tìm dáng hình cô trong ẩn hiện các chấm sáng chập chờn, khẽ mỉm cười. Mủ đang chảy nhiều hơn đấy chứ, dẫu không thật nhiều như mong tưởng. Nhưng có sao! Như em nói, đây chỉ là rừng cây trồng dặm, trồng lỗi, mai mốt có rừng cây trồng mới đúng bài bản bắt đầu đến kỳ thu hoạch, phương pháp cạo đêm này chắc chắn sẽ còn tuyệt hơn.

Những giọt sáng vẫn chuyển động hối hả. Bàn tay vàng là phải đảm bảo mỗi phút đi hết được mười cây, có nghĩa là một cây không được dừng lại quá sáu giây đồng hồ. Đêm hôm thế này, đi được hai phần ba số lượng cần thiết đó cũng đã là ráng sức lắm. Cảm ơn em, cảm ơn những người thợ đang âm thầm dâng hiến sức lực và sự tài hoa của mình cho một phương pháp làm ăn mới! Dẫu cái phương pháp ấy, trong lịch sử vườn su, đã có thời được người ta áp dụng rồi. Nếu cứ tiến độ này, ngày mai sẽ nhân ra toàn nông trường, từ nông trường sẽ nhân ra toàn thể Công ty. Vậy là trên cùng giá trị một thân cây, nếu biết cạo đúng mạch đúng giờ, lượng mủ sẽ chắt chiu cho con người được nhiều hơn những gì nó có. Bất giác anh vỗ mạnh vào vai Đăng Điền một cái như cái vỗ vai xúc động giữa trận chiến. Suốt từ đầu đến giờ, con người này đã chạy qua chạy lại như một sĩ quan đốc chiến tận tình giữa các hàng cây. Lúc kiểm tra, lúc nhắc nhở, lúc lại càu nhàu, cáu gắt... Dưới sự giám sát mang đầy tính nghiệp vụ thông thạo của anh ta, mọi sự đều có vẻ thông đồng bén giọt. Trước mắt anh, viên đội trưởng dong dỏng cao đang thực sự là linh hồn của trên trăm héc ta đất rừng đêm nay. Trong đầu anh bỗng ấm nóng lên một suy nghĩ tới bất chợt, nếu mai này có phải đi, có phải rời khỏi đây vì bất cứ một lý do vui hay buồn nào đó, người thay thế

anh chỉ có thể là cái dáng dong dỏng tràn đầy nhiệt huyết kia.

Đêm đã ngả sang sáng. Những giọt sáng đã chuyển dịch vào sâu hơn. Trời bắt đầu chuyển lạnh. Sương đã rơi nhoè vai áo... Anh bỗng khao khát lúc này được đến gần Thương, được khoác thêm cho em một tấm áo, được ôm xiết em vào lòng, được... Trong bóng đêm mênh mang bất tận kia, giọt sáng nào là của em? Phần cây nào là của em? Muốn đến với em vô cùng nhưng lại không thể đến, lại chỉ có thể đứng đây mà dõi nhìn mà tê buốt trong lòng. Thương em nhiều lắm Thương ơi...

Đúng lúc đó, giữa lúc chấm sáng thắc thỏm kia chợt rực lên một chấm sáng khác lớn hơn, chói loà hơn. Trong phút chốc, chấm sáng biến thành một lưỡi lửa quét dài, từ ngoài đường liếm thẳng vào trong rừng. Rồi tiếng xe hơi cuộn lên như tiếng xích xe thiết giáp nghiến vào đá sỏi mở màn một cuộc càn tổng lực. Chiếc xe dừng lại. Lưỡi lửa tắt. Từ trên xe nhảy xuống là một người đàn ông vâm vam, vận sơ mi cộc tay, dáng đi nhanh nhẹn. Mọi người nhận ra đó chính là giám đốc Ba Vinh, một con người nổi tiếng là khó khăn và nguyên tắc. Sau ông là vài ba người khác, người nào cũng có một vẻ quan trọng khác thường. Họ lầm lỳ tiến thẳng đến căn lán chỉ huy của đội.

Bỏ mẹ rồi! Vũ Nguyên giật thót, lão này mà xuống là bé xé to, rách việc lắm đây.

- Ai chủ trương việc này? – Tiếng nói nặng chịch, chất ngất uy quyền của người đàn ông vâm vam rơi ra.

- Báo cáo đồng chí giám đốc Công ty, tôi!

Vũ Nguyên trả lời bình thản, mặc dầu đầu lưỡi anh đang rất muốn bật ra câu hỏi: “Ai đã báo cho đồng chí biết việc này?” Giám đốc tiến đến sát mặt Vũ Nguyên, so với anh ông ta chỉ cao đến cằm:

- Ai cho phép đồng chí làm ăn tuỳ tiện như vậy?

- Tôi. Còn có tuỳ tiện hay không, báo cáo, cái đó cần phải bàn lại ạ!

- Bàn gì nữa! – Giọng giám đốc đã căng lắm – Đây là lối làm ăn tư bản, lối làm ăn của các ông chủ Tây ngày xưa lấy bóc lột nhân công làm chính. Đồng chí là một doanh nghiệp xã hội chủ nghĩa mà đồng chí lại đi học chúng nó, đi theo đuôi chúng nó để bần cùng hoá công nhân của mình à?

- Báo cáo! Tư bản hay không, tôi không rành lắm nhưng tôi làm vậy chỉ cốt để cuộc sống của công nhân đi lên chứ không phải bị bần cùng như họ đang phải nếm trải.

Anh nói nhưng bụng vẫn quặn lên cái điều đang canh cánh: Quái! Nhưng mà ai bảo? Thằng nào báo nhỉ? Và sự việc đâu có động trời đến nỗi phải đích thân vị giám đốc nổi tiếng thích ngồi ở văn phòng có máy lạnh hơn là lăn xuống địa bàn lầm đất phải đêm hôm có mặt ở đây? Anh nhìn sang Đoàn Thanh, Đoàn Thanh nhìn sang Đăng Điền, Đăng Điền lại giả bộ ngơ ngác nhìn sang những người khác... Cuối cùng chỉ có những ánh mắt ái ngại

nhìn ngược lại anh mà chẳng nói lên điều gì?

Lửa đổ thêm dầu, bàn tay có những ngón ngắn ngắn của Ba Vinh lia thẳng vào mặt Vũ Nguyên:

- Chúng tôi tôi đến không phải để tranh luận với đồng chí. Đồng chí cho dừng ngay lại và buổi giao ban đầu tháng tới, ta sẽ có dịp nói tiếp câu chuyện này ở chỗ tôi, văn phòng Công ty.

Anh cầm lòng. Con người này bao năm qua sao đối với anh cứ như là nghiệp chướng, như là một sự ngáng trở mang tính định mệnh. Vụ khoán sản, vụ đổi tiền năm xưa cũng có ông ta dính vào như một nhân tố phê phán quyết liệt. Vụ anh buộc phải rời xí nghiệp xuống đây hình như cũng lại có sự dàn xếp hậu trường của ông ta kiểu như một hành vi thí tốt và bây giờ... Còn sống với nhau trong một gầm trời này, còn quậy quã cùng nhau trong sự sống còn của cây cao su này, anh biết mình sẽ còn phải vấp dính vào con người này nhiều lần nữa, thậm chí sẽ có những cú vấp dính rất đau. Nghĩ vậy, anh bỗng thấy nhẹ người, mọi câu hỏi nhức nhối định bục ra vừa rồi chợt nhẹ bẫng đi.

- Rõ! – Anh quay qua Đăng Điền, khẽ lắc đầu – Cậu cho anh chị em nghỉ, sáng mai cạo tiếp.

- Từ lúc nghe xe xuống, họ đã tự động nghỉ cả rồi – Đó! Có thấy ánh đèn nào đâu – Đăng Điền đánh mặt ra rừng rồi quay lại phía giám đốc Công ty, giọng nói trở nên hết sức chân thành – Báo cáo thủ trưởng! Trong chuyện này lỗi... vâng, nguyên do chính là... là do tôi. Tôi đề xuất với anh Nguyên, anh Nguyên chỉ là người chấp nhận và thực chất cũng chỉ là chấp nhận thí điểm thôi ạ! Báo cáo...

- Hoá ra là cậu đấy à? – Giám đốc công ty chau mày? – Một đội trưởng giỏi có nhiều triển vọng như cậu mà cũng dính vào cái việc vớ vẩn này à? Thí điểm! Thế nào là thí điểm? Người cộng sản không có thói quen mang con người ra mà thí điểm như thế.

- Dạ... Báo cáo...

- Thôi, khỏi báo cáo gì nữa! Nếu ai cũng cứ tự động làm bậy rồi mới báo cáo thì cái Công ty này có còn là một đơn vị doanh nghiệp nhà nước nữa không. Đây là một bài học có tính nguyên tắc, các đồng chí cần nghiêm túc làm kiểm điểm, tự xác định mức kỉ luật, gửi lên văn phòng. Tôi về!

Đột ngột như lúc đến, chiếc xe lại đột ngột ra đi, để lại phía sau cả cánh rừng ngơ ngác, ngơ ngác như ánh mắt của hơn trăm người thợ, trong đó có cả ánh mắt bối rối, xen một chút trách móc, xót xa nhìn về phía anh của... Hà Thương. Không chịu nổi ánh mắt ấy, anh quay sang gắt nhỏ với Đăng Điền:

- Cậu làm cái gì mà như tù nhân nhận lỗi trước giám ngục thế? Mà lỗi gì? Nếu có, tôi làm tôi chịu, việc gì cậu phải san bớt cho tôi?

Rõ ràng trong tiếng gắt đó có phảng phất cả một chút tri âm, cảm động. Bắt nắm được điều ấy, Đăng Điền tỏ vẻ khổ sở và u uất đến tột cùng, hai tay anh ta giáng mạnh vào nhau nghe cái chát! Con mắt đỏ nọc vì thức đêm của anh ta quét ràn rạt vào từng khuôn mặt đội viên đứng gần:

- Nhưng ai, người nào đã báo lên công ty biết trước kế hoạch này? Dòi từ trong nhà dòi ra. Không còn biết tin vào ai được nữa! – Con mắt đó dừng lại ở Vũ Nguyên, dịu xuống – Việc đâu còn có đó, tôi sẽ nhất định tìm ra kẻ giấu mặt. Mời giám đốc cứ về nghỉ, thua keo này bày keo khác, mình làm vì quyền lợi của số đông quần chúng, sợ gì. Vả lại – tiếng nói chỉ vừa đủ nghe – Tôi biết tính ông ấy, ào ào hổ mang lửa vậy nhưng cả có gì trong bụng đâu. Một bữa nhậu sáng đêm là xong hết. Việc đó anh cứ để tôi lo.

Biết là câu nói khéo nhưng không hiểu sao Vũ Nguyên nghe vẫn cứ thấy mái lòng. Ừ nhỉ giữa đám hỗn quân hỗn quan này, ít nhất cũng có những kẻ tâm phúc hiểu mình, dám đứng về phía lẽ phải, về phía mình trong những trường hợp không mấy dễ chịu, như vừa rồi. Anh đặt nhẹ bàn tay lên Điền như một cử chỉ thấu hiểu rồi quay lưng đi ra xe. Cái dấp dính, bỏng rát mà anh mơ hồ cảm thấy đang đậu vào lưng mình không phải là cái nhìn theo của tay đội trưởng chu đáo và chịu chơi kia mà cái nhìn của Thương... Anh xin lỗi em! Đáng ra anh phải biết tỉnh táo nghe em từ đầu, phải biết cân đong đón lõng mọi việc nhưng... anh trót là như vậy rồi, cái gì cũng tỉnh táo, khôn ngoan hết thì anh có còn là anh nữa và như thế, anh cũng chả còn là gì trước em. Xin lỗi em, xin lỗi tất cả vì một đêm nhọc nhằn không đưa đến kết quả gì. Xin lỗi...

Nhưng cô gái tên Thương đâu có nhìn theo anh và cũng đâu có nghe được những lời thì thầm đó. Cô đang một mình lững thững đi ngược đường về lán. Và ngay cả Đăng Điền, hắn cũng chả nhìn theo ai cả, hắn đang nhìn chính vào nỗi hỉ hả của lòng mình. Thế là xong một việc! Thật là một trận đánh vô cùng gọn gàng và sạch sẽ. Nỗi hỉ hả đó chắc chắn sẽ cuộn lên thành tiếng cười nếu như lúc đó Đoàn Thanh không từ một vũng tối bước ra, như thể từ đầu đêm đến giờ con người này chưa hề có mặt ở đây. Đến sát Điền, anh phả cái hơi nóng toàn mùi thuốc lào lẫn cả mùi sương đêm vào tai hắn:

- Điền! Mày vừa bày ra cái trò đó phải không?

- Bày gì? – Điền cười cười – Chính anh bày đấy chứ.

- Tao không đùa và tao cũng không thích mày làm như thế. Tồi lắm!

- Chắc cũng không bằng tồi bằng tự nhiên nó cách chức anh, nó đang tính biến cả cái nông trường này thành vật tiến thân cho nó. Tôi làm vì anh, vì mọi người chứ có phải vì tôi đâu.

- Lẻo mồm! Nói này, mày rồi sẽ còn làm nhiều cái quái quỷ khác, kệ mày nhưng tao cấm mày đưa tao, đưa chuyện cái gì cũng vì tao vào đó. Ba cái chức cái quyền, tao khinh, cho qua rồi, mày cũng chẳng nên nhắc lại nữa. Những điều tao làm cho mày vừa rồi vậy là đủ, tao không muốn dấn sâu vào nữa!

- Nghĩa tình đồng chí đồng đội trong trái tim già nua của ông anh đã chợt bừng tỉnh?

- Tao mệt rồi. Tao chán ngán tất cả rồi. Tao muốn được yên. Vậy thôi.

- Nếu có thể yên được. Chào ông anh!

Câu nói lấp lửng rơi ra như một trái mìn nằm im trong cỏ. Đoàn Thanh bần thần đứng lại đôi chút rồi cũng lên xe nổ máy đi về căn nhà của mình. Căn nhà khá rộng rãi có mấy héc ta cọc tiêu bao quanh mà cả trên chục năm nay dành dụm, dè sẻn anh mới có được. Trong nhà, người vợ bệnh khớp và năm đứa con chênh nhau lít nhít lúc này chắc đang quắp nhau ngủ như một bày heo mới đẻ đang để cửa chờ anh. Anh cần có một đêm yên tĩnh chỉ mình với chai rượu của mình...

12

MÙA KHÔ NẮN NÁ RỒI CŨNG CHÙNG CHÌNH TRỞ VỀ VỚI những ngọn gió heo may xao xác thổi dọc nông trường.

Những trận mưa cuối đã dứt. Cả rừng cây như trẻ trung, xanh thẳm trở lại. Đất khô hơn và cái nắng cũng xanh hơn. Nắng dệt hoa, nắng nhảy nhót theo mỗi bước chân người thợ. Nắng bay lên thoa khẽ một chút phớt hồng vào gò má xanh xao các cô gái trẻ. Rừng ở đâu cũng buồn, rừng biên cương xa ngái lại càng buồn nhưng rừng có nắng, rừng cũng bớt đi phần cô quạnh. Những cánh rừng su đang nhọc nhằn cho sữa để chỉ vài ba tháng nữa thôi, khi độ xuân về, nó sẽ làm một cú vặn mình trút lá tạm biệt con người để lặng lẽ đi vào thế giới thai nghén nhọc nhằn của mình. Phải chăng chính vì vậy mà những ngày này là những ngày đầu óc con người bỗng trở nên thoáng nhẹ nhất, mọi vui buồn, trăn trở, cả những nhức nhối khổ đau dường như cũng theo nắng, theo sắc xanh lá cành mà tan loãng ra.

Cũng một buổi chiều muộn như thế, theo ý định đã định trước, tại góc rừng vắng nhất, bên con suối nhiều nước nhất, giám đốc Vũ Nguyên có buổi nói chuyện tay đôi với Tuấn Tử Thần. Buổi nói chuyện giữa một thủ lĩnh thế giới nổi và một thủ lĩnh thế giới ngầm của vùng đất tận cùng biên ải.

Vũ Nguyên ra trước. Anh đốt thuốc ngồi chờ. Chốc chốc lại lắc đầu cười bâng quơ như thể cái người cuối đời không còn biết làm gì khác ngoài chiều chiều ra bãi trống nhìn mặt trời lặn và cười. Không! Anh biết đây không chỉ là một cuộc gặp thương lượng mang tính thuyết khách và pháp luật dẫu rằng tình hình trị an, tình hình mất mát, các loại tệ nạn gần đây lại đang có chiều gia tăng trên toàn bộ nông trường. Đó là chuyện của muôn đời, lúc trôi lúc sụt, làm sao một chốc một nhát mfa dẹp hết cho được! Cũng không hẳn là chuyện thanh toán một ân oán giang hồ, điều đó ngay từ cái đêm cách đây nửa tháng, khi trái tạc đạn không được phát nổ, hầu như nó đã được dọn dẹp xong rồi. Điều khiến anh phải ra ngồi như chó đá ở đây lại chính vì một khía cạnh khác, khía cạnh thẳm sâu hơn mọi ồn ã cuộc đời, cái cả hai thằng đàn ông điên đảo, điên đảo tới nỗi họ cần phải gặp nhau một lần sòng phẳng cho xong. Nhưng liệu nó có xong hay lại rối nhằng hơn, cái sợi dây tình oan nghiệt và không dễ gỡ ấy?

Anh được biết sau cái đêm hãi hùng nọ, không hiểu do quá u uất hay do một mặc cảm tủi nhục nào đó, anh chàng Tuấn coi trời bằng miệng chén mủ kia không hiểu đã biến mất đi đâu cả chục ngày. Chiều hôm qua anh ta mới về, râu ria lởm chởm hơn, cái nhìn lì lợm hơn và cho đệ tử tới ngỏ ý muốn gặp anh theo lời hẹn. Thoáng giật mình! Hăn tính chơi đòn gì đây? Kệ! Đòn gì cũng chấp hết. Dù sao vậy cũng là được, là biết giữ chữ tín của một thằng đàn ông.

Còn anh, sáng qua anh cũng vừa ở Công ty về. Hoá ra vụ cạo mủ đêm cũng chẳng đến nỗi rầy ra cho lắm. Ông giám đốc Công ty chỉ khiển trách qua loa, nhắc nhở mấy câu gọi là,

tiện miệng phân tích rõ thêm mấy điều về nguyên tắc làm ăn rồi để mặc cho anh tha thẩn đi dạo chơi, thăm thú một mình trong thị trấn, nơi anh đã sống, làm việc và... gặp em trong một thời gian không ngắn. Nếu có cái gì hơi cấn nặng trong đầu thì lại là chuyện bài báo. Giám đốc thận trọng mở ngăn kéo lấy ra mọt tờ giấy khổ rộng có in những hàng chữ vi tính nói: "Báo nó viết về cậu, về nông trường của cậu đấy! Viết sắc lắm, nhưng hơi ác, câu chữ cứ soi sói, nghe rợn cả người. Cũng may mới dừng lại ở dạng bản thảo, bọn tớ kịp ghim lại chứ để nó bung ra là rất mệt! Toàn những chuyện chết người cả! Cậu phải hết sức chú ý..."

Không tin, anh định giật lấy đòi xem, giám đốc bảo thôi, mỗi người mỗi việc, việc của họ là viết, việc của ta là làm, chưa hiểu nhau thì rồi sẽ hiểu nhau, đọc làm gì, thêm nhức cái đầu...

Ra đến đường rồi mà anh vẫn còn ngơ ngẩn! Lạ nhỉ! Cái con người chứa đầy một sọ nguyên tắc nhưng lại thiếu nghĩa tình và nghề nghiệp này sao bữa nay đối với anh lại nhân hậu, ấm áp đến lạ?... Mãi đến khuya, khi đi dạo chán rồi, trở về khu nhà khách trống tuếch trống toàng anh mới được Vận, trưởng phòng xuất nhập khẩu, một phòng quan trọng nhất trong la liệt các ban phòng, vốn là bạn chiến đấu cũ gần như đạp cửa ào vào, trợn trừng trợn trạo cho biết: "Lão này cũng sắp được bứng đi rồi! Trên Tổng cục đang có một chiến dịch sắp xếp lại nhân sự để theo kịp tình hình mới, người như lão ấy chẳng thể cầm chịch mãi được nên lão phải mỵ dân, phải tranh thủ kiếm phiếu tín nhiệm khi tình huống bất lợi xảy ra. Tha mày là lão hy vọng thêm được một lá phiếu, thằng cả đần hiểu chưa? Còn chuyện cái bài báo ấy hả? Cũng chả tốt đẹp gì đâu. Xấu chàng hổ ai! Chả biết dưới nông trường mày hay dở thế nào nhưng một khi báo chí đã động đến tức là động vào chính cái ghế quản lý đang mối mọt của lão. Lão muốn thời gian này mọi việc phải hết sức êm thuận. Vừa được tiếng lại vừa được sự hàm ơn của mày, hiểu chưa?"

Anh lắc đầu bảo không hiểu và cũng chẳng cần hiểu, đó không phải là chuyện của mình, tốt nhất là leo lên giường đánh một giấc thẳng cẳng đến sáng để hưởng trọn một đêm không mộng mị, không tuần tra, không tiếng điện thoại reo như giật óc ra ngoài. Vận nán lại một lát, thấy chai rượu dở trên bàn, đưa lên miệng tu một hơi rồi ném mạnh vào chân tường, vỡ tan: "Tao biến! Nghe này: ở đây kẻ xấu nhiều hơn đứa tốt, mày mà không đeo bảy lần kính chiếu yêu vào để nhìn cuộc đời, nhìn con người, cứ lơ nga lơ ngơ như thằng mắc bệnh đái đường vậy là có ngày xấp mặt ngoạm cứt nghe em!" Anh bật cười. Cái thằng! Ăn nói như bổ củi, nói ngoài đời và nói trong cuộc họp như nhau, hễ mở miệng là lãnh đạo giật mình thon thót nhưng chẳng làm gì nổi bởi năng lực quán xuyến và sự tinh thông nghiệp vụ đến cáo già của hắn. Mà quái quỷ, xưng hô với ai cũng vậy, nhiều tuổi hay ít tuổi đều mày tao hết, như mình đây, ít nhất cũng phải hơn hắn đến ba, bốn tuổi nhưng đã có khi nào hắn thưa gửi một câu cho tử tế đâu, lại còn thỉnh thoảng lên giọng dạy dỗ nữa.

*

**

Trong vắng lặng, tiếng xe phân khối lớn nổ pình pình như tiếng trực thăng đổ quân đến

gần. Lát sau Tuấn Tử Thần xuất hiện, vẫn bộ quần áo bò bạc phếch, kính mát, mũ cao bồi, giày khủng bố, ria mép đen nhức đã được cắt tỉa gọn gàng... Thoáng nhìn tưởng như hắn vừa bước ra từ một bộ phim miền viễn tây nước Mỹ.

- Chào ông! – Gã nói và đặt một bịch ni – lông khá to xuống cỏ.

- Chào cậu! – Anh mỉm cười trả lời – Cậu ra chậm mười phút.

- Ông vẫn giữ được tác phong đúng giờ kiểu con nhà lính – Một tiếng cười khẩy.

- Thì cậu cũng đã từng có thời là lính. Thứ lính đặc biệt tinh nhuệ đàng hoàng.

- Ông cũng biết nhiều về tôi nhỉ?

- Còn biết nhiều hơn nữa.

- Ví dụ?

- Năm Bảy Chín, trong một vụ đánh ở Kông Pông Chàm, trung đội của cậu bị vướng mìn Pôn Pốt chết gần hết, còn mình cậu trở về, bị buộc vào cái tội nướng quân, chán đời, cậu đảo ngũ, lấy một cô vợ người Hoa. Chiến tranh kết thúc, cô vợ người Hoa bỏ cậu. Chán đời nữa, cậu trở về nước, lấy thú giang hồ làm vui.

- Tuyệt lắm! – Con mắt màu xám tro như mắt chó rừng của gã ánh lên một chút thích thú – Tiếp tục!

- Bắt đầu, do quen thuộc địa hình, cậu mở đường dây buôn lậu xe máy qua biên giới. Có vốn, cậu mua đất, thuê người, làm ông chủ đồn điền, đồng thời khống chế và nắm toàn bộ lượng mủ trôi nổi trên thị trường. Chưa đủ, cậu còn qua mặt được tất cả công an, kiểm lâm, chính quyền để độc quyền đường dây buôn lậu gỗ quý về thành phố. Nói chung, như người ta nói, cậu đang là một thế lực đáng nể ở vùng đất này. Được chưa?

- Tạm được – Nét mặt Tuấn sa sầm – Nhưng ông mới biết bề nổi như bất cứ một gã cảnh sát ngớ ngẩn nào đã biết.

- Tôi không phải cảnh sát.

- Dĩ nhiên. Nếu vậy, tôi đã không nói với ông giọng này. Còn bề chìm, ráo trọi những người ăn lương nhà nước như các ông đều mù hoặc giả vờ mù cả, đó là xã hội đầy rẫy những bất công và kẽ hở. Các ông khoét vào chỗ này thì chúng tôi khoét vào chỗ khác, thậm chí các ông còn khoét cừ hơn, tựa lưng vào pháp luật vào nhà nước mà khoét, có gì khác nhau đâu.

- Khác chứ!

- Ví dụ?

- Tôi thừa nhận trong chúng tôi không ít kẻ bị tha hoá, tha hoá đến tồi tệ nhưng không phải là tất cả, thậm chí rất ít. Còn cậu, cậu đang là đối tượng của luật pháp.

- Ông lại lãng mạn rồi chính trị viên ơi! Vùng rừng này đã làm gì có luật. Luật pháp thuộc về kẻ ỉa ra nhưng biết giấu, thuộc về những đứa tọng đầy mồm nhưng biết nói lời cao đạo.

- Ví dụ? Đến lượt tôi hỏi cậu câu ấy.

- Không ví dụ nổi.

- Tại sao?

- Vì tất cả đều là ví dụ.

- Cho nên cậu tiếp tay để cho những cái ví dụ đó trở thành bản chất?

- Đại khái là vậy.

Im lặng một chút...

- Đến lượt cậu, cậu hiểu gì về tôi nào?

- Cũng tàm tạm. Có bằng cấp, có nhiệt huyết, trực tính, thích làm theo ý mình, đời riêng có chuyện, sống đâu cũng có kẻ thù, cuộc đời luôn gặp rắc rối, nhất là rắc rối về chuyện đàn bà, kể cả ở đây.

- Trời đất! – Vũ Nguyên cười phá – Thế là chiêm tinh bói toán chứ đâu phải hiểu biết. Nhưng nói chung là đúng. Cảm ơn cậu.

- Đừng cám ơn! Nếu cần cám ơn thì kẻ ấy phải là tôi kia. Tôi cám ơn ông đã tỏ ra hiệp sĩ bỏ qua cái chuyện tạc đạn vừa rồi. Nhưng chính vì thế mà tôi hận ông, tôi phải bỏ đi để nguôi hận.

- Cậu suy nghĩ về cuộc sống nặng nề quá đấy. Ngoài sự sống của cánh rừng này ra, mọi cái đối với tôi đều... phiên phiến thôi.

- Chính vì thế mà tôi muốn chúng ta chẳng nên can thiệp vào công chuyện của nhau.

- Bắt đầu vào đề rồi đấy! – giọng nói Vũ Nguyên chậm lại.

- Ông cũng muốn thế mà – Tiếng nói của Tuấn cũng trầm xuống.

- Nếu tôi can thiệp? Vì miếng cơm của gần ngàn con người, vì cuộc sống của tôi, cả của chính cậu mà toi không thể không can thiệp?

- Của cả người đàn bà tên Hà Thương nữa chứ? – Lại một cái cười khẩy.

- Cứ cho là thế. Thì sao nào?

- Thì kẻ bị loại ra khỏi đây sẽ là ông. Chỉ sớm hay muộn.

- Nghe hùng hồn gớm nhỉ? Cậu quên tôi cũng đã từng là lính, mà là thứ lính cũng đặc chủng đặc nhiệm đàng hoàng chả kém gì cậu à?

- Biết chứ. Biết nên mới ngồi với nhau được đến tận lúc này. Cùng là lính nhưng tôi khác ông. Ông là lính đánh Mỹ, nên cho đến bây giờ ông vẫn là ông, không đến nỗi. Tôi là lính nghĩa vụ, thứ lính lơ ngơ, nên tôi phải khác tôi ngày trước.

- Cái đó không nói lên điều gì.

- Rất nhiều điều. Tức là nếu cần phải xuống tay thì tôi chả mất gì, nếu có mất chăng nữa thì chỉ là mất một kiếp lưu lạc giang hồ mà đến tôi lắm lúc cũng muốn ói mửa vào nó. Còn ông, ông sẽ mất hết! Mất tiền tài, mất danh vọng, mất đường tiến thân và mất cả người đàn bà mà vì nó ông đã dấn thân xuống đây.

- Đàn bà! Đây là lần thứ hai tôi nghe cậu nói đến một người đàn bà. Chẳng nên để cái hình ảnh ấy xen vào đây, dễ nhiễu. Nào, nói đi! Tóm lại cậu muốn gì?

- Như tôi đã nói. Việc của ông ông làm, việc tôi tôi làm, đừng chặn các ngả đường sống của tôi. Tôi sống được, ông cũng sống được, chẳng mất gì.

- Tức là tôi tiếp tục làm ngơ cho nguồn mủ, nguồn phân, nguồn xăng dầu chảy và túi các cậu bằng con đường ăn cắp của công nhân tôi?

- Là một.

- Và tôi cũng để mặc cho các cậu biến con đường liên lô của tôi thành con đường vận chuyển gỗ lậu, xe máy lậu của các cậu.

- Tạm thế đã.

- Nhưng nếu như vậy thì cái gì sẽ xảy ra cậu biết không?

- Tôi không biết và tôi cũng cóc cần biết. Rừng của trời, phần mủ xăng dầu là của ông nhà nước, các ông sống vung vinh thì cũng phải để cho bà con có chút cháo nhét miệng chứ.

- Chuyện vung vinh để lại đã. Nhưng chút cháo theo kiểu ấy liệu có bền không hay là rồi chỉ một thời gian sau, cháo cũng không còn mà nhét nữa?

- Đây không phải là lúc đôi co, tranh cãi về ba cái chuyện tương lại, tiền đồ. Kệ cha nó! Tôi chỉ muốn hỏi, ông có chấp nhận yêu cầu của tôi không?

- Tất nhiên là không!

- Rất tiếc! Nếu mai mốt có chuyện gì, ông đừng trách là tôi không báo trước.

- Chuyện gì? Đập kèn, chăng dây, hay là lại cho hung đồ đến văn phòng quậy phá?

- Đó mới chỉ là dạo đầu. Cái chờ ông ở phía trước chắc chắn sẽ không dễ chịu như vậy. Tất nhiên cũng chưa đến nỗi chết người. Tôi thích quy phục chứ tôi không thích gây án.

- Nếu tôi thông báo cho công an, chính quyền về câu đe doạ này?

- Người như ông, tôi biết ông sẽ không thèm làm điều đó. Nhưng nếu thích, ông cứ việc! Họ sẽ coi như không biết gì, trước đây cũng thế và sau này cũng thế.

- Như vậy thì tôi rơi vào thân cô thế cô rồi! – Anh làm bộ đau đớn rồi lại mỉm cười – Nhưng thôi được, chuyện đâu có đó, ta còn có dịp để bàn. Bây giờ tôi mời cậu uống rượu cái đã. Chả lẽ biết về nhau như thế, hiểu nhau khá tường tận như thế, lần đầu gặp mặt lại chỉ toàn nói chuyện làm ăn cứng quèo, nó phí đi – Anh lôi ra chai đế một lít và hai cái ly loại nhỡ vẫn để ở sau lưng.

- Uống cái này đậm hơn – Hắn cũng lôi ra chai rượu ngoại và bịch đồ nhắm trong túi ni lông, rải tất cả trên cỏ - Tôi cũng có ý mời ông uống rượu ngay từ đầu nhưng cách nói chuyện của ông xóc hông quá, sợ uống không vô.

- Vậy thì uống cả hai. Nhưng uống vì cái gì nào? – Anh cười tươi – Chả lẽ chỉ vì ba cái chuyện mủ, phân lạp xạp ấy?

- Tuỳ ông! Uống vì sự an toàn của người đàn bà của ông cũng được.

- Lại đàn bà! Nhưng sao lại của tôi?

- Khi chốt tạc đạn sắp rút ra mà người ta vẫn im lặng thì có nghĩa là người ta sẽ vĩnh viễn không bao giờ là của tôi nữa. Tôi phải mất cả nửa tháng để nuốt trôi được cái chốt đó vào người. Nuốt được rồi, tôi bỗng thấy mình tỉnh hẳn như vừa được vớt từ dưới nước lên và tự thấy không còn lý do gì nữa để hy vọng, để khổ sở và để chết vì cái gì đó cả.

- Vậy thì uống vì sự tồn tại độc lập của cánh đàn ông! Uống nội trước, ngoại sau – Anh rót ra hai ly rượu trắng, đưa cho Tuấn một ly.

- Chơi luôn!

Cả hai uống cạn. Tuấn chép chép trong miệng một cái, hơi nhắm mắt như thể lắng nghe dòng rượu chảy chầm chậm vào ruột rồi gật đầu:

- Đế này ngon. Phải tới bốn nhăm, năm mươi độ. Đã lâu lắm rồi mới lại được nếm cái hương vị nếp cái đặc sệt Bắc Bộ thế này. Ông kiếm đâu ra thế?

- Bạn bè ngoài kia gửi vào. Làm tiếp! – Anh rót tràn miệng hai ly nữa.

- Chơi luôn!

Tuấn ngửa cổ làm cạn. Vũ Nguyên cũng làm cạn. Lại rót tiếp. Lại cạn. Đến ly thứ tư, anh hơi dừng, nheo mặt nhìn sâu vào cái nước da không ửng đỏ lên mà đang tái dần đi trên mặt Tuấn:

- Khoan! Tôi có một ý này!

- Nói đi! – Giọng Tuấn đã có chiều tở mở hơn – Uống rượu mà cũng ý này ý nọ, mấy cha giám đốc cộng sản mệt quá!

- Nghe nói cậu uống rượu thần sầu!

- Mồm thiên hạ.

- Các tay nhậu vào bậc thầy ở vùng này cứ nghe đến tên cậu là họ đã muốn ói rồi?

- Đại khái vậy.

- Và thiên hạ ngán cái ngang tàng bạt tử của cậu thì ít nhưng lại ngán cái tài uống rượu của cậu thì nhiều?

- Cứ coi là như thế. Sao nào?

- Bữa nay tôi muốn đấu rượu với cậu.

- Cái gì? – Tuấn trợn tròn mắt – Đấu rượu? Đấu với tôi? Ông không đùa đấy chứ?

- Từ nãy đến giờ cậu thấy tôi có đùa đâu?

- Nhưng ông có biết uống đâu! Tháng trước tôi mời ông ra nhà hàng, chỉ chưa hết chai bia ông đã đỏ mặt kêu mệt rồi?

- Đấy là nhà hàng. Còn đây là rừng sâu. Mỗi cảnh mỗi khác, mỗi nơi mỗi phong độ chứ cậu.

- Tức là ông vẫn muốn đấu?

- Vẫn giữ nguyên giá trị.

- Hỏi thật giám đốc nhé: Liệu tửu lượng của ông đến đâu?

- Cậu đến đâu tôi lẽo đẽo xin theo đến đấy.

- Điều kiện đưa ra? Chắc cũng phải có điều kiện chứ hả?

- Tất nhiên. Đã gọi là đấu phải có thắng có thua, có được có mất chứ.

- Rõ rồi. Nếu tôi được?

- Thì tôi sẽ làm theo yêu cầu của cậu, tức là việc ai người ấy làm, tuyệt nhiên không can thiệp vào nhau. Kệ cha cái thằng nông trường.

- Còn nếu ông được? Mà làm sao ông có thể được kia chứ!

- Chưa uống chưa nói. Nếu tôi được, cậu phải hứa với tôi sẽ từ bỏ mọi ý định quậy phá có tác hại đến chính đời sống người công nhân của tôi.

- Ô kê! Nhưng hơi lòng ròng! Đằng nào thì ông cũng sẽ thua, chi bằng ông nhận thua trước đi có phải ly rượu này nó ngọt hơn không?

- Cứ thử xem! Giờ thế này! Dẹp một ly đi! – Anh ném cái ly ra rừng – Còn một ly tôi với cậu dùng chung. Cứ đều đặn, thứ tự, tôi trước cậu sau, hết chai này ta chuyển sang chai khác, hết chai khác ta chuyển sang chai khác nữa. Tôi còn.

Anh chỉ mấy chai rượu một lít nằm sóng sánh trong cỏ phía sau lưng. Nét mặt Tuấn hơi sựng lại, thoáng một chút nghi ngại nhưng liên đó lại cười ngay, một cái cười khinh bạc, rất bề trên.

Trận rượu bắt đầu!

Chai đế thứ nhất đi khá ngọt. Người này vừa làm cái tróc, người kia đã làm cái tróc liền. Không ngắc ngứ, không dừng lại, những âm thanh của ly rượu trôi xuống cổ nổ rất ròn. Đến chai thứ hai, vẫn đế, tốc độ đã có phần giảm chậm hơn. Thay vì trước đó chẳng cần nhìn ly rượu đầy hay vơi, lần này cả hai còn ngắm nghía một chút rồi mới từ từ đưa lên miệng. Nhưng tiếng tróc nghe vẫn còn tròn lắm, chưa đến nỗi bè ra phán ánh sự khó nhọc. Vũ Nguyên khẽ nhìn vào mặt Tuấn... Nét mặt khá đẹp ấy vẫn bình thản như không, nước da chỉ xanh tái đi hơn một chút. Cái thằng người mà càng uống càng tái thế kia là không đùa được. Tuấn cũng đánh mắt sang anh... Lại cười! Mặt nổi vằn, da tím bì tím bịt thế kia là sắp gục rồi ông bạn giám đốc dại dột ơi, đầu hàng đi! Hiểu được cái nhìn ấy, Vũ Nguyên lại mang chai rượu còn một chút ở đáy rót tiếp vào ly...

*

**

Trong khoảnh khắc cả cánh rừng đang chao nghiêng vì hơi rượu phả ra nồng nàn đó, cả hai đều không biết rằng còn có một người thứ ba nữa đang chăm chăm đứng nhìn họ sau một lùm cây kín. Đó là Đăng Điền.

Trưa nay, nhìn ánh nắng mùa khô sánh mật tràn vào cửa sổ, bỗng dưng hắn lại thấy lòng dạ bồn chồn. Lẹ quá! Lại một mùa mưa nữa đi qua. Thời gian cứ chuyển động vù vù mà con người hắn lại đông đặc lại, bất biến. Vậy mà mọi chuyện đều không đâu vào đâu rồi, cứ như là có một lực cản siêu hình nào đang hình thành một vành đai chở che cho gã, cái

gã Vũ Nguyên trời gầm ấy! Xét đến cùng là cái gì đang xảy ra nhỉ? Gã về đây để cứu chữa cái nông trường khốn khổ này khỏi thảm hoạ phá sản của hắn, hắn tự cho mình cái quyền lực phải vô hiệu hoá được cái sự cứu chữa ấy, tức là phải đẩy được cả gã lẫn cái nông trường của gã ấy xuống đáy vực. Ấy vậy mà mọi chuyện cứ trôi ngược lại. Chuyến đi thuyết khác của Đoàn Thanh lên Tổng công ty, lên Tổng cục cho đến lúc này vẫn im rị, báo chí thì tắc tị trong ngăn kéo của cái lão giám đốc Công ty khôn như cáo, cú cạo đêm chỉ sướt qua da gã như một mũi tên nhựa cho trẻ con đánh trận giả, mọi sự trong guồng máy nông trường lại đang từng nấc đi vào nề nếp, cái nề nếp chó chết và không thể nhìn nhận rằng khá có hiệu quả... Kiểu này, một khi các quy chế đã trở thành pháp lệnh đóng đanh vào từng thân cây, vào từng cái đầu bọn thợ ù lì đó thì coi như xong, hắn hết đường cụ kịa. Mà hắn lại không thể không cụ kịa.

Cái đầu ong ong của hắn chợt nghĩ đến Đoàn Thanh. Hắn tính tìm đến vị chủ tịch công đoàn bất đắc dĩ này để nhồi thêm vào cái đầu cù lần kia một nhúm lửa chịu chơi mới mẻ gì đó nhưng rồi lại thôi. Từ sau đêm ấy, lão ta nhìn hắn có chiều hơi khang khác, thậm chí còn tránh né nói chuyện với hắn, cứ làm như dừng lại chuyện trò một chút là lão tức khắc sẽ bị biến dạng thành một thứ quỷ hút máu không bằng. Không sao! Cứ để đấy! Con bài này rồi còn có dịp dùng đến. Dẫu sao tay lão cũng đã nhúng chàm qua cái vụ đi lên tận cấp cao tố cáo Vũ Nguyên rồi, cách nào mà phủi tay làm như vô can cho được, hả ông bạn già tội nghiệp!

Hắn quyết định tìm đến Tuấn Tử Thần. Lúc nghe tin Tuấn, sau cái đêm hãi hùng ấy, bỏ đi đâu không biết, hắn đã thấy thất vọng. Hoá ra cũng chỉ là một thằng dại gái và đớn hèn! Thằng đàn ông đã phải dùng đến tạc đạn để tỏ bày tình yêu thì thằng ấy coi như bỏ. Dùng không được lại bán sới ra đi thì càng đáng bỏ. Rất may là nó đã về. Và chắc là đang vô cùng u uất? Hắn chỉ cần tiêm cho cái u uất đó mưng lên, căng nhức lên là hận thù sẽ lập tức phọt ra thôi. Phải làm tới, phải thật quyết liệt nếu không muôn sự muộn màng mất!

Khi sắp chạm ngôi nhà khá đẹp ngự chênh vênh giữa đỉnh đồi gió lộng, bất ngờ hắn đụng Tuấn đi ra, trên xe có chằng buộc một bịch gì đó kiểu như chai lọ. Gã không nhìn thấy hắn, rẽ phải đi thẳng xuống lô. Lạ nhỉ! Con người kênh kiệu này có bao giờ phải hạ mình mang rượu đi đâu một khi chỉ có thói quen chờ thiên hạ mang rượu đến mình? Mà sao lại xuống lô? Uống với thằng chó nào ở dưới ấy?... Cũng không phải xuống đội của hắn. Khu lán của Hà Thương nằm ở phía ngược lại kia mà! Hay là đi tìm chính hắn? Càng bậy! Nhà hắn đâu có ở hướng đó. Mặt mày lại có vẻ đăm chiêu lắm... Không muốn nhức đầu thêm, theo một thứ bản năng thích rình mò, thích phát hiện đã có sẵn, hắn quyết định bám theo.

Nhưng bám được một đoạn, cái xe chết tiệt của hắn không hiểu sao lại dừng khựng, đạp nổ, dắt nổ thế nào cũng không được. Mẹ! Lại cái con bé đùi thì nhỏ vú thì to ngủ vụng với hắn đêm rồi sáng nay rực mỡ mượn ra chợ đấy mà! Không cho mượn thì không được, coi như cắt cầu sinh lý, cho mượn thì thế này đây! Loay hoay tháo ra, lắp vào một lúc, xe nổ được thì cái mục tiêu kia cũng mất hút! Nếu là mùa mưa thì khả dĩ còn có dấu xe mà lần, đằng này đường lại khô mù, có nhìn nổ tròng ra cũng chả thấy cí gió mẹ gì sất! Đến ngã ba,

đang chần chừ, chợt nhìn thấy một túp lều xiêu vẹo kểu lều của dân tự do mới nhảy dù vào nằm như cái mụn cóc bên kia đường, hắn rẽ vào. Chỉ có một gã choai choai ở trần, toàn thân tróc vảy, gày đét như chó ghẻ đang gãi khắp người thành vằn thành vệt trên bậu cửa. Khốn nạn, ông mãnh đang lên cơn nghiện đây! Hắn nghĩ. Từ ngày có cái đám dân tự do đổ xô về thì các loại tệ nạn nghiện ngập cũng bắt đầu tràn về theo. Chán, tính đi ra nhưng đã trót vào rồi, đành hỏi: "Ê! Có nhìn thấy ông giám đốc đi về hướng nào không, mầy?" Gã nghiện giương đôi mắt lờ đờ: "Có tiền, cho một đồng, chỉ cho" Hắn định quay lưng bỏ đi nhưng rồi không hiểu nghĩ sao, lại móc túi lấy ra một tờ mười ngàn ném cho gã để đổi lấy một ngón tay cóc cáy chỉ về phía trái...

Và rồi chỉ không đầy mười lăm phút sau khi theo hướng chỉ ấy, cái điều hắn ít ngờ nhất đã xảy ra nhỡn tiền: gã Tử Thần và viên giám đốc đang ngồi cạnh nhau bên chai rượu!

Hắn có mặt ngay từ lúc hai người còn chưa uống và đã lõm bõm phần nào nghe thủng được câu chuyện. Mẹ khỉ! Thì ra hai thằng đứng ở đầu cực này lôi nhau ra đây để mượn rượu bàn chuyện triệt tiêu nhau. Thoạt tiên hắn cười thầm! Thôi chết cha con rồi con ơi! Mi không biết tài rượu kinh khiếp của cái thằng cha trời gầm này sao mà lại còn bày đặt thách đố? Nhưng liền đó hắn bỗng ngờ ngợ... Coi chừng không hẳn như vậy? Hắn thừa hiểu con người Vũ Nguyên xưa nay đâu có dễ dàng dấn mình vào một cuộc chơi được ít thua nhiều như thế. Chắc chắn phải có một điêu gì nữa ẩn bên trong mà cả hắn cả gã Tử Thần kia đều không biết! Điều gì?... Hắn chợt giật mình! Chết mẹ rồi! Hồi còn sống chung với nhau, một lần phải xuống bản để thương lượng về một vấn đề gì đó hết sức nghiêm trọng có liên quan đến mối rạn nứt tình nghĩa quân dân, trưởng bản cho mang một vò rượu lớn ra bắt uống hết, có hết mới thiệt bụng nói chuyện. Cả hai bên đều uống và chỉ lát sau, tất cả đều gục hết chỉ trừ có Vũ Nguyên và ông già làng. Uống một chập nữa, người già làng cũng đổ ập bộ râu xuống chén rượu, chỉ còn lại một mình Vũ Nguyên. Cuộc thương lượng kết thúc thắng lợi. Trên đường về, hắn hỏi, Vũ Nguyên mỉm cười: "Bí quyết! Hồi chiến đấu ở Tây Nguyên, một cô gái người Ê Đê khi chia tay đã biếu mình một nắm cỏ khô mùi rất hắc và bảo, cái cỏ này chống được bệnh tật, đàn ông đàn bà lúc gần nhau chưa muốn có con chỉ cần cho lên mũi ngửi một chút và muốn uống rượu không biết sau thì nhấm nhấm mấy cọng."... Thôi thế thì trúng phóc rồi! Cái cỏ chó chết kia đang từng nấc, từng nấc giành lại thế thượng phong cho nó rồi! Vậy thì còn hy vọng mẹ gì nữa. Hắn nuốt ực trong cổ một tiếng như đang nuốt đi chính những ly rượu đang sắp sửa chiến bại kia...

*

**

Hai người bắt đầu sang chai đế thứ ba. Đến chai này thì tốc độ đã chậm hẳn. Thậm chí họ còn đổ tràn cả ra ngoài ly và cũng chẳng cần giám sát xem ly của người này hay của người kia có đủ đầy hay không. Họ uống như máy, không cảm giác không mùi vị, không nói năng, chán, không cả nhìn nhau nữa, chỉ thỉnh thoảng gừ gừ trong cổ một tiếng như để giục nhau chơi cho trung thực. Mặt người này càng đỏ thì mặt người kia càng tái. Chiều sẩm. Cả cánh rừng dường như cũng chao chênh theo độ dốc của từng ly rượu. Rồi chai thứ

ba, cái chai đế cuối cùng, giống hai chai trước, cũng được đập đến choang vào thân cây như tạo một âm thanh chấm hết. Tuấn hỏi nhừa nhựa sau một tiếng nấc giật:

- Sao nữa?

- Làm tiếp chứ còn sao? – Giọng Vũ Nguyên cũng nhịu cứng.

- Rượu tây?

- Tây!

- Nhưng... chơi một thứ thôi... hai thứ, nó đánh lộn nhau trong bụng chịu không có nổi – Giọng Tuấn ngập ngừng.

- Cho nó đánh lộn còn... hơn để người đánh lộn – Đầu Vũ Nguyên không chịu nằm im nơi cổ, cứ muốn ngoẻo oặt sang bên.

- Đánh lộn à... Được! Chơi luôn!

Tuấn phun phèo một búng nước miếng ra cỏ, quờ tay móc chai Ông già chống gậy nhãn đen trong túi ni lông ra. Với hàm răng ám khói thuốc, anh ta cắn văng chiếc nắp, để lại chút máu ứa ra trên môi, đưa đít chai lên soi vào ráng chiều, cười hấc một tiếng vô nghĩa rồi bắt đầu chúc cổ chai xuống...

Nhưng lần này, cái màu nâu đỏ trong chai dầu gắng gỏi đến mấy nó cũng chỉ vơi đi được hai phần ba, một phần ba còn lại nhất định không chịu giật xuống nữa! Hay nói đúng hơn, nó vẫn nằm nguyên trong chiếc ly trên tay Tuấn. Đã ba lần gã đưa nó lên miệng rồi lại rùng mình hạ xuống, nghiêng lệch. Con mắt cũng đơ nhắm nghiền rồi lại mở ra toàn lòng trắng, bạc phếch. Cuối cùng dường như hết chịu nổi, gã rùng mình cái nữa rồi quật mạnh cái ly vào thân cây, để mặc cho cái màu nâu kinh dị văng tứ tung vào người vào mặt. Tiếng Tuấn như rên lên:

- Ông Nguyên... tôi thua rồi... Đây là lần đầu tiên trong đời... tôi thua... Không hiểu trong bụng ông chứa cái... cái của khỉ gì mà ông... lại có thể... - Nói chưa dứt câu, gã gục mặt xuống ngực như bị trúng đạn.

- Chưa đâu anh bạn! – Vũ Nguyên lết đến, gắng sức nâng mặt gã lên, cho đôi mắt lờ đờ kia nhìn thẳng vào mắt mình, một đôi mắt cũng lờ đờ không kém, còn lờ đờ hơn – Cậu... vẫn còn nhớ cái cam kết... cam kết lúc đầu chứ? – Anh nói lào khào.

- Nhớ - Mắt gã lại nhắm tịt – Thằng Tuấn này đ... quên cái gì hết... Sẽ không quậy phá... không tiếp tay... Sẽ...

- Sẽ không... làm bất cứ điều gì... xâm hại đến cuộc sống của ... bà con nông trường.

- Biết rồi, không phải nhắc!... giang hồ... một lời nói một đọi... đọi máu – Đột ngột gã mở bừng mắt ra, giọng méo xẹo như khóc và rồi gã khóc thật, gò má rung lên, nước mắt

tràn chảy, những giọt nước cũng đỏ nâu như giọt rượu – Nhưng tôi... cũng nhắc ngược ông điều này... Hà Thương nó không yêu tôi... không yêu chút nào... Nó chỉ yêu ông... Tiên sư ông! Ông là cái mẹ gì mà ông lại được hưởng cái may mắn đó... Ông là cứt. Là cứt, ông hiểu chưa? Nhưng nó yêu ông... Tôi cấm ông không được làm khổ nó! Bằng mọi giá ông phải... đem lại hạnh phúc cho... Nó là... là vàng ròng, là... cái thứ mà bọn đàn ông cứt đái như tôi, như ông có trèo cả đời cũng không vươn tới được. Cho nên – Gã túm lấy ngực áo Vũ Nguyên dằn mạnh như muốn xé tung cái cúc – Ông mà làm khổ cô ấy, bố láo với cô ấy là tôi... tôi trị cho bỏ mẹ! Nhớ chưa?

- Nhớ...

Anh cười, đưa tay quàng lấy cái cổ vâm vam của gã, nước mắt cũng tự nhiên chảy ra. Gã cũng đưa tay ôm ghì lấy lưng anh, đầu ngả vào vai như đấy chính là cái lưng và cái vai của người đàn bà mà sẽ suốt đời gã không có được. Cả hai đều khóc. Khóc lặng lẽ. Khóc tan rã. Mỗi người khóc một kiểu nhưng đều cùng khóc cho một nỗi bất hạnh quá lớn trong cuộc đời mình. Người đã mất, người có thể sẽ mất... Cánh tay có những hình xăm quằn quại của gã dần dần lỏng ra rồi buông thõng xuống. Kẻ mang danh nhậu thần sầu vật mình nằm quay lơ xuống đất. Trước khi gục hẳn, gã còn cố ngóc cổ lên một lần nữa, quẳng ném cánh tay ra phía chiếc xẹ:

- Cây kèn... cây kèn... để ngoài cốp ấy... Kèn xịn... Thằng bạn ở Thành phố chọn cho... Tôi biết Hà Thương thích tiếng kèn của ông... Tôi mua đền ông... Mẹ ông!

Đứng ở đằng này, Đăng Điền tái dại cả người Vậy là xong! Thế là không còn gì cứu vãn được nữa! Kể từ nay hắn coi như mất một chiến hữu, mất một kẻ trong cuộc chịu chơi. Kẻ đó đã chính thức bán linh hồn cho địch thủ. Hiểu tính gã, hắn biết gã sẽ không nuốt lời, dù chỉ là những lời nói qua men rượu. Hắn bỗng thấy cuộn lên một cái gì đó nóng ran trong lồng ngực. Rồi một tinh thể lỏng từ hai tròng con ngươi đang trừng trừng mở của hắn rớt ra. Giọt nước mắt của hắn! Giọt nước mắt cay chua và thua thiệt. Hắn cũng đang là một kẻ mất mát. Kẻ thứ ba trong cánh rừng hiu hắt gió chiều nay. Chỉ khác, cái giọt tinh thể lỏng của hắn khô rất nhanh. Hắn đang nhìn đăm đắm vào cái ngấn rượu dang dở trong chai. Ngấn rượu màu lửa! Nắng chiều màu lửa! Đầu óc hắn cũng đang phực lửa! Rõ ràng hắn như đã nghe tiếng lửa cháy rần rật đâu đây. Và trong tiếng lửa cháy tí tách ấy, trước mắt hắn chợt hiện ra cái thân hình tróc ghẻ đang gã sồn sột của thằng choai nghiện hồi nãy...

Hắn vội rời bỏ chỗ nấp, chạy nhanh ra xe, nổ máy lao đi... Đó cũng là lúc đến lượt Vũ Nguyên không chịu nổi nữa, anh nấc lên một tiếng rồi gập người nôn thốc nôn tháo, một cú nôn khủng khiếp, rát bỏng, chỉ có rượu và rượu, giống như cú nôn lần ấy khi công đồn trở về, nhìn qua nhìn lại chả còn ai, buồn đau quá, anh đã vơ cả can rượu hai lít tu một hơi, tu cho chết để rồi sau đó chúi vào góc hầm nằm bê bết suốt ba đêm ba ngày...

Trời bắt đầu tối.

*

**

Rất may là thằng choai con vẫn còn ngồi ở đó, đen xì như một bóng ma tử tù. Có lẽ với mười ngàn bọ, không đủ để làm một Bi nên nó không thể mò đi đâu được. Vừa nhìn thấy anh đèn pha xe máy của hắn quét vào, đôi mắt toàn gỉ đục ngầu kia đã bắt đèn sáng lên như mắt thú cùng với một cái chìa tay rất hèn như muốn được bố thí thêm nữa. Đăng Điền nhìn trước nhìn sau không thấy ai, vội ngồi thụp xuống cạnh đó, bất giác hơi quay mặt đi để tránh một mùi tanh lợm đang từ cái miệng sùi bọt kia phả ra.

- Trong nhà có ai không? – Hắn hỏi.

- Không... có bà chị đi khách ngoài thị trấn rồi – Vừa nói nó vừa miết cái sọ lởm chởm tóc vào tường.

- Sao lại ngồi chết ở đây? Chúng nó không bán cho hả?

- Không... Cho tôi đồng nữa đi... Tôi chết mất... Tôi cắn cỏ...

- Rồi, tao sẽ cho, cho nhiều nhưng mày phải làm cho tao việc này.

- Việc gì tôi cũng làm... ăn cứt tôi cũng ăn, miễn là...

- Mày có thấy cái khu vườn cao su nằm ở phía bên kia suối, cạnh cây cầu đổ không?

- Lạ gì! Đêm nào tôi chẳng vào đó cạo trộm mủ... ấy! Tôi không có cạo trộm đâu. Tôi chỉ...

- Không sao! Cạo trộm cũng không sao. Tao cũng là dân chuyên cạo trộm giống này. Bây giờ mày nghe đây – Hắn lại nhìn quanh một lần nữa, lấy trong túi ra một bao diêm, hạ nhỏ giọng – Cầm lấy bao diêm này, đi xuống đó, bật lên, bật cả nắm rồi quẳng sâu vào vạt cỏ tranh trong lô. Cỏ mùa này khô rang, chỉ cần một que là đủ nhưng mày cứ xoè hết bao cho tao.

- Ông... ông bảo tôi đốt... đốt rừng à? – Nó thộn mặt nhìn lên.

- Ai bảo mày đốt? Coi như mày đi qua vô ý vất đầu mẩu thuốc lá cháy dở vào đó, thế thôi. Có làm không?

- Nhưng... nhưng ông là ai?

- Có làm không? – Hắn gằn giọng – Làm, tao cho trăm ngàn, không thì thôi, càng tốt. Cái cỏ ấy mùa này chẳng đốt cũng cháy.

- Nhưng... nhỡ người ta bắt được thì sao?

- Ngu! Tối đen thế này, đứa nào ra đấy mà bắt. Làm xong quay lại ngay, tao chờ đưa tiền. Cho mày thêm năm chục nữa. Được chưa?

- Được rồi... nhưng ông không được lừa tôi đấy.

- Có đi ngay không, không thằng bố mày nghĩ lại bây giờ. Đi!

Chộp lấy bao diêm, con nghiện đang vào cơn vội loạng quạng đứng dậy, biến mất vào bóng tối dày đặc như một hình hài âm binh đi vào địa ngục... Đăng Điền bỗng thấy ớn lạnh. Hắn biết hắn đang chơi một bài sát ván, con bài mà thực lòng hắn chưa bao giờ nghĩ đến, chưa dám nghĩ đến. Đốt rừng! Ông già hắn đã từng làm nghề rừng rồi cũng chết vì cây rừng đổ xuống. Đến đời hắn, hắn cũng sống với rừng, yêu rừng, thề gắn bó cả đời với những cánh rừng cao su mà giờ đây phải đang tay châm lửa đốt cả cực chẳng đã, là cùng bất đắc dĩ, là dễ thành quả báo lắm! Quả báo nhưng không thể không làm, làm để xoá đi một cái quả báo khác, thứ quả báo hiển hiện cụ thể và khốc hại hơn. Vì rừng mà hắn đốt rừng, lạy trời lạy phật tha tội cho hắn! Và chính vì một chút tâm linh ghê rợn rất ít khi có được sự bảng lảng trong đầu ấy mà hắn không thể trực tiếp làm cái việc xoè lửa kia, dẫu rằng nếu tự làm thì mọi việc sẽ diễn ra chóng vánh và kín đáo biết chừng nào. Hắn buộc phải trao lửa vào tay kẻ khác. Chỗ ấy, bên kia suối là khu vực đội 2, khu vực có thằng đã trở thành nỗi ám ảnh của hắn đang thiêm thiếp nằm. Tất nhiên, dẫu không thế, hắn cũng chưa đủ nhẫn tâm để thiêu huỷ đi chính những mảnh vườn cao su thuộc khu vực đội mình...

Vừa lúc đó, trong cái bóng đêm mênh mông thăm thẳm ở dưới kia, cách chỗ hai con người ngã rượu không xa, bất chợt một quầng lửa phực lên, chói lói và rực đỏ...

13

VŨ NGUYÊN CHỈ VÀO VIỆN TỪ SÁNG ĐẾN CHIỀU LÀ RA. Người ta xem xét tất cả những vết xây xát, cháy nám trên thân thể anh, thấy không có gì nghiêm trọng, bôi một chập cồn, thoa một chập thuốc mỡ, tiêm vài ống kháng sinh là xong. Riêng Đăng Điền ở lại lâu hơn một chút. Bác sĩ bảo để còn kiểm tra kĩ bằng X.quang xem vết thương ở bả vai có bị rạn xương không. Thực chất trận cháy rừng đêm ấy chỉ có hai nhân mạng phải đưa vào bệnh viện như vậy.

Đúng ra lúc đó anh cũng không thể nhớ hết nổi mọi chuyện. Chỉ biết khi nôn thốc nôn tháo xong, tan rã, anh nằm dài xuống cạnh Tuấn tính nằm nghỉ một chút rồi đánh thức, dìu hắn về. Say rượu mà nằm đất, lại ngấm sương, rất dễ tẩu hoả nhập ma! Đấy là chưa nói nửa đêm cso con này con nọ chui ra ngoạm cắn vào người, cũng rất dễ đi tong! Nhưng rồi cỏ êm, gió mát, đầu óc lênh loang, anh cũng xỉu luôn. Chỉ đến khi nghe bên tai có rất nhiều tiếng la hét, tiếng chân chạy, tiếng kẻng báo động rít lên... anh mới bừng tỉnh. Cả một bức tường lửa đang rùng rùng chuyển động đến gần. Tất cả váng vất trong đầu phút chốc tan biến hết. Anh bàng hoàng chợt hiểu cái gì đã xảy ra và không còn kịp nghĩ suy, phán đoán gì nữa, giống như bản năng xung trận năm xưa, cùng với những bóng đen khác, anh lao người vào bức tường lửa đó. Chỉ thấy nóng khủng khiếp và những thân xác cao su ngún khói trông tựa những hồn mà đang quay cuồng trong khúc điệu của ngày tận thế. Giây phút nhoáng nhoàng tối tăm mặt mày đó, anh kịp nhận ra bên mình là cái bóng tơi tả của Đăng Điền. Với xô nước và tấm mền đã cháy sém trên tay, Điền xông xáo hết cây này sang cây khác, vừa tận lực dập lửa vừa hò hét đến lạc giọng, thỉnh thoảng lại vấp ngã dúi dụi rồi lại gượng đứng lên. Chính lúc đó, một cành cao su to bằng bắp đùi từ trên cao lao thẳng vào người Vũ Nguyên. Chỉ nghe cái rắc rồi liền đó anh không còn hay biết gì nữa, cho đến lúc người ta khiêng được anh ra khỏi vòng vây lửa. Lơ mơ tỉnh lại, anh thều thào hỏi đã dập tắt hết chưa? Một giọng con gái thật mỏng trả lời bên tai: “Còn một vài lô nữa!” Lại hỏi Đăng Điền đâu? Vẫn tiếng ấy trả lời: “Đưa đi viện rồi!” “Cậu ấy làm sao? Có nặng lắm không?” “Anh ấy đỡ cành cây rơi xuống đầu anh... Chắc cũng nặng” Anh ngước mắt nhìn lên: Khuôn mặt nhem nhuốc bụi than của Hà Thương đang nghiêng chao xuống người anh với cái nhìn thật lạ... Không hiểu cái nhìn vời vợi ấy hay cả cánh rừng cao su đang hiển hiện trống hoác kia đã khiến cho những giọt nước mắt trong hốc mắt đen ngòm than bụi của anh rịn ra. Trời ơi! Nếu không có những con người lạ quen đang đứng xúm quanh kia, chắc anh sẽ buông thả toàn thân để được gục đầu vào lòng em mà khóc cho thoả thuê rồi. Vậy là mất hết! Mất không còn gì nữa rồi! Thương ơi!... Toàn bộ khu vườn cao su trồng thí điểm rộng 50 héc ta, niềm hy vọng của chúng ta, của cả nông trường bây giờ không còn nữa, tan hoang như vừa trúng một trận B52 huỷ diệt! Khi anh nhìn được lên lần nữa thì khuôn mặt kia đã không còn ở đó...

*

**

Hai ngày sau thì Đăng Điền ra viện. Hai ngày sau nữa, đoàn thanh tra thứ nhất bắt đầu có mặt ở nông trường. 50 héc ta so với cả ngàn héc ta, nếu chỉ nói về diện tích và vốn tài sản, nó không phải là lớn nhưng nếu được đặt trong hệ quản lý và tinh thần trách nhiệm thì lại là vấn đề không nhỏ. Và càng không nhỏ khi cái sự cháy này lại xảy ra trong khi vị giám đốc đang say bét nhè với một đối tượng rất đáng để nghi vấn. Thậm chí người ta còn đặt vấn đề thẳng thừng, đó có phải làm một cuộc nhậu theo lối giang hồ thảo khấu để tranh ngôi, bá chiếm một người đàn bà không? Mà lại là một người đàn bà có nhiều hành tung bí hiểm, chẳng giống chút nào với những người đàn bà lành hiền cạo mủ khác!

Anh im lặng. Cái nỗi đau mất mát nó đã hiện ra nhỡn tiền như vậy thì còn nói được gì nữa ngoài im lặng.

Đoàn thanh tra thứ nhất ra về. Ba ngày sau, đoàn thanh tra thứ hai đến. Lần này là những câu hỏi bò lan ra ngoài cả phạm vi vụ cháy. Họ hỏi giữa anh với gã lâm tặc kia vốn xưa nay có quan hệ gì với nhau? Và nếu có thì là có ở mức độ nào? Lại hỏi trong chính sách cán bộ, anh có lồng cái cá nhân, cái thiên kiến, cái trù dập những người không ăn cánh vào không? Nếu có thì là có trên những con người cụ thể nào? Lại hỏi tất cả những cái quy chế anh đề ra là xuất phát từ động cơ cá nhân muốn tôn vinh mình hay đã được bàn bạc dân chủ trong tập thể ban giám đốc, ban đảng uỷ, ban công đoàn? Những vụ kẻ xấu lên tận văn phòng giám đốc, tấn công tại sao không thẳng tay trừng trị mà lại còn cố tình xuê xoa, nương nhẹ, vậy quan điểm chuyên chính vô sản nằm ở đâu, hay ẩn bên trong còn một cái gì nữa?... Hình như vẫn chưa cảm thấy đủ, có ý kiến còn xoáy vào cuộc sống riêng tư của anh, chẳng hạn mối quan hệ vợ con gia đình ra sao mà người vợ đau khổ và rất đáng kính kia phải bắn tin lên đến tận tổ chức rằng cả nửa năm nay không thấy mặt chồng mình ghé về thăm nhà? Chẳng hạn có nhiều nguồn tin tố giác rằng, gần đây anh đang có quan hệ luyến ái không lành mạnh với không chỉ một mà tới hai người phụ nữ? Ngoài một người tên là Hà Thương ra, còn một người nữa tên Thanh Thuỷ chuyên chạy gỗ lậu kia là thế nào?...

Nghe đến đây thì cái đầu đang nhức ong ong của anh hết chịu nổi! Anh gay gắt hỏi lại đây là một cuộc thẩm vấn tội phạm hay là một cuộc thanh kiểm tra giữa những công dân với nhau? Nếu là thẩm vấn thì anh sẽ không nói thêm một câu nào nữa và tốt nhất lúc này là xin mời tất cả các vị trở về để chúng tôi còn lo khắc phục hậu quả. Còn nếu là kiểm tra thì những câu hỏi vừa rồi không đúng là những câu hỏi của một đoàn thanh tra, nhất là ở cái chuyện có cô Thanh Thuỷ nào đó. Vẫn hết sức gay gắt, anh yêu cầu việc gì chỉ nên khoanh gọn vào việc đó, tội vạ đến đâu anh sẵn sàng xin chịu đến nhưng quyết không nên mượn cái này để nói cái kia, rất bùng nhùng, chưa có một chút rõ ràng nào cả, thậm chí có thể còn tiếp tay cho những kẻ xấu đánh phá vào cuộc sống của bà con.

Vị phó đoàn cười nhẹ một tiếng rồi đưa ra tấm ảnh có hình của anh và Thanh Thuỷ đang lôi kéo sát kề nhau.

- Ngay cả điều này cũng không thuộc chức trách kiểm tra chứ, đồng chí giám đốc?

Một luồng điện giật mạnh kéo khuôn cằm anh xếch lên. Thế này là thế nào? Tại sao lại

có tấm ảnh này? Chả lẽ cái buổi tối đó đã có kẻ rình rập bên ngoài chụp trộm ư? Hay chính cô ta đưa mình vào bẫy để trả thù những món nợ làm ăn? Khốn nạn rồi! Tình ngay lý gian rồi con ơi! Anh chán nản nhìn đi nơi khác và lạ kỳ thay, giây phút ấy trước mặt anh không còn đoàn kiểm tra, cũng không còn những câu hỏi như móc óc, chỉ còn nỗi run sợ đến toát lạnh khí chợt nghĩ rằng không hiểu cô ấy, Hà Thương có biết chuyện tấm ảnh này không? Nếu biết, thì mọi sự đối với anh coi như là hết! Hết hẳn!

Vang lên một tiếng cười rõ lạnh. Những cuốn sổ bìa cứng được gấp lại. Những cái ghế được ảy vào gầm bàn. Đoàn thanh tra ra về khi dặn lại một câu nghe như có tiếng kim khí va nhau bên trong.

- Tạm dừng ở đây đã. Cám ơn đồng chí giám đốc đã giúp đoàn hoàn thành tốt nhiệm vụ. Còn mọi việc sau đó, tỉnh, Tổng cục và Công ty sẽ làm việc với đồng chí cụ thể hơn. Xin choà!

Những bàn tay được chìa ra. Đặt bàn tay mình vào những bàn tay đó, anh thoáng nhợn người như đặt vào chính những ổ khoá còng giá buốt. *Trên sẽ làm việc với đồng chí cụ thể hơn*... Anh hiểu những gì sẽ xảy ra sau những âm tiết tính hành chính sự nghiệp ấy. Và không hiểu sao, một lần nữa cái hình ảnh vâm vam của giám đốc Công ty Ba Vinh lại hiện lên trước mặt. Vậy là xong! Vụ cháy rừng chỉ là cái cớ để người ta rà soát lại tất cả nhằm thanh loại mình. Vậy là đời giám đốc thứ năm là cái thân anh đã được an bài và chỉ ít ngày nữa, người ta sẽ lại lấy lá lót tay dắt anh ra cổng như dắt một con thú lông lá tơ tướp, tanh tưởi. Trời ơi! Nhưng làm sao lại có thể cháy được kia chứ? Lại cháy đúng vào cái thời điểm khốn nạn ấy...

Có lẽ sẽ hoàn toàn đúng như thế như nó đã từng xảy ra như thế nếu lúc đó ngoài cổng không ầm ầm ào ào một tiếng động cơ xe Minskhow rú ga lao vào. Mọi người chưa hiểu ra chuyện gì thì cái bóng to tướng, đen mun của anh chàng dân tộc tên Ma K'liêng đã sừng sững đứng ở ngay trước cửa. Đi sau anh còn có một vài chàng trai nữa cũng to lớn, đen mun không kém. Y hệt một cú đi cặp bốn hôm nào ngoài thị trấn, chỉ khác lần này không một ai có mùi rượu trong hơi thở.

- Chào đoàn thanh tra! – Ma K'liêng nói rổn rảng như nói ở giữa núi đồi – Chào giám đốc Nguyên có cái mặt con gái! Chui cha! Ở đây vui vẻ quá ta! Có rượu uống không? Không có, để Ma K'liêng đi mua.

Đội trưởng Thuần suốt mấy ngày nay mang vẻ mặt buồn bực như trấu cắn vội đi đến, chau mày:

- Ma K'liêng! Đây không có rượu, cán bộ đang làm việc, đi chỗ khác chơi đi!

- Việc gì? Không có rượu thì có việc gì để mà làm. Việc cháy rừng phải không? Chui cha, việc vặt nhằm nhò gì?

- Không có đốt đâu. Đội trưởng Thuần hỏi tầm bậy tầm bạ rồi. Con người chớ có phải

con thú đâu mà lại đi đốt rừng đốt rú của mình. Chỉ lỡ tay làm cháy thôi.

- Ai? – Đến lượt chính vị đoàn trưởng thanh tra có giọng nói hiền hiền lên tiếng – Nếu biết, Ma K'liêng cứ mạnh dạn nói ra, không sao đâu. Ai?

Câu hỏi gieo vào không gian lặng tờ như một kíp mìn nổ chậm. Trong phòng lúc ấy đã có thêm khuôn mặt của Đoàn Thanh, Đăng Điền và mấy khuôn mặt khá quen thuộc khác nữa. Tiếng nổ ngang tàng của chiếc xe mang nhãn hiệu Liên Xô đã đưa chân họ đến đây với một sự tò mò không cưỡng được, cũng như mấy bữa nay, kể từ lúc đoàn thanh tra thứ hai xuống, cả nông trường hơn ngàn con người đều hướng về văn phòng giám đốc với tất cả nỗi thắc thỏm đợi chờ mà xưa nay chưa thấy có. Họ đều tỏ ra lo lắng cho số phận người giám đốc tận tình tận nghĩa của mình. Đoàn Thanh đứng khuất trong một góc. Vị chủ tịch công đoàn tránh không nhìn vào mắt người giám đốc. Đăng Điền lại nhìn rất thẳng vào mặt tất cả mọi người như cố moi từ đó ra một điều gì...

Chàng trai dân tộc đưa đôi mắt màu nâu như mắt trẻ thơ nhìn vào cái miệng ông thanh tra đang mím chặt rồi nhoẻn cười:

- Tui đó – Anh chỉ một ngón tay vào khuôn ngực để trần nở múi nở bắp của mình – Ma K'liêng lỡ tay ném mẩu thuốc lá làm cháy đó. Tui đến đây để nhận tội với giám đốc Nguyên. Nhận tội để lần sau không phạm lại nữa chứ Ma K'liêng không có tiền bồi thường đâu. Nếu giám đốc cứ bắt thường, bốn thằng tui sẽ xin đầu quân làm không công cho nông trường một năm, giám đốc Nguyên ưng không?

Im lặng. Đoàn thanh tra nhìn nhau. Con mắt tối sẫm của Đăng Điền lại nhìn vào đoàn thanh tra. Nét mặt của Đoàn Thanh, của đội trưởng Thuần, của một vài người đứng gần đó thoáng nhẹ đi. Họ nhìn sang người thanh niên S'tiêng với một vẻ nhìn như khích lệ, như cám ơn lại như trách móc. Tất cả đều thở phào. Thế là mọi việc trong chốc lát lại được sáng tỏ. Cháy rừng là chuyện của muôn đời. Để cháy rừng tuy là điều chẳng thể tha thứ được của một vai trò thủ lĩnh doanh nghiệp nhưng một khi cái sự cháy lại phát sinh bởi một nét vô ý mang đầy tính bản năng nguyên sơ của người dân bản địa, người dân đã ăn đời ở kiếp, đã có mặt ở chốn này hàng trăm ngàn năm trước khi có nông trường thì chả còn gì đáng để nói nữa. Họ thỉnh thoảng vẫn vô ý nữa nếu như cuộc sống nơi đây cứ vẫn tiếp tục thiếu cả nguồn sáng tinh thần lẫn nguồn ấm no vật chất thế này. Luật pháp không thể đánh vào sự vô ý. Luật bản làng cũng chưa coi cái sự vô ý đó làm trọng. Tất cả chỉ có thể cảnh cáo, nhắc nhở hay khuyên nhủ. Và còn cái chuyện xin làm không công để đền bù kia nư? Thì cũng chỉ là một cách bày tỏ sự sám hối cũng rất hồn nhiên mà nó chẳng nói lên điều gì về luật lệ cũng như về giá trị kinh tế cả. Coi như xoá trắng!

Đoàn thanh tra lại nhìn nhau một chập nữa rồi, sau khi đã kín đáo lui vào phòng trong hội ý chớp nhoáng, ông đoàn trưởng bước ra, chán ngán lắc đầu:

- Nếu người thanh niên bản kia nói đúng thì mọi việc chúng tôi tạm thời dừng tại đây và nói chung là... hả, chưa có kết luận gì hết. Chuyện vụ cháy 50 héc ta cao su này lại là chuyện thuộc về bên chính quyền và công an địa phương chứ không thuộc về thanh tra

chuyên ngành.

- Nói đúng chớ! – Chàng trai cãi rung cả yết hầu – Cái bụng người S'Tiêng nghĩ thế nào thì cái miệng nó nói ra thế ấy, cái miệng người S'tiêng không biết nói hai lời đâu. Ô... Cái thanh tra khỏi chau mày đi. Tui đã nhận tội với cái trưởng công an rồi, nhận tội với cả già làng trong bản nữa rồi. Bây giờ cái ruột tui nó đang buồn lắm đây, cái ruột nó cần phải có cái rượu rót vào thì mới đỡ buồn được. Tui đi đây. Chào tất cả. Bao giờ giám đốc Nguyên bảo tụi tui làm trả công, nói bữa sáng, bữa trưa tụi tui đến liền.

Cả bốn thân hình đen mun nhảy lên xe mềm và nhẹn như một gánh tạp kỹ rồi ù một cái, tiếng nổ pành pạch kiểu đại liên xả xuống bùn của nó trong nháy mắt đã khuất nẻo ngoài bìa lô cao su rợp mát.

Đúng lúc đó, như có một lực đẩy ma quỷ phía sau, trước sự bất ngờ của mọi người, nhất là sự bất ngờ xem chút lo lắng hiện lên trong mắt Đoàn Thanh, đội trưởng Đăng Điền vụt đi ra, cất tiếng nói rất dõng dạc:

- Thưa các đồng chí trong đoàn thanh tra cấp trên! Tôi là Điền, tuy chỉ là một đội trưởng bình thường, rất bình thường thôi nhưng với tinh thần một đảng viên, một đảng uỷ viên, tôi thấy mọi việc đã quá rõ ràng, đề nghị các đồng chí có thể kết luận được ngay để chúng tôi, nhất là đồng chí giám đốc đây còn bắt tay vào sản xuất cho kịp thời vụ. Xin lỗi! Cứ mỗi đợt thanh tra kéo dài như thế này, tiến độ sản xuất của nông trường lại bị giật lùi lại một bước. Thiệt hại này ai chịu hay là chỉ còn cách đổ xuống đầu người công nhân cạo mủ...

- Đồng chí Điền! – Tiếng vị phó đoàn có dáng người cao lớn và nước da ngăm ngăm đen kiểu Bao Thanh Thiên cắt ngang – Đây không phải là phận sự của đồng chí. Chúng tôi làm việc có quy trình, có bài bản, chấp hành lệnh cấp trên mà làm nhằm trong sạch nội bộ, chúng tôi đang làm việc với giám đốc của đồng chí chứ không phải với một đội trưởng quấy nhiễu để đồng chí có thể nói năng tuỳ tiện như thế.

- Rõ! – Đăng Điền vẫn không thay đổi chất giọng, thậm chí tiếng nói còn căng hơn – Nhưng không thể vì bất cứ một chi tiết nhỏ chỉ mang tính hiện tượng nào đó cũng được nâng lên thành quan điểm, thành bản chất để rồi cuối cùng là được cái gì ngoài cái cách nhìn nhau sẽ méo đi một khi các đồng chí đi khỏi đây...

- Điền! – Vũ Nguyên nhắc khẽ - Thôi, không nói nữa! Cái cậu này thật...

- Tôi lấy ví dụ - Đăng Điền vẫn nói – như chuyện cái cô Thanh Thuỷ chuyên đi xe gỗ lậu kia chẳng hạn. Cô ấy là ai và đồng chí giám đốc đây là ai mà lại có thể ghép hai con người hoàn toàn trái ngược nhau vào một giuộc như thế được. Đây! – Anh ta cầm tấm ảnh đang đặt trên bàn, giơ lên ngang mặt, phía có lường ánh sáng chói gắt dọi vào – Không cần phải là người biết nghề mà chỉ cần tinh mắt một chút thôi đã cũng đủ để kết luận ngon choét rằng, đây chính là một tấm ảnh ghép, ghép rất trắng trợn. Là người chụp ảnh hai chục năm nay, tôi có thể cam đoan như thế. Hết!

Anh ta *Hết* một cái gọn hơ rồi lẳng lặng rảo chân đi ra, đầu ngẩng cao, ngực ưỡn thẳng, gió bay mái tóc, trên trán lấm tấm những giọt mồ hồi kiêu hãnh như kẻ tuẫn đạo vừa làm xong một sứ mạng tông đồ. Người ta nhìn theo con người đó và lạ chưa kìa, cứ như là một trò chơi của số mệnh, rào trọi những căng thẳng, những nhức nhối của cuộc thanh tra thanh lại vừa qua bỗng chốc tan biến như những chiếc bong bóng đang nổ vỡ ngoài sân.

*

**

Nhưng nào có ai biết cái con người vừa cho nổ một quả bom dũng cảm trước cửa quyền, vâng, đúng là Cửa của uy quyền một thời chứ không thể gọi là cái gì khác, cái con người vừa hiện thân là biểu tượng của lòng trung thực kia lại đang ngồi uống rượu một mình bên suối vắng. Hắn uống vì cay đắng, vì trời già đều giả, cho đến phút chót lại chơi khăm hắn một vố không sao lường nổi, uống vì sức mạnh tự nhiên của đối thủ của mình và uống cũng chỉ để mà... uống, thế thôi.

Vậy là chỉ trong vòng chưa đầy một nă, hắn đã trên hai lần nếm mùi thất bại tê dại. Sao thế nhỉ? Sao mọi chiêu thức của hắn tung ra lại cứ như có một vị thần linh quái gở nào giơ hồ lô hút chặt! Rốt cuộc hắn chỉ nhận lại sự tã tượi về mình còn cái thằng người kia vẫn sống nhơn nhơn, sống ngon lành hơn. Cái thằng người mà một khi đã tạc được hình ảnh của nó vào lòng dạ của hơn ngàn sinh linh, trong đó có cả những sinh linh vận khố bốn mùa lấy ăn nhậu làm vui thì thằng người đó đã bỏ hắn một khoảng cách khá xa mất rồi.

Không! Những câu nói của hắn vừa rồi không phải là những câu nói rút ra từ gan ruột, từ lòng thành hay từ sự ân hận muồn mằn mà ối kẻ đang tưởng như vậy. Còn khuya! Rất đơn giản như đàn ông thích nhìn ngắm thân xác trần truồng của đàn bà. Chẳng qua là vào giây phút chót hắn quyết định tung con bài tấm ảnh ra để nhằm cùng một lúc hạ gục ba mục tiêu: Vũ Nguyên, Tuấn Tử Thần và Hà Thương nhưng với sự xuất hiện bất thần của gã mọi rừng kia, hắn biết rằng mọi việc như thế là coi như đã gói lại và đã gói rồi thì cái chuyện tấm hình kia trước sau gì rồi cũng sẽ lộ ra. Cũng lại rất đơn giản: Thằng Vũ Nguyên dứt khoát sẽ đi hỏi cái ả có hình chụp chung với mình tại sao lại thế? Ả sẽ tông tốc nói ra cái thời điểm mà hắn lẻn vào. Thế là, thằng ngu nhất cũng bám được vào cái logic hình sự chết giẫm đó để kết luận là ai. Và như vậy, đối thủ thì trắng án, trắng án cả thằng Tử Thần chiêu hồi, cả ả đàn bà nhức nhối, chỉ có hắn là lãnh đủ. Cách tốt nhất lúc đó là đóng vai giả hiệp sĩ, ngầm chấp nhận sự thua bại nhưng hy vọng vẫn còn vớt vát được chút gì ngõ hầu chờ dịp mai phục về sau. Theo sách binh thư mà có đôi lần hắn võ vẽ đọc được ở vỉa hè góc chợ những ngày tha thẩn nào đó thì hắn đã thực hiện một cú chuyển bại thành thắng hay ít nhất cũng chuyển bại thành hoà chứ không chịu đứng trơ mắt ếch phơi bụng ra.

Hắn ngửa cổ dốc hết phần xị còn lại. Rượu uống một mình làm cho hắn tỉnh ra nhưng lại làm cho cõi lòng hắn luênh loang trống vắng thêm. Trời ạ! Giá lúc này có một thằng bạn tri kỷ để uống, để được xổ ra mọi chuyện thì đỡ biết bao nhưng... đời hắn từ lâu lắm rồi, có lẽ từ hồi bé, hắn đã có một thằng khốn nạn nào gọi là tri kỉ đâu. Hồi chiều hắn đã lại tính tìm đến Đoàn Thanh, chí ít thằng cha mắc dịch ươm hèn này cũng còn có cái tương

đồng để nghe để nói nhưng rồi lại thôi. Với bản chất thích cầu an, lúc này lão ta đối với hắn là hoàn toàn vô tích sự. Chỉ có một cú hích thật dữ dội nào đó liên quan đến bát cơm manh áo của lão thì mới mong cái lão đặc chất nhà nông ăn no vác nặng này mới đúng hẳn về một chiến tuyến với hắn được. Nhưng không sao! Rồi nhất định lão phải đứng. Không thể không đứng. Tiếu cha gì dịp.

Chán chường, hắn định đứng dậy đi trở về nhà. Nhưng rồi chính cái gọi là Nhà ấy cũng khiến hắn nhợn mình. Lần đầu tiên hắn bỗng cảm thấy một cách rõ ràng về cái sự buồn tênh tang trong căn hộ rộng dài của mình. Và cũng lần đầu tiên hắn chợt thèm có một bóng dáng đàn bà gọi là vợ lẩn khuất ở trong đó. Ít nhất cũng có một thực thể để trò chuyện, để mắng chửi, để nếu điên tiết lên có thể động cho vài cái bạt tai. Chao ôi! Giá như bây giờ có một thằng dở người nào đó đến đây để động cho mấy cái bạt tai thật thì đầu óc cũng phần nào đỡ bứt rứt như đang có một đàn đỉa trâu chui vào chúi mỏ gặm cắn thế này.

Nhưng quả là không may cho hắn! Bạn đâu không thấy, vợ đâu cũng không thấy, chỉ thấy một tiếng xe máy đang pình pịch phóng đến gần. Lại bốn anh chàng do đỏ trên một chiếc Minskho đang ngoằn ngoèo lượn lách qua những hàng su. Như chợt tìm ra nguyên nhân của mọi nỗi ê chề đang tàn phá thân thể mình, hắn bật đứng dậy, dạng chân, tay chống nạnh, lông mày xếch lên, quát rất hách:

- Thằng Ma K'liêng! Mày bảo mày không biết nói hai giọng nhưng hà cớ gì cái đám cao su ấy mày không đốt lại dám nhận là đốt hả?

- Không có hai giọng đâu, vẫn một giọng thôi đấy – Anh chàng cũng chạng chân, khuỳnh tay trợn mắt nhìn trở lại – Mấy thằng người Kinh chúng mày không tốt với nhau, vậy thì tao phải chọn cái thằng tốt hơn để đứng về phía nó chứ. Vẫn một giọng chứ.

- Tức là mày thừa nhận chuyện vừa rồi là mày nhận xằng?

- Được! Nếu tao nói tao nhận xằng thì mày có dám nhận là chính tay mày đốt không? Dám đổi không?

Đăng Điền ớ người trong khi chàng trai cất tiếng cười kinh động cả rừng. Tiếng cười vẫn hồn nhiên hoang mạc nhưng đôi mắt màu xám tro lại ánh lên vẻ ranh mãnh như đã hiểu đã biết tất cả. Đăng Điền xuống nước, làu bàu:

- Đi đi cho khuất mắt, mấy thằng thối thây!

- A... Cán bộ nông trường chửi dân là thối thây nhé! Chính cán bộ mới là thối thây. Phải cho cán bộ xuống nước làm một bụng để cho đỡ thối nhé! Thối quá!

Đăng Điền chưa kịp hiểu anh chàng định nói gì thì toàn thân đã bị nhấc bổng và liền đó là một cú đập ngực rát bỏng vào mặt nước... Hắn còn đng cố ngoi ngóp chuồi lên khỏi lòng suối thì cả bốn chàng trai đã lên xe oằn oèo đi khuất vào bìa lô sau khi để rớt lại phía sau những tiếng cười thật sảng khoái.

Ướt lướt thướt, khi hắn sắp bám lên được đến bờ thì một tiếng xe máy khác lại trờ tới. Và một bàn tay có những ngón tay thon mảnh, trắng xanh như tay con gái chìa ra trước mặt vẻ như muốn giúp hắn leo lên. Hắn ngước nhìn: Khuôn mặt thanh thoát của giám đốc Vũ Nguyên đang tươi cười nhìn xuống hắn.

- Cái cậu này làm cái gì ở đây thế này? – Tiếng nó cũng rất tươi.

- Tôi... tôi tính kiếm mấy con cá đêm nay về nhậu chơi.

- Thôi, khỏi đi! Đêm nay mình sẽ đãi cậu, đã cậu một chầu rượu say chết bỏ. Mình đến nhà tìm, không thấy. Xuống đội, cũng không thấy. Ai dè ông đội trưởng lại đang lặn hụp ở đây. Nào lên xe! Ra hẳn ngoài thị xã. Chiều nay mình cũng muốn đi đâu xa xa một tý.

- Tôi... tôi phải về nhà thay quần áo.

- Khỏi thay. Gió này, ngồi một lúc là khô.

Đăng Điền không còn cách nào khác, đành miễn cưỡng ngồi lên, cố làm ra bộ bình thản hỏi vớt một câu để thoát ra khỏi cái cảm hứng nam dại muốn đưa tay xiết cứng lấy cổ gã đàn ông ngồi phía trước kia cho đến vỡ mạch máu, cho đến đứt lìa ra:

- Nhân dịp gì mà bữa nay giám đốc có vẻ chịu chơi xả láng vậy?

- Nhân dịp khẳng định được một tấm lòng bè bạn.

- Chuyện vặt! Ở vào trường hợp ấy, chắc ai cũng phải làm thế.

- Nhưng không phải ai cũng biết cách nói đúng lúc đúng chỗ, đúng vào huyệt mạch như vậy/

Chưa đúng đâu anh bạn đẹp mã ạ! Đăng Điền giấu một cái nhếch mép vào lưng người cầm lái. Huyệt mạch anh bạn nó nằm ở chỗ khác kia, cái chỗ mà thằng này đang dò tìm, và một khi đã dò được là bấm cái chết ngay chứ chẳng có thời gian để đi đãi nhau một chầu chết bỏ như thế này đâu. Đãi... Đãi cái gì thế nhỉ? Đáng lẽ tôi đã để mặc anh bạn chết cháy đen như chó nướng ở giữa rừng rồi ấy chứ, vậy mà không hiểu sao tôi lại đâm đầu vào cứu? Tại sao? Tất nhiên là đếch phải vì cái tình thương yêu giai cấp, tinh thần đồng đội như anh bạn vẫn rao giảng rồi. Còn khuya. Ở cái xứ mạng người rẻ như mạng giun mạng dế này, làm gì có những khái niệm sang trọng đến thế. Nhưng tại sao?

Giây phút ấy hắn chợt thoáng người nhận ra một điều thật trớ trêu ở tận hút hoẳm lòng hắn, trớ trêu đến nỗi hắn cũng không còn hiểu ra tại làm sao nữa. Đó là, hắn vừa hận Vũ Nguyên nhưng lại rất cần Vũ Nguyên. Bản thân con người và những việc làm của Vũ Nguyên chưa đủ để hắn hận tràn hông đến mức muốn huỷ diệt như thế, nhưng một khi ở con người đó bỗng dưng lại hội tụ tất cả những yếu tố gợi lên mọi bất hạnh và thu thiệt cay đắng trong đời hắn thì đúng là hắn không thể chịu nổi. Không thể chịu nổi nhưng hắn lại cứ thích chịu, muốn chịu. Vừa ghê sợ lại vừa đam mê. Vừa căm ghét lại vừa kính trọng. Tức

là ở một phần nào đó, trong con người kia có hắn, trong hắn có con người kia. Vũ Nguyên là cái phần sáng mà hắn không có, hắn là cái phần đen mà Vũ Nguyên muốn dứt ra. Cả hai đều nằm chung trong một cơ thể. Phải chăng vì thế mà vào những khoảnh khắc hiểm nghèo nhất, cái phần đen là hắn lại không thể để cho cái phần sáng là con người kia, cũng là hắn phải tức tưởi biến đi. Phức tạp! Phức tạp quá!

Đúng là cuộc đời chó thật! Sao không cứ rạch ròi một là một, hai là hai, trắng là trắng, đen là đen cho dễ sống nhỉ? Hắn định cười gằn tiếng nữa nhưng mảng lưng tròn trịa kiểu lưng con gái của kẻ ngồi trước đã gần như bịt và lấy miệng hắn.

Xe đang đi bỗng dưng khấc lại. Trước mặt hai người là một vườn su non được trồng khá thẳng thớm, cây nào cây nấy cứ mỡ ra như có thể ngắt r chấm muối nhai ghém được. Và đứng chắn giữa đường là một người đàn ông cụt tay đang giơ rộng cánh tay còn lại lên: “Chào giám đốc! Chào đội trưởng! Các vị đi đâu thế này? Vào tao nhậu cái đã, nhậu để mừng thằng Nguyên thoát chết, mừng chuyện nó sắp thăng quan tiến chức luôn, nào, zô! Mấy thằng thương binh tật nguyền cũng thường nhắc tới các cậu” Đăng Điền làm bộ ngó nghiêng vườn cây, không trả lời. Chỉ có Vũ Nguyên lên tiếng: “Thương binh như mấy cha, người lành lặn còn chạy xa. Nói đùa, mới có ít ngày không qua đây mà vườn tược của ông đã lấn lướt cả vườn tược của nông trường quá xá rồi đấy ông Hải ạ! Kiểu này không khéo công nhân của mình lại nhao ra làm tiểu điền tư nhân hết như mấy ông thì bỏ mẹ!” “Thì bảo họ đổi. Bọn tao sẵn sàng ngay. Nó gì chứ được mang danh nông trường viên của nông trường Vũ Nguyên cũng oách lắm chớ, ba cái dân tự do như tao tính làm gì. Thôi, zô! Mấy đứa vừa bắn được con chim béo lắm!” Vũ Nguyên móc túi lấy gói thuốc lào quẳng cho bạn rồi khước từ, hẹn lần sau sẽ đến nhậu cả ngày.

Chiếc xe bon tiếp trong cái nhìn vẫn rất âm u của kẻ ngồi đằng sau găm vào đầu kẻ ngồi trước...

14

CÓ MỘT TỜ BÁO Ở THÀNH PHỐ ĐƯA TIN, ĐÚNG LÀ ĐƯA tin vì cả bài chỉ nằm khiêm nhường trong một cột báo ở chân trang:

"... Một tin đáng mừng trong ngành cao su là nông trường X., cái nông trường mới cách đây có ba năm còn đứng chênh vênh trên miệng vực của sự phá sản thì hôm nay không những đã hoàn toàn gượng dậy được mà còn đang dẫn đầu toàn Công ty về sản lượng, về cuộc sống của công nhân và về các mặt an ninh xã hội. Để làm được điều đó, nông trường đã cho áp dụng quyết liệt hàng loạt các quy chế mới trong đó nổi lên như một yếu tố tiên quyết là giải phóng sức lao động của con người trên thể thức Khoán. Một khi vườn cây đã khoán cho họ, tốt xấu phụ thuộc vào họ thì mặc nhiên họ sẽ coi vườn cây chính là cuộc sống, là hạnh phúc, là buồn vui đời thợ của mình.

Đến với nông trường hôm nay, cái ước mơ sinh tồn ngàn đời của người cạo mủ đã thành hiện thực. Mỗi ngày ra lô là một ngày hội. Mỗi tháng lĩnh lương là mỗi lần cảm thấy rõ rệt nhân cách, nhân quyền của mình lại được bảo hành thêm một bước. Nông trường đã có trường cấp hai, có trạm xá hai mươi giường, có bốn khu vực nhà trẻ cho bốn đội, có đường trải nhựa nối thẳng lên thị trấn thị xã, có điện thắp sáng vào từng căn hộ công nhân, những căn hộ đã được ngói hoá trăm phần trăm và điều đáng nói nữa là không còn một ai ra lô phải đi bộ, hầu hết họ đã sắm được xe máy và chí ít cũng chở nhau trên một chiếc xe máy phóng ngược gió, nếu trên người họ không có bộ đồng phục màu xanh thì ta rất dễ lầm tưởng rằng đó là một đôi bạn tình đang trên đường đi picnic ngày chủ nhật..."

*

**

Mưa. Thế là lại đi tong một ngày mủ vì mưa nữa rồi! Chưa ở đâu mà những cơn mưa trái giờ lại rơi thuốc tháo vào nỗi niềm con người như ở trong những cánh rừng sợ nước nơi đây. Vũ Nguyên từ phòng tắm đi ra, môi miệng còn trắng xoá bọt thuốc đánh răng, ngao ngán nhìn qua tấm của sổ lên trời. Bầu trời vẫn mờ mịt, sũng nước và chai ly dày đạn. Chính lúc đó Hà Thương gõ nhẹ cửa, bước vào.

- Tôi đến chào giám đốc để đi.

Tiếng cô khẽ khàng mà bên tai lại nghe có tiếng đổ bể xoang xoảng!

- Hồi hôm tôi có đến chỗ em hai lần nhưng... em đều không có nhà.

- Tôi đi chào mọi người... Chả gì cũng ngót nghét hai năm cùng ăn cùng làm.

- Chỉ riêng tôi là không có được cái may mắn ấy – Tiếng anh chát đắng.

- Anh Nguyên...

- Không sao! Chỉ tiếc là tôi chưa kịp nói với em một điều gì thì em đã lại ra đi.

- Chính anh cũng sắp đi.

- Đi hết. Đi ráo. Tốt thôi. Rút cục, từ ngày về đây, những cái gì ở ngoài mình thì hình như mình đều làm được cả. Nhưng những cái gì ở trong mình, cái cần thiết nhất thì lại...

- Trời sắp mưa rồi... Năm nay mưa có vẻ đến sớm.

- Rồi em có trở lại đây nữa không?

- Có thể có... cũng có thể không. Do trên. Nhưng nhất định Thương sẽ vẫn trở về với rừng su. Trót gắn bó, buồn vui với nó rồi. Bố Thương cũng nằm xuống ở đây. Mẹ Thương trước lúc nhắm mắt cũng muốn như vậy.

- Thương... Tôi thấy dạo này nước da em xấu quá! Lại gầy rộc đi nữa... Em có ốm đau, bệnh tật gì không?

- Tám giờ Thương phải đi rồi.

- Bây giờ là tám giờ kém năm... Tôi có được đưa em ra bến xe không?

- Không cần đâu. Có rồi... Anh ấy sẽ đưa Thương về thẳng Công ty.

- Ai?

Một cái nhướng nhìn. Anh nhìn theo và một chút nữa đã không tin ở mắt mình... Một hình hài đàn ông cao to ngồi trên chiếc xe phân khối lớn hiện ra đen rám ngay ngoài cổng: Tuấn Tử Thần!

- Tức là em...

- Vâng!... Xin phép giám đốc! Giám đốc ở lại mạnh giỏi. Và mai mốt có lên trên đó, cũng chúc giám đốc mạnh luôn! Anh Nguyên... - Cô đặt cuốn sổ bọc kỹ trong gói giấy nilong, phía trên có một mảnh giấy gấp đôi đã cầm sẵn nơi tay từ nãy, đặt nhẹ lên bàn, nói lướt – Lúc nào thấy tiện, anh đọc chơi. Coi như của một nhân viên dưới quyền gửi lên sếp.

Vũ Nguyên lặng người. Anh không nghe thấy gì, không nhìn thấy gì nữa! Chiếc xe phân khối lớn và con người ngồi trên đó kia đã giáng một bao tải đá vào giữa mặt anh... Nếu như còn rơi rớt lại một chút gì từ cái ảo ảnh nhức nhối buốt đang biến đi cùng với tiếng rồ máy phũ phàng đắc thắng ấy thì đó chính là một ánh mắt đàn bà nhìn lại. Một ánh mắt cũng mở to, trống trải, vô hồn như ánh mắt của thằng bé buổi sáng bước vào xe bít bùng sau này. Mở to... Mở to... Và chỉ mở to... Thế thôi!

Thì ra là vậy đấy! Vũ Nguyên đóng sầm cửa lại. Đóng rất mạnh như sợ rằng nhỡ nó bật

ra, anh sẽ mụ mị lao theo mà không kìm được lòng mình. Khốn nạn thay cái ma quái kinh dị trong tim đàn bà! Nếu hcir cách đây nửa phút có ai nói rằng cô ấy và gã đàn ông kia chính thức thuộc về nhau, đi với nhau, thì chắc chắn anh sẽ cười phá lên. Vậy mà... Bây giờ mới thật là mất! Mất hẳn! Mất tiệt! Mất hút trong cái lưng vâm vam, gầm ghì, đẫm mồ hôi của con đực mà con cái đang e ấp úp mặt vào. Gã đàn ông chiến bại trong anh tan rã. Tan rã như thể chưa bao giờ từng nếm mùi tan rã như thế! Khốn nạn thay tình đời! Cái cao thượng, cái hỷ xả, cái đứng trên chưa hẳn đã là cái chiến thắng. Đôi khi, không, rất nhiều khi cái nhục nhã, cái thấp hèn, cái thua bại của thằng đàn ông lại thoả mãn được tính khí thích chở che, lòng trắc ẩn của một con đàn bà có trái tim đen tối.

Vô tình chạm mắt vào cuốn sổ quăn queo đặt trên bàn, không hy vọng, không hồi hộp, cũng không thảng thốt cầu mong chút gì vào cái nội dung ẩn chứa bên trong nó, anh rút ra mảnh giấy nằm riêng rẽ phía trên lên... những quen chữ quen thuộc, những con chữ liêu xiêu đã in sâu vào nỗi nhớ nhưng lại không phải là những con chữ cứng quẻo của lá thư vô chủ khuyên anh đừng nên vội triển khai quy chế mới ngày nào...

"... Đừng buồn em! Số phận anh và em đã chót dở dang như vậy rồi, có cố hàn gắn, cố nối lại cũng chẳng được đâu, chỉ chuốc thêm đau khổ. Trước mắt ở cương vị mới, anh có nhiều việc phải làm và em, em cũng đã có kế hoạch riêng cho cuộc đời em. Nếu còn chút gì nghĩ đến nhau, em chỉ muốn nhắc anh một điều một điều có thể là rất vớ vẩn đối với anh nhưng em lại không thể không nói, bởi có lẽ không ai hiểu anh hơn em. Đó là, càng lên cao anh càng phải giữ gìn. Ở trên đó chắc chắn sẽ rối rắm, phức tạp hơn dưới này, người tốt không ít nhưng kẻ xấu cũng rất nhiều. Anh càng làm tốt, họ càng đố kị, anh càng sống thẳng anh càng có thêm kẻ thù. Mà anh thì... bao giờ anh mới hết được cái tật kiêu hãnh thái quá, cái tật cả tin, nhẹ dạ và nể nang cả làng? Tệ hại hơn là anh không chịu nổi ai ghét mình vì thế mà anh luôn lấy cái thu phục nhân tâm làm đầu. Người ghét anh chơi xấu với anh thì chiều anh chiều chuộng, anh cất nhắc, người tốt với anh anh lại bỏ qua. Anh có biết rằng, làm thế, kẻ xấu cứ tiếp tục chơi xấu, còn người thân mỗi ngày mỗi dần xa lánh anh, như xa lánh một sự phản bội".

"Trong cuốn sổ này là tất cả những gì em ghi lại được về nghề, về cây trồng và cả những đề nghị cụ thể của em. Có thể là rất ngây ngô trước anh nhưng cũng mong anh để mắt ngó qua, biết đâu sẽ có một điều gì đó lọt được vào đầu..."

"Dặn thêm anh: Cạnh lán em có mấy khóm cây Trinh nữ Hoàng cung em mới trồng, đang lên tốt lắm. Nghe đâu người ta nói chữa tim mạch rất hiệu nghiệm mà tim mạch của anh thì... Thỉnh thoảng anh ra ngắt về xao lên mà uống. Anh nên nhớ anh cũng không còn trẻ đến nỗi cứ mãi coi thường bệnh tật được đâu..."

Gừ lên một tiếng trong cổ như tiếng mèo hen, anh xé vụn miếng giấy ném tung toé ra ngoài mưa. Những vụn giấy trắng bay chấp chới trong màu xanh cao su như những ánh ma chơi ranh mãnh, tráo trở, phản bội! Họ bị tôi phản bội, các người bị tôi phản bội hay chính cô đã phản bội tôi? Một sự phản bội tồi tệ nhất trong các hành vi phản bội một khi cô lại cố tình dẫn cái gã đã có lần định giết cô đó đến trước cửa nhà tôi như một sự giễu vào mặt.

Một người tráo trở như cô mà giờ phút bất nhân nhất lại vẫn có thể giở giọng đạo đức khuyên nhủ cái này cái nọ được ư? Giả dối! Đê tiện! Khốn nạn! Tiện tay anh lia luôn cuốn sổ vào gầm bàn, gừ lên một tiếng nữa. Thưa cô, không còn cô, không còn sự yêu thương và nỗi thống khổ tột cùng từ cô mà ra thì thử hỏi ba cái cây trồng cứng queo này nào còn ý nghĩa gì. Tôi căm thù cô.

Anh bỗng thấy tim mình nhói đau thật sự. Một cái nhói đau mà trước đây anh chỉ cảm thấy nó còn hết sức lờ mờ không rõ hình hài.

- Thưa anh Hai...

Một tiếng nói nhớt nhầy êm dịu vang lên ngay sau lưng. Anh quay lại: Đăng Điền! Anh cau mày! Lại đến không đúng lúc rồi! Và tại sao cậu ta lại xuất hiện vào những lúc không nên xuất hiện như thế? Nói chung là anh không thích cái tiếng nói này và cũng chẳng mấy ưa cái kiểu nhìn này, cái kiểu nhìn xeo xéo không rõ sắc màu thường chỉ có ở những con người kín bưng, khó hiểu nhưng anh lại cần nó, rất cần nó, vì đại thể mà không thể không cần đến nó.

- Anh cho gọi tôi? – Dường như đoán được cái gì ẩn sau đôi lông mày ấy, Đăng Điền càng mềm giọng – Nhưng có lẽ anh đang bận, anh cho phép để khi khác...

- Này! Sao đối với tôi, cậu cứ nói mãi cái giọng quá xa cách, quá giữ gìn như vậy nhỉ? Nghe mệt lắm!

- Dạ... Quen rồi anh Hai! Vả lại, trên ra trên, dưới ra dưới, giám đốc là ông chủ, tôi muốn như thế.

- Ngồi xuống! Nước pha rồi đó, cứ rót uống tự nhiên. Mình gọi cậu đến đây có hai việc. Việc thứ nhất...

- Dạ, xin anh Hai cứ nói! – Mắt hắn khẽ nhìn xuống.

- Sau cái chuyện cháy rừng vừa rồi và sau một số chuyện rắc rối khác, cũng có người nói mình nên nhìn nhận lại cậu, bởi vì... Nhưng mình không tin. Ở đời, chẳng lẽ cứ sau mỗi lần đụng chuyện lại đem lòng nghi ngờ nhau, nghi ngờ tất cả thì thử hỏi sống thế nào nổi.

- Dạ... Biết đâu họ nói đúng – Mắt vẫn nhìn xuống nhưng tiếng nói đanh lại.

- Sao? Cậu nói cái gì?

- Giữa thế giới lổn nhổn những đố kỵ và hoài nghi tất thảy thế này, tội lỗi nào cũng có thể xảy ra cả. Hơn nữa, nói điều này xin anh bỏ quá ngay cái cách anh nói câu vừa rồi cũng đã là một hành vi kết tội rồi. Nếu có gì, xin anh và ban giám đốc cứ thẳng tay.

- Cái cậu này! – Giọng anh chợt trở nên bối rối – Nếu tôi có nghĩ cái gì về cậu thì tôi đã không mất công gọi cậu lên đây, hiểu chưa?

- Em cảm ơn anh.

- Lại, lại cái giọng! Cậu nghe này, tuần sau tôi sẽ rời khỏi đây theo sự điều động của trên chắc cậu đã biết?

- Dạ, tôi cũng nghe mang máng. Xin chúc mừng anh! Thật ra, cái chức phó giám đốc Công ty đáng lẽ phải đến với anh lâu rồi, chứ không phải chờ đến tận bây giờ.

- Cái đó là chuyện tổ chức, nói làm gì. Chuyện của cậu bây giờ là sẵn sàng tạm quyền thay tôi làm nốt công việc.

- Tôi?... Thay anh?

- Chẳng còn ai khác.

- Không được đâu. – Tiếng nói hắn bắn toé – Thiếu gì người hơn, ví như anh Đoàn Thanh chẳng hạn. Hơn nữa, dù có vậy thì tôi cũng không bao giờ dám hỗn hào ngồi lên trên anh ấy. Không được đâu!

- Đây không phải là chuyện trên dưới. Nó là chuyện trách nhiệm, chuyện mất ăn mất ngủ, chuyện khốn khổ khốn nạn chứ bổ béo gì. Thứ hai, anh Thanh lên trên cũng sẽ điều đi đảm trách một công việc khác thích hợp hơn.

- Thế là tan nát hết à? Nông trường mới ăn lên làm ra được ít ngày, mọi việc mới tạm đi vào thế ổn định, đang vui...

Giọng hắn ngột ngạt như sắp khóc và rồi hắn khóc thật. Nước mắt nước mũi nhều ra đàng hoàng. Chính anh cũng không còn nhận ra hắn nữa!

- Mấy ông trên chơi thế là ác. Ba năm trời về đây, anh đã trở thành một vị thánh trước bà con. Nhờ có anh mà cả rừng cây, cả cuộc sống này đã hoàn toàn thay đổi. Tối mặt tối mũi, lúc này trời mới hơi hửng lên được một tí, anh đã được đáp đền, được xả hơi chút gì đâu mà đã phải đi! Như thế là không công bằng. Và nói thật nhé – Hắn đứng thẳng căng – Nếu đã tính đưa anh lên thì tại sao họ không đưa bén lên thẳng giám đốc thay đứt cái lão giám đốc cổ kính kia đi mà lại còn bịa đặt phó mới phiếc? Phó là khi có khi không, là thứ đệm, là thích thì để mà không thích thì thôi, ba vạ, cả như tôi là tôi không thèm lên, cứ ở lại đây, đầu gà hơn đuôi voi. Tôi là tôi... - Hắn đứng sững vì chợt nhận ra hình như hắn đang tông tốc thổ lộ chính những ấm ức bao lâu nay của lòng mình và cũng vì chợt nhận ra cái nhìn của Vũ Nguyên bỗng hơi tối lại – Xin lỗi! Tôi quá lời...

- Ôi dào cái cậu này! Chuyện tổ chức lằng nhằng cậu biết đâu mà nói. Điều cậu nói có thể đúng cả, còn hơn thế nữa nhưng không nhất thiết sự việc nào cũng toàn nhìn mặt trái, nhìn vậy nó sẽ đen tối cái đầu của mình đi làm sao sống nổi.

- !!!

- Trước mắt là cậu tạm quyền, sau này nếu làm tốt, sẽ có bổ nhiệm chính thức luôn. Nhưng vì quý cậu, và vì ít nhất cậu cũng đã hai lần đối xử tốt với tôi, thậm chí cứu mạng tôi, chính thế mà tôi không thể không dặn cậu điều này...

- Dạ! Em út, có gì anh Hai cứ dạy bảo.

- Cậu nói chung có năng lực, thông minh, tháo vát, tận tuỵ, làm việc gì là làm đến cùng đó là cốt cách cần có của một người quản lý, nhưng trong cuộc sống vẫn có cái gì khó hiểu, hơi thu vào trong quá. Lúc tỏ ra quá dễ dãi, lúc tỏ ra rất độc đoán chuyên quyền, dễ gây hiểu lầm lắm không cần thiết. Ngoài ra trong sinh hoạt, tiêu pha tài chính cũng nên chừng mực lại. Người khác không sao, nhưng chỉ huy lãnh đạo lại phải giữ gìn.

Giữ gìn con mẹ mấy ông à! Điền đã thấy nóng mặt, muốn vặt lại một câu nhưng rồi cố nén bằng cách đưa ly nước lên miệng uống ực một cái. Con tườu! Thà ông cứ quát mắng rủa xả, đánh vào mặt còn hơn là cứ nói đi nói lại cái giọng dạy dỗ cha bố thế này, muốn ói máu lắm! Hắn lại quơ chén nước uống ực cái nữa.

- Dạ! Anh tin tôi đi! – Cái cười hiền như trong tu viện – Vị trí nào tác phong ấy. Tất cả những cái đó tôi đã nhận ra và sẽ kiên quyết sửa để không làm anh buồn.

- Mình không muốn mình đi rồi, ba bảy hai mối ngày người ta lại buộc phải điều người khác xuống. Thôi, về đi và nghĩ cho kĩ điều mình vừa nói, nhưng nên nhớ là chỉ có nghĩ đi mà không có nghĩ lùi đâu đấy. Mình muốn ngồi lại một mình. Chiều này nếu không mắc bận, tôi mời cậu đi làm vài ly. Tôi... Tôi cũng có điều muốn nói.

- Dạ! Chiều em sẽ đón anh. Tôi xin phép!

Đăng Điền bước ra sau khi chém một cái nhìn rất nhanh còn đôi mắt vẫn còn nguyên cái vẻ thẫn thờ của Vũ Nguyên. Hắn bất giác cười nhạt. Anh bạn chắc đang nghĩ rằng cái thằng tôi phải cảm động lắm với cái sự cất nhắc đề bạt ấy của anh bạn? Không có đâu. Chuyện vặt! Tôi đang nghĩ đến một chuyện khác kia. Đó là chuyện anh bạn vừa bị một vố choáng óc chắc còn lâu lắm mới hoàn hồn. Cuộc đời chó má nhưng đôi khi cuộc đời cũng công bằng, làm được một tí việc, cất nhắc lên được một tí chức nhưng cái quan trọng nhất lại mất tiệt! Mất cả tình yêu lẫn con người cô em xinh tươi. Hắn cũng mất, mất cô em xinh tươi nhưng hắn không đau. Bởi lẽ có bao giờ được đâu mà biết cái sự đau của mất. Nhưng lại đau kiểu khác, có khi lại đau hơn. Cái đau kèm theo cái nhục của một thằng không có gì để mất, tức là trắng tay! Há há! Hắn cười lên thành tiếng giữa đoạn đường vắng. Thì ra anh bạn cũng chỉ là một thằng không những dại gái mà còn dại đời. Đang làm vua một vùng lại đâm đầu đi phò cho một thằng cha bụng to hơn óc thì thử hỏi còn sướng nỗi gì hay chỉ chuốc thêm tội thêm nợ. Sướng! Điều này vừa nãy là hắn nói thật lòng lâu lâu cũng phải thật lòng một cái cho khỏi quên đi chứ, may mà thằng đần này không cho vào tai, nó cho vào, nghĩ lại, quyết định không đi nữa thì mình bỏ mẹ! Há há!

Được một đoạn, hắn tìm một vạt cỏ thật xanh thật mịn ẩn sau trong lô ngả người nằm xuống. Cỏ đã khô nhưng lá còn ướt, thây kệ, hắn đang khoái những giọt nước mưa đọng lại

trên cành cao, thỉnh thoảng lại tí tách nhỏ xuống đầu, xuống cỏ gợi lên những cái hôn ẩm ướt của giống cái đa dâm, đa tình sau cuộc truy hoan chóng vánh và tức tưởi. Mẹ khỉ! Nói cho cùng hắn đâu có để tâm lắm cái gọi là thay chân như cái gã đần kia vừa nói. Dẫu rằng bao năm nay, bao vui buồn đau khổ xảy ra trong gã cũng chỉ là vì cái thay chân khốn kiếp này. Nhưng phải thay kiểu gì chứ thay mà chỉ là thứ kế thừa, thứ ăn theo, làm cái kẻ bước tiếp con đường đã rộng mở ngon lành của kẻ khác thì hắn đâu có màng. Hắn muốn thay từ đống tro tàn đổ nát để tôn vinh và khẳng định mình. Thay kiểu này chỉ tội làm mồi cho bọn thối mồm xía vào.

Nhưng lại không thể không thay. Cái nước đời nó rắm rối thế! Giả dụ đến kì này nữa mà vẫn không phải là hắn mà là một kẻ khác thì rồi không biết cái đầu nặng chưa đến ba ki lô của hắn sẽ vỡ toác ra đến đâu! Không phải là cái chức mọn, quyền mọn ấy, giám đốc ư, quá vô nghĩa, quá nhỏ bé nhưng nó lại là danh dự, là liêm sỉ, không thể không bám víu lấy. Thôi thì cứ được thay đã rồi cái chuyện có trụ lại hay không là lại ở như mình. Và chắc chắn là chẳng lên trụ lại. Phải tìm đường đi thôi. Trước sau rồi cũng phải đi, càng nhanh càng tốt, đi làm một cái công việc gì đó rất khó khăn nhưng lại rất độc lập trên Công ty như một lần hắn đã gợi ý với ông Ba Vinh giám đốc. Đã đến lúc cũng phải tách khỏi những cánh rừng ẩm ướt, hoang mạc để tiến sâu vào tâm điểm của ngành nghề rồi. Và sau đó là tiến vào làm ông chủ những cánh rừng của chính hắn mà không còn bị hệ luỵ vào bất cứ một ai, một thể chế nào nữa. Khốn nạn! Sao trong chỉ một cái đầu người toàn thứ óc trắng nhầy nhụa mà lại nảy nòi ra nhiều thứ suy nghĩ trái chiều rắc rối thế.

Và thế là cái thằng người đẹp đẽ kia lại vẫn đi trước hắn một bước. Bao giờ cũng một bước. Đành vậy. Thời của hắn chưa tới, đành phải ngồi thu lu chứng kiến mọi lẽ đời vậy. Tất nhiên trong đó có cả chứng kiến sự khốn khổ khốn nạn của cái thằng người đang hí hửng bước lên đài danh vọng mới kia. Danh vọng con mẹ gì! Cái cối nghiền thịt thì có. Đã có thằng cha giám đốc, phó giám đốc nào trụ lại được một khoá đảng uỷ mà không phải nửa chừng tơ tướp máu me bỏ công ty chạy làng đâu. Chờ xem! Thành đạt hay nát mặt? Chắc chắn là nát! Làm gì có sự thành đạt tử tế trong những cánh rừng cao su sặc mùi hồn ma bóng quế này. Và hắn, cha mẹ ơi, do cả tuổi thiếu thời sống trong sự trầm cảm thua thiệt do chính các người, những ông cha bà mẹ rất khả kính tạo nên mà đứa con khốn khổ của các người không thể chịu được sự thành đạt của bất cứ thằng người chó chết nào. Chờ xem! Và nếu chẳng may nó thành đạt thật thì... Cuộc chiến mới lại bắt đầu. Bắt đầu từ trong máu ruột, từ trong những cái rất vô hình mà các người đếch hiểu nổi đâu. Bởi lẽ đến ngay chính tôi, tôi cũng đếch hiểu được đây này, thưa các người đã được ông giời khoác cho hai tiếng vớ vẩn: *Cha mẹ*.

Phần hai

15

5 GIỜ SÁNG NGOÀI TRỜI VẪN CÒN TỐI. MỘT KHÔNG KHÍ IM lặng giả tạo đang bao trùm. Vũ Nguyên khẽ trăn trở dậy. Đây là thời khắc tương đối gọi là tinh khiết nhất trong ngày. Lát nữa thôi, khi tiếng kẻng cô hồn gióng lên, cả căn phòng này, cả cái không gian này sẽ nồng nặc cái mùi vị của con người bài tiết ra. Anh nhích đến sát cửa sổ, thót đít, căng chân, mắt nhắm hờ, vai cố buông thả... Và bắt đầu cho hai ngàn chiếc vẫy tay hàng sáng. Chính ông tù già đã dậy cho anh cách tập luyện này với một cách lý giải khá thuyết phục "thân thể con người ta là một hệ thống thuỷ lợi. Lâu ngày cái hệ thống ấy sẽ bị tắc, nếu không nạo vét thường xuyên thì sinh bệnh. Vẫy tay là một cách bằng khí. Khí thông tức mọi cái sẽ thông". Anh làm theo. Mà không làm theo thì ngày dài như thế, biết làm gì. Và thấy có hiệu quả, đầu óc thoáng ra. Những cơn trầm uất về đêm vơi dần. Đái tốt hơn không chỉ là tuyến tiền liệt mà dường như cái anh tháo đường cũng dịu xuống. Rồi tim, có cảm giác như cái quả tim ung úng, phù nề trong ngực mỗi sáng ngủ dậy cũng thấy đập nhịp nhàng hơn. Cảm giác thôi. Cảm được lúc này là tốt rồi. Cứ cảm cái đã rồi mọi việc tính sau. Bật cười. Hay nhỉ, ở ngoài ăn uống không thiếu thứ gì lại nảy nòi lắm bệnh, trong này rặt chỉ có gạo và rau y hệt hồi cầm súng ở rừng, lại thấy khoẻ ra. Chả lẽ cái khổ sẽ khiến con người trường thọ mà cái sướng lại nhiều khi gây chết yểu? Chết nỗi định đề này vậy?

Thường là vẫy đến cái thứ một ngàn là mồ hôi đã vã ra rồi, vẫy thêm ngàn nữa toàn thân thấy nhẹ bỗng. Nhưng phải dừng lại vì các chấn song sắt to bằng cổ tay đã theo da trời hiện lên lù lù đập vào mặt. Ngồi xuống, lau mồ hôi, tắm cạn. Ông già cũng đã trở dậy, một mình một ấm trà rão, ngồi im lìm như lịch sử. Hỏi tại sao bác không tập. Tập dễ chịu lắm! Bảo, quỹ thời gian của cậu còn nhiều, của qua sắp hết rồi. Vấn đề của Qua là lấy lại được chút danh dự làm người rồi ra đi. Lại nặng nề rồi. Anh không nói thêm gì nữa...

Hoá ra cái ghê rợn nhất của một người tù lại không hẳn chỉ là chuyện bị quẳng vào quên lãng như anh hằng tưởng, sự quên lãng nào rồi cũng sẽ trở thành chịu được một khi nó được lập đi lập lại nhiều lần. Còn có một nỗi cơ cực ghê gớm hơn là anh ta hoàn toàn bị cắt đứt đường dây thông tin với cuộc đời bên ngoài, trong đó tất nhiên có cả mối dây liên lạc với người thân. Cụ thể là thằng con anh ban ngày thì thôi, cứ bóng tối ập xuống là từ bốn bức tường xù xì đôi mắt mở to vô hồn vô cảm của thằng bé lại nhưng nhức hiện về. Đến nỗi nhiều đêm anh xin người quản giáo cho được quyền không phải tắt đèn khi đến giờ đi ngủ. Anh sợ. Sợ rằng rồi đến một lúc nào đó không chịu nổi cái nhìn trẻ thơ ngơ ngác ấy, anh sẽ thét to, sẽ điên loạn lên mất. Nhưng rồi anh vẫn chưa thét, không có sức để thét, chỉ có mỗi quả tim mỗi lần nghĩ đến nó lại nhức đau, thắt nghẹn.

Trời ơi! Rốt cục cả cuộc đời này anh cũng chỉ còn mình nó. Thà cái buổi sáng kinh

hoàng ấy, đôi mắt nó ánh lên được chút gì đó cụ thể ví như khổ đau, như phẫn nộ, thậm chí như tủi hổ cũng còn khả dĩ đằng này nó chỉ mở, mở và mở trống rỗng đến không cùng giống như đôi mắt tuyệt vọng của một con chim non trước khi bị ngã lộn từ trên vách núi xuống vực còn quay lại lần cuối cùng nhìn vào con chim mẹ. Đôi mắt ấy, một lần vào lúc nửa đêm, khi vợ chồng anh to tiếng với nhau, rất to tiếng, thậm chí không từ một ngôn từ nào để xúc phạm nhau, nó đã giương lên ngỡ ngàng như không tin, không hiểu, như muốn bảo. "Nếu hai người không sống nổi với nhau thì chia tay đi! Sao cứ phải làm khổ nhau, làm khổ cả tôi thế này?" Và cũng đôi mắt ấy, như Hà Thương kể lại, một bận nó đã đến tìm cô, gõ cửa song không vào, không nói mà chỉ nhìn, nhìn rất lâu, chưa bao giờ cô chạm phải một cái nhìn vừa già dặn, vừa ngây thơ, vừa trách cứ, lại vừa tò mò, thấu hiểu như thế. Rồi nó quay ra. *"Anh! Nếu chỉ là một người đàn bà thôi thì em có thể cắn răng bỏ qua để vẫn yêu anh nhưng đàng này lại là nó, đôi mắt nó, vừa giống anh vừa khác anh ghê gớm quá, em không nỡ, không còn lòng dạ nào..."* Thương nói với anh như thế và cô cũng đã làm như thế, nhạt dần, mất hẳn. Đôi mắt... Con ơi!... Tại bố, chỉ tại bố lầm lẫn, bố quá tin người ta, quá tin ở cuộc đời mà bố đã làm khổ con rồi.

Một lần chịu hết nổi, anh đánh liều bắt chuyện với người quản giáo trẻ tuổi, người quản giáo ít nói nhưng cái nhìn lại rất hiền mà đã có lần ông bạn tù cao tuổi nhận xét: "Tay này có quen biết gì cậu không mà hắn tỏ ra đối tốt với bọn mình thế"

- Xin lỗi! Tôi nhìn anh quen quen? Hình như chúng ta đã gặp nhau đâu đó một vài lần rồi thì phải – người này không trả lời, anh dấn thêm, tất nhiên có sửa lại một chút xưng hô – Hỏi khí không phải, cán bộ lần trước có dịp lên vùng cao su mạn sông Đa Quýt chưa ạ?

- Chưa! – Một tiếng trả lời cụt lủn – Hai ông ăn cơm đi! Cơm hôm nay có canh cá chua, xuất ăn tươi do giám đốc quyết định nhân ngày 30 tháng 4 giải phóng Sài Gòn.

Nói xong, anh ta đi ra ngay, lại im lìm như con người này đẻ ra đã im lìm như vậy. Húp muỗng canh chua thoảng chút mùi cá tanh tao nơi đầu lưỡi, điều này mà từ ngày vào đây đã trải qua ba tháng rồi bây giờ mới được nếm lại, đáng lẽ anh sẽ và hết tô cơm một cách ngon lành nhưng muỗng canh cứ khô quánh lại trong miệng không làm sao nuốt nổi. Ba mươi tháng tư... Giải phóng Sài Gòn... Mới đó đã thấm thoắt gần hai chục năm trôi qua rồi! Ngày đó anh còn trẻ lắm. Đi giữa nắng trời tự do mà cứ muốn hát váng lên cho đến khi tàn hơi kiệt lực. Ngày đó... Người đại đội trưởng trinh sát mới ngoài hai mươi tuổi đâu có nghĩ rằng hơn hai mươi năm sau lại phải ngồi thu lu trong một căn phòng thiếu nắng thiếu sáng như thế này...

Nhìn sang ông bạn tù vong niên cũng đang trệu trạo để im miếng cơm trong miệng. Hai ánh mắt nhìn nhau chênh chao. Anh hiểu ông ta còn mang một nỗi buồn thấm thía hơn mình. Ngày ấy, từ Hà Nội chuyển vào, ông đã là một cán bộ cấp Cục nhận trọng trách đại diện cho ngành vật tư chiến lược ở các tỉnh phía nam. Nếu theo lẽ thông thường, với năng lực quản lý nổi tiếng là giỏi giang như anh mang máng biết thì giờ đây chỗ của ông là trên Bộ, trên trung ương gì đó chứ không phải ở chỗ này. Ba mươi tháng tư... ngày giải phóng Sài Gòn... Ngực anh lại có vật gì chẹn vào khó thở quá đi thôi.

Đến cuối giờ chiều hôm đó, thật bất ngờ, khi mang cơm vào, chính người quản giáo lầm lì kia lại chủ động hỏi anh, hỏi nhỏ thôi, hỏi chỉ vừa đủ cho hai người nghe lọt:

- Ông có cần nhờ tôi giúp gì không?

- Có! – Anh buột miệng nói ngay mà không để ý rằng nguyên do nào lại dẫn đến hành động ưu ái khác lạ thế này – Tôi muốn biết tin thằng con tôi. Tôi chỉ có mình nó... Và nếu có thể được, cho tôi được nhìn thấy nó thì ơn này...

Giọng anh tắt lại. Chính anh cũng không thể ngờ rằng mới có vài tháng sống trong cảnh tù đày mà lời ăn tiếng nói của mình lại có thể chóng vánh trở nên thống nhục, năn nỉ đến thế.

- Nguyên tắc tạm giam không được tiếp xúc với người ngoài, kể cả thư từ, lời nhắn. Ông cho địa chỉ đây, để nếu có thể tôi sẽ nhờ người đem đến tận nhà.

Anh nói địa chỉ mà không mấy tin. Nguyên tắc tạm giam... Trời ơi! Còn tạm cái nỗi gì nữa? Tại lại tạm? Thì họ cứ giam luôn đi, ra toà đi, kết án đi, giam một năm, mười năm, trăm năm cũng được miễn là thằng bé có quyền được vào thăm bố nó. Cứ đà này không hiểu sẽ dây dưa biết đến chừng nào. Những câu hỏi không có thực cứ tiếp tục bổ xuống và những câu trả lời rất thực cứ tiếp tục dội lên. Hai chiều. Tránh né. Không chạm nhau. Trơn truội. Vì cuộc đời này, dẫu là cái cuộc đời chẳng mấy hay ho, vì những năm tháng đã qua, vì cái nhìn trong vắt của thằng bé, dù có được hứa hẹn điều này điều khác về quy án nhưng anh không thể nói ngược lòng mình. Không thể...

Một tuần sau, cũng vào một lần tù phạm được ra sân ngồi hóng gió năm phút buổi chiều, người quản giáo đó lại lặng lẽ đến gần và cũng lặng lẽ như không phải là nói với anh:

- Đừng quay đầu lại! Thằng nhỏ vẫn khoẻ, vẫn đi học bình thường.

- Trời! Anh đã được gặp cháu rồi ư?

- Tôi đã bảo không quay đầu lại! Gặp rồi. Gặp cả vợ ông nữa. Bà ấy không nhắn gì và cũng không... gửi gì.

- Tôi biết. Còn thằng con tôi, nó có nói gì không?

- Nó bảo ông cứ yên tâm, giữ gìn sức khoẻ, nhiều người ở công ty đang gửi đơn đi khiếu nại cho ông. Nó có gửi cho ông ít thuốc trợ tim mà ông thường vẫn dùng ở nhà. Sáng mai tôi đưa cho.

- Cám... Cám ơn cán bộ! – Giọng anh rung nhẹ - Vậy là nó vẫn bình thường, vẫn đi học, vẫn... Thế là được rồi. Xin lỗi! Cho tôi hỏi thêm một câu nó có nhắc gì đến một người tên là Thương, Hà Thương không? Người đó có đến gặp nó không?

- Không!

Tiếng trả lời nặng như đá cục chấm hết. Người quản giáo đứng dậy bỏ đi, lạnh lẽo, dửng dưng như vừa rồi không nói gì không nghe gì cả. Ông bạn tù đi đến, ngồi xuống, đưa cho anh một mẩu thuốc rê hút dở, ướt nhoét nước miếng một đầu.

- Có tin nhà?

- Ngoài kia người ta đang tìm cách chạy tội cho tôi – Không hiểu sao anh lại không muốn nói ra cái điều không muốn nói ấy.

- Tốt! Ít nhất xung quanh chúng ta vẫn còn chưa hết những người tử tế. Nhưng chú cũng nhớ lấy cái đó làm điều đôi khi lại còn rắc rối thêm. Ví như trường hợp của tôi. Cả đảng uỷ, cả ban giám đốc, cả công đoàn, đoàn thanh niên cũng làm đơn kí vào nhằm khẳng định tôi không có tội đàng hoàng nhưng có ăn thua gì đâu. Ngược lại, họ còn cho tôi là vận động, là xách động quần chúng để tung hoả mù tội càng nặng hơn. Và cái kẻ quyết liệt ném ra cái tin ấy không ai khác lại vẫn là cái kẻ xưa nay tôi tin cậy, tôi cưu mang nhiều nhất. Nó, từ chỗ sắp vướng kỉ luật nặng ở một công ty khác, quý tài, tôi nhận về, đưa lên phó phòng, trưởng phòng, rồi phó tổng giám đốc, lo kết nạp đảng cho, vậy rồi không hiểu sao, khi cần thiết, nó sẵn sàng bán rẻ tôi để thờ chủ mới! Mà trong làm ăn, một khi người thân tín của mình muốn bán rẻ mình thì có thiếu gì cách...

Anh lặng lẽ quay đi như không muốn nghe sâu vào cái chuyện ấy nữa. Cái chuyện như vận vào anh, như là trường hợp của chính anh. Thời bao cấp khốn khó thật, nhưng con người đối xử với con người cũng đâu đến nỗi. Mới mở cửa làm ăn có ít ngày, mới để đồng ngoại tệ cùng với những khuôn mặt hải ngoại tràn vào cuộc sống có ít ngày mà lòng người đã đổi thay, đảo điên quá thể. Anh muốn ngồi lại một mình để nghĩ đến thằng bé, đến thái độ ráo hoảnh của mẹ nó, đến sự cũng ráo hoảnh của Hà Thương. Rút cuộc là đàn bà là thế cả. Cứ phải có một tình huống thật trớ trêu nào đó xảy ra mới đo hết được lòng dạ họ. Vợ anh không nhắn gì, gửi gì, điều ấy hiểu được và thực lòng anh cũng mong mỏi như thế. Bao lâu nay người đàn bà độc địa đó có còn coi anh là chồng nữa đâu ngoài mối hận thù có thể xả ra bất cứ lúc nào, ở đâu, nhất là trúng một dịp trời cho như thế này. Nhưng còn Thương... Chẳng lẽ em cũng làm một cú phủi tay êm nhẹ coi như tôi không hề có mặt trong cuộc đời như vậy ư?

Đêm đó lại là một đêm thức trắng đối với anh. Cuộc đời tù ngục là cuộc đời của những đêm thức trắng và của những ngày đen rầm. Và vào một buổi sáng đen rầm như thế, khi người bạn tù vong niên được phép lên y tế khám căn bệnh u sơ tuyến tiền liệt đang tái phát, người quản giáo mở cửa bước vào, rót cho anh một ly cà phê pha sẵn đựng trong cái phích con đeo bên người. Trời ơi! Anh là một người nghiện cà phê, nghiện nặng, hồi còn ở ngoài một ngày có thể không cần ăn nhưng dứt khoát phải có một ly cà phê đặc để rồi từ lúc vào đây, những buổi sáng đầu tiên không có nó, mồm miệng nhạt thếch nhạt thác như cái người mà cả đời chỉ làm độc một việc tệ hại là sốt rét. Anh cầm như vồ lấy ly nước màu nâu đen nóng hổi, thơm ngậy đưa lên miệng làm một hơi gọn nửa. Dòng nước chảy chầm chậm xuống cổ, xuống ngực, lan toả khắp chân tay, tế bào, mạch máu như đưa như ru cái đầu óc bít bùng nơi anh vào một ý nghĩ thảnh thơi khác lạ xưa nay chưa từng có. Chao ôi!

Rút cục cuộc đời cũng quá đỗi đơn giản thế này thôi ư! Một bữa cơm no, một ly cà phê nóng, một hơi thuốc thơm... rồi ra đi mãi mãi, có sao đâu. Anh chợt nghĩ đến một bữa cơm tử tù và khẽ rùng mình.

- Tại sao... Cán bộ đối xử tốt với tôi như vậy? – Anh hỏi.

- Ông uống hết đi! – Giọng người quản giáo vẫn lạnh tanh.

- Tôi... tôi để lại cho ông ấy. Ông ấy cũng nghiền...

- Vẫn còn đây – Anh ta nhét nhanh cái phích xuống dưới tấm chiếu bết bát vệt mồ hôi – Hai ông uống dần. Thỉnh thoảng tôi lại mang vào cho.

Anh ngửa cổ chắt đến giọt cuối cùng. Không thấy ngon nữa. Chỉ thấy đắng nơi cuống họng...

- Ông có nhớ một người tên là Hải không? - Người quản giáo đột ngột hỏi.

- Hải... Hải nào ạ?

- Hải cụt, ở cùng đơn vị với ông.

- Hải cụt... Nhớ! Cậu áy cụt một ngón tay khi sử dụng B40 trong trận đánh vào sân bay Bù Da Mập. Sao ạ?

- Tôi là con ông ấy.

Nói xong, anh ta đi ra luôn. Cánh cửa sắt nặng nề lại nhanh chóng được đóng sầm lại âm u như cánh cửa địa ngục. Vũ Nguyên ngồi thẫn thờ. Hải! Hải cụt... Hèn chi cái trán dô cái cằm vuông, cái răng vâu vẩu, cái dáng đi hơi gù gù... sao cứ nhang nhác một ai?

Đó là một câu chuyện, nói đúng hơn là một chi tiết hết sức nhỏ xảy ra cách đây đã ngót nghét sáu, bảy năm, vào cái ngày anh sắp có quyết định được điều lên làm giám đốc công ty. Bữa ấy, nhân ngày kỉ niệm thành lập trung đoàn cái trung đoàn đi bê chứ không phải trung đoàn đã chuyển sang làm kinh tế lúc này, anh vô tình gặp lại không ít những đồng đội đang gặp cảnh thất cơ lỡ vận, trong đó có Hải cụt.

Hải cụt đi một chiếc xe máy cóc cáy, đen trủi không rõ là loại gì đến dự, nói to, cười to, ăn cũng to. Trong hơi bia bốc lên, anh ta mới thú thật là mình lóng rày đang làm nghề... chạy xe ôm. Thương tật, văn hoá chả có, vợ con cũng ỳ xèo ba hồi được, ba hồi mất, có chiếc xe máy này chạy kiếm chút cháo nuôi con nhỏ đi học cũng là đã lắm rồi, còn hơn ối thằng bỏ xác trong rừng giờ không biết xương xẩu, đầu lâu, hoa cái ở đâu. Và cùng cảnh ngộ na ná như Hải cụt cũng còn vài ba chiến hữu khác nữa mà giờ đây gặp lại mới biết. Li bia trên tay bỗng đắng ngắt, Vũ Nguyên lui vào một góc, không còn cảm thấy chút hứng thú ăn uống nào nữa.

Cuối buổi, anh kéo mấy người đó nán lại, nói thẳng rằng sống vậy thật không ổn đâu.

Chỗ anh đang cần người nếu chịu lên, anh và nông trường sẽ tạo điều kiện cho. Hải cụt cười hô hố bảo, nông trường nông chiếc gì, có mấy cha ở chung ngõ cũng bỏ ráo trọi các nông trường về kia kìa, đi nông trường mà chết đói rã họng à? Anh nói không nông trường thì thôi, đất đai trên đó còn nhiều lắm, tốt lắm, kiếm mỗi người vài ba héc ta trồng đỡ dần dà cũng có thể sống được. Họ bảo để nghĩ ngợi cái đã, cứ để địa chỉ đây, cứ nghĩ ra là lên cái tróc, sợ mẹ gì, đằng nào cũng lãi rồi, sống ngày nào lãi ngày ấy, đáng ra chết mẹ trong rừng cho ba cái kì đà rỉa thịt rồi. Hà hà!

Và nửa tháng sau, họ khăn gói quả mướp lên thật, Đăng Điền đi vắng, anh bảo với chủ tịch công đoàn Đoàn Thanh cắt hơn chục héc ta đất chưa sử dụng đất thuộc diện tích của đội Đăng Điền cho họ làm tạm, coi như dân tự do làm tiểu điền, sau này nông trường cần sẽ đòi lại hay nói họ làm thủ tục đền bù, trước mắt là nông trường giúp họ công khai hoang giống má. Đoàn Thanh gật đầu, cùng là kiếp lính cả, dẫu không cùng đơn vị, làm sao lại không gật khi rừng đất mênh mông đang bỏ hoá như thế. Chuyện chỉ vậy thôi, có ai ngờ rằng bảy năm về sau, cái chi tiết tưởng chừng vô hại ấy đã được người ta nâng lên, quy chụp thành tội xà xẻo đất công sử dụng sức công, tài sản công mưu lợi ích riêng cho gia đình, dòng họ! Và không thể ngờ rằng cái người trông coi mình trong nhà tù hôm nay lại chính là con trai của cái anh chàng Hải cụt được tạm cấp đất năm ấy.

Năm, anh có xà xẻo đất công biến thành đất riêng của gia đình anh không?... Tiếng hỏi cung lạnh lùng hôm nào chợt vang lên chát đắng bên tai anh. Chao ôi! Sao sự đời lại có thể bẻ cong mọi chuyện như vậy nhỉ?

Cuộc đời dài lắm nhưng cuộc đời cũng chạy vòng quanh. Chỉ có tình yêu là rơi thẳng. Rơi tới đáy...

*

**

Rơi tới đây... Đó là một cảm giác hoàn toàn có thật khi anh tạm biệt nông trường xách đồ đoàn lên nhận công việc mới ở công ty. Chân lông lòng dạ! Chân lông đến nỗi anh không dám nhìn lại cây kèn Cla Tuấn mua đền anh hôm nào. Anh sợ nhìn lại một kỉ niệm, sợ nhìn lại một nguyên cớ tình yêu, một nguyên cớ tan tành. Anh gói kĩ nó lại, nhét vào đáy tủ, thậm chí muốn chôn nó đi, chôn sống để quên, để tự thề nguyền rằng cuộc đời này chắc sẽ không bao giờ còn dịp cầm đến nó nữa. Cầm làm gì khi người ta đã tán tận nghĩa tình đến dường ấy. Đúng là mất mát! Mất lớn quá! Nhưng bỗng chốc mất đi cái neo bám, cái điểm tựa tinh thần mỏng manh giữa cõi sống chao đảo bít bùng. Giống như ngày nào đơn vị trinh sát của anh bám trụ được ở một vành đai trắng khốc liệt nhất lại phần nhiều là nhờ ở dáng hình mềm mại và ánh mắt mái rượi của cô bác sĩ người Sài Gòn kia. Rồi bỗng một ngày, cô bác sĩ ấy bị thám kích Mỹ lẻn vào tận hầm phẫu thuật giết hại, thế là cả tháng trời những người lính cứ ngẩn ngơ, ngẩn ngơ như thể cái lẽ cầm súng từ nay chẳng còn ý nghĩa gì nữa! Mất hết! Mất sạch mọi động lực sâu thẳm bên trong! Anh đang là kẻ mất. Cho nên anh chỉ còn cách lao đầu vào công việc để tìm quên, cố mà quên.

Và cái gọi là *cố tìm quên* đó, chán chường chưa, nó lại được diễn ra ngay từ ngày đầu chân ướt chân ráo qua những câu nói của bạn bè như thế này đây:

- Dại rồi mày ơi! Đang ngon đang lành lại đâm đầu lên làm cái thằng chuyên dọn bãi. Họ ỉa ra vung vãi khắp nơi, tài thánh cũng không dọn nổi.

- Ở trên đời cơ cực nhất là thằng khôn lại đi phò thằng ngu.

- Ông tưởng người ta hất ông lên là người ta quý ông lắm đấy à? Còn khuya nhé! Đơn giản chỉ là hất thôi. Ngón chơi truyền thống và đầy tính hiệu quả mà các vị tổ chức lâu nay thường xài.

- Còn kịp. Bác chịu khó làm nước má hồi đi! Má hồi ngay tắt lự! Em là em cứ bảo thật kẻo mai mốt lại hối. Đã bao người cũng trong hoàn cảnh tương tự như bác kia mà nào có ai trụ lại nổi!

- Tóm lại là – Người khác nói năng có vẻ sâu xa hơn – Cậu chỉ là con bài cho một vài kẻ đứng đầu một đơn vị doanh nghiệp đang đi xuống. Cái sự làm ăn giỏi giang của cậu dưới nông trường chỉ đủ sức đưa cậu lên trên này ngồi bàn giấy, ai mà chịu nổi một kẻ thuộc cấp cứ luôn luôn toả sáng hơn mình lên đây, nếu cậu làm giỏi thì họ thưởng, mà cậu làm tồi thì cậu tự kết án câu. Một phát nện được cả hai mục tiêu.

...

Đúng là chóng mặt nhức đầu! Y xì những câu nói khi anh rời xí nghiệp cơ khí xuống nông trường năm xưa... Sao cuộc đời và lòng dạ con người lại rối rắm đến nhường ấy! Sao chỉ có một cái chức vị cỏn con mà thiên hạ lại lỡ bày đặt xung quanh nó nhiều bòng bong cạm bẫy đến nhường ấy? Và ngay cả những câu nói bạn bè được nghe, dẫu không ổn. Chả lẽ cuộc sống văn phòng mốc thếch tách xa khỏi vườn cây xanh tươi lâu nay đã tạo nên cho họ cái chất giọng thì thào như nhìn đâu cũng thấy lật lọng, thấy âm mưu cả sao, mà thật lòng anh có ham hố gì đâu, chưa một mảy may ham hố. Anh chỉ chấp hành sự điều hành của tổ chức và tuân thủ cái khát vọng khôn nguôi về một rừng cây thôi, vậy mà... Mà chả lẽ cái cậu Điền ấy đã tiên đoán đúng? Kệ sừ nó, tốt nhất là không nghe, không thèm nghe cái gì hết, chuyện đâu tính đến đó, lo gì. Một chút kiêu hãnh phả vào nụ cười trên môi, nụ cười bất chấp mà nhờ nó, anh đã vượt qua được không ít những tình cảnh hiểm nghèo cả bây giờ lẫn trong chiến tranh.

Phải đợi đến tối thì anh mới được nghe một lời nói thấu đáo của anh bạn trưởng phòng tên Vận mà lúc này cũng đã được cất nhắc lên làm phó giám đốc Công ty. Vẫn thế, phủ miệng và chân tình, Vận kéo anh ra quán, kêu một xị đế với mấy trái xoài xanh, thứ mà cả hai người đều thích, rồi quất luôn, vẫn bằng cái giọng khúc triết một cách dân dã nghe không quen không chịu nổi:

- Chúc mừng cậu!

- Mừng gì! – Anh gượng nhẹ - Thiên hạ nó đang chửi mình là ngu dại, là ham hố chui

đầu vào rọ kia kìa!

- Chửi vậy còn nhẹ. Nói chung, còn được chửi tức là còn được tồn tại. Phải là tôi, tôi sẽ bửa đôi đầu cậu ra kia. Nhưng hãy chú ý, trong cách nói của chúng nó, có phần là thực tế nhưng cũng có phần là ghen tuông, đố kị đó. Uống đi! Chúc mừng! Chí ít cũng là một cái mốc thăng tiến trong cuộc đời cao thấp. Nào! Cạng một cái!

- Vậy theo cậu, một thằng bạn tôi vẫn hoàn toàn tin ở sự tỉnh táo và chính kiến, cậu nói đi, tôi có nên trở lại nông trường không?

- Nên tự trả lời. Khi đã gần bốn mươi tuổi người ta thường không thích để ai trả lời hộ mình hết. Tuy vậy, theo ngụ ý của tôi, cậu ạ, toàn bộ vụ việc của cậu chỉ giản dị thế này, thể tạng công ty đang trục trặc nhất là trục trặc về nhân sự, trong khi đó, cậu lại nổi lên như một giám đốc nông trường giỏi nhất. Vậy là lọt vào mắt cấp trên, tôi muốn nói là trên cao ấy. Trên ép xuống nhiều lắm, rút cục lão giám đốc ở đây dù ghét cậu như ghét con vợ già lại lắm mồm, dù thành kiến cố hữu với cậu thế nào nhưng không thể không đưa cậu lên, vừa đưa vừa sợ vãi đái là rồi ba bảy hai mốt ngày cậu sẽ chính thức thay thế lão.

- Thay thế? Cậu lấy cái tin này ở đâu ra hay chỉ đoán mò như ngày trước cứ lẩn mẩn đoán mò ngày giờ quân Nguỵ sẽ đầu hàng để rồi cuối cùng là trật lất, sai bét những hai năm?

- Nghe đã! Trước khác, giờ khác. Vẫn cái tật chưa nghe đã cãi, rồi còn là khổ, em ạ... Lại còn cười! Nhìn kia, cười mới đẹp chửa, mi cười với gái đấy à? Tiếp đây: Lão biết rằng với tất cả của lão, lão đã tới số, lão sẵn sàng hạ cánh an toàn nhưng trước khi hạ cánh, lão muốn người thay lão phải nằm trong đường dây, phải là một trong những đệ tử ruột của lão để lão còn trông cậy chút màu về sau. Tâm tính như lão còn có gì khổ bằng một ngày nào đớ phải thò bút kí bàn giao công việc cho một kẻ lão căm ghét đến hắt nước đổ đi như cậu. Thế là từ chỗ căm ghét khuynh hướng quản lý theo lão là học đòi tư bản của cậu đến chỗ lão căm ghét sự thật cả con người cậu chỉ đơn giản vì chức vì quyền. Hiểu chửa?

- Không muốn hiểu. Nhưng còn cậu thì sao? Chả lẽ một thằng trời gầm trẻ không tha già không kiêng như cậu lại được lão yêu chiều đến mức cũng phải đưa lên làm giám đốc cho lão.

- Tao khác. Tao là quy luật. Lão cần tao. Mà khi đã cần thì ghét cũng cần mà yêu cũng cần. Cái nữa là thằng tao không bao giờ có thể lọt và kính ngắm của các nhà nhân sự cả. Chỉ suốt đời làm phó thôi. Hiểu chửa?

- Vẫn không hiểu lắm nhưng nghe kinh chết! Cứ như phim mafia Hồng Công.

- Còn hơn cả Hồng Công nếu cậu bớt để ý đến khe ngực đàn bà mà chịu dòm ngó vào những ngóc ngách cuộc đời một tý. Cuộc đời nhiều khi nó còn nồng nàn hấp dẫn hơn cả thân thể đàn bà đấy.

- Tóm lại là sao? – Vũ Nguyên không cười nữa.

- Là đã lên rồi thì ráng mà trụ lại. Quân tử nhất ngôn. Quân tử một đi không ngoái đầu. Mà muốn trụ lại thì trước hết, cậu coi như không màng, không mảy may khái niệm gì đến cái chức giám đốc dở hơi ấy hết, cứ âm thầm lặng lẽ mà làm tốt phần việc được giao của mình rồi cái gì đến sẽ đến, chả thằng khốn nào cưỡng được quy luật đâu. Uống!

- Dạo này cậu nói năng phức tạp lắm nhẩy? Dầu sao cũng cám ơn những lời chân thành một cách lọc lõi của cậu. Còn mình, mình đã có chủ kiến của mình. Nào, uống!

- Chủ kiến gì? Cút à?

- Cũng gần như thế nhưng không cút về nông trường mà làm một cú cút đi xa hơn, đi thăm thú mọi việc cho chắc tay cái đã rồi sẽ trở về.

- Ngu!

- Thì vẫn ngu.

- Cờ đến tay cứ phất. Bỏ trận địa lúc này là hèn. Coi chừng hắn sẽ thừa cơ cậu rời khỏi nhiệm sở mà làm một cú vô hiệu hoá luôn đấy. Thương trường là đấu trường. Quyền lực là quyền lợi, thiên hạ sẽ không thiếu gì mưu ma chước quỷ để bẫy nhau đâu.

- Mình chấp nhận. Bởi còn một thứ cần hơn việc lo rình rập, đối phó với nhau ấy là sự thạo việc mà nói cho cùng, mọi sự đối với mình đều trong giai đoạn tập sự. Tạm kết thúc ở đây, không bàn thêm nữa nhé! Bây giờ là uống và nói chuyện đời. Nào, xin chúc mừng tân phó giám đốc và chắc chắn sẽ là tân giám đốc nay mai.

- Im mồm! Lại định... Lại định đấy. Tao không thèm. Và nếu có cái đó thì là mày chứ không phải tao. Nói gì thì nói về mọi phương diện mày vẫn hơn tao một đầu.

- Hơn cả tuổi nữa chứ - Vũ Nguyên cười.

- Tỷ hả, bị xúc phạm hả - Vận cũng cười. – Cái mồm tao kêu vậy quen rồi như người dân tộc ấy, khi nào mà tao xưng hô đúng phép tắc là khi đó sắp có chuyện đấy.

- Hèn chi cho đến tận bây giờ cũng không có một người đàn bà nào chịu sống chung với mày.

- Sống chung với đàn ông đã mệt thấy mẹ rồi lại còn lo sống chung với đàn bà nữa mà tắc thở luôn à? Dẹp!

- Sống như mày cực đoan quá! Rồi mai mốt...

- Im mồm! Lại định lên giọng khuyên dạy? Mỗi thằng một kiểu sống, không thằng nào được can thiệp vào thằng nào.

- Rõ! Thưa sếp!

- Nguyên! – Nét mặt Vận chợt sắc lại – Tao nghe nói lão Ba tính đưa thằng Điền lên thế chân trưởng phòng của tao? Ý mày thế nào?

- Tốt!

- Cái gì tốt?

- Tao nói công việc ấy cậu Điền nó làm tốt. Cất nhắc đưa lên cao nữa cũng tốt – Vũ Nguyên nói mà rõ ràng đầu óc đang để đâu đâu.

- Khách quan đấy chứ?

- Thì tao có chủ quan bao giờ đâu.

- Cái chết của mày là bao giờ nhìn người cũng rất sơ sài, rất cảm tính. Thế cái vụ nó chơi mày, người ta nói đến tai tao, mày cũng cho là tốt à?

- Chơi gì đâu. Cậu ta chỉ phải cái hơi khôn quá, khó hiểu, ít dám chịu trách nhiệm, thế thôi chứ nhìn chung hắn là con người được việc mà mày biết đấy, cái bi kịch của các doanh nghiệp lúc này, trong đó có doanh nghiệp cao su của ta là quá thiếu người được việc. Vả lại, phàm ở đời người đã thạo việc lại thường là người có tật nhưng không sao. Tật thì trước sau có thể sửa được, nhưng dốt nát, vô trách nhiệm, khó sửa lắm! Nó thành căn bệnh trầm kha của sổ đông rồi!

- Lại cái tật thích khái quát! Thạo việc hay không tao không cần biết nhưng mỗi lần lên đây, tao thấy thái độ khúm núm thì thào của nó trước lão giám đốc hay bất kể một tay có uy quyền nào đó là tao đã muốn lộn ruột lên rồi. Trông hèn quá! Thằng người có thể có trăm điều xấu xa nhưng hèn là tao đếch chịu nổi.

- Còn nhiều cái không chịu nổi nhưng cố cắn răng mà chịu đồng chí thân mến ạ! – Vũ Nguyên nói và thoáng nhìn đồng hồ.

- Cu cậu chán chuyện rồi đấy. Một đứa chỉ thích ngồi với đàn bà hơn ngồi với đàn ông như mày rồi trước sau cũng hỏng! Con nhỏ Thương sao rồi? – Vận bỗng hỏi đột ngột.

- Sao là sao?

- Là mày có còn ý định chôn vùi sự nghiệp vào cái ngấn ngực chết mẹ đó không?

- Cô ấy đi rồi! – Giọng Vũ Nguyên nhìn xuống – Đi vĩnh viễn rồi.

- Đi lấy chồng?

- Cũng gần như thế - Bỗng anh quát tướng lên – Mà cậu hỏi đến nó làm gì? Biết cái gì mà hỏi? Yêu cầu yên lặng không dễ quật chai vào đầu nhau lắm!

- Thì tao vẫn im lặng đấy chứ. Chính vì tao im mà mày càng ngày càng đổ đốn thế này.

Ô kìa... Hay chửa! Mày khóc đấy à? Dại gái đến mức chảy nước đái ra như thế này thì đúng là không tài nào hiểu nổi. Thôi, làm hết rồi về. Nhìn một thằng đàn ông gần bốn chục tuổi ngồi khóc ngon lành, tao muốn tự đập chai vào đầu mình lắm! Về!

Nói về nhưng Vận vẫn ngồi im, ngước đôi mắt đùng đục nhìn lên ngọn đèn đường đang chao qua chao lại ở ngã tư, thoắt thở dài? Tiếng thở ấy dành cho bạn hay cho chính cuộc đời làm cao su nhọc nhằn của mình, có lẽ chỉ có cô bán quán đang ngồi thầm lặng trong góc tối o e tiếng muỗi bay kia là đoán hiểu được.

*

**

Sáng hôm sau, Vũ Nguyên bước thẳng đến phòng giám đốc, áo quần chải chuốt, mặt mày rất tươi tỉnh:

- Anh Ba! Tôi biết lẽ sống còn của nghề cao su là ở như đầu ra. Có làm bao nhiêu mà đầu ra tắc tị thì cũng coi như không. Từ đầu ra, ta có thể dò tìm được cách sắp xếp lại đầu vào. Cho nên tôi đề nghị được không phải ngồi ở nhiệm sở mà trực tiếp đi tìm thị trường ở bất cứ nơi nào, chủ yếu là biên giới phía bắc, có thể là một năm, và cũng có thể là nhiều năm.

- Ấy, cứ uống nước đi đã, làm cái gì mà sồn sồn lên thế? Mới về, cứ nghỉ ngơi, cứ từ từ tìm hiểu công việc, lo gì ngày rộng tháng dài.

Vũ Nguyên chút nữa thì bật lên một tiếng cười quỷ quái như anh vốn sẵn có lối cười như thế khi thốt nhiên đọc được một cái gì đó bên trong lòng dạ con người. Xin ông! Ông đang muốn nhổ phứt tôi đi cho đỡ vướng, bây giờ tôi tự nhổ thì ông lại cứ từ từ! Từ từ gì mà mặt ông lại đang giãn nở đến sắp rách toác ra thế kia, hở? Và dứt khoát là ông sẽ sắp tuôn ra những lời vuốt ve cao thượng để che đi cái hứng khoái không kìm được cho coi! Nào...

- Thế cô ấy và các cháu ra sao? Trước lúc đi cũng nên tranh thủ tạt qua nhà ít ngày đã chứ hả? Chà! Nói gì thì nói chứ cậu đúng là người của công việc. Nếu tất cả mọi người đều được như cậu thì phúc đức cho ngành cao su khốn khổ này quá!

Biết ngay mà! Anh lại cố nhịn cười. Kiểu này lão ta sắp phong mình làm anh hùng, thành thánh sống đến nơi và nếu mình đi tiệt thì có khi lão đội mình lên đầu mà đi khắp công ty mất.

- Xin lỗi! Tôi chỉ có một cháu và cũng đã tạt rồi.

- Thế à? Chết chửa, mình quan liêu quá. Thế... Thế còn con nhỏ Thương? - Be sườn trái anh bỗng nhận một cú hích rất ư là thân ái – Chắc là khóc hết nước mắt chứ? Này! Cậu làm khổ đàn bà nó vừa vừa thôi nhé, làm quá, khi chết chúng nó kéo ra đầy mồ đầy mả lại rắc rối to. Hà hà!

Vô duyên! Đang không lại nói đến mồ mả! Cái lão này không còn cách nào bộc lộ được cái sướng đến quá bất ngờ nữa à? Thôi được, có lẽ đã đến lúc phải cho cái đầu óc cứng đơ đầy chất bảo hoàng bảo thủ như của một viên đội cải cách ruộng đất kia tỉnh lại một chút.

- Anh Ba! – Vũ Nguyên nói ráo hoảnh – Tuy mới về nhưng tôi đã được nghe nhiều chuyện nhức đầu trên này, tôi đi hy vọng rằng lúc trở lại mọi chuyện sẽ ổn hơn.

- Cái gì nhức đầu, cái gì sẽ ổn? Cậu nghe ai? Nghe thằng thối mồm nào? – Tiếng hỏi phụt ra nghe rèn rẹt như hở van nồi hơi nhưng liền đó lại trầm xuống như cái sự hỏi này ông ta đã từng được nghe, đã nhiều lần phải ứng xử - Ổn! Sẽ ổn! Có gì mà không ổn! Cậu cứ đi đi! Và phải nhớ một điều, kẻ xấu miệng, kẻ muốn hại ta chơi ta ở đâu cũng có, đừng vội tin ai, kể cả cái vùng đất địa đầu mà cậu sắp tới.

- Cám ơn lời nói chân tình của giám đốc!

- Có gì đâu. Có thể trước đây cậu đã nghe nói nhiều điều không trúng về mình nhưng về đây sống với nhau dần dà cậu sẽ hiểu. Mình bao giờ cũng chân tình, bao giờ cũng lấy cái việc quý trọng con người lên trên hết. Ví như chuyện của cậu, mình biết cậu thành kiến với mình, nói ác về mình nhưng mình vẫn kiên quyết đề bạt lên mấy anh cho cậu về đây.

Anh quay nhìn ra mảng nắng ngoài song cửa, chút nữa bật lên một tiếng phịt ở cuống mũi. Miệng lưỡi trơn truội đến thế là cùng. Nhưng dẹp! Sắp đi xa rồi, có nín nhịn thêm một chút nữa đã hề hấn chi.

- Này! – Giọng nói làm ra bộ vô tình – Bọn mình tính đưa tay Điền thay cậu Vận làm trưởng phòng kinh doanh xuất nhập khẩu cậu thấy thế nào?

*Cái chết của mày là nhìn đời lúc nào cũng phiên phiế*n... Câu nói hồi chiều của Vận chợt trỗi dậy trong đầu, khiến anh bất giác cố thoát vùng ra khỏi tính lười nhác cố hữu một khi phải buộc đầu óc chạm đụng đến những việc về tổ chức, nhân sự, nói chung là về con người.

- Nếu thường vụ và các anh đã tính rồi thì... Nói chung tôi không có ý kiến gì. Cậu ấy có năng lực kinh doanh nhưng giá như cứ để ở nông trường thì hợp hơn. Mỗi người có một thế mạnh riêng của mình, thế mạnh của cậu Điền là trồng trọt và bám chắc vào đất. Xa đất, tâm tính cậu ấy cũng sẽ khác đi! Cái chức năng trưởng phòng một phòng chủ lực, phòng linh hồn, luôn phải va chạm với các tình huống phức tạp, nhất là về tài chính tiền nong, tôi e...

- Thôi được rồi! Việc này sẽ được bàn thêm trong thường vụ đảng uỷ, cậu cứ yên tâm đi đi! – Khuôn mặt đỏ đắm, rất từng trải của vị giám đốc đột nhiên sắt lại như từ đầu đến giờ nó chưa được nở ra.

- Vâng! Tôi chưa nằm trong thường vụ nên cứ coi đây là một lời tham khảo. Còn nếu Đảng uỷ quyết thì... tôi không có ý kiến gì.

Tôi không có ý kiến gì! Câu nói như một cái tặc lưỡi và cách nhìn nhận con người nước đôi không muốn bất cứ ai bị tổn thương đó, Vũ Nguyên đâu có ngờ rằng, chỉ mấy năm sau, nó đã trở thành cái hậu hoạ khiến anh phải chui đầu vào tù!

Còn lúc ấy, anh nhận được một cái bắt tay mềm nhũn, hững hờ rồi sau đó không còn gì nữa.

Với một chút nhớt nhát còn lại trong lòng bàn tay, anh bỗng hiểu tại sao con người có bộ óc cứng ngắc, thẳng đơ, nhưng đầy biến hoạt và thường lấy những nguyên tắc đảng, nguyên tắc mác xít ra phù trợ cho ý định của mình kia lại có thể trụ được ở đây gần cả chục năm. Giỏi! Phải nói là quá giỏi! Và cùng khoảnh khắc ấy, anh biết chắc rằng tới đây giữa mình với ông ta, một cái hố vốn ngăn cách lâu nay đã lờ mờ hình thành nay càng hình thành sâu hoắm hơn. Biết vậy nhưng anh chẳng thể làm khác được. Ghét là ghét, yêu là yêu, làm sao anh có thể nói lời giả dối xu phụ với một con người bấy lâu anh đã không chịu nổi ấy.

“Mày rồi còn là khốn đốn vì cái thói cực đoan cứng ngắc của mày chú em ạ! Mềm thì lại mềm quá, cứ như cái đứa làm thơ trong rừng, cứng thì lại cứng quá, chẳng ai chịu nổi. Giữa cái đầu của chú và quả tim trong ngực chú nó đang đập lộn nhau kha khá đó. Cuộc sống lúc này không phải chỉ có lòng tốt và sự trung thực là đủ thôi đâu. Nó còn cần rất nhiều thứ khác nữa mà chú em chỉ nhận ra một khi chịu khó bỏ bớt được ba cái tính khí ngang bướng, động một chút là nổ tung toé, coi trời bằng đĩa nhậu ấy đi.” Ông bí thư cà răng căng tai thường được kêu bằng ông Bảy chú rừng dạo nào lại quắc vào mặt cậu bạn vong niên của mình như thế lúc anh ghé thăm tận nhà kiếm ly rượu uống đỡ tối qua. Uống cạn ly rượu tắc kè vàng sánh, ông nói thêm, cái miệng ngắn, răng vẫn cười nhưng đôi mắt lại phảng phất chút buồn buồn: “Tôi nói chú cũng tức là tôi nói tôi. Có những thứ thời chiến rất hợp nhưng thời bình lại có chiều không ổn, như thói cực đoan quyết đoán chẳng hạn. Cho nên – Ông cạn một ly rượu nữa – Chú cứ đi đi! Chú cứ làm theo những gì mà lương tâm chú thấy ổn, còn không ổn, sẵn sàng trả giá, ngẩng đầu lên mà trả giá, cốt không được hèn. Còn tôi, chưa biết chừng ngày một ngày hai tôi cũng buộc phải rời khỏi cái công việc quá phức tạp này. Rất thanh thản. Tôi với chú đều có một thời lính chiến tận mình…”

“Chấp nhận trả giá!” Anh nói và ném tan cái ly xuống đất theo đúng kiểu cạn ly trước lúc vào trận ngày xưa rồi quay lưng đi thẳng.

16

CỬA KHẨU MÓNG CÁI DÀN DẠT GIÓ VÀ NẮNG.

Đứng ngẩn ngơ giữa một vùng biên cương xanh tít tắp, Vũ Nguyên cứ thấy toàn thân mình tan chảy ra trong một cảm giác rất lạ! Thì cũng là biên cương cả thôi mà sao nơi đây cái gì cũng được mở ra đến mênh mang, đến thoáng đạt, đến tận cùng, đến hết tầm kích không gian, thời gian như thế! Trời thật cao, đất thật rộng và ngay cả cái mùi của gió, của nắng cũng phiêu diêu xa ngái khác thường. Xa ngái như có tiếng binh đao oai hùng của bao trận đánh ông cha chống giặc phương Bắc tự ngàn xưa lao xao dội về. Và có cả trận đánh inh ỏi, tiếng kèn dê biển người cách đây gần hai chục năm mà chính anh có tham dự ấy nữa. Không tin được! Mới ngày nào chỗ này đây còn đầy mìn trái chết chóc, còn đầy vẻ hoang tàn thê lương và mùi tử khí bám nặng trên từng khe rãnh từng lá cỏ. Ấy vậy mà bây giờ, cứ như cái thứ đùa dai đùa ác của lịch sử, một thương trường huyên náo, chóng mặt và trợn trụa hiện ra.

Người ta đang bán mua tất cả những thứ có thể bán mua được. Người ta đang ùn ùn qua lại lằn ranh đường biên bằng tất cả những phương tiện có thể qua lại được. Những cái nhìn tần tảo của các cô gái Việt Nam, những đôi mắt lá răm một mí tràn đầy của các cô gái Trung Hoa. Một núi bia vạn lực, một bãi xe đủ loại. Một bờ đê tiền xanh biếc đang trao đổi giá hối đoái. Một vạt cỏ gianh vẫn còn dính máu bởi tiếng mìn nổ khi đêm. Một bãi chó đủ màu đang ăng ẳng chờ xuất ngoại. Một đàn ghe thuyền chở khẳm xé ngang dòng Ca Long. Một tốp khách du lịch nhễ nhại trắng đi ngược chiều một dòng cửu vạn ám ám đen. Mồ hôi chua nồng và mĩ phẩm nôn nao. Tiếng cười chớt nhả đan vào lời chửi tục hầm hè. Váy và quần. Cởi trần và com lê. Bắp chân cô gái Tứ Xuyên và cặp đùi con bé nuột dài đứng trước cửa hàng Karaoke mời khách. Thiên hạ chào hàng và chào cả thể xác. Càu cạu một cái nhìn biên phòng. Ranh mãnh một miệng cười hải quan. Dân anh chị dao búa thoắt biến thoắt hiện như hồn ma bóng quế sôi sủi, tính toán, chụp giật, bon chen. May mắn và bất hạnh. Trúng mánh và sạt nghiệp. Cười ha hả và khóc ngậm ngùi. Tất cả màu vẻ chốn thương trường thời mở cửa đều hiện rõ mồn một trên các nét mặt con người nơi đây. Hiện rõ đến nỗi không một ai, kể cả anh, lại có thể hình dung ra được rằng, chỉ cách đây ít năm thôi, cũng chính tại chốn này người ta đã đêm ngày người ta tìm cách nã súng vào nhau không thương tiếc, không thương tiếc cả cây cầu đá bắc ngang sông còn hằn rõ hàng chữ khắc chìm *tình hữu nghị hai nước đời đời bền vững!* Thì vững bền vững đấy chứ. Trước đây là bền vững nghĩa tình, sau đánh nhau một chập lại chuyển ra thứ bền vững lâu bền vĩnh cửu hơn, sự bền vững của kiếp sinh tồn.

Quán ăn nào đang bốc ra mùi thịt bò xào tỏi thơm đến nhức nhối! Một lữ khách là anh

chưa kịp nuốt trôi cục nước bọt thì một cái nhức nhối hơn đã hiện ra, cái nhức nhối đủ sức làm tan biến mọi cảm nhận ngổn ngang oà ập trong anh suốt từ buổi đến giờ. Đó là những lòng sà lan đầy ắp mủ cao su đang nằm trắng phớ như những khúc cá ôi thiu khổng lồ cắm đuôi nhau dưới bến sông. Những khúc cá đã nặng mùi khiến cho một tốp nữ sinh đạp xe đi học về qua cứ phải bụm mồm bồm mũi guồng chân thoát cho nhanh. Và tất nhiên hỡi ôi trong đó có cả khúc cá bẽ bàng của công ty anh.

- Ta còn bao nhiêu tấn nữa.

Anh chàng nhân viên phòng xuất nhập khẩu có dáng bậm bịch khá đẹp với nước da sơn cước hồng tươi xanh rì những chân râu, quê lút tận một vùng Đông Nam Bộ tên là Hùng, thường được gọi là Hùng tiền đồn từ nãy cứ đưa mắt nhìn trộm vị sếp mới của mình, nghe hỏi bỗng thở dài đánh sượt một cái như tiếng thở dài của một thiếu phụ lắm nỗi đa đoan:

- Dạ... Hai ngàn ạ! Tức là chưa bán được tấn nào.

- Dạ... Kể ra bán lẻ, bán nhì nhằng thì cũng có.

- Đã có hướng ra nào kha khá một chút chưa?

- Em đang tìm nhưng nói chung cũng kẹt lắm!

- Thế ráo trọi cái đống dưới sông kia là của đơn vị nào?

- Đủ mặc. Ngành cao su có bao nhiêu công ty thì có bấy nhiêu chi nhánh lên đây tìm mối bán hàng, kể cả tổng công ty cũng có luôn.

- Tổng công ty?

... Thế thì còn gì để nói nữa! Anh đã định buột ra câu đó. Bi kịch! Đúng là bi kịch! Nhà nhà trồng cao su. Tỉnh tỉnh trồng cao su. Khắp nơi trồng cao su. Trồng vô tội vạ. Chế biến vô tội vạ. Cứ tưởng là béo bở để rồi kìn kìn đem nhau lên chất đống ở đây mà tranh khách tranh giá như cái chợ trời! Đáng lẽ với tư cách là cha mẹ, là cơ quan đầu não, là tổng hành dinh của một tập đoàn kinh tế non dại. Cái thứ gọi là Tổng đó nếu không thò được bàn tay vào công việc điều hành sản xuất trên tổng thể một cách triệt để thì chí ít cũng phải lo toan được đầu ra đầu vào cho con cái để cái nơi tập kết bất đắc dĩ này bớt đi được vẻ bẽ bàng khê đọng thì đằng này lại hồn nhiên góp thêm vào sự bẽ bàng đó một đống chình ình thế kia thì còn ra cái thống ná gì nữa. Chao ôi là cái khái niệm 90, 91 của một tập đoàn kinh tế! Đành rằng muốn mần ăn lớn, muốn tăng sức cạnh tranh, muốn trường vốn thì ắt phải có tập đoàn. Nhưng các vị lại quên mất một điều máu mủ rằng, tập đoàn là sự cộng lực chứ phải đâu đơn thuần là sự cộng lại. Ba cái khoẻ cộng lại sẽ thành một cái khoẻ hơn nhưng ba cái yếu cộng lại thì chỉ cho ra đời một cơ thể hoại sinh. Mà cái yếu thì lổn nhổn sờ đâu chả thấy. Nhưng thôi, cũng chả trách được. Tất cả còn đang vỡ lòng, mọi việc còn đang tập sự, trách móc ai, trách móc cái gì bây giờ?

- Sếp nghĩ gì đấy ạ? – Hùng tiền đồn rụt rè hỏi.

- Không... Thế cậu trụ ở đây bao lâu rồi?

- Ba năm có lẻ thưa sếp.

- Lâu nhỉ! Thế tết nhất vẫn tranh thủ về đấy chứ?

- Dạ! Có đận tết cũng phải ở lại để giao hàng.

- Vợ con gì chưa?

- Em có một cháu. Đi suốt, con vợ nó kêu quá trời, nó bảo có chồng cũng như không. Nó còn doạ sẽ đi lấy thằng khác.

- Cậu nói điều ấy mà mặt mày cứ tươi hơn hớn? Chắc cũng có... mối rồi hả? Con gái trên này đẹp có tiếng. Lợn Móng Cái gái Tiên Yên... Cô nào cũng hồng thắm như táo chín cây cả.

- Không dám đâu sếp ơi! Phải tội chết. Đêm nằm thương vợ thương con quắt ruột còn hơi sức đâu nữa. Mà nhìn sếp đẹp trai thế này, dễ đi đám con gái trời gầm ở đây nó... quấy rối tình dục lắm đó – Giọng cậu ta chợt nhỏ lại – Tối nay em dẫn sếp ra Trà Cổ, mặc sức chọn, hương đồng gió nội, trẻ nõn. Loại này ở Hà Nội hay Sài Gòn có bói cũng không ra, tình cảm thôi, tốn kém chẳng đáng kể gì đâu.

- Tóm lại – Vũ Nguyên ngắt lời – Lý do nào dẫn đến hàng họ không bán được? Cậu nói thử tôi nghe.

- Dạ! – Cái cười trai lơ trên miệng khựng lại – Dạ! Có lẽ ráo trọi là do chất lượng.

- Sao lại có lẽ? Phải khẳng định nó là tại cái gì nữa? Chất lượng. Ai chả biết là chất lượng. Chỗ quái nào không là chất lượng. Nhưng chất lượng cụ thể nó là cái gì?

- Có lẽ... Dạ, chắc tại do cái màu mủ của mình. Dân tàu họ chẳng mấy quan tâm đến các thông số kĩ thuật như độ dẻo, độ chịu lực, độ chịu mài mòn, nhãn mác... Nhãn mác nào độ nào cũng được vì nếu cần nhãn sịn nhất thế giới, chỉ trong nháy mắt là họ liền. Họ chỉ mê màu vàng chanh và độ mịn của thớ mủ.

- Thí dụ như của thằng nào?

- Như của thằng Đồng Nai, thằng Dầu Tiếng chẳng hạn. Mủ của họ chưa thật chuẩn nhưng cũng đỡ lắm, bán khá chạy, còn của mình...

- Của mình sao? Cậu cứ nói thẳng ra!

- Mình hả?... xin lỗi sếp cứ lam nham nửa vàng nửa đỏ nhìn như màu bã chè, bọt khí lại nổi hòn nổi cục đến mình nhìn còn chán chứ nói chi đến họ. Thậm chí sếp biết không, họ còn nói thà mình cứ bán mủ tươi cho họ họ về tự chế biến lấy còn hơn. Mà bán mủ tươi thì giá thấp lắm. Coi như huề.

- Vẫn còn hơn để nó nằm chết giẫm thế kia rồi hàng ngày è cổ chịu tiền lưu không bến đỗ.

- Dạ. Em cũng lần điện về công ty nói vậy nhưng...

- Nhưng mấy anh nói cứ găm găm chờ giá lên chứ gì?

- Dạ...

- Này, cậu vừa nói cái gì Trà Cổ - Vũ Nguyên đột ngột chuyển giọng

- Bãi biển Trà Cổ - Mặt Hùng thoáng ngây – Có gì không ạ?

- Ở đó mọi thứ đều có, tuyệt vời đúng không?

- Dạ trên cả tuyệt vời – Con mắt húp híp của Hùng sáng lên.

- Giờ mình ra đấy kiếm mấy con ghẹ nhậu chơi.

- Có ngay! Để em mượn chiếc xe máy lạnh của thằng Dầu Tiếng đưa sếp đi. Sếp bảo, nếu vùng cực bắc buồn thối ruột này mà không có những thứ đó thì trụ sao nổi. Sếp chờ em nửa phút!

- Khoan! Cần gì phải máy lạnh cứ tằng tằng đi xe máy cũng được.

- Dạ nhưng... Phó giám đốc một công ty cao su lớn nhất nhì một quốc gia ai đời lại cưỡi xe máy, bạn hàng họ nhìn thấy, có khi ảnh hưởng đến uy tín kí kết.

- Cậu cũng biết nói thẳng đấy nhỉ?

- Là em cũng nói theo ý của chú Ba giám đốc.

- Còn nữa! Cái phòng chiều nay cậu thuê ở khách sạn cho tôi giá bao nhiêu ấy nhỉ?

- Dạ! Đáng bao nhiêu. Mình ở ngắn thì 150 ngàn, ở dài thì được giảm 30% như trường hợp của em chẳng hạn.

- Một trăm năm mươi ngàn một đêm trong khi cao su không bán nổi một kí mà lại là không đáng bao nhiêu à? Các cậu chơi sang quá nhỉ? Chắc đây cũng là ý của chú Ba giám đốc? Thôi được, cái đã qua cho qua! Bây giờ tôi quyết định đây: Trước khi ra biển, cậu về làm thủ tục trả phòng rồi chuyển sang một nơi khác rẻ hơn, dạng bình dân, không được vượt quá sáu mươi ngàn và chỉ cần một phòng thôi. Tôi với cậu ở chung. Tới đây cũng phải tìm cách xây một cái nho nhỏ cho riêng mình để có chỗ cho anh em đi lại.

- Ở chung?... Sáu mươi ngàn? – Con mắt nhậu đêm mở tròn.

- Đúng! Vợ con gia đình gì mà bày đặt ở riêng. Nhưng còn máy lạnh, còn bình tắm nóng, còn ti vi... chả lẽ sếp...

Vũ Nguyên quay mặt ra biển để tránh đi cái nhìn quá ư thiểu não như kẻ sắp chìm suống kia. Đúng là hiện thân cho lối sống không cần biết đến cái gì khác ngoài sự hưởng thụ của một thời, chết thật! Trước khi lên đây, anh đã được nghe nói cậu ta thông minh, tháo vát nhưng làm ăn ngẫu hứng, phá gia chi tử, tiền bạc nhập nhèm, gái ú linh tinh, sở dĩ vẫn trụ lại được ở cái nơi béo bở này một phần là do khả năng ngoại giao quen biết rộng, phần khác là luôn biết chơi đẹp với sếp, biết chiều nịnh sếp, gãi trúng chỗ ngứa của sếp mỗi khi sếp có việc lên đây hoặc cậu ta có dịp trở về. Cũng nghe nói anh chàng đã có con riêng với một người đàn bà gốc hoa chuyên làm nghề đổi tiền ở đây nhưng chưa ai nắm được bằng chứng cụ thể. Có người khuyên anh nên thay đi kẻo có bận mang hoạ, anh chỉ cười, quyền hạn gì mà thay, nhân danh ai mà thay và làm sao có thể thay được một khi cái mắt xích này chỉ là một chi tiết trong cả guồng máy đã quá quen vận hành theo kiểu đó.

- Sếp cười cái gì đấy ạ? – Tiếng hỏi rụt rè.

- Từ nay mọi chế độ sinh hoạt của tôi với cậu sẽ rập khuôn theo đúng chế độ đi công tác. Tất nhiên làm tốt sẽ có trích thưởng theo quy chế. Tất cả những khoản chi thêm như tiếp khách, đối ngoại, quà cáp, giao dịch... thật cần thiết mới chi và nếu chi cũng phải vào sổ sách, phải thông qua tôi chính xác từng số lẻ một. Tôi không muốn người ta nói rằng trên này anh Hùng rất khoẻ tự tung tự tác, cái tổ con tò vò, muốn làm gì thì làm.

- Nhưng công việc trên này nó phức tạp lắm ạ. Có những khoản chi không thể...

- Cậu cứ làm theo ý tôi. Chúng ta lên đây để lo kiếm đầu ra chứ không phải để lo vui thú. Liêu cơm của hàng ngàn con người ở dưới kia đang từng giờ từng phút nhìn vào mấy mống ở trên này đó.

- Dạ...

- Chưa hết! Lát nữa ra biển tôi muốn xuống dầm người một chút để sống lại chút kỉ niệm năm xưa, hồi chiến tranh biên giới rồi về. Còn ba cái chuyện gái non gái đồng là thằng đàn ông ai chả thích, nhất lại là những thằng đàn ông đang xa nhà như tôi với cậu nhưng chưa phải lúc. Giữa mấy ngàn tấn mủ nằm thối rữa và những cặp đùi non rám nắng, tôi với cậu lúc này chỉ có quyền được chọn một. Cậu hiểu ý tôi chứ?

- Dạ hiểu!

- Còn nữa. Nhìn trong mắt cậu, tôi biết cậu đã bắt đầu khó chịu với tôi, cứ việc, miễn là công việc phải chạy. Trên tinh thần đó, tôi lưu ý cậu thêm một điều, nghe hay không nghe tuỳ cậu, đó là một thằng đàn ông tràn trề như cậu phải xa vợ con lên sống ở cái xứ sở toàn đàn bà con gái xinh đẹp, tính tình lại đa tình, phóng khoáng như thế này, tôi hiểu khó lòng mà giữ được nhưng làm sao thì làm, ăn vụng phải biết chùi mép.

- Dạ, thưa sếp... Có vụng trộm gì đâu ạ!

- Là tôi cứ nhắc thế.

- Dạ... Em hiểu.

Nói hiểu nhưng quay ra mở khoá xe máy, cái miệng thâm đen khói thuốc của anh chàng hơi bĩu xuống trong tiếng càu nhàu: “Mẹ! Đụng phải cái lão dở người rồi! Kiểu này sẽ còn mệt thấy mẹ đây!”

*

**

Đêm đó, đêm đầu tiên ở thị trấn biên cương se lạnh, Vũ Nguyên không ngủ được. Cũng là đêm đầu tiên sau cả gần năm chục năm lăn lóc sống ở đời anh mới thấm thế nào là cái sự mất ngủ. Đúng là không thể chịu được thật. Đầu óc lúc tan ra, lúc lại vón đặc, lúc hồng rực lên, lúc lại lạnh tanh, thử tập trung nghĩ việc này nó lại nhảy thếch sang việc khác, rối tinh rối mù.

Từ bé, không rõ có phải vì gen di truyền¬ hay vì thể trạng mạnh mẽ mà cái sức ngủ của anh ai nhìn cũng phát thèm. Thức thì thôi, thức mấy đêm, thức cả tuần liền cũng được nhưng đặt mình là ngủ ngay, ngủ rất sâu, ngủ không nói mớ không mộng mị, hơi động nhẹ đã tỉnh, tỉnh queo như trước đó chưa hề ngủ nghê gì. Hồi hành quân đi bê, có những đêm vừa đi anh có thể vừa ngủ mà vẫn không bước lỡ, lệnh hạ ba lô một cái là ngáy luôn, lệnh lên ba lô là mở mắt đi tiếp, thậm chí có lần đã nằm trong hàng rào địch, chỉ cách họng đại liên đối phương không đầy năm mét chưa đến giờ nổ súng thế mà vùi nhẹ mặt xuống cỏ đầm sương anh vẫn làm được một giấc ngắn ngon lành và rồi cho đến cả những năm tháng chuyển sang làm quản lý kinh tế sau này, bao đận lao đao đến vỡ đầu, người khác có thể thần kinh bị suy sụp hẳn, ở anh, cũng mê sảng, cũng muốn chửi muốn hét, thậm chí muốn đánh muốn giết một ai nhưng đêm về, đặt mình cái lại ngáy bình thường để rồi sáng mai tỉnh dậy có đau có giận gì rồi thì đau thì giận tiếp. Chính bạn bè anh và người bí thư cà răng thân thiết đã phải thốt lên: “Mày đúng là thằng có bộ thần kinh bằng thép. Giả sử với tất thảy những điều may rủi ấy mà mày không ngủ được dù chỉ một đêm thôi, chắc chắn mày đã treo cổ trốn thoát nợ đời rồi”. Anh cười khì khà bảo đó là bảo bối ông già truyền cho. Tha hồ cho cuộc đời làm tình làm tội, chỉ cần ngáy lên một chập thật giòn là mọi sự lại được xoá bằng hết.

Song cái sự ngủ đó đôi khi cũng khá rầy rà. Với vợ không nói làm gì, nhưng ngay cả đối với Thương, người đàn bà mà anh có thể thức cả đời để chăm bẵm để yêu thương lại đôi khi cũng ngủ khì bên cạnh cái thổn thức sâu thẳm của em sâu thẳm của em sau những khoảnh khắc thăng hoa thần thánh khiến cho sáng sau tỉnh dậy, em buộc phải xăm soi nhìn vào đáy mắt anh xem con người này có yêu thương mình thật không hay chỉ là một thứ khoái cảm mang giá trị sinh học ngang một tiếng ợ thật to sau bữa ăn no.

Biết rằng rồi sẽ không thể nào ngủ được nữa, mà anh lại không thích cầu viện đến những phương cách tìm ngủ thông thường như nhẩm đếm, như cố để đầu óc tan lãng ra, như thò tay bật đèn đọc sách... Vũ Nguyên quyết định trở dậy đi ra biển. Từ nhỏ anh đã vốn yêu biển. Lớn lên biển đối với anh càng trở thành một sự đam mê, một thứ cứu rỗi không

thể thiếu được. Trong những tháng ngày đánh vật với cây cao su nhọc nhằn nhất vừa rồi, nếu không cố biển thì rồi không hiểu cái đầu quá sức nhạy cảm, rất dễ bị tổn thương của anh sẽ biến dạng, mưng mủ đến thế nào! Và ngay cả cái chuyện anh tình nguyện lên đây, đâu phải không có tiếng sóng biển vỗ mênh mang thôi thúc. Biển là vô cùng. Cuộc đời con người là hữu hạn. Chỉ có đặt cái này cạnh cái kia mới vỡ ra được hết sự nhỏ bé, phù du của kiếp người mà tạm quên đi được những khổ đau vặt vãnh, những ham hố lăn tăn không cần thiết. Chao ôi! Trăn trở, dằn vặt làm gì nhiều một khi hết thảy đều được kết thúc bằng cái màu sắc hu vô không cùng xanh biếc kia.

Đồng hồ trên tường chỉ 1 giờ. Im lặng như địa ngục. Hơi lạnh. Định lấy cuốn sách mỏng giới thiệu về loại giống cao su tốt nhất đang thịnh hành trên thế giới ra đọc mấy trang nhưng rồi lại không muốn đánh động người nhân viên nằm cùng phòng, anh nhón tay mở tủ lấy cây kèn, khoác thêm tấm áo gió rồi nhẹ chân đi ra cửa. Hành lang lần đi này trong anh vẫn chỉ là cây kèn, ít sách kỹ thuật, cuốn tự học tiếng Trung Hoa và có thêm cả cuốn sổ quăn queo dày đặc những chữ là chữ của em. Cuốn sổ, anh mang theo chưa hẳn vì những gì ghi chép bên trong, những cái này anh đã có đọc sơ sơ vào cái đêm ngậm ngùi xa lắm rồi, mà vì bút tích, tâm hồn, bóng dáng của em hiển hiện trong đó dẫu cái bóng dáng kia lúc này gợi lên nhiều cay đắng hơn sự ấm lòng.

Và tất nhiên có cả tấm hình thằng nhỏ con anh. Năm nay nó đã 15 tuổi, bắt đầu lên lớp chín. Đợt ghé qua nhà vừa rồi, hai cha con đã có buổi đi dạo cùng nhau khá lâu bên bờ sông Sài Gòn đang vào kỳ nước ròng. Chỉ sang bên kia bờ một màu lau lách, anh kể về những trận đánh đã diễn ra ở chỗ này chỗ nọ, nói về những kỷ niệm đồng đội kẻ sống người chết chẳng thể nào quên... Thằng bé chỉ nghe mà không nói lại câu gì. Đôi mắt nhìn ra mặt nước có những vạt bèo lục bình trôi ngược trôi xuôi sao buồn thế. Đôi mắt mở to. Ai cũng bảo đôi mắt nó giống mắt anh. Giống thì khổ chứ có sung sướng nỗi gì đâu hả con trai. Anh hỏi về mẹ nó? Nó cúi xuống vạt cỏ bậm môi không trả lời. Anh bết mình hỏi thừa. Cả tuần nay, từ bữa anh về, cô ấy có ở nhà ngày nào đâu. Hết đi lễ chùa lại đi thăm một bà bạn bệnh đau ở tỉnh này tỉnh kia. Và thi thoảng nếu có về chăng nữa thì lại mặt mày lại đanh lại như tượng phật, như thể không cần biết có anh đang cùng hiện diện trong một mái nhà. Đã đôi lần vào những giờ khắc khuya khoắt nhất, cái giờ khắc mà lòng dạ đàn bà thường hay mềm yếu, anh muốn gõ cửa phòng để nói với vợ một câu ngọt ngào, một câu đại để như là giờ đây anh không còn gì nữa, già rồi, lúc này tôi chỉ còn mình và con, cho tôi xin lỗi những chuyện đã qua, vì thằng bé chúng ta hãy cố gắng làm lại từ đầu. Nhưng cánh cửa phòng vẫn đóng kín như ngàn năm nay nó vẫn đóng như thế, đóng cho đến tận lúc anh đi. Thằng bé, mãi đến lúc sắp trở về nó mới ngước nhìn lên, nói một câu mà đến tận lúc này nhớ lại, anh vẫn còn thấy sững sờ: “Bố ơi!... Con biết bố buồn lắm! Hay là... bố đừng về nữa, bố cứ ở trên ấy, thỉnh thoảng nếu được nghỉ, con sẽ lên thăm...” Bằng câu nói đó, anh biết thằng bé đã hiểu anh, đã phần nào đứng về phía anh nhưng nó không thể ra mặt phản ứng thái độ quá quắt của mẹ nó. Nó cũng đang khổ tâm, khổ theo kiểu tuổi 15 của nó. Anh xoa đầu con mà nước mắt cứ chực chảy ra...

Anh chàng nhân viên khẽ cựa mình, nói mớ văng tục một câu gì đó rồi lại ngoẻo đầu ngáy tiếp. Ngáy vô tư. Ngáy như nhè ruột ra rồi lại nuốt ruột vào. Chắc cậu ta đang oán

mình. Sự có mặt của mình đã thay đổi hoàn toàn nhịp sống, cách sống của cu cậu đã trở thành tập quán bấy lâu. Cứ oán đi! Rồi cái sự oán này sẽ không chỉ có ở riêng cậu đâu. Nó sẽ mỗi ngày một đông đúc, tràn lan ra đấy. Mình chấp nhận. Muốn thay đổi được một cái gì đó cho tử tế đôi chút ở cuộc đời này, nếu không biết chấp nhận ân oán giang hồ thì sao có thể thay đổi được. Trước hết là thay đổi bắt đầu từ ngay kiểu sống nhá nhem giang sơn một cõi biên thuỳ của cậu, cậu chàng ạ!

*

**

Thị trấn cửa khẩu biên thuỳ này dường như không có đêm. Người ta biết kiếm ra đồng tiền ở đây thì người ta cũng biết cách tiêu đồng tiền ở đây. Tiền kiếm ban ngày, tiêu tiêu ban đêm. Cho nê, chỉ sau không đầy mười phút, trên một chiếc Honda ôm lúc nào cũng túc trực từng đàn ở mỗi đầu phố, anh đã có mặt trên bãi biển Trà Cổ. Cái bãi biển xoải dài cả chục cây vào hàng đẹp nhất nước nhưng chưa được khai thác hết tiềm lực này ban ngày đã quạnh hưu, đêm về càng hưu quạnh. Chỉ có những ánh đèn nhà hàng ẩn chìm rất liêu trai phía sau và tiếng sóng vỗ vô cảm vô hồi ở phía trước. Anh đi ra sát chân sóng, tìm một chỗ khô ráo ngồi xuống, móc thuốc ra đốt, để mặc cho ngọn gió đại dương đem theo hơi nước mặn mòi và mùi tanh của tôm cá thối thốc vào mặt vào toàn thân. *"Sao anh hút thuốc nhiều thế? Hút nhiều không có lợi cho tim mạch đâu. Bao nhiêu người chết non vì các chứng bệnh do thuốc gây ra đấy!..."* Một lần nào đó trước biển Long Hải, hình như đã lâu lắm rồi, em có nói với tôi như vậy. Và hình như tôi cũng đã trả lời thật là chả ra làm sao: *"Chết trẻ khoẻ mang. Đằng nào chả chết. Đáng lẽ chết rữa xác ở trong rừng rồi, bây giờ sống ngày nào lãi ngày đó, lãi cả chục năm rồi còn gì. Vả lại, kiếp người như kiếp giun kiếp dế, đời cho cái khoái nào thì nạp thêm cái khoái khác vào, việc gì phải tước nó đi..."*. Nghe thế, em quay đi, không nói thêm câu gì nữa. Chao ôi! Giờ đây, giữa bờ biển đêm xa ngái này, sao tôi lại thèm được có em vô cùng đến thế, để lại được nghe em trách móc, em răn dạy nhưng chắc chắn là tôi sẽ không nói năng gì để cho em phải im lặng quay đi nữa đâu. Biển có thể hoá giải được mọi điều nhưng cái mênh mông của nó lại chỉ làm cho tôi khao khát em hơn, khao khát đến cồn cào, vô hồi vô hạn như ngàn ngàn những lớp sóng ngoài kia. Thương ơi! Giờ này em ở đâu? Sao em lại có thể đối xử với tôi tàn nhẫn đến nhường ấy! Vừa rồi trên đường lên đây, tôi có ghé qua trường em ở một vùng ngoại thành Hà Nội, người ta bảo em đi thực tập rồi, không biết bao giờ về. Tôi không tin. Tôi nghĩ rằng em đang cố tình tránh tôi, không muốn gặp tôi. Lòng kiêu hãnh của một thằng đàn ông, lòng kiêu hãnh mà em bảo một phần vì nó mà em yêu tôi, đã không cho phép tôi nấn ná nhiều hơn nữa để tìm gặp em bằng được. Và thực lòng nếu không có câu nói cuối cùng của thằng bé khi âm thầm tiễn tôi ra xe hôm đó thì tôi cũng đâu có muốn gặp lại. Gặp lại, biết đâu lại một cái nhìn lạnh lẽo, một câu nói dửng dưng, một hình ảnh đàn ông đắc thắng gầm ghì với chiếc xe phân khối lớn bên cạnh, càng buồn hơn... *"Bố... Hôm khai giảng vừa rồi, cô Thương có đến trường con, cô đợi ở cổng lâu lắm rồi đưa cho con một bọc sách giáo khoa trọn bộ, cả một hộp bút chì đủ loại. Cô bảo cô có lỗi với mẹ, có lỗi với con, có lỗi cả với bố. Cô nói con tha lỗi và dặn đừng nói chuyện này với bố. Nhìn lên con thấy cô khóc..."*

Cô khóc... Có nghĩa là em vẫn yêu tôi, vẫn không thể quên được tôi nhưng lại quyết định chạy trốn tôi. Buồn quá! Sao cuộc sống lắm cái buồn thế nhỉ? Hồi nhỏ đi học ăn đói mặc rách, lớn lên đi bộ đội lại mặc rách ăn đói, hoà bình chuyển ngành sang cao su, lại tiếp tục đói rách, rồi lấy vợ, rồi gặp em, nỗi đói rách chuyển sang phía khác, phía linh hồn, càng buồn hơn! Vậy rốt cục con người ta tồn tại trên cõi đời này để làm cái gì? Rút cục được cái gì? Được cái gì khi phần đáng kể sống nhất lại không có em?... Thương ơi! Em có nhìn thấy ngọn đèn của chiếc thuyền câu đêm đang lững lờ trôi ngoài kia không? Tần tảo quá nhưng cũng bình yên quá! Anh sẵn sàng đánh đổi tất cả để chúng mình cũng có được một ngọn đèn như thế, bên nhau, lặng lẽ, cô đơn, vại gạo, mớ cá, vất vả, thanh nhàn và để rồi một ngày nào đó khi đã về già, cả hai sẽ tan biến giữa đại dương. Thế cũng xong một kiếp đời.

Anh bất giác đưa kèn lạnh buốt sương đêm lên môi. Cây kèn như có hơi thở em nồng nàn, có mùi da thịt tinh khiết của em khẽ chênh chao rung lên trong đó... *Con thiên nga giãy chết... cái chết của con thiên nga... sự mỏng manh đến vô cùng của cái đẹp... cái đẹp sao cứ muôn đời mỏng manh tội tình...*

Nhưng mấy nốt nhạc rất khẽ, khẽ như chỉ là tiếng sóng tiếng gió vừa vang lên, lập tức bên cạnh anh, không xa lắm, trên cát ẩm, đột nhiên có vật thể gì rất trắng rất ướt thoắt động đậy. Rồi từ cái vật thể ấy, một tiếng con gái bối rối cất lên:

- Chết! Có người... Thôi, ngồi dậy đi ông tướng! Cứ làm như chết đói chết khát.

- Kệ nó. Cho nó nhìn tý – Tiếng con trai nhớt nhát – Lại một thằng khố rách không có tiền vào động phải đi nhòm trộm ngoài bãi cho đỡ thèm ấy mà. Nằm xuống đi! Đang ấy...

- Không!... Kỳ lắm! Cát chui vào hết... người ta rồi đây này, giời à!

- Giời cũng thế. Càng hứng.

- Anh bệnh hoạn lắm! Em không muốn...

- Ơ hay! Cái chuyện này phải bệnh hoạn, phải lên cơn một chút nó mới sướng, em chả hiểu gì cả. Kìa! Nằm xuống!

- Ông đi lên cơn với con đĩ nào khác nhé, còn tôi, tôi không thích thế này.

Như bị tát vào giữa mặt, lại như có một chút mơ hồ níu kéo, cảm giác thấy rõ mặt mình sần sượng, Vũ Nguyên bất giác đứng dậy. Trời đất! Chả lẽ dưới gầm trời này, ngay cả cái bãi biển đêm địa đầu cực bắc này cũng chẳng còn chỗ nào dành cho một chút mộng mơ, hồi tưởng nữa ư? Để nguyên ống quần, anh lội ra ngoài mép sóng. Ổn rồi! Xung quanh là nước, mô đá lại xù xì, chắc chắn là chả có ma nào ra đầy làm cái trò lên cơn ấy với nhau nữa. Chí ít cũng có một sự yên tĩnh của riêng mình cho đến lúc mặt trời lên.

17

NHƯNG KHÔNG! CÂY KÈN LẠI VỪA MỚI VANG LÊN ĐƯỢC một vài hợp âm chủng chẳng chưa đâu vào đâu và anh biết rằng với tâm trạng này có thổi nữa, thổi đến sáng cũng vẫn chẳng đâu vào đâu hết, phía sau anh bỗng vang lên tiếng chân người đang oàm oạp lội nước tiến lên. Quái! Ai thế nhỉ? Chả lẽ lại là hai cái vật thể A Dam và E Va phiên bản lúc nãy? Chúng nó đùa mình chắc? Hay chúng ra đây chiếm nốt tảng đá này theo cái tinh thần chủ quyền lãnh thổ đang là mốt chơi trên thế giới? Anh chưa kịp quay lại thì một tiếng nói đàn ông đã ục lên the thé cùng với mùi rượu bay nồng phả vào sóng nước:

- Nguyên phải không? Ông Nguyên kèn phải không?

- Ai đấy?

- Đúng Nguyên rồi. Đệ đây! Bằng đây! Bằng cùn, Bằng Cachiusa đây. Ngồi nhậu trong quán, nghe tiếng kèn đệ đoán ra huynh ngay. Quen quá mà. Chỉ huynh mới có tiếng kèn buồn như chó ốm thế. Nhận ra đệ chưa?

Một lưỡi sáng phực lên xanh lét từ chiếc bật lửa ga. Một khuôn mặt béo tốt với mái tóc húi cua hệt mái tóc của những thương gia người Hoa ở phía bên kia cầu cùng hàm răng trắng ởn thoắt hiện ra chờn vờn như trong phim kinh dị.

- Nhớ rồi – Vũ Nguyên kêu lên sau một lúc ngắm nghĩa – Bằng cùn, khẩu đội trưởng Cachiusa mười hai nòng đã trấn giữ cao điểm 45 suốt mười ngày liền. Bằng... Nhưng sao hồi đó mình nghe cậu bị thương đi viện rồi... không qua khỏi kia mà?

- Thương tật qué gì đâu – Càng the thé – Đệ làm ra bộ thế để tránh khỏi cuộc chiến mà lúc ấy, nói thật nhé, mẹ, đệ đã ngấy đến tận cổ.

- Tức là chú chàng phản chiến?

- Cứ cho là vậy. Thì đấy, huynh xem! Oánh nhau chán, chửi bới nhau chán, bây giờ lại bắt tay buôn bán với nhau, cười hí hí hố hố với nhau, cứ như trò đùa con nít, thế là không phản à?

- Cái gì mà dạo này toàn *huynh* với *đệ* cả thế?

- Ầy à, làm ăn với người Tàu, nói theo cách người Tàu thành quen rồi. Nói tiếp, cuộc chiến tranh nào rồi rút cuộc thằng lính vẫn là thằng thua thiệt nhất...

- Thôi được rồi! Vẫn cái tật vạ mồm vạ miệng, chả thay đổi gì, thế cậu đi đâu đây? Tại sao lại có mặt ở chốn bán mua chụp giật này. Ông chủ hay cứu vạn. Chắc là ông chủ. Chỉ có ông chủ mới có nước da óng mỡ và hơi thở sực mùi rượu ngoại đắt tiền thế này. Nói đùa, cậu thay đổi dữ quá, nếu không có mấy chiếc răng cải mả và giọng nói eo éo là vẫn thế thì

chắc là mình đã không nhận ra, tưởng gã con buôn Đài Loan hay Hồng Công nào mò ra đây tính chuyện đồng tính.

- Nói nghe kinh!

- Bây giờ làm gì?

- Huynh trả lời trước.

- Tao bắn.

- Mặt hàng gì? Lâm thổ sản hay thú quý hiếm? Hay gạo?

- Cậu hỏi gì mà như hải quan cửa khẩu vậy? Ráo, nhưng chắc chắn là không bán đàn bà qua biên giới rồi.

- Chỉ thu đàn bà vào chiếc hồ lô của mình như cái đận nào làm đám con gái cả bản Khuối Muội phát rồ phát dại lên.

- Thế à! – Vũ Nguyên giả tải ngơ ngơ – Cũng phát rồ phát dại kia à? Vậy mà mình không biết đấy. Thế có phí không.

- Thôi, trả lời đàng hoàng! Tôi không hỏi chơi mà hỏi để xem có giúp gì được ông anh không? Trông cái bộ dạng ngu ngơ như thi sĩ lên biên thuỳ làm thơ thế kia thì chắc chắn ông anh chẳng biết cái gì sất.

- Tức là cậu đang là sếp lớn ở đây? Bí thư hay chủ tịch?

- Tôi đấm thèm vào ba cái thứ đó và tất nhiên... có thèm cũng chẳng được. Nhưng tôi đủ sức để khiến cho tất cả phường buôn cả nước các ngài là phải quỳ rạt xuống trước tôi hết.

- Rượu nói hay người nói?

- Ông Nguyên! – Nét mặt Bằng chợt nghiêm – Tôi có thể cà chớn với khắp thiên hạ nhưng đối với những thằng đã từng là lính, nhất là thứ lính rất được như ông, tôi không quen đùa. Tôi vẫn nhớ cái trận đêm mồng 3 rạng mồng 4 ấy, nếu không có ông đem quân cắt đường máu đến giải cứu thì tổ đội của tôi đã bị biển người của chúng nhai nát rồi.

- Thôi, chuyện cũ bỏ qua! Nhưng nghe cậu nói có vẻ oai! Đại ca đầu gấu hay thủ lĩnh công an, biên phòng trấn ngự toàn vùng?

- Còn hơn vậy. Nhưng thôi ngồi đây mà khoe mẽ khoe vây hoài, nghe giống mấy bà cô muộn chồng quá. Vào! Vào trong kia nhậu xương xương vài ly rồi chuyện đâu có đó. Mốc xỉ! Đi buôn mà lo mà đi buôn cho hết hàng rồi tách, lại còn bịa kèn ngồi thổi kèn thổi cọ làm gì không biết nữa hở cái ông dở người.

Một câu mắng yêu, một cú hích thân tình vào be sườn, một cái kéo tay bỗ bã... Thế là

chỉ thoáng lát, Vũ Nguyên đã có mặt ở trong một gian nhà hàng xinh xẻo dựng theo kiểu Camping mái lá chòng chành ngay mép sông. Trời chuyển gió lạnh. Gió lạnh hơn. Sông vẫn cuộn lên từng đợt... Trong quán chỉ có hai người và vài ba cô tiếp viên váy ngắn ngồi lấp ló trong vùng tối chờ đợi, thỉnh thoảng lại há mồm ngáp như cả đời chưa biết thế nào là ngủ...

Thốt nhiên anh bỗng thấy thèm uống một hớp rượu thật cay nồng cho tan biến vào với đất trời vừa hiện hữu vừa hư vô. Thằng người ngồi trước mặt chỉ rót rượu và cười. Cái cười rất đều nhưng lại rất hiền. Cái cười này hắn đã cười vào một đêm giá buốt gần mười năm về trước, khi mũi súng của anh đã gí sát vào ngực hắn... Tại sao mất bao nhiêu công mới tóm được một con bé, nhờ mà trông coi một tí mày lại để sổng mất, hả? Hắn kéo anh ra một chỗ khuất nói khẽ: "Không sổng đâu" "Tôi thả đó" "Sao lại thả? Mày muốn ra toà án binh hử?" "Ra thì ra, sợ cái đếch! Chỉ vì tôi thấy nó quá tội, rét run, da thịt tím tái, lại đẹp nữa, đẹp như Hồng Lâu Mộng, tội như Bạch Mao Tiên Cô thế là mủi lòng... Giờ ông bắn tôi đi, giải tôi về quân khu đi, chịu hết. Mốc xì! Ngày nào cũng chết phí cả trăm người để sống một đứa con gái thì đã mất gì của họ! Chính cái mồm lẻo lớt của ông chả đã từng nói chiến tranh không nên có khuôn mặt đàn bà là gì! Bắn đi! Thằng này đang muốn chết đây" Thế là hoà. Thế là chỉ còn đủ sức hậm hẹ thêm mấy câu rồi lăn vào hầm oánh một giấc thẳng cẳng...

- Cái đứa con gái tội nghiệp đó giờ đâu rồi, cậu còn gặp lại không? – Vũ Nguyên hỏi sau khi đã uống đến chén thứ ba.

- Gặp.

- Nàng khóc nấc lên chứ? Quỳ xuống cảm ơn và một cuộc tình mùi mẫn xảy ra như nó đã từng xảy ra với bất cứ một đứa gái bản ngon mắt nào để lọt vào tròng mắt húp híp của cậu chứ?

- Đại khái thế nhưng... sâu hơn một tí.

- Sâu? Một thằng bặm chợ như cậu mà cũng có... sâu với nông.

- Sâu thẳm! Không chỉ là tình nhân mà còn là bạn làm ăn chiến lược. Nàng vẫn chưa lấy chồng, vẫn đẹp. Vẫn một mí. Vẫn cặp đùi dài miên man và vẫn bộ ngực thây lẩy trắng như mây trời, nàng bảo nếu không lấy được tôi, vị ân nhân vĩ đại của đời nàng, vị ân nhân đã biết đặt nhân tình lên trên các sự kiện chính trị rồi nhằng thì sẽ không bao giờ lấy ai nữa... Hì! Nói đùa ấy, ngôn ngữ của nàng đơn giản hơn nhiều nhưng cũng đại khái như rứa. Mà tôi thì chả bỏ được vợ, bỏ làm quái gì, sao lại phải bỏ, cái gì ra cái đó chứ, thế là thành nước đôi, vợ dưới xuôi, vợ biên thuỳ, vợ nội địa, vợ hải ngoại, hậu phương, tiền phương hết thảy đều cơm dẻo canh ngọt, sướng!

- Cậu vừa nói là bạn chiến lược làm ăn?

- Chính vì nàng mà tôi bám trụ được ở đây với chức trách một thằng giám đốc kinh

doanh xuất nhập khẩu tổng hợp quèn. Biết em ở bên ấy đang làm gì không?

- Chắc cũng lại một dân buôn miệng lưỡi có sỏi như cậu?

- Bậy! Quan chức đấy. Quan chức chính ngạch đàng hoàng ấy, em đang là phó chủ tịch huyện phụ trách tài mậu, oách lắm, thâu tóm hết mọi quyền lực thương mại vào một bàn tay búp măng trắng nõn của em. Và để trả thù ơn cứu tử, một lãnh chúa kinh doanh sẽ xử sự như thế nào, chắc huynh cũng đoán ra nhưng vẫn hết sức bàng hoàng, vô cùng lương thiện. Nhìn thấy nàng, đảm bảo huynh không choáng váng vì nhan sắc và tài thao lược kinh doanh của nàng thì thằng Bằng cùn này cứ đi đầu xuống đất. Nhưng...

- Nhưng sao?

- Đệ sợ gặp, nàng phải lòng huynh mất. Huynh vẫn đẹp quá! Còn đẹp hơn cả ngày xưa. Lại dẻo mỏ, biết làm thơ, biết thổi kèn nữa, hãi lắm!

- Phúc phận cậu dày thật! Tí chết vì gái, bây giờ lại phúc lộc vì gái. Mừng! Uống đi! Sao bữa nay uống rượu thấy mềm môi quá mày!

- Dễ hiểu, rượu uống giữa biên cương giữa chuyện hôm qua chuyện hôm nay, giữa lịch sử với hiện tại bắt lắm, sẽ bắt hơn nếu bây giờ huynh chịu để cho các em ra ngoài ngồi cạnh, gọi là có cái... gác tay.

- Lúc khác.

Bằng cười khì một cái đến nhạt. Suốt từ nãy đến giờ miệng thì nói đấy nhưng đôi mắt húp híp của anh ta lại cứ luôn đánh võng về phía mấy cô nhấm nháy rất đĩ, ý nói cứ kiên trì ngồi đó, ắt rồi sẽ có việc, nhưng đến lúc này trước vẻ mặt thờ ơ của bạn, anh đành phẩy tay cho các em rút lui, không giấu được một chút tiếc rẻ hiện ra mặt.

- Huynh vẫn vậy. Thích yêu đương cải lương mùi mẫn chứ không khoái món hưởng thụ tức thì. Hoá ra, bản tính con người là không thay đổi được. Bản lĩnh đã không máu thì dù có ấp vú đàn bà vào tận miệng cũng nhóp nhép nhè ra, hơi uổng!

- Cậu cứ tự nhiên. Cái tạng mình nó vậy rồi, không phải chuyện tư cách, đạo đức quái gì đâu, chuyện vặt, vả lại đàn bà đối với mình dầu hoàn cảnh nào cũng vẫn là bí hiểm, thiêng liêng. Mình không chịu được sự giả dối của họ hiện ra quá đậm đặc. Mới lúc trước họ còn chăm sóc, chiều chuộng anh như thiên thần, chiều đến nỗi khiến anh phải ước ao giá như vợ mình, người yêu của mình cũng có được một phần nghìn sự chiều chuộng ấy nhưng chỉ lát sau khi đồng *boa* của anh không thoả đáng một chút là họ nhìn anh như nhìn quân hằn thù ngay.

- Ơ hay! Thế huynh còn muốn gì nữa nào? Muốn họ yêu thương, họ son sắt thuỷ chung với huynh chắc. Khổ rồi nhà doanh nghiệp của một thời bao cấp khốn khổ ơi! Biết làm cũng phải biết chơi thì muôn sự mới bền. Suy cho cùng cuộc đời ráo trọi nó cũng chỉ gói gọn có như vậy. Làm chết bỏ, chơi tới cùng, không hại người, không phạm pháp rồi cuối

cùng tan biến vào bọt biển ngoài kia như cá thối hết, quá ư nặng lòng làm gì.

- Bắt đầu sinh tật triết lý!

- Mọi triết lý đều bốc lên từ bàn nhậu và cặp đùi đàn bà, hỏi này! – Bằng hạ ly rượu xuống, huynh đang gặp khó gì, nói toẹt ra đi! Xét về một mặt nào đó, huynh cũng có công cứu tử cho hai đứa tôi, huynh cũng là kẻ biết đứng tách ra khỏi cõi chính trị để chơi trò nhân ái, đang kẹt gì? Một doanh thương chỉ có kẹt đường sinh sống hay bị thất tình khốn nạn mới đang đêm vác kèn ra biển thổi tò te tí te như đưa ma linh hồn mình. Sao nào?

- Mình đang kẹt mấy ngàn tấn cao su.

- Ha ha! Biết ngay mà. Cao su đang là nỗi đau của các nhà doanh nghiệp chân đất. Sản xuất cho lắm vào, ùn ùn chở lên đây như chở củi, chất lượng thì vớ vẩn, chế biến thì lôi thôi, nó ế cho là phải.

- Biết rồi. Tưởng cậu có cái gì khá hơn chứ lẩm nhẩm thế, ai chả nói được. Công nghệ chế biến mủ thô bọn mình chỉ đến thế đòi hỏi hơn làm sao.

- Khoan! Khoan nói đến chuyện chế biến nhé! Nghe nó sang trọng quá! Hãy thử nói ngay đến giọt mủ rơi ra khỏi cây của các ông đã nào. Chán lắm, hàm lượng thì thấp, giống má thì tệm tịt, màu sắc nhợt nhạt như da thằng chết trôi, cầm cục mủ lên tay thấy toàn lỗ hà lỗ hổng, nhiều khi đứng ra trao đổi tôi cứ ngượng chín cả mặt. Quốc thể là ở đó chứ cao siêu ở đâu thưa mấy ông.

- Ơ hay! Cậu chửi tôi đấy à?

- Các ông đang tự chửi đấy chứ. Tự chửi đến nỗi thành quen, thành bản chất, thành bình thương như nắng gió khí trời, thành tê liệt dây thần kinh xấu hổ, chết mẹ là ở chỗ đó. Nói đùa, phải đứng ở cửa khẩu mới thấy bộ mặt kinh tế của mình còn mèo mửa, còn vá đụp lắm, còn khuya mới đuổi kịp thiên hạ. Nhưng riêng với huynh, đệ sẽ giúp. Đệ chỉ giúp những thằng tử tế. Bao nhiêu tấn?

- Hai ngàn.

- Hai ngàn... Hơi nhiều đấy... Nhưng coi như xong!

- Giá?

- Tất nhiên là giá đỉnh so với mức giá lúc này. Chém chặt chỗ khác chứ ai lại chém chặt anh em.

- Cảm ơn! Không ngờ lại gặp được quý nhân phù trợ ở đây. Chà chà!

- Đừng vội cảm ơn. Bởi cái quan trọng đối với các huynh lúc này không phải là lo bán được trăm tấn này hay ngàn tấn kia, cái đó chuyện nhỏ, cái chính là huynh phải bám chắc được vào thị trường ở đây, thật chắc để mở rộng sâu vào lục địa mênh mông của họ, như

vậy, dẫu thời tiết chính trị, thời tiết thương mại có lên xuống, giở dói như thế nào, mình vẫn có đất dụng võ. Đệ sẽ giới thiệu huynh với người đàn bà của đệ, nàng A Linh. Gặp huynh, chắc nàng mừng lắm!

- Tuyệt quá!

- Tuyệt gì?

- Nàng A Linh và thị trường làm ăn.

- Không tuyệt lắm đâu. Làm ăn có thời vụ, chỉ chất lượng sản phẩm mới là bất biến.

- Mình cũng nghĩ đến điều đó.

- Thôi, bớt nghĩ đi! Cái đáng nghĩ nhất lúc này là hai thằng mỗi đứa kiếm cái giường thật êm mà trần truồng ra đánh một giấc. Tất nhiên rất nên có một em sơn cước da thịt nồng mùi quế nằm bên cho đỡ lạnh. Nằm thôi, coi như bạn tâm tình khác giới, không nhất thiết cứ phải dắn ngửa con người ta ra mà lột áo lột quần. Chịu không?

- Chết thật cái cậu này! Thế cậu cứ bô bô như vậy mà không sợ nàng A Linh của cậu cho rớt dù hay sao?

- Thoải mái. A Linh bảo anh cứ sống đúng theo kiểu của anh nhưng chớ để mang bệnh, lâu lâu gặp nhau chỉ cần yêu nhau cho thật, đừng làm ra bộ yêu, khổ lắm! Thế nào?

- Sao?

- Cái khoản liệu pháp chống nạnh ấy?

- Được! Nhưng chỉ lần này thôi nhé! Thú thật, nằm cạnh người lạ mình khó ngủ lắm!

- Ai bảo huynh ngủ. Đúng là đồ doanh nghiệp nhà quê.

Bằng cùn lại bật hai ngón tay cái tách. Tức thì hai cô gái bước ra từ trong bóng tối như hai ả liêu trai, lại như hai cô nữ sinh mới đi sinh nhật bạn về, trên tay mỗi cô cầm sẵn một chùm chìa khoá từ khi nào, da thịt con gái ủ đêm tanh tanh ngầy ngậy như mùi cá biển. Một cú đẩy nhẹ, một cái lúng liêng nơi khoé mắt dâm tình, một sự va chạm đến giật thót phía trên đùi... thế là cái ngại ngần của gã đàn ông lần đầu sa chân vào chốn ăn chơi đã tan nhanh vào sóng.

Trước khi cả hai biến mất vào hai căn phòng ẩm ướt, tối thui, Bằng cùn còn kịp ghé tai vào tai bạn dặn nhỏ một câu: “Nếu... ấy, cấm không được quên khí tài!” Chính câu dặn nhớt nhát này đã làm đầu óc Vũ Nguyên tỉnh lại. Nhưng cánh cửa phòng có treo bức ảnh loã lồ mà kẻ yếu bóng vía chỉ thoạt nhìn thôi cũng đủ nổi gai khắp người đã ập lại rồi...

*

**

Sáng sớm hôm sau, vào lúc mặt trời vừa nhô lên khỏi lưỡi sóng đục ngầu như con mắt đói ngủ ướt nhoét, trên một chiếc xe máy bóng loáng mang nhãn hiệu Made in China, anh chàng Hùng đã tìm được sếp của mình đang còn ngủ vùi trong tấm chăn Con Công sặc sỡ, bên cạnh là thân xác đứa con gái không mặc gì, thịt da trắng như cá luộc.

Vũ Nguyên giật mình tỉnh dậy, ngơ ngác chưa hiểu mình đang ở đâu đã đập mặt ngay cái cười rất đểu của gã nhân viên dưới quyền, kèm theo là một tiếng nói chớt nhả:

- Tưởng sếp đi đâu! Kể ra sếp chỉ cần nói với thằng em một câu thì thằng em đã có chỗ ngon lành hơn nhiều. Mấy em ở đây thuộc loại xoàng, dân sành điệu có mà nào ghé đến.

Lại cười. Vẫn cái cười như có tiếng nhóp nhép bên trong. Chỉ một cái cười ấy đã đủ kéo anh xuống hạng bằng vai phải lứa với hắn. Bất giác anh cũng cười lại. Cái cười không ra cười không ra mếu. Trời ạ! Chả lẽ anh lại thanh minh với hắn là hắn nhầm rồi, cả đêm qua anh chỉ trò chuyện, trò chuyện thân tình như hai cha con, mà đúng là hai cha con chứ còn gì nữa, cùng lắm là có lúc cho cô bé gối đầu lên tay mình thôi chứ có làm gì đâu, không tin thử hỏi cô ấy mà xem. Nhưng còn hỏi cái nỗi gì nữa! Cô bé đã biến mất từ lúc nào rồi và với cái cười kia, tốt nhất là không nên nói gì cả, cứ coi như là có đi, đã sao.

Cô chủ quán có dáng dấp đặc sệt một ả tú bà hiện đại, quần bò áo phông màu hoa mướp cười cười bước vào, bảo rằng sếp Bằng có việc phải đi từ sớm rồi, sếp có dặn lại nếu ông anh dậy mời ông anh ăn sáng rồi gọi Taxi đưa ông anh về. Mọi sự đêm qua coi như đã thanh toán xong. Sếp bảo, sáng mai sếp sẽ đón anh đi gặp bà A Linh nào đó. Vũ Nguyên tỏ ý cám ơn và xin phép được đi luôn, không ăn sáng và cũng không cần gọi Taxi, anh có chút việc ở đây trưa chiề mới về thị xã.

Ra khỏi căn nhà mái thấp, anh bỗng thấy nhẹ thoáng cả người. Sau cưa, một đôi mắt nhìn theo khiến anh chợt quay lại: Đôi mắt của cô bé tối qua. Đôi mắt một mí mở to... Mở to như đôi mắt thằng bé con anh mỗi khi nó chứng kiến cha mẹ của nó cãi nhau kịch liệt. Đôi mắt... Mười tám tuổi, quê ở tận Thái Bình, nhà đông anh chị em, bố là thương binh nặng ở mặt trận về, mùa màng lại thất bát, cô đành bỏ học đi kiếm sống vùng trên này nghe kháo là dễ làm ăn. Dễ làm ăn... Một tháng, trừ cơm nuôi, chủ trả cho năm bảy trăm ngàn, tiền son phấn, tiền quần áo đã hết một nửa, nguồn sống chủ yếu là bằng khoản boa của khách. Khách thường thì một, hai chục ngàn. Khách sộp thì năm bảy chục, có khi tới cả trăm. Vậy là mỗi tháng cũng để dành ra được một, hai chỉ vàng chắt bóp gửi về quê cho mẹ. Một, hai chỉ vàng đối với cuộc sống ở quê cũng là nhiều lắm, cả tấn lúa chứ có ít đâu. Giàu nghèo phân hoá tận cùng, một lao động làm sao có thể kiếm được ngần ấy tiền trong tháng. Thế là nô nức kéo nhau về các vùng đô thị, về các vùng du lịch ăn chơi như về vùng đất hứa. Nhục nhã, ê chề, kệ, rồi nó cũng quen đi, cứ dấn thân dăm bảy tháng, một vài năm, có lưng vốn là lại trở về nhà lấy chồng, làm vợ làm mẹ bình thường như trước đó chưa có chuyện gì xảy ra... Cô bé đã khóc khi kể lại nguồn cơn này. Khóc thật sự. Nước mắt chảy đẫm cánh tay anh. Nóng. Tất cả đều nóng. Đùi nóng, vú nóng, hơi thở nóng và những giọt nước mắt cũng nóng, nóng râm ran... Thương quá, không biết làm sao hơn, lục túi còn mấy

trăm ngàn anh cho cô hết. Cho mà không làm gì, cô càng khóc dữ...

Anh vừa hé lộ cái chuyện này ra, Hùng đã cười váng lên rồi cười sằng sặc: "Bị mắc lỡm rồi sếp ơi! Trăm đứa con gái hành cái nghề *lấy lỗ làm lãi* thì cả trăm đều có chung một kịch bản mùi mẫn giống nhau tuốt. Tiền nào của ấy, cách tốt nhất là chơi cho đã rồi phắn, lần sau thèm, lại đến nữa, làm động tác phân phối lại xã hội, hơi đâu mà nghe các em nỉ non, mất công lại mất cả tiền." Đúng! Có thể là như vậy. Có thể mình chỉ là thằng dại gái, có thể đó chỉ là kịch bản quen thuộc nhằm thu lại lợi nhuận cao nhất nhưng chả lẽ ai cũng thế, chả lẽ những giọt nước mắt nóng hổi kia cũng lại là giả được ư? Anh yếu ớt cãi thầm và quyết định không nói thêm gì nữa. Thế hệ khác, kiểu sống khác, mình làm sao hiểu được hắn và hắn cũng cần quái gì phải hiểu mình. Chỉ biết sau chuyện này, nói gì thì nói, trước hắn mình đã biến thành một thằng đạo đức giả tồi tệ nhất trong những thằng đạo đức giả.

Mà cái đạo đức giả nhất, cái khốn nạn nhất của thằng đàn ông là cơn dục tinh đã nâng đến tận óc, chân tay đã có lúc tì miết vào chỗ kín của thân xác đàn bà đến muốn điên lên nhưng vẫn cố nhịn để giữ một cái gì đó mơ hồ nhưng đầy ràng buộc. Đạo đức ư? Hay sợ bệnh sợ bẩn, hay chưa quen làm thế bao giờ? Có thể có hết thảy nhưng cũng có thể chẳng có cái gì. Nhịn là nhịn, vậy thôi. Vậy mà... có lẽ điều này sống để dạ chết mang đi, khốn nạn quá, khốn nạn đến nỗi không dám nghĩ tới nữa... nửa đêm chịu không nổi, làm sao chịu nổi một khi phải tới vài ba năm nay không được biết mùi đàn bà, phải lén bỏ vào Toalet trong khi con bé thiếp ngủ...

Muốn xoá đi tất cả trong sự khắc khoải biết chắc rồi sẽ chẳng xoá được gì, anh lặng lẽ cởi bỏ quần áo nhảy ào xuống biển. Nước lạnh và mặn ngoạm lấy thân thể anh, ve vuốt, luồn lỏi, tát vả vào mặt vào ngực, lôi ra xa, đẩy lên, nhấn xuống. Trong trạng thái buông thả hoàn toàn, anh duỗi lỏng chân tay để mặc cho những lượn sóng đùa dai muốn đưa đến đâu thì đưa. Đưa xuống tận đáy sâu thẳm mù, đưa tận ra ngoài khơi xa tít tắp, đưa đi mãi mãi không trở về cũng được, càng tốt. Ơ hay, lạ chưa kìa! Gần đây, không, cũng đã lâu lâu rồi, không hiểu sao cái suy nghĩ về một sự ra đi, một sự giải thoát khỏi cuộc đời cứ mọc mầm, nảy nở trong sâu thẳm lòng anh. Nảy nở đến thành ám ảnh, thành khao khát không thể cưỡng được. Cũng như cứ mỗi lần phải ngồi lên máy bay đi đâu đó, chính anh cũng chẳng thể hiểu nổi tâm trạng này, nỗi mong muốn được nổ tung, được tan biến nhanh chóng và tức thì vào hư vô ngàn trùng mây trắng cứ cháy âm ỉ suốt chuyến bay. Sao thế nhỉ? Chưa đến nỗi chán đời, chưa đến độ bị cuộc đời hành hạ cho đến tan tác, vậy việc gì lại phải chạy trốn khỏi nó. Hay con người anh mệt rồi, mười năm trận mạc tiếp hơn mười năm làm kinh tế còn khốc liệt hơn trận mạc kiệt quệ quá rồi, quá mấy ngán cái nhàm chán của sự lặp lại rồi, không chịu nổi cái vô nghĩa của kiếp sống nhọc nhằn mà cũng chẳng có cái gì nữa rồi? Có thể có tất cả mà cũng có thể chẳng có gì. Chỉ biết lúc này đây, giá như anh được tan vụn thành lớp lớp bọt sóng đang vờn quấn lấy người kia thì nhẹ nhõm, dễ chịu xiết bao. Chấm hết mọi điều. Hết cao su, hết thị trường, hết Công ty, hết mọi day dứt, không còn lo trách nhiệm, không còn nhìn thấy người xấu kẻ đều, không còn sáng sáng ra đã vục mặt vào mọi thứ khốn khổ khốn nạn ứa ra từ loài câu cho mủ. Và hết luôn cả tình yêu, cả khổ đau thất vọng, hết cả em nữa. Thương ơi...

Và cũng như mọi lần, như sự đùa trêu của tạo hoá, anh lại trồi lên khỏi mặt sóng, lặng lẽ bơi vào bờ để tiếp tục sống cái cuộc sống vừa rất yêu vừa rất ghét đang trái chiều ngự trị trong anh. Nhận từ tay Hùng chiếc khăn tắm thoảng mùi da thịt con gái không biết anh chàng vừa kiếm được ở đâu ra, anh bảo:

- Gọi Taxi chạy thẳng đến bưu điện. Mình muốn gọi về Công ty.

- Rõ, thưa sếp. Nhưng trước hết thằng em mời sếp đi ăn sáng cái đã. Ở đây có một quán bánh đa đỏ ngon nổi tiếng, cô chủ quán lại đa tình, miệng nhai, mắt cũng nhai, đã lắm sếp ơi! Đáng lẽ cương vị như sếp phải có một chiếc điện thoại cầm tay thì có phải tiện hơn không. Tiện mọi sự.

Hắn nháy mắt, cười... Thằng này bắt đầu nhờn rồi đấy! Nó bắt đầu coi mình như là một thứ bạn làng chơi của nó rồi đây. Đã sướng chửa?... Nhưng phải nói thằng này dẻo mồm, đón ý đón tứ khá nhạy. Cứ ngọt sớt mọi điều thế kia, sếp nào mà chẳng khoái thầm trong bụng. Nói đùa, quyền lực thực chất là vô vị nhưng đôi khi quyền lực dù là nhỏ nhất cũng có vị ngọt đáng kể của nó. Như cái cách hắn đang chăm bẵm mình kia.

- Thôi! Chuyện bưu điện để sau. Ăn lót dạ xong, cậu đưa mình ra chỗ để hàng một chút.

Anh đột ngột chuyển làn và tự anh cũng chịu, anh hiểu sao mình lại vô cớ chuyển làn như thế.

*

**

Ngồi trước mặt anh là một người đàn bà Trung Hoa sang trọng và khá đẹp, kiểu đẹp của người phương bắc hơi thô nhưng cao ráo, trắng trẻo và có cái nhìn hun hút rất lạ, như có cả một vùng thảo nguyên mênh mông trải dài trong đó. Áo trắng, váy trắng cắt theo kiểu Veste ôm khít lấy tấm thân hơi đẫy, đôi bắp chân để trần uốn một đường lượn mịn trắng đến tận gót giày. “Chào đồng chí! Chào... anh!” Tiếng Việt phát âm khá chính xác, hơi giọng một chút ở chữ đờ nhưng vì thế mà càng trở nên có duyên. Một bàn tay có những ngón dài, trắng hồng đưa ra ngập ngừng không có chút quyền uy nào. Anh nắm lấy, khẽ khàng không dám xiết mạnh, thoáng cảm nhận một cái gì mát lạnh chạy chếch lên người: “Chào đồng chí phó chủ tịch!”

Bằng đánh mắt về phía anh ra ý bảo im rồi quay qua người đàn bà, nói cười thoải mái như trong căn hộ nhà mình:

- A Linh à! Em có nhận ra ai đây không?

Chớp mắt... Mở mắt... Rồi lại chớp... Cả một vùng Trường thành vạn lý xanh rợp nắng chiều.

- Quen quèn anh... nhưng không biết đâu – Cười, loé sáng một ánh bac nơi khoé miệng

– Ai đó anh Bằng?

- Không nhận ra thật à?

- Không mà. Nhưng nói chuyện thêm thêm nữa, nhận ra đấy.

Vẻ đắc chí, Bằng cười khớ lên một tiếng rõ to rồi chạng nạng đứng ra giữa nhà, vung tay làm động tác găm súng dữ dằn: "Mày là thằng khốn! Chỉ có độc một việc là trông coi nó cho tử tế mà cũng để sổng mất! Ra toà án binh!" Xong, Bằng chuyển người sang phía khác, ngực ưỡn, bụng ưỡn tạo một dáng yêng hùng như diễn tuồng: "Ra thì ra! Mẹ! Chết cả trăm người không tiếc lại tiếc một con đàn bà. Bắn đi!"...

- Nhớ rồi! A Linh nhớ rồi! – Không đợi cho Bằng cùn hoa chân múa tay thêm, người đàn bà đã khẽ reo lên – Anh Nguyên! Đại đội trưởng Vũ Nguyên! Nhớ rồi! Cái miệng con gái, cái mặt con gái... Nhớ rồi. Nhưng hồi đó, anh Nguyên trẻ lắm mà. Nhìn anh bây giờ và anh Nguyên lúc trước *cách nhau bằng... hai cha con đấy*.

Anh cười. Cái cười hơi heo héo. Anh biết mình đã già, sáng sáng đưa tay lên vuốt tóc đã thấy những sợi bạc theo ra nhưng hễ cứ có ai vô tình hay cố tình nhấn nhá vào điểm này là anh lại thấy cồn cộn trong đầu. Chao! Hậu chiến, mới đó với đó thời gian trôi qua đâu có nhiều nhặn gì mà hình hài đã thay đổi đi nhiều đến thế! *Cách nhau bằng hai cha con rồi đấy*... Vui thật! Vui đáo để!

- A Linh chả thay đổi gì – Anh cố nặn ra một câu trống rỗng mang thuần tính xã giao – Có khi còn đẹp hơn, trẻ hơn ngày ấy.

- Thôi! Màn giao tiếp mang đậm dấu tích lịch sử giữa hai dân tộc đã xong. Bây giờ quay về với hiện tại – Bằng ra giọng ông chủ - A Linh có nhã ý, vừa là tri ân vừa là công việc, mời hai đứa mình, chủ yếu là mời huynh, đi thăm thú sâu vào cái tổ quốc mênh mông của nàng một chuyến. Nhân tiện nàng giới thiệu những bạn hàng làm ăn cho huynh luôn. Đây là một đặc cách mang tính tối huệ quốc mà chưa một ai được hưởng cả đấy nhé! Nào, lên đường!

Bỗng thấy nhói khẽ trong lồng ngực. Một phản ứng sinh học thường đột ngột xuất hiện ở anh một khi có điều gì đó chạm nhẹ đến cái vùng hay bị tổn thương nhất. Vùng gì thì giờ đây anh chưa thật biết được.

*

**

Chuyến thăm thú kéo dài hết nửa tháng mà tưởng như chỉ đánh vào một cái. Cứ như lạc trong mơ. Điểm dừng chân sau lại gây sửng sốt hơn điểm dừng chân trước. Tới Quảng Châu thấy nhà cao ngang trời, đướng sá thênh thang, phương tiện đi lại sáng choang, anh đã bị chờm ngợp như đang bước đi trên một đất nước tư bản có hàng trăm năm thịnh vượng. Nhưng đến Sán Đầu, Thượng Hải rồi Thâm Quyến, cái cảm giác ấy lại bị đánh tan.

Khủng khiếp và chóng mặt. Một tiết tấu công nghiệp, một cuộc sống sôi động giàu có bày ra đến nôn nao cả người. Trung Quốc đấy ư? Đất nước cảu một thời có những chàng trai nghèo khổ, gầy gò, da vàng như nghệ đã đường đột hành quân qua đường biên sang bên này làm trò chiến sự đấy ư? Chả tin được! Chính từ miệng những tù binh họ đã than vãn rằng người dân quê họ còn cơ khổ lắm, đói rách lắm, mùa đông về có tấm chăn cũng phải chia năm xẻ bảy tới nỗi cây súng cầm trên tay cứ lả xuống vì cái cảm giác chát đắng là ôi chao, thằng nghèo lại đi nện nhau với thằng còn nghèo hơn, chả ra cái thể thống gì kìa mà? Ấy vậy mà cũng chỉ có hơn chục năm người ta đã là thế này đây. Phép màu nào? Đường lối nào? Khí lực nào? Con người hai bên đều tần tảo, thông minh, cần cù, yêu nòi giống như nhau. Giống nhua như thế và tại sao cũng khác nhau như thế! Lại cái trò đùa dai, mơn trớn của lịch sử chăng?

Vũ Nguyên cứ đi và cứ tự nhiên hiện hình trăm câu hỏi ngổn ngang lúc ngọt ngào, lúc nhức nhối móc chặt vào đầu. Vừa mừng trước nét thăng hoa của người hàng xóm da vàng lại vừa có chút chạnh lòng đố kỵ không giấu được. Có lúc anh đứng ngẩn hồi lâu mà nhìn mải miết vào những bộ quân phục màu có úa trôi ngược chiều. Ơ hay! Cũng những bộ quần áo xanh lét màu biển người hiền như đất này sao ngày trước nhìn lại ớn lạnh rùng mình đến thế nhỉ? Và cả những khuôn mặt có cái cười lành hiền cũng như cây cỏ đất đai kia nữa, gớm thôi, dạo ấy mới gào rú, la hét sát sát kinh thiên động địa làm sao! Bất giác anh nở một nụ cười với họ. Họ cũng cười lại, trẻ trung, cao lớn, oai phong, trắng trẻo chỉ bằng tuổi con tuổi cháu.

Đi bên cạnh anh và hầu như lúc nào cũng có mặt ngay sát cạnh anh, Bằng cũng cười, khi mủm mỉm khi lại hết cỡ miệng, thoải mái tung tẩy như đi chính trên đất ông bà mình. Cái cười như thể nhấn nhá lại một điều anh ta đã quang quác từ lâu: "Thấy chưa! Đã bảo đang không lại uýnh vào mặt nhau đổ bã trầu là vớ vẩn chưa? Đó, uýnh nhau xong, người ta mau chóng dẹp mọi chuyện sang một bên xắn tay vào cải tạo cuộc sống mới, còn mình, anh bạn cựu chiến binh ạ, mình lại cứ say sưa mãi trong trò chơi chiến thắng. Vũ Nguyên im lặng. Và nói chung suốt từ lúc bước chân đi, anh thường là phải im lặng mọi điều trước những câu nói cực đoan, nông nổi và rát bỏng của người bạn tốt bụng nhưng cạn đầu. A Linh cũng nhận ra điều ấy. Có lúc, để trấn an người bạn trai Việt Nam thích tuyên ngôn và lập ngôn của mình, vẫn bằng những âm tiết hơi ngọng nghịu và cách đặt từ chưa trúng chỗ lắm, cô nhẹ nhàng nói lại: "A Linh thấy anh Bằng chỉ đúng một nửa câu nói thôi à. Một nơi có hoàn cảnh một nơi, vậy à, làm sao có thể giống nhau được".

Bằng vẫn cười, dễ dãi, không hề có ý tranh luận lại. Anh ta bấm vào sườn Vũ Nguyên, mắt đánh về mấy cô giá vận váy ngắn bước bên kia hè đường, nhấm nháy: "Cái đùi! Cái đùi!... Trắng khủng khiếp?". A Linh quay lại: "Anh Bằng bảo cái gì khủng khiếp đấy?" Bằng tỉnh bơ: "Cái gì đâu. Tôi nói với anh Nguyên đây là cuộc sống của nhân dân Trung Quốc thay đổi... khủng khiếp!" Vũ Nguyên nhìn nhanh sang khuôn mặt nửa tin nửa ngờ của A Linh suýt phì cười. Một khuôn mặt Trung Hoa điển hình: Mắt xếch, tròng con ngươi đen láy, đầy ắp, có cảm giác chỉ cần chớp mắt là từ đó có những làn nước xanh biếc trong thơ Lý Bạch tràn ra. Chao ôi! Cho đến tận bây giờ anh vẫn không hề hình dung ra rồi có một ngày mình sẽ được đi dạo giữa đồng đất Trung Hoa chan hoà nắng gió bên cạnh một người đàn

bà Trung Hoa xinh đẹp và tràn đầy quyền uy như thế này! Một người đàn bà hoành tráng và đau thương, một người đàn bà xứ tuyết dường như có chút Ngu Cơ, chút Tây Thi, chút Điêu Thuyền, chút Lâm Đại Ngọc, chút Hỷ Nhi, chút phong độ *Chẳng thích hông trang thích vũ trang một thời thân gái vượt Trường chinh Vạn lý trong đó*... Mải nhìn, bắt gặp cái nhìn lại của A Linh, anh bỗng cháy mặt, như cái kẻ bị bắt quả tang đang nhìn gái tắm giữa nắng trưa. Anh cười. A Linh cười lại. Nhưng Bằng lại méo xếch mặt. Lựa lúc cô bạn gái đang nói véo von bằng tiếng bản xứ đầy âm gió ở đầu lưỡi với một người đồng hương nào đó, Bằng kéo tuột anh lại phía sau, nói như xiết mũi khoan vào tai: "Coi chừng! Đây là đi tìm bạn hàng chứ không phải tìm bạn tình mà con mắt ông cứ nhớn nhác như rắn mồng năm thế nhé!" Nói rồi cười. Rõ ràng cái anh chàng ăn to nói lớn này không mấy coi điều đó làm trọng.

Lần khác, sau khi đi thăm một nhà máy chế biến cao su trở về chỗ nghỉ, Bằng gần như túm lấy ngực áo Nguyên mà quăng mạnh xuống giường, mắt muốn lồi ra: "Ông biết trưa nay lúc ngồi ăn lẩu Tứ Xuyên, nàng hỏi gì về ông không?". "Hỏi những cảm nhận của mình về công nghệ chế biến cao su tài tình của họ chứ gì – Anh nói lướt – Giỏi! Đúng là phù thuỷ! Cao su vẫn cao su ấy, màu vẫn màu ấy mà rẹt một cái, chỉ cần qua vài công đoạn đơn giản là miếng mủ của mình trông đã khác hẳn, óng ả, mỡ màng cứ như là mủ của Thái Lan, của Malaysia nhập hồn vào. Nhìn xót cả ruột. Càng xót ruột khi cũng miếng mủ ấy, qua tay họ là giá bán đã tăng lên gấp rưỡi, gấp đôi rồi. Cứ như là cái anh bị ăn chặn ngang mặt mà đành ớ họng không nói được. Nói càng nhục. Ai bảo công nghệ chế biến của anh quá tồi tệ, anh phải chịu mất miếng là phải thôi" "Không phải chuyện ấy" Bằng cau mặt. Vậy chuyện gì? Chắc không phải chuyện bỗng nhiên phải đi lo chiêu đãi một thằng dở người, suốt ngày câm như hến quá tốn kém và mất thì giờ người ta chứ? Bậy! Chuyện vặt, tốn kém gì! Banh tai ra mà nghe này: Nàng hỏi ông có vợ chưa? Người đàn bà nào có phúc được nâng khăn sửa túi cho ông chắc là hạnh phúc lắm vì nàng bảo, ông có con mắt rất đa tình, rất giàu tình cảm, rất phong phú nội tâm, rất... thứ mắt ấy phụ nữ bên nước nàng rất thích. Khốn khổ! Chắc nàng đem ra so sánh với cái tật nhậu xong là làm tình, làm tình xong là lăn ra ngủ, ngủ dậy làm tình nữa của mình! Tóm lại là cô ả có vẻ mê ông đấy. Và có nghĩa để tổ chức chuyến đi này cái thằng tôi đã làm một hành vi sai lầm không thể sửa được là dâng ngọc cho người, giời ạ!... Bằng ôm mặt, làm ra bộ mếu máo cực kỳ đau đớn rồi liền đó lại ngoác miệng cười: "Chấp nhận đi! Đệ không ghen đâu. Thậm chí còn biết ơn huynh nữa đấy. Ấy! Bỏ cái kiểu nhìn kinh tởm như nhìn miếng giẻ lau ấy đi! Đệ nói thật tâm đó. Sao hả? Rất đơn giản: Đệ vẫn yêu, thậm chí càng yêu nhưng bắt đầu sợ rồi. Đàn bà Trung Hoa họ quản lý tình nhân chặt quá! Quản bằng lề lối truyền thống là hết lòng chăm bẵm, hết lòng yêu thương, càng giở dói họ lại càng yêu thương mới chết mẹ! Sướng có sướng nhưng... Lắm lúc thấy đám gái non chờn vờn ở trước mặt ngon như kem mà đành nuốt nước bọt quay đi... Khoan! Nghe nốt đã! Tuy vậy đệ cũng không nói ra điều này vì vẫn... máu nàng, vẫn muốn độc chiếm nàng nhưng riêng với huynh lại khác. Đệ nghĩ huynh là một thằng đàng hoàng, có lý, hợp với nàng hơn và ngược lại, nàng cũng sẽ đem lại cho huynh những mùi vị ngọt hỉm mà chắc chắn là cái thằng đồng rừng như huynh chưa hề được hưởng.

Vũ Nguyên vội quay đi để khỏi tung một cú đấm vào giữa cái miệng có những chiếc

răng bàn cuốc đang cười bả lả đó. Hắn nghĩ cô ấy là ai và mình là ai? Tất nhiên ở hắn có thể là lòng thành, là muốn điều hợp lý, tốt đẹp cho cả hai người nhưng làm sao hắn lại dễ dàng thở ra cái giọng gả bán, sang tên trắng trợn như vậy cơ chứ? Để thằng bạn cà trớn khỏi nói lảm nhảm thêm nữa, anh quyết định trở về chỗ nghỉ và nói đi thăm thú vậy là tạm đủ rồi, chóng mặt lắm rồi, đi nữa, thấy cung cách làm ăn của người ta ghê gớm quá, chỉ thêm tủi thêm thèm. Bằng cùn cười hấc: "Về thì được rồi nhưng việc gì mà phải chóng mặt! Huynh xem, rồi tới đây không những họ chỉ lũng đoạn thị trường ta về giá mà còn lũng đoạn cả thị trường thế giới nữa cho coi".

Đêm ấy về khách sạn, anh tắt đèn đốt gần hết gói thuốc Trung Hoa Bài, thứ thuốc chỉ thơm chứ không say. Thế giới lung tung, loài người lộn phèo. Xưa là thù nay là bạn. Như trò đùa, như sân chơi của tạo hoá... có thể như đủ điều nhưng có một thứ không thể như được, đó là nỗi đau và những mạng người đã nằm xuống...

Có tiếng gõ cửa nhẹ. Anh nhìn đồng hồ: Sắp một giờ! Ai nhỉ? Mấy cô đi khách mà khách sạn nào bên này cũng công khai đầy rẫy hay lại thằng Cùn lén đi chơi gái về rồi sang quậy phá? Vừa ngáp anh vừa đi ra mở cửa: Vóc người rất đẹp và khuôn mặt trắng sáng của A Linh hiện ra. Cô cầm một chai rượu nhỏ nhãn Mao Đài trên tay, nở một nụ cười cũng trắng sáng: "Nghe tiếng anh ho, biết anh chưa ngủ, A Linh cũng không ngủ mà. Uống rượu một mình đắng cái họng lắm, A Linh muốn sang đây uống rượu với anh" ý nghĩ đầu tiên trong đầu Vũ Nguyên là, chết cha, thế thằng Bằng cùn đi đâu? Hai người ở cùng phòng kia mà? Vẻ đọc được điều đó, A Linh cười, hàm răng đẹp một cách hiểm nghèo: "Anh Bằng đi uống rượu với bạn rồi, bảo mai mới về đấy". Một sự sắp đặt của nó đây. Gượng cười, anh mời A Linh ngồi xuống, lấy hai cái ly ra, rót rượu vào, lặng lẽ Canpey! Lại rót. Lại Canpey! Thứ rượu tiến vương có độ ủ năm mươi năm này nhẹ êm nhưng say về sau. Người đàn bà Trung Hoa hơi sóng sánh một chút. Lại cái cảm giác đang được đối ẩm cùng một Tây Thi, một Điêu Thuyền, một Ngu Cơ chếnh choáng nhen lên. Anh Nguyên, anh cười cái gì thế? Không! Tôi có cười đâu. Rượu của A Linh ngon quá! Anh Nguyên à! Anh Bằng bảo anh đang có một cục buồn to lắm trong lòng, anh sẻ cho A Linh chút chút cho nó bé đi, được không? Có nỗi buồn không sẻ được đâu. Em biết rồi đấy, cái buồn tình yêu phải không? Chắc chị ấy đẹp lắm, đẹp hơn A Linh nhiều? Để tránh không nghĩ đến Thương, để xua đi cái đôi mắt hun hút của em đang đau đáu hiện về, anh nhìn thẳng vào A Linh: "A Linh đang hạnh phúc lắm phải không?" Hạnh phúc vừa vừa thôi. Đàn bà con gái xứ A Linh coi cái nghĩa trọng hơn cái tình. Có khi cái tình cạn rồi nhưng cái nghĩa vẫn còn nên... tiếng Việt nói thế nào nhỉ? À, vẫn nặng nợ cùng nhau. Nghĩ vậy chỉ đúng một nửa thôi A Linh à. Người Việt chúng tôi coi cái nghĩa cái tình nặng bằng nhau, có khi cái tình còn nặng hơn một tý nên tình cạn rồi thì cũng đừng bấu lấy cái nghĩa ấy nữa. Vả lại, trong chiến tranh, chuyện như vậy là thường, để mãi trong lòng làm gì.Ơ! Anh Nguyên nói thế là có nghĩa gì cơ? Đôi mắt người đàn bà mở to như chứa cả trời đêm Thượng Hải vào trong. Là... tôi nói A Linh nên đi lấy chồng đi! Anh ngửa cổ dốc cạn ly rượu như uống luôn cái điều vừa lỡ nói, không nên nói vào bụng. A Linh ngồi im một chút rồi nước mắt lặng lẽ chảy ra. Giọt nước mắt như hạt trân châu lăn trên khuôn má trắng mịnh. Nước mắt của một người đàn bà Trung Hoa! Nước mắt của Bá vương biệt Cơ... Chao ôi! Đã có bao nhiêu triều đại, bao nhiêu thánh đế tan rã, suy vi vì những giọt nước mắt đắm chìm như thế này?

Và cả anh nữa, gã đàn ông vốn có trái tim mỏng rách kia ơi, chính anh cũng rất có thể sẽ đổ gục như chuối già trước người đàn bà xuân sắc mang cả một thời Xuân thu chiến quốc trong giọt lệ đang rơi kia lắm chứ. Giọt nước mắt của Hà Thương... Anh bước đến, đỡ lấy ly rượu trên tay cô, nói khẽ, tiếng nói cảu một người anh hay cố làm ra vẻ một người anh: "A Linh... Em mệt rồi! Để tôi đưa em về phòng". Cô gái vẫn ngồi, mắt ngước nhìn, lại như có cánh hoàng hạc của thi tài Đỗ Phủ bay ảo mờ trong đó. Anh vội quay đi như vừa gặp giông bão. Cô gái cười. Tiếng cười trong vắt như thác xa rồi nhẹ nhàng đứng dậy: "Anh là một người đàn ông tốt, rất tốt, anh Nguyên ạ! Chỉ nhìn vào mắt anh là biết anh là người thế nào. Nhưng người tốt bao giờ cũng khổ, người Việt Nam anh có bao giờ nghĩ vậy không? Anh còn là một người đàn ông chung tình và có sức quyến rũ nữa, rất quyến rũ nhưng... thôi, ai cũng có phận số cả rồi, có muốn cưỡng cũng không được mà. A Linh chỉ xin hứa với anh Nguyên một điều nhé, nếu có thể làm gì được cho anh, A Linh sẽ làm hết sức, như chuyện hàng hoá bán mua chẳng hạn. Sáng mai trước khi anh trở lại Việt Nam, A Linh sẽ giới thiệu cho anh một số bạn hàng chuyên về thu mua cao su ở đây. Mấy người thôi nhưng họ thao túng khối lượng cao su của cả vùng Đông Nam Á đó..."

Nhưng sáng hôm sau, bằng tất cả sự cố gắng còn lại, anh chặn Bằng cùn ở ngoài cửa khách sạn, nói nhỏ và tai bạn: "Mày nói với A Linh là tao rất cảm ơn cô ấy nhưng thôi, tạm chưa cần gặp ai cả. Tao muốn cục mủ của Công ty tao phải tự thân đứng được ở thị trường này." "Cái gì? Ông có điên không đấy hở ông dở người? – Bằng trợn tròn hai con mắt đục ngầu chắc vì cả đêm qua thức trắng do rượu hay do cái gì thì có trời mà biết – Cái thế của huynh bây giờ thiên hạ có nằm mơ cả đời cũng không thấy và nếu muốn có thấy, chỉ một lần thôi thì cũng phải đổ tiền đổ bạc ra cả đống. Đúng là dở người!" "Chính vậy mà mình càng thấy cần phải đi bằng chính chất lượng giọt mủ của mình. Có thể là rất ngu dại, thậm chí là rất mất mát nhưng làm thế kia e không bền, vẫn là cái sự ban ơn. Và đã ban ơn rồi thì khi cần, họ quay lưng lại mấy hồi. Khi đó đứng chơ vơ giữa biên cương mà than khóc ư? Mình chỉ nhờ cậu nói với A Linh giả quyết cho hai ngàn tấn đang tồn đọng quá lâu rồi, lâu hơn nữa sợ nó xuống cấp còn những lần sau, cứ để tự mình, thử xem, đừng chửi thằng già này là kiêu căng, hợm mình, không biết nương theo thời thế nhé, anh bạn!" "Bạn cái cứt! Bằng văng tục, phí cả công người ta! Làm doanh nghiệp như ông tốt nhất là chuyển cha nó nghề khác đi". "Chẳng phải bảo".

A Linh ở lại. Cô có những việc của cô cần nán lại thành phố này ít ngày. Câu nói buồn buồn của người đàn bà lúc chia tay là: "A Linh chỉ khuyên anh một điều: việc bán buôn ở đây phức tạp lắm, anh Nguyên nên hết sức cẩn trọng. Thỉnh thoảng có dịp lên cửa khẩu, anh Nguyên nhớ điện cho A Linh. Cho A Linh hỏi thăm chị... mong một lần được gặp chị ấy vùng biên tái này".

Suốt chuyến trở về trên chiếc xe tốc hành 12 chỗ ngồi. Bằng cùng chỉ ngồi đốt thuốc càu cạu. Tưởng bạn còn bực chuyện vừa rồi, Vũ Nguyên xán đến, lôi chai rượu trong túi xách ra, cười cười: "Thôi tha cho mình đi mà. Lần sau mình sẽ không làm thế nữa". Bất ngờ Bằng đưa tay túm lấy ngực áo bạn, túm đủ để mấy cô gái ngồi ghế dưới không thấy, miệng rít rầm như mèo hoang.

- Không nói chuyện đó. Vặt vãnh! Đệ muốn nói huynh (Lại đệ với huynh rồi! Cứ khi nào đi vào tâm tình chân thật thì lại chuyển xưng hô như thế) là một thằng khờ, thằng cả tẩm giữ tịt mãi cái nguyên tắc không dính vợ bạn và bạn vợ như ngày trước huynh thường tuyên bố. Được thôi, cao thượng lắm! Đạo đức lắm! Ngon lành lắm! Chỉ khổ cái thằng tôi là lại phải tiếp tục một cuộc tình ngột ngạt và vô vọng – Làm bộ tột cùng đau khổ, anh ta giang hai tay ra, đầu ngoẻo xuống như đấng Giê Su đang bị đóng đinh câu rút.

- Này! – Vũ Nguyên chút phì cười, lảng chuyện – A Linh có dặn lại là trong hợp đồng mua bán, trong thanh toán tài chính phải hế sức dè chừng. Dè chừng chi vậy, ông mãnh?

- Tự tìm hiểu! – Đầu vẫn ngoẻo xuống.

- Tự tìm thì còn nhờ vào bạn bè làm cái quái gì!

- Ngủ đi! Buồn ngủ thấy bà! Đêm qua... Rồi việc đâu có đó. Ví dụ như...

Chưa nói hết câu, Bằng đã ngả đầu, nhắm nghiền mắt lại. Ngồi bên cửa sổ, nghe tiếng ngáy thập thõm của bạn, Vũ Nguyên khẽ mỉm cười. Cứ vô tâm như nó lại sướng. Ngày hết mình mưu sinh, đêm cũng hết mình tận hưởng, không nông sâu, không dằn vặt, không nhọc lòng nhọc tâm, không có gì là quan trọng là quá sức thiêng liêng hết, kể cả tình yêu tình vợ chồng, đời chảy đến đâu tính đến đó, đặt mình là ngủ, hết giờ là gác hết mọi chuyện sang bên, thanh thản, ồn ào... Vậy cũng là xong một kiếp người. Trời ơi! Không biết đã bao lần anh thèm được sống cái kiểu sống như thế, phớt đời hơn thế nhưng cũng chỉ được vài ngày rồi mọi sự lại trở về nặng nề hơn.

Anh nhìn ra ngoài khung cửa. Cả một vùng thảo nguyên rợn xanh trải dài tít tắp trong nắng sớm. Nắng cũng nắng ấy, cỏ cũng cỏ ấy, trời cũng trời ấy, bồng bềnh mây trắng mà sao lại khác nhau nhiều thế. Lịch sử, tiếng nói, truyền thống, tính cách, khát vọng... Chả lẽ chỉ có trái tim đàn bà là giống nhau thôi ư? Trái tim của A Linh. Trái tim của Thương... Ngực anh chợt quặn thắt. Chao ôi! Nếu giờ đây, giữa cảnh đất trời bao la vừa gần gụi vừa vô chừng xa ngái này có em ở bên cạnh. Cả hai chỉ nhìn vào mắt nhau, nhìn thật lâu, im lặng, tan ra và anh sẽ ngồi bất động như thế, cả ngày lẫn đêm cho em được tựa vào mà ngủ, mà nghe ngọn gió hư vô thổi mơ hồ dọc theo tàu rồi sáng mai ra cả hai cùng hoá đá, vậy là xong...

*

**

Đến sáng hôm sau, nhanh quá, xe đã bon nhẹ vào thị trấn Đông Hưng, Dòng Ca Long yên ả đang ở phía trước mặt. Bên kia sông đã là Việt Nam, là thị trấn Móng Cái nghèo nàn, thâm thấp và rất đỗi thân yêu rồi! Chỉ đi xa mới có nửa tháng thôi mà cái sự bịn rịn nước non đã tràn vào oà ập trong lòng, lạ thật!

Hoàn toàn khác hẳn với gã đàn ông hưởng thụ và si tình lúc trước, Bằng cùng đã hoá thân thành một ông chủ kinh doanh được vì nể khắp vùng biên ải. Tóc chải mượt, Comple

đen, Cravat đỏ, vẻ nhìn trễ nải, anh ta lạnh lùng gật đầu với người này, mỉm cười với người kia, bắt tay thờ ơ với người kia nữa... Đến trước một ngôi nhà hai tầng sơn ve vàng, thứ ve quen thuộc bên này sông để phân biệt với màu ve xanh bên kia sông có hàng chữ Trung Hoa quết nhũ óng ánh treo ngang cửa, Bằng dừng lại:

- Bây giờ em giải đáp cái thắc mắc hôm qua của bác (Chả hiểu tại sao lại nhảy phắt sang *bác bác em em* lúc nào?) Đây là ngân hàng của họ. Sau khi bác... Mà thôi, một buổi sáng đẹp trời như thế này mà cứ đi nói chuyện tiền nong, lỗ lãi, chán mồm lắm...

- Thì thôi – Vũ Nguyên chợt cười – Nhưng mà này...

- Gì nữa?

- Cô ấy đẹp đấy nhỉ?

- Ai?

- A Linh, người đẹp Trung Hoa.

- Đệ cho huynh một chương bây giờ! Cà trớn!

Vũ Nguyên cười vang và rảo bước xuống bến. Từ hôm đến đây tới giờ, anh mới có được cái cười sảng khoái như thế. Giây phút ấy anh không hề biết hay không hề mảy may linh cảm thấy rằng, chính cái thủ tục chuyển tiền, đổi tiền rườm rà đó mấy năm sau đã giáng một đòn bất hạnh ghê gớm xuống đầu anh.

*

**

Thuyền đang trôi giữa dòng. Vũ Nguyên đang mải mê ngắm những con thuyền chở khẳm người qua lại như mắc cửi, như cảnh trảy hội chùa Hương thì bất giác anh nhác thấy một khuôn mặt quen quen ẩn dưới vành mũ phớt đội nghiêng lệch ngang tàng và chiếc kính mát gọng to trong đám người đang trôi ngược trở lại. Tuấn... Tuấn thần chết! Anh giật thót mình. Chả lẽ lại là hắn? Sao lại là hắn? Nếu đúng là hắn thì hắn lên đây có việc gì? Trời! Cái sống mũi kia, hàm râu kia, cái lưng chầm bầm và cái bắp tay để trần kia có hàng chữ xăm ngoằn nghèo kia là hắn chứ còn là ai nữa! Thế còn cô ấy đâu?... Anh vội đảo mắt nhìn sang hai bên, nhìn ra phía trước phía sau hắn để vừa mong vừa không mong một khuôn mặt khác... Không! Không thấy gì cả. Chỉ có mình hắn và lúc này hắn đang âm thầm nhìn xuống mặt nước như đang mải nghĩ ngợi điều gì. Chính cái vẻ nhìn là lạ không mấy thích hợp của con người ấy đã khiến anh bị kích động. Tên buôn lậu khét tiếng đang tìm đường lên làm ăn và... rất có thể, biết đâu, họ đã chia tay nhau rồi? Mà chia là phải. Con người Thương sao hợp được với tạng người ấy. Kênh nhau từ trong ra ngoài mà chẳng qua vào tình thế bí bách họ buộc phải tạm vá víu vào nhau thôi. Một chút ấm nắng loé trong suy nghĩ của anh.

Anh quay sang Bằng "Cậu về trước đi! Mình có chút việc phải quay lại. Bữa nhậu chiều nay vẫn như thế". Bằng trợn tròn mắt chưa kịp hiểu gì, Vũ Nguyên đã dé chân chuyển rất nhẹ sang một con thuyền lao ngược lại vừa trờ tới rồi. "Mẹ bố thằng trinh sát! Cứ làm như đây là mặt trận của nó không bằng. Nhanh lên nhé, đừng để đệ chờ!" Tiếng Bằng đuổi theo cấm cảu và khoái trá.

Lên bến, bến đông nghẹt những người và hàng, nhìn quanh quất không thấy cái dáng to con đâu nữa, anh đã tưởng mình để mất hút hắn và định bụng quay lại. Vì ơ hay! Dẫu có đúng hắn, bắt kịp hắn đi nữa nhưng rút cục là rồi để làm gì nhỉ? Chào hỏi à? Bắt tay à? Rồi lại cười méo xẹo chia tay à? Hay là máy mồm hỏi về Thương? Vớ vẩn!... Mình đang là kẻ bại trận, mọi sự hỏi vớt vát lúc này chỉ khoác thêm màu thảm hại. Đúng vào cái lúc anh lắc đầu ngán ngẩm tự chán cho mình thì cái dáng lừng lững của hắn... đã lại xuất hiện ngay trước mặt, bên kia đường, trước một cửa hiệu thuốc đông y có khá nhiều người đang chen chúc. Thuốc! Chả lẽ thằng cha chọc trời khuấy nước, tiền tiêu như nước lã này giờ đây lại chỉ đi buôn thuốc? Có thể lắm chứ. Sông có khúc người có lúc, biết đâu. Kệ! Dầu sao cũng là mối quen cũ, mình cứ đến gặp cái coi, biết đâu chả hiểu thêm tin tức gì về em. Cái tin tức cồn cào muốn biết mà lại không muốn biết chút nào.

Nhưng cũng lại như một sự sắp xếp của số phận, anh vừa kịp đến nơi thì cái dáng to cao kia đã nhảy lên một chiếc xe du lịch sang trọng 12 chỗ ngồi có treo tấm biển toong teng ở cửa kính để hai chữ Côn Minh bằng cả tiếng Việt lẫn tiếng Tàu mất rồi! Hắn đi Côn Minh? Phải rồi, chỗ làm ăn của hắn phải là ở đó chứ không thể ở đây. Tuy vậy, theo thói quen tò mò, anh cũng ghé vào tiệm thuốc. Một người đàn bà tóc bạc, mặt mày phúc hậu, đỏ đắn đang luôn tay bốc thuốc cho khách. Chờ bà ngơi tay một chút, anh hỏi, tất nhiên bằng tiếng của mình: "Thím ơi! Thím có thể cho biết cái nhà anh to lớn, đội mũ phớt, người Việt Nam vừa vào đây mua thuốc gì không ạ? "To lớn nào? Mũ phớt nào? – Người đàn bà không nhìn lên, trả lời bằng cái giọng lơ lớ - Không nhớ tâu lấy. Nhiều người to lớn, đội mũ phớt lắm mà". Anh cám ơn tính quay ra thì một bé gái chừng mười ba, mười bốn tuổi đang lui cui gói thuốc cho khách, nhìn lên, giọng như chim: "Chú người Việt Nam ấy hả? Chú ấy hỏi mua thuốc chữa cái gì ở... ở trong máu mà" "Máu gì, cháu?" Anh buột mồm. Lại như chim: "Không biết đâu. Hỏi Mama ấy" Còn hỏi gì nữa khi cái người được kêu là Mama kia đã sây lưng đi vào nhà trong rồi.

Anh chen ra. Thế cũng la rõ. Môn thuốc chữa ung thư bằng cây cỏ ở cái đất nước nổi tiếng là Hoa Đà trị bệnh như thần, nhất là thứ ung thư vú, ung thư dạ dày hay ung thư máu gì đó như cái cô bé kia nói đang được thiên hạ mách bảo vào tai nhau là hiệu nghiệm lắm, mười người khỏi bảy này chắc đã lọt vào cái ăng ten kinh doanh của hắn, thế thôi. Mất thì giờ!

- Gớm! Em đi tìm sếp hoài! Cứ nghĩ là có cặp đùi ngoại quốc trắng nõn nào đã giữ rịt sếp ở lại rồi. Mọi việc mỹ mãn chứ ạ? Mời sếp về kẻo hết giờ qua sông.

Hùng tiền đồn đang đứng trước mặt anh, mặt mày tươi rói như đón mẹ ở chợ về. Chà, cái thằng này, làm sao mà hễ cứ mở mồm ra là y như có cái chuyện ấy dính vào chân răng

rồi? Nhưng được cái là tận tuỵ và nhanh nhảu. Ở xứ núi này, có hắn cũng đỡ lắm. Bất giác anh bật ra một câu gan ruột mà anh không nghĩ rằng mình lại bật ra vào lúc này:

- Công việc tạm xong nhưng phải thay đổi mọi chuyện lại từ đầu. Phải bắt đầu từ chất lượng giọt mủ và giá thành chế biến nó. Chẳng thể vác rá đi ăn đong mãi như thế này được, xấu mặt lắm!

Hùng tiền đồn ngoác miệng cười. Cái cười lúc hoàng hôn chả nói rõ điều gì, như chế nhạo, như lạ lẫm lại như có cả một chút khâm phục. Nhìn vào cái cười ấy, không hiểu sao Vũ Nguyên lại thoáng nghĩ đến cái cười và đôi mắt của Đăng Điền. Song cái cảm thoáng đó qua rất nhanh. Bởi lẽ anh cũng cần phải khẩn trương qua sông thật. Đêm nay, đêm mai và nhiều đêm sau nữa, anh sẽ phải thức trắng để hình thành một cái đề án đang quẫy lộn nóng nhức trong đầu, fax nhanh về nhà. Trong bản fax ấy, anh biết, cuốn sổ quăn queo của Thương để lại sẽ là một điểm tựa, một trợ sức rất đỗi quan trọng.

18

CĂN NHÀ CỦA GIÁM ĐỐC BA VINH VÀO LOẠI KHIÊM nhường nhất Công ty. Đấy là người trong Công ty bảo, còn người ở nơi khác đến lại quả quyết rằng tuy là khiêm nhường thật đấy nhưng lại dễ thương, yên tĩnh nhất thị xã. Nó có khiêm nhường thật không, cái đó quả là khó phân định, chỉ biết rằng ngự trên diện tích 200 mét vuông, ngôi nhà hai tầng mùa khô cũng như mùa mưa, nằm như chìm ẩn trong rất nhiều cây lá lao xao. Vòng ngoài là các loại cây ăn quả: măng cụt, sầu riêng, chôm chôm, mãng cầu, nhãn, táo... Vòng trong toàn cây cảnh, nó không uốn lượn theo hình các con giáp cầu kì mà cứ nhẹ nhàng buông toả tự nhiên như cái dáng muôn đời nguyên thuỷ của nó. Chỉ khác, nếu ai đó sành chơi cây một chút, thoáng nhìn đã không khỏi trầm trồ vì cái giá trị không dễ nhìn ra của nó. Toàn những loại được chọn mua từ các vùng cây thế có tiếng nhất chở về. Người vô tâm thì hít hà: "Đúng là cách sống của một nhà hiền triết, lấy cái u tịch, thanh cảnh làm vui". Người khác lại tấm tắc: "Cả chục năm làm giám đốc mà nhà cửa thế này cũng coi như chưa có gì. Chả bù với một vài ông cán bộ khác, mới nhi nhoe được mấy năm đã..."

Thôi, chuyện đó thực hư thế nào, xin miễn bàn ở đây kẻo ăn nói hồ đồ, nông nổi lại oan cho người ta, tội nghiệp! Chỉ biết rằng vào lúc ngôi nhà vừa lên đèn, vị giám đốc có tiếng là tham công tiếc việc và có cách sống chặt chẽ đó đang ngồi trầm ngâm trước một bản in vi tính bốn trang dày đặc chữ của Vũ Nguyên fax về vừa được cô phó văn phòng đem tới.

Tóm tắt nội dung bản fax ấy đại loại như sau:

Kính gửi anh Ba và các anh trong ban giám đốc!

... Muốn mở rộng thị trường và giữ vững thị trường, cũng như muốn tăng sức cạnh tranh được với thị trường nội địa và thị trường ASEAN, sau ba tháng tìm hiểu kỹ và nghiêm túc tất cả các ngóc ngách đường dây mới nhợ trên này, tôi thấy ta chỉ còn cách nâng cao chất lượng sản phẩm, đồng thời phải hạ được giá thành.

Muốn vậy, tôi xin đề nghị ta nên cùng lúc tiến hành những vấn đề cụ thể sau:

Một, cải tiến lại quy trình chăm sóc và khai thác vườn cây theo đúng kĩ thuật tiên tiến nhất (sẽ có bản viết chi tiết kèm theo). Phải cân đối được định mức giữa chất lượng và chỉ tiêu giao. Qua đó chăm lo đến sự công bằng thu nhập, chăm lo đến hộ nghèo, hộ độc thân để củng cố lòng tin. Tất cả những điều này sẽ dẫn đến hàm lượng cao của giọt mủ, một trong những yếu tố quyết định tạo nên chất lượng sản phẩm.

Hai, có hàm lượng mủ tốt không đủ (hiện nay hầu hết các Công ty trong cả nước cũng đang đạt được những hàm lượng mủ tốt nhất) mà cái thiết cốt hơn là phải có công nghệ chế biến mủ thô hiện đại. Công nghệ của ta do Liên Xô để lại đã quá cũ nát và lạc hậu, do đó việc thay thế nó phải được coi là chiến lược. Tôi đề nghị trước mắt ta vay vốn đặt mua dây chuyền công nghệ của Malaysia là loại dây chuyền có uy tín và giá cả chịu được nhất hiện

nay. Tất nhiên, trước tình trạng tài chính, kinh tế chung của cả nước, để vay được vốn tôi hiểu không phải chuyện dễ dàng gì. Riêng điều này tôi đang có suy nghĩ, nhưng chờ ý kiến các anh.

... Thực ra chất lượng và giá thành chỉ là một. Có chất lượng sẽ có thị trường. Có thị trường sẽ có cuộc sống. Và muốn có cuộc sống tốt, thưa các anh, vấn đề phát động thậm chí nếu cần sẽ đưa thành pháp lệnh một phong trào tiết kiệm sâu rộng trong các phòng ban, các nông trường, các xí nghiệp... phải được đặt ra. Cuộc phát động này trước đây ta đã làm, đã nêu thành khẩu hiệu: "Tiết kiệm hay là chết!" vậy mà tôi không rõ tại sao lâu nay lại bỏ quên?

Cuộc cạnh tranh trên này đang hết sức dữ dội, rất mong anh Ba và các anh xem xét khẩn trương và quyết định để tránh nguy cơ tụt hậu đã nhỡn tiền xảy ra ở một số không tí các doanh nghiệp..."

Ba Vinh ném tệp giấy xuống bàn, cười nhạt! Đúng là ngựa non háu đá. Mới chân ướt chân ráo lên được có ít ngày đã đòi cải cách này, cải tiến kia, cứ làm như mọi người từ trước đến nay chỉ ngồi chơi ăn nhậu không bằng. Láo! Muốn dạy đĩ vén váy ư? Ở đó mà dạy. Cái thằng...

Nhưng, sau khi bỏ vào nhà trong xối một chập nước nóng vào cổ vào gáy theo cái tật thích tự Masage mà ông vốn ưa thích, Ba Vinh bỗng giật mình. Chết cha! Đề án này chắc hắn không chỉ gửi cho một mình mình mà lâu nay theo cái thói điều gì thích làm đến cùng của hắn, hắn sẽ tống đạt lên cả tổng công ty, lên cả Tổng cục chứ chả chơi. Và như vậy thì... cú giật mình biến thành cú lạnh người, và như vậy thì chả hoá ra mình tự đào hố chôn mình bằng cái sự dốt nát, cái thói bảo thủ trì trệ mà mấy vị ở trên đang có chiều định kiến à? Và hình như mấy vị ấy cũng... đang định kiến mình rồi thì phải.

Ba Vinh lại giở tệp giấy ra nhìn càu cạu như nhìn vào một giống vật kinh dị và quái ác. Hắn thực tâm hay là định làm một cú áp phe chính trị để bật lên cao, để hất cẳng mình đây? Chậc! Định kiểu gì đi nữa thì cũng phải nói thật, những cái hắn phác ra đều trúng cả, ai cũng biết là trúng, chính ông cũng thấy trúng nhưng để thực hiện thì... tất cả phải sới tung lên hết, chịu không nổi. Trong khi quỹ thời gian của ông đâu còn nhiều nhặn gì, lệnh hạ cánh biết bay đến lúc nào. Mà ông lại rất cần có một cú hạ cánh an toàn. Chà chà! Rắc rối đây! Từ lúc đành phải để hắn lên đây mình đã biết là sẽ rắc rối rồi... Nhưng không sao! Chú em còn ngây ngô cuộc đời và lãng mạn thương trường lắm chú em ạ!

Ông nhấc điện thoại bấm số chánh văn phòng: "A lô! Ba Vinh đây... Sáng mai đồng chí fax cho Vũ Nguyên ý kiến của ban giám đốc là rất hoan nghênh bản đề án của đồng chí ấy, sẽ cân nhắc mọi chuyện những riêng việc mua dây chuyền công nghệ của Malay thì chắc không thể được. Hơn một triệu đô, đống tiền ấy vay ai được và ai dám cho vay. Quên cái đó đi..."

Hừ! Tiền lương phát cho công nhân cũng đã chả đủ, chích máu ra mà mua dây chuyền à? Tí nữa ông đã định bục ra câu ấy nhưng rồi lại chợt nhớ ngay đến mình đang điện thoại

cho ai.

*

**

Trong lúc ấy, giám đốc nông trường sáng giá nhất, Đăng Điền, đã có mặt ở nơi chiếc cổng sắt được dựng khá sơ sài như thể dựng gọi là dựng cho vui. Anh ta bước vào thoải mái và tự nhiên như người nhà. Thì đấy, chẳng cần bấm chuông mà tự thò tay vào rút then, chẳng ngại con chó lông, xoáy giống Phú Quốc to như con bê đang gầm gừ lao ra. Con chó này nổi tiếng là dữ nhất vùng, có đận mình nó đã hạ gục hai thằng trộm chuyên nghiệp định lẻn vào nhà mà lạ chưa, đứng trước anh ta nó lại hiền như ngỗng, đuôi ngoáy tít vẻ mừng rỡ khôn xiết kể.

Một tiếng nói vọng ra từ trong nhà vừa thân mật vừa bệ vệ:

- Chú Điền lại chơi đó hả? Vào đi!

- Dạ em đây, anh Ba! Anh chị ăn cơm chưa? Gớm thôi, cây cối xanh tươi thế này cứ như là bước vào động tiên. Mà động tiên cũng chả bằng.

Mấy phút sau chủ và khách đã ngồi đối diện nhau trước một cai XO loại một lít còn nằm trong hộp.

- Cái cậu này, lần nào đến cũng quà! Cái thứ rượu tư bản này uống đâu có ra cái gì, nghe nói còn diệt dục, vậy mà đắt dữ hè! Gần hai triệu, đúng không? Mình là mình cứ rượu thuốc ngâm cá ngựa, tắc kè quê ta là cứng gân, mềm môi nhất. Lần sau thôi đi nhé.

- Dạ! Để anh Ba tiếp khách. Còn tắc kè, em đã chuẩn bị sẵn cho anh Ba mười cặp loại bằng ba ngón tay, chờ tóm được cặp tắc kè chúa em sẽ đem đến một thể.

- Vẽ! Mất thì giờ. Này! – Làm bộ chễnh mảng – Đã sẵn sàng tinh thần để lên nhận cái chân trưởng phòng kinh doanh chưa?

- Dạ... Anh Ba cho em suy tính lại một chút. Chân lấm tay bùn quen rồi, sợ lên đây lại không cáng đáng nổi, làm phiền anh Ba.

- Phiền gì! Cờ đến tay cứ phất. Ối người còn thua kém xa cậu kia kìa mà vẫn ngất ngưởng ở chỗ cao nhất, có chết chóc gì đâu.

Như ông chẳng hạn, phải vậy không ông giám đốc? Ném chéo cái cười xuống gầm bàn, Điền nhìn lên, càng uyển giọng:

- Được anh Ba tin dùng, em rất... rất xúc động nhưng chỉ ngại một điều rồi thiên hạ lời ra tiếng vào, lại ảnh hưởng đến uy tín anh Ba.

- Thiên hạ nào? – Một cú đập tay nhẹ xuống mặt bàn chỉ đủ để cốc tách khẽ va vào nhau

như đàn đá mà không đổ xuống – Thiên hạ nào cũng không bằng tổ chức. Mà tổ chức chính là tao, hiểu chưa?

- Dạ... em không có ý nói thế nhưng... ngoài anh Ba ra, còn đảng uỷ, còn ban giám đốc.

- Ban nào cũng là tao. Đảng uỷ nào cũng là tao. Từ ống tay áo tao mà ra hết. Tất nhiên, ở đời đã động đến nhân sự là làm sao tránh được ý nọ ý kia – Một cái loé sáng sau mắt kính trái – như cái ý của tay Vũ Nguyên chẳng hạn.

- Vũ Nguyên...

- Tay ấy nói về cậu... không tốt lắm.

- Nói gì cơ ạ? – Điền nhoài người lấy bao thuốc, làm bộ không quan tâm.

- Cũng chả có gì. Có điều là mình tưởng các cậu ở với nhau, thân nhau lắm mà hoá ra lại chả hiểu gì về nhau hết. Tay ấy có vẻ không tán thành việc cậu lên trên này. Nói cậu còn nhiều khuyết tật, còn nhiều lỗ hổng trong phẩm chất như cá nhân, độc đoán, thích hưởng thụ, nhập nhằng về tài chính... cứ nên để ở nông trường bám chắc vào đất đai mới trưởng thành được.

- Thế ạ! – Một giọt lửa cháy bùng trong tuỷ sống hắn nhưng miệng vẫn cố giữ một tét cười tái ngắt – Anh ấy nói đúng đấy ạ! Chính vì vậy anh Ba cứ nên cho em ở lại rèn luyện thêm một thời gian nữa đã.

- Thằng khờ! – Chiếc đàn đá lại vang lên, rồn rĩ hơn một chút – Đây là thời cơ không được để mất. Mà cái thằng như cậu cũng lạ thật! Nghe những lời nhận xét về mình như thế mà cậu vẫn cứ như không. Tưởng cậu thừa tự trọng, kiêu ngạo?

- Dạ! Em thế nào thì bây giờ vẫn thế. Xin anh Ba để cho em suy nghĩ thêm một chút rồi sẽ trả lời anh Ba và tổ chức sau.

- Không suy nghĩ gì nữa, quyết định rồi, ngay tuần sau cậu sẽ nhận lệnh điều động. Mà cậu nên nhớ, cái chân trưởng phòng kinh doanh chỉ là quá độ, cậu còn phải tiến xa hơn chứ. Sự nghiệp lớn lao này không trông vào các cậu thì còn trông vào ai. Chả lẽ lại đi trông vào những phần tử cấp tiến, mở mồm ra là toàn thở cái hơi tư bản động tý gì cũng lấy lợi nhuận làm đâu như tay Vũ Nguyên ấy à?

- Dạ! Anh Ba yêu, anh Ba hay nói quá chứ cái thằng em đã có khi nào được cấp trên, được Đảng tin cậy.

- Tôi tin cậy, được chưa? Đây – Với dáng vẻ trễ nải, ông đưa cho kẻ tâm phúc bản viết lúc nãy của Vũ Nguyên, vẻ tiện tay – Có cái này về đọc để biết. Đọc xong trả lại tôi ngay và chẳng nên nói rộng ra. Ai đó muốn làm một cuộc cách mạng trong rừng su đấy.

Tiễn Điền ra đến bậc cửa, cái mắt kính bên kia của chủ nhân loé lên lần cuối: “Này! Cái

cười của cậu lúc nãy là không ổn đâu nhé!" Câu nói đó làm vị khách trẻ tuổi chút nữa vấp thẳng vào hàm răng con chó khổng lồ đang nhe ra. Đúng là lão cáo già! Không điều gì qua nổi mắt lão, thứ mắt của kẻ trong sọ nhung nhúc những mưu mô và định kiến. Mà thực ra lão có yêu quý chó gì mình và lão cũng thừa biết mình đâu có nể trọng lão, chả qua hai thực thể cần phải dựa tạm vào nhau, cần phải nối kết với nhau, thế thôi. Thì đó, bố khỉ, là giám đốc việc gì lão phải cung cấp quá chi tiết những lời thằng cha Vũ Nguyên nhận xét về mình như thế nếu không phải lão vừa muốn ban ơn cho người này để ràng buộc lại vừa muốn tăng thêm kẻ thù cho người khác để dần triệt tiêu, một mũi tên nhằm hai đích, cái trò ấy, thưa sếp, tôi có thể còn dạy lại sếp kia đấy ạ! Và sếp nhầm rồi. Đối với tôi, sự nói xấu hay nói tốt về tôi của y đâu có hề hấn gì. Bởi lẽ cái đích của tôi là bằng mọi cách phải loại được hắn ra khỏi những cánh rừng cao su này kia mà. Tại sao ư? Đến bố tôi cũng chẳng trả lời nổi nhưng chỉ có điều là tôi không muốn nhìn thấy hắn, không muốn chút nào, cứ thấy hắn là tôi lại dường như nhìn thấy mặt gương phản chiếu mồn một bên trong mù tịt của mình.

Đựng cả một bình than nóng rực trong đầu, hắn tìm đến một cái quán giải khát khuất lẻ nhất, tìm được góc vắng ngồi xuống. Từ ngày Công ty thoát khỏi được cái hoạ phá sản đến giờ, cái thị trấn này tự dưng cũng mọc lên khá nhiều những tiệm xanh xanh đỏ đỏ nhìn đến nôn cả người. Lựa ánh sáng đèn, nhìn quanh không thấy có khuôn mặt nào quen, hắn giở tệp giấy Ba Vinh đưa cho hồi hãy ra đọc. Vốn thông minh và cũng chẳng lạ gì lối viết, chữ viết của kẻ đã từng sống chung một khoảng đời không ngắn, thoáng cái hắn đã nắm được toàn bộ nội dung. Nhét tệp giấy trở lại túi, hắn lặng đi... Khá khen cho trí não con người này. Mới và chạm điểm nóng thị trường được chừng vài tháng mà đã đề xuất được như thế phải nói là giỏi! Con mẹ nó, rất giỏi! Có một kẻ đối trọng thông minh và nhạy cảm cỡ này cũng bõ công bỏ tâm trí vào cuộc ganh đua lắm chứ. Hắn kêu một gói thuốc lá loại nặng. Hắn cần nghĩ ngợi một chút.

Xem nào! Bản đề án của y có ba điều đáng gọi là để mắt. Một, cải tiến hệ thống quy trình kĩ thuật chăm sóc và khai thác cây trồng. Mốc xì! Cũ như trái đất. Hồi còn ở nông trường y đã làm rồi, chỉ do bảo thủ, dốt nát mà người ta chưa nhân ra toàn Công ty đấy thôi. Và kiểu này còn khuya mới nhân, không sao, chả có gì đến nỗi cấp bách lắm...

Hai, thay đổi công nghệ tiên tiến. Chà! Táo bạo đây. Chuyện này mà hắn đã có nghĩ tới nhưng lại vẫn là kẻ nói chậm, bao giờ cũng chậm. Thì cứ để cho thay đổi và chác gì sẽ thay đổi được vì cái khó nhất là vốn thì chính y nói đã có hướng kia mà. Đã quá thuộc tính thuộc nết, hắn biết một khi con người đẹp mã có cái đầu doanh nghiệp nằm phía trên con tim nghệ sĩ kia đã bám được vào ý tưởng gì là bám rất chắc, bám đến cùng, bám bằng ra được đồng vốn mới thôi. Và như vậy lúc đó, với chức năng trưởng phòng kinh doanh quan trọng, cũng là một logic thương mại thôi, còn ai nữa ngoài hắn sẽ được cùng lão giám đốc vung vinh sang nước ngoài ký hợp đồng mua máy. Tất nhiên sẽ đạo diễn lão mua như thế nào, mua kiểu gì để ký được một cái hời nhất. Thế là vừa có công vừa có màu, rất nhiều màu, cái mà hắn đang vô cùng cần trong khát khao tích cóp được chút tiềm lực tài chính cá nhân để mai này ra ở riêng, trước sau gì rồi cũng phải ra ở riêng thành ông chủ điền địa vương giả, hùng mạnh. Và điều quan trọng hơn, quan trọng trên hết thảy mọi điều là cái

dây chuyền ấy phải là cái dây thòng lọng thít chặt vào cổ kẻ hãnh tiến một khi chỉ ba bảy hai mốt ngày nó sẽ không chịu nổi độ khấu hao tàn bạo, sẽ trở thành đống sắt gỉ vì, ơn trời, cứ cho là cú chiến lược cải tạo cây trồng vĩ đại ấy dăm năm sau có hiệu lực thì với hiện trạng hiện nay, ta thích đấy, mủ máu đâu ra mà đủ chế biến.

Và ba là... Hắn chút bật cười, cái gì mà cứ như báo cáo tổng kết cuối năm ấy không biết, và ba là chính sách tiết kiệm. Mốc xì! Cũng cũ như trái đất nốt. Trước đến giờ ít nhất cũng ngàn lẻ một lần phát rồi nhưng có động được mẩu nào đâu. Ai chả biết tiết kiệm là cần, là còn mất nhưng từ cổ chí kim đã thằng nào chịu để mất miếng cơm manh áo của mình. Tiết kiệm được đối với ai thì được nhưng với chính mình và gia đình nhà mình thì làm gì có chuyện đó, phiêu lưu, lãng mạn bỏ mẹ! Nhưng y sẽ làm. Với cái logic nghị trường chó chết hiện nay thì gì chứ cái chức giám đốc thay lão khốt kia chắc chắn y đã ngậm trong mồm rồi và một khi nuốt xong, dứt khoát là hắn sẽ chơi tới bến cái trò tiết kiệm này cho coi và như thế, quá tốt, hắn tự dưng sẽ đặt hắn trước sự cáu kỉnh, hậm hực của một số đông mà chả cần phải bài binh bố trận gì hết ráo. Tiết kiệm là quốc sách. Tiết kiệm muôn năm!

Cô chủ quán nói tiếng Huế mới chết chồng năm trước, da thịt còn nồng tươi đến gần, khẽ thả vào tai hắn cái hơi thở đàn bà nóng bức: “Anh Tư! Bữa nay có em ngon lắm, mới ở miền Tây lên, đảm bảo là còn zin. Anh Tư có vui chút không?” “Vui ở đâu? Gần đây có điểm không?” Hắn thoáng nhớ đến cặp giò nần nẫn của con bé váy ngắn bưng cà phê đã khiến hắn nhìn muốn nổ tròng lúc nãy. “Không có đâu anh Tư! Dạo ni họ càn dữ lắm! Sắp ngày lễ mà”. “Vậy còn nói làm gì!” “Dạ... Em nó mời anh Tư vào lô cao su. Vắng vẻ, trăng lu, xung quanh toàn cây lá, có khi còn thích hơn ở trong phòng lạnh ấy, anh Tư!” “Dẹp! – Đột nhiên hắn phẩy tay khá phũ – Đàng hoàng thì chơi, làm bụi thì dẹp! Bà này kỳ! Bà nghĩ cỡ tuổi tôi mà bạ chỗ nào cũng bắt hứng được sao. Lúc khác.” Cô chủ quán cười hị hị mấy tiếng như bị cù vào chỗ kín rồi đáo mông bỏ đi.

Hắn gọi thêm một ly cà phê đặc. Đêm nay hắn cần tỉnh. Đêm nay hắn phải ra được một quyết sách riêng cho hắn, cái quyết sách dựa trên tinh thần phải làm sao phá ruỗng được mọi ý tưởng của con người đáng sợ kia từ trong trứng nước.

Bắt đầu từ khâu yếu nhất – Khâu Đoàn Thanh. “Cho xe ghé xưởng sửa chữa cơ khí! Mà giảm bớt pha đi!” Hắn nói cậu lái xe vốn là cháu ruột ở quê mới được nhận vào làm.

*

**

Gọi là xưởng cho oai chứ thực ra toàn bộ cơ ngơi chỉ lèo tèo vài ba cái máy tiện, nguội, phay, bào... đã quá đát và trong cùng, cạnh một bãi đất lôm nhôm cỏ lậu và khắm khét mùi nước đái chó là mấy cái sườn xe, thùng xe cóc cáy đang chữa dở. Nhìn chung nó giống một bãi phế thải vật liệu hơn là xưởng thợ.

- Ông Thạnh vẫn ở đây đấy chứ? – Hắn thò cổ ra hỏi người bảo vệ đang liu riu trước một chai đế và đĩa lạc rang chỉ còn vỏ.

- Vẫn! – Người này trả lời chẳng thèm nhìn lên.

- Tốt! Một kiểu mẫu xã hội chủ nghĩa về sự gắn bó với công việc. Đáng phục! Đáng phục!

Từ trong bóng tối một giọng khê nồng phát ra:

- Thằng Điền đấy à? Gắn bó mẹ gì? Chẳng qua nhà cửa chật chội, ngột ngạt quá nên tao đành ngủ lại ngoài này. Xe của mày làm sao?

- Không nói chuyện xe – Điền bước xuống, đi thẳng vào trong, đến trước Đoàn Thanh đang nằm đắp tấm mền tùm hụp – Đến rủ quan bác ra quán nhậu chơi thôi. Lâu không gặp cũng thấy nhớ. Dậy! Ai lại mới chập tối đã lên giường thế này!

- Tha tao đi mày ơi! Bỏ nhậu rồi. Mà còn sung sướng nỗi gì nữa mà nhậu với nhẹt.

Đoàn Thanh ngồi lên, quần đùi, may ô, để lộ thân hình gầy guộc, râu tóc lởm chởm, mắt nhìn lờ đờ như cái kẻ chán đời thâm niên. Điền lắc đầu:

- Mới xa nông trường có ít bữa mà ông bác thay đổi đi nhiều quá! Chắc là lại mắc hội chứng nhớ đất đây. Hết hội chứng chiến tranh lại đến hội chứng nhớ rừng, mệt nhỉ?

- Hội chứng mẹ gì! Có thuốc đấy không? Nằm không, nhạt mồm quá!

- Bà chị thế nào rồi? – Điền đưa ra gói ba số - Còn nằm viện hay đã về?

- Về. Coi như rồi, sống thêm ngày nào biết ngày ấy.

- Sao ông anh không quyết định cho nó?

- Tiền chó đâu mà mổ! Đến tiền nằm viện cũng chịu không thấu phải xin ra chứ nói gì đến mổ. Ít ra cũng vài triệu chứ giỡn à? Mà mổ xong liệu chắc ổn không hay là...

- Nhưng vẫn là cứ phải mổ. Biết đâu chỉ là u lành. Mà có u ác đi chăng nữa, mổ, mình cũng yên dạ hơn.

- Ai chả biết vậy. Chỉ mấy tháng bà ấy nằm viện đã biến sạch trơn khoản đất đai vườn tược dưới nông trường rồi, mổ, phải bán nhà bán cửa đi chắc!

Điền im lặng một chút rồi ghét đít ngồi xuống cạnh, giọng nhỏ lại:

- Không có tiền phải kiếm ra tiền, chịu à?

- Đi vay chắc, hay đi ăn cướp? Thằng nào cũng nghèo lõ đít, vay ai? Tiếp tục vay cậu ư? Thì vay rồi đấy thôi, cậu cũng đâu có nhiều nhặn gì.

- Không! Tôi không bảo anh đi vay mà nói anh tự kiếm cơ.

- Tự kiếm? Tao bỏ việc đi buôn chắc? Hay là đêm ra lô trộm mủ?

- Nói chuyện nghiêm túc. Tôi hỏi này: mỗi cái xe sửa, xí nghiệp anh kiếm được bao nhiêu?

- Mày hỏi làm gì?

- Thì anh cứ nói đi!

- Không đủ trả lương.

- Mà xe lại liên tục hỏng, vừa sửa xong đã hỏng, vậy thì sửa làm gì?

- Do thiết bị, do đầu tư chứ có phải tại tao đâu.

- Thì vẫn. Tôi thử bàn với anh cách này nhé! Những cái sửa nhì nhằng, sửa ba via thì xưởng tự làm, còn trung tu, đại tu ta dùng phương thức nhà thầu. Tức là đưa xe về thành phố sửa. Giá có cao hơn nhưng chất lượng lại đảm bảo, hạch toán cuối cùng ta vẫn có lợi vì thà tốn một lần còn hơn tốn lắt nhắt nhiều lần.

- Đời nào mấy ông Công ty chịu.

- Tôi sẽ lo thuyết khách vụ này. Miễn là anh phải chịu chơi.

- Tao không hiểu...

- Dễ mà. Ví dụ hợp đồng một cái đại tu là từng này, anh thoả thuận ngầm với họ ký lên hai lên ba, cũng ít thôi, anh giữa lại một, lại quả cho họ một, chuyển cho chủ xe một, còn một anh... cúng lên trên. Thế là ba bề bốn bên đều lợi. Mỗi nông trường là một đội xe, mười lăm nông trường là bao nhiêu? Đó là chưa kể xe của các ban ngành trên công ty, xe nào cũng đang vào kỳ cũ nát cả. Như vậy chỉ cần đổ đồng mỗi tuần vài ba xe mang sửa thôi là anh cũng có một khoản kha khá để lo chạy chữa cho bà chị rồi, thậm chí còn dư ra để dành cho cuộc sống về già sau này. Phải tự cứu lấy mình trước khi... phải không quan anh?

- Không! Không được đâu mày ơi! Làm thế hoá ra mình lại thành cái đứa ăn cắp à?

- Ai bảo anh ăn cắp? Mà thế nào là ăn cắp? Nếu vậy gọi là ăn cắp thì thiên hạ đang đua nhau ăn cắp khối ra rồi kia kìa mà có sao đâu. Khi cuộc sống không nuôi nổi mình thì mình có quyền tìm cách tự điều chỉnh để sống chứ. Ơ hay!

- Nhưng tao cứ thấy thế nào ấy. Ba mươi năm công tác, tao chưa hề xà xẻo lấy một cắc bạc của tập thể chả lẽ bây giờ lại...

- Thôi, tuỳ quan bác thôi. Quan bác cứ ôm lấy cái mớ lý thuyết cũ rích ấy mà ngồi nhìn bà chị từ từ đi vào cõi vô cùng, thằng em xin lỗi, nhưng thằng em vẫn phải nói rằng, tại sao cũng là cộng sản, cũng là cán bộ như nhau cả mà lại có cảnh kẻ ăn không hết người lần chẳng ra! Sao nào? Quan bác cứ vắt tay lên trán mà nghĩ chán đi rồi tự tìm câu trả lời. Thương hoàn cảnh quan bác quá lận đận mà thiệt bụng nói ra, còn nghe hay không thì tuỳ. Chào ông anh! À, còn chi tiết này nữa: Các nông trường họ cũng đang rục rịch xin được sửa

xe kiểu ấy, bác chậm chân là mất cả chì lẫn chài.

Điền quầy quả đi ra cổng. Đứng nhìn theo một chút, Đoàn Thanh hộc lên một tiếng như sổ cả ruột gan ra ngoài rồi quay vào vũng tối có tiếng muỗi bay.

19

Đăng Điền đã hoàn toàn đúng khi ở cách đó hơn hai ngàn cây số, Vũ Nguyên nhận được một bức điện từ Công ty đánh lên chỉ vỏn vẹn trên chục chữ: "Nhất trí. Đồng chí hãy chủ động tìm vốn! Ba Vinh".

Cao su đã bán xong. Giá cũng dễ chịu như mọi vụ, có nhích hơn một chút: Mười lăm triệu một tấn. Mười lăm triệu trong khi giá thành chỉ trên dưới bảy, tám. Như vậy gần gấp đôi, gấp đôi của tổng sản lượng tung ra tiêu thụ ở các hướng, lãi quá đi chứ, mấy năm nay đề lãi như vậy rồi nhưng, sao kỳ cục thế nhỉ, tiền nong đi đâu hết mà Công ty vẫn nghèo tàn nghèo mạt, cuộc sống của công nhân vẫn bữa nay lo bữa mai, thậm chí có đận tới cả bốn tháng mà vẫn chưa thấy đồng lương lấp ló ở chỗ nào. Và giờ đây để có được chục tỷ lại phải đến chính anh vác ra đi vay? Rò rỉ như thế là quá lớn nhưng rò rỉ theo ngả nào, rò rỉ do ai, tại sao rò... anh lại không muốn nghĩ sâu thêm sợ sa vào sình lầy, rừng rậm không tìm được nẻo ra.

- Công việc tạm ổn – Anh nói với Hùng tiền đồn – Sáng mai mình xuôi Hà Nội, cậu ở lại cứ tiếp tục tìm mối hàng mà không cần phải qua cậu Bằng. Cú nổ đầu nòng hai ngàn tấn như thế là được, nổ nữa, có khi cả hai cùng chết chìm. Mình linh cảm thấy cách làm ăn của cậu ấy có cái gì không bền. Nhớ trích phần trăm theo quy chế thưởng cho cậu ấy và cô A Linh gọi là công môi giới...

- Dạ! Em đã trích rồi, đã đưa rôi nhưng...

- Họ không nhận chứ gì?

- Anh ấy bảo lần đầu coi như cho qua nhưng từ lần sau sẽ lấy mà lấy giá rất cao.

- Trong làm ăn đừng nên hàm ơn ai, có những cái ơn không trả được đâu, nợ nần, áy náy suốt đời. Thôi được, cứ tạm thế đã, ở Hà Nội về, mình sẽ tính sau.

- Sếp...

- Cái gì?

- Sếp nói khi nào xong việc sẽ...

- Hưởng chút mùi đời hả?... Tốt thôi nhưng quả thật tối nay mình đang rất bận mà mai phải lên xe đi sớm rồi. Thôi, vụ này về cũng sẽ tính sau.

- Dạ... Sếp cần bao nhiêu để em chuẩn bị?

- Như mọi lần.

- Ấy, sao lại như vậy được ạ? Để vay được chục tỷ, sếp cũng phải lo cửa này cửa nọ, đãi chỗ này chỗ kia, không dưới trăm triệu đâu.

- Cái gì? Trăm triệu... Nếu phải tốn kém như vậy, mình sẽ không vay mượn gì nữa hết. Vay rồi trả chứ có nuốt không đâu mà phải đi lo tọng tiền vào mồm thiên hạ, nó hèn người đi.

- Luật từ xưa nay nó thế mà sếp...

- Luật của kẻ cướp chứ luật gì! Từ rày tôi cấm cậu còn mở miệng nói với tôi những chuyện luật lẹt như thế.

- Dạ... Em không biết. Em không...

- Nói thì nói thế chứ mình chẳng xuẩn ngốc đến nỗi không hiểu nổi những ngóc ngách nhá nhem cuộc đời đâu – Thấy vẻ mặt Hùng quá khổ sở, anh cười, dịu giọng lại – Mình có ông bạn già chiến đấu cũ hiện ở Bộ đầu tư, tử tế và nhiệt tình lắm, nếu thấy đúng, ông ấy sẽ tự nguyện lo giúp mình chứ khỏi cần chia chác phần trăm phần nghìn gì hết.

- Ai đó hả sếp? Có người quen ngon lành vậy mà chưa thấy sếp nói hồi nào.

- À, cũng mới là nghe tin.

Mà anh cũng mới nghe tin qua một người quen vừa từ Hà Nội lên tuần trước. Anh cũng chưa muốn nói cái tên đó ra lúc này bởi biết đâu nhỡ việc chẳng thành, có khi làm giảm cả cái danh tiếng của Ông Bảy chúa rừng. Hơn thế, bằng trực giác, anh cảm thấy con người Hùng là không tin được, chuyện tiền nong tiền tấn tiền tỉ như thế, tốt nhất là chưa nên cho hắn biết được đầu mối.

- Nhưng dù thế, sếp vẫn có quyền được...

Cái nhìn lạnh buốt ít khi gặp ở Vũ Nguyên khiến anh chàng khựng lại và một lần nữa lại không thể không ngơ ngác nhìn vị sếp của mình như nhìn một hồn ma mới vọt từ trong mồ lên. Không hiểu sao Vũ Nguyên vội quay đi để tránh cái nhìn ấy. Vẫn vẩn gợi cái nhìn nửa tối nửa sáng của Đăng Điền.

*

**

Nhưng hoá ra đối với anh, một người bao giờ cũng biết để công việc lên trên mọi tình cảm riêng tư, trong chuyến đi này lại không hẳn chỉ có thế. Tới Hà Nội, sau khi thu xếp tạm xong chỗ ở trong nhà khách xập xệ của ngành nằm kế bên một cái hồ mà về đêm có rất nhiều những bóng đàn bà con gái bí hiểm qua lại vật vờ, anh quyết định bỏ ra hẳn hai ngày đi thăm thú phố phường và, chẳng rõ đây có phải mới là nguyên do chính yếu không, đi tìm Thương.

Gần chục năm rồi, kể suốt từ ngày chiến tranh biên giới đến nay, đây là lần thứ ba anh mới có dịp ghé lại Hà Nội. Thay đổi nhiều quá! Có những con đường, có những khu phố anh hoàn toàn không còn nhận diện, cứ phải quanh đi quanh lại hoài để tìm một số nhà, tìm một kỉ niệm. Thành phố vẫn nhỏ nhắn xinh xinh, vẫn thơ mộng về đêm, vẫn quá chừng cây xanh trên những căn phố chính, vẫn có thật nhiều nhan sắc con gái gặp chỗ nọ chỗ kia, điều mà không phải ở đâu cũng có, kể cả đô thị Sài Gòn uy nghi dài rộng đến gấp ba gấp bốn thế này. Và chao ôi, sao nhiều hồ đến thế. Chỉ phải những khu hồ như có chiều hẹp lại và cả Hà Nội cứ ngổn ngang bụi mù cái dáng dấp của một công trường khổng lồ.

Anh ngồi xuống môt quán nước mía nhỏ trên vỉa hè lao xao gió. Anh có thể cứ ngồi hàng giờ, ngồi cả buổi như thế này mà không cần chuyện trò, giao đãi với ai. Cảnh sắc Hà Nội vào thu sao cứ hao hao giống một người đàn bà buồn. Tất cả đều man mác, nhìn đâu cũng thấy lá vàng rơi. Không phải là người sinh ra ở Hà Nội, cũng không có kỉ niệm gì nhiều về Hà Nội nhưng sao lại thế, cứ mỗi lần về đây, dẫu dài ngày hay chỉ chợt ghé, anh lại cảm thấy đầu óc mình vơi nhẹ đi thật nhiều như được trở về với chính cái làng quê ven sông Hồng mà giờ đây họ hàng thân thuộc chả còn ai của mình. Lại như được sống trở lại những cánh rừng cao su đang vào mùa trút lá đỏ rực cả bữa cơm chiều. Yên tĩnh, xa vắng, bàng bạc, trễ nải một chút, chậm rãi một chút, ít hối hả, ít đua chen, giữa cuộc chuyện trò ít thấy những cuộc bán mua mà cả sấn sổ xem vào và ngay như cái cách ngồi đạp xe của mấy cô đi trên đường kia sao cũng thư nhàn, yên ả đến thế? Thiên nhiên và nhan sắc, mùa thu và heo may, mặt nước và mặt đường, chiều muộn, một mớ rau muống xanh búng trên giỏ xe của ai...

Ngội lặng giữa chiều thu ngõ nhỏ, cái ý muốn đi tìm Thương càng cồn cào trong anh và anh sẽ đứng dậy đi tìm ngay từ bây giờ nếu như cái trường có khoá cao học đó không ở cách đây xa những gần ba chục cây số. Thương ơi... Trên biên cương nhớ em một kiểu, giữa rừng su nhớ em kiểu khác và chiều nay trong lòng Hà Nội có lá vàng chao nghiêng mặt hồ, anh lại nhớ em kiểu khác nữa, da diết, đắm chìm hơn. Như đây là thành phố của tình yêu, đánh thức tình yêu mà anh cũng chưa thật hiểu có sao lại thế!

*

**

Cảnh sắc ngoại ô ở bất cứ một đô thị sầm uất nào cũng có một sức thu giản lan toả rất kì lạ. Ấy là hương vị của lúa, của rơm rạ ngan ngát không giân, nghe đâu đây có cả mùi cốm thoảng ngọt bay ra từ một cối giã sau luỹ tre yên bình nào. Và dòng sông con thuyền, và bờ đê mịn cỏ chắn lưng trời có con nghé nhỏ nhà ai đang nhìn xuống chúng sinh với đôi mắt huyền ngây thơ quá đỗi. Nắng vàng và gió xanh. Nắng dìu dịu và gió cũng dìu dịu. Mây trôi lang thang... Tâm hồn như mở ra. Mọi ngột ngạt bỗng thoáng nhẹ. Cuộc đời dài lắm. Cuộc đời vui ít buồn nhiều, có một khoảnh khắc chân lâng như thế này là quý giá biết bao. Chợt bâng quơ mà cười. Chợt muốn hất cao đầu cho mái tóc bay tung, chợt muốn mở khuy áo ngực mặc cho gió nội hương đồng tràn vào đến no nê đến tan chảy. Bay lên. Loang ra. Đừng nghĩ gì nữa! Đừng bận tâm điều gì! Thiên nhiên là mênh mang, đất trời là bất biến.

Hãy thả buông một phút thôi để sống tiếp cái phần đời phía sau nhọc nhằn, vật vã...

Anh chàng lái xe ôm có cặp chân mày đen kịt như thầy tuồng nhìn nhanh vào kính chiếu hậu rồi quay lại hỏi:

- Ông bác đi thăm người chết?

- Không... Nhưng sao lại hỏi thế? – Vũ Nguyên giật mình.

- Tại em thấy mắt bác đỏ.

- Cũng xa nhỉ? – Vũ Nguyên bất giác giấu mặt vào sau tấm lưng trắng phớ mồ hôi muối.

- Ông bác đi thăm con à? Trai hay gái?... Nói đùa, thời buổi này có một đứa con đi học đại học là bố mẹ méo mặt. Nhưng nhìn nét mặt của ông bác không có vẻ gi là bố đi thăm con cả, hay ông bác đi thăm... bồ?

- Cái cậu này lắm chuyện! Nhấn ga nhanh một chút đi! Già rồi còn bồ gì nữa.

- Ấy, đàn ông tóc muối tiêu như ông bác đây đang là mốt của mấy em sinh viên đấy. Và mấy em sinh viên ở quê lên cũng đang là mốt của cánh già như ông bác đ... ớ... i. Mỗi tháng lo cho các em vài trăm ngàn tiền ăn, tiền trọ thế là coi như một hợp đồng tình tang đã ký, khỏi cần phải Karaoke, khỏi cần đi động đi dù gì tốn kém mà lại dễ mang bệnh. Ông bác nếu cần, em xin mách cho một mối, năm thứ hai, mười chín tuổi, cao ráo, mặt đẹp, hông nở ngực nở. Ông bác đẹp trai như ngôi sao điện ảnh thế kia, hơi già một tý nhưng đảm bảo nhìn môt nhát, em nhập hồn ngay.

- Nhìn vào đường kia kìa! Đi loạng quạng không khéo mất hồn chứ nhập hồn gì. Kìa, cái xe bên trái!

- Yên tâm đi mà ông bác! Em đi con đường này cả chục năm nay chưa một lần bị sây sát, chỉ duy nhất có lần tí nữa lao đầu vào xe tải thôi.

Anh xe ôm cười vang rội lạng ghi – đông vào đúng lằn ranh dành cho xe máy. Vũ Nguyên cũng cười. Chà! Có khi sau này cuộc đời vớ vẩn quá, mình cũng làm chiếc xe chở khác phóng giữa xa lộ như thế này mà lại hay. Khoẻ mạnh, vô tư, lúc nào cũng trên đường, ngày kiếm vài ba chục ngàn, tối về làm xị rượu rồi leo lên giường đánh một giấc thẳng cẳng đến sáng, không lo không nghĩ, không buồn bực trở trăn gì hết ráo.

- Kia rồi! Cái toà nhà bốn tầng quét ve vàng ấy. Ông bác xuống có lâu không, em chờ. Lâu, em phắn luôn...

- Cậu cứ chờ tôi một lát...

Giọng anh nhột nhạt và không còn để ý đến xung quanh nữa, như bị hút chặt, anh cứ nhàm cái cổng to tướng nằm sâu vào bên trong mặt đường bồi hồi bước tới. Song đến gần tấm biển to màu xanh treo trước cổng, tự dưng bước chân anh khựng lại. Đang không vác

mặt đến thế này liệu có đường đột có khổ sở quá chăng? Chẳng sợ em không có ở đây, không có sẽ đi tìm nữa, cái sự tìm còn ngọt ngào hơn cái sự đến.Chỉ ngại va vào cái nhìn dửng dưng của em, va vào câu hỏi xa lạ như băng giá: "Anh Nguyên đấy à? Có việc gì không anh?" Còn việc gì nữa khi tôi đã bao nhiêu lần rút ruột nói với em: "Dường như bốn mươi năm nay anh chỉ có làm độc một việc là đi... tìm em". Vậy chưa đủ ư, ơi người đàn bà bí hiểm và bạc tình!

Trường sở vắng tanh. Vắng từ ngoài cổng vào đến trong sân như nơi đây vốn là trường chứ không phải đang là trường. Chị thường trực ngồi bên cuộn len đan dở khẽ nhìn lên rồi lại nhìn xuống rồi lại nhìn lên, lúng liếng. Anh đã gặp không ít những cái nhìn đầy giới tính thế này mỗi lần họ đụng anh lần đầu như chính một lần một người trong số họ đã buột miệng: "Nói đừng tự kiêu nhé! Anh có khuôn mặt hợp với đàn bà con gái lắm! Đẹp và dâm". Nhưng cái khuôn mặt đàn ông đẹp và dâm ấy chỉ ngay phút sau đã tối sầm ngay bởi câu trả lời khá dịu dàng: "Cái khoa cao học anh, hỏi đã nghỉ học kỳ rồi. Mới nghỉ chiều qua, phải chăng anh đến sớm hơn một tý". "Thế nhưng người ở xa có nghỉ không ạ?" "Nghỉ tuốt! Những mười lăm ngày kia mà. Mà anh hỏi ai?" "Tôi hỏi một người tên là Thương, Hà Thương, chừng ba mươi tuổi, đẹp, mảnh khảnh và hay để tóc xoã". Chị thường trực cười nhưng cái cười đã có chiều không tươi bằng lúc nãy: "Tôi biết cô ấy. Mảnh thì có mảnh nhưng đẹp thì... Tháng ba mươi ngày thì đến mười ngày đi khám bệnh. Đẹp..." Giọng chị ta dài ra, rõ ràng chẳng cần che giấu chút đố kị cũng rất ư là giới tính. Nhưng anh là cái gì với cô ấy? Dạ! Tôi là... tôi ở cùng đơn vị, nhân tiện đi công tác qua đây. Nhân tiện ư? Sao bây giờ lại có lắm người nhân tiện thế? Có cái anh gì tướng tác cô hồn lắm cũng nói là người cùng đơn vị, nhân tiện làm việc ở gần đây nên xin phép nhà trường được thỉnh thoảng đến thăm nom cho cô ấy. Dạ... Cô ấy ốm thế nào ạ? Làm sao tôi biết nhưng nhìn sắc thái hình như là bệnh khó khỏi. Thế... thế cái người trông mặt cô hồn như chị nói, xin lỗi, tên là gì ạ? Có phải tên Tuấn, hay đi chiếc xe phân khối lớn không? Khối lớn? Cũng xin lỗi lại anh nhé, mỗi ngày gần nghìn người qua lại, làm sao tôi biết ai là Tuấn, ai là khối lớn khối nhỏ được! Tóm lại cô ấy đã không còn ở đây, muốn gặp, mười lăm ngày sau anh chịu khó quay lại. Nếu muốn tin chắc, anh có thể vào hỏi phòng giáo vụ nhưng tôi thì tôi biết chắc trong đó chẳng còn ma nào đâu. Chào anh nhé!

Chị ta lại nhìn xuống với cuộn len màu xanh nằm côi cút trên bàn, lạnh tanh, trễ nải như vừa rồi chưa hề có cái nhìn lên ăm ắp đầy của mình. Biết rằng có vào hỏi thêm thì cũng vậy và, điều này mới thật lạ, anh bỗng thở phào. Thôi, thế cũng xong một việc. Không tìm thì lòng không yên mà tìm được có khi lại thêm buồn bực, khó xử. Nhất là sự xuất hiện cái hình ảnh của gã đàn ông cô hồn kia càng khiến cho ý nghĩ không gặp lại hay của anh là hoàn toàn có lý. Nhưng cô ấy đang bệnh hoạn gì mà *hình như khó khỏi*? Ngày trước ở rừng em vẫn có cái dáng bệnh tật đó thôi, chả lẽ lúc này về thủ đô, về giữa trung tâm y tế tân kì của cả nước, thể tạng em vẫn thế? Tuấn... Rõ ràng sau cái đận chia tay năm rồi, mỗi bận cứ thoáng nghĩ đến cái tên ấy, cái con người ấy là lồng ngực anh lại nghẹn lại, bây giờ vẫn nghẹn, có khi còn nghẹn hơn nhưng... dầu sao nơi đất khách quê người ít nhất em cũng có kẻ cận kề chăm sóc, đỡ tủi.

Em tủi hay tôi tủi? Tôi đang rất tủi giữa chiều thu Hà thành đây. Cười bâng quơ một

tiếng anh cám ơn chị thường trực rồi quay ra đường, nói cậu xe ôm đi trở lại, đi thong thả thôi, đi ngắm nghía cảnh vật, đây có gì đợi chờ ở trong thành phố mà vội.

*

**

Ông Bảy chúa rừng tiếp anh trong một căn hộ độc thân trên tầng hai một toà nhà năm tầng. Có hơn năm không gặp lại mà nhìn ông đã ra chiều một quan chức cao cấp của một bộ quan trọng quá! Đầu chải ngôi giữa, áo đại cán sẫm màu, giày đen, kính trắng lấp loáng, mắt nhìn đăm chiêu, thỉnh thoảng lại khịt mũi khan như có con vắt rừng nào đang bám nhầy trong đó. Chút xíu nữa anh đã không nhận ra ông nếu như từ cái miệng kia không há ra một hàm răng ngăn ngắn.

- Mày cười gì thằng chết bầm? – Ông nói – Bộ mày nhìn tao kì lắm hả?

- Không kỳ nhưng mà... - Anh lại cười.

- Nhập gia tuỳ tục, ở đâu theo đó chứ. Họp hành, khai hội tối ngày, đâu có ăn mặc sập sệ thế nào cũng xong như trước được, mày!

- Thì em có nói gì đâu anh Bảy! Thấy anh Bảy diện bảnh như sắp đi cưới vợ cho con trai, sướng mà cười thôi.

- Mày đến chơi tao hay có chuyện gì? Nói đại đi!

- Tất nhiên là có chuyện...

- Biết mà! Cái thằng nhìn đâu cũng thấy việc như mày có mấy khi đi không, tính thay đổi lại toàn bộ quy trình sản xuất và chế biến hả?

- Ơ! Sao anh Bảy biết hay vậy?

- Mày động đậy con ngươi là tao biết liền. Giỡn chơi. Tuần trước thằng Vận ra họp có ghé đây nói chuyện đó. Tao thấy được.

- Được là sao, anh Bảy?

- Được là được chứ là sao nữa.

- Không phải chuyện ấy. Nếu chỉ nói được thì ai chả nói được.

- Vẫn cái giọng, cái giọng! Bao nhiêu?

- Bao nhiêu gì kia ạ?

- Là tao hỏi cái dây chuyền công nghệ bọn bay tính mua ấy.

- Trên dưới triệu đô.

- Dữ vậy kia à?

- Dữ với người lương thiện nhưng quá nhỏ với bọn bất lương. Mà bọn bất lương thì...

- Im mồm! Đây không phải trong rừng su mà muốn nói gì thì nói, tao đang nghĩ. Không phải chờ mày đến tao mới nghĩ. Vấn đề bây giờ mà viết đi, viết suốt đêm, chưa xong viết tiếp, viết cả ngày hôm sau, đêm hôm sau, kì xong thì thôi.

- Viết? Viết cái gì cơ?

- Một đề án thật chi tiết. Tại sao lại mua, mua ra sao, ai lắp đặt, mua cho trả chậm hay trả ngay, tính năng đặc điểm thiết bị, công suất, tuổi thọ có lợi gì, thật phù với đặc điểm doanh nghiệp chưa, năng lực điều hành, thợ đào tạo ở đâu, thời gian hết khấu hao...

- Thôi đủ rồi, anh Bảy! Chóng mặt quá! Cứ như một buổi sát hạch quản lý không bằng.

- Lại không à? Nhà nước còn nghèo, một lúc đổ ra từng ấy tiền đâu phải để vất ra sông ra biển, thiếu cha gì những thằng cứ vin vào chủ trương công nghiệp hoá, hiện đại hoá mà mua bán lung tung, cuối cùng nhân dân thiệt, nhà nước mất trắng. Viết cho đàng hoàng rồi tao sẽ lựa trình bày với bộ.

- Bộ gì nữa, vậy anh Bảy không phải đang là người lãnh đạo bộ à?

- Lạp xạp! Đây là chuyện chung chứ không có chuyện riêng nghe mày! – Giọng ông trùng xuống, vẻ tâm sự - Xương thịt tao lúc này đang ở đây nhưng hồn vía tao vẫn lởn vởn với màu đất đỏ và ba cái cây cao su của tụi bay. Sinh ra ở đó, lớn lên ở đó, oánh giặc cũng ở đó, sao mỗi lúc mà quên được, mày! Chỉ có điều ngành cao su mình ì ạch quá, trong khi ba cái nước láng giềng nó cứ nhảy vù vù, sốt ruột, nên tao thực tâm tán thành cái ý tưởng của mày.

- Tốt rồi anh Bảy! Xin anh Bảy cứ đỡ cho một tay, nếu thằng Nguyên này làm ăn sập sệ, thằng Nguyên này sẵn sàng chịu trừng phạt trước tổ chức.

- Vấn đề không hẳn là ở đó. – Ông chợt ngừng, đi lại phía cửa sổ, thả cái nhìn ra ngoài khoảng trống một lúc rồi quay lại, vẻ mặt thoắt trở nên tư lự - Ở dưới kia tao đã thấy có nhiều cái không ổn, lên trên này lại càng thấy không ổn, còn rối tinh rối mù hơn, không cẩn thận thì ruỗng hết bên trong. Đổi mới là cần thiết, nới rộng dân chủ là cần thiết nhưng dè chừng đang có một số kẻ mượn đổi mới để thu vén cá nhân, mượn dân chủ để hãm hại nhau, để kéo bè kéo cánh. Tao nói vậy thôi, còn tuỳ mày suy nghĩ. Bây giờ cởi quần áo tắm đi, mì tôm trong tủ, cà phê trên bàn, nhưng không có rượu đâu, tao bỏ rồi, đói thì ăn, khát thì uống, tao phải đi có chút việc, có thể về khuya đấy.

- Anh Bảy...

- Cái gì nữa? – Tròng con người đã đục cùi nhãn của ông soi thấu vào mắt anh – Chuyện tình tang, chuyện bồ bịch, chuyện con đàn bà đang lởn quởn sinh sống ở thành phố này phải không?... Nhìn thẳng lên đi mày! Thằng đàn ông đang dính vào đàn bà, đang khốn khổ vì đàn bà là nó hiện lên mặt ráo trọi, không giấu được đâu. Y sì như cái bản mặt tao sau Mậu Thân, đận mà cô y sĩ người bắc đẹp ác ôn chê tao xấu, nói tao quê kiểng, cục mịch, bỏ tao đi với người khác, đi luôn, không thèm trở về văn phòng huyện uỷ một lần nào nữa.

- Anh Bảy...

- Dẹp đi mày! Đời một thằng đàn ông còn có nhiều việc cần làm, cần nghĩ hơn là đi khổ sở vì ba cái chuyện ấy. Vả lại mày cũng phải để cho nó đi lấy chồng chứ.

- Đi lấy chồng thì được rồi – Tự nhiên anh muốn trả miếng – Nhưng còn bảo việc gì mà phải khổ sở vì nó thì có khi còn bàn lại. Vì em nhớ sau cái đận ấy, anh có nói với em một câu rùng rợn thế này: “Cuộc chiến đấu, những cánh rừng này bỗng sụp xuống đen rầm!”

- Lạp xạp mày! Cái gì mày cũng để vào đầu như vậy mà cái đầu mày vẫn không bể thì thật lạ. Lấy giấy bút ra, tập trung vào cái dây chuyền công nghệ ấy đi!

Chủ nhà đi khỏi, anh buông người ngồi xuống, lơ đãng đảo mắt quanh phòng... Cái ông này lên làm lớn rồi mà cuộc sống không gì thay đổi cả: Chăn bộ đội, mùng bộ đội, đến ngay cả đồ chải răng chải tóc cũng đựng trong chiếc ca bộ đội nốt. Rồi không hiểu kiểu sống cũ kĩ này có làm đầu óc ông thứ trưởng có cũ kĩ đi theo không?

20

Tính đến hôm nay, Vũ Nguyên đã ngồi tù được năm tháng mười bốn ngày. Năm tháng là hai mươi tuần mỗi tuần là bảy ngày như vậy anh đã không nhìn thấy cuộc đời bên ngoài đúng 154 ngày. 154 ngày ngưng đọng, 154 ngày khổ ải, 154 ngày già nua, 154 ngày vô tri vô giác, 154 ngày tối tăm, 154 dài bằng cả nước, bằng cả 154 cuộc đời gộp lại. Bệnh tiểu đường giảm đi, bệnh nhồi máu lại gia tăng. Một sáng tỉnh dậy vô tình quờ tay lên tóc, bỗng giật mình nhận ra sao rơi xuống sàn lại có nhiều những sợi bạc đến thế, anh biết mình đã già rồi, già thật rồi, bắt đầu từ quả tim thỉnh thoảng lại làm cho mặt mày say sẩm.

Ngày đầu vào đây là một sự choáng váng. Những ngày sau là cồn cào chờ đợi, những ngày sau nữa là mỏng manh hy vọng được minh oan. Và bây giờ tất cả là một khoảng trống không nhạt thếch. Như vậy là coi như hết rồi. Dẫu biết oan nhưng ai dám nhận làm oan. Xưa nay thế và chắc mãi sau này cũng thế. Thôi thì coi như mình đành chấp nhận là vật thiêu thân cho một thời tìm đường loạn lạc chứ biết làm sao. Anh bỗng rùng mình! Mới hơn năm tháng mà đã kinh hoàng nỗi ấy, nếu phải ngồi mười năm, hai mươi năm trong các điều kiện kinh khủng hơn như các bậc tiên liệt trong nhà tù đế quốc thì chịu nổi làm sao. Nhưng, anh lắc đầu cười chua chát, nhưng đó là một cái tù thần thánh, một cái tù được cả nước nêu danh, được lịch sử ghi nhận, còn anh... Trời ơi! Cái đận bị cả một miếng cối tiện vào chân sao nó không nhích lên một tí nữa, vào bụng hay vào ngực chẳng hạn thì rồi bây giờ có phải đỡ khổ, đỡ nhục không. Khổ thế nào cũng chịu được thì có gì cơ khổ bằng những tháng ngày qua, nhưng nhục thì...

Chính khoảng tối trong suy nghĩ đó đã khiến anh không ít lần nghĩ đến cái chết, nghĩ thật sự, nghĩ rất cụ thể chứ không phải thoáng nghĩ như cách nói cửa miệng của đám người chán chường thích lấy sự muốn chết ra làm duyên làm mốt. Chết là hết! Chết là xong. Xong hẳn mọi việc. Xong luôn cả cái nghĩ quá sức phù du của kiếp người. Chết như một con vi khuẩn đực, bị giẫm nát, như một sinh linh nhỏ mọn bị cỗng rãnh quấn trôi, vậy thôi. Và chết thế nào ư? Quá dễ! Một đoạn dây được kết nối bằng vải quần móc lên trần nhà! Một toa thuốc ngủ gấp ba liều khéo léo nhờ cậu con trai Hải cụt mua giùm. Một cú cứa động mạch bằng chuôi thìa mài mỏng lúc nửa đêm! Thậm chí nếu cần để nhanh gọn hơn, một cú lao đầu thật mạnh vào vách bê tông là xong... Đã ngửi thấy mùi chết quá nhiều lần, giờ đây chết thật thì có ngán gì đâu. Và anh ít nhất cũng trên chục lần tính thực hiện điều đó nếu như vào giây phút chót cùng, đôi mắt mở to, mở rất to của thằng bé lại không hiện lên chặn ngang ở giữa. Thì ra bao lâu nay sống vì nó, chết vì nó và không thể chết được cũng vì nó. Chỉ vì nó chứ chả vì cái gì sất. Vì cuộc sống ư? Dẹp! Vì sự nghiệp chưa thành ư? Dẹp! Vì bạn bè đang cần có anh? Cũng dẹp! Hay vì Thương, người đàn bà có tên Hà Thương? Càng dẹp! Cho đến lúc này hình ảnh con người ấy trong lòng anh chẳng có một gram trọng lượng nào nữa hết. Tình yêu ư, cũng vớ vẩn và phù du như chính kiếp người. Hơn cả kiếp người. Nỗi day dứt tử sinh đó sẽ còn theo đuổi, bám nhằng vào anh mãi và rất có thể một khoảnh khắc nào đó sẽ trở thành sự thật nếu như không có câu nói của người tù già nằm cùng phòng. Một câu nói rất bình thường, không triết lý, không lên gân, cũng

không trải nghiệm, chỉ là một lời gần như tự bạch không đâu vào đâu: “Muốn chết ư anh bạn trẻ? Ráng chờ qua ít ngày rồi ta cùng chết một thể” “Sao bác lại nói thế?” “Bởi anh đi rồi qua sống một mình, không có hơi người buồn lắm! Trước khi chết anh cũng nên nghĩ đến lão bạn tù già tội nghiệp này đã chứ!” “Bác... nói gì tôi chưa hiểu” “Có gì đâu! Để cho những kẻ mưu hại mình nó đắc chí cười to một thể. Cười một anh hay cười một qua, chúng chẳng bõ công, vì chúng từng giờ từng khắc chỉ mong ta chết thôi.

Thế là đủ. Chỉ thế cũng đủ làm anh tỉnh lại. Anh sẽ không chịu nổi khi hình dung ra trên nấm mồ đỏ lòm hay bẽ bàng, úa héo của mình lại có cái miệng cười chả chớt của thằng Đăng Điền hay của một kẻ giấu mặt nào đó nữa phả xuống. Đăng Điền... Trời ơi! Chưa bao giờ anh lại muốn được gặp lại cái cười của hắn như thế. Cái cười sướng khoái hay cái cười thu bại cũng được, miễn là được nhìn thấy hắn cười. Lúc ấy chắc chắn anh sẽ...

Buổi chiều, người tù già củng cố thêm sợi dây ràng níu với cuộc đời của anh bằng một câu nói có tính chiêm nghiệm hơn: “Anh mới hơn năm tháng, qua đã ngót nghét chín tháng rồi. Dạo đầu qua cũng như anh, muốn chết đến mức thèm. Nhưng rồi cố nhịn. Nhịn sang tháng thứ sáu thì mọi sự bỗng sáng ra như cái người đi hết đường hầm. Nghe qua, anh cứ thử đi!” Nhưng vào khoảng nửa đêm, lúc anh đang thiu thiu ngủ thì chính con người ưa chiêm nghiệm đó lại gầm lên một tiếng trong cổ như con thú sa bẫy. Anh vội nhỏm dậy. Có việc gì đấy bác? Chả có việc gì, không ngủ được thì gầm chơi! Không, rõ ràng trong bác đang có điều gì không ổn? Thôi được, quá nửa đêm rồi, mời anh dậy uống trà, qua cũng có đôi điều muốn nói, không nói ra được cứ gầm khan thế này, có khi thành thú mất. Qua muốn hỏi anh, nền kinh tế này là của ai, nó đang vận hành về đâu mà giữa người nắm giữ luật pháp và người thi hành nghĩa vụ cứ chênh nhau đến thảm hại như thế? Và thảm hại hơn là có những kẻ đang thọc vào chính cái kẽ chênh đó để làm điều đốn mạt. Nào? Cùng thân phận, cùng dân làm kinh tế với nhau, anh trả lời đi!

Rồi tất nhiên là không chờ người bạn tù trả lời, nhấp xong một chén trà pha rõ đặc, ông lầm rầm kể lại những buổi hỏi cung gần đây. Nói chung là nó giống hai kẻ không thông thạo ngoại ngữ nhưng lại cứ thích nói tiếng nước ngoài với nhau. Cuối cùng là kẹo kéo bằng không, hồ sơ vụ án vẫn tắc tị. Ông nói vậy. Đại khái vẫn là, trả lời đi, tại sao ông chủ trương buôn lậu 112 chiếc xe Dream? Nhắc lại là tôi không buôn lậu. Chúng tôi buôn có hạn ngạch, có tín dụng thư với bộ thương mại đàng hoàng. Mà được buôn những 500 cái một năm theo đúng quota kia nhưng vì hạn ngạch về chậm, lâu nay vẫn thường xuyên chậm như thế, chúng tôi chỉ làm trước một chút kẻo lỡ kế hoạch giao hàng của người ta, sẽ phương hại đến uy tín mậu dịch của đàng mình. Lại lỡ, cái sự chậm này không phải chỉ ở chỗ tổng công ty tôi mà hàng chục các đơn vị doanh nghiệp khác cũng chậm như vậy nhưng có sao đâu. Tôi khẳng định một lần nữa đây chỉ là một sự vu khống, bới bèo ra bọ để nhằm hãm hại cá nhân tôi. Chuyện này coi như tạm xong, ông bảo, bởi sau khi ông bị bắt giam khẩn cấp ít ngày thì hạn ngạch lù lù về là trắng án. Nhưng trắng án chuyện này thì phải tạo án vụ khác, một khi đã bắt rồi, đâu có dễ thả ra, chuyện đùa ấy à? Vậy là được chuyển sang vụ đóng tàu cách đây đã trên sáu năm. Lại hỏi, lại trả lời, lại nói chuyện ngoại ngữ! Ông Lâm! (Tên ông già) Tại sao duyệt kinh phí con tàu bốn ngàn tấn có mười lăm tỉ, ông lại quyết toán cho tỉ ba hai tỉ? Các người đã ăn chia vào vốn nhà nước bao nhiêu?

Không xu mẻ nào! Nói năng cho đàng hoàng! Bởi mười lăm tỉ mới là kinh phí nội địa như gỗ, tôn, nhân công... Còn thiết bị mua ngoài là 17 tỉ phải vừa khớp. Ông nói sao ấy chứ! Chẳng lẽ người ta ngu, người ta lại không hiểu những nguyên tắc cơ bản về kinh phí trong kinh phí ngoài thế à? Ngu hay không, tôi không dám nói, nhưng chỉ biết rằng, có đi khắp gầm trời này cũng không thể bói đâu ra một con tàu bốn nghìn tấn mà chỉ đóng hết có 15 tỉ, tức 350 đô la trên một tấn, trừ phi là đóng tàu gỗ, trong khi trên thế giới thưa các quý anh, thấp nhất cũng phải là 1200 đô. Tôi 32 tỉ, tính ra có 800 đô trên tấn như vậy là tôi không nếm mút vào nhà nước chút nào mà còn làm lợi cho công quỹ 1 triệu 6 đô. Thế là công chứ sao là tội? Nguỵ biện! Tất cả những kẻ tham ô tham nhũng như các người đều có tài nguỵ biện hết!

Ông ngả người nằm xuống, mắt lim dim nhìn lên trần nhà, tưởng rằng ông mệt, ông uất, ông sẽ không thèm nói thêm gì nữa nhưng ngay liền đó, ông lại ngồi dậy, nhìn vào mắt Vũ Nguyên trừng trừng như nhìn vào một bức tường rêu phong vạn cổ. Anh Nguyên! Anh thử nói qua nghe, có nhà tù nào lại chịu thua tù nhân không? Không chứ gì! Vậy đó, cạn lý, họ lại xoay sang chuyện nguyên vật liệu hết sức tẹp nhẹp. Ông Lâm! Người ta đã tố cáo ông đã dùng tôn xây dựng để đóng tàu, ông có biết rằng làm như vậy, ngoài chuyện nhà nước bị thất thoát ra, sẽ đưa con tàu đến thảm hoạ không lường trước được không? Chán quá chẳng muốn trả lời nhưng rồi lại nghĩ, không trả lời lần này thì còn nhức tai điên đầu nhiều lần khác nên cứ nói huỵch toẹt nó ra: Các ông có biết tôn xây dựng có độ dài và độ dầy tối đa là bao nhiêu không? Không biết và cũng không cần biết! Vậy thì làm sao các ông có thể hiểu rằng tôn xây dựng không bao giờ dài quá năm mét và dày quá hai phân cả. Điều này các ông có thể cho người ra ngoài đó kiểm tra. Tất nhiên sẽ kiểm, họ quát, không phải đợi đến cái ngữ anh hối thúc. Cuối cùng, họ bắt bẻ sang cái ý cuối cùng: Anh bị tố cáo là đã dùng tiền hối lộ đăng kiểm lên đến 32 triệu đúng không hay nhiều hơn? Không một xu! Số tiền đó là để bồi dưỡng cho hàng ngàn công nhân ca 3 ăn đêm. Không ăn họ không có sức, tiến độ chậm, cái đó còn tốn kém nhiều lần hơn cái ba hai triệu vừa rồi. Anh giỏi lắm! Cứ chờ đó, để đến khi chúng tôi xác minh ngọn ngành báo trước tội anh sẽ tăng lên gấp mười. Thế nếu các ông không xác minh được? Giận run người, đành phải để ra câu bất lợi như vậy. Đã buột rồi thì cho buột luôn chả cần che giấu gì nữa: Nhà tôi ba đời là nghề điểm, nhiều người đã chết vì nghề điểm, tôi không bao giờ làm gì xấu xa, khuất tất, để xúc phạm đến điểm cả, đó cũng là lời nguyền của dân làm nghề chúng tôi. Nếu chỉ vì những vu cáo của kẻ xấu muốn hại tôi, muốn chối bỏ trách nhiệm, muốn xoá sổ truyền thống một đơn vị doanh nghiệp đang dẫn đầu toàn ngành đã hàng chục năm tần tảo, mồ hôi và nước mắt thì tuỳ, luật pháp thích xử ra sao thì xử, tôi mỏi mệt quá rồi. Vẻ mệt mỏi thật, ông nằm vật ra bệ, thở dốc, mắt nhìn lờ đờ lên cục gỉ mũi của ai đó quết lên tường từ năm nào giờ đã đen mun như cứt chuột. Thở xong, ông lại ngóc cổ dậy, nhìn mù mịt vào anh nói thêm một câu cũng không kém phần mù mịt "Thời nào cũng vậy, để làm một người tử tế khó thật! Như tôi với chú đây, muốn làm một cái gì đó cho ra tấm ra món trong quản lý kinh doanh thì phải chấp nhận va đụng, chấp nhận trả giá... Nhưng phải trả như thế này, bỗng thấy dại. Phàm ở đời, người tử tế không mấy khi có cách tự vệ, còn kẻ độc địa lại quá nhiều ngón tiến công. Dại..."

Cuộc cách mạng nào chả phải trả giá. Một khi anh đã dám tiến công vào cái xấu thì anh

phải chấp nhận cái xấu sẽ tiến công liên kết lại anh... Như có một xô nước đái bò hắt thẳng vào mặt, ý tứ câu nói thêm của những bạn tù đã làm anh tỉnh hẳn...

21

PHÓ GIÁM ĐỐC VŨ NGUYÊN SẼ CÒN LẶN LỘI Ở CỬA KHẨU biên cương một thời gian không nhỏ nữa để tạo dựng thị trường cho thật chắc ngọt nếu như không có bức điện của tổng công ty fax lên trong đó vẻn vẹn chỉ có hai chữ: "Về ngay!" Hơi tiếc và thực lòng cũng chưa muốn về. Mọi việc đang suôn sẻ, bạn hàng bạn chợ đang đan kết thành mối bang giao khá vững. Họ quý anh và anh tin họ. Có thể nói, trong cả cái lục địa mênh mông hơn một tỷ dân kia không một vùng đất nào là anh chưa đặt chân tới để mở một lối ra vững bền cho sản phẩm của công ty.

Lại nữa, tình hình ở công ty đang có chiều xấu đi quá thể, tự nhiên chơi cú mã hồi làm gì để ngày ngày phải quẫy cựa, chìm ngập trong ba cái thứ mần ăn ngày càng sập sệ ấy mà biết chắc rằng mình có xoay sở cách mấy cũng chẳng ăn thua. Tháng nào anh cũng nhận được những tin tức chẳng mấy tốt lành. Lúc là của Vận điện lên, rõ rồi. Lúc khác lại là của Điền. Giọng Vận nói qua điện thoại như quát. Giọng Điền trầm tĩnh hơn nhưng nghe xong ngẫm lại thấy đau hơn. Toàn những câu hỏi móc mỏm, móc họng. Bệnh cây lan rộng mà thuốc sâu không hiểu sao tháng nào cũng thiếu, phân bón vẫn lĩnh theo định mức mà chẳng hiểu sao vẫn chỉ đủ cho hai phần ba diện tích? Nạo cạo phá, cạo lấy được tuy đã thanh tra, kiểm tra sát sạt nhưng vẫn lan tràn như bệnh dịch, nạn ăn cắp mủ, ăn cắp hàm lượng tưởng đã chặn được nhưng mấy tháng nay lại rộ lên, cán bộ nông trường, cán bộ trên công ty vẫn tiếp tục làm ăn tắc trách, sống chết mặc bay, tiền thầy bỏ túi và bỏ túi nhiều quá, bỏ túi cả một diện tích tới ngàn héc ta khai khống để xin quyết toán đầu tư nữa. Cứ cái kiểu bỏ túi này thì rồi cả hơn hai chục ngàn héc ta cao su đến chỉ còn là cái xác! Ví như cái vụ sửa xe sửa cộ ở chỗ tay Đoàn Thanh, sửa gì, xe hỏng một, ăn cánh với nhà thầu ở thành phố khống lên mười để chia nhau, hàng tháng tiền bạc hút vào đó như hút vào xoáy vực vô tăm tích. Tệ hại hơn, Vận còn trách như chửi anh rằng đang không lại bày ra cái trò dây chuyền công nghệ mới trong khi lượng mủ thừa thiếu vừa tồi từ các nông trường trở lên chẳng bõ bèn gì cho cái sức ăn thùng bất chi thình của nó, rốt cuộc máy nằm trơ khấc, chỉ có đám người thích chấm mút là cười trong bụng... Mọi sự thay thế, buồn thế thì về làm gì. Nhưng lại không thể không về. Dẫu sao anh cũng có chân trong ban chỉ huy điều hành kia mà, chả thể lấy cảnh man mác biên cương để mãi chốn chạy khỏi cảnh ngợp ngụa ở nhà.

Bữa tiệc tiễn anh cũng chỉ có hai người: Bằng cùn và A Linh. Họ không hỏi anh về có việc gì mà gấp thế, họ cũng không đoán già đoán non cái sự về này lành nhiều hay dữ nhiều, với một doanh nghiệp thời thị trường, mọi bức điện có nội dung gấp gáp giật cục như thế âu là chuyện thường. Sau khi uống với nhau đã cạn một chai Mao Đài do A Linh đem đến, Bằng cùn mới cất tiếng ngây ngây: "Huynh bây giờ đã trở thành con cáo già trong thương trường rồi, nhưng nên nhớ, trong việc đời huynh vẫn còn là một đứa trẻ thơ, tốt bụng, nhẹ dạ, cả tin lắm. Cuộc sống ngày càng rối mù. Làm sản xuất kinh doanh càng rối, rối đến nỗi có khi lần sau huynh lên đây, đệ đã bỏ cúp doanh mà về khoác áo tư nhân rồi hoặc cũng có thể là bỏ hẳn. Người đời nhìn vào đám doanh nhân lúc này buồn tủi lắm, như lúc nào cũng chỉ gái gủng mèo mỡ, ăn cắp tham ô mà đâu có hiểu rằng để kiếm được một

đồng tiền cho xã hội nó cũng phải đổ máu đổ mủ, có khi đổ luôn cả tính mạng lẫn danh dự. Đó, công hôm nay nhưng lại tội ngày mai, mùi thành đạt và mùi nhà tù gần nhau gang tấc, đầu tháng là người anh hùng nhưng cuối tháng đã thành tên tội phạm... Chán kinh khủng! Chỉ chúc huynh luôn tỉnh táo trong mọi trường hợp và cố gắng nhìn con người ở mọi góc khuất của nó. A Linh lại nói: "Em lại muốn anh Nguyên mãi mãi cứ là anh Nguyên như hiện nay. Chả lẽ cứ làm doanh nghiệp là phải nhìn vào thiên hạ như ông thầy thuốc nhìn vào ổ vi trùng ấy à? Khổ lắm à! Không hay đâu à." Bằng cùn nghển cái cằm đã có hai ngấn nháy mắt với anh một cái như ý nói: "Con đàn bà Tàu này nó vẫn phải lòng ông, đừng nghe nó mà dại, đàn bà ở đâu cũng thế, cạn quẹt, nó chỉ sâu xa, có lý trên... giường thôi."

Anh mang cái nháy mắt vừa dâm vừa ghen ấy làm chút hành trang rôn rốt lên đường. Hùng tiền đồn theo xe tiễn anh xuống đến tận Hòn Gai rồi mới một mình quay lại. Suốt đường đi cậu chàng không hé miệng một câu nhưng anh hiểu đó là cách biểu lộ tình cảm của một con người lục cục không biết nói những câu vừa ý đẹp lòng. Khi chia tay trên bãi biển đầy những thân thể đàn ông đàn bà ăn nắng đỏ dừ như tôm luộc, thay vì bắt tay, anh thụi mạnh vào lưng cậu chàng một cú. Thế là đủ cho một lời hứa đàn ông về mọi cái thói giăng hoa háo sắc có tính bản chất của chàng trai mạnh mẽ một mình một cõi này sẽ được giữ kín. Chuyện nhỏ, hơn một năm sống với nhau, cậu đã khá lên nhiều, còn cái khoảng kia, chuyện nhỏ, thằng đàn ông nào mà không thế, có thế mới có sức say mà làm việc miễn là sáng sáng tỉnh dậy bên cạnh một thân hình nóng ấm, bao giờ cũng phải biết dụi mắt mà nhìn ra cái phần công việc đậu phía trên đầu vú của họ. Anh chàng cúi đầu xuống để che đi một xúc động thường có của sự chia ly...

*

**

Người ra đón anh tận sân bay thành phố, lạ thế, không ai khác lại chính là Đăng Điền. Mới có hơn năm mà nhìn anh chàng đã chững chạc hẳn, đen hơn, trầm hơn, và cái nhìn cũng bớt xeo xéo hơn. Anh ôm ghì lấy Điền để nhận lại một cái ôm ghì vừa lỏng vừa chặt. Nhớ công ty quá! Nhớ các cậu quá! Nhớ cả mùi mồ hôi ngai ngái không thể trộn lẫn được của dân làm cao su mà người ngợm cậu đang phả vào mình. Điền cũng nói với giọng xúc động: "Anh em ở nhà cũng nhớ anh quá! Thì ra có những người thấy thường mà khi xa rồi mới thấy họ quan trọng biết nhường nào, như anh" Anh cười vang. Gớm thôi cái cậu này, độ rày cũng đâm ra triết lý triết luận gớm nhỉ? Điền cũng cười: Học ở anh đấy. Không biết tự tìm ra những triết lý bên trong công việc nhàm chán của mình thì cuộc sống buồn chết. Rồi hỏi rồi trả lời. Lại hỏi lại trả lời. Toàn những câu hỏi thông thường của một người đi xa về và cũng những câu trả lời thông thường của một kẻ ở lại mà cả hai đều có ý chưa muốn chạm đến cái câu hỏi cần hỏi nhất.

Cuối cùng, vẻ như không nín nhịn nổi, lại chính là Điền lên tiếng:

- Anh về kì này rồi là chắc không có thời gian nghỉ ngơi lấy một ngày đâu.

- Công ty đang vào mùa thu hoạch gấp hả?

- Thu hoạch thì lúc nào, năm nào chả gấp. Anh phải lo nhận bàn trao.

- Bàn trao? Ai bàn trao? Bàn trao cái gì? – Tự nhiên anh vỗ vai người lái xe đi chậm lại.

- Anh không biết gì thật à? Không! Nghe điện gọi về ngay, mình chỉ đoán là về họp ban giám đốc để bàn chuyện lập kế hoạch sang năm.

- Đúng là họp ban giám đốc nhưng người chủ trì là anh.

Bất giác anh để một tiếng huýt gió vút lên ngay cửa miệng. Đúng là anh đã có láng máng nghĩ đến chuyện này nhưng chưa bao giờ nghĩ sâu vào nó và khi nó đến bất chợt, tự trong sâu thẳm, anh không thể không để ngân vang lên một chút thích thú. Rồi lại sợ cái thú này nó đi quá lố, và cũng tự thấy chán cho cái máu ưa địa vị không thể không thừa nhận nó vẫn còn ẩn giấu rất sâu ở một chỗ nào đó trong mình, giọng anh lâng lâng, cái châng lâng mà anh vốn không thích có ở mình một chút nào:

- Thế anh Ba Vinh đi đâu? Đúng ra mình thích mọi việc vẫn nguyên như cũ trong mọi chuyện, làm thằng phó vẫn sướng hơn, rảnh rang và ít phải chịu trách nhiệm hơn.

Một cái cười là lạ từ phía Điền hắt sang. Anh nhìn chếch và gương chiếu hậu nét mặt cậu chàng vẫn thế.

- Anh Ba lên tổng công ty, có thể phụ trách một công việc cao hơn, một cái ghế phó nào đó chẳng hạn mà thói thường ở các cơ quan cấp càng cao, cái loại ghế như thế càng nhiều.

Anh im lặng. Con người ấy đáng lẽ phải về thẳng nhà mà lại ngồi tiếp tục mình ư? Lại vẫn phải ngày ngày báo cáo lên và nghe chỉ đạo xuống ư? Đầu óc, tâm tính như thế chỉ đạo cái nỗi gì kia chứ! Lần nữa anh lảng chuyện:

- Cái dây chuyền công nghệ mới coi như không phát huy được tác dụng?

- Năm mươi tấn một ngày, một công năng lý tưởng, mủ đẹp nhưng... còn chờ chủ của nó trở về. Tuy vậy tất cả mọi người đều ghi nhận sự kiện chưa từng có này hoàn toàn gắn với tầm nhìn và công tích của anh. Chỉ tại thời thế.

- Thời thế? Thời thế gì? Nếu biết vậy thì mình chưa vội mất công mất sức làm gì.

- Cơm không ăn gạo còn đó, có gì ngại đâu anh. Chỉ cần một bàn tay khởi động ngon lành là nó sẽ gầm lên ra dáng. Còn cái này nữa – Đăng Điền dấn thêm đó là đề án chọn mua thiết bị của nhiều nước rồi lắp ráp lại của anh vừa rẻ vừa được thứ tốt, nghe đâu tiết kiệm được những gần một tỷ đã có chủ trương cho cán bộ các ban phòng, tất nhiên người xứng đáng thưởng nhất là anh.

- Bậy nào! – Vũ Nguyên buột miệng – Sao lại thưởng? Dùng không hết thì chi vào việc khác chứ sao lại chia vào túi nhau. Mà đã làm được cái gì đâu.

- Thì tôi cũng nghĩ vậy – Tiếng nói rơi hẫng xuống nhưng rồi lại văng bật như đã chuẩn

bị từ trước – Nhưng thân giun thân dế, tôi đâu dám nói, nói, họ lại bảo mình chơi trội, mình đạo đức giả, chỉ có cách tránh đi chưa nhận để chờ anh về. Mọi sự còn đang rối mù, cuộc sống của công nhân còn nghèo, là thằng cán bộ, lòng dạ nào mà một lúc nhét cả vài năm lương của một người cạo mủ vào túi.

- Cậu nghĩ ngợi được rồi đấy.

Im lặng. Chỉ có tiếng gió và những rừng cao su miên man lùi nhanh về sau. Anh mở cửa kính cho cái mùi thơm ngái đang lan toả khắp không gian lùa vào ắp đầy trong xe. Cuộc sống của anh đấy. Tình yêu của anh đấy và khát vọng vui buồn của đời anh cũng là ở đấy. Xanh xanh xanh... Đột nhiên lại nhớ đến em. Giá như lần này trở về có em! Em cứ hiện diện ở đó, giữa xanh, em không là của tôi, dầu em là của ai cũng được, miễn có em, vì em và màu xanh thăm thẳm kia là một. Thương. Giờ này em ở đâu...

- Anh Nguyên! – Đăng Điền đã bắt nắm được cái nhìn xa xăm ấy – Tháng trước có việc lên Tây Nguyên, tôi có gặp Hà Thương...

- Thế à?... Cô ấy có khoẻ không? – Cố làm vẻ dửng dưng nhưng giọng nói cứ lạc đi – Mà cô ấy lên đấy làm gì?

- Học về rồi. Đang làm giám đốc một nông trường.

- Giám đốc kia à? Cũng... khá đấy nhỉ. Vẫn không quay lại – Chắc có con rồi?

- Cũng không tiện hỏi nhưng độ này nhìn có vẻ hơi yếu.

- Yếu à?... Thì trước nay cô ấy có khoẻ bao giờ đâu. Thế... Thế có gặp Tuấn không? Hắn dạo này ra sao rồi?

- Vẫn thế, vẫn buôn gỗ, một ông chủ buôn có hạng, vẫn ngang tàng, ngổ ngáo khét tiếng. Họ sống với nhau nghe nói cũng không có điều tiếng gì.

- Thế à? Không có điều tiếng gì à? – Tiếng nói nhột nhạt như bị gió vê vón ném đút ngược trở lại cổ họng.

Trong cái nhột nhạt ấy, rõ ràng hình ảnh một thằng đàn ông đẹp mã, to con, khét mù đang ghì siết lấy một thân hình đàn bà mảnh mai, oằn oại, mắt nhắm, cổ ngửa, hơi thở đam mê với tiếng hào hển quen thuộc. Em... Em chết mất... hiện chết mất.

Sẽ càng chói buốt và nở phồng lên nữa nếu không có tiếng nói lạnh lẽo của Đăng Điền bất chợt vang lên ngay màng tai:

- Vậy là người tiền nhiệm của anh không những hạ cánh mà còn bay lên an toàn sau khi để lại cả một đống rác khổng lồ đầy mùi xú uế cho người đi sau dọn dẹp. Coi như ráo trọi phải làm lại từ đầu. Tôi thành thực lo cho anh. Và, nếu được khuyên thì tôi chỉ khuyên anh một câu: Trong bàn giao, anh phải hết sức tỉnh táo, nếu không với cái thói quen nhá

nhem, quen đánh bùn sang ao đó, say này mọi hậu quả ông ta gây ra lại đổ hết sức tỉnh táo, nếu không với cái thói quen nhá nhem, quen đánh bùn sang ao đó, sau này mọi hậu quả ông ấy gây ra lại đổ xuống đầu anh.

Thấy Vũ Nguyên không mấy mặn mà, hắn dấn tiếp.

- Anh nên lưu ý đến chuyện Đảng. Bắt lão ta phải chuyển giao cả chức danh bí thư đảng uỷ chứ không chỉ chức giám đốc. Nhá nhem là lão dám đề nghị lên trên cho xin thêm một biên chế bí thư chuyên trách để giảm thiểu quyền hạn của người kế nhiệm thì rất mệt. Thời buổi này là không có chuyện trách gì hết, giám đốc phải kiêm luôn mới tập trung được hiệu suất điều hành.

Câu nói ấy đã kéo tuột anh trở về thực tại và, giống như một sự giao cảm tự nhiên, vừa thân thiện vừa không thật hài lòng, anh đưa tay vỗ nhẹ vào đùi Đăng Điền một cái, anh bạn cứ yên tâm, việc đâu rồi sẽ có đó, cái quan trọng hơn là cậu đã có vẻ trưởng thành, chín chắn và sâu sắc hơn nhiều so với một năm trước đây. Tốt! Nhưng lúc này tôi không muốn nghe thêm gì nữa, lùng nhùng lắm, tôi muốn im lặng tận hưởng cái mùi vị thân thương này sau một năm xa đó.

*

**

ĐĂNG ĐIỀN DẶN THỪA.

Buổi bàn giao, anh chưa cần phải huy động đến sự tỉnh táo cũng chưa kịp nhìn thấy cái dấu hiệu đánh bùn sang ao nào của người tiền nhiệm thì hai cái phong bì, một mỏng một dầy đã được lia từ tay ông ta ra trước anh một cách tự nhiên kèm theo một câu nói cũng không kém phần thoải mái: “Của cậu đó. Cái này đã quyết định bổ sung vào đảng uỷ và tạm thời kiêm bí thư luôn. Mấy anh trên gọi ý chờ đại hội hoặc cho tiến hành bầu bí thư chuyên trách nhưng mình thấy không cần. Còn cái này – Bàn tay mum múp đập vào cái phong bì thứ hai – Ba mươi triệu! Kể ra khoản thưởng này so với công tích của cậu trong cái dây chuyền công nghệ mới chưa là cái gì, vặt, nhưng thôi thì cũng gọi là có chút ít tượng trưng”. Để nguyên hai chiếc phong bì trên bàn, anh vẫn chỉ lẳng lặng nhìn thẳng vào mắt Ba Vinh, không nói gì. Một cái nhìn mà người ta thường kháo là không chịu nổi, hiền hoà đấy nhưng lại như có câu có móc, móc hết những gì ẩn giấu trong đầu người đối thoại với mình ra. Chỉ đến khi mọi sự bàn giao rối nhằng và lê thê có cảm giác như kéo dài cả tuổi thanh xuân tạm xong, anh mới khẽ cười, khẽ cười nhưng cái nhìn lại nghiêm:

- Trước hết xin cám ơn anh ở độ tin cậy về sự bàn giao công tác đảng. Tuy vậy có ba việc tôi có thể quyết được ngay để anh ra đi khỏi vướng bận. Một, món tiền gọi là thưởng cho tôi, tôi xin nhận nhưng tôi đã có chủ đích của tôi. Hai, việc anh đề nghị đưa cậu Điền lên phó giám đốc, tôi tán thành. Lần này trở về, tôi thấy cậu ta hoàn toàn xứng đáng. Số phiếu khá cao cho cậu ấy khi bầu thăm dò mà tôi được biết đã nói rõ điều đó. Và ba, mọi việc chúng ta làm từ trước đến nay, tôi sẽ cho rà soát và có thể cho xới lại hết, không phải vì

anh, vì tôi mà vị một mặt bằng sạch sẽ trong Công ty để mong dựng lại được một cái gì đó, báo trước để mai mốt ở trên đó anh khỏi phật lòng.

Mặt ông cựu giám đốc tím lại. Nếu không phải là con người có khả năng che giấu tình cảm thực thì ông đã chồm người lên rồi. Đằng này ông vẫn ngồi im, vầng trán chỉ hơi nhợt lại, bàn tay có những ngón chuối mắn gõ nhè nhẹn xuống mặt bàn như tiếng vó ngựa chạy trong chuồng:

- Tức là đồng chí muốn phủ định hoàn toàn con người tôi? Tức là đồng chí muốn nhân dịp thăng tiến này chơi sát ván tôi?

- Đấy là anh nói.

- Hừ! Vậy mà khi người ta hỏi tôi, tôi lại dại khờ nói về đồng chí toàn những lời tốt đẹp. Nếu tôi chỉ cần nói ngược đi một chút thì...

- Thì chắc chắn không phải tôi mà là một người khác sẽ ngồi trước mặt anh lúc này chứ gì? Vẫn còn kịp, chưa muộn đâu vì tôi đâu đã ký nhận.

- Cậu... Đồng chí quá thể lắm! Tại sao đồng chí, không phải bây giờ mà từ trước nữa kia, cứ giữ một thái độ xa cách, thù địch với tôi như vậy?

- Nhầm! Nếu thù địch, trước khi nhận bàn giao, tôi có quyền đòi hỏi được thanh tra kiểm tra tất cả các khoản rồi mới ký kia.

- Thì ra là vậy...

Không muốn phải nghe những lời trí trá ẩn bên trong vẻ thành thực đến thống khổ đó nữa, anh rời chỗ, đi lại gần cửa sổ nhìn ra ngoài sân nắng mà chợt thấy rời rã cả người. Cảnh sắc đẹp thế này mà sao đầu óc con người cứ thích dìm vào những góc tối tăm thế nhỉ? Cả đêm qua, với chai rượu trắng, vài hạt lạc, anh và phó giám đốc Vận đã có buổi đi dạo cùng nhau suốt dọc lô cao su. Vẫn bằng cái giọng soi sót, chua loét và không cần giữ gìn gì hết, con người sắc sảo này đã rót liên hồi vào tai anh tất cả mọi chuyện. Thì vẫn là lão ta không bao giờ muốn mày lên thay chỗ lão những vì tình thế buộc lão phải gật đầu. Tức là mày là con người của tình thế chứ không thuộc về một thế lực yêu hay ghét nào. Ngược lại, sự bổ nhiệm thằng Điền là hoàn toàn do lão. Lão vốn khinh thằng này nhưng lại rất cần dùng nó. Một, để làm con kỳ đà cản mũi, cản phá được mày cái gì là nó phá. Hai, quan trọng hơn, phá được rồi, khi nó lên thay mày, lão sẽ được một sự cung phụng thuần tính vật chất trong sự hàm ơn của thói tiểu nhân mà cái ghế ngồi chơi xơi nước ở trên kia lão sẽ không bao giờ có được, ví như vườn tược, xe cộ, nhà cửa, phong bao phong bì ngày lễ ngày tết... Anh cười hì hì, bảo, trong hai điều đó anh chỉ chập nhận với Vận một nửa, còn nửa sau, gớm thôi, cậu làm cái gì mà như trong tiểu thuyết hình sự thế, con người phải tự hoàn thiện, nay thế này mai có thể thế khác làm sao trước sau cứ đen thui một màu vậy được. Vận cũng cười nhưng là cười cái cười cay độc, mày cứ hì hì rồi là cá không ăn muối cá ươn em ạ. Chưa hết đâu, nếu ngày mai lão đùn luôn cả chức bí thư cho mày thì không có

nghĩa là lão tốt, lão tỏ ra có tính đảng mà thực chất lão muốn ru ngủ mày, muốn mày hoa mắt, mày bỏ qua mọi cái lằng nhằng mà ký phắt cho xong...

Từ phía cửa sổ, anh quay lại, thả ra từng tiếng nhẹ nhưng đanh:

- Tóm lại là thế này anh Ba ạ! Chúng tôi ghi nhận sự chèo chống khá vất vả của anh thời gian qua để Công ty không phải giải thể. Nhưng tôi cũng nhìn thấy ở anh rất nhiều cái không ổn mà vì nó Công ty không tiến lên được, nếu không muốn nói là tụt hậu. Cải dở bỏ qua, cái tốt ghi lại, coi như trách nhiệm lịch sử của anh đã xong, sau này nếu vỡ lở ra điều gì có liên quan đến cá nhân anh, dù hệ trọng đi nữa, coi như anh vô can, ví như cái chuyện một ngàn héc ta ma không có trong thực tế nhưng vẫn được rót kinh phí đầu tư gần chục năm chẳng hạn. Sòng phẳng vậy, mong anh lên đó có thể giúp gì được cho Công ty nhà thì ráng giúp. Hết!

Trên mặt bàn loang loang những vết cồn rượu, những ngón tay chuối mắn gõ xuống mặt bàn như nhà như nghiến một lần nữa rồi từ từ thả ra trong tiếng cười vô thanh không rõ nội dung.

*

**

Một tháng sau, giống như lần trước lúc khăn gói nhận lên xuống với vườn cây cách đây vài năm nhưng kỹ, sâu và rộng hơn, anh làm một chuyến vi hành không dưới hai tháng vào cơ thể của tất cả các nông trường, tổ đội... Trở về, sau khi lắng lại những tiếng nói thuận nghịch của không dưới hai trăm con người mà hầu hết là những con người trực tiếp lao động, sau khi thận trọng xin ý kiến của đảng uỷ và ban giám đốc, và đặc biệt sau khi đã đọc kỹ lại không biết là lần thứ mấy cuốn sổ ghi chép của Hà Thương để lại, anh bình tĩnh cho triệu tập toàn bộ các phòng ban và giám đốc các nông trường để mở một cuộc hội nghị chuyên đề về cải tổ lề lối, tác phong quản lý sản xuất kinh doanh.

Chỉ khác, nếu như ở lần trước, với tư cách giám đốc nông trường, anh mới chỉ chú tâm vào những chuyện nho nhỏ xung quanh vườn cây thì bây giờ, ở vị trí bao quát nặng nề hơn, anh buộc phải rà soát lại tất cả, rà soát ở chiều sâu gốc gác nhất, rà soát một cách khoa học, cả vườn cây cả con người lẫn cả các hoạt động công nghệ phức hợp.

Hội nghị kéo dài ba ngày. Hai ngày đầu anh để cho mọi người nói hết những suy nghĩ của mình, nói càng thật càng tốt miễm là không ám chỉ đến cụ thể tên tuổi một ai, nhất là tên tuổi người tiền nhiệm. Cũng phải tốn hết nửa ngày đầu không ai nói gì. Họ có thể ngại anh hay cũng có thể ngại cái bóng to tướng của ông giám đốc vẫn còn chờm ngợp trong hội trường thể hiện qua mạng lưới nhân sự đã được ông cấu trúc bền chắc đang ngồi lớn vởn, dày đặc kia. Đến buổi chiều đã lác đác có vài ý kiến nhưng phần nhiều không đâu vào đâu, toàn cạo sồn sột bên ngoài vở. Rất may là sang ngày thứ hai, chính cách nói sôi sủi và quả cam của Vận đã làm không khí bốc lên. Vận nhẩn nha đưa ra một loạt những tồn tại lâu nay của Công ty với nhưng bằng chứng xác thực, trong đó có cả những vấn đề tiêu cực đã

trở thành ung thành bướu ai cũng biết mà không ai dám nói ra và cuối chót, Vận tung ra một giải pháp sặc mùi phẫu thuật làm cả hội trường sởn da gà: "Công ty ta như một thể xác mắc bệnh giang mai thối rữa từng ngày, cách tốt nhất lúc này là phải dám cắt bỏ nó đi! Vấn đề ai là người cắt. Bởi một khi đã động dao kéo đến nó, rất có thể khí độc của nó sẽ phụt đầy mặt mà cái của nợ kia vẫn còn". Sau Vận là Điền đứng lên: "Tôi tán thành phải dùng biện pháp mạnh. Còn ai cắt, cắt như thế nào, bằng hội nghị tâm huyết này, bằng sự có mặt của đồng chí giám đốc mới, tôi nghĩ tự thân nó đã có câu trả lời".

Mọi người nhìn nhau, nhìn sang Điền rồi lại nhìn lên Vũ Nguyên. Và có lẽ cú bấm trúng huyệt ấy đã làm cho cửa đập bật mở, đủ lực để cho sau đó, các ý kiến bùng lên không kìm giữ được. Nhưng tiếc thay, nó lại bùng the một hướng hoàn toàn ngược lại như lời Vận đã hậm hực với anh lúc hai người bước vào Toalet: "Thấy chưa? Thấy cái tính thủ cựu, ngu dốt, cá nhân của cái đám đang giữ những vị trí nòng cốt trong Công ty chưa? Cái thằng Điền hoá ra lại được. Cắt đi, cắt hết, không cho thằng cơ hội nào có dịp ho hẽ nữa. Đ. gì mà hễ mở mồm là ca ngợi cung cách làm ăn cũ, là khẳng định công lao của giám đốc cũ, là mọi sự đang nhích dần theo biện chứng mà không thể nóng vội. Biện chứng cái con củ c... Quen cái thói thích ngồi mát ăn bát vàng thì có". "Bình tĩnh! Cứ bình tĩnh – Anh cười – Tập trung vào không lại đái vung lên cả tường rồi kìa!" "Cứ để cho nó vung. Sợ đ. gì! Có đứa nào đã bóng gió chửi mình là làm trò ngu xuẩn lội ngược dòng, là hãnh tiến muốn chơi trội, là khúc mắc cá nhân với lão Ba, cẩn thận không lại lãnh đủ đấy. Nó doạ mình. Doạ cả thằng Điền nữa" Nó doạ mình...Chẳng hiểu sao anh lại bật cười. Cái thằng luôn bảo rằng đối với nó quyên lực hay tiền tài chả có nghĩa gì sất vậy àm từ lúc mình nhận chức mới đến giờ, tự nhiên hai tiếng mày tao tr mồm nó cũng biến sạch. Nói đùa, chức vị cũng cái mạnh riêng của nó thật. Rồi anh bảo cứ để cho tất cả nói hết, vừa được nghe lại vừa nắm được sự thật bên trong từng người, đỡ phải họp hành bàn soạn gì, mất công.

Anh còn được cười nụ một lần nữa khi bước vào buổi chiều cuối cùng, thoáng thấy phía dưới, Vận và Đăng Điền đang ngồi cạnh nhau, điều kì lạ mà người của Công ty chưa bao giờ nhìn thấy. Chính hình ảnh này đã phần nào đưa đẩy bước chân anh khoan thai, tự tại hơn khi bước lên chiếc bục gỗ xám sì, cô độc. Thương... Em có biết anh sắp bước vào cuộc chiến đấu mới mà phần thắng thua rất có thể còn dữ dội quyết liệt hơn cái ngày được ở cùng em không? Hãy phù trợ cho anh...

Vẫn như mọi bận trước chỗ đông người, giọng anh bao giờ cũng bắt đầu rất dở, khàn khàn, vấp nhịu đủ cả, thỉnh thoảng lại húng hắng ho như cái anh cả đời chưa biết nói giữa nghị trường. Chỉ đến khi bắt được vào cái nhịp chính của câu chuyện, cái giọng thanh thanh như giọng con gái của anh mới trở nên liền mạch. Mềm mại, giàu hình ảnh, thỉnh thoảng lại bất chợt nẻ ra những âm tiết hóm hỉnh, những so sánh khá sinh động mang đầy chất ngẫu hứng mà nhờ nó đã bắc được cây cầu giao cảm thoải mái giữa người nghe và người nói. Anh không thích lên gân nhưng cũng tránh không sao vào mớ triết luận mù mờ. Từ gan ruột anh chỉ muốn bằng cách nào đó giản dị nhất, chân thành nhất truyền được ý tưởng của mình đến số đông người nghe. Thậm chí cái giọng đó có lúc còn trở nên da diết, bịn rịn khi chợt nhắc đến cảnh sống khốn khó của những con người lao động, những người già, trẻ em, những tình yêu, hạnh phúc... Thân hình cân đối, tóc chải đẹp,

khuôn mặt sáng trong, thêm một chút phong trần lãng tử do những ngày tháng lặn lội ở biên cương phả vào, miệng nói có duyên, biết mỉm cười ở những chỗ căng thẳng và biết căng thẳng ở những chỗ chỉ nên cợt cười... Đúng như nhận xét táo tợn của một cô phóng viên ở Hà Nội mới vào tháng rồi sau khi có một thoáng tiếp xúc với anh: "Nếu tôi không võ đoán thì ông giám đốc đây có thể nói là một ông giám đốc đẹp trai, có sức quyến rũ giới nữ nhất trong toàn ngành cao su".

Rồi bất chợt, trong khi mọi người tưởng chừng như đang bị ru ngủ, từ cái miệng hơi mỏng và đam mê kia thình lình tung ra những tiếng nói lạ tai mà có lẽ những con người vốn đã từng sừng sỏ với nghiệp làm ra giọt mủ cao su ngồi phía dưới chưa được nghe bao giờ, hay đúng ra chưa được nghe một cách trực diện sát sạt kiểu như thế nào bao giờ...

"... Tôi vừa ở cái rốn bão của cuộc cạnh tranh cao su trở về. Các công ty cả nước cạnh tranh với nhau. Các quốc gia cao su trên toàn cầu nhìn ngó nhau. Thiên hạ cạnh tranh bằng công nghệ, bằng giá thành, bằng chất lượng sản phẩm, bằng tất cả những gì có thể để ngoi lên trên đầu nhau. Cạnh tranh lúc này đang là trận đánh sinh tử, người nào chịu không nổi thì sẽ tụt hậu, sẽ tự huỷ. Công ty ta đang đứng trên bờ vực của tấn bi kịch ấy. Sao nào? Ta có con người cần cù, có truyền thống nhưng ta đang kém họ đủ mặt. Mài cái cần cù, cái truyền thống ra mà ăn lúc này là ta đang tự ăn vào chính thịt xương của mình. Cho nên – Anh dừng lại một chút, đưa đôi mắt đẹp như mắt đàn bà nhìn bao quát tất cả một lượt – Mọi sự cạnh tranh đều được bắt đầu từ sự tinh khiết của giọt mủ, thứ mủ màu vàng chanh vốn đã trở thành mơ ước của người cạo bao đời nay. Muốn có giọt mủ tinh khiết thì con người cũng đòi hỏi phải tinh khiết. Con người của chúng ta lâu nay vẩn đục quá, đối xử với rừng cây, đối xử với nhau bạc ác quá. Bây giờ phải tắm rửa lại từ đầu. Kém năng lực còn có thể đưa đi bồi dưỡng năng lực nhưng kém phẩm chất phải kiên quyết loại bỏ. Ngay ngày mai sẽ có các đoàn thanh tra, kiểm tra của Công ty bắt đầu làm việc này. Làm từ các phòng ban rồi làm xuống các nông trường, không trừ một ai, kể cả các vị trí giám đốc, kể cả tôi. Có con người rồi, ta sẽ sử dụng chính nhân tố đó để cải tạo rừng cây, thay đổi quy chế, thay đổi toàn bộ các quy trình kinh doanh, sản xuất và chế biến. Cái dây chuyền vừa rồi cả Công ty phải bóp môm bóp miệng mua hết cả chục tỉ đang năm như con trâu chết kia là một nỗi nhục. Tức là đến lúc ta phải dám làm một cuộc cách mạng về con người, về khoa học kĩ thuật, tức là phải dám tiến hành một cuộc đại phẫu như ý kiến đồng chí nào vừa nói, ai cảm thấy không thích hợp, xin cứ tránh sang một bên, đã đến lúc không thể hoà cả làng theo lối sống bộ tộc..."

Hội trường sau phút chếnh choáng, giờ đây bắt đầu vang lên những tiếng xì xầm. Những con mắt vẫn nhìn lên anh nhưng là những cái nhìn đan chéo nhiều chiều, trong đó có con mắt sáng rỡ của Vận, con mắt không nói lên điều gì của Điền và những con mắt tối sẫm của không ít những con người đang ngồi lặng phắc dưới kia. Bom nổ rồi Thương ơi! Họ đang nhìn anh lạ lắm, như nhìn người của hành tinh khác đến. Kệ! Cửa đã mở, chỉ nhào tới, lùi lúc này là dính đạn, em cứ để anh nói tiếp nhé, nói đến cạn nhé cuộc đời rồi chắc mọi việc cũng sẽ ổn thôi. Dẫu gì những con người đang ngồi trước anh kia cũng có thời đã cùng nằm rừng ăn cơm vắt với nhau trong những chiều hành quân sốt rét.

"... Trước mắt, nhân cao su đang nghỉ thay lá, tôi quyết định tạm đóng cửa rừng để tất cả bước vào một đợt học ngắn ngày. Cán bộ học quản lý, công nhân học cạo mủ, các ban ngành học nghiệp vụ. Từ nay việc học và làm sẽ song hành không nặng không nhẹ cái nào. Hai, cũng ngay từ bây giờ, tôi quy định tất cả xe pháo của xưởng sửa chữa phải qua giám định của phòng kĩ thuật, không được tự ý tạt ngang và cũng không được gọi thầu nơi khác đến, hết thảy đều do đồng chí Đoàn Thanh đảm nhiệm. Năm nào tiền sửa xe cũng lên đến hàng chục tỉ, tức bằng một phần ba doanh thu cả Công ty thì còn sản xuất kinh doanh nỗi gì nữa. Nói đồng chí Thanh đừng buồn, người ta thường bảo nếu muốn có tiền tài, cứ đánh xe vào chỗ ông Thanh là có tắp lự."

Mọi cái nhìn đều đổ dồn về phía ông giám đốc xí nghiệp sửa chữa cơ giới đang ngồi chết cứng, mặt bì ra khốn khổ như cái người đang cố nhịn... mà không nhịn nổi. Chỉ có bàn tay Đăng Điền ở cạnh đó kín đáo khẽ bóp bóp lấy cái đầu gối đang rung lên của ông. Vũ Nguyên cũng chợt nhìn thấy khuôn mặt ấy, trong anh bỗng nhói lên một cái như chính anh vừa bị phang một cú vào gáy, rồi không nỡ khoét sâu thêm nữa vào cái chuyện đó, anh vội nhìn sang hướng khác:

"... Cái cần cấp cứu ngay bây giờ là hạ giá thành. Cứ để tình trạng giá thành bằng hoặc cao hơn giá bán thì có nghĩa là càng làm càng lỗ, thà nghỉ làm đi còn hơn. Tôi yêu cầu tất cả từ ngày mai thực hiện một sách lược tiết kiệm bằng cách cắt giảm tối đa. Cắt giảm phân bón, cắt giảm thuốc sâu, xăng dầu, phí công tác, phí tiếp khách, kể cả phí văn phòng. Đến tư bản họ cũng xót ruột từng phút điện thoại gọi đường dài trong khi ở đây, muốn gọi là gọi, gọi bao lâu cũng được. Cắt giảm đến mức nào, cắt giảm ra sao, ban giám đốc sẽ có một thông tư chính xác và cụ thể. Cắt cả khoản này nữa: Bắt đầu từ hôm nay, cái gọi là một ngàn héc ta trôi nổi tôi đề nghị phòng kế hoạch báo lên trên chính thức xin cắt kinh phí đầu tư. Dù còn nghèo thật nhưng chúng ta sẽ kiếm tiền bằng cách khác chứ không phải bằng những cách như thế. Trên có hỏi, bảo cứ gặp tôi, do sự quan liêu giấy tờ của tôi..."

Không cần nhìn xuống anh cũng thừa biết ở dưới kia đang xao xác như thế nào, xao xác đến nỗi có những cánh tay nóng nảy vụt chém lên muốn làm một phản ứng gay gắt tức thì mà anh rất hiểu rằng, chỉ cần đôi ba tiếng nói ấy có cớ tuỳ tiện vang lên thì rất dễ vỡ chợ, cho nên tốt nhất là coi như điếc như mù.

"... Tiện đây – Anh tung nốt quả nổ cuối cùng, chỉ khẽ cao giọng hơn một chút – nhân nói đến cái dây chuyền chế biến kia, tôi cám ơn các đồng chí ở nhà đã có nhã ý dành cho tôi số tiền thưởng 30 triệu nhưng làm sao tôi có thể nhận được khi nó vẫn đang nằm trơ ở đó như con voi chết, nên tôi xin hiến vào công quỹ phúc lợi".

Anh đặt chiếc phong bì dày cộm Ba Vinh đưa cho lên mặt bàn. Lần này thì không còn cả tiếng xì xầm nữa. Việc làm lạ mắt chưa từng xảy ra ở xứ này đã khiến những cái đầu lâu nay trôi buông theo một chiều bỗng trở nên tê liệt, cứng đờ. Im ắng như ở giữa bãi B52 rừng chiều... Vừa lúc, một bóng người tách đám đông đi lên, cũng đặt chiếc phong bì phần của mình lên bàn, không nói câu gì, lại đi xuống. Đó là Điền. Rồi đến Vận... đến mội vài người khác. Một số người nữa có lẽ bị bất ngờ, đâu có mang tiền theo, chỉ ngượng nghịu giơ tay

xướng tên rồi sẽ xin nộp lại sau.

Hội nghị giải tán.

Giải tán trong sự sững sờ của rất nhiều đôi mắt nhìn lên như chưa kịp hiểu, chưa kịp thấm ra điều gì cả.

Có tiếng chân bước rất nặng đang đuổi phía sau. Và một tiếng gọi cũng nặng không kém: "Nguyên... Đồng chí Nguyên!" Đoàn Thanh rồi! Lão này có bao giờ gọi mình là đồng chí kinh khủng như vậy đâu. Anh bước chậm lại. Lập tức cả dáng người đồ sợ của Thanh phủ xuống người anh hầm hập:

- Đồng chí nói thế là không có căn cứ. Là xúc phạm tôi. Đồng... đồng chí không có quyền.

- Có thể là xúc phạm nhưng căn cứ và quyền thì hình như tôi có – Anh nhẹ giọng.

- Nếu thế thì tôi xin từ chức. Từ chức ngay bây giờ.

- Tuỳ anh cũng cám ơn anh vì anh đã giúp cho tôi tránh khỏi một động tác khó khăn là trước sau gì tôi cũng buộc phải mời anh lên để nói với anh chuyện này. Xin lỗi anh Thanh.

Nguyên bỏ đi. Chiếc bóng ở lại như bị dán đứng xuống gạch, thở phì phì... Cú phản đòn thứ nhất đã nổ! Lại nổ ra ngay ở người bạn người đồng chí có thời thân yêu nhất, biết mà không thể làm khác được, tha lỗi cho tôi anh Thanh nhé!

Đăng Điền từ phía sau tiến đến sát chiếc bóng phì phì:

- Anh Thanh... Anh làm cái việc vừa rồi là không nên. Việc quái gì mà phải từ chức? Ai cách chức được anh?

- Câm mồm!

Đang chới với, vội với ngay lấy cái hình hài vừa hiện ra, đổ giận:

- Chính mày thích tao làm thế, xui tao làm thế, sao không dám mở mồm ra một câu. Lại còn giở cái trò bám đít nó trả lại tiền thưởng! Thằng hèn!

- Anh đang nóng, lúc khác nói chuyện nhưng anh hiểu lầm tôi rồi. Tôi không đến nỗi vậy đâu. Nếu tôi có làm gì thì cũng là làm vì Công ty, vì các anh. Tôi làm có cách của tôi. Tôi đưa anh về nghỉ.

- Mẹ! Cứ xoen xoét, xoen xoét... Thì về nhưng không về nhà. Tao muốn uống rượu.

*

**

Nương theo bóng tối dày đặc, Vũ Nguyên để mặc cho chiếc xe máy đưa mình bon chầm chậm về hướng đường biên. Nơi ấy chỉ có rừng và rừng với điểm xuyết một vài quán lá liêu xiêu. Đêm nay anh không muốn ở lại Công ty để tránh những cuộc gặp nặng nề, những cú điện thoại vô bổ và rất có thể có cả xưng tụng, oán trách và rủa xả. Anh muốn ngồi một mình chìm trong hoang mạc để thả lỏng mọi điều. Giống như ngày xưa, mỗi khi chuẩn bị phải đương đầu trước một nỗi gian nan nào, anh thường tìm ra ngoài trảng trống ngồi côi cút. Dường như vẻ sắc thiên nhiên vĩnh cửu và hoành tráng sẽ phà thổi vào anh, giúp anh can đảm, tự tin hơn trước mọi góc khuất cuộc đời. Ngày mai sẽ là giông bão, anh biết, một khi dám xới tung mọi tập tục lâu đời đã thành sẹo của cục rừng cũ kỹ này lên thì tránh sao khỏi giông bão, cho nên anh rất cần một đêm tĩnh lặng.

Quán nhỏ, một xí rượu, một đĩa nhỏ thịt rừng, một tiếng suối chảy gần, một ngọn đèn chung chiêng, một hơi gió không vương bụi phố... Thế cũng đủ cho một sự tan chảy cần thiết của cái đầu đang phừng phừng quá thể... Hình như có giọt mưa? Giọt mua trái mùa. Anh cũng đang là một giọt mưa không đúng vụ. Liệu nó sẽ biến mất trong khô cằn hay sẽ còn ghim lại vết loang trên đất ướt? Thực lòng giờ này đây anh không biết và không cần biết. Nếu cái gì cũng biết cả thì ở đời còn có gì là thú vị nữa. Và còn dám làm cái gì nữa. Kể cả hạnh phúc, tình yêu. Chết thôi, anh lại để hình bóng Thương châng lâng lọt vào cõi lặng trong đầu mất rồi. Nhưng mà sao lại là lặng? Em chả chính là cõi lặng bấy lâu của tôi đó sao. Và các việc nhọc nhằn tôi làm mấy hôm rồi đã chả là một phần vì em, vì tình yêu của chúng mình với cây rừng đó sao.

Anh gọi thêm một xị nữa và chợt ngán ngẩm nhận ra rằng, dạo này mình đâm ra uống rượu lại được mới chết chứ, thích uống... Đêm thăm thẳm. Kim đồng hồ trên tay mới chỉ vào con số 10. Sớm chán! Anh sẽ gọi tiếp một xị nữa nếu như lúc ấy không có tiếng xe máy rộ lên, máy tắt, rồi một bóng người cao lớn bước vào. Anh giật thót người: Tuấn tử thần! Bất giác anh ngồi nhích người vào vũng tối. Anh không muốn chạm mặt hắn, càng không muốn hắn nhận ra anh một chút nào trong lúc này dẫu rằng hắn đang mang một phần hình ảnh của Thương trong dáng dấp. Cũng giống anh, hắn chỉ gọi một đĩa thịt rừng, một xị rượu rồi lặng lẽ ngồi nhấm nháp một mình. Khuôn mặt hắn nhìn nghiêng vẫn thật phong trần, đẹp. Càng đẹp hơn khi nó được tạc giữa cảnh sắc núi rừng. Một khuôn mặt đàn ông rất có sức hút với đàn bà. Thảo nào... Trái tim của họ kỳ quặc như trái tim con trẻ, nhiều khi rất tỉnh táo nhưng nhiều khi lại quá chừng ngây thơ, như em. Không ngây thơ làm sao em lại có thể đi gắn bó cả đời với một con người, một tính cách bất ổn như thế? Hay chỉ vì nó đẹp? Hoặc chính sự bất ổn đã mặc nhiên tìm được nét hoà nhập trong cái bất trắc.

Có một khoảnh khắc con mắt ưu tư và lạnh buốt kia thả trôi lại phía anh rồi lại dửng dưng đánh đi. Hắn đi đâu đấy? Sao bảo hắn đang ở cùng với cô ấy trong những cánh rừng cao su mãi miệt Tây Nguyên kia mà. Hay phía sau hắn lại là mấy chiếc xe siêu trọng của một phi vụ buôn lậu gỗ về xuôi?... Cô kỹ sư và anh chàng buôn lậu! Bà giám đốc và gã đàn ông Găngxtơ! Nét mảnh mai và sức mạnh thô bạo... Trái ngược nhau và cũng hoà nhập nhau đấy chứ nhỉ? Tốt thôi! Quá tốt! Bật một tiếng cười chát xít, anh định đặt tiền lên bàn rồi kín đáo bỏ đi theo lối sau nhưng đúng lúc ấy Tuấn cũng đứng dậy. Không hỏi giá, cũng không cần lấy lại tiền thối, hắn lặng lẽ đi ra. Tiếng xe phân khối lớn rồ lên như hổ hóc

xương rồi xa dần. Hắn đi một mình. Đằng sau hắn không có một chiếc xe siêu trường siêu trọng nào cả. Vậy là mất toi một buổi tối! Anh ném mạnh cái tăm ra ngoài trời. Mà suy cho cùng, cả gầm trời này làm quái gì có góc nào cho riêng mình, cho sự tĩnh lặng của riêng mình đâu mà tiếc. Trả tiền, ông chủ! Dạ, cái anh vừa nãy đã trả tiền cho ông rồi! Hả?... Ông ấy là ai? Dạ, tôi không biết nhưng thường qua lại vùng này và được mọi người có vẻ nể vì lắm. Ông ta có nói gì không? Dạ, không. Vậy cho tôi xị nữa! Cái gì nửa chừng còn được, rượu nửa chừng ngứa ngáy lắm! Dạ, có ngay! Ông có làm một bát cháo chân chồn không ạ? Cái anh này hơn đứt anh xáo chó, mà lại bổ dương đáo để. Vậy hả? Thì cứ làm một tô, cho thật cay vào, miễn là ngon, chả cần bổ dương bổ âm gì hết, có còn chút dương nào đâu mà bổ. Hì, ông cứ nói quá, nhìn mẽ ông một ngày không có cái khoản đó là không chịu nổi. Nhất trí không chịu nổi. Sướng! Xị rượu của tôi đâu?...

- Không uống nữa! Uống vậy đủ rồi! Gớm thật, đang đêm dám ra tận đây ngồi một mình nốc rượu, bắt tôi phải đi tìm rã cẳng.

Một tiếng nói nặng trịch như từ trời rơi xuống bổ ngay giữa đỉnh ót. Nhìn lên: Dáng hình ông tạp vụ văn phòng giám đốc thỏ thó và lách chách đang đứng ngay trước mặt với vẻ càu cạu không thể thương được.

- Ấy chết, ông Thái đấy à?

- Vâng, tôi đây! – Giọng mát mẻ - Ông vẫn còn nhận ra cái thằng tôi kia à? Nhận ra rồi thì xin mời ông về ngay cho!

- Về thì về, sợ gì. Mà xin ông nói bé bé cái mồm chứ. Đây không phải Công ty mà ông hét toáng lên như thế.

- Tôi cứ toáng đấy. Vì ông chứ chẳng vì cái gì sất. Trả tiền chưa?

- Rồi!

- Lên xe tôi, tôi chở. Còn xe này cứ để đó, mai tôi ra lấy.

Vũ Nguyên buộc phải đứng lên, ngọng nghịu chào chủ quán một tiếng rồi cum cúp làm theo như một gã tội đồ bị bắt quả tang đang phạm án. Đã xong đâu, xe mới bon được một đoạn chưa kịp hưởng ngọn gió mát thổi dọc theo sườn đồi thì hai tai đã lấp đầy những tiếng cấm cảu khác: “Bác sĩ người ta bảo rồi, cái bệnh tim tủng của ông là cấm được đụng đến rượu. Lại còn thịt rừng mới lại thịt rú nữa! Ăn bao nhiêu đái tháo bấy nhiêu thì ăn làm gì?”

Anh vẫn im thít ngồi đằng sau như một đứa bé ngoan. Tốt nhất là với con người đầy tính gia trưởng này là không nên cãi gì hết. Cả đời theo cách mạng, vợ con không có, luống tuổi, lại thương tật, cuộc đời chả còn cái gì vui ngoài việc mắng mỏ cái người mà ông ta có phận sự phải trông nom chăm sóc. Vừa là cấp dưới, vừa là cấp trên, vừa là em gái vừa là chị là mẹ. Ngay từ buổi đầu về đây, anh đã bị ông gắt luôn: “Xin ông bỏ hộ cái áo kia đi cho. Trắng vậy, ra lô dính đất đỏ vào rồi ai là người giặt?” Và lần khác là đôi mắt lừ lừ: “Giám đốc định ăn tiêu chuẩn bao nhiêu để tôi còn liệu đường nấu?” Gớm thôi, thì bác cho tôi ăn

bao nhiêu thì bao, quan trọng gì. Quan trọng chứ, ăn phải đủ chất, ăn cho mọi người chứ không phải ăn cho ông, nhưng không ăn thừa ăn thãi để rồi đem đổ thùng nước gạo. Nhất trí! Nhất trí gì? Nếu vậy tôi nấu đúng tiêu chuẩn ba trăm ngàn đồng một tháng, khoản tiền này ông định tính sao? Ơ hay, còn tính sao nữa, tôi sẽ trả sòng phẳng như mọi người. Làm gì có mọi người. Trước đến giờ có ai nói đến chuyện trả đâu. Kệ họ, suất của tôi, bao nhiêu bác cứ nói tài chính trừ khấu vào lương, trừ dứt hàng tháng. Rõ rồi, vậy cũng dễ cho tôi. Anh bỗng thấy nổi da gà. Bỏ mẹ rồi, ngày ngày phải sống với một mụ dì ghẻ đội lốt đàn ông thế này thì coi như đứt. Song chỉ mấy ngày sau, cái cảm nghĩ ấy đã bị phá sản hoàn toàn. Con người này thật tuyệt. Có lẽ chưa có một ai coi công việc, coi cơ quan, coi con người xoắn xuýt hơn cả bản thân mình như thế. Khắc hỷ. Tay hòm chìa khoá cả một đống tài sản nổi chìm nhưng chưa hề thấy ngậm một điếu thuốc, tợp một ly rượu, nhấm một tách cà phê hay húp một tô hủ tiếu vào giấc sáng. Việc gì cũng làm. Làm là làm đến nơi đến chốn. Làm bằng ba người cộng lại. Tài nấu nướng đến cánh đàn bà con gái trong Công ty cũng chỉ còn biết lắc đầu ghen tỵ. Ngoài cái tính hay gắt gỏng ra, toàn bộ con người ông là một khối trong suốt, ấm áp, nồng nàn đến chất phác. Người ta quý ông và có phần sợ ông.

Anh cũng vậy. Cũng như anh chỉ im lặng cười khi xe rồi đến cổng rồi mà ông vẫn không quên một câu nhấm nhẳn cuối cùng: “Nếu muốn ăn cháo chồn cháo cáo thì nói tôi đi kiếm về nấu cho, việc gì mà phải bò cả chục cây số ra tận đó, người ta không hiểu người ta lại nghĩ khác đi”.

- Bác có nhìn thấy tay Tuấn tử thần ở trong quán không? – Đến lúc này anh mới hỏi.

- Có. Mà sao?

- Không... Không có sao.

- Lại nghĩ đến cô Thương phải không? Thôi, dẹp đi! Ông lúc này khác rồi, mà người ta đã có thuyền có bến, cứ còn để đầu óc rối tinh rối mù lên như thế thì khổ vào thân.

- Ơ! Sao bác cái gì cũng biết thế nhỉ?

- Tôi còn biết nhiều hơn thế nữa kia.

- Bác cứ thử yêu một lần đi rồi sẽ hiểu thế nào là khổ hay sướng.

Anh buột mồm vặn lại một câu nhưng liền đó bỗng im thít trở lại. Người già hay chạnh lòng, cẩn thận cái mồm. Mà chưa biết chừng đằng sau vẻ thầy tu khổ hạnh kia cũng đang có một trắc ẩn tình trường thì sao.

*

**

Đêm đó còn một người nữa cũng lặng thầm ngồi một mình bên vò rượu. Đó là Điền. Chỉ khác, Điền không ngồi trong quá mà ngồi ở nhà người đàn bà nhân ngãi non vợ chồng

với hắn. Người đó không phải là ai khác mà chính là cô chủ quán Thanh Thuỷ có tấm thân ngún lửa ngún khói ngày nào. Hắn không yêu cô và cô cũng chưa hề yêu hắn nhưng cả hai lại cần có nhau.

Cách đây hai năm, Vũ Nguyên đã đi khỏi nông trường, thằng con rách trời rơi xuống của cô bắt đầu lao vào con đường nghiện ngập. Thoạt đầu là bán xe sau đó là ăn cắp tiền của mẹ, ăn cắp hết, kể cả đồ nữ trang của bà ngoại cho mẹ nó ngày mẹ nó đi lấy chồng và sau nữa là trấn cướp. Trấn cướp trong địa bàn gần rồi trấn cướp ở địa bàn xa. Một đêm hắn ở đâu lết về nằm gục trước cửa, người ngợm rách nát, đầy máu me. Chưa kịp đưa con đi bệnh viện thì mẹ nó đã phải nuốt nước mắt nhìn theo nó bước lên xe hòm bít bùng của một tốp công an hình sự vừa ập đến. Thật may là nó mới trấn cướp chứ chưa đến nỗi giết người. Bố nó vẫn biệt vô âm tín. Có ai đó nói rằng gã ta đã chết mất xác trong một khu đào vàng ở miền Trung. Đúng lúc đó Đăng Điền xuất hiện. Mối quan hệ thuần tính ăn nhậu với một người có chút quyền hạn trong viện kiểm soát huyện được lục lại. Ra toà, nó chỉ bị án treo và được quản thúc tại nhà. Lại một mối quan hệ nữa. Hai tháng sau, thằng con trai chưa tròn mười tám tuổi được đưa đi trại cai nghiện giữa một cánh rừng già hẻo hút. Người mẹ bốn mươi tuổi tất cả còn săn rắn ấy bỗng nhiên ở một mình. Đăng Điền lại đến. Và lần này hắn đến hẳn, cứ mỗi tuần hai lần, đều đặn như lên lớp, rằm rặp như đi tuần tra dọc lô. Khổ đau, cô đơn và ơn huệ, ba yếu tố đó đã cấu thành sự yếu mềm tất yếu khi cái lưỡi nham nhám của thằng đàn ông cứ bò trườn điên dại trên tai, trên cổ, trên bầu ngực của mình... Và quen. Cái gì rồi cũng có thể thành quen. Quen sự ghê tởm, quen mùi mẽ, quen một lực đè xuyên thấu vào trong thể xác tã tượi. Vô cảm thành có hồn. Tuần nào hắn không đến, cô lại cồn cào mong ngóng. Không phải là yêu, cũng không chỉ là dục vậy mà cồn cào thì chỉ có trời mới biết tại sao.

Cũng như đêm nay hắn đến, cô lại lặng lẽ sửa soạn cho hắn một món nhậu quen thuộc, một siêu nước sôi cho hắn tắm, một bộ quần áo ngủ cho hắn thay rồi ngồi đợi... Chỉ khác cô đợi giờ này sang giờ khác mà con đực lầm lì kia vẫn chưa chịu vào giường. Kiến bò khắp đùi bụng. Nhìn cnahs tay có những sợi lông hung hung của hắn đặt trên bàn, chết nỗi, cô bỗng nhận ra là mình thèm gã đàn ông này. Hắn đẹp ư? Có đấy nhưng không quan trọng. Hắn mạnh mẽ ư? Quá mạnh nhương chưa phải là tất cả. Hay tại vì hắn âm u, lạnh lùng, khó hiểu, một nét nam tính mà những con đàn bà đa cảm như cô thường lao vào để được chết? Không đúng! Vậy là vì cái gì? Chả lẽ chỉ vì mỗi lần được nép sát vào tấm thân lực lưỡng khen khét mùi thuốc sâu và mùi lá mục của hắn, cô lại tìm được chính con người cô hai mươi năm về trước một con người đam mê, cuồng nhiệt và khao khát được hiến dâng?

- Anh – Cô bước đến gần, tiếng nói vẫn giữ được một khoảng cách vừa đủ - tối nay anh làm sao vậy? Đáng lẽ lên phó giám đốc anh phải vui mới đúng chứ. Em biết bao nhiêu giám đốc nông trường vào loại sừng sỏ ham muốn chết mà đâu có được.

Hắn không mở miệng, cũng không nhìn lên. Ly rượu ngâm toàn bìm bịp, rắn hổ, cá ngựa, tắc kè... màu nâu đen lại sóng sánh chảy vào cần cổ đã đỏ rần như cổ gà chọi. Đứng lại một lát, cô định quay đi thì bất chợt bàn tay có những ngón rắn lạnh như thép đai cứng lấy hông.

- Em vừa nói cái gì vui? – Giọng vẫn tỉnh như sáo – Đúng là thứ đàn bà cạn nghĩ, chả khác gì cái đầu đặc sệt của thằng cha giám đốc già kia. Thế em tưởng làm một thằng đàn ông ở đời cứ được người ta thí cho một mẩu quyền chức là đủ để xé tung quần áo chạy ra đường tru lên như chó sói vì vui sướng ư? Tôi khác. Tôi không phải cái loại như thế, ngu!

Có lẽ đã quá quen với những từ cục cằn được vung ra bất cứ lúc nào như vậy rồi nên nét mặt cô không hề suy suyển. Thậm chí còn vẩn lên một chút ái ngại. Cô đưa tay đặt lên mái tóc cứng queo của hắn, giã nhẹ, như cái cách gãi của những người chị, người mẹ cần trấn an trẻ mỏ một điều gì. Chính cú gãi đó làm hắn nổi quạu. Ả muốn gì? Ả đâu có hiểu gì, có cần chia sẻ gì với cái thế giới bên trong phức tạp của gã, ả chỉ cần ngủ với gã thôi, nghĩa là bấy nay gã tưởng gã đã làm chủ được ả nhưng thực ra gã vẫn chỉ là phương tiện làm thoả mãn cơn động dục vô cùng vô tận của ả. Ngay điều này, khốn nạn, hắn vẫn thua cái thằng người kia. Đối với hắn, đàn bà không yêu mà chỉ thèm. Còn thằng người kia thì ngược lại. Vậy thì ngủ! Gã sẵn sàng ngủ với ả nhử ngủ với một con điếm không hơn. Quẹt ngang cây đũa qua mồm, gã bế thốc ả đi ra giường. Nhoáng cái, toàn thân ả đã thành một màu trắng xác, nhễ nhại, phập phồng và ẩn chìm nhức nhối. Phải nói là ả có một thân hìn gợi dục. Không nếp nhăn, không nét chảy, tất cả cứ rắn đanh, thon thả như con gái, hơn cả con gái, chí ít là ở bộ ngực cong vênh ở tư thế ngửa mà nó vẫn cứ cuộn sóng cuộn bão tối tăm mặt mày. Gã phủ phục xuống, bám níu, cào cấu, mút nếm, đói khát... Nhưng đúng vào cái khoảnh khắc ả rên một tiếng đau đớn và hứng khoái tột cùng thì hắn lại bật ơ ra như chưa làm gì, chưa nếm náp gì cả. Biết là hỏng rồi, chính cái hình ảnh đen đúa và sáng rỡ sáng nay của cái thằng người có tên là Vũ Nguyên đã làm gã ức chế mà hỏng thật rồi, mất hứng rồi. Gã lồm cồm bò dậy, tiện tay quơ tấm mền lia phủ vào cái màu trắng đang nhơm nhớp đập kia rồi đi vào Toalet. Gã sợ rằng nán lại, phải nhìn thấy cái nhơm nhớp ấy thêm một lúc nữa có khi ói mất. Tiên sư đàn bà! Chưa ăn thì thèm rỏ rớt rỏ rãi, ăn rồi lại thấy buồn nôn. Nhưng ơ hay, lần này gã đã ăn uống, đã nước non mẹ gì đâu kia chứ, vẫn còn căng nhưng nhức đây mà sao cái cảm giác lờm lợm nơi cổ họng cũng xuất hiện? Thứ logic quái quỷ gì vậy? Chả lẽ vẫn là tại nó, tại cái hình ảnh toả rạng của nó mà mình đâm ra diệt dục? Thế là công toi một đêm vượt gần năm chục cây số đến đây. Mẹ khỉ!

Gã lại rót rượu uống tiếp. Uống một mình. Uống bên cạnh cái màu trắng xốp đang khe khẽ thoát ra một tiếng ngáy ngầy ngậy kia, thêm một bằng chứng gã chả là cái chó gì của ả sất. Đúng ra đêm nay gã chưa có ý định đến đây. Gã muốn ngồi với Đoàn Thanh trọn đêm nhưng rồi cái lão nát rượu ấy mới tợp được vài tợp đã khóc hu hu như cha chết, khóc xong là chửi vung tí mẹt,chửi từ giám đốc cũ đến giám đốc mới, chửi đám xe pháo nông trường nốc cho béo vào rồi để mặc lão chịu đòn một mình, chửi luôn cả gã là thằng ném đá giấu tay, là múa gậy trong bị... Chán quá, gã đưa lão về nhà, giao cho bà vợ của tám đứa con đang thả đôi vú tỏng teo, thâm sì xuống mồm đứa mới đẻ, bảo sáng mai tỉnh dậy, nhà chị nói với lão biết điều thì khâu miệng lại kẻo oan gia.

Công bằng mà nói, toàn bộ những điều Vũ Nguyên nói sáng nay gã đều cho là đúng cả, thậm chí quá đúng, phải làm mạnh như thế, mạnh hơn thế mới có thể vực được cái con bò thối này lên. Nhưng tại sao cứ là con người ấy mà không phải là gã. Gã lại đi chậm một nhịp rồi. Luôn luôn lại không phải là gã. Gã lại đi chậm một nhịp rồi. Luôn luôn là kẻ đi

chậm. Lên phó giám đốc một công ty lớn như công ty đây, không phải là gã không vui. Vui lắm chứ. Nhưng ai biết ẩn sau cái vui đó lại là cái hận, một thứ hận nghe chừng phi lý, giả tạo nhưng đối với riêng gã lại hoàn toàn thật. Gã có một tuổi thơ quá đỗi nhọc nhằn. Ngọn roi phát xít của ông bố nóng tính luôn tìm mông gã mà nện xuống. Bà mẹ thì tối ngày rít rầm thà tao không đẻ mày ra lại xong, thà tao bóp chết mày từ lúc lọt lòng lại rảnh nợ. Chỉ vì nhà có quá nhiều tàu há mồm, ăn bữa nay lo bữa mai, thường xuyên túng thiếu, gã lại là một đứa nghịch ngợm, học thì ít, trốn học đi chơi, đi hái trộm trái cây, đi bắt chim bắt gà của thiên hạ mang ra sông vặt lông nướng ăn với nhau để cho không ngày nào là không có người đến tận ngõ réo chửi cả họ cả hàng lên thì nhiều. Sang tuổi 13, cực chẳng đã, gã vừa đi học vừa phải đi làm phụ phu hồ để đỡ đần gia cảnh. Sức yếu, đòn nhiều, thân thể gã cứ còi dí còi dị. Rồi gã đúp. Có đận phải đúp tới ba năm một lớp trong khi đám bạn cứ mặc nhiên bỏ gã lại ở phía sau để thong dong bước tiếp, trong đó có cả cô bạn gái hàng xóm xinh xinh ngồi cùng bàn, cái cô bé mà mỗi lần bắt được con chim nào đèm đẹp, gã lại đem cho, cái cô bé mà mỗi lần theo gã đi ra sông chơi về bị bố nọc ra đánh, gã lại chạy sang chịu đòn thay. Nhục, gã quyết định bỏ học. Ông bố điên lên, dứt khoát đuổi con ra khỏi nhà, nói từ nay từ gã, đối với gã coi như không còn bố con gì hết. Gã đi. Làm đủ nghề: Phu hồ, sơn tràng, khuân vác, rửa bát, rửa xe, khâu giày... Một ngày có một vị khách trẻ gí đôi giày bị long đế vào tận mũi gã. Nhìn lên, gã nhận ra đó là thằng bạn học cũ, học rất giỏi, bao giờ cũng được điểm trên gã và bao giờ cũng được thày giáo hiệu trưởng đưa ra làm tấm gương mẫu mực trước toàn trường. Gã cúi gằm mặt xuống để lúc ngẩng lên, một khuôn mặt thứ hai lại hiện ra bên cạnh khuôn mặt thứ nhất: Cô bé ngồi cùng bàn năm xưa! Cô đã thành một thiếu nữ xinh đẹp, kiều diễm, sang trọng. Họ đi cạnh nhau ra chiếc xe gắn máy để bên gốc cây, vút đi như một tia nắng. Uất ức và tủi nhục, nhân chiến tranh lan đến, gã bỏ tất cả để lên xanh làm người cách mạng. Gã khao khát được dấn thân, được lập nghiệp bằng súng đạn. Nhưng hỡi ôi, nước đời sao cứ trớ trêu, người chỉ huy tài hoa và can trường trong tổ quân báo của gã lại không phải ai khác là chính vị khách chữa giày kia. Họ đang yêu nhau, cái đôi vút đi như một tia nắng ấy, và thỉnh thoảng lại làm một cú xuống nội thành hoạt động. Họ đối xử với gã vẫn như ngày xưa, hơn cả ngày xưa nhưng càng thế gã càng không chịu nổi. Như cái kẻ bị thương hại, cái kẻ được bố thí tình thương. Bên cạnh họ, gã càng lộ rõ sự thấp kém, vô tích sự của mình. Và ghen nữa. Ghen tài, ghen tình. Đã đôi lúc gã cầu mong thằng con trai kia chết đi, hoặc cả hai đều chết hết đi, biến mất khỏi mặt đất này đi nhưng họ vẫn sống nhăn, vẫn tiếp tục yêu nhau và vẫn tiếp tục làm nên những chiến tích khiến cả cánh rừng vì nể. Còn gã, gã đâu kém cạnh gì, xét về mặt táo bạo, thông minh chắc chắn gã còn hơn nhưng vì cái phận gã hình như không hợp với bom đạn nên có không ít cơ hội để gã toả sáng nhưng rồi đến phút chót lại bị vuột đi. Trong đó cái cơ hội may nhất là một lần đi ấp, người bạn học kia bị mình Kleymo đốn gục. Lúc đó, đáng lẽ gã có thể lao vào cõng bạn ra nhưng gã cứ để mặc. Ba ngày sau, chưa kịp khấn khởi vì cái hình ảnh chói lói kia rất có khả năng biến mất, biến mất hẳn khỏi nỗi ám ảnh trong đầu gã thì anh bạn kia lại lù lù hiện về, gầy như ma đói, cười tươi, còn xiết chặt tay cảm ơn gã vì đã dùng hoả lực đánh lạc hướng bọn thám báo chứ không thì bây giờ đã bị mối càng nó rỉa hết thịt rồi. Phận số đã an bài không làm sao còn quấy cựa được nữa, gã quyết định bỏ rừng ra dân với một kịch bản được dàn dựng khá tinh vi về một vụ lên rừng già lấy gạo bị nước lũ cuốn trôi. Đời binh nghiệp chấm dứt nhưng tình yêu với rừng thì còn lại. Quái gở thế! Gã chán ngắt

cuộc sống ở rừng, chán luôn cả những con người trong rừng nhưng màu xanh thăm thẳm của rừng và tiếng động xôn xao của nó lại bủa vây nồng nàn lấy gã. Gã quyết định theo học một lớp dài hạn về cây trồng để làm lại cuộc đời từ đầu, cái cuộc đời chó má toàn hẩm hưu nguyên do cũng chỉ vì ít học mà đi đâu cũng bị coi rẻ.

Rồi chiến tranh cũng trở nên im ắng. Gã cũng trở thành một kĩ sư nông nghiệp với bằng tốt nghiệp loại ưu. Nhưng ám tượng về một tuổi thơ nặng nề, về mọi sự thua thiệt mà tia nắng của đôi tình nhân bạn học thắp sáng một chiều rừng ấy đã hoá lửa than soi sói đốt vào tận gan ruột gã cho đến tận bây giờ. Ấn tượng đã thành bệnh hoạn. Theo dòng thời gian, cứ tưởng hết thảy sẽ qua đi, sẽ được quên lãng vùi sâu trong lá ủ, thế mà rồi chả hiểu sao cuộc đời lại sắp đặt cho gã phải sống chung, phải đụng độ với Vũ Nguyên, một vật thể người cứ không thôi gợi nhắc đến hình ảnh viên sĩ quan quân báo không hiểu còn sống hay đã chết kia. Gã không chịu được sự thành đạt. Gã càng không chịu được ai ở trên mình. Đối với gã, ngày ngày phải soi vào một cái gì trong trẻo, tốt đẹp hơn mình là ngày ngày hắn phải chịu một sự tra tấn về mặt linh hồn không chịu nổi. Linh hồn hắn đã lâm trọng bệnh. Có lẽ ráo trọi là ở như chỗ đó chứ ba cái thứ quyền bính, cương vị, chức danh cao thấp gã đâu thật sự có màng. Cho nên, như một nhu cầu bản năng mãnh liệt, gã buộc phải làm những gì có thể làm để cái ám tượng kia không còn nữa.

Cũng như khi ra sân bay đón Vũ Nguyên trở về, gã đã tiến hành hàng loạt những hành động gây nhiễu đẻ đưa con người dễ sợ kia vào trận mê đồ. Gã hiểu lão Ba Vinh không ưa gì gã, thậm chí khinh gã nhưng buộc phải dùng gã để thực hiện ý đồ một mũi tên nhằm hai đích của lão, vậy thì gã dại chi mà không tương kế tựu kế nhân dịp này cắt đứt hoàn toàn mối quan hệ giữa hai sinh vật người này, dồn đẩy họ về hai thế đối lập triệt để với nhau. Chuyện về các khoản tiền thưởng, về chức danh bí thư chỉ là nốt nhạc dạo đầu song lại làm một nốt nhạc không thể thiếu. Vừa được lòng tin của giám đốc mới, vừa ngăn cản được Vận, cái con người xưa nay chỉ chực ăn tươi nuốt sống gã buộc phải tuột khỏi chức bí thư đã thành lẽ đương nhiên đưa đến tận miệng nếu trên làm động tác chỉ định. Vũ Nguyên và Vận, hai tay này thực chất là một, nếu một tay nắm chính quyền, tay kia nắm đảng thì coi như số gã sẽ là số ăn mày. Chứ sao nữa, mai mốt vì một nguyên cớ nào đó, nếu cần một nhân sự thay Vũ Nguyên thì, theo đúng cái logic nghị trường, một thứ logic sặc mùi xác rữa, người thay thế sẽ là Vận chứ không bao giờ là gã mặc dù so với Vận, gã hơn một đầu về tri thức làm nghề. Ôi dào! Một khi người ta muốn thì văn bằng, học lực chả có một gram nhỏ nào...

Gã tợp thêm một ly nữa. Cái vệt trắng trên giường cụ kịa phát ra những tiếng kèn kẹt như xương gãy. Khốn nạn cái xứ rừng này, rượu không ra rượu mà đàn bà cũng đếch ra đàn bà nữa, cứ nhằng nhặng, ngai ngái một cái mùi lên men rất khó nuốt... Tất nhiên để làm vang lên được nốt nhạc này, gã buộc phải chấp nhận sự kinh ghét của một số người trước mọi tín hiệu của gã bộc lô ra sáng nay mà họ cho là hèn hạ, là ôm chân, cơ hội, là hai mang, thậm chí là cái đứa dễ dàng bán rẻ bạn bè, như những câu nói nhệch nhạc của Đoàn Thanh hồi tối. Chuyện vặt, cứ cho hơn thế nữa đi, gã cũng không thèm chấp. Cái gã cần có được là mục đích cuối cùng kia...

Gã mới tính được đến đó, còn mọi sự sau này dần dà sẽ liệu sau. Cuộc đời biến thiên, lòng người biến động, biết thế nào mà tính trước được đường dài. Vậy mà, sướng chửa, cơ hội trời cho đã đột ngột xuất hiện ngay trong bài nói của Vũ Nguyên chiều nay. Tuyệt cú mèo! Còn gì có thể tuyệt hơn thế nữa! Thì đó, bằng những giải pháp quyết liệt và nhận ra ngay mùi vị của sự nóng vội ấy, con người khờ dại kia đã mặc nhiên đẩy một số đông người về phía đối lập với mình. Gần hai mươi năm nay, cái Công ty cao su được tiếng là bề thế vào hàng thứ nhất quốc gia này thực chất chỉ tồn tại như một bộ tộc nguyên thuỷ với đầy đủ những khuyết tật mông muội mà một bộ tộc thường có: Dốt nát, cá nhân, quàng xiên, ghen ăn ghét ở, ăn xổi ở thì, dối trên lừa dưới. Tóm lại nhìn đâu cũng thấy bụi thời gian và mạng nhện chăng đầy. Nhưng quen rồi, hưởng lộc biết bao trên cái đó rồi, bỗng một ngày nọ có ai đó xông vào xáo tung lên, kì cọ, lau chùi, dọn dẹp lại từ gậm giường ra đến ngoài ngõ, bao nhiêu chấy rận, chuột bọ, ký sinh trùng đưa ra ngoài sáng hết, như cái vụ cho đấu thầu sửa chữa ô tô chẳng hạn, thì thử hỏi làm sao không điên tiết. Miếng ăn là miếng nhục, thằng ngu nào chả biết thế, nhưng cứ thử giật miếng ăn ra khỏi mồm họ xem, máu đổ đầu rơi liền. Vũ Nguyên đã làm cú giật tàn canh ấy và nhất định không chóng thì chày, hắn dẫu có giỏi giang, can trường đến mấy cũng sẽ lãnh đủ.

Và lúc ấy gã chỉ có việc ngồi mà thúc đẩy cho tiến trình trả đòn được triển khai nhanh hơn, có hệ thống, tinh vi và chính xác hơn.

Suy nghĩ này làm gã rên lên một tiếng cực khoái như đang vào độ cao trào. Cái màu trắng trên giường cựa mình, cũng khẽ rên. Gã bất giác thấy thèm trở lại. Tìm ra lối ra rồi thì còn cấn cộm trong đầu cái gì nữa mà không thèm. Tháo quần áo, gã leo lên nằm cạnh ả. Cô ả vẫn nằm thiêm thiếp và, lạ chưa kìa, từ trong đuôi mắt rõ ràng đang có những ngấn nước chảy ra. Ả đã thầm khóc... Bất giác cái căng nhức trên một phần thân thể gã bỗng oải ra, nguội lạnh. Gã không muốn chồm lên ả nữa. Cái ngấn nước mắt đàn bà trong đêm khiến gã chạnh nhớ đến Hà Thương. Trước Vũ Nguyên, gã đã làm nhiễu mọi điều nhưng riêng chi tiết về Thương là gã nói thật bởi dẫu khác ngược nhau đến mấy, giữa gã và con người này vẫn có một điểm giống nhau: Đó là nỗi buồn đau vì đàn bà. Nói cho trúng là nỗi tủi hận vẫn không quên được hình dáng ấy. Và mấy năm nay gã có lụi hụi đến đây hưởng mùi chăn gối thì cũng chỉ là để khoả lấp đi những cái không khoả lấp nổi. Người đàn bà ma quái đang ở với thằng du côn ấy ư? Tất nhiên thôi, đáng gì, gã không bận tâm, chỉ hơi tiếc. Song vẫn ngàn lần hơn nếu cô ta hoàn toàn thuộc về Vũ Nguyên. Thế mới là mất hẳn, là thua kém hẳn, là khốn nạn quá, một trong những lý do sâu xa để gã tìm mọi cách biến thằng đàn ông bao giờ cũng đi trước hắn một nhịp kia thành con số KHÔNG giữa đời.

Mà ô hay! Giữa gã với người đàn bà đó đã có cái gì đâu nhỉ? Tình yêu không, xác thịt không, đến quan hệ bình thường chỉ thuần mang tính đồng loại cũng không nốt, vậy hà cớ gì mà gã cứ phải đi nhớ mãi, ám ảnh mãi về cái con cái đối với gã chỉ có sự thù hằn và khinh miệt? Hà cớ gì? Chả lẽ cái vẻ yếu đuối đến bí hiểm, xanh xao đến kiêu sa của ả đã chạm được chút vụn nghệ sĩ hiếm hoi và run rẩy vẫn còn hí hóp đập trong đáy sâu tâm hồn gã? Chả lẽ... Gã vốn là người ưa phân tích tới cùng mọi nhẽ nhưng có một nhẽ mà gã chưa định phân tích, hoặc giả không dám phân tích. Đó là, từ thuở nhỏ, gã đã căm thù thấu xương sự khinh miệt, song càng căm lại càng bị khinh, càng bị khinh lại càng nghĩ nhiều

về nó, mà ở đời phàm đã nghĩ mãi về một cái gì thì tự dưng cái đó sẽ lặn vào anh, nếu pha thêm chút giới tính nữa, nó sẽ nở phồng thành cảm hứng chiếm đoạt, khát vọng chinh phục để được khinh miệt lại. Mẹ khỉ! Đó lại là thứ logic gì vậy? Hay cuộc đời rối nhằng chẳng bao giờ chịu tuân theo một logic chó chết nào hết?

Như cái vệt trắng ấm hỉm và nhớt nhát đang trải dài trên giường kia.

Đã quá nửa đêm rồi. Đêm trung du thăm thẳm. Mưa khẽ. Hơi lạnh. Tiếng côn trùng sau vách. Gió. Lại rên... Gã quay mặt, nằm nghiêng, áp gò má mình lên chỗ có ngấn nước mắt ấy. Bỗng thấy thương. Thương cho một thân phận đàn bà. Thương đời. Thương gã. Thương tất cả mọi sinh linh đang nhọc nhằn giữa bể trầm luân kiếp người...

Thì ra trong con người gã thỉnh thoảng vẫn vẩn lên những con sóng yếu đuối và lành hiền.

22

CÓ DỄ PHẢI ĐẾN HƠN BA THÁNG VŨ NGUYÊN MỚI TẠM dứt được công việc để về thăm gia đình. Nói đúng hơn là về thăm con chứ trong anh từ đã lâu rồi làm gì còn có khái niệm về một gia đình nữa. Nặng nề lắm. Mệt mỏi lắm. Có lẽ anh sẽ vẫn còn lần lữa nếu như ông già Thái không làu bàu một câu mà không quen nghe thì không chịu nổi: "Ông tính làm để chết hay để sống? Đêm nào ông cũng chong đèn đến hai, ba giờ sáng là nghĩ làm sao? Ông tưởng không có ông thì cách mạng đi xuống chắc? Gớm! Ông thử soi vào gương xem cái mặt ông có gớm không kìa. Hom hem cứ như ông bố già của cái ông giám đốc độ mới về. Bệnh đầy người, thuốc y tế phát cho cũng chẳng chịu uống. Ông muốn chết hay thích một ngày nào đó người ta đưa ông đi bệnh viện? Nghỉ đi ông ạ! Về với thằng nhỏ chút đi! Mấy lần nó gọi điện đến, ông toàn đi vắng, hỏi có nhắn gì bố không, nó không trả lời, cúp máy. Cả như tôi, tôi không có gia đình, tôi ở lại đã đành, còn ông... phì!"

Đã nói với nhau đến nước ấy thì chẳng có lý do gì mà nấn ná nữa. Một ký hạt tiêu, một ký bột sắn, năm ký khoai lang, đó là quà của con người đó bắt anh đem về cho con, còn bảo: "Để cho thằng nhỏ nó nhớ đời ông già nó sinh ra, lớn lên ở đâu, lơ mơ là nó quên ráo trọi".

Gia đình anh lúc đó còn tá túc ở thành phố chứ chưa chuyển về vùng bán sơn địa chỗ anh ở như sau này. Một gian nhà tập thể có hai phòng 15 thước vuông trong một căn hẻm nhỏ, đồ đạc chưa có gì ngoài một chiếc ti vi cho bà vợ xem tối và chiếc xe máy 50 phân khối mua rẻ lại được của một người quen cho thằng bé sáng đi học. Trưa. Không có ai ở nhà. Cửa khoá trái. Nắng trát vào bức tường loang lổ. Ngồi xuống bậc cửa chờ. Hôm kia anh đã điện về, thằng bé đang tiết học, nhưng còn bà ấy, đi đâu? Tiếng tào phớ vọng lên từ lòng đường như tiếng của trăm năm nắng nôi và mưu sinh. Nóng. Chả có tí gió nào. Rõ là không bù cho với những cánh rừng ngàn ngạt gió dưới kia. Bỗng thoáng một chút chạnh lòng thương bâng khuâng. Đang ở ngoài kia khang trang rộng rãi, vợ anh, con gái út của một vị tiền bối Cách mạng kia mà, theo anh vào đây gần hai chục năm sống ở con hẻm vắng gió này... Thực ra cô ấy cũng đâu có lỗi gì, chỉ có một cái lỗi là không tạo được tình yêu ở anh khi điểm bắt đầu của nó đã quá ư nhọc nhằn. Hai chục năm ăn ở với nhau là hai chục lá đơn ly dị được hình thành. Cả hai chục lá đều do cô ấy viết, điên lên thì viết, viết để doạ, viết vì không còn cách nào khác để biểu thị được sự tấm tức của lòng mình, viết vì biết chắc cái anh chồng quá nhu nhược vì thương con kia sẽ không ký. Rồi một lần anh ký. Thế là bù lu bù loa, là rít rầm, là đòi uống thuốc chuột Trung Quốc nửa gói chết ngay, là sẽ xách con trở ra với ông bà ngoại ngoài kia. Anh đành xé. Lại xé. Từ ấy chột, không viết nữa. Chuyển sang cào. Không tuần nào trên thân thể anh không có những vết cào ngứa ghẻ hờn ghen. Và chửi: "Phải lấy một thằng nhà quê sặc mùi mồ hôi dầu như anh là tôi đã hạ cố, là tôi đã phạm một sai lầm lớn nhất trong đời". Nội dung chửi còn tận ngôn hơn nữa, anh cắn răng chịu. Thậm chí nửa đêm tao tao mày mày, anh vẫn cho qua. Không sợ thiên hạ cười mà chỉ sợ thằng bé nghe thấy. Đôi mắt ánh xanh to tướng của nó không thể cho lọt vào những tính từ, đại từ, trạng từ ghê rợn của người lớn như thế. Vả lại, anh hiểu chứ, người đàn bà có

thể chịu được mọi điều, kể cả những điều xấu xa, lỗ mãng nhất của chồng nhưng một khi người chồng ấy lại giở trò lạnh lẽo, dửng dưng chuyện gối chăn thì dứt khoát phải nổ như nổ vào một sự xúc phạm lớn nhất trong lịch sử giới tính loài người. Mà thực ra anh đâu có dửng dưng, thậm chí còn gắng sức tiến tới sự nồng nàn nhưng... cái ấy nó có chịu nồng nàn cho đâu, làm cách chi nó cũng vẫn xuội đơ như vắt đói. Và bằng cả những vết móng tay rớm máu, anh hiểu cô ta vẫn yêu mình, quá yêu, không yêu làm sao có thể cào cấu dại cuồng được như thế. Nên nhịn. Tội tày liếp mà còn gân cổ lên thì ra cái giống gì. Nhưng đến khi mọi chuyện vượt ra khỏi phòng the, tức là vợ mượn tổ chức để trị chồng, đã rùm beng kiện cáo, đã đòi phải tống cổ cái con đĩ ba vành chuyên cướp chồng thiên hạ tên là Thương ra khỏi Công ty thì cái sự nhịn bỗng đứt phựt. Tạt tai! Cú tạt tai đầu tiên trong đời trước một người đàn bà rồi xách túi ra khỏi nhà, làm kiếp ly thân. Ly thân chứ chưa đủ gan ly dị bởi không muốn thằng bé đứng ngơ ngác giữa đời hỏi bố đâu, mẹ đâu? Đó cũng chính là lúc Hà Thương quyết định trốn chạy khỏi anh sau một giờ đồng hồ nói chuyện hoà bình và trực diện với nạn nhân... Hà Thương! Sao vẫn là Hà Thương! Cô ta còn có nghĩa gì nữa trong cuộc đời này? Kệ cô ta với cái gã trông như lực sĩ chuyên đóng thế đầy những hình xăm loang lổ ở ngực ở bụng ấy, nghĩ đến làm gì nữa, lực sĩ... mèo mả gà đồng, đàn bà là vậy, lẳng lơ và phản chắc, dẹp sang bên cho khoẻ...

- Ôi, Bác Nguyên đấy ư? Dạo này nhìn bác sao khác thế? Bác ốm ư? Mà sao bác lại ngồi đây?

Tiếng nói đầy những thán từ và nghi vấn từ một bà hàng xóm người ngợm đét đẹt như hình nhân đi làm về đổ xối xả xuống đầu anh. Anh biết bà này, ngược cảnh với anh, bà ta lại luôn luôn là cái thùng nước gạo để mỗi bận người chồng đi uống rượu về thoả sức chút rác rưởi xuống. Một người bị vợ hành hạ, người kia bị chồng đoạ đày, hèn chi mà trong câu chào hỏi lại cứ sáng rỡ lên cái cảm khoái đồng cảnh ngộ như thế.

- Bà ấy đi lễ từ hôm qua rồi. Lễ xa lắm, nghe đâu mãi tận Lâm Đồng hay Buôn Mê kia. Bác vào nhà tôi ngồi nghỉ, uống chén nước đã, chắc chắn thằng cháu cũng sắp về. Khổ! Lâu lâu về thăm vợ con ai lại ngồi bậu cửa thế này! Chả bù cho lão nhà tôi, gớm thôi là cứ...

- Cám ơn chị, tôi ra phố đón cháu.

Phố xá giờ cao điểm toàn thấy bánh xe, không thấy mặt đường. Những sinh vật người ngược xuôi ngang dọc, lo toan, day dứt, hỉ hả, hứng khởi, càu cạu, mồ hôi, nhăn nhó, toét cười... kia đang trôi đi đâu thế nhỉ? Một cuộc sống thẳng căng, cuồng nộ để rồi điểm cuối của nó là gì nhỉ? Ôi những con vi khuẩn đực, vi khuẩn cái đang cõng trên lưng mình một sức nặng kinh khủng gọi là linh hồn... Kiếm một quán cà phê khuất trong vòm me bên đường, anh ngồi nhìn về phía ngã tư, nơi thằng bé sẽ xuất hiện. Đẻ thiếu tháng, nặng có hai cân bảy, nằm đỏ hỏn trên tay bà đỡ chỉ thấy mồm không thấy người, còi cọc suốt tuổi thiếu niên, đến năm 14 mới nhấc cao lên được một chút. Bố chất độc đầy người, mẹ riết róng cho đến tận lúc vỡ ối, nó không thiếu chân thiếu tay, không lông lá bê bết là may rồi. Chỉ phải cái học không giỏi. Chăm mà không giỏi thì rõ ràng cái di chứng hoá học ở rừng chất cũng phần nào nhuốm vào nó. Nhưng cái ánh buồn trong đáy sâu mắt nó lại là tội của kẻ sinh

ra. Mười bảy tuổi đầu đi qua hơn 17 lá đơn ly hôn, đi qua một trăm bảy mươi lần những cuộc cãi vã và gấp mười như thế những ngày không có bố. Lỗi tại anh. Đắng lòng, đắng cà phê, hai cái đắng đụng nhau sao không thành cái ngọt...

Thằng bé kia rồi! Kính cận, khổ thân nó bị cận từ hồi nhỏ, áo trắng quần xanh, đăm chiêu trước tuổi, ngồi xe máy mà chậm hơn kẻ xe đạp, giống anh một cách kinh khủng như một lần Hà Thương nhận xét. Há mồm định gọi lại thôi. Đằng nào nó cũng về nhà. Tính nó không ồn ào. Không thích để lộ tình cảm ra ngoài nhất là lại ở giữa đường giữa phố, dẫu rằng anh biết nó rất yêu anh, yêu thầm lặng, thậm chí tôn thờ anh.

... Suốt ba ngày bà vợ không về và vì thế cũng là ba ngày ngập tràn hạnh phúc đối với anh. Sáng con đi học thì bố nhẩn nha đi thăm bạn bè, trưa về đã có cơm hợp khẩu vị do bố tự tay đi chợ, tự tay nấu nướng. Phải bữa mất điện, bố rủ con đi ăn hiệu, con trả lời ăn hiệu làm gì, vừa không ngon vừa ồn ào nhức đầu lắm. Nó thương bố, nó biết bố không giống người ta, bố nghèo, bố cần phải tiết kiệm. Phát hiện đó làm anh nôn nao. Giá nó cứ nghĩ bố nó xênh xang, tiêu tiền không nghĩ như các ông bố giám đốc khác, nay nó đòi cái này, mai nó đòi cái khác thì có khi lòng dạ còn vơi nhẹ hơn, chí ít anh cũng có cách giải thích để nó hiểu. Đằng này...

- Bố...

- Con nói đi! Con có cần gì không? Bố có thể...

- Con cần bố.

- !!!

- Dạo này mẹ hay vắng nhà lắm...

- Bố hiểu.

- Mẹ bắt đầu chơi đề...

- Bố biết.

- Không, bố chả hiểu, bố chả biết gì cả. Con cũng không hiểu nên có lần con đã nói với bố là nếu không ở được thì bố... nhưng bố đi rồi, con thấy mẹ buồn lắm, thay đổi lắm. Có lúc con cảm thấy mẹ như ghét cả con.

- Để bố nghĩ thêm.

Thằng bé im lặng anh cũng im lặng. Bát canh cá nấu lá giang chua bốc khói bẽ bàng. Thằng bé đã gợi đúng lòng anh. Anh đã định kì này về, nếu thái độ cô ấy mềm hơn, có đôi chút ăn năn tỏ ra biết điều hơn thì có thể anh sẽ chủ động chấm dứt tình trạng ly thân. Vì con, tất nhiên rồi nhưng cũng vì anh, vì còn có ai nữa để vướng bận khi người ta đã hoàn toàn dứt áo, vả lại đâu cũng còn trẻ trung gì, tuổi suýt soát năm mươi rồi, nghe trong người

đã có chiêu rệu rã rồi, cũng thấy cần có một chỗ để đi về, dù rằng không ấm cúng. Cả để chết nữa. Chả lẽ khi việc ấy xảy ra lại côi cút chết giữa đường giữa chợ ư.

Bất ngờ, để củng cố thêm cho anh cái suy nghĩ xế chiều ấy, buổi sáng cuối cùng, khi thằng bé đi học, vô tình anh gặp lại một người bác sĩ hồi trước có mổ cho anh một vết thương ở đùi nay đã là một giáo sư có tên tuổi. Đôi hồi trò chuyện chưa được dăm câu, bỗng người bạn nhìn chăm chú vào mặt anh, hỏi:

- Cậu đang bệnh?

- Thiếu bệnh gì. Thằng nào ở rừng ra chả đeo theo một bệnh viện đa khoa trong người.

- Ví dụ? – Giọng hỏi chợt nghiêm.

- Đủ! Khớp, đái đường, u sơ tiền liệt, thiểu năng tuần hoàn máu, mỡ máu...

- Gì nữa?

- Thế mà không đủ bỏ mẹ rồi à?

- Sáng nay cậu làm gì?

- Chờ con.

- Bao giờ về công ty?

- Sáng mai.

- Vậy ngay bây giờ tôi mời cậu về chỗ tôi.

- Để làm gì?

- Thì cứ về hẵng hay.

Thì về. Sáng choang và lạnh buốt những thiết bị y tế anh mới chỉ nhìn thấy vài lần khi đi nước ngoài hoặc có dịp ra Hà Nội thăm mấy cán bộ cấp cao cũ đang nằm điều trị. Nằm lên, ngồi xuống, cởi áo, thở đều, vào toalet đái ra vài giọt, cái gì ở tim thế này, ven đâu, cần làm chút sinh thiết... Hai giờ đồng hồ sau, người bạn đóng cửa lại, nét mặt tỏ ra phiền muộn như có bà vợ lại đẻ con gái: “Đái tháo đường lâu chưa?” “Từ ngày chuyển sang làm kinh tế” “Đã chữa trị ở những đâu rồi?” “Chưa ở đâu cả” “Tim của cậu có vấn đề!” “Thì đi qua chiến tranh, sốt rét liên tục, tim phổi thằng nào chả có vấn đề” “Nhưng ở cậu là không đùa được. Bệnh đái tháo đường của cậu đã biến chứng vào tim. Từ tim nó sẽ dẫn tiếp đến nhồi máu và nếu không cẩn thận tình trạng đột tử sẽ rất có thể xảy ra” “Đột tử kia à? Nghe hấp dẫn nhỉ!” “Nghiêm túc, tuần sau trở lại, mình sẽ xét nghiệm kĩ lại một lần nữa. Nếu cần phải có chế độ điều trị cẩn thận, chết thật thôi.”

Cười, bắt tay, biết chắc rằng chả làm gì có lần sau nữa. Đột tử ư. Chiến tranh đã chả đột

tử nữa là bây giờ. Mấy ông bác sĩ nhìn đâu cũng chỉ thấy chết chóc, chán ốm, tim! Dẫu sao đó cũng là một bệnh trang sang trọng đấy chứ. Hơn đứt cái anh dạ dày dạ mỏng hay trĩ nội trí ngoại ghê chết! Bạn bè cùng cánh rừng, cùng một nồng độ chất độc hoá học đã lần lượt ra đi từng đứa rồi, mình vẫn còn sống sờ sờ như thế này, lãi quá! Ấy vậy nhưng đêm về, lặng nhìn con ngủ thiêm thiếp trong màn, gió đánh khe khẽ nơi cửa sổ, quả tim trong ngực anh dường như chợt đập chậm lại, yếu ớt và cả một vùng ngực cứ đau cuộn lên như có gọng kìm nào đang vặn xoắn ở trong đó. Mình sống đủ rồi, coi như xong rồi nhưng còn nó, mới mười bảy tuổi đầu, biết cái gì may rủi đang chờ phía trước, nếu chẳng may ba cái tim mạch ấy nó giở trò thật thì rồi đời nó sẽ ra sao trong khi... Châm một điếu thuốc, anh hút như hút lửa để khoả đi một chút yếu đuối đang dâng lên rất cụ thể nơi khoé mắt...

- Bố đừng hút thuốc nữa – Hoá ra thằng bé chưa ngủ, nó trở nghiêng quay mặt ra phía bố.

- Ừ, bố hứa bố sẽ cai.

- Sao cái gì bố cũng hứa mà bố chẳng làm được gì.

- Có lẽ con nói đúng. Bố... Bố tệ quá!

- Không! Tại bố tốt quá! Bố...

- Gì con?

- Hồi bố ở biên giới, cô Hà Thương có đến trường thăm con hai lần.

- Cô Thương đến thăm con à? Mẹ có... không, bố xin lỗi, bố không định hỏi câu đó.

- Cô bảo dẫn con đi mua máy vi tính nhưng con nói chưa cần.

- Con làm thế là phải. Hè này bố sẽ mua máy vi tính cho con. Chắc cũng không đắt lắm... Mà thôi, con ngủ đi, mai còn đi học sớm. Bố cũng đi nằm đây. Dạo này sức khoẻ của bố không được tốt.

Nhưng anh không đi nằm mà ra ban công ngồi. Phố xá về đêm tĩnh lặng và yên bình như trong chuyện cổ. Cô Hà Thương đến thăm con... Anh biết đêm nay anh sẽ lại không ngủ được vì cái thông báo vô tình ấy, khốn khổ.

Sáng hôm sau, vào lúc chuẩn bị đi thì bà vợ về. Vẫn đẹp và sang trọng như hồi ở Hà Nội cách đây hơn chục năm. Đôi mắt mà ngày đầu quen nhau anh gọi là xanh biếc Hồ Gươm nhìn anh như người lạ.

- Chào...

- Không dám, tưởng ông đi rồi.

- Nghe mới sướng chửa!

- Chùa chiền độ này có vui không?

- Người ta thế nào thì mình thế ấy, có đi theo giai đâu mà vui. Long ơi, ra mang đồ cho mẹ này.

- Nó đi học rồi.

- Mới sáng ra đã oi thế này, rồi cả ngày hôm nay là khốn khổ khốn nạn đây.

- Tôi đi đây.

- Tôi cũng nghĩ vậy. Chào ông!

Cánh cửa đóng nhanh. Sững lại một chút, bật một tiếng cười vô nghĩa, nhạt thếch rồi anh cũng đi xuống cầu thang. Thôi thế cũng xong. Kiểu này có muốn hàn gắn lại cũng vô ích. Không hoàn toàn tại bố đâu, Long hiểu cho bố nhé!

Đi đâu anh Hai? Một chiếc xe ôm trờ tới. Cho ra bến xe Miền Đông. Có ngay! Ửa, nhưng mà dòm anh Hai quen quen. Trời đất cha mẹ ơi, Nguyên phải không? Có đúng thằng Nguyên đại đội trưởng đại đội 2 không?... Bằng đây, Bằng cùn. Dẹp! Miền đông miền tây cũng dẹp, mày phải ở lại chơi với tụi tao một bữa, có mấy thằng ngày xưa cùng tiểu đoàn, cuộc sống cũng còn khó khăn lắm nhưng kệ cha nó, gặp mày chắc chúng nó vui dữ lắm, nhậu thả dàn...

Những con người thất cơ lỡ vận này ít hôm sau có mặt ở công ty, bắt đầu một cuộc đời trồng trọt. Họ làm sao có thể hiểu và bản thân người cưu mang họ cũng chẳng thể nào hiểu rằng cái việc cỏn con ấy mấy năm sau đã biến thành một chi tiết nhức nhối trong hồ sơ tội án.

23

THỜI GIAN TRÔI LẶNG LẼ.

Cuộc đời dài lắm nhưng cuộc đời cũng thật ngắn ngủi. Kể từ ngày anh về đây với cương vị mới, hai mùa mưa và sắp sửa hai mùa khô nữa sắp qua đi. Cả công ty đang tung beng lên trong một cơn sốt vỡ da chưa biết bao giờ hạ nhiệt. Từ căn phòng luôn có ánh sáng hắt ra của anh, từ những bài học ngọt ngào cay đắng rút ra được ở cái nông trường đầu tiên anh trở về, từ rất nhiều những cuộc bàn cãi thâu đêm qua sáng và cả những cú điện thoại nóng rãy, những đơn từ đủ loại – Một hệ thống niêm luật mới mẻ được hình thành.

Bắt đầu là một loạt những giám đốc nông trường và trưởng các phòng ban yếu kém ra đi. Sau đó là tất cả những vườn cây được chăm sóc khai thác theo một quy trình kĩ thuật ngặt ngoèo mang tính pháp lệnh hoàn toàn mới. Sản lượng và chất lượng mủ đã được nhích lên, nhích vật vã từng giọt nhưng dẫu sao cũng đã nhích. Khu chế biến với cái dây chuyền công nghệ mới bấy lâu nằm bẹp trong mùi hôi thối toả lan khắp vùng nay đã ngày ngày cho ra lò những bánh mủ đẹp màu hơn, ít bọt khí hơn tuy sản lượng vẫn còn quá khiêm nhường. Tại đó, mùi mủ cháy thơm nồng như mùi kẹo bông trên bàn đĩa kiểm định trong sự giám quản tay ba đã tránh được phần nào hiện tượng mua bán, đổi chác hàm lượng vốn từ lâu đã thành đại dịch. Xí nghiệp sửa chữa ô tô, cơ khí đã có chủ mới, một kỹ sư công binh của quân đội Sài Gòn cũ có bằng cấp máy nổ đàng hoàng. Chỉ tính sơ sơ trong ba quý nó đã tiết kiệm cho Công ty một số tiền đến ngỡ ngàng: hơn chục tỉ đồng. Thu nhập của người công nhân bắt đầu có chiều khấm khá với đồng lương hàng tháng đã cầm được trong tay đúng kì hạn. Tệ nạn trộm cắp mủ, phá cây, cháy rừng có bớt hơn nhưng vẫn đang còn xảy ra đó đây trên những địa bàn ở sâu ở xa. Cuộc sống giữa người thợ và người quản lý đã bước đầu được hoà đồng trong tinh thần tiết kiệm tối đa. Những đám nhậu, những buổi tiệc tùng vô bổ nổ ra thường xuyên trước đây đã chuyển hoá dần sang những chương trình học tối...

Tóm lại là một cung cách làm ăn mới chưa hoàn toàn được hình thành nhưng nó đã có dấu hiệu manh nha nhấp nháy sáng trong từng góc khuất nhất của vườn cây. Cao su đỏng đảnh, cao su thuỷ chung nhưng cao su cũng muôn đời hiền lành, dâng hiến, cao su đang trẻ lại, xanh hơn, hứa hẹn những bầu sữa căng tròn trong mai một. Chỉ có con người là vẫn thế, rối rắm và quá ư phức tạp.

Đoàn Thanh đã trở thành kẻ nát rượu. Ông ta thẳng cánh khước từ chân đội trưởng bảo vệ mà Vũ Nguyên có nhã ý gài cho. Không còn nhận ra được một con người vốn tính điềm đạm, củ mỉ ít nói này nữa. Thường xuyên thấy ông ở quán rượu, ai rủ cũng uống, không rủ thì ghi nợ, không cho nợ thì nổi đoá. Toàn một thứ giọng bất mãn, công thần. Một chén đã say. Chưa say đã lè nhè. Thích cà khịa, thích chửi bới, không dám chửi hay chưa thể chửi

kẻ đã hất mình ra khỏi guồng quay công việc, chỉ ù mẹ, éo bà những đứa nhờ có ông mà vớ bẫm để rồi giờ đây thấy ông khốn khổ thế này mà nhìn qua nhìn lại chả còn thằng c... nào. Tiên sư quân hèn mạt! Chả ai dây vào ông. Cuối cùng lại chỉ có bà vợ ốm tong teo hay thằng con lớn đen như cọc tiêu cháy đến dìu ông về. Mẹ cha chúng mày! Cả đời ông cầm súng, cả đời ông đổ mồ hôi xuống từng gốc cây ngọn cỏ để bây giờ cho chúng mày sung sướng, chúng mày ngoác mồm cười ông à. Cười, cười cái thằng bố chúng mày! Tiếng chửi của ông lăn lóc giữa hàng lô.

Nghe chuyện, một lần Vũ Nguyên đến thăm ông tận nhà. Nheo nhóc và bừa bộn như một trại tị nạn. Ông lại im lìm như thóc gạo, hỏi gì cũng chỉ nhát gừng, thậm chí còn tỏ ra nhẫn chịu và biết điều đến không tin nổi: "Đồng chí đừng quá bận tâm đến tôi. Cuộc đời là một sân chơi. Tôi chơi sai luật tôi bị bật ra là phải rồi, đâu có oán ai. Chỉ oán mình ngu dại. Đồng chí về đi!" Rồi im. Tiếng võng buộc ở hai đầu cột rin rít như tiếng võng ở rừng. Lòng anh se lại. Có tháng lương và chút tiền thưởng vừa lĩnh, anh kín đáo dúi cả vào tay bà vợ. Ra đến cổng, vẫn còn nghe tiếng ông rền rĩ: "Ai phải ngửa tay đi nhận của bố thí. Giả cho người ta ngay". Sau đó là tiếng đàn bà khóc tắc nghẹn.

Có lẽ chỉ có Đăng Điền với sự đến chơi thi thoảng là đánh động ở ông cái nhu cầu tâm sự, được chuyện trò. Mỗi lần đến, gã ngồi không lâu nhưng cũng đủ thời gian để thông báo cho ông về mọi diễn biến tình hình trong Công ty. Ông nghe chăm chú, chốc chốc lại thở dại hoặc cau mày nhìn đi nơi khác. Thì ra con người này vẫn để một mẩu tim óc của mình lại cái nơi mà từ đó mình đã bị đánh Nốc ao như một thứ nghiệp chướng, một thứ nợ đồng lần dầu muốn cũng không dễ mỗi lúc mà dứt ra được. Điền nghĩ và lắc đầu cười thầm.

Câu chuyện của họ thường diễn ra như thế này.

- Có gì mới không? – Chủ nhà hỏi.

- Thiếu cha gì – Khách lôi trong túi ra một chai rượu một bịch đồ nhậu.

- Tao nghe nhiều người khen thằng cha này!

- Nhiều người là ai? Thợ cạo mủ à? Công nhân à? Ôi dà, cái số đông lam lũ ấy sao gọi là nhiều được. Chỉ cần thêm một miếng thịt, một đồng cắc là họ bán rẻ linh hồn hết. Quần chúng là thế. Nhân dân muôn năm! Một đối tượng tuyệt vời để các nhà lãnh đạo costher yên tâm.

- Họ nói nó biết quản lý, biết cách làm ăn, biết vì niêu cơm manh áo của mọi người.

- Và biết mua thù chuốc oán nữa chứ. Nếu được làm một cái trưng cầu dân ý trong đội ngũ cán bộ, tức là đội ngũ những người có trí thức, có hiểu biết nhất thì hắn chỉ là con số không.

- Mày có thiên kiến quá không đấy?

- Ngược lại. Đã cắt giảm đi nửa phần những lời người ta nhận định về hắn. Rất khôn

ngoan cơ hội nhưng lại làm ra vẻ trung thực, rất tham lam thu vén nhưng lại làm ra vẻ liêm khiết. Việc 50 héc ta đất hắn tự ý cấp cho gia đình, dòng họ nhà hắn nhưng lại núp dưới chiêu bài làm chính sách với những người kháng chiến cũ chả rõ mười mươi ra rồi đấy à?

- Cái này phải xem lại xem. Biết đâu thằng cha vì cái đó thật.

- Anh khờ bỏ mẹ! Ở hắn làm gì có cái gọi là thật. Nguỵ tạo, giả trá hết. Trong khi hò hét cắt giảm búa xua thì hắn lại tung tiền làm nhà tình nghĩa, xây sân vận động, cung văn hoá, dựng cả một cái hội trương to tổ chảng đến hội trường tỉnh cũng không bằng mà xung quanh việc đấu thầu và chỉ định thầu xây cất nó cũng lắm vấn đề lắm, rồi mời đủ các loại thầy thợ xuống mở lớp ngoại ngữ, chính trị, chuyên môn, văn hoá văn nghệ... toàn những thứ trời ơi đất hỡi chả ăn nhập gì đến cuộc sống của mọi người để chỉ cốt khoa trương lấy le với thiên hạ, để có cớ báo cáo lên trên rằng mình có tầm nhìn chiến lược. Tầm nhìn con mẹ gì kia chứ! Phân bón cắt, thuốc sâu cắt, xăng dầu cũng cắt, bao nhiêu cung cách làm ăn đã thành truyền thống của ông bà cũng cắt hết, vậy mà lại cứ một mực giao định mức cho các nông trường phải tăng lên, không tăng nổi thì hội nghị nào, cuộc giao ban nào cũng đem ra bêu giếu như đấu tố địa chủ, thế là phát xít chứ còn gì! Cha mẹ ơi, cứ đà này rồi đến lúc phải cắt cả vườn cây đi đem bán làm củi chứ tầm nhìn gì.

- Biết vậy sao mày không can thiệp? Mày cũng là lãnh đạo kia mà?

- Ai can thiệp nổi với hắn. Giám đốc là hắn, bí thư cũng là hắn, nói một câu là thiên hạ tái mặt, ai dám can để mà bị trù úm à.

- Lộng quyền thế kia à?

- Lộng còn khá. Lộng quyền mới chỉ dừng lại ở ê kíp, bè cánh, ghét thì hạ, thích thì đưa lên, cuộc kiểm tra phẩm chất, năng lực cán bộ vừa rồi thực chất chỉ là một cuộc thanh trừng, đằng này hắn bắt đầu giở thói gia đình trị ra mới khốn nạn. Đến bốn mươi phần trăm những đứa lên thay các chân giám đốc, trưởng phòng bị cách hồi đầu năm xét kỹ hoá ra toàn đồng hương đồng khói, anh em chú bác họ xa họ gần nhà hắn cả. Có vậy chân đế hắn mới được trám xi măng cốt thép.

- Lại thế nữa?

- Anh có vẻ vẫn cho tôi nói quá. Thế việc anh bị hất ra ngoài lề xã hội cái rụp là cái gì? Nếu anh thuộc cánh của hắn xem, còn khuya nhé! Chỗ anh là con bò béo, hất người lạ, đưa người thân vào thì mới có cái chấm mút. Anh tưởng cái chục tỷ tiết kiệm được là dồn hết vào sản xuất sao? Dồn mười thì hắn cũng được một đủ ngập răng. Mà lại được tôn vinh như đấng cứu thế, như nhà cải cách lỗi lạc.

- Thôi, tao hết nghe nổi rồi. Nhức cái sọ quá! Uống đi! Sao mày sang rượu đến mà không chịu uống gì hết trọi? Uống! Tao quý cái tình của mày còn nghĩ đến tao.

- Tình hìn này để lâu không ổn đâu. Công ty đang rơi vào trạng thái đi lên giả tạo nhưng

khả năng đi xuống là có thật, mà xuống là xuống hẳn. Chỉ tiếc những người có tâm huyết như anh lại bị gãy cánh hết.

- Thôi, nói tao làm gì. Tao hết thời rồi, hết từ lâu rồi.

- Sao anh chóng cam chịu thế. Sẽ có lúc tình hình khác đi, chẳng ai cho anh chỉ ngồi uống rượu và nhấm nháp sự thất bại mãi thế này đâu. Người như anh phải ra mà cáng đáng công việc.

Đôi mắt rượu nhìn sâu vào đôi mắt tỉnh:

- Hình như chú mày muốn nói điều gì khác?

- Không chỉ tôi mà là số đông những người tử tế không muốn khoanh tay ngồi nhìn cơ đồ Công ty sắp tan nát bởi tay một cá nhân khuynh loát.

- Nói huỵch toẹt mẹ nó ra đi!

- Chưa nói được. Phải chờ. Có thể chờ một năm, hai năm hoặc hơn. Sự nghiệp cách mạng là sự nghiệp của quần chúng. Phải chờ cho quần chúng ra khỏi cơn ngủ mê, cho cái xấu trong con người hắn được bộc lộ hết, lúc ấy ta làm vẫn chưa muộn.

- Vậy chúng mày cứ đi mà chờ. Tao chán tất cả rồi, tao nhổ và tất cả. Về đi, về với cuộc cách mạng vĩ đại của chúng mày đi, tao muốn ngủ.

Một tiếng ngáp to và dài. Đăng Điền đứng dậy, không thay đổi nét mặt:

- Anh đi nghỉ đi! Có ít tiền lễ tết, anh đưa cho chị ấy làm vốn đi chợ.

- Tao nghỉ rồi còn lễ tết cái gì nữa?

- Ai dám cắt của anh.

- Lần nào đến mày cũng cho tao tiền, tao cảm ơn nhưng khó nghĩ quá...

- Nhằm nhò gì. Tôi có tiêu thì anh cũng có tiêu, đó mới là huynh đệ. Dù sao anh cũng là bậc khai quốc công thần. Công ty không lo được thì em út sẽ lo, chuyện vặt. Tôi về nhé! Nhớ là chuyện đâu bỏ đó kẻo ra quán làm một ly vào là nhìn ai cũng thành tri âm hết lại rách việc.

- Đừng dạy khôn tao, mày!

Đoàn Thanh phẩy tay rồi xách chai rượu còn phần ba khật khưỡng đi vào nhà trong.

Đăng Điền nhìn đồng hồ. Mới 8 giờ, còn sớm chán. Một cuộc gặp gỡ khác đang chờ gã tại một điểm cách xa đây hơn chục cây số. Cuộc gặp với tay phó giám đốc xí nghiệp chế biến cũng bị huyền thức cùng đợt với Đoàn Thanh. Chỉ khác tay này còn trẻ, văn hoá tốt, được

mệnh danh là thi sĩ tỉnh lẻ, là nhạc sĩ của những rừng cây cao su, là gã đàn ông không biết thế nào là mệt mỏi trong con lộ chinh phục đàn bà. Riêng vế này hắn giống Đăng Điền, còn cái vế kia... Phải chăng lắm tài nên nhiều tật, làm kỹ thuật nhưng lại thích mộng mơ nên cái sự điều hành sản xuất cứ lồng phồng vấp váp mà dẫn đến làm ăn thua lỗ để bây giờ hắn bỗng trở thành một ông chủ quán Karaoke năm buồng, mỗi buồng có cái gì trong đó khi đèn tắt, cửa ập thì chỉ có trời mới biết.

Lân, tên hắn, lúc này đang có nhà. Trời bán sơn địa về đêm hơi lạnh nên bộ thể thao hắn mặc trong nhà nhìn rất hợp với cái vóc dáng, mặt mũi trai lơ của con người hắn. Hắn bắt tay Điền vừa phải, không thân thiết cũng không lạnh nhạt, như cái bắt tay của chủ nhà hàng với khác đến ăn chơi. Cuộc đối thoại giữa hai con người có nhiều nét tương đồng này cũng ngắn gọn, không rườm rà.

- Vẫn làm ăn đều đều đấy chứ? – Khách hỏi.

- Vẫn. Ơn trời các đồng chí chính quyền sở tại gần đây cũng có đồng ra đồng vào nên bản hàng không thiếu khách.

- Còn làm thơ?

- Làm chứ. Tháng sau tôi ra tập, sẽ tặng huynh.

- Còn nhạc?

- Tốt! Đài phát thanh tỉnh vừa phát một ca khúc mới viết, nghe nói cũng được. Để em hát thử cho bác nghe.

- Thôi khỏi, mình nghe trên sóng rồi, có thần thái lắm, không đến nỗi trống rỗng, đặc sệt kĩ thuật như mấy cha nhạc sĩ ở trung ương.

- Bác quá khen. Không khéo tôi với bác lại thành một cặp Bá Nha và Tử Kỳ mất thôi. Làm chai Hennysi nhé!

Điền nhìn xuống chân bàn. Thằng đều! Nó thừa biết mình chưa nghe nhưng cứ giả bộ như đã có nghe để bắt mình phải phỉnh đây.

- Chúc mừng tự do! Chúc mừng sự thành đạt – Điền nâng ly rượu.

- Chúc cho sự thăng tiến! – Lân cũng nâng ly.

- Đểu! Nó lại đểu nữa rồi. Thăng tiến! Khi về nghỉ, nó chả đã xổ thẳng vào mặt mình là thời buổi này, chỉ có đứa chịu ôm chân mới có thể thăng tiến. Điền cười nhún:

- Giá mình được đổi cho ông. Một toà nhà xinh xắn, một khoảnh rừng cả trăm héc ta, lúc làm ông chủ nhà hàng, lúc lại làm ông chủ đồn điền tiền vào không hết, gái đẹp bấu xung quanh, quá bằng Hoàng đế, thế là nhất. Còn ba cái chức mọn bọn tội, bóng câu qua cửa, nay còn mai mất, như con đĩ đứng đường.

- Vậy tại sao ông bác lại rủ rê tôi về làm phó ban tuyên truyền? Về để ngày ngày dán hồ, cắt khẩu hiệu, viết ba cái diễn văn kêu ông ổng cho các ông sao?

- Ừ, thì cũng là muốn ấm áp có anh có em vì xét đến cùng, cả Công ty này, kiếm được một người tài hoa, có chữ, khẳng khái, tâm đầu ý hợp như cậu đâu có ai.

Không hiểu để bày tỏ sự cảm động hay muốn biểu thị phong dáng thời thượng của một ông chủ, Lân bật ngón tay kêu cái rốp:

- Vừa có món mới, nữ sinh thi trượt đại học, chưa đến mười bảy, cao ngoài thước sau, tất cả tròn căng, loại chưa chuyên nghiệp, ông bác có tính nếm mùi chút? Cán bộ như bác còn nghèo, tôi đãi, đãi trọn gói.

Đều! Vẫn đều! Nó muốn tỷ mình đây. Hồi đương chức, nó thừa hiểu ráo trọi cán bộ các phòng ban chứ chưa nói đến chánh phó giám đốc đều có cuộc sống vương giả, màu mè vào ùng ục như thế nào. Nhưng không sao. Chú em cứ đểu đi, cứ xỏ xiên đi, tôi đến đây vì đại sự chứ đâu phải vì tiểu tiết mà chú em nghĩ có thể chơi được tôi. Uống cạn ly rượu, cạn luôn cả cái thèm vừa bùng lên qua những cụm từ tròn căng, không chuyên nghiệp, gió nội hương đồng... mà gã chủ chứa trá hình vừa tung ra, Đăng Điền lắc đầu, cười:

- Mình dạo này hỏng rồi. Tháng trước có mấy thằng bạn ở Thành phố cũng có rủ đi Vũng Tàu nhưng đành ôm bộ lòng về không. Chán nhỉ? Khi thằng đàn ông hết ham ba cái thứ đó thì sống cũng như chết. Mình coi như chết rồi.

- Coi như chết hay tạm ẩn mình để lo việc lớn? Xin lỗi nếu thằng em nói có gì không lọt tai.

Từ các căn buồng trên gác bất thần vọng xuống một tiếng cười con gái nghe nhớt nhầy như được tráng mỡ, một giọng hát đàn ông khê nồng như bị thắt cổ và một cô gái bỗng ào xuống, áo quần te tua như vừa thoát ra khỏi một vụ cưỡng dâm... Những cảnh sắc cuồng nộ đã đã kịp ghìm cơn nóng tưởng như đã đến lúc không cần phải ghìm nữa trong cái đầu bắt đầu bốc hoả của Đăng Điền. Và cũng là lúc Lân thay đổi thái độ, không cười cợt nữa:

- Anh Điền! Tôi biết anh có việc gì nên mới tới đây. Có thể tôi chưa đoán ra việc gì nhưng cũng mang máng hiểu đó là những việc đại sự có liên quan đến Công ty?

- Và cậu hiểu gì về Công ty và hiểu về cái con người đang đứng đâu Công ty như thế nào?

- Ông ta đang muốn dựng mình lên thành một ngọn cờ của sự đổi mới.

- Vấn để là ở chỗ đó. Nhưng thôi, mình về. Chuyện dài lắm, động đến là nhức đầu. Lần sau gặp, có thể mình sẽ nói rõ tất cả, nói chuyện chơi.

- Tôi sẽ lên chỗ anh.

- Không nên!

- Tôi hiểu.

- Nhanh quá, mới ngày nào đã sắp sửa kỷ niệm hai chục năm ngày thành lập rồi. Cậu phải đến chứ?

- Còn phụ thuộc vào buổi gặp lần sau với anh.

Một cái vỗ vai bỗ bã:

- Lân! Cậu tinh quái lắm!

Một cái cười buông tuồng:

- Ông anh cũng chẳng vừa. Chúng ta hiểu nhau quá mà. Nói thế nay cho nhanh nhé: Đối thủ của anh cũng là đối thủ của tôi. Ông anh tưởng ngày ngày ngồi trên đống tiền, đống gái thế này mà quên được cái nhục bị tống cổ như một thằng hủi khỏi biên chế à? Đời một thằng đàn ông đâu chỉ có vậy, nó còn danh dự nữa chứ, ít nhất là danh dự của một thằng đã có thời làm lính. Ông anh cầm chai rượu này về uống chơi!

24

ĐÊM. TIẾNG KÈN CLA QUEN THUỘC CỦA ANH ĐÊM NAY không vang lên ở phòng mà vang nơi đỉnh đồi bạch đàn, một quả đồi vắng nằm phía sau trụ sở không đầy cây số. Từ ngày về Công ty không hiểu sao anh lại rất thích lên ngồi một mình ở khu đồi gần như bỏ hoang này. Bạch đàn đang sức lớn. Tiếng lá xào xạc ở đâu cũng gợi buồn, tiếng bạch đàn xào xạc càng man mác đẩy đưa con người ta vào những điều xa xăm trong cõi sống. Thiên nhiên bất biến, thiên nhiên lành hiền, thiên nhiên muôn đời hoang mạc, thiên nhiên đối lập làm sao với những khổ đau, dằn vặt, trớ trêu của kiếp người. Ra với thiên nhiên đầm mình trong sương gió tinh khôi để tìm lại sự bình ổn trong tâm can mỗi khi cần quyết định một điều gì hay vừa gặp phải một điều gì là thói quen không thể bỏ được của anh.

Trong thanh vắng tiếng kèn ngân lên thật mảnh mai và cô độc. Một mình nó thực hiện cả một bản hoà tấu với bóng tối và gió ngàn. Giống như gần hai năm qua, một mình anh phải trần thân chống lại với biết bao điều hủ lậu của cộng đồng đau ốm lâu ngày đã thành dị tật. Căn bệnh trầm kha ấy chưa lành, chưa biết lúc nào mới lành nhưng toàn thân anh đã cảm thấy rã rời lắm rồi. Nhưng mà vui. Cái rã rời của sự tranh đấu không giết chết con người. Chỉ có nỗi cô đơn sẽ khiến con người khó bề tồn tại.

Anh đang cô đơn. Cô đơn trước mọi biến động trái chiều của lòng người nhưng lại không hề hay biết. Cái đầu óc vốn rất mẫn cảm kia lần này đã phản lại anh. Nói đúng hơn, do quá bận rộn, quá tự tin mà anh chẳng cần đặt ra cho mình một cái rào chắn tự vệ nào hết. Mọi góc khuất chìm sâu trong con người anh đã phơi ra giữa nắng trời, xấu tốt thây kệ cho cuộc đời nhìn nhận.

Một bóng đen giẫm lên cỏ ướt đến gần. Anh ngừng thổi... Sao giống tiếng chân của em... Ngày trước, bên bìa suối, em cũng đi đến với tôi dợm nhẹ và ướt át như thế này, vậy mà bây giờ... Chao ôi, thời gian trôi nhanh quá, tưởng chừng trong đời tôi chưa hề gặp em, chưa từng có em, trừ những khi tôi đặt cây kèn lên miệng như buổi tối cao nguyên này đây.

- Có một đoàn thanh tra ở trên Bộ vừa xuống, mình đã sắp xếp cho họ chỗ ăn chỗ nghỉ.

Tiếng của phó giám đốc Vận. Với con người này, dù cục cằn hay dịu êm, anh bao giờ cũng tìm thấy một sự thoải mái, dễ chịu, một tình bạn thô ráp và chân tình.

- Lại thanh tra! Cứ thanh tra, giống mọi lần, càng thanh tra mọi sự lại càng sáng, tốt thôi. Tính từ đầu năm đến giờ, đây là đoàn thứ mấy ông có nhớ không?

- Đoàn thứ mười hay mười một gì đó.

- Đúng ra là hơi nhiều. Giá như họ bớt đi một chút thì mọi cái sẽ trở nên yên ổn hơn không. Mà thôi, việc của họ, họ làm. Việc của mình mình làm.

- Không đơn giản vậy đâu.

- Thì đã có bao giờ đơn giản.

- Lần này xem chừng thái độ họ có vẻ lạnh lắm.

- Lạnh là bản chất của thanh tra, nếu ấm còn gì là họ nữa.

- Dạo này nói chuyện với ông khó bỏ mẹ!

- Mình đùa. Làm thằng quản lý doanh nghiệp lúc này mà không biết đùa thì dễ vỡ óc ra mà chết.

- Ông Nguyên này!

- Mình vẫn nghe.

- Gần đây ông có thấy gì không ổn không?

- Có. Những cơn mưa trái mùa. Không năng động rất có thể sản lượng sẽ sụt xuống.

- Cái chết của ông là ở chỗ đó. Lúc nào trong đầu ông cũng chỉ có năng suất với sản lượng. Còn những cái trò gì xoay quanh nó, ông lại rất ít quan tâm. Nếu ông bớt chủ quan đi một chút thì dần dần ông sẽ nhận ra xung quanh ông đang có những thùng thuốc súng cháy âm ỉ chờ ngày phát nổ.

- Khiếp! Cậu nói cái gì mà như có chiến tranh, có bạo loạn đến nơi – Nói vậy nhưng đôi may anh cũng chau lại.

- Nói cách khác ông là một nhà doanh nghiệp giỏi, thậm chí rất giỏi nhưng là một nhà chính trị tồi.

- Rất tồi nữa chứ.

- Chưa đến nỗi ấy.

- Thế cậu quan niệm thế nào là chính trị?

- Ông lại định tư biện rằng chính trị chính là cuộc sống nhân sinh, là đỉnh cao cống hiến, rằng mấy năm nay ông vẫn ngồi ở ghế bí thư đảng, tồi, tại sao mọi thứ đều đi lên? Đúng nhưng quá cũ rồi. Chính trị thời hiện đại còn phải được hiểu như là một sách lược đối nhân xử thế, một sách lược tự vệ trước những đòn phản hồi của cái xấu.

- Cha chả! Đồng chí Vận phổi bò của tôi bữa nay không dưng biến thành một nhà chính khách lúc nào vậy? Đối nhân xử thế à? Theo mình là mình đã từng làm, cách đối nhân xử thế tốt nhất là theo nguyên tắc sống và cái anh làm được. Mình chúa ghét cái lối hoà cả làng kiểu bộ tộc.

- Ông Nguyên, bữa nay ông để tôi nói vì hai năm qua tôi để ông nói nhiều rồi...

- Thì tớ có cả vú lấp miệng em đâu.

- Lúc đầu, khi ông tung ra hàng loạt những giải pháp thông minh và cứng rắn, mình rất mừng và lặng lẽ bảo vệ cũng như tận mình triển khai đến cùng mọi ý tưởng của ông.

- Tớ biết và chính vì thế mà càng mạnh tay cải cách.

- Giai đoạn đầu tất cả còn u mê, cái độc đoán thậm chí cái gia trưởng cảu ông là cần thiết, không có sét thì không đánh động được rừng. Nhưng khi mọi việc đã dần dần vào nếp mà ông vẫn còn sử dụng tiếp cái độc đoán, gia trưởng đó thì chưa hẳn đã là hay.

- Thí dụ?

- Mọi cái quyết của ông để có tính hiệu quả cao, người ta trọng ông, tin ông vì lẽ đó nhưng cũng có những cái quyết quá vội, quyết mà không cần tranh thủ sự ủng hộ của mọi người, ví như công tác cán bộ, công tác kinh doanh.

- Cán bộ sao? – Giọng Vũ Nguyên không tưng tửng nữa. Lại đồng hương đồng khói, lại gia đình gia quyến cất nhắc nhau lên chứ gì?

- Cái đó là nói tầm bậy nhưng phần nào cũng từ cái sơ hở ban đầu ấy mà ra. Yêu ai thì ông yêu xẻ nhà xẻ cửa, ghét ai thì hắt nước đổ đi, vì vậy sinh ra một loại người sợ ông mà chuyên tìm cách lấy lòng, còn loại kia chán, không muốn nói gì nên ông càng xa cách.

- Còn kinh doanh? – Giọng lạnh hẳn.

- Xuất nhập khẩu là mũi nhọn, tồn đọng là tự sát, điều đó ai cũng rõ nhưng không phải vì thế mà ông, giám đốc cứ đi dính quá sâu vào công việc này, khiến cho anh em nhiều khi lao đao. Việc năm ngàn tấn cao su đang được giá tháng rồi mà ông ghim lại không cho bán đến bây giờ giá rớt lại thấp hơn là một sai lầm thật đáng tiếc. Giá như ông chịu nghe anh em...

- Khoan! Không phải nghe gì sất. Tôi ghim lại là đúng, sẽ còn ghim vì không chóng thì chầy, thế giới sẽ lấy cơn sốt cao su do những vụ xung đột lớn sắp xảy ra, khi đó giá dứt khoát có thể vọt lên gấp rưỡi, gấp đôi, chí ít cũng phải một ngàn, một ngàn hai đô la một tấn.

- Điều đó có thể xảy ra và từng xảy ra vì chẳng ai hơn ông về cái khả năng bắt nắm thị trường thiên bẩm, tôi rất phục, nhưng... ở đây tôi muốn nói đến điều khác, những điều về con người. Thật lòng nhé, ông bao sân quá, ông không tin ở ai, ông chỉ tin mình, tất nhiên tôi không nói vì cái sự ông tin tôi nhiều khi vượt quá cả cái tôi đáng có.

- Bao sân! Một thuật ngữ hay ho đấy. Rất thể thao!

- Chính vì không tin nên ông tự làm khó mình. Ông đi nhiều quá, đi xuống đội, đi khắp

mọi cửa khẩu để giao dịch bán hàng, chỗ nào ông cũng lăn xả vào. Tất cả những cái đó tạo nên con người ông, một cả tính đam mê đến gần như bệnh hoạn, ông đừng chửi tôi nói câu đó. Sự đam mệ quá thái nào cũng có khả năng dẫn đến những sơ suất khó tránh nổi. Tôi không muốn ông phạm phải điều đó.

- Vậy thì mình phải làm gì? Mình phải sáng tối ngồi chết gí ở văn phòng giữa đống sổ sách và điện thoại hôi hám như cái đứa quan liêu ấy à?

- Nên thế. Một người lo bằng kho người làm. Giai đoạn xốc vác đã tạm qua, lúc này ông có thể yên vị ở cái ghế chỉ huy sở mà bao quát chung mọi việc. Cái bóng của ông quá to, xin lỗi nhé, rất tiếc là ông lại thích chí vì điều đó, nên trước ông mọi người thấy mình vô tích sự, đã vô tích sự thì rồi họ sẽ tiêu ma dần tính chủ động đi, thử hỏi mai mốt vì một cái gì đó không có ông, họ sẽ biết xoay sở thế nào.

- Họ không muốn mình tồn tại? Nghĩa là muốn được thoát ra khỏi mình? Cậu cứ nói thẳng ra đi!

- Bây giờ thì chưa nhưng nếu có kẻ xấu tác động, có một thế lực nào đó khai thác thì ai đảm bảo nó không xảy ra.

- Và đêm nay cậu tìm đến đây với tôi chủ yếu vì việc đó, việc có một thế lực chống tôi đang hình thành chứ không chỉ thông báo về đoàn thanh tra?

- Đoàn thanh tra là một dấu hiệu minh chứng cho việc kia. Hình như họ có nhận được một số đơn kiện cáo ở dạng nặc danh...

- Nặc danh ư? Hữu danh còn vô nghĩa nữa là nặc danh. Không chấp. Cậu và cậu Điền cứ chủ động làm việc với họ. Kiện cáo! Không kiện cáo mới lạ chứ kiện cáo là bình thường. Còn kiện cáo là còn chấp nhận anh đang hành động, không làm gì cả thì kiếm đâu ra kiện với cáo. Mai mình đi vắng. Mình bận. Cuộc sống của hơn chục ngàn con người đối với mình cần hơn.

- Có nên không?

- Trời đất! – Cười to – Cái dũng khí thường ngày của Vận phỏi bò biến đâu cả rồi mà bây giờ động vào cái gì cũng đắn đo suy xét như con gái sắp về nhà chồng vậy?

- Tôi lo cho ông.

- Cám ơn!

Vũ Nguyên nhặt cây kèn đưa lên miệng. Một giai điệu chả ra hành khúc cũng chả ra trữ tình ré lên... Vận chờ cho tiếng kèn lắng xuống:

- Hà Thương hỏi thăm ông.

Tiếng kèn dứt đột ngột như bị giật ra khỏi miệng. Đối với con người này, Vũ Nguyên

chưa khi nào nghĩ đến chuyện phải che giấu tình cảm thật:

- Cậu gặp khi nào?

- Hồi tháng giêng, trong một hội nghị bàn về sức cạnh tranh toàn ngành.

- Tháng giêng... Tức là gần cả năm nay! Vậy tại sao bây giờ cậu mới nói?

- Cô ấy dặn.

- Khoẻ không?

- Yếu.

- Cuộc sống thế nào?

- Tôi không hỏi và cô ấy cũng có ý lảng tránh.

- Thế... thế chỉ hỏi thăm không thôi à?

- Tất nhiên còn có chuyện khác. Cô ấy đã biết ông về đây, biết cả những việc ông làm, biết rất kỹ cứ như cô ấy đang còn ở Công ty. Nói chung cô ấy không có ý kiến gì, chỉ dặn, đó là những giải pháp quá táo bạo đòi hỏi một sự nhẫn nại và nén chịu ghê gớm lắm vì nó động chạm đến những phần nhạy cảm nhất của con người mà, tính khí ông ai chả biết, lúc rất sắc sảo, lúc lại rất ngây thơ dễ bị phỉnh lừa, dễ hay nổi nóng. Cô ấy muốn tôi gián tiếp nói lại với ong nhưng tôi không nói vì lúc đó công việc đang đà trớn và ông đang là một chiếc đầu tầu dũng mãnh, biết đâu đàn bà cạn nghĩ lại làm rối chuyện...

- Nhưng rồi giờ đây, cậu thấy ôc ấy đúng và quyết định nói với tôi, đúng không? Thật quý hoá quá!

Vận bỗng đưa tay túm ngang ngực áo bạn, ghì sát mặt:

- Vũ Nguyên! Trong công việc mày là cấp trên của tao, so với mày chả là cái gì, tao thường thầm tự hào được là bạn của mày nhưng không phải vì thế mà mày có thể buông lời giễu cợt đến những cái gì thiêng liêng nhất mà cả tao lẫn mày đều coi trọng. Hà Thương thực sự lo cho mày. Cô ấy vẫn yêu mày. Chỉ có cô ấy mới có kiểu lo như thế và yêu khổ sở, yêu mà chấp nhận hy sinh như thế.

- Mày nghĩ tao không khổ sở à? – giọng nghen đắng – Mày nghĩ đang không giữa đêm tối tao lại rồ dại mang kèn ra đây thổi à? Hoạ có là thằng điên! Nhưng mà thôi, dẹp qua bên! Tao quên rồi! Quên hết rồi! Cô ta bây giơ không còn là gì với tao nữa. Rút cuộc, cô ta vẫn cần có một cuộc sống yên lành, cần có một thằng chồng phục dịch ở bên như bất kỳ một người đàn bà thường tình nào khác.

- Mày chưa quên! Mày đừng dối lòng! Tại sao không nhân dịp này đi tìm thăm cô ấy một tý đi! Dẫu không còn gì nhưng vẫn là tình nghĩa ngày xưa.

Vũ Nguyên rùng mình. Vận đã chạm đúng đến cái phần mềm nhất trong con người anh. Suốt hai năm nay, làm ra bộ thản nhiên bất cần vậy nhưng không một ngày đẹp trời nào là anh lại không cồn cào có ý định đi tìm cô, đi bí mật, đi bằng xe máy, bằng xe đò, đi theo đúng kiểu lãng du của người tình đi tìm người tình nhưng rồi lại thôi. Chỉ cần thoáng nghĩ đến cái dáng cô ngồi nhỏ con, e ấp đằng sau tấm lưng to bè của hắn ngày nào là lại có cả một thùng nước lạnh ở đâu dội xuống đỉnh đầu.

Anh ghì đầu bạn vào ngực mình:

- Vì mày, vì cô ấy, vì tất cả, tao sẽ nghĩ lại nghiêm túc hết thảy những điều mày vừa nói. Có thể mày đúng cũng có thể tao chưa sai, chỉ có điều trước tao làm thế nào, tao sống thế nào thì sau cũng vậy. Tao có thể yếu đuối, có thể nóng lạnh vẩn vơ trong cuộc đời nhưng với công việc tao sẽ đi đến cùng mọi ý tưởng.

Khuya. Sương đêm bắt đầu thấm lạnh. Ngọn bạch đàn trên cao dường như cũng đang thiu thiu ngủ. Đáng lẽ đã đến lúc họ phải trở về nếu như Vận không hỏi thêm một câu:

- Ông nghĩ về tay Điền thế nào?

- Câu trả lời trước.

- Hơi khó hiểu. Thông minh, năng động, biết điều, việc gì thuộc chức trách đều hoàn tất đến mức không còn chê vào đâu được nhưng... sao vẫn có cái gì giả giả, không thật.

- Cá tính.

- Mong rằng chỉ là cái tính. Trước mọi thành công của Công ty, hắn tỏ ra vui mừng nhưng vẫn là cái vui mừng không giống người khác. Trước mọi thất bại hắn tỏ ra buồn bực nhưng vẫn là cái buồn bực không giống ai, cứ ương ương dở dở. Tôi có cảm giác cái vui và cái buồn ở hắn đang tráo chỗ cho nhau.

- Trời đất! Nhiều khi tinh nhạy quá cũng có thể nhìn gà hoá cuốc đấy cậu ạ. Thằng Điền có không ít nhược điểm, mình biết, cũng như mình và cậu cũng đang đầy rẫy khuyết tật nhưng thời gian vừa rồi nếu không có nó, nhiều khi mình thấy rối. Làm quản lý lúc này, được một chính uỷ lo giữ gôn như cậu, lại được một tham mưu trưởng xốc xáo vòng ngoài như nó, coi như mình khoẻ.

- Phải thừa nhận hắn có những mặt mạnh mà không phải thằng cha phó giám đốc nào cũng có. Nhưng gần đây tôi nghe nói hắn thường xuất hiện trong những buổi gặp gỡ bí mật với những phần tử có vấn đề, trong đó có không ít những người ngày trước bị đẩy ra khỏi chức vị.

- Chắc bạn bè cũ, nhớ, thỉnh thoảng gặp nhau vả lại chức trách của nó là kĩ thuật thì buộc nó phải cơ động nhiều, tiếp xúc nhiều, tính nó lại ham vui, hay rượu, cứ có rượu là có mặt nó thôi.

- Và gần đây quan hệ của nó với lão Ba Vinh có chiều gần gụi lắm. Con người nhiều định kiến này đối với ông thế nào, chắc ông không lạ.

- Thì vẫn là cái chuyện tình cũ nghĩa xưa thôi. Cậu này có cái dở là hay để bụng, hay hàm ơn, nhớ lâu những người chỉ một lần nâng đỡ, cưu mang mình. Chắc không có gì đâu. Mình tin nó. Thôi, về đi!... Chà chà, đêm trung du đẹp đến huyền ảo thế này mà hai thằng đàn ông cứ chúi đầu vào những chuyện mần ăn được mất thì phí quá! Vận, cậu nán lại chút nữa, ngồi thật yên, nhắm mắt lại, thở đều, mình muốn cho cậu nghe một khúc nhạc hồ thiên nga mà ngày trước mình chỉ thổi riêng cho cô ấy...

Tiếng kèn tan vào gió, nghe tựa gió mà lại không phải là gió. Như có tiếng ai thì thầm mà lại muốn cho tất cả nhân loại này nghe thấy...

*

**

Giám đốc Vũ Nguyên quyết định vắng nhà vài ngày khi có những giọt mưa đầu tiên rơi xuống. Một mùa mưa nữa lại đến. Mùa mưa là mùa mát mẻ, mùa của những dòng mủ căng tròn đòi được ứa chảy ra khỏi thân cây. Máu cao su khác máu người. Máu người lạnh thì đông, máu cao su lại tuôn tong tả. Tính nết cao su giống tính nết đàn bà. Chăm bẵm nó, yêu chiều nó và gần gũi vừa phải với nó, nó sẽ thuỷ chung dâng hiến đến tận cùng sức lực. Ngược lại, dửng dưng với nó, thô bạo với nó, phản bội nó, sự trả thù của nó sẽ hết sức dai dẳng và tàn độc. Sự trả thù của nàng cao su đã tạm qua. Tình yêu và nỗi biết ơn con người đã bắt đầu trở lại trong những đường nét tròn căng, thẳng thớm và duyên dáng. Hơn hai chục ngàn héc ta cao su nằm dài trên địa bàn toàn tỉnh là hai chục ngàn rừng cây được trồng tỉa, được chăm sóc theo một quy trình hiện đại. Cây trồng dặm, dấu vết của một thời non yếu, đang được thanh toán đến những lô đất cuối cùng. Hai phần ba lượng cây đang khai thác, một phần ba trồng mới đang phổng phao sức vóc từng ngày. Chỉ độ vài năm nữa thôi, nếu ông giời đừng gây bất trắc, cả cánh rừng su bạt ngàn sẽ rùng rùng cho mủ thì rồi không hiểu sản lượng sẽ tăng lên biết giường nào.

Ngồi trên chiếc xe máy một trăm phân khối Vận cho mượn, anh cứ để mặc cho dòng suy tưởng chảy mơn man khắp da thịt mình. Mát quá! Đẹp quá! Xanh quá! Xanh đến rợn người. Đất đỏ, trời xanh, cao su xanh, suy nghĩ xanh. Chao! Bao gian nan cực nhọc vừa qua chỉ cần có một giây bay giữa thế giới xanh thế này là đủ để đắp bồi lại tất cả. Cái cậu Vận tuy có hơi cực đoan, phủ miệng một tí nhưng nó nói cũng phải, cũng chẳng nên bao sân quá, thỉnh thoảng cũng nên bứt khỏi công việc vài ngày để nhìn lại mình. Công việc! Chỉ tiêu quỹ này cho các nông trường vừa giao xong, kế hoạch kinh doanh thông qua cũng tạm ổn, đợt học chính trị, học ngoại ngữ cũng vừa sơ kết, đoàn thanh tra không kết luận được gì, vớ vẩn, vẫn thế, mất thì giờ, lại ba cái kiện cáo về giao quá định mức sẽ khiến cho các nông trường vừa rơi vào thế bị động mà làm bừa làm ẩu, về cắt giảm vật tư ảnh hưởng đến sản xuất, về cả chuyện những cuộc đấu thầu, chỉ định thầu xung quanh việc xây cái hội trường... họ chưa kết luận nhưng họ có vẻ muốn găm lại. Thì găm. Tất cả việc mình làm đều vì cái chung, chả ngại. Cái đáng ngại nhất là điều mình đang vì nó mà đi hai trăm cây

số để đến kia cơ.

Hăm trăm cây số, chuyện vặt! Hai ngàn cây, cũng chuyện vặt! Để đến được với em, để được gặp lại em, cái phần nửa bên kia của đời tôi, dù chỉ một giây một phút, tôi sẵn sàng đi vòng quanh cả cái hành trình đầy bất trắc này. Chỉ sợ lúc đó em lại... Cô ấy vẫn yêu ông... Chính cô ấy dặn tôi là không được nói lại với ông... Hơn ba năm giời, dầu quá đỗi khổ sở, anh đã khoá chặt chân mình lại bằng lòng tự tôn bị tổn thương, vậy mà chỉ cần một câu nói vu vơ không có căn cứ của cái thằng phổi bò trời gầm ấy đã khiến được anh nhảy vùng ra khỏi ổ như cái đứa dại gái mãn tính, ừ thì dại. Dại vì em chứ dại vì ai mà sợ nhục. Đã có thời yêu nhau đến lặn vào nhau, nhục hay vinh đâu còn có nghĩa gì nữa. Vả lại, dẫu không còn tình vẫn còn bạn, bạn hay tình cũng đâu dễ mỗi lúc mà ráo hoảnh làm ngơ. Và còn cả điều này nữa, có thể hôm nay tôi sẽ chưa đi hoặc không đi tìm em nếu như cái lần về thăm nhà nhằm mục đích thăm dò, hàn gắn bẽ bàng ấy, mẹ thằng Long không tỏ thái độ quyết liệt xua đuổi tôi. Tức là tôi cũng chả hay ho, tốt đẹp gì khi đến với em lúc này cũng chỉ như một cách để giải toả sự cùng quẫn hết đường lùi trong mối kết dính gia đình phải không...

Chắc mẩm em đã có con, không hiểu một đứa hay hai đứa, thì cứ dừng xe ở bãi chợ ven đường mua cả hai suất quà cho chắc ăn. Mua thêm cả chai Napoleong để uống với Tuấn, chồng em hay người đàn ông của em gì đó, không quan trọng. Uống theo kiểu như hai người đàn ông như đã từng uống một đêm rừng cháy năm xưa, thực ra cậu ấy đâu có chơi ác với anh, do em đấy chứ và xét đến cùng em cũng đâu có phải là người phản bội. Không thể gắn bó suốt đời với một kẻ đã có gia đình và kẻ đó cứ mãi lần khân không dứt khoát thì sao gọi là phản bội. Và như vậy, đêm nay ca ba sẽ ngồi với nhau như ba người bạn, cấn cợn nuốt vào trong, tình bằng hữu nhè ra ngoài đi hết chai rượu rồi chia tay. Vậy là xong, chẳng còn hệ luỵ. Nhẫn quẹn ám ảnh. Cách tốt nhất để chấm dứt một ám ảnh tình yêu là chứng kiến mình yêu ngồi giữa mâm cơm gia đình. Hình như có lần chính em đã nói như thế để hôm nay tôi lầm lũi vượt trăm cây số sống trâu sống bò đến đây chỉ làm động tác thực thi.

Tối mịt anh mới đến được cái nơi cần đến. Một cánh rừng cao su nằm đắm chìm trong bóng tối cao nguyên hoang dại. Tay giám đốc công ty này anh có quen sơ trong những hội nghị thường niên của toàn ngành nên không muốn lộ mặt. Và anh cũng không có ý muốn qua con người này dò thăm về em, một nữ giám đốc nông trường hiếm hoi chẳng phải công ty nào cũng có. Vì vậy, trong bóng tối mông nung giữa xứ lạ, anh hoàn toàn không biết nhà em ở đâu, em có nhà hay đang ở văn phòng? Vào quán vào tiệm hỏi thì bất tiện. Những nơi ba vạ này sẽ xé câu chuyện đang đêm có một gã đàn ông trông thất thểu đến tìm bà giám đốc to ra gấp chục lần, không có lợi gì cho em. Cuối cùng anh đành ghé vào một mái lá nằm sâu trong một lô cao su đang le lói ánh đèn dầu và anh chắc mẩm rằng đó là nhà của một công nhân cạo mủ, bởi chỉ có cạo mủ thì nhà cửa mới còn sập sệ, tạm bợ đến như thế này.

Chủ nhân có nhà. Hai vợ chồng trẻ và bốn đứa con nít nhít anh chồng đang ngồi lừ lừ bên trai rượu, cô vợ vừa thu dọn bát đĩa vừa quát con nhặng xị, chao ôi, tiếng quát con của người mẹ tần tảo sao nơi nào cũng giống nhau, chua khét và rền rĩ như quát thét vào chính kiếp sống vất vả của mình. Kiếp sống ngàn đời của một phu cao su. *Âm thầm cạo, âm thầm*

sống, âm thầm sinh con và đứa con sinh ra lại âm thầm làm tiếp công việc của cha mẹ, năm này qua năm khác, đời này nối tiếp đời kia nếu như không có một hơi thở mới thổi vào. Cái suy nghĩ tưởng như nhàm chán, cũ mèm đó lại nhen lên trong anh.

Anh chia một nửa số quà cho bốn đứa nhỏ, uống với người chồng có nước da mặn mòi như nước da người thượng một ly làm quen, hỏi theo cách hỏi ba cùng dân vận cái thời còn là lính phải đóng quân trong dân:

- Tháng này thu nhập của cô chú có khá không?

- Khá gì! – Anh chồng lè nhè. – Không tới năm trăm.

- Sao bảo bà giám đốc ở đây điều hành mọi việc giỏi lắm kia mà?

- Giỏi thì có giỏi nhưng bệnh đau miết, mấy thằng cha ở dưới thừa cơ mặc sức lộng hành, trống đánh xuôi kèn thổi ngược, buồn lắm chú ơi!

- Bà ấy bệnh đau thế nào?

- Sao biết được, cả nông trường ngàn mấy con người, có khi cả năm chẳng dòm thấy mặt bà, chỉ nghe nói thôi.

- Thế... Còn chồng con bà ấy độ này ra sao?

Khó khăn lắm anh mới bục ra câu đó lập tức bị cái nhìn rất sắc của vợ chém ngang mặt.

- Chú là thế nào với bả mà đang đêm vô đây hỏi chuyện chồng con người ta?

Chết mẹ rồi! Đã kín đến thế mà vẫn bị lật mặt. Cái giống đàn bà có thể ngu ngơ về mọi chuyện nhưng đã động đến chuyện này là tỉnh như cáo. Anh cười:

- Tôi là bạn làm ăn với chồng bà ta. Cũng lâu rồi không gặp.

- Chồng nào? Vẫn cái nhìn xeo xéo.

- Anh chồng to cao hay đi chiếc xe phân khối lớn ấy.

- Thế ra chú là bạn làm ăn với cái nhà ông ấy đấy à? Hèn chi mà dòm chú cũng có vẻ là dân buôn bán lớn lắm. Chú về đây chắc để mua số cây cao su đêm trước bị bão nó đánh đó?

- Hả... Ừ, đánh đổ.

- Mẹ nó! – Anh chồng dằn mạnh cái ly xuống chiếu – Đúng là chó cắn áo rách. Đổ mẹ gì. Họ đổ tại bão để kiếm cớ thu tiền. Đổ gì mà đổ những cả chục héc ta lận. Có đổ vào túi!

Chồng tiếc bắc, vợ tiếng nam, đám trẻ tiếng lơ lớ... nghe một lát đã cảm thấy ong ong trong đầu hết chịu nổi định đứng dậy cáo từ...

- Vậy chú có muốn đến thăm ổng không?

Rõ ràng là món quà không đáng gì cho trẻ nhỏ và vẻ mặt có lẽ là trông nhầu nát lắm của khách đã phát huy tác dụng phụ, cô vợ vạch một bên đầu vú vẫn còn căng mọng cho con bú hỏi với vẻ ái ngại.

- Cũng muốn đến thăm chút...

- Cháu sẽ cho thằng lớn nó dẫn đi, cũng gần thôi. Ông này nghe nói giàu dữ lắm! Có nhà ở Sài Gòn, nhà ở Playku, có cả nhà ở đây nữa.

- Chắc là họ ở chung trong căn nhà đó? – Anh hỏi một câu vô nghĩa.

- Ai mà biết! – Giọng người chồng. Thỉnh thoảng ông ta mới về. Về để đưa bà ấy đi đận thì thành phố, đận thì Hà Nội, đận lại sang cả Trung Quốc nữa để chữa cái bệnh chi đó. Chắc là bệnh vô sinh. Đẻu nhỉ! - Cười khớ một tiếng như bát vỡ - Người muốn chả có được, người không muốn lại đẻ ình ịch. Giá như đổi được chỗ thì...

- Vô duyên! – Chị vợ mắng anh chồng một tiếng cũng chua ngoét như mắng con – Thôi, uống vậy thôi, lên giường ngủ đi, mai còn ra lô sớm

- Đấy, lại lên giường! Mới chập tối đã lên giường làm sao mà không lắm con, làm sao mà không... ình ịch được.

Lại tiếng bát vỡ bắn ra từ trong mồm, lại tiếng cấm cáu chua ngoét nhưng nghe thật ấm bụng. Họ đang hạnh phúc. Họ chấp nhận hoàn cảnh của họ, và thế là cuộc đời. Chỉ có tôi và em, và những lộng hành, bon chen, đố kị, xung đột, xấu tốt dai dẳng bủa vây chung quanh là chắc không thể nào chấp nhận được nhưng buộc phải chấp nhận. Đó cũng là luật đời. Phải chăng vì thế mà giờ đây tôi đang đi theo cậu bé mười một tuổi, mặc quần đùi, cởi trần băng vào bóng tối để đến với em.

*

**

Thằng bé chỉ tay về phía một căn nhà ngói hai gian khá rộng đang chạy máy phát điện hiện ra như một ảo ảnh:

- Nhà cô ấy kia kìa! Cháu gọi nhé! Cô...

- Ấy không – Anh vội bụm lấy cái miệng đang chực ngoác ra cật lực của nó – Cháu về đi để bác tự vào. Cảm ơn cháu nhiều lắm! Cho cháu mua sách vở đi học này. Anh nhét vào tay nó tờ bạc năm mươi ngàn. Nó trợn tròn mắt, ngần ngừ một lát rồi cầm lấy, chạy ù đi, thỉnh thoảng lại ngó lại xem ông khách có đòi lại không.

Giấu chiếc xe vào một chỗ khuất ven đường lô, anh nhẹ chân đi vào ngõ với một cảm

giác lo lắng, hồi hộp đã lâu lắm mới lại có. Bốn năm, mới chỉ là bốn năm xa em, không gặp em mà đã tưởng rằng đã lâu lắm rồi. Em đang bệnh đau, không hiểu lúc này đây mặt mũi hình hài em sẽ ra sao. Đã gầy yếu chắc em càng gầy yếu lắm. Đâu có sao. Đã có lần ở bên nhau, em có nhớ câu anh nói: "Chúng mình yêu nhau lâu quá rồi, như là có từ tiền kiếp rồi, sau này dù em có ra làm sao, thậm chí có biến cải thành đàn ông, anh vẫn yêu..." Anh còn lấy tay bịp miệng anh: "Đàn ông các anh bao giờ cũng thế, nói đổ đình đổ chùa nhưng đụng chuyện một chút là tơi ra như cục bột mì nhúng nước", cục bột mì ấy lúc này đang ở cách em chưa đầy hơi thở đấy và nó chưa hề tơi ra chút nào, vẫn vẹn nguyên, quánh vón, chỉ có em mới đụng chuyện là đã nản chí thôi.

Không muốn gõ cửa, chưa thể gõ cửa, như một gã trộm chuyên nghiệp, anh nhón chân theo kiểu trinh sát nhón chân vào đồn giặc đi vòng ra sau nhà, tiến gần đến khung cửa sổ có khe sáng hắt ra, nhìn vào... không nhìn thấy gì hết. Chỉ có mùi thuốc bắc bay ra ngào ngạt. Họ đi đâu nhỉ? Hay là vào phòng trong nằm nghỉ rồi, áo mỏng quần mỏng, đầu gối tay ấp... Nhưng sao còn sáng đèn? Căng mắt nhìn sâu chút nữa. Vẫn trống lạnh. Đúng lúc toàn thân anh khẽ giật nẩy bởi một tiếng ho con gái rất đỗi quen thuộc vọng ra và dáng hình em từ giữa khoảng tối nhờ nhờ của khoang bếp đi dần lên. Ngực anh thít chặt, mặt nóng bừng, em đấy ư? Không, không thay đổi gì cả, vẫn thế, còn hơn thế, vẫn mái tóc buông xoã, vẫn dáng người mảnh dẻ, vẫn cái cổ thật cao và vẫn khuôn mặt thanh thoát, trắng xanh, không gợi một chút phấn son, không gầy đi, không già đi, chỉ có đôi mắt hình như có sâu hơn, trầm hơn đôi chút.

Hà Thương ho nhẹ tiếng nữa, đi ra bàn, ngồi xuống, rút tệp giấy trên kệ ra, đeo kính vào rồi cúi xuống chăm chú. Chiếc kính... Chiếc kính gọng nâu... Anh nổi gai người. Vẫn là chiếc kính dạo nào hai đứa đi cả ngày giữa phố đông để chọn mua cho được. "Khi nào em chết thì cái kính này mới mất". Em bảo vậy. Thương ơi, anh đây! Đứng ngoài cửa sổ anh cồn cào muốn kêu lên một tiếng như thế rồi ào vào, không làm gì cả, không nói gì hết, chỉ nhìn, nhìn như nuốt, nhìn một lần cho mãi mãi, rồi thôi. Tôi biết em kiêu hãnh, em cũng hiểu tôi bất cần, cuộc tao ngộ trong đêm thế này chưa chắc đã làm em xúc động mà có khi còn khiến em phật lòng. Lại còn cái người đàn ông kia nữa... Anh đảo mắt quanh phòng... ừ nhỉ, không thấy chiếc phân khối lớn của hắn đâu cả nhỉ? Hắn đi vắng, lại đi vắng hay là hay là giữa hai người vẫn chỉ là... Không! Anh lắc đầu thật mạnh. Không thể có cảnh huống ly kỳ, mùi mẫn như tiểu thuyết Quỳnh Dao vậy được. Đây là Việt Nam, đây là xứ sở cao su đang vào thời thị trường chụp giật, làm gì có.

Anh vẫn đứng, cô vẫn ngồi. Thời gian không chịu trôi. Bỗng anh thèm được đứng mãi như thế này, đứng thật lâu, đứng suốt đời, không còn thời gian, không còn không gian, không cao su, không lỗ lãi, không Công ty, không đảng uỷ không nông trường, không cạnh tranh, không thanh tra không lừa nhau từng miếng, không làm bộ giả nói giả cười, không hết. Chỉ có tôi và em...

Lại tiếng họ. Tiếng ho con gái trong đêm cao nguyên nghe nẫu ruột nẫu gan. Có vẻ mệt, em bẻ ngón tay, đúng dậy ra tủ sờ tay vào núm băng Cassete, một thói quen vừa làm vừa nghe nhạc vốn có của em. Một bài tình ca... Rồi lại một bản dân ca khe khẽ vang lên... Và

sau đó, thật bất ngờ, anh rùng mình không tin ở tai mình nữa, chẳng hiểu có phải do chính dáng hìn em tạo nên hay do một âm thanh ký ức nào đó vọng về mà cả gian phòng bỗng đấy ắp giai điệu Cái chết của con Thiên nga quen thuộc. Anh ghì trán đến đau nhức vào thành cửa. Không, chính là nó chứ không phải là ảo. Con thiên nga gãy cánh... Con thiên nga mỏng manh... Cái đẹp tội tình... Cái đẹp không bao giờ biết mình đang là miếng mồi ngon của cái ác... Con thiên nga nằm xuống nhưng con thiên nga sẽ bất tử trong màu trắng tinh khôi... thì ra em vẫn giữ được bản nhạc của chúng mình. Có nghĩa là em vẫn chưa...

Không thể nghe thêm, không thể nghĩ thêm được gì nữa, anh quyết định đẩy cửa bước vào, bước vào giữa nét nhạc ấy để em phải bộc lộ em chính là em. Chỉ cần thế thôi để lưu giữ được chút hành trang về tình yêu, về sự chung thuỷ của đàn bà chứ tôi không đòi hỏi gì hết, kể cả một nụ hôn rất nhẹ vào môi mà tôi đang khát thèm đến cạn khô lồng ngực. Đúng lúc hai bàn chân tê cứng của anh bắt đầu dịch chuyển thì ngoài mặt lộ bỗng ục lên một tiếng nổ rất to như có pháo phòng không hạ nòng bắn thẳng ở đâu đây. Tiếp liền là một ánh đèn pha vút thẳng vào, sáng loá như chớp bom. Thằng Tuấn! Chả lẽ lại là nó, tại sao lại là nó? Chỉ nó mới có cái kiểu phóng xe trấn cướp ngân hàng như thế. Xe lao vào sân. Đúng là nó rồi. To cao dềnh dàng, mũ bảo hiểm, chân dận giày nhà binh Mỹ... Chán! Anh lùi lại về chỗ cũ. Tiếng chân chống gạt mạnh. Mùi xăng xộc lên. Đế giày gõ vội... Cửa mở... Thằng Tuấn thật. Trên tay hắn là một bịch to không hiểu đựng những thứ gì và tay kia là chiếc ba lô du lịch căng phồng chứng tỏ hắn vừa đi đâu xa về.

- Thương chưa đi nghỉ à? – Đúng giọng hỏi lưng chừng không lạnh không ấm của một gã chủ nhà.

- Dạ, còn bận chút việc. Sao anh Tuấn về tối thế? Đã ăn gì chưa để Thương đi nấu?

Chao ôi! Vẫn tiếng nói ấm nhẹ đến vô cùng, tiếng nói ấy bao lâu nay đã lặn ngược vào tận đáy tâm hồn anh.

- Ăn bậy một miếng ngoài Cây Chanh rồi. Tính mai mới về nhưng lại sợ ở nhà có chuyện gì...

- Làm gì có chuyện gì được – Cười nhẹ - Anh Tuấn cứ làm như Thương là người sắp chết.

- Thuốc này vẫn của ông thày Tàu ở Thâm Quyến nhưng có thêm vài vị nghe nói tốt lắm – Hắn tháo dây chằng buộc quanh cái bịch to có bọc ni lông.

- Trời! Thuốc cũ đã uống hết đâu. Đọc báo thấy người ta quảng cáo thứ thuốc này mắc lắm, một gói bán tới cả bốn, năm triệu bạc, anh Tuấn mua làm gì mà nhiều thế?

- Chuyện vặt, miễn là công hiệu. Ấm đâu, để sắc thử loại này xem.

- Anh cứ để đó, mới đi xa về, mệt, để Thương đi nấu nồi nước cho anh tắm qua.

Cô đi xuống bếp. Gã đàn ông ngả lưng vào thành ghế, bắt chéo đôi giày lầm lụi lên

cạnh bàn, lặng lẽ ngửa cổ nhả khói thuốc lên trần nhà... ngoài này anh thấy cay xè nơi mắt, vội nhắm nghiền lại... Anh sẽ gõ cửa vào đúng như dự định ban đầu nhưng tất cả những gì diễn ra trong kia đã làm cảm xúc anh đông cứng lại. Không thể vào được nữa! Vào làm gì! Nồi nước tắm.... Bọc thuốc đắt tiền... đôi giày thượng lên mặt bàn... Người ta đang cần yên tĩnh để chăm sóc nhau, để được bày tỏ tình cảm với nhau, hoạ có là ngu, là dở người mới xông vào lúc này. Vĩnh biệt! Vĩnh biệt em, Hà Thương! Chỉ cần một giây phút thế này thôi là đủ để tôi nhận thấy không còn chỗ nào kê được trong cuộc đời em nữa. Thôi thế cũng xong. Dẫu sao trong lúc yếu đau, em cũng có được một kẻ đàn ông yêu thương, chăm sóc tận tình. Chỉ buồn là em yếu đau cái gì, đau ra sao, tôi, một kẻ tưởng như đã có thời sẽ gắn bó cả đời với em lại không hay biết, không được quyền hỏi han, chăm sóc gì cả. Chào em...

Vũ Nguyên ra chỗ giấu xe. Ra đến mặt lộ tráng nhựa rồi, không ngoái đầu nhìn lại, anh vẫn tưởng như mùi thuốc bắc nghèn nghẹn theo anh ra đến tận ngoài này, mùi của hạnh phúc, mùi của cõi nhân gian vui ít buồn nhiều.

*

**

Chiều tối hôm sau, vừa dệ bánh về được đến trước cổng Công ty, đang bã bời mệt mỏi tận cùng, cô phó văn phòng có vóc dáng nở nang, uyển chuyển của một vận động viên thể dục dụng cụ đã chạy ra báo tin có nhà báo Trung ương đang chờ giám đốc để làm việc.

- Sao không để anh Vận hay anh Điền làm việc luôn đi.

Trước các nhân viên, theo thói quen cố hữu, bao giờ anh cũng kêu các cộng sự của mình bằng anh.

- Dạ, em có nói nhưng anh nhà báo bảo có những việc phải trực tiếp gặp người phụ trách cao nhất.

- Rách việc – Anh cau mày – Thôi được, bảo tay ấy gặp tôi ở văn phòng nửa tiếng nữa. Cái gì mà trực tiếp với chả trực tiếp! Lại xin quảng cáo chứ gì? Lần sau những trường hợp như thế này, đồng chí cứ bảo tôi đi vắng, đi vắng xa.

Có vẻ đã quen với sự gắt gỏng bất chợt của sếp, cô văn phòng chỉ lí nhí khẽ dạ một tiếng rồi lui ra.

Từ trên tầng hai nhà khách, sau tấm kính mờ, có một ánh mắt đang nhìn xuống...

*

- *

Một thanh niên có khuôn mặt quen quen, đầu chải ngôi giữa, gầy dong dỏng, ăn mặc kiểu tay chơi bụi bặm với chiếc áo phao khoác ngoài chằng chịt những túi bước vào. Anh ta

vồn vã bằng một cái cười rất tươi, từng trải trước tuổi nhưng đôi mắt lại cứ nhìn vào chủ nhân xoay xoáy:

- Xin chào vị giám đốc nổi tiếng làm ăn giỏi toàn ngành! Em đến từ sáng bây giờ mới gặp được anh. Đúng là làm giám đốc thời này còn khó hơn gặp chủ tịch nước.

- Cũng không đến nỗi. Tôi vừa đi thăm người quen về. Đồng chí ngồi chơi – Anh cố làm ra bộ tươi tỉnh chỉ chiếc ghế đối diện – Mà này, trông cậu có vẻ quen quen, hình như đã gặp ở đâu rồi ấy nhỉ?

- Gớm thôi, người giỏi giang ao giờ cũng đãng trí, mà đãng trí là dấu hiệu của một nhà doanh nghiệp hiện đại, đãng trí cái nhỏ để tập trung vào cái lớn. Em đã xuống nông trường của sếp với một người nữa hồi sếp đang là giám đốc nhưng bị sếp tránh mặt, sếp quên rồi à?

- Có gặp đâu mà quên. Nhưng có nghe nói lại. Sao, chàng phóng viên hợp đồng, hình như sau lần đó về, các cậu không có bài nào?

Bị tác động bởi mấy chữ Phóng viên hợp đồng nhưng hơn là nội dung câu hỏi, anh chàng thoáng cau mày lại rồi liền đó lại cười toét:

- Vấn để là ở đó. Hồi ấy có nhiều thông tin phức tạp về sếp, về nông trường lắm, nếu em không kiên quyết thuyết phục mà để đăng cái bài đó lên là rất mệt.

Chứ không phải có người ghim lại không cho đăng hả? Định vỗ thẳng vào mặt anh ta câu đó nhưng nghĩ sao lại thôi.

- Cám ơn cậu! Theo mình thì cứ đăng biết đâu lại có tác dụng phụ, càng hay.

- Chà! Đúng là thiên hạ nói không ngoa, giám đốc Vũ Nguyên dám làm dám chịu trách nhiệm, một giám đốc chịu chơi không dễ gì qua mặt được. So với lần gặp trước, à, tức là em muốn nói cái lần gặp đại hội mừng công toàn ngành, sếp chả thay đổi gì, vẫn đẹp, vẫn phong độ, vẫn...

- Xin lỗi! Tôi mới vượt hai trăm cây số đường xấu về, hơi mệt. Cậu muốn gặp trực tiếp tôi có việc gì?

- Thực ra cũng không có việc gì nhưng vì nghĩ đến sếp, quý trọng sếp nên...

- Nói luôn đi, tôi nghe.

- Nhanh thôi. Vẫn là những thông tin phức tạp mà nếu không chính xác sẽ có ảnh hưởng khá nghiêm trọng đến uy tín của sếp, của công ty.

- Của tôi? – Bất chợt thấy nóng mặt – Uy tín gì? Đồng chí cứ nói.

- Vâng, nhưng trước hết xin thống nhất với anh một nguyên tắc là, báo giới bao giờ cũng

đứng về phía những nhân tố tích cực chứ không đua theo dư luận. Nhất là cái nhân tố đó lại là một trong những con chim đầu đàn của ngành cao su Việt Nam như anh.

- Không dám.

- Trên tinh thần đó, em muốn thẳng thắn trao đổi với anh một số thông tin mà bọn em nghe được từ toà soạn và cũng muốn được nghe anh trao đổi lại.

- Ví dụ?

- Ví dụ chuyện đất đai công thành riêng, chuyện đấu thầu sai nguyên tắc, chuyện độc đoán chuyên quyền trong điều hành, chuyện tài chính, chuyện tình cảm riêng tư không rõ rệt...

Trái da láng đêm qua bên cửa sổ xì khói trong đầu. Anh đứng bật dậy:

- Hết chưa? Còn chuyện gì nữa không?

- Ấy kìa, anh cứ bình tĩnh – Lại cái cười từng trải trước tuổi. Nói ra tất cả điều này là cũng vì mục đích bảo vệ anh, bảo vệ cái đúng.

- Thế này nhé! – Gò má anh giật mạnh – Trước mắt là tôi không cần bảo vệ. Sau nữa là tôi không muốn nghe thêm những thông tin ba láp ấy. Nếu đồng chí muốn rõ hơn, có thể tìm đến ban thanh tra tỉnh, thanh tra bộ. Còn tôi, tôi không có gì để nói cả. Hết!

Anh ta cũng đứng dậy, cái cười lặn hẳn, nét mặt chợt trở nên rắn căng:

- Tức là đồng chí không muốn cộng tác với báo chí?

- Còn tuỳ ở như báo chí nào?

- Với thái độ ấy, đồng chí đã tự chuốc lấy những phiền toái không lường được. Và chúng tôi cũng sẽ có cách làm việc riêng của chúng tôi, cách làm dựa trên sức mạnh độc lập của báo chí.

Giận run người, anh chỉ kịp kìm lại bằng cả bàn tay lia ra cửa:

- Mời cậu đi ra khỏi đây ngay! Nếu muốn xin tiền, xin quảng cáo thì cứ nói thẳng, tôi sẽ cho, đã từng cho, còn giờ ba cái trò nắn gân, dặm doạ ra để vòi, bảo vệ của tôi sẽ nói chuyện với cậu!

Anh ta vơ cuốn sổ tay chưa ghi được chữ nào nhét nhanh vào túi áo ngực, lé mặt nhìn ra cửa, cười nhạt:

- Rất tiếc! Rất tiếc đồng chí giám đốc ạ! Tôi chỉ nói thế thôi. Rất tiếc!

Cánh cửa ập lại một lúc lâu rồi mà trong căn phòng mờ tối, toàn thân Vũ Nguyên vẫn

rung lên như bị sốt rét.

Vận vào, trên miệng còn ngậm chiếc tăm, giọng tưng tửng:

- Ông đuổi hắn đi rồi?

- Không thể nào chịu nổi! Sao bây giờ lại nảy nòi ra lắm thứ nhà báo quái gở thế không biết.

- Báo mẹ gì. Tay này nghe nói chỉ chuyên dựa danh nhà báo để đi nặn tiền thiên hạ. Nặn được, nó tung hô lên tận trời, không được, nó giở mặt hạ người ta xuống tận đất. Hôm quan thằng công ty Bắc cũng bị hắn đến bóng gió một chập, phải nôn ra vài triệu đấy. Ông làm thế là phải. Cũng cần cho mấy thằng cha này giật mình một phen chứ không lại cứ cho rằng doanh nghiệp với tội phạm chỉ là một, phải sợ hãi, phải kính nể, phải có nghĩa vụ cung phụng họ thì mới được yên.

- Mệt! Quá mệt! Mệt đủ thứ. Nhiều khi cứ muốn vất quách.

- Nước đời là vậy. Nhưng cũng không nên coi thường cái cánh báo chí nửa mùa này. Vũ khí tối tân có sẵn trong tay họ, họ dễ làm cú nháy cò vô tội vạ lắm.

- Chập!

- Thôi dẹp, tóm lại chuyến đi thế nào? Gặp được em không?

- Nhà còn rượu không?

- Hả, cái gì? Mèng đéc, kiểu này rồi lại sắp có bão đây. Rượu thiếu cha gì.

- Đi, đi về nhà cậu ta nói chuyện.

*

**

Cái ánh mắt từ tầng hai nhà khách lúc nãy đã lại xuất hiện ở một chỗ quẹo bên đường. Chiếc xe máy đang phóng nhanh chợt dừng lại.

- Xin chào! – Ánh mắt nói – Chào đồng chí nhà báo Trung ương!

- Ông là ai?

- Sao đằng ấy chóng quên thế? Mình là Điền, phó giám đốc cái nông trường điếm dạo ông xuống, bây giờ lên đây vẫn làm phó, không thay đổi gì, một thứ phó truyền kiếp. Có lẽ nhà báo vừa gặp chuyện bực mình?

- Tôi chưa từng gặp một tay nào hách như thế cả. Tưởng làm vua một vùng là có thể làm vua được cả thiên hạ. Ông cứ về nói với lão ta như thế và tôi sẽ không bao giờ bỏ qua

chuyện này đâu.

- Đừng nóng, chuyện đâu rồi có đó. Vào đây, vào đây cái đã! – Hắn chỉ tay vào một quán nhậu nằm kín đáo bên kia đường – Bây giờ về Thành phố không kịp đâu, lại dễ gặp nguy hiểm, cứ vào đây làm chút gì cho ấm bụng rồi nghỉ lại, có chỗ tươm tất đàng hoàng chứ cứ gì phải nghỉ ở Công ty. Ai lại để cho nhà báo Trung ương bụng đói ra về thế này.

- Cám ơn nhưng tôi đi kiểu này quen rồi.

- Đằng ấy vừa nói không bao giờ bỏ qua chuyện này?

- Không bao giờ!

- Vậy thì phải vào đây nghe cho hết ngọn ngành rồi mới "không bao giờ" được chứ. Đằng ấy đánh giá tay Nguyên hơi bị đơn giản đấy. Tay này không vừa đâu. Hàng chục đoàn thanh, kiểm tra xuống rồi lại phải cắp tráp về không kia kìa. Muốn hạ nốc ao hắn thì chỉ có cách là phải nắm hắn ở đằng chuôi. Mà cái chuôi đó... hả!

Hắn xoè rộng bàn tay rồi rồi quắp trở lại. Chàng phóng viên ngần ngừ một chút rồi, không hiểu do bàn tay có những ngón quắp lại đầy tính biểu tượng kia hay do mùi tỏi tán từ bên đường bay sang thốc thẳng vào mũi, anh ta nhìn như soi ếch vào mắt Điền hồi lâu, chợt hiểu, gật đầu.

25

ĐÃ MƯỜI NGÀY PHẠM NHÂN VŨ NGUYÊN KHÔNG LÀM động tác vẫy tay giấc sáng nữa. Vô ích. Chả tác dụng gì. Anh nghe trong mình đã bắt đầu rệu rã lắm rồi. Không phải do khớp, không phải do u xơ, tất nhiên, cũng không phải do cuộc sống tù ngục. Tất cả những cái này anh đã quá quen, đã ngầm ký một bản hoà ước sống chung với nó suốt đời, chúng không thể làm hại được anh. Điều mà anh đang lờ mờ nhận ra đó là nằm ở chỗ sâu hơn kia. Nằm trong tim trong máu. Anh không còn làm chủ được nhịp đập của quả tim mình nữa. Sáng nào vạch áo nhìn xuống dường như cũng cảm thấy nó nặng hơn một chút, to ra một chút, thỉnh thoảng về đêm cả vùng ngực lại dội lên những cơn đau quặn thắt đến vã mồ hôi. Nghiến răng chịu. Bám chặt tay và gờ xi măng để không cho tiếng rên thoát ra khỏi họng. Và không muốn hở ra với anh. Ông bạn tù già biết, ông sẽ nặng lòng hơn trong khi lòng ông đã quá tải gánh nặng cuộc đời rồi. Cậu quản giáo biết, thằng con anh sẽ biết, anh không thể để cho nó lo lắng vì bệnh tật của bố, cái thứ bệnh mà bố nó bao lâu nay biết nhưng vẫn bướng bỉnh khinh thường.

Anh đã mơ hồ nhìn thấy cái chết. Cái chết đã được báo trước cách đây vài năm qua miệng một nhà bạn có học vị giáo sư. Anh không tin, anh cười nhạo, và bây giờ nó đã đến. Căn bệnh đái tháo đường đã nhè đúng lúc này mà phát dương hết công năng tàn phá mình. Ừ thì phá, có gì mà sợ. Đúng, cho tới tận lúc này anh vẫn chưa ghê sợ nó, chỉ cầu mong nó hãy đến chầm chậm một chút, một chút thôi, đến vào lúc mọi việc đã được sáng tỏ, đến khi thằng bé có thể ngẩng cao đầu vì sự hoàn toàn vô can của bố nó. Thằng bé lúc này chắc đã thi xuong. Liệu bài vở nó sẽ ra sao sau cú sốc này? Liệu nó có bị thằng tay loại khỏi vòng đỗ đạt khi cái người đẻ ra nó đang nằm trong trại giam? Và, liệu hai bố con có được gặp nhau một lần trước khi cái con quái vật nằm trong máu kia nó lôi anh đi vào tăm tích? Liệu... Nửa đêm tỉnh dậy chợt nghĩ đến điều này, anh hoảng sợ đến tái tê cả người. Con ơi...

*

**

Vào một buổi chiều, ông nhân viên tạp vụ văn phòng Công ty bất ngờ có mặt tại phòng thăm hỏi tù nhân. Đây là lần đầu tiên sau một trăm tám mươi mốt ngày bốn giờ, anh có người đến thăm nuôi. Quá xúc động, giọng anh đâm nhịu cứng như cái người say thuốc lào giấc sáng:

- Trời đất, bác Thái... bác vào thăm tôi đấy ư... Tại sao bác lại vào được đây?

- Cậu con ông Bằng nói khó với giám đốc trại giam cho tôi vào – Nét mặt ông vẫn càu càu như thể ông đang phàn nàn điều gì với giám đốc của mình – Ông có khoẻ không? Người ta đã làm gì ông mà người ngợm ông ra cái nông nỗi này?

- Không... Không có ai làm gì tôi cả... Sao? Anh em ở ngoài đó có mạnh hết không? Mọi chuyện của Công ty vẫn diễn ra bình thường đấy chứ? Cậu Vận thế nào?

- Ăn chút đi đã, hỏi chi mà hỏi dữ vậy?

Ông lôi từ trong cái túi to tướng ra cả một cửa hàng tạp hoá bày lênh láng ra bàn: Đường sữa, xà bông, bánh mì, bát ít, thuốc lá, thuốc tây, giò chả, thịt quay thịt hộp, my tôm các lại... Một ly cà phê sánh quẹo, bốc khói được rót ra từ cái phích nhỏ, kèm theo một ổ bánh mỳ kẹp dăm bông được đẩy đến trước anh:

- Ăn đi! Tôi nhớ suất ăn sáng của ông bao giờ cũng chỉ có thứ này.

Nhai mẩu bánh mỳ mà anh nghẹn đắng không thể nào nuốt nổi trong khi ông già Thái vừa soạn các thứ trở lại vừa lầm bầm như nói một mình:

- Ông Vận ông ấy ba bốn lần lên đến đây nhưng không được vào. Ông ấy nhắn là trong này ông cứ an tâm lo giữ gìn sức khoẻ, ngoài kia anh em đang tìm cách để vận động cho ông ra. Những người ghét ông, thù ông có người cũng đã nghĩ lại rồi. Gần ba ngàn chữ ký cả thảy...

- Ký gì, bác Thái?

- Ký đòi thả ông, ký đòi làm sáng tỏ vụ việc của ông.

- Cám ơn... Cám ơn tất cả anh em... Cám ơn tất cả mọi người nhưng chẳng ăn thua gì đâu. Không thay đổi được gì đâu một khi người ta đã có chủ đích.

- Uống cà phê đi không nguội hết bây giờ? – Găt – Ông bảo cái gì chủ đích? Thế ra ông đành chấp nhận ngồi đập muỗi suốt đời trong này à? Mới có vậy mà đã bi quan, mọi người biết, buồn lắm đấy.

- Tôi... tôi xin lỗi! Có thể đầu óc tôi dạo này...

- Đây là 500 viên thuốc tễ chữa bệnh nhồi máu – Ông đẩy một chiếc hộp vuông màu xanh biếc ra giữa bàn – Thuốc gia truyền của dòng họ Đường nổi tiếng danh y bên Trung Quốc đấy. Mỗi ngày hai viên thôi, uống đều sáng chiều.

- Của ai mua đó bác?

- Ai biết được. Có một đứa bé đưa đến nói có người gửi rồi đi luôn.

- Người ấy thế nào? Đàn ông hay đàn bà?

- Lạ nhỉ? Hay là của...

- Của ai cũng được miễn không phải là thuốc chết người. Sắp hết giờ rồi, hỏi gì thì hỏi cho hết, chắc phải lâu lâu tôi mới được vào.

Anh im lặng. Khuôn mặt gầm ghì của Tuấn hiện lên... Chả lẽ lại là Tuấn? Nếu đúng vậy thì hộp thuốc anh biết chắc chắn là rất đắt tiền kia có ý nghĩa gì? Có một chút dính dáng sâu xa của cô ấy vào đó không hay chỉ là một chút an ủi thông thường theo kiểu tình cũ nghĩa xưa bây giờ một người gặp nạn? Nếu chỉ có như vậy...

- Kìa, ăn đi chứ, ăn nhiều đi! Những thứ này mang về phòng không ăn nhanh, nó thiu, đau bụng lại khổ. Anh cười méo xẹo, cố nuốt miếng bánh mỳ để làm vui lòng ông. Bố mẹ không còn, anh em ruột thịt cũng tứ tán, đã từ lâu anh tìm được ở con người này một tình thương sâu thẳm không nói ra.

- Lâu nay bác có gặp thằng nhỏ nhà tôi không?

- Nó đang ở ngoài kia kìa – Ông già nói tỉnh queo.

- Nó đang ở ngoài kia! Trời, sao bác không đưa nó vào đây?

- Ai cho vào mà vào. Vào một mình đã là may mắn lắm rồi.

- Không được! Nếu vậy để tôi ra với nó. Long ơi...

Như vô thức, anh đưng bật dậy định lao ra cửa. Và rất có thể anh sẽ lao ra thật nếu như viên quản giáo con trai đồng đội đứng gần đó không kịp thời giữ lại: "Bình tĩnh đi chú! Để thư thả cháu sẽ nghĩ cách cho em vào". Anh thẫn thờ đi về chỗ, chốc chốc lại giật mình, ngó nghênh ra phía ngoài cửa sổ như có tiếng gọi "Bố ơi!" vẳng đến.

- Nó... nó có khoẻ không? – Tiếng anh nghẹn đặc – thi cử sao rồi, nó có nói với bác?

- Sao không nói. Ông coi tôi là người dưng à?

- Tôi... xin lỗi!

- Xong rồi.

- Xong... Xong là xong thế nào?

- Là thi đậu cả bốn trường chứ còn sao nữa. Ba trường thủ khoa, một trường trên thủ khoa.

- Trên thủ khoa... Tôi không hiểu.

- Là đủ điểm để được chọn đi học nước ngoài.

Ly cà phê trên tay anh trượt xuống bàn. Một cục gì nó nóng lắm từ trong ruột trườn mạnh lên cổ... trườn lên mắt lên mũi... Anh nấc nhẹ một tiếng rồi biết là không kịp được nữa để mặc cho nước mắt chảy ra. Bên kia bàn, tiếng ông già vẫn cấm cảu:

- Hay nhỉ? Không nói thì bảo không nói, nói lại khóc, con cái vậy, phải mừng mới phải

chứ sao lại khóc, buồn cười!

Anh gạt nước mắt nhìn lên, gượng cười. Giây phút ấy, anh lại thấy chính trên gò má người nhân viên già của mình cũng đang nhoè ướt.

26

RA RIÊNG, CAO SU BƯỚC VÀO KÌ THAY LÁ.

Những ngọn gió hanh khô không ngớt thổi dọc suốt những hàng lô. Có cả cánh rừng cao su bạt ngàn hơn hai mươi ngàn héc ta nằm dài trên bốn huyện bắt đầu trút lá làm một cuộc trở mình âm thầm và vĩ đại. Lá già rụng xuống tạo thành những thảm màu vàng rực. Mặt trời lên, thảm màu nhận được những tia sáng đầu tiên bỗng ánh lên huy hoàng như ráng chiều đang toả rạng từ lòng đất. Thoáng nhìn lên, bỗng ngỡ ngàng phát hiện ra những mầm non xanh biếc hình chân chim đang rối rít bay khắp trời. Ráng chiều và chân chim. Sự rụng xuống và cái nảy mầm. Vàng và xanh... Cuộc đổi ngôi lột xác diễn ra âm thầm và quyết liệt. Thời kì rừng cây nhọc nhằn trở dạ này, con người tạm nghỉ để cho mẹ cao su được giành quyền độc tôn vặn mình làm sữa giữa thiên nhiên. Gió vẫn không ngừng thổi, bầu trời nâng cao hơn. Đây là thời điểm thơ thới nhất của con người sau cả một năm vặn sắc với đất trời. Cây trút lá xong, con người lại bắt đầu lao vào mộc cuộc vặn sức mới. Cứ thế... Cứ thế... Mải miết rừng xanh, bazan đỏ, thời gian trôi đi.

Năm nay, mẹ cao su đã không phụ lòng mong mỏi của con người. Sau gần hai mươi năm vật vã, đắng cay và tuyệt vọng, con người mới biết rút ra bài học về cách đối xử với cây bằng tình yêu và lòng nhân hậu. Tấm lòng cây, tấm lòng người nương tựa, đắp bồi, đẩy đưa, nâng nhau lên.

Sản lượng của công ty đã làm một cú nhảy ngoạn mục vút hẳn lên đỉnh cao sức vóc hai mươi hai ngàn tấn của hai mươi năm dồn tụ. Sản lượng kéo theo chất lượng. Những bánh mủ cốm thơm thoảng màu vàng chanh từ nơi đây đã bay đi khắp các thị trường trong nước và thế giới. Cuộc cạnh tranh sinh tử bắt đầu từ những giọt mồ hôi người thợ trong rừng sâu. Cuộc cạnh tranh nằm ngay trong sự vận hành khe khắt của hai trung tâm chế biến đã đạt tầm hiện đại ở khu vực Đông Nam Á đang mỗi ngày cho ra lò gần trăm tấn mủ mịn màng. Chao ôi, mới ngày nào những người chủ chốt trong công ty nhìn ra màn mưa trắng đục mà the thắt ước ao một đồng lãi chỉ cần được hai ba tỉ thôi để gửi tiết kiệm nuôi nhau và kỳ giáp hạt mà bây giờ con người số lợi nhuận, nằm mơ cũng không dám nghĩ đến, đã đạt gần trăm tỉ của năm! Có trăm tỉ trong hầu bao sẽ có cuộc sống bình an trong mọi mái nhà. Mỗi tháng cầm gần triệu bạc, trên triệu bạc, thậm chí gần hai triệu bạc khi vào vụ người thợ cạo mủ cứ ngơ ngẩn cả người, ngơ ngẩn như mỗi sáng nhìn vào miệng cạo, cô gái nào lại thấy những giọt mủ chảy ra tràn ngang miệng bát. Mủ trắng như sữa. Má con gái cũng đã hồng như nắng, vẻ xanh xao cam chịu trong cảnh đời vô định, lầm than đã thuộc về ngày hôm qua. Không còn nét hoang vắng đến trống trải phủ đầy trong mắt. Các em hôm nay đã nhìn thấy biển xanh, thấy núi thẳm, thấy lễ hội tưng bừng, thấy những vùng đất xa xôi chỉ mới được nghe kể lại trong những kì nghỉ mùa vụ. Các em đã nhìn thấy chính thân phận của mình.

Tiếng đập trống rỗng của những chiếc dạ dày thôi không còn gào lên nữa, người ta bắt đầu rảnh tâm nghĩ đến những giá trị tinh thần mà lâu nay do cuộc sống mưu sinh sôi sủi buộc phải tạm thời cho vào quên lãng. Chưa bao giờ con người nơi đây khát tri thức, khát học tập như bây giờ. Họ học ngày học đêm, bận thì thôi, rảnh ra một chút là lại lao vào học. Học nghiệp vụ, học ngoại ngữ, học chính trị, học ISO 9000, học tại chỗ, học nơi xa, chất bóp kinh phí gửi người đi học cả ở nước ngoài. Cán bộ học trong nhà, công nhân học trong lô, thương trường càng bất trắc, thời vụ càng ngổn ngang, cái sự học càng miệt mài như thách thức. Học không chỉ cho hôm nay mà học còn vì những thế hệ làm cao su sau này. Sự dốt nát đồng nghĩa với phá hoại, điều ngu tối sẽ sản sinh ra tật nguyền, cái giá ấy đã phải trả và sẽ còn phải trả nhiều hơn nữa nếu hôm nay không chịu gồng lên, cứ tặc lưỡi buông thả cho cuộc đời làm nghề nó muốn trôi đi đâu thì trôi, kệ hắn, nhằm nhò gì đến mình.

Tất cả vì rừng cây, tất cả vì con người! Nghèo rồi sẽ thành giàu, giá thành cao rồi giá thành sẽ hạ, tồn đọng hôm nay rồi sẽ thông thoáng ngày mai, lòng người biến động rồi lòng người sẽ ổn định... Chỉ có các giá trị tinh thần và tri thức văn hoá là hằng số bất biến. Luồng tư tưởng này đã được kiểm chứng, được bay ra từ những cuộc họp thâu đêm, từ những chuyến đi tận cùng của những người chèo lái đã hoá thân thành luồng sinh khí mới mẻ thổi dào dạt suốt rừng cây.

Mái tóc bồng bềnh của giám đốc Vũ Nguyên, mái tóc mà không ít những cô gái cạo mủ bạo miệng đã đôi bận nói, sếp ơi, giá như tụi em được một lần luồn tay vào đấy, được chui vào đấy nằm ngủ một giấc sau ca nhỉ, chắc là mê ly lắm, giờ đây đã bạc một nửa. Vẻ đẹp thanh niên đã nhường cho vẻ đẹp trung niên trầm mặc. Bạc nửa càng đẹp, bạc hết chúng em vẫn yêu, sếp ơi! Các cô lại nói. Anh chỉ cười trừ. Còn biết làm gì hơn nữa ngoài cười khi hàng ngàn cô gái trẻ trung từ các miền đổ đến vốn xưa nay lặng tờ như chiếc bóng dạo này lại đâm ra thích cười đùa trêu chọc vị tư lệnh của mình.

Anh cười trừ cũng còn vì một lý do thầm kín nữa mà các cô không thể hiểu và chính anh, anh cũng không muốn hiểu. Đó là gần đây, ẩn đằng sau những cánh rừng bội thu quá đỗi rộn ràng kia hình như có một cái gì đó như là một sự chuyển động ngầm đen đúa đang vẩn lên bủa vậy cả bốn hướng. Khi Vận thông báo điều này, anh không tin, cậu chỉ được cái hay quan trọng hoá, làm sao lại có thể có cái chuyện ba láp ấy, cậu không nghiệm ra mọi chuyện xấu xa chỉ nảy sinh trong những hoàn cảnh bĩ cực, trong những tình huống đổ vỡ à? Còn mọi sự ở ta hiện nay đang ngon lành quá cỡ, làm quái gì có chuyện vặn trái quy luật ấy được. Vận cáu, Vận lại vặt lại anh rằng. Chưa chi ông đã say sưa với thắng lợi, tóm lại ông chỉ là con vắt no máu, no rồi lại chui tụt vào khe là không còn hay biết gì nữa, chính cái lúc ông đang say sưa này, bọn sói thèm máu sẽ thừa cơ lẻn đến. Khiếp. Cậu nói gì mà như chuyện loài quỷ Dracula chuyên hút máu người vậy. Gì thì gì cũng đừng nhìn người thành quỷ chớ, anh em mình đều tốt cả, đều có một mẫu số chung là cùng từ trong rừng ra, tất nhiên cũng cái nọ cái kia những làm sao có thể ra hết để chơi nhau như một vài nơi khác được. Vậy thì ông ôm lấy cái mẫu số chung cứng đờ đó mà ngáy tiếp đi. Sau này, nếu có chuyện gì, chớ trách thằng Vận này không bảo trước. Nói thật nhé, nội chỉ một cái việc ông cắt nguồn sửa xe và nguồn kinh phí một ngàn héc ta khống là đủ không ít một số thằng phát điên phát rồ mà nuôi hận thù không đội trời chung với ông rồi. Cứ nghiệm

mà xem.

Vận đi rồi, anh mới tắt đèn ngồi soát xếp lại mọi việc. Lâu rồi, đã thành thói quen, muốn tập trung nghĩ ngợi điều gì, anh thường tắt đèn mượn bóng tối mông lung để chưng cất, cô đặc lại cái mớ bòng bong trong đầu... Vẫn không tin. Dẫu đã ngờ ngợ nhận ra những tín hiệu nhá nhem mà một trong những tín hiệu đó là thái độ của một số không ít người. Kẻ xưa nay lạnh với anh nay đột nhiên vồn vã. Kẻ vồn vã bỗng nhiên lại lạnh. Kẻ không nóng không lạnh thì có ý tránh mặt, và nếu không tránh được lại chuyển cái nhìn sang phía khác, rồi ông già Thái nữa, sáng hôm kia, khi mang nước nóng vào pha trà cho anh, tự nhiên cũng bật ra: "Nói khí không phải, dạo này ông giám đốc có vẻ ít đi quá. Nên đi đi! Đi xuống càng sâu càng tốt, đi để nghe nhân tình thế thái họ động cựa ra sao." Anh phì cười: "Bác làm sao thế? Khi tôi đi nhiều thì bác mắng tôi là thân làm tội đời, chả giám đốc nào làm thế. Khi tôi ít đi thì bác lại giục toáy phải đi đi. Đúng giọng cậu Vận." Và ngay cả cái tay Điền nữa, mấy bữa nay không hiểu sao hắn lại trở nên bịn rịn, suốt ngày cứ bám chặt lấy mình mà hăng hái đề xuất ra hàng chục phương án và dự án nghe chóng cả mặt, chỉ hiềm nỗi con mắt hắn nhìn mình là lạ sao ấy. Có lúc bất chợt nhìn lên, đụng phải, con mắt hắn bỗng tối sầm xuống như có con thú lông xám nào vừa lao qua, chiều rồi! Chiều ở đâu cũng buồn. Chiều trung du còn buồn man mác. Anh lấy cây kèn ra ban công, chỗ duy nhất để có thể nhìn thấy được cảnh trời chiều đang nhuộm dần sườn đồi, thổi nhè nhẹ. Nhưng chỉ dặn được vài nốt, anh lại bỏ xuống. Ơ hay, cũng giai điệu này, cũng âm hưởng ấy mà sao cứ đứt quãng tơi vụn chẳng ra thế nào cả! Hay là...

Vũ Nguyên quyết định ngay tối nay sẽ gặp Đăng Điền chuyện trò một chút, là người quá thông minh và nhạy cảm biết đâu hắn lại chẳng giúp mình giải mã được những tín hiệu mơ hồ này, chả lẽ trong phúc có hoạ, trong hoạ có phúc, trong cái thịnh lại chứa ngầm cái suy, trong cái ổn lại mọc mầm cái bất ổn như ông già thường nói ư? Lạ nhỉ?

Nhưng tối hôm đó Đăng Điền không có nhà. Được hỏi, cô phó văn phòng có tấm thân lửa khói trả lời không mấy chắc chắn rằng: hình như anh ấy đi xuống nông trường 12 rồi, ở đó mấy đêm nay lại phát sinh chuyện ăn trộm mủ nên phó giám đốc trực tiếp xuống để bàn cách bắt quả tang.

*

**

Hắn xuống nông trường 12 thật. Xuống từ sáng. Nhưng không phải xuống vì cái chuyện trộm mủ, trộm máu mà xuống vì một điều còn quan trọng hơn thế nhiều. Tại đây, giữa những người đồng hương và đồng lòng trí cốt, hắn đã đại diện cho tất cả nhấc điện thoại gọi cho ông Ba Vinh với nội dung thật giàu tính hình tượng:

"Tình thế đang thuận lợi. Con gấu đang say sưa trên cái bả mật ong vinh quang giả tạo. Phải thừa nhận khi thức nó mạnh lắm, không ai làm gì nổi nó cả. Bây giờ nó đang ngủ. Thời cơ đã đến, nông nghiệp nói chung, cao su nói riêng là cái nghề mang tính thời vụ rõ rệt. Thắng đấy mà thua đấy. Thua đấy mà lại thắng đấy. Nó đang thắng nhưng nó làm sao

biết được rằng, năm nay thời tiết sẽ rất dữ dằn, giá cao su trên thế giới đang có chiều hướng chựng lại và dứt khoát sẽ giật xuống tới mức thấp nhất. Con gấu đang đứng trên miệng vực. Việc còn lại chỉ là làm sao chọn cho đúng thời điểm để hất nhào nó xuống".

Tối hôm đó, sau khi đã rà soát lại lần cuối quyết tâm cũng như nội dung, hiệu quả công việc của Đoàn Thanh và gã thi nhân phố huyện, hắn quyết định phóng thẳng đến nhà riêng của Ba Vinh ở cách đó hơn mười cây số. Mai là ngày nghỉ, Ba Vinh nói qua điện thoại rằng chiều nay ông sẽ từ thành phố bon về nhà, hắn cứ đến thẳng, đến một mình thôi, đến cho kín, có việc gì sẽ bàn thêm.

Gió đêm mát rượi. Mặt đường mới trải nhựa phẳng lỳ nên tay phanh có thể hoàn toàn buông thả mà khỏi lo lao xuống ổ trâu, ổ gà, xa xa, khu trung tâm chế biến vẫn sáng rực ánh đèn. Từ đó đang lan toả khắp không gian cái mùi hanh hao thum thủm rất đỗi quen thuộc của những đống mủ tạp đang phân hoá. Hắn hít một hơi dài như kẻ khát khí. Hắn si mê cái mùi như mùi người chết đó. Hắn si mê những con đường chạy giữa bạt ngàn vắng lặng này. Hắn si mê cả những rừng cao su về đêm chỉ một màu thẳm tối chứa đầy vẻ huyền bí, hoang sơ đang vùn vụt lùi lại hai bên đường kia. Vì si mê nên hắn khát khao tất cả phải là của hắn, hắn phải được ngự trị trên cương vị chúa tể vùng rừng dài rộng không cùng này. Tức là trên đầu không còn cái bóng ma nào luôn chụp đè xuống mặc cảm thua kém của đời hắn nữa. Và cái điều vừa hữu hình vừa vô hình ấy, nếu lão giời lão ấy thương thì rất hoàn toàn logic chỉ ngày một ngày hai thôi, nó sẽ thập thò đậu xuống ngay chóp mũi, ngửi thấy rồi, hít thấy rồi. Thơm quá, thơm thế! Thơm như cái hương vị nồng ấm của sự phân huỷ đang tứ tán khắp vòm trời toàn gió kia.

Hắn bật cười một tiếng khá to giữa hoang lạnh. Hắn cười vì nét mặt đột nhiên rất chi là hằn học và bi phẫn của Đoàn Thanh hồi chiều. Khỉ tườu! Cứ tưởng cái lão nát rượu và trì độn này chỉ biết im lìm cam chịu, ai dè mới gõ khẽ và phần tim đen cái một là lập tức xù lông xù lá lên ngay. Thậm chí lão còn bầy vẽ bàn soạn thêm cho cả mình. Cha trời, mình nghĩ mãi mới chỉ luận ra được bốn tội vậy mà nhoáy một cái lão lại nhè thêm ra được hai tội nữa mà toàn là tội cốt tử cả. Chà, với một thằng người, chỉ cần với sáu tội danh này cũng đủ biến không thành có, tức cũng có nghĩa biến có thành không. Mẹ, cái tiếng việt nghe chừng vớ vẩn thế mà cũng thâm sâu đáo để. Vấn đề còn lại là gắn gân gắn cốt sau đó cho lão đừng dở trò nghĩ lại mà phản cung. Thì đó, tiễn hắn ra cổng, chút xíu nữa lão đã chả nghĩ lại là gì: "Này Điền! Làm vậy có ác quá không? Tao thấy hay là thôi đi, nó cứ hèn hèn thế nào ấy. Cùng đời lính sống thác có nhau... Vả lại, hả, xét đến cùng thằng Nguyên nó cũng làm được nhiều việc cho mọi người. Hay là..." Lão sẽ còn "hay là" dai nhách một chập nữa nếu như hắn không phải gắt lên: "Chính vì đã từng là lính nên chúng ta phải làm việc này, ông rõ chửa?"

Xe vẫn bon trên hoang vụ. Cảm hứng tốc độ và cảm hứng độc quyền thiên nhiên cùng lúc vỡ oà trong hắn. Hắn lại cười bật lên tiếng nữa. Lần này thì hắn cười cái tật hãnh tiến, háo danh của gã thi sĩ chủ quán kia, thơ mới phú, chết mẹ, về sẩm về mù chứ thơ với phú nỗi gì, nhưng như thế lại đâm hay, để đi nhanh, đi tắt vào đám quần chúng bã đậu, có khi cái thứ lảm nhảm lửa vè nửa nói ấy lại phát huy được hết tác dụng dân gian của nó. Chà

chà! Sẽ xôn xao phải biết nhé. Xôn xao hơn cả cái vụ Minh Phụng – Epsco đang trở thành câu chuyện đầu lưỡi của thiên hạ là cái chắc.

*

**

- Cậu làm cái gì mà giờ này mới đến?

Ba Vinh từ trong phòng bước ra với bộ đồ chỉ thấy bụng không thấy người, nhổ toạt cái tăm xuống sàn nhà láng bóng, hỏi với vẻ sốt ruột.

- Em còn phải rẽ qua mấy đầu mối, thật chắc ăn rồi mới dám đến anh Ba.

- Có ai biết cậu đến đây không?

- Bóng tối.

- Lại lộng ngôn. Vào trong kia nói chuyện.

Một gian phòng nhỏ có chạy máy điều hoà, cửa giả kín mít. Một chai rượu chỉ có bán ở siêu thị được rót ra. Và khói thuốc lởn vởn quanh hai khuôn mặt một già một già, một danh lợi một đã chậm chạp nhưng lại rất chùng nhau ở cái nhìn.

- Nói đi! Mọi việc đến đâu rồi? – Một cái tăm khác lại được cắm lên miệng, để nhai chứ không phải để xỉa.

- Không có một sơ suất nhỏ. Chỉ còn chờ anh Ba cho nổ lệnh.

- Nói cho cụ thể đi và nên nhớ, đây hoàn toàn là việc nội bộ của các cậu, tôi chỉ vì sự nghiệp của ngành, vì cuộc sống của bà con ở dưới ấy chứ không có chuyện nổ lệnh nổ liếc gì hết ráo, không phải bây giờ mà sau này cũng thế, rõ chưa?

- Rõ!

- Cậu cười cái gì thế? Tôi không thích cái lối cười của cậu.

Đăng Điền không cười nữa, nét mặt tự dưng trở nên rất lạnh:

- Anh Ba, tôi đến đây cũng vì cái chung, nếu anh Ba cảm thấy có điều gì không ổn thì ta coi như không có chuyện gì, cấp dưới đến thăm sếp cũ, uống ly rượu rồi về. Mời anh!

- Cái cậu này! – Đến lượt chủ nhà cười, miệng nhúc nhích nhưng mắt lại không chuyển động. Nhìn ớn chưa kìa! Cái mặt mày rồi cũng dễ giở mặt như chó cho mà xem – Mới có thế đã phật lòng thì còn lo việc lớn sao được. Thôi, nói đi!

- Vâng! – Nét mặt Điền mềm trở lại, mềm hơn cũ. Thế chứ, ông bạn già, cần nhún tôi nhún thật nhưng đừng tưởng thế mà giở giọng cha bố ra với tôi – Đơn tố cáo của Đoàn

Thanh đã viết xong – Hăn rút ra một tệp giấy chữ viết tay nguệch ngoạc – dài năm trang, sáu tội, phải cái văn hoá thấp, câu cú quá lủng củng, sẽ chỉnh lại thật kỹ, anh đọc qua, thấy được, ngay ngày mai sẽ cho vi tính in thành nhiều bản.

- Tốt!

- Nhưng đấy mới là đòn chìm, mà đã chìm thì cũng đã chìm luôn như các đợt thanh tra vô tích sự vừa rồi làm. Nhưng lại cần vì nó là cơ sở pháp lý, là nguyên tắc đấu tranh đã thành truyền thống của Đảng.

- Được lắm! Cậu tư duy chính thống lắm!

- Cái quan trọng là đòn nổi. Đánh một phút choáng váng ngay, không chết cũng thành tật. Đó là nhờ ở sức mạnh báo chí.

- Tốt!

- Đồng thời cũng với nội dung này, triên khai luôn một luồng dư luận tại chỗ, một thứ dư luận mềm theo lối văn học dân gian Phôn – Clo...

- Phôn – Clo à?... Được đấy nhưng Phôn – Clo là thế nào? Mấy cái từ này mình cũng nghe... quen quen.

- Tức là phát động quần chúng bằng cách tán phát những bài thơ theo dạng vè vẫn được Đảng ta thường làm để vạch tội bọn cường quyền. Cái này phù hợp với đám đông dốt nát, thuộc rồi lại không thể không ngứa miệng truyền khẩu cho người khác. Cứ thế loang ra. Loang ra cả ngoại tỉnh.

- Giỏi! Như thế gọi là trong đánh ra, ngoài đánh vào, trên tấn xuống. Quá giỏi!

- Không hẳn là vậy (Thực ra ông cũng dốt nát không kém gì cái đám đông khốn khổ kia thôi, ông bạn già ạ!) Thực chất trận này chỉ có một chiều là từ trong đánh ra. Ngoài hay trên đều là do mình. Cho nên mọi động thái phải chuẩn bị thật kỹ.

- Không thể kỹ hơn được nữa. Chúc mừng câ... đồng chí! – Nâng ly rượu lên rồi lại tần ngần đặt xuống – Này, thế nhỡ sau tất cả mọi chuyện mà hắn vẫn cứ trơ ra thì sao? Lúc ấy...

- Anh sợ à?

Nó lại đểu rồi! Nếu để cho nó giữ mãi một cái giọng giang hồ này thì không ổn, phải nhắc ngay nó về vị trí một thằng trẻ ranh rồi mới nói chuyện được.

- Đồng chí Điền – Đôi mắt rất nghiêm sau lần kính – Đây ta đang bàn chuyện đạo lý chứ không phải chuyện đánh đá giữa chợ mà sợ hay không sợ. Dù muốn hay không, dù thành hay bại, đồng chí chắc vẫn biết rằng tôi sẽ không bao giờ bỏ cuộc chứ? Tôi nhắc lại, nếu mọi việc không thành, ta đã có phương án gì tiếp theo?

Đăng Điền nhìn tránh đi. Và cười. Một cái cười trở lại hoàn toàn là cái cười cửa sự phục tòng cấp dưới. Phải vậy chứ, thà ông cứ hách như thế thằng này còn nể trọng.

- Phương án ấy tôi đã có, một phương án thông thường trong nền kinh tế thị trường, hơi tàn bạo chút nhưng chắc chắn sẽ có hiệu quả cực mạnh. Trường hợp đó, tôi sẽ xin ý kiến anh sau.

Im lặng. Gió ngoài sân thổi vấp váp. Ngọn gió vô sinh nhạt thếch khi không chứa trong mình nó những hạt mưa trái mùa. Họ nhìn nhau. Và cả hai đều cảm thấy trong cái nhìn cũng vô sinh của mình những trắc ẩn nặng nề khó có thể mỗi lúc nói ra. Chai rượu đã vơi gần nửa. Giây lâu...

- Điền này – tiếng nói chủ nhà đã chuyển sang quá đỗi thân tình như không hề có những câu nói lạnh chất kim khí vừa rồi – Cậu có biết tại sao tôi lại căm ghét cái thằng người ấy đến thế không, trong khi thực ra nó chẳng liên quan gì đến tôi cả, một thằng ở trên, một đứa ở dưới, năm thì mười hoạ mới gặp nhau?

- Làm sao biết được.

Mày biết, cái kiểu cười nửa miệng kia là mày quá biết.

- Bởi vì ngay từ ngày còn ở xí nghiệp cơ khí, tao đã không thể chịu nổi những khuynh hướng làm ăn thực dụng kiểu tư bản của nó. Tao đã quyết triệt nó, nhân danh những nguyên tắc kinh tế xã hội chủ nghĩa mà triệt nhưng không hiểu sao nó vẫn cứ trơ trơ và ngày một chìm sâu hơn vào vũng bùn dơ dáy ấy.

- Vâng, dơ dáy. Đây là bản chất tư tưởng, bản chất ý thức hệ sâu xa chứ đâu phải chỉ là chuyện lề lối làm ăn và những bất đồng cá nhân – Điền gật gù những mắt lại nhìn lảng đi.

- Không! Cả cá nhân nữa. Con người là tổng hoà các mối quan hệ xã hội, làm sao thoát được. Từ ngày lên làm giám đốc, nó đã không từ một thủ đoạn nào để liên tục tát trái vào mặt tao.

- Tát trái! Vâng.

- Chứ sao nữa! Băng những việc làm có tính cải cách cấp tiến sặc mùi mị dân của nó, có khác chi nó bêu ra trước bàn dân, trước cấp trên rằng tao chỉ là thứ đồ phế thải, một tên trì độn, một gã ăn tục nói phét, một viên giám đốc chỉ làm được độc một việc là kéo lùi những cánh rừng cao su xuống hàng chục năm.

Và cả cái chuyện một ngàn héc ta được đầu tư khống suốt thời kỳ ông làm giám đốc nó không nói ra nhưng lại trở thành nỗi phận phù không yên trong lòng ông nữa chứ. Điền cười:

- Tôi tưởng hắn ưu ái với sếp lắm cơ mà. Có bao giờ hắn buông ra nửa lời phê phán sếp

đâu mà mọi tồn đọng sếp để lại, hắn cũng không một lời đổ lỗi.

- Thế mới đểu. Siêu đểu! Làm vậy một lúc nó tạt cả hai mục tiêu: Vừa được tiếng cao thượng, vừa tôn cao được công trạng của nó. Nhưng mà – Giọng chợt căng lên – cậu vừa nói gì tồn đọng để lại? Không có tồn đọng, tôi không để lại cái gì hết. Mà nếu có thì cũng là do cái khó chung, nó ti toe làm được một vài việc thì cũng lại là do tình hình chung mở ra chứ thử hỏi cái thằng không có một mảnh bằng đại học chính quy ấy tài cán gì. Tài cán nỗi gì mà thỉnh thoảng lên họp trên này, mặt nó cứ vác lên, ra chỉ thị nào là rau rảu cãi lại chỉ thị ấy, láo, nó không coi cán bộ trên Tổng công ty ra cái giống gì hết.

- Chính vì thế mà những năm tháng cuối đời, sếp không muốn bị nó tát nữa?

- Tôi muốn sống thanh thản ít ngày rồi hạ cánh. Chán rồi, mệt rồi, nhưng trước lúc hạ, một thằng cộng sản như tôi mà không trị được nó thì vất cha nó cái cộng sản đi.

- Hoan hô một khí phách kiên cường!

- Bé cái mồm! Hình như từ đầu đến giờ mày chỉ nghe tao có nửa tai?

- Làm gì có chuyện đó, anh Ba! – Làm bộ khổ sở - Nỗi đau của anh Ba cũng là nỗi đau của tôi, của nhiều người.

- Nào, làm cạn đi cái đã... Tốt! Thế còn cậu, cơn cớ gì mà cậu cũng thù hận nó ghê gớm vậy? Với cậu, nó luôn đối xử tốt, hôm rồi báo cáo nhân sự kế nhiệm, chính nó xin đưa tên cậu cùng với mấy cái tên nữa vào. Nói nghe này, không cần làm gì, trước sau cái chân giám đốc chắc chắn sẽ rơi tõm vào mồm cậu kia mà.

Điền đứng dậy, mặt tỉnh queo như chưa hề đụng giọt rượu nào:

- Anh hiểu sai tôi rồi. Nếu tôi cần triệt hắn thì trước nhất là không bao giờ vì ba cái tẹp nhẹp đó. Nếu chỉ vì cái đó thì cuộc đời đã đơn giản đi nhiều. Có lẽ tôi khác anh Ba một chút ở chỗ đó.

- Thôi được. Xin lỗi! – Một cú cười trừ lão luyện – Cậu đã nghĩ đến chuyện mọi sự tung ra quá sớm, nó sẽ có đủ thời gian hài hình bố trận, giải trình hết không, nhất trong lúc này uy tính hắn đang lên, trên đang tin cậy hắn?

- Tôi... đã có nghĩ.

- Đã có thì nước mẹ gì, phải nghĩ nhanh lên.

- Sắp đại hội đảng toàn Công ty.

- Thì sao?

- Tôi sẽ có cách quật nó ngã ngay trong cái hội trường đảng nó vừa xây lên một khi các biện pháp hành chính chịu bất lực.

- Cách gì?

- Chưa nói bây giờ được.

- Vậy cậu cho phép mình nói trước nhé!

Một tiếng nói lào phào, một hơi thở có rất nhiều cái mùi vị của người già đã bắt đầu ít chú ý đến mồm miệng thuốn luồn vào tai...

Đăng Điền thoáng lặng người. Thì ra lão này cáo già và thâm sâu về mặt tổ chức thật! Hắn tưởng rằng chỉ có hắn mới nghĩ ra được ngón đòn bất ngờ ấy chứ ai dè lão cũng đã nghĩ ra, thậm chí còn nghĩ ra trước, nghĩ sâu hơn. Và lần đầu tiên từ ngày biết lão, Điền thấy nhen lên trong mình một chút nể phục thật sự. Đòn nhử! Ha! Đúng là độc chiêu. Một người phải trải qua trong đời ít nhất năm, bảy các đại hội đảng như lão thì mới có thể có cái độc chiêu này.

- Tôi về. Anh tranh thủ coi lại lá đơn của lão Thanh gàn, ổn thì thôi, không ổn, anh cứ gạch xoá rồi đêm mai cho người kín đáo mang lại nhà tôi.

- Dĩ độc trị độc, được lắm. Cứ thế mà làm, trường hợp bí lắm mới liên hệ trực tiếp với tôi... Cậu lại sắp bảo tôi sợ? Không, giữ được yếu tố bất ngờ là chắc thắng chín mươi phần trăm. Tôi dặn lại cậu điều này. Chào!

Dưới ánh đèn, hai bàn tay nhếnh nháng rượu nắm vào nhau nổi gần nổi cốt như hai bàn tay quỷ.

12 giờ đêm lần về đến nhà, chưa kịp leo lên giường tiếng chuông điện thoại vang lên. Chỉ có thể là tiếng chuông của lão ta. Chuông nào chả giống chuông nào nhưng lạ thế, cứ chuông của lão là hắn cảm nhận được ngay, nó cứ âm âm u u thế nào. A lô, tôi đây... A, chào sếp! Sếp đọc rồi à? Đọc rồi, được, cần chỉnh lại mấy chỗ. Có việc này quan trọng hơn! Mình vừa được một cậu bạn ở khí tượng thuỷ văn cho hay, sang tháng khu vực này có thể có những trận lốc lớn do ảnh hưởng của dòng lưu Elnino. Hãy chờ cho đến lúc ấy hãy tung mọi thứ ra, cậu hiểu ý tôi chứ? Quá hiểu, chính tôi cũng đã dự liệu được điều đó. Hắn gần như reo lên. Tức là chờ cho cơn lốc oánh thẳng vào đại hội đảng bộ, oánh thẳng vào cái dạ dày của đám đông và cũng tức là oánh thẳng vào thanh thế đang lên của hắn! Tuyệt chiêu! Khẽ mồm vậy thôi, nói qua máy bất tiện. Rõ, chúc sếp ngủ ngon!

Vẫn chưa hết. Chỉ không đầy một giờ sau, cũng tiếng chuông điện thoại lại réo lên như phải bỏng. Điền đấy à? Vâng, tôi đây. Đã ngủ chưa? Cũng như sếp thôi. Còn chuyện này nữa: Bài báo phải được tung ra thật đúng lúc để làm cú bất ngờ ngoạn mục cuối cùng, rõ chưa? Quá rõ, thưa sếp! Nói đùa, lâu nãy vẫn nể sếp nhưng nể vừa vừa thôi, bây giờ mới thấy rõ sếp ghê gớm thật, xin thán phục. Khẽ mồm! Ngủ đi! Bây giờ thì có thể ngủ được rồi. Xét đến cùng, chú em cũng được lắm đấy. Chỉ phải cái không gặp thời.

Ông đang tính mang cái "gặp thời" ra để nhử tôi đấy phải không, ông chính khách miệt vườn? Còn lâu nhé! Không ai nhử được ai đâu. Chúng ta chỉ biến nhau thành phương tiện

để thực hiện những ý tưởng rất không giống nhau thôi ông bạn vừa cáo vừa chồn ạ! Cũng như, thật may cho tôi với ông là cuộc đời vẫn còn sân chơi tuyệt vời để loại bỏ nhau mà ở các sân chơi khác không có được.

Và cho đến tận sáng, một cơn hứng khoái cuộn lên từ trong ruột khiến hắn phải bật dậy đi lang thang ra vườn với trạng thái ung mê của một con thú hoang.

27

TRỜI ĐANG MÁT MẺ, MẤY NGÀY NAY BỖNG LẠI CHUYỂN sang oi ả khác thường, cái oi ả như báo hiệu một điều gì không lành về thời tiết sắp xảy ra.

Tuy vậy mùa thay lá đã xong. Một màu cạo mủ rộn ràng nữa lại tới. Mùa xanh cao su hắt ánh xanh lên đến tận trời. Phả ánh xanh vào mắt những cô gái lại bắt đầu sáng sáng ra lô. Đối với sức vóc của cây, đây chính là một thời điểm quan trọng trong năm. Những bao phân tốt nhất được chôn chìm trong rãnh nối giữa các hàng cây để tránh cái sự trôi tiêu khi mùa mưa xuống. Cỏ gianh cỏ lác đang mọc vươn thành thảm dày dưới gốc đòi hỏi phải được phát sạch. Tốc độ lao động và cường độ lao động buộc con người phải bỏ ra gấp đôi bình thường. Sáng sớm ra đi, tối hỉm mới về. Mệt nhưng mà say. Cái sự mệt và say của một người có của có nả, đang gồng trọn sức lực cho thành quả của chính mình.

Điều không lành ấy xảy ra vào giữa đêm. Bắt đầu chỉ là những tia chớp khan. Sau đó là gió mạnh. Chớp trái mùa và gió giật mùa vốn ngàn năm nay đã là chuyện thường tình trên vùng đất khắc nghiệt này cho nên con người sau một chút tỉnh giấc lại tiếp chìm trong giấc ngủ nhọc nhằn. Chính khi đó một tiếng ù ù dữ dội như tiếng máy bay oanh kích ục lên. Tiếng ù ù đã biến thành tiếng rít ghê hồn trong không gian, rít thốc rít tháo lên những ngọn cao su vừa thay lá mới. Tiếng rít cuộn sôi đến đâu là ở đó quặn lên những âm thanh khô khỏng như ngàn ngàn xương gẫy. Rồi im. Nó đến rất nhanh và bỏ đi cũng rất nhanh như cơn động tình của vũ trụ để sáng hôm sau hàng ngàn người thợ đứng ngẩn ngơ trước một luồng dài những thân cao su căng nhựa đang biến thành những thây ma vặn ngược, gẫy nát, đau đớn, ứa máu trên mặt đất đã bị xới tng, trắng phớ như vừa có trận B52 liên hoàn nào vừa quệt qua đây...

Tổng hợp số liệu từ các nông trường báo lên ít nhất là hơn một triệu cây, tức hơn hai ngàn héc ta, tức hơn một phần mười tổng diện tích đã hoàn toàn đổ gục và gần năm trăm nhà dân bị tốc mái hoặc sụp hẳn. Tin này đã giáng xuống đầu Vũ Nguyên như một cú sét. Mất một lượng cây quá lớn như thế, lớn nhất trong lịch sử thiên tai từ trước đến nay là mất một sản lượng không thể cân đối được, mất luôn cả sự thu nhập của hàng ngàn người thợ ăn theo vào những vườn cây đó. Cái sảy nảy cái ung. Nơi có cơn lốc đi quan, nạn trộm cắp, nạn cạo phá cạo ẩu cho đủ định mức, cho đủ bát gạo trong nồi đang có chiều hướng tái phạm ở mức độ tàn bạo không lường được.

Thế là, Công ty đã tưởng sẽ rửa tay ăn mừng trước mọi thành tựu hai mươi năm mới có thì giờ đây, giống như sự trừng phạt của đấng tối cao, lại bắt đầu chắt bóp, nghiêng ngả. Và nặng nề hơn nữa là những điều tiếng tốt xấu, thậm chí rất xấu về Công ty, về những người lãnh đạo, về bản thân giám đốc Vũ Nguyên thừa dịp dào lên như tằm ăn rỗi.

*

**

Một buổi sáng, giám đốc Vũ Nguyên ra lô cùng với chị em ở một nông trường điểm, cái nông trường bị cơn lốc tàn phá nặng nề nhất. Sống nửa đời với cao su, anh nghiệm ra cứ khi nào trong lòng có điều gì chênh chao bất ổn, anh thường xuống nông trường, tìm ra ngoài lô cùng làm cái việc làm của con người, cùng thở cái hơi thở của công nhân là đầu óc sẽ dần dần yên tĩnh lại ngay.

Tối qua anh đã có buổi nói chuyện thẳng thắn với Điền. Trước sau cậu ấy vẫn chỉ cười, bảo anh, bảo anh dạo này chưa già mà đã hay vân vi, chả có chuyện gì sất, làm gì có thể có chuyện gì một khi cái hoạ trờ già đó tuy khủng khiếp thật nhưng chẳng hề ảnh hưởng chút xí nào đến khí thế của Công ty, cái khí thế đã được tôi rèn trong những hoàn cảnh khốc hại hơn nhiều, cũng như uy tín của vị tổng chỉ huy đứng đầu nó. Điền còn đưa ra một ví von rất ư là tục tĩu: Suy đến cùng, một cá nhân bỗng toả sáng như anh thì tránh sao được có kẻ ghen ghét, đố kỵ theo lối tư duy tỉnh lẻ, kiểu manh mún nông dân nhưng nhằm nhò mẹ gì, cái số cơ hội thối tha đó chưa bằng miếng lòi dom trong đít con voi, chuyện vặt. Và những kẻ đó, nếu nó tính lòi nữa, cũng dư sức ấn cho nó thụt vào, thụt tít, anh cứ yên tâm đi. Cái thằng, nó đã nói đến mức ấy thì phải yên tâm thôi nhưng nhìn trong mắt nó, dường như nó vẫn cố giấu anh điều gì, đôi mắt màu chì, phả ra những hơi lành lạnh như sương như khói...

Năm giờ sáng. Cảnh vật còn tối thui. Sương đêm ướt đẫm trên cỏ, trên lá, trên cả mái tóc buộc gọn của những cô gái đang miệt mài cạo mủ. Những tấm lưng con gái căng ra. Những ngón tay lướt theo miệng cạo như mơn man, ve vuốt. Hàng cây rùng mình trong một chút đau đớn ngọt ngào rồi dịu dàng chiết ra những giọt sữa thật nhỏ, mềm, vừa đủ để tạo thành tiếng tinh tang rơi đáy bát. Tinh tang... ting tang... Một bản nhạc rừng, một giai điệu vị tha khát khao được dâng hiến. Đã cảm, đã nghe, đã nhìn thấy cảnh này không biết bao nhiêu lần nhưng lần nào đối với anh cũng là lần đầu. Giống như ngày nào hành quân giữa nắng nôi cả ngày trời không có một giọt nữa thế rồi bỗng vô tình phát hiện ra một con suối nước trong vắt chảy qua. Hụm nước suối ngọt mát như hụm nước thạch. Chao ôi, giá như đừng có cơn lốc quái ác đó thì sáng nay...

Anh mượn một con dao cạo, cạo thử... Bật lên một tiếng cười khúc khích:

- Cạo thế thì chết em rồi giám đốc ơi. Cuối buổi người ta ra kiểm tra kĩ thuật mà thấy dăm nào dăm ấy to bằng con giun đũa thế kia là mất điểm nhà em đấy.

- Mất điểm chứ mất người cũng còn chả sợ nữa là. Giám đốc sẽ... bù lại cho, bù đến nơi đến chốn, bù cả vốn lẫn lãi. Có phải không thủ trưởng?

Anh cười. Trong mất mát mà vẫn cười, vẫn nói được như thế ư? Cứ tưởng rằng xuống đây là chỉ nghe toàn những lời than vãn, những ánh nhìn ai oán, đắng lòng. Vậy mà... Công nhân của anh đấy. Quần chúng, đồng đội của anh đấy. Sức chịu đựng và khát vọng sống nào đã cho họ có được nét cười nhẫn nại sáng nay. Bỗng thấy dường như chính mình có lỗi trong chuyện này. Anh ngước nhìn lên ngọn su, thấy sống mũi mình cay cay...

Lại vẳng khẽ một tiếng con gái đằng lưng:

- Dòm giám đốc cười trẻ như trai mười tám, lại đẹp nữa.

- Đẹp cũng của người ta. Trẻ cũng của người ta, nhẩu tay lên kẻo mặt trời lên lại ngáp há mồm ra bây giờ.

- Giám đốc ơi! – Một giọng bên phải – Hồi trẻ chắc giám đốc bị chị em đeo bám dã man lắm nhỉ?

- Chả cứ hồi trẻ, ngay bây giờ nếu giám đốc gật đầu, em cũng sẵn sàng đeo bám mút mùa luôn.

- Mày bỏ cả chồng con mà đeo à?

- Bỏ tất. Một đêm quân tử nằm kề còn hơn thằng nhắng...

- Chết nhá! Mày dám bảo thằng chồng mày là nhắng nhá! Tao mách. Đừng nghe nó xui dại giám đốc ơi, chồng nó có vỗ nhất đẳng huyền đai đấy.

- Này! – Một giọng bên trái khẽ hơn – Đừng trêu chú ấy nữa. Nhe câu chuyện vợ con của chú ấy cũng...

- Thật hả?... Người như thế mà tội nhỉ! Đúng là trời sao trời ở không công...

Cứ thế các cô gái vừa đi vừa nói, vừa cạo vừa nói, thoáng chốc cả tổ đã chuyển dịch sang lô thứ hai rồi. Và khoảng trống ngổn ngang, gục gẫy, tanh nồng mùi lá nát. Những tay dao ngựng lại. Những con mắt thoáng nhìn lên, bần thần...

Anh đến gần cô tổ trưởng, một cô gái lớn tuổi hơn, nói giọng Thừa Thiên ấm như nhõng nhẽo:

- Cơn lốc vừa rồi, tổ mình mất bao nhiêu cây?

- Chừng năm héc ta, chú.

- Hơn hai ngàn cây! Mỗi cây mỗi ngày cho trung bình 3 lạng mủ, hai ngàn cây là... Nhiều nhỉ? Thế chị em có hoang mang lắm không?

- Hoang mang dữ lắm chú, đồng lương giật xuống còn một phần ba không hoang mang sao được nhưng là lúc đầu thôi, sau đó được nông trường cân đối sản lượng nên cũng đỡ. Mà nói cho cùng, so với trước đây, tuy khó khăn nhưng cũng còn khoẻ chán. Lốc ác chi mà ác rứa chú hỉ?

Anh lại thấy sống mũi mình cay cay...

- Sương muối bắt đầu xuống – Giọng anh ngàn ngạt – mình ở đây đã có lô nào nhuốm bệnh chưa?

- Có rồi nhưng trị được rồi. Chỉ sợ mai mốt sương xuống nhiều nữa, bệnh lây lan khắp cả, trị không kịp.

- Thế trung bình mỗi buổi thế này mỗi cô cạo được bao nhiêu cây?

- Một phút mười cây... chừng hơn ngàn cây chi đó ạ.

- Thế nếu cạo hết mức thì được bao nhiêu?

- Dạ, chừng gấp rưỡi.

- Thế vừa rồi nông trường tăng định mức, tức là tăng chất lượng và số lượng cạo, các cô có thấy cao quá không?

- Cao thế nào tụi em cũng mần được, miễn là thưởng phạt cho nghiêm.

- Còn cái khoản phân thế nào? Có ít quá không?

- Thoạt tiên tưởng ít sau nhưng rồi áp dụng kỹ thuật mới lại thấy được. Làm như trước, tưởng nhiều nhưng lãng phí cũng nhiều.

- Thế thuốc sâu?

- Cũng rứa. Trị đúng cây đúng bệnh vừa đỡ tốn vừa hiệu quả.

- Cám ơn!

- Thủ trưởng ơi! – Một cô gái có đôi mắt rất to, xanh gọi với lại – Lâu lâu thủ trưởng mới xuống đây, toàn nói chuyện thuốc sâu, phân bón, tụi em rầu lắm.

- Vậy các cô muốn tôi nói chuyện gì bây giờ?

- Chuyện tình cảm đi. Ví dụ tụi em ở đây nam thiếu nữ thừa, cứ đà này nếu không khéo tụi em ế hết hoặc chỉ còn cách đi làm lẽ thiên hạ để có thằng cu mà ẵm thôi.

- Nghĩa là...

- Nghĩa là thủ trưởng phải tăng cường nhiều thợ nam giới vào. Tăng cường mà vẫn thiếu, phải thành lập những bộ phận chuyên đi lo môi giới với bên ngoài.

- Con ranh! Chắc mày xung phong vào tổ đó chứ. Còn lâu. Mày mới có mười chín, trẻ chán, các chị của mày mới cần đi môi giới hơn. Phải không giám đốc?

Vũ Nguyên chưa biết trả lời sao thì giám đốc nông trường, một thanh nhiên to con, có nước da đen cháy đã lao xe máy tới nhưu một nhân vật trong phim hình sự lướt ràn rạt giữa những hàng cây:

- Báo cáo anh... Anh Vận điện mời anh về. Hình như thằng nhỏ con anh nó lên.

*

**

Điều đầu tiên là anh nghĩ ngay: Nếu thằng bé lên thì chắc là mẹ nó lên theo mà thực lòng anh không hề muốn gặp cái con người ráo hoảnh đó bây giờ chút nào. Nhưng không, đúng đón anh ở cổng Công ty lại chỉ có một mình nó, cao mảnh, mái tóc giống cha đang bị gió đánh bung lên. Thằng bé có tướng thi sĩ, cuộc đời rồi là khổ đây.

- Chào con! – Anh xuống xe đi đến, giơ tay bắt tay con như bạn – Con lên chơi ngày chủ nhật à? Sao không lên phòng.

Nó không trả lời, chỉ đưa đôi mắt mở to nhìn bố. Điền từ trong sân nhanh nhảu đi ra, giọng xởi lởi:

- Anh Hai! Em đã gọi điện cho nhà hàng Suối Xanh, họ sẵn sàng dành một chỗ đẹp nhất, anh đưa cháu ra đó cho mát, có thể tắm suối nước nóng rồi dùng bữa trưa luôn.

- Thôi khỏi, cám ơn, cậu chu đáo quá, bố con nhà này đi dạo trong lô thú hơn. Cũng cần cho chàng trai Thành phố này biết thế nào là thiên nhiên cây lá một chút, phải không con?

Không nói, cậu chỉ gật đầu.

- Trưa nay bố sẽ đãi con một chầu cá nướng do chính tay bố câu từ lòng hồ lên – Anh quay sang Điền – Mình vừa ở chỗ thằng 12 về. Thiệt hại nặng lắm nhưng qua đó mới thấy bà con mình tốt thật. Nói cậu Vận tối nay họp toàn thể đảng uỷ và ban giám đốc để tìm cách khắc phục thiệt hại nhé! Bà con càng tốt, mình lại càng không thể ngồi yên để coi đó như một rủi ro tất yếu được.

Điền nhìn theo chiếc xe máy chở hai bố con đi sâu vào con đường liên lô một lát rồi cười nhạt, quay trở vào.

*

**

Trước mặt là một mặt nước mở ra bao la, lăn tăn sóng. Hai cha con tìm chỗ ngồi xuống. Gió từ hồ thổi vào mát đến tận chân tóc. Cậu bé có vẻ thích thú, mở phanh cúc ngực, cứ không thôi nhìn sang vệt cây mờ mờ ở phía bên kia lại nhìn những đám mây trắng xốp trôi qua đầu. Anh hiểu cảm xúc của con. Đang ở giữa phố phường ngột ngạt, mắt nhìn không quá dăm bảy bước, hai màng tai lúc nào cũng ầm ầm mọi tiếng động, bỗng được phóng mắt hết tầm trong nắng gió tinh khiết thế này, cũng như anh ngày đầu thôi, làm sao không ngây ngất cho được. Mười tám nông trường là mười tám khu hồ chứa nước, là mười tám con người sau một ngày làm việc nhọc nhằn. Ngày trước cũng mặt hồ này mà nhìn sao chỉ tháy day dứt buồn, như thể cái man mác thẳm sâu kia cứ đối lập nghiệt ngã với cuộc sống lam lũ trên bờ, bây giờ vẫn nó mà toàn thân như muốn tan ra, rượi mát, như muốn ào

xuống, muốn hát lên một câu gì đó chẳng cần rõ nội dung.

- Ở nhà có chuyện chi không con? – Anh lựa lời hỏi.

- Cái chú vừa rồi là thế nào với bố? – Cậu bé hỏi lại.

- Chú nào?... Cái chú nói bố con mình ra nhà hàng ấy hả? Trời đất, chú Điền đó con, chú đến nhà ta mấy lần rồi con không nhận ra ư?

- Đến rồi mà sao hỏi chuyện nhà mình kĩ thế?

- Chú ấy quan tâm. Chắc lâu không gặp con, chú mới hỏi. Chú thường nhắc đến con lắm đó.

- Con không thích cái nhìn của chú ấy. Cả cách nói của chú ấy nữa.

- Cha mẹ ơi! Con bắt đầu tập đòi xét nét con người từ hồi nào vậy? Với ai chú ấy cũng nhìn chả nói như vậy, sắc quá, thẳng quá chứ gì. Tại tính chú ấy như vậy, không có gì đâu. Thôi, dẹp cái đó đi. Tình hình học hành của con sao rồi? Chuẩn bị ôn tập để thi chưa?

- Mẹ bán nhà rồi.

Cậu bé buông thõng như thả một hòn đá xuống nước:

- Bán gì? Ai bán? Sao lại bán? – Anh hỏi mà thấy lùng bùng trong tai.

- Mẹ đánh đề bị vỡ nợ, người ta kéo đến đòi, doạ...

Mặt hồ đang xanh bỗng chuyển thành tím bầm. Anh đã lường trước được mọi việc nhưng hoàn toàn không thể hình dung ra nổi điều này. Cậu bé găm mặt xuống cỏ lác như thể chính cái lỗi là do cậu gây ra. Lòng thương con trào lên...

- Thế bây giờ hai mẹ con ở đâu?

- Người ta cho ở thêm hai tháng rồi mới lấy hẳn.

- Vậy mẹ mày định tính thế nào? – Anh chợt gắt.

- Mẹ chỉ khóc bảo con lên ở với bố còn mẹ, cứ kệ mẹ, coi như chết rồi.

- Ngu! Sao có thể...

Anh vội kìm lại. Nếu nói thêm câu nữa thì câu đó chỉ có thể là câu rủa xả cay nghiệt mà thôi. Vả lại, anh chợt thấy lạnh sống lưng, phần nào cũng do anh, do anh mà cô ấy tuyệt vọng chán chường mà tự đẩy mình vào con đường đề đóm. Quẳng mạnh mẩu thuốc lá ra hồ, anh quay lại với con:

- Thôi được, đã thế thì bố quyết định thế này: Ngay tuần sau cả hai mẹ con sẽ chuyển về

đây. Bố vẫn còn một căn hộ do Công ty xây cho nhưng lâu nay để không vì một mình, ở vậy cách rách lắm. Bố chỉ lo con phải chuyển trường ảnh hưởng đến chuyện thi cử.

- Bố đừng lo – Cậu bé từ nãy nghe bố nói, hai mắt đã sáng lên – Con hứa sẽ đỗ vào đại học. Con thích ở trên này.

Anh hiểu nó. Lâu nay mong muốn cháy bỏng của nó là bố mẹ được thuận hoà hay chí ít cũng ở cùng nhau chứ đâu phải chỉ là thích hay không thích. Đời anh cũng tạm coi như hết rồi, chỉ còn có nó, vậy thì đây lại là một dịp may để anh có điều kiện bù đắp cho nó tất cả, còn người đàn bà kia... thôi thì cứ coi như nghiệp chướng phải chấp nhận rồi mươi năm nữa cũng trước sau đi khỏi cuộc đời này.

- Con tắm nhé! – Đứa con hỏi.

- Ừ con tắm đi, sâu đấy, đừng bơi ra xa.

- Con có thể bơi hết vòng hồ này – Cậu bé cởi quần áo nhoài người xuống nước, cười rạng rỡ - Bố xuống đi, mát lắm! Con với bố bơi thi.

Bị cái cười của con quyến rũ, anh cũng lao người vào lòng hồ. Chỉ một lát sau tiếng cười của hai bố con đã vang lên, lăn theo mặt nước, đập rộn rã vào khoảng không ắng lặng...

*

**

Sáng hôm sau, tiễn con ra bến xe xuôi Thành phố xong anh vui vẻ trở lại nhiệm sở với một tâm trạng thật khoái hoạt. Thôi, thế là cũng xong một việc. Ai dè chính nhờ có cái chuyện đề đóm, nhà cửa vớ vẩn đó mà anh đã có đủ can đảm để quyết định trở lại một vấn đề nan giải tưởng như chẳng bao giờ có thể quyết định được. Anh cũng thấm biết ơn con kho nó vui vẻ trả lời câu nói dối về chuyện xe cộ của Công ty mà anh thực lòng không muốn phiền đến: “Không sao đâu bố, con thích đi xe ngoài hơn, không phải chuyện trò, không tốn kém lại được thoả sức ngắm cảnh”.

Ấy vậy mà, chưa kịp bước qua cổng, một chiếc xe ôm đã xịch đến và ngồi đằng sau lại vẫn là cậu con. Trên tay nó cầm vật gì đó và hai con mắt nó mở to nhìn bố rất lạ.

- Long... Sao lại quay lại?

Nó không trả lời, chỉ lặng lặng đưa cho bố một tờ giấy khổ rộng đang cầm trong tay. Không hiểu, anh lơ đãng giở ra, lướt nhanh vài dòng chữ im đậm và toàn thân bỗng bất ngờ rùng lên...

- Sao lại thế hả bố? – Tiếng nói như tiếng khóc.

- Không... Không có sao đâu con. Có thể có ai trêu bố, cũng có thể đây là một sự nhầm lẫn địa danh, địa chỉ, không... không có gì đâu – Giọng anh bị nhịu cứng.

- Không phải, mấy người ngồi trên xe người ta nói... đích danh tên bố mà. Người ta còn nói...

- Long! – Anh gằn giọng – Người ta nói gì mặc người ta. Còn con, con có tin bố không?

- Có...

- Vậy thì trở về Thành phố ngay, trẻ con không nên dính vào chuyện người lớn. Về!

Anh nói với người xe ôm vẫn đang còn đứng chờ gần đấy:

- Phiền bác cho cháu trở lại bến xe và chỉ cho nó cái xe nào tốc hành nhanh nhất.

- Dạ, chú Hai yên tâm. Nào đi, anh bạn!

Trước vẻ mặt sắt lại của cha, vẻ mặt khác lạ mà ít khi cậu nhìn thấy, cậu đành ngồi lên sau yên. Xe rú ga đi được một đoạn rồi, cậu còn ngoái lại, đôi mắt vẫn mở to nhìn cha vừa như không hiểu lại vừa như đã thấu hiểu mọi điều. Đôi mắt mở to, ngỡ ngàng và đau đớn, đôi mắt như đôi mắt cậu nhìn theo bố lúc bước lên xe tù sau đó chỉ vài tháng.

*

**

- Vận! Thế này là thế nào?

Anh bước thẳng vào phòng phó giám đốc, lia xoạt tờ giấy xuống bàn. Vận không nhìn tờ giấy và cũng không tỏ thái độ, anh rút từ ngăn kéo ra một tờ giấy khác cũng y sì như thế, đặt khẽ trước mặt Vũ Nguyên:

- Chúng nó bắt đầu khai hoả rồi. Từ sớm đến giờ, tôi nhận được hàng chục tờ như thế này.

Anh nhìn xuống. Một hàng tít khá đậm như tia lửa hàn thuốn thẳng vào mắt: “Tiếng khóc của loài cây cho mủ”.

Anh lại nhìn lên như phải bỏng và thốt nhiên toàn thân thấy ớn lạnh. Cái ớn lạnh thường có mỗi khi đụng điều gì hiểm nghèo liên quan đến tiềm thức danh dự của mình. Bất giác một nụ cười nhạt nhẽo phác nhanh trên môi:

- Chơi được đấy. Biết dùng tổng lực trong thế mai phục đấy. Thằng nào làm cú đúp này phải nói là độc!

- Ông Nguyên- Giọng Vận khàn khàn – Tôi sợ rằng nó không chỉ dừng lại ở cú đúp đâu, mà còn có thể...

- Còn có thể đánh bồi đánh nhồi, làm cú ba cú bảy huỷ diệt mình luôn chứ gì? Làm đi!

Số ít hay số nhiều lúc này đều như nhau cả.

- Vấn đề là chỉ còn đầy một tháng nữa sẽ đại hội đảng bộ.

- Thì mới bảo thằng nào làm cú này là quá độc, rất thạo nghề. Đúng thời cơ, đúng đối tượng, đúng trọng điểm. Chấp! Đây có khi lại là một dịp để mọi sự sáng trắng ra, thua hay thắng không hề gì, miễn là cái mụn nhọt ẩn trong cơ thể lâu ngày sẽ được vỡ bục, đen ra đen trắng ra trắng.

- Vỡ bục? Tức là lâu nay ông đã lờ mờ nhận ra cái ung nhọt đó? Vậy mà...

- Cậu tưởng tôi đang ngủ thiu à? Đang say sưa vì thắng lợi à? Không đâu. Tôi nghe thấy hết, tôi nhìn thấy hết, trong thắng lợi bao giờ cũng có mầm mống của sự thất bại, biết chứ, nhưng giả bộ làm ngơ để ổn định cái chung.

- Vẫn có thể có cái ông không biết đâu.

- Ví dụ?

Tiếng xe máy rít cháy phanh dưới sân, tiếng giày nện nhanh lên gác của Đăng Điền xuất hiện, hai mắt xếch trợn, cũng với miếng giấy rộng khổ dường như đã bị vò nát trên tay, giọng giật cục:

- Anh Nguyên, anh Vận! Thế này là thế nào? Tại sao lại có cái này?

- Bọn mình cũng đang hỏi nhau câu ấy – Vận lạnh lùng.

- Khốn nạn! Quá khốn nạn! Công ty mình chưa bao giờ xảy ra những chuyện tồi tệ như thế này cả!

- Thì bây giờ nó xảy ra đã sao – giám đốc Vũ Nguyên đã lấy lại được bình thản, nhìn Điền cười trấn an – Vậy mới là sự vận động biện chứng của cuộc đời.

- Mà lại xảy ra đúng vào lúc cơn lốc thế kỷ vừa quét qua, cứ như là có tính toán trước.

- Ông Điền! – Vận hỏi, vẫn lạnh lùng – Theo ông thì ai có thể làm việc này?

- Tôi cũng đang nghĩ. Tôi đã thử đặt ra trước mặt mình một số người, một số bộ phận rồi làm phép loại, rút cục đối tượng có nhiều khả năng dính vào nhất là đám cựu chiến binh và những phần tử bị thải hồi.

- Chứ không phải là cánh đồng hương đồng khói kết bè kéo cánh để loại trừ nhau à? – Vận nói.

- Bậy nào! – Vũ Nguyên lắc đầu – Sao lại đưa cái chuyện đồng hương vào đây. Cũng là lính trong một binh đoàn cả, làm gì có chuyện đó. Mà cựu chiến binh cũng không phải. Nếu cần thì họ đánh vỗ mặt chứ chẳng khi nào đi làm cái trò tẹp nhẹp này.

- Thì chỉ là một giả thiết – Điền vẫn căng giọng sau một chút giật thột trước câu nói của Vận – Vẫn còn một giả thiết phụ nữa...

- Thôi – Vũ Nguyên đứng dậy – Dẹp đi! Phụ chính cái gì? Bây giờ không phải lúc, cái cần hơn lúc này là khắc phục hậu quả cơn lốc và sương muối đang xuống nhiều, các lô cao su bắt đầu có triệu chứng nhuốm bệnh nấm hồng, phấn trắng, mình đề nghị từ ngày mai, trừ tài vụ và kinh doanh, tất cả sẽ chia nhau xuống các nông trường để tìm cách khắc phục. Tạm chia việc ra thế này: Ông Vận lo việc dọn sạch môi trường, tìm khách hàng để thanh lý số cây đổ với mức giá khả dĩ nhất, ông Điền nắm lại danh sách và lên kế hoạch số hộ cần được trợ cấp, còn mình sẽ cố gắng tìm được nguồn đầu tư ở đâu đó để bắt đầu cho việc trồng mới. Hết!

Anh đi ra, bước chân vẫn thong thả như cái tướng anh ai cũng cho là số sướng vì cái dáng đi thong thả trong mọi hoàn cảnh ấy. Vận dừng lại nhìn sâu vào mắt Điền một chút rồi vẻ như không có gì để nói nữa, cũng ra nhanh. Chỉ còn lại mình Điền trong phòng với những mảnh giấy ố nhoè trên bàn. Hắn thận trọng vuốt thẳng từng tờ, lấy viên đá cuội chẹn lên, nhìn như hút vào đó giây lát rồi ngửa mặt lên trần nhà, bất ngờ rít lên một tiếng huýt gió như tiếng vượn hú giữa rừng già. Rồi hắn móc chiếc điện thoại cầm tay, bấm số, nói nhanh vào đó một câu nghe rất khẽ: “Anh Ba đó hả? Tốt! Nói chung rất tốt. Con gấu đã bị trúng phát đạn đầu. Những phát sau đang tiếp tục lên nòng”.

Nghe được tiếng nói đó và nhìn được cái bản mặt đang đắc chí tột cùn đó không ai khác là ông Thái tạp vụ. Lúc ấy ông đang lui cui dọn dẹp ở phòng trong mà hắn không hề biết.

*

**

Đến chiều thì từ trên Tổng công ty có một công văn đột xuất gửi trực tiếp xuống cho ban giám đốc và đảng uỷ Công ty. Vận là người bóc ra đầu tiên. Mặt anh tái đi rồi phừng đỏ. Không đọc hết, anh mang ngay sang phòng Vũ Nguyên. Nhìn vào mắt bạn, Vũ Nguyên láng máng đoán ra được phần nào.

- Đơn kiện?

- Kiện.

- Nặc danh hay hữu danh?

- Nặc. Nhưng ghi rõ: “Đại diện cho tất cả những người lương thiện đang bị chà đạp”. Họ gửi xuống theo nguyên tắc thông báo trước cho cơ sở, đoàn thanh tra liên ngành sẽ xuống sau.

- Có gì khác không?

- Tinh thần như bài vè nhưng kỹ hơn, cụ thể hơn và đểu giả hơn.

- Tất nhiên.

- Tôi đề nghị cho triệu tập thường vụ ngay ngày mai. Sau đó là đảng uỷ. Phải làm sạch cơ bản trước khi họ xuống.

- Việc gì phải vội thế? Bọn xấu chỉ muốn ta nóng nảy bục ra lúc này để ra đòn tiếp. Cứ tạm im lặng, coi như không có việc gì, đoàn xuống, ta triệu tập ba mặt một lời lấy ý kiến một thể.

- Nhưng mà khắp các nông trường, cả cư dân ngoài thị trấn chỗ nào cũng đang bàn tán ỏm tỏi cả lên. Có đứa còn phô tô đem bán 10 ngàn một bản kia kìa! Hồi trưa chút nữa tôi đã vả gẫy răng một thằng...

- Này, cái nhà ấy vẫn ở được đấy chứ? – Tiếng nói chìm xuống cổ.

- Nhà nào?

- Cái căn hộ hai mươi thước vuông Công ty chia cho mình ấy.

- Sao ông lại đi hỏi chuyện nhà cửa vào lúc này?

- Tuần sau tôi sẽ đón mẹ con nó lên.

- Theo tôi tình hình này... hãy khoan đã.

- Việc gì ra việc ấy, sao khoan. Thế nhé! Sáng mai trước khi xuống nông trường, cậu ghé qua xí nghiệp chế biến một chút. Nghe nói nạn ăn cắp, nạn móc ngoặc hạm lượng do hậu quả của cơn lốc đang tái diễn.

- Đúng là tôi không tài nào hiểu nổi ông nữa. Đang nước sôi lửa bỏng thế này mà vẫn còn nghĩ đến được ba cái vụ vớ vẩn ấy.

- Vậy cậu bảo tôi phải vò đầu bứt tai, phải rống lên nhau đàn bà ấy à. Và thế là vớ vẩn? Đối với tôi chỉ có nó mới là tất cả, còn ngoài ra là cứt hết! Cứt hết, cậu hiểu chưa? Đi đi!

*

**

Đêm đó, căn phòng Vũ Nguyên sáng đèn rất khuya nhưng lại khoá trái bên trong. Anh muốn yên tĩnh ngồi một mình để suy xét hết thảy mọi việc. Và thực ra cũng chả muốn suy xét gì sất. Trước mặt anh là một khoảng trống hoác đang vẩn lên hai mảng văn tự khác nhau về hình thức nhưng cùng chuyên chở một nội dung. Chúng lúc nở phồng lên khắm thối, lúc lại ẹp xuống tanh tưởi. Nói chung là quá sức tanh tưởi. Cuộc đời doanh nghiệp đã không ít lần va quệt phải những mùi vị thối rữa như thế này nhưng sự thối rữa cùng lúc được bốc lên từ hai phía thì đối với anh, đây là lần đầu tiên.

Phía nặc danh, kiện cáo, văn bản hay gì gì đi nữa, anh xem thường. Cái mùi vị khăm khắm của nó anh đã quá quen rồi, quen đến nỗi, lâu lâu không có lại đâm nhớ. Nhưng còn cái thứ nửa thơ nửa vè mang cái tên đẫm nước mắt kia, thú thật là đã khiến anh châng lâng cả người. Anh không muốn thấy nó, không thèm đọc nó nhưng những con chữ màu đen của nó cứ ngóc lên, ngoe nguẩy, nhầy nhụa tựa một bầy rắn giun trườn bò vào khắp các ngóc ngách trong đầu óc anh... *Sự bóc lột đã khoác màu hiện đại/ Tính bá quyền đã nhuộm sắc tinh vi/ Kẻ cường hào nguỵ danh người Cộng sản/ Thâu tóm vào tay tất cả cõi sinh linh*... Chà! Chữ nghĩa dùng mới khiếp đảm chưa! Cứ như nói đến tên bạo chúa vùng Nam Phi nào đó chứ không phải nói về mình... *Để nổi lên như một lá cờ đầu/ Hắn đã biến những cánh rừng ông cha thành rách nát/ Để vung vinh trong cuộc sống sang giàu/ Hắn đã nhét vào miệng hàng ngàn con người một miếng no giả tạo/ Chúa đất chúa rừng chúa cứu thế/ Hắn đã tự phong cho mình những tôn vinh mỹ miều như vậy/* Ơ hay! Mình đã tự phong thế bao giờ nhỉ?... C*ái dã tâm ẩn phía sau vẻ ngoài lương thiên/ Sự ngu đần núp bóng nét thông minh/*... Hoá ra mình cũng có nét thông minh cơ à, vậy mà không biết đấy... *Học, học nữa, học mãi, nguỵ Mác Xít hắn gào lên câu sấm của Lê Nin/ Mà quên đi những thần dân đang đêm ngày cơ khổ vì chiến lược con người, hắn lại gào lên ở cửa phải Để bổng lộc, tiền tài luôn vào cửa trái/ Vì giai cấp cần lao, hắn vẫn gào như lãnh tụ tối cao/ Để che đi chủ thuyết gia đình trị. Gài người thân vào những chỗ ngon lành*...

Gừ một tiếng khẽ trong cổ, anh đưa tờ giấy lên ngọn lửa ga xanh biếc. Bài thơ dài gần sáu chục câu cứ một giọng đại loại như thế bùng cháy, những con giun đất hoá thành những con giun lửa, vẫn ngóc lên, rít rầm... *Người cao su là hạt nhân cách mạng Tình cảm này sao có thể là ngơ Xiết chặt đội ngũ Xiết chặt những trái tim lương thiện, vì đảng vì dân quyết đưa ra ánh sáng kẻ lợi quyền*...

Nó tính giết mình cái một hay sao mà nghe giọng cứ như lời hịch Xô Viết Nghệ Tĩnh, như khẩu khí hừng hực của Quốc tế ca vậy? Mà thơ gì cái thứ nồi lẩu này cơ chứ. Nhưng nói chung là cũng sục sôi khí thế khởi nghĩa đấy. Khá! Anh bất giác cười lớn. Thằng nào nhỉ? Trong Công ty thằng nào có thể phun ra được những câu đâm chém này nhỉ? Thằng... thằng... thằng... Chịu. Làm sao có thể biết được tiềm năng thi ca của dân cao su lại có thể phong phú, mỡ màu đến thế. Bàn dân thiên hạ đang xôn xao ỏm tỏi lên kia kìa...Anh bỗng thấy ngực đau quặn. Dù muốn hay không, thằng nào đó đã đánh trúng vào cái mạch huyệt xưa nay anh vẫn cố tránh. Cấp trên có thể nhìn anh, tổ chức có thể nhìn anh, đánh giá anh thế nào cũng được, quen rồi, miễn dịch rồi, những anh không chịu nổi cái thứ nhìn ghẻ lạnh, nghi ngờ của người đời, của bạn bè, của bà con, đồng đội. Bao thăng trầm qua, chính cái nhìn ấm nồng, tin cậy của họ đã chả vực anh dậy được đó sao. Vậy thì cái kẻ dụng công viết ra những dòng này dứt khoát chỉ có thể là kẻ rất hiểu anh. Nhưng kẻ đó là ai? Thằng nào?... Một bản phô tô có giá 10 ngàn đồng đang được đem bán khắp nơi... Thoắt nổi điên, anh nhay gí gót giày xuống tệp giấy đang cháy đến mẩu cuối cùng như nhay gí chính khuôn mặt gã tác giả độc địa nào đó. Và trong vụn giấy than bay tứ tán khắp phòng ấy, anh co rúm người lại khi mường tượng ra những khuôn mặt thân quen đang chập chờn ẩn hiện với những cái cười đủ loại, giễu cợt, thương hại, đắc chí và cả đớn đau mỗi khi anh có việc phải đi ra đường phải gặp họ. Ngực anh đau cuộn lên...

Khi ông già Thái bước vào tính hỏi sếp có cần nước sôi pha cà phê uống đêm theo thói quen không thì đã thấy giám đốc của mình nằm bất tỉnh. Đây là lần thứ ba trong thời gian gần đây ông thấy anh nằm trong trạng thái này, chỉ khác hai lần trước là ở trên giường, còn lần này là ở dưới đất. Và có lẽ cũng chỉ có mình ông là hiểu rõ điều gì đang vận chuyển, hành hạ, tàn phá trong cơ thể anh. Bằng sự trải nghiệm của một đời đi qua mọi gian truân, đã gặp đủ các loại người, ông đau đớn hiểu rằng với căn bệnh vấn đề từ trong máu này, bản án tử hình đối với anh chỉ còn là vấn đề thời gian.

Ông lẳng lặng bốc điện thoại gọi về trung tâm y tế của Công ty.

*

**

Trước đại hội đảng bộ hai chục ngày thì đoàn thanh tra liên ngành bắt đầu xuất hiện. Không đôi hồi sau trước, rất thạo việc, rất lầm lỳ vfa cũng rất nhã nhặn, họ bắt tay vào việc ngay. Hai đoàn chia nhau đi xuống các nông trường một đoàn ở lại làm việc với các phòng ban, riêng ông đoàn trưởng có tiếng là lạnh lùng đưa ra một yêu cầu đối với Vũ Nguyên: “Trong thời gian này, đồng chí có thể tạm giao quyền cho cấp phó để giúp chúng tôi tập trung vào công việc và cho đến lúc có ý kiến kết luận, đồng chí không nên đi đâu ra khỏi nhiệm sở”. Anh cười nhạt, không nói lại một câu. Thế tức là một thứ quản thúc chứ giúp diếc quái gì! Và từ cái quản thúc này đến ra trước vành móng ngựa rồi đến cổng nhà tù chỉ cách nhau gang tấc. Xin mời! Nếu tìm ra tội thì xin mời cứ đưa còng số 8 ra, còn không, tôi sợ các vị lại phỉa thui thủi trở về như mọi bận thì rầu cái ruột lắm.

Suốt một tuần kiểm tra, không khí Công ty hưu hắt như nhà có đám. Đoàn thanh tra đi đến đâu là ở đó sôi sủi lên như cháy dầu cháy mỡ. Sôi sủi còn hơn cả cơn lốc thế kỷ xảy ra trước đó một tháng. Chỗ này người ta chụm đầu bàn tán, chỗ kia người ta lại tản ra, lo lắng, dè chừng, nhìn nhau, nghe ngóng, không dám nói to, cũng chẳng thể nói khẽ. Công nhân thì tỏ vẻ bực mình vì bị quấy rầy. Cán bộ thì mặt người nào người ấy tỏ ra nghiêm trọng quá thể tuồng như sắp có chiến tranh xảy ra. Ai cũng biết chuyện thanh kiểm tra lần này chỉ nhằm vào một mình ông giám đốc nên hầu hết họ đều không giấu được nét bồn chồn khác lạ. Số người này chỉ lo cho anh, họ thầm khấn trời khấn đất khấn cầu cho anh tai qua nạn khỏi. Vì, thưa thần phật, sinh mạng chính trị của con người này có liên quan sống còn đến sinh mạng, cuộc sống của chúng con, lạy trời. Nhưng có số người khác lại khấp khởi mừng thầm trong bụng, ơ hay, cũng phải thế chứ, đây là một cộng đồng chí cốt trung thành của giai cấp công nhân chứ có phải là kẻ ăn người ở nhà anh đâu mà muốn làm gì thì làm.

Phó giám đốc Vận tạm thay Vũ Nguyên điều hành công việc. Suốt ngày người ta thấy cái bóng gù gù của anh đi qua đi lại ở hành lang, mặt mũi hầm hầm rất khó coi, chốc chốc lại nghe tiếng anh quát tháo, cằn nhằn người này người khác cứ như thể ông phó giám đốc đang lên một cơn đau bụng kinh niên. Người làm dịu đi những cú nóng nảy vô nghĩa đó lại là ông già Thái. Không bằng lời nói mà bằng ánh mắt, ông đã kìm giữ cho vị sếp phó của mình tránh được những câu nói đổng độc địa trước một vài thành viên đoàn kiểm tra đang giương mục kỉnh lân la đi dò hỏi khắp chốn khắp nơi. Và cũng với ánh mắt tĩnh lặng như

của một triết nhân sơn cước đó, ông đã làm cho Vũ Nguyên tự tin và tĩnh lặng hơn trước những con số vu vạ chết người.

Riêng Đăng Điền thì hoàn toàn biến mất. Khi đoàn kiểm tra vừa đặt chân xuống, anh ta cũng lập tức ra khỏi khu vực Công ty với lý do: "Anh Nguyên! Tôi không chịu nổi cái không khí nặng nề sặc mùi sở mật thám này, quá xá mệt! Tốt nhất là tôi xuống với công nhân. Ở đó còn có nhiều việc phải làm hơn là ngồi chống gốc như cái thằng mắc bệnh sa đĩ ở đây để trả lời những câu hỏi vô nghĩa. Là linh hồn của gần vạn con người, anh ở lại ráng tỉnh táo, đừng để họ đưa vào bẫy, ký nhận lung tung".

Và hắn xuống nông trường thật, những nông trường ở sâu ở xa nhất so với đội hình toàn Công ty. Chỉ khác, thay vì phải vật lộn với những khó khăn chất chồng đang bày ra, hắn lại thích ngồi với nhóm người này một chút, người với nhóm người kia một chút, thì thào bàn soạn hoặc gay gắt hoa tay múa chân. Và tối tối, thường vào những giờ im ắng nhất, người ta lại bắt gặp hắn phóng xe ra bưu điện thị trấn, kín đáo nhấc máy gọi đi đâu vài phút rất nhanh rồi phóng xe ngược về. Hắn không muốn dùng điện thoại tự động trong những cú phôn đòi hỏi tuyệt mật như thế này.

Đến ngày thứ sáu thì toàn bộ đảng uỷ, ban giám đốc, trưởng các ban ngành, lãnh đạo các nông trường được triệu tập bất thường để làm việc với đoàn kiểm tra trong tinh thần mở rộng.

Cả Công ty hơn mười ngàn con người nín thở nhìn về cuộc họp đó.

Có mặt đủ cả, chỉ thiếu có Đăng Điền điện về xin phép được đến chậm ít phút vì cần giải quyết nốt số thuốc trừ sâu trong kho đang bị thất thoát một lượng khá lớn.

Cuộc họp bắt đầu.

Với giọng nói chậm rãi, khúc triết nhưng sắc nhọn như của một công tố uỷ viên chuyên nghiệp, với nét mặt giá băng như đẻ ra đã giá băng như thế, vị đoàn trưởng đứng dậy vào đề luôn:

"... Căn cứ vào những đơn thư khiếu nại gửi lên tời tấp gần đây, căn cứ sáu ngày làm việc nghiêm túc và khách quan tiếp xúc đến tận những người công nhân ở tầng thấp nhất và căn cứ vào bổn phận, trách nhiệm cũng như pháp định của chức năng thanh tra, chúng tôi thấy ở cá nhân đồng chí Vũ Nguyên, mặt mạnh, mặt làm được đã quá rõ, chúng tôi xin không nói ở đây. Về mặt yếu kém, tổng hợp văn bản là 186 trang nhưng tựu trung lại, có ba điều đã có thể tạm kết luận và ba điều chưa thật rõ ràng, hôm nay đoàn quyết định lấy ý kiến của các đồng chí để làm sáng tỏ bản chất của sự việc. Ba cái kết luận là:

Một, vi phạm các nguyên tắc kinh tế chủ nghĩa xã hội cơ bản trong xử lý khoán, trong quỹ lương và trong điều hành quản lý, chủ trương lấy lợi ích cá nhân đặt lên trên lợi ích tập thể, có nhiều dấu hiệu sa vào mô hình kinh doanh theo kiểu vọng ngoại. Đây là một sai lầm nghiêm trọng về quan điểm đường lối mà Đảng ta kiên quyết chống. (Mục này sẽ có

văn bản chi tiết kèm theo)

Hai, có dấu hiệu lộng quyền, độc đoán trong công việc dẫn không khí dân chủ bị triệt tiêu ở các cấp (Có văn bản cụ thể kèm theo).

Ba, về tổ chức cán bộ, do đặc điểm trên nên đã để xảy ra tình trạng bè phái, thân quen, gia đình trị, đồng hương... làm ảnh hưởng nghiêm trọng đến đoàn kết nội bộ trong suốt thời gian dài, dẫn đến sản xuất có lúc bị đình trệ, trồi sụt, không vững chắc như thời gian gần đây..."

Vị đoàn trưởng dừng lại, hắng giọng, chiêu một hớp nước khoáng. Bất giác mọi con mắt đều đổ dồn về phía Vũ Nguyên. Anh vẫn ngồi nguyên ở tư thế cũ, thuốc lá cầm trên tay, chìm sâu vào một suy tưởng gì đó dường như chẳng có liên quan chi đến câu chuyện đang xảy ra trong phòng, thậm chí còn mỉm cười bâng quơ, lãng đãng. Vẻ như cũng nhận biết được thái độ ấy, giọng vị đoàn trưởng bỗng to hơn, đanh thép hơn:

"... Và ba điều còn mập mờ cần được làm rõ thêm, ba điều cũng hết sức quan trọng là:

Một, đưa thân nhân, đưa người quen vào Công ty lập hợp đồng ma để chiếm dụng đất công thành đất riêng, dùng sức lao động, dùng vật tư công để phục vụ cho lợi ích riêng. (Chiếm như thế nào, lợi dụng như thế nào, có văn bản cụ thể kèm theo)

Hai, Công ty đang còn rất khó khăn về nhiều mặt, nhưng giám đốc Công ty đã vượt quá quyền hạn của mình và thiếu tôn trọng nguyên tắc lãnh đạo tập thể để quyết định cắt giảm hàng loạt những chi phí làm phương hại nặng nền đến chất lượng vườn cây lại huy động một số tiền khá lớn ăn vào vốn sản xuất để xây cất những công trình xa hoa, to tát không cần thiết, cũng như đầu tư vô nguyên tắc vào các chương trình hoạt động văn hoá văn nghệ, học hành tốn kém chưa có ích lợi cụ thể để chỉ nhằm phô trương thanh thế cá nhân, chuộng hình thức mà không xuất phát từ cuộc sống và quyền lời của số đông công nhân.

Ba, về tham nhũng. Nhiều lần đi nước ngoài, đi giao dịch mua bán, đồng chí Vũ Nguyên có những khoản chi không giải trình được, trong đó có mức chi vượt quá xa sự cho phép của Bộ Tài chính và nghị định chính phủ. Ví như các khoản hoa hồng cho bên phía đối tác Trung Quốc mà đồng chí có thời gian khá dài bám trụ ở đó. Cũng vậy, việc chỉ định thầu xây hội trường trị giá hơn một tỷ là trái quy định trong khi đồng chí thừa biết, với dự toán năm trăm triệu trở lên là phải cho tiến hành đấu thầu. Đồng chí được gì trong vụ này? (Có văn bản kèm theo)

Đây là chưa kể những sai phạm khác mang tính cá nhân như quan hệ nam nữ không rõ ràng, bằng cấp chưa được xác định, mà chúng ta chưa bàn đến ở đây.

Thưa các đồng chí! Vì sự nghiệp đổi mới của Đảng vì sự tồn vong của toàn ngành cao su nói chung và Công ty nói riêng và vì trách nhiệm bảo vệ cán bộ, đảng viên, tôi đề nghị chúng ta nhìn thẳng vào sự thật và làm rõ sự thật..."

Vị đoàn trưởng chưa dứt lời, cánh tay gân guốc của Vận đã giơ lên, giọng khê đặc như từ

đầu đến giờ cứ khổ sở bởi sự gào thét cứ quẫy thầm trong cổ họng:

- Tôi phản đối! Cả sáu điểm các đồng chí nêu ra đều quá sức vội vàng. Và cả sáu điểm ấy đều không khác gì với nội dung cái lá đơn nặc danh kia hết. Nếu chỉ vậy, các đồng chí cứ căn cứ vào những lá đơn vu cáo đầy hằn học đó mà kết luận cho nhanh chứ cần gì phải có sự có mặt chúng tôi nữa.

- Tôi thấy đúng đấy – Một tiếng nói đồng tình – Chả lẽ cấp trên tin một lá đơn tố cáo hơn toàn thể cán bộ nhân viên trong công ty sao.

- Im đi đã! – Một tiếng gắt – Đây mới là kết luận sơ bộ, các đồng chí ấy đã đi sâu vào chi tiết đâu.

Chờ cho những tiếng nói qua lại lắng xuống, vị đoàn trưởng mới khẽ khàng:

- Tôi biết các đồng chí sẽ phản ứng như vậy. Và tôi cũng lưu ý các đồng chí chớ nên xem thường tiếng nói của nhân dân. Chính vì không khí dân chủ ở đây có bị bóp chặt nên bà con cùng kỳ bí mới phải dùng đến biện pháp đơn từ này. Sau đây đồng chí thư ký sẽ đọc toàn văn 186 trang văn bản thanh tra để xem đồng chí phó giám đốc có cho chúng tôi là chỉ lười nhác nhắc lại những điểm có sẵn trong lá đơn hay không...

Một trăm tám sáu trang. Mỗi trang ngốn nhất ít nhất ba phút. Thế là cả buổi sáng trôi qua trong những con số ngột ngạt, nặng nề, những con số mang dáng hình cơn lốc thổi thốc tháo vào đầu vào mặt mọi người. Cơn lốc giữa trời, cơn lốc trong phòng họp. Hai cơn lốc đều mang sức mạnh tàn phá ngang nhau. Một phần ba số người tham dự ngủ gà ngủ gật, một phần ba nghe như nuốt như uống và một phần ba còn lại cứ ngọ nguậy toàn thân tỏ ra không chịu nổi. Trời đất thiên địa ơi! Họ lấy những con số này ở đâu ra mà nhiều quá trời vậy nhỉ. Số nào số ấy cứ kêu vang như chuông nguyện hồn có muốn cũng khó bề cưỡng lại. Kêu vang đến nỗi chính phó giám đốc Vận cũng ngơ ngẩn không còn tin vào tai mình. Người anh cứ rung lên từng chập như căn bệnh táo bón đã chuyển qua thể đau đại tràng cấp. Anh đưa mắt sục tìm khuôn mặt Vũ Nguyên. Kì lạ chưa! Khuôn mặt như tài tử điện ảnh ấy vẫn xa xăm chìm lắng đi đâu. Chết mẹ rồi ông Nguyên ơi, ông mà cứ để hồn vía lửng lơ thế thì cuối cuộc họp này số phận ông sẽ tiêu rồi ông biết không. Tỉnh lại đi! Vận thầm gào lên trong óc nhưng đôi mắt mơ màng kia vẫn không hề động cựa.

Giọng đọc như đọc kinh thánh dứt đột ngột. Vậy là 186 trang đã xong. Như 186 cơn lốc cuốn vào phòng họp suốt từ sáng đến giờ đã tạm ngừng. nhìn đồng hồ, thanh giờ đã chỉ vào con số mười một. Vị đoàn trưởng mỉm cười, cái cười rất tươi của tử thần khi đã nắm chắc được một sinh mạng người trong tầm lưỡi hái:

- Tinh thần cộng sản, ta làm luôn nhé! Trước khi các đồng chí có ý kiến, chúng tôi xin mời đồng chí giám đốc nói trước!

Người ta thoáng thấy Vũ Nguyên khẽ giật mình, chớp chớp mắt như để bứt ra khỏi giấc ngủ rồi vẫn ngồi, không đứng dậy, tiếng nói nhẹ như đọc thơ:

- Tôi rất cám ơn tất cả những điều vừa được nghe. Rất cám ơn!

Rồi thôi, ánh mắt toát ra vẻ cảm ơn thật sự. Cả phòng họp xáo xác, người ta không ngờ rằng cái con người kiêu hãnh, sắc sảo và hùng biện này lại có thể đầu hàng nhanh đến thế. Ngay cả ông đoàn trưởng và các thành viên trong đoàn kiểm tra cũng ngớ ra chưng hửng. Họ đã chuẩn bị phân công nhau nếu Vũ Nguyên ngoan cố ra đòn nào là họ sẽ đánh dập ngay đòn đó, dập từng đòn một để đưa đến dập toàn bộ. Vậy mà...

- Tức là đồng chí chấp nhận? – Vị đoàn trưởng hỏi.

- Chấp nhận cái gì cơ? – Ngơ ngác thật sự.

- Chấp nhận những kết luận trong văn bản kiểm tra mà đồng chí được nghe vừa rồi.

- Không, tôi có chấp nhận gì đâu, tôi chỉ cảm ơn thôi vì các đồng chí đã cho tôi nghe một câu chuyện thú vị của ai đó, của người nào đó, của đơn vị nào đó chứ đâu phải câu chuyện của tôi.

Bật lên một vài tiếng cười trong góc phòng. Lại một vài tiếng cười nữa, hơi tái mặt, vị đoàn trưởng gõ nhẹ tay xuống mặt bàn, tỏ rõ ra cái phong cách uy quyền của một vị quan toà giữa đám đông cùng đinh:

- Đồng chí Nguyên, đây là thanh tra, là luật pháp, là nguyên tắc đảng chứ không phải câu chuyện bàn nhậu mà đồng chí có thể đùa cợt.

- Tôi vẫn rất nghiêm túc đấy chứ, nghiêm túc đến có thể nhận ra tất cả những điều vừa rồi chỉ là một sự bông phèng.

- Nếu đồng chí tỏ rõ thái độ bất hợp tác như thế, chúng tôi với chức năng của mình, hoàn toàn có biện pháp khác để đi đến kết luận mà không cần đến cuộc họp mang tính dân chủ và thiện chí này. Và khi đó, tôi nghĩ rằng đồng chí sẽ không thể đùa cợt được nữa. Tôi tuyên bố cuộc...

- Khoan đã! – Vận đứng bật dậy, mặt đỏ vang như vừa nốc xong cả một thùng rượu mạnh – Trước sau tôi vẫn thấy rằng văn bản kiểm tra của các đồng chí là một biến tướng rất có nghề của lá đơn nặc danh hôi hám kia. Tôi đề nghị, nếu chưa làm kĩ được thì để sau đại hội đảng của chúng tôi, cánh cổng công ty sẽ mở rộng để đón các đồng chí xuống làm tiếp, còn các con số rắc rối và những điểm phi lý như vừa rồi, tôi chắc sẽ không đưa đến kết quả gì hết mà chỉ có một tác dụng là phá nát đại hội. Đại hội đảng cũng chỉ nhằm mục đích con người, xây dựng công ty chứ đâu phải để phá nát nó ra.

Vị đoàn trưởng ra mặt đổ chàm một lần nữa, hất cằm về phía người thư ký đang cắm cúi ghi chép:

- Đồng chí hãy ghi lại câu nói ấy, ghi rõ tên, chức vụ rằng đoàn thanh tra xuống đây chỉ có một mục đích là phá hoại đại hội đảng cơ sở.

Từ ngoài hành lang, Đăng Điền lặng lẽ đi vào. Cho đến tận giờ phút cuối chào này người ta mới thấy hắn đột ngột xuất hiện. Nét mặt hắn căng thẳng và bợt bạt, chứng tỏ rằng hắn đã chứng kiến mọi chuyện từ đầu. Nhưng khi đi đến trước tất cả mọi người, vẻ mặt ấy đã chuyển sang nét bình thản, trầm tĩnh và tươi tắn khác lạ. Hắn giơ ra một tờ giấy khổ rộng, bên trong là chi chít những con chữ lụn vụn như có cả một đàn kiến đông đúc bò qua bò lại. Giọng hắn đều đều, không vấp váp, trọng âm nhấn khá chuẩn và có sức thu hút, buộc người ta phải chú ý nghe ngay từ âm mở đầu như mọi lần hắn vẫn bộc lộ ra trước chỗ đông người, trong các chương trình nghị sự quan trọng.

- Đây là 120 chữ ký đại diện cho 12 ngàn con người đang sinh sống trên vùng đất này lên tiếng đòi bảo vệ cho phẩm chất và danh dự của giám đốc Vũ Nguyên. 120 chữ ký có đầy đủ họ tên đối lập với một đại từ chung chung không tên tuổi. Và tôi, một đảng uỷ viên, một cựu chiến binh, tôi cũng xin được đại diện cho 800 đảng viên và 2000 cựu chiến binh muốn phát biểu một điều gan ruột như sau.

Hắn đưa mắt nhìn mọi người. Rõ ràng cách mở đầu như thế đã gây được ấn tượng khá mạnh. Cả phòng họp im lặng. Hắn nhìn lên bàn chủ toạ. Vị đoàn trưởng mắt giật giật như chưa hiểu hết căn nguyên câu nói mào đầu đầy bất ngờ và lạ lùng đó. Hắn nhìn vào khuôn mặt Vũ Nguyên. Khuôn mặt đẹp ấy cũng đang có chiều thảng thốt và cuối cùng hắn dừng lại ở vầng trán dô của Vận như để neo cái nhìn lại, thong thả nói tiếp:

- Tôi nghĩ đã làm doanh nghiệp thời nào cũng thế, nhất là thời này, bao giờ cũng không thể tránh khỏi vấp váp, càng làm nhiều, càng vấp váp nhiều miễn là đằng sau cái vấp váp đó anh đã làm được những gì cho số đông. Từ ngày đồng chí Nguyên về đây, nếu đem cân lên, những cái đồng chí đã làm được nặng gấp ba lần những cái vấp váp. Như vậy là có công. Một thứ công hiện ra nhỡn tiền, rất cụ thể. Còn tội, dù được chứng minh bằng những con số có vẻ hùng hồn đi nữa nhưng ai đã dám bảo rằng nó là xác quyết. Cho nên...

Và trong suốt 45 phút đồng hồ, vẫn bằng giọng nói đầy tính thuyết phục đượm vẻ chân thành xót xa đó, phó giám đốc Đăng Điền đã nhẹ nhàng bẻ gục từng luận điểm rồi bẻ gục cả sáu luận điểm buộc tội của vị thanh tra trưởng đoàn mới đưa ra còn nóng hổi 15 phút trước đó. Hắn nói, chưa thể kết luận được Vũ Nguyên cố ý làm trái các nguyên tắc kinh tế cơ bản vì thực chất lúc này ở ta đã có nguyên tắc kinh tế nào gọi là cơ bản đây. Tất cả còn đang đi tìm mà đã tìm thì có thể sai (Hắn nhấn mạnh vào tiếng sai) có thể đúng. Về chuyện lộng quyền, đanh giọng hơn một chút, hắn bảo trong quản lý doanh nghiệp cũng như trong chỉ huy tác chiến, giai đoạn đầu mọi cái còn nháo nhác, cũng rất cần có một sự độc đoán chuyên quyền của người chỉ huy để đưa tất cả vào nề nếp. Hiện công ty đã vào nề nếp, đó là một điều đáng mừng, còn cái sự chuyên quyền kia nếu chưa hết (nhấn mạnh hai chữ chưa hết) lúc này thì ắt tự nhiên nó sẽ hết theo đúng biện chứng, và ta chớ nên nhầm lẫn giữa chuyên quyền và lộng quyền, hai phạm trù này mang hai bản chất khác nhau xa lắm thưa các đồng chí đảng viên cộng sản có mặt ở đây. Và điều thứ ba, sau một tiếng cười khẽ hàm ý chế nhạo, hắn nói rằng, tại sao đến tận những năm tháng sắp hết nhiệm kì thứ hai này con người vẫn còn đi dòm ngó, quy kết nhau những cái dớ dẩn của nhiệm kì trước? Thế nào là thân thích, là gia đình trị, là đồng hương, đồng khói? Tha hồ, thoải mái, miễn là có

hiệu quả công việc. Có hiệu quả, có ích lợi, chưa nói trong phạm vi một Công ty nhỏ nhoi quá sức như ở đây mà ngay trong guồng máy lãnh đạo cao nhất của nhà nước, anh có thể đưa hết vợ con cháu chắt (nhấn mạnh bốn tiếng vợ con cháu chắt) vào cũng được. Rồi hắn hạ giọng vẻ chán trường nói rằng còn ba cái chuyện lạp xạp thuộc loại tiểu tiết về tài chính, về công tác phí, về khoa trương hình thức, về hợp đồng ma hợp đồng quỷ kia là hết sức tầm phào. Chí ít muốn cho một nhà quản lý kinh doanh với hàng trăm mối quan hệ, hàng trăm mối chi tiêu hữu hình và vô hình có thể hoạt động được thì cũng phải nới lỏng đường biên tài chính ra một tí chứ. Mà giả dụ họ có tiêu một (nhấn hai chứ tiêu một) thì họ lại kiếm ra mười, còn ngàn lần hơn những người không dám tiêu một đồng nhưng cũng không làm lợi một đồng. còn về việc đấu thầu và chỉ định thầu cái hội trường kia hắn bảo rằng cũng tầm phào nốt, doanh thu doanh số Công ty lúc này lên đến hàng trăm tỷ, có mỗi một tỷ cỏn con do sơ ý làm không chặt chẽ, đem nguyên tắc khô cứng ra vặt lông nhau làm gì. Ngừng một chút như để nghe phản ứng ở dưới. Hắn mỉm cười nói tiếp: Vừa rồi hình như tôi nghe có nhắc tới chuyện quan hệ và chuyện bằng cấp? Không đúng đâu. Chính tôi đã cùng dự khoá đào tạo tại chức cử nhân kinh tế với đồng chí Nguyên, tôi đỡ vớt còn đồng chí Nguyên đạt loại ưu. Chúng ta không nên đem cái chính quy ra so với cái tranh thủ (nhấn mạnh hai chữ tranh thủ) để phủ nhận giá trị thực của một con người. Rồi chả rõ tại sao hắn lại bỏ qua không nhắc đến chuyện quan hệ, bất chợt giọng hắn chợt trở nên xa vắng và the thắt khác thường:

- Doanh nghiệp là một nghề khổ và tủi hơn bất cứ mọi nghề. Lúc nào cũng trên đe dưới búa. Trên thì nhà nước đề phòng như phòng giặc, dưới thì dân phỉ nhổ, một mực cho rằng trăm thằng là cả trăm ăn chơi phè phỡn đến ngay cả vợ con cũng nhìn mình như nhìn cái đứa chỉ biết có tham nhũng tham ô. Họ đâu có biết rằng để nuôi sống được vườn cây và con người, đêm nào trước khi đi ngủ đồng chí giám đốc cũng phải vắt tay chìm sâu vào trán để làm sao ngày mai có sáu trăm triệu trả lương cho thợ, và sớm mai lúc tỉnh dậy, chỉ cần nhìn thấy mấy hạt mưa bay thôi là lòng dạ đã quặn thắt lo cho sản lượng mất tong một ngày. Rồi lúc nào cũng giật mình thon thót, ăn không ngon, ngủ không yên, sợ đái đằng mà vẫn buộc phải đãi đằng, nhai miếng cơm mà chát xít như gã tù nhai lần cuối, thời gian ở trong vườn nhiều gấp mười thời gian ở với vợ con. Công hôm nay là tội ngày mai, mùi nước hoa giám đốc rất gần với mùi nhà tù mà không tù thì cũng tự cầm tù mình trong những cột số lỗ lãi ghê rợn, nghèo rồi sẽ thành giàu, khó khăn sẽ thuận lợi, mất giá rồi sẽ lại được giá, trời mưa rồi trời sẽ nắng, lốc đến rồi lốc lại đi. Cái còn lại là cách con người ăn ở với nhau, là cuộc sống văn hoá phải ngự trị trên miếng ăn vật chất tầm thường. chính vì những lẽ đó, tôi thấy mọi kết luận về đồng chí Nguyên, dù chỉ là kết luận bước đầu, chỉ coi như là một tài liệu tham khảo và đối với chúng ta, đây cũng là một bài học để đừng phải trả giá quá tệ hại. (Hắn nhấn mạnh toàn bộ câu cuối).

Để kết thúc, hắn chuyển sang một ý khác khiến ngay chính Vũ Nguyên cũng không tin ở tai mình, cứ như là hắn đang nói hộ tiếng lòng rì rầm của mình mà mình chưa có cách nào để nói ra nhằm giải thoát khỏi cái nhức nhối nhất:

- Cuối cùng tôi đề nghị, người cán bộ sống được bằng quần chúng, quần chúng ở đây đang bị những thông tin sai lệch làm méo mó hình ảnh của đồng chí Nguyên, ví như sự

xuất hiện vô lối của cái bài vè kia chẳng hạn. chúng ta phải có tiếng nói thanh thiên để quần chúng hiểu lại. Tôi sẽ xin làm việc đó. Hết!

Bài phát biểu vừa đủ độ của Đăng Điền đã gây một hiệu ứng không ngờ. Thoạt đầu người ta không hiểu, hiểu thế nào được khi con người này lại quay ngoắt một vòng từ trái qua phải như thế. Sau đó là... vẫn không hiểu nhưng phải làm ra hiểu để làm cho đúng tinh thần cuộc họp, và cuối cùng là hiểu, hiểu theo cái nghĩa, có gì đâu, đây chỉ là kết quả bất ngờ của một quá trình nhận thức mà sắc thái cuộc họp này đã cho anh ta nhận thức ra một điều gì. Một vài tiếng vỗ tay bản năng lốp đốp vang lên, những tiếng vỗ tay mà hầu như chưa bao giờ có trong những cuộc họp sặc mùi toà án nặng nề như cuộc họp này và có thể nó sẽ vang khắp lượt, vang rõ to nếu như người ta không thoáng nhìn thấy những khuôn mặt thanh tra tối sầm lại. Họ lén nhìn về phía vị đoàn trưởng, vị đoàn trưởng nhìn đăm đăm vào tệp giấy trước mặt hồi lâu ngẩng lên nở miệng cười rõ tươi như thể cả đời lúc nào cũng chỉ biết cười thật tươi như thế, rồi có lẽ bị tác động bởi không khí cuộc họp nhiều hơn là những câu nói của Điền. Kể cả cái gọi là 120 chữ kí anh ta vừa tung ra. Ông từ tốn đứng dậy:

- Ý kiến của đồng chí Điền là hết sức đáng lưu tâm, tuy nhiên như đồng chí nói, ý kiến đó cũng chỉ có giá trị tham khảo. Chúng tôi sẽ tham khảo. Có nghĩa là chúng tôi sẽ xin ý kiến trên quyết định tạm thời tạm dừng cuộc thanh tra lại ở đây để chúng ta cùng suy nghĩ và cái cần hơn để các đồng chí có thể tiến hành đại hội đảng bộ một cách bình tĩnh và khách quan. Chúc đại hội Công ty ta thành công, hẹn gặp lại!

Cả đoàn bảy người đứng dậy thành một hàng dọc ra nhanh như một tiểu đội nghi lễ. Đi qua trước mặt Vũ Nguyên, ông đoàn trưởng không đưa tay ra bắt, chỉ hơi dừng lại, nói rin rít qua kẽ răng: “Mọi chuyện chưa dừng lại ở đây đâu đồng chí giám đốc ạ!” Vũ Nguyên im lặng, cuộc họp cũng giải tán nhanh không kém như người ta vừa thoát khỏi một cảnh tượng quá đỗi nặng nhọc, còn lại Vũ Nguyên, Vận và Điền. Tức còn lại ban giám đốc.

- Điền! – Vũ Nguyên tiến đến trước hắn, cũng không bắt tay – Tôi không cám ơn cậu đâu. Đáng lẽ tôi muốn mọi chuyện tung toé cho cái thật cái giả được phơi bày hết ra nhưng cậu đã làm hỏng tất cả. Dầu sao cũng phải thừa nhận, cậu là một người trung thực, có chính kiến. Và nếu nói theo cách nói của người già thì đây là lần thứ hai cậu đã cứu tôi.

- Tôi cứu chân lý.

Điền bình thản trả lời rồi bình thản đi ra. Vận nhìn theo:

- Thằng này lạ thật!

- Lạ sao?

- Hắn dũng cảm và hùng biện đấy chứ! Đáng ra hắn phải theo nghề luật sư thì mới phải. Mình là người trong cuộc mà nghe hắn nói cũng nổi gai cả người. Một mình dám đánh gục cả đoàn thanh tra có sỏi trong đầu.

- Ông lại say sưa rồi. Ông không nhận thấy trong toàn bộ những lời nói ấy vẫn còn cái gì giả giả à?

- Thì bản thân cuộc đời có thật đâu. Đi! Đi ra hồ, tôi muốn uống một ly với cá nướng tại chỗ. Đáng lẽ phải kéo cả cậu Điền cùng đi nhưng tôi biết hai cậu không hợp nhau nên cậu Điền để bữa khác.

- Ông có để ý đến những câu cố làm ra vẻ nhấn nhá của nó? – Vận vẫn đứng im – Nếu đem ghép lại thì đó hoàn toàn là một bản buộc tội rất ác, một bản buộc tội nằm trong bản buộc tội.

- Kìa đã bảo thôi mà. Tôi không sợ tội và cũng chẳng sợ ai luận tội, lúc này tôi chỉ muốn uống một ly để thấm cái tình bạn bè đồng đội gian nan có nhau.

- Lạ cái nữa là, tất cả những số liệu trong đơn kiện đều có độ chính xác gần như tuyệt đối? Ai cung cấp? Chỉ có thể từ trong ruột Công ty bay ra.

- Tôi! Tôi đấy! Cậu đã hài lòng chưa? Và đáng ra nghề thanh tra mật thám mới đúng là nghề của cậu.

Không cho bạn lảm nhảm thêm nữa, Vũ Nguyên lôi thẳng Vận theo cầu thang xuống nhà để xe. Khi chiếc xe máy chở hai người bon ra cổng, rẽ theo đường ra hồ, vẫn có một đôi mắt trong cửa sổ dõi nhìn theo, cái nhìn trống trải không ra hà lòng cũng chẳng ra hậm hực, đôi mắt của Điền. Hắn biết sau sự việc trên, mọi người sẽ đi tìm hắn, Vũ Nguyên sẽ đi tìm hắn để hỏi những câu hỏi không cùng chiều rất khó trả lời nên tốt nhất là ém vào cái phòng xép chuyên để đồ bảo tàng này cho rảnh chuyện. Và hắn cũng cần có một khoảng tĩnh để nghĩ ngợi thêm. Ráo trọi những chuyện xảy ra vừa rồi đều theo đúng kịch bản, đúng đến không sai một ly, tức là, như lời lão Ba Vinh nói: *"Chưa hạ nó được ở cú này đâu, dầu cú nên đã làm cho nó choáng váng. Nó còn đủ sức chống trọi lại và một khi đã chống trọi được thì không cách gì hạ nó được nữa. Cho nên đây chỉ là một đòn nhử để dẫn đến một đòn thật cứ không phải gá cả canh bạc vào cái đám thanh tra võ biên này"*. Nhưng chính vì cái quá đúng đó lại làm hắn đâm lo. Liệu các vị trong đoàn thanh tra có ngầm hiểu thâm ý lùi một tiến hai của hắn hay lại rút dù chạy luôn? Và những gã đảng uỷ viên đầu bã đậu kia vẫn tiếp tục nuôi ý định hạ gục tên thống bá hay cũng chán ngán bỏ mặc mà vừa rồi chẳng hề có một ý kiến bác lại nào hết? Chả lẽ bản thuyết trình giả dối của hắn lại có tác dụng ghê gớm đến nỗi làm thui chột đi mọi ý đồ phải tốn bao công sức mới nhen nhóm được ư? Nếu thế thì lợi bất cập hại rồi, chính mồm hắn lại hại lại hắn rồi! Biết vậy...

Đêm đó, hắn quyết định phải có mặt ở nhà Ba Vinh để thỉnh giáo, để chia sẻ bớt sang lão cái gánh nặng vô hình này. Hắn bắt đầu thấy sợ sự cô đơn, thấy ngộp thở bởi những vòng suy nghĩ của chính hắn cứ rối nhằng mỗi chốc lại bủa vây thít chặt hơn lấy đầu óc hắn. Hắn cần có chỗ để xả. Hắn cần có người hà hơi tiếp sức.

Ba Vinh không có nhà cũng không có ở Tổng công ty. Cô con gái mới bỏ chồng được

chừng hơn năm của ông ta nói rằng ba cô mới đi Hà Nội sáng nay. Mẹ khỉ, hắn chửi gần như thành tiếng trong mồm, việc ở nhà đang căng, ông vác mặt ra ngoài đó làm gì! Xin đầu tư à? Hay xin chức tước? Hay định lê lết quỳ dưới chân một ông kễnh nào đó để lo chạy những tội trong quá vãng nếu một khi thằng Nguyên nó khui ra? Hay chỉ đơn thuần là đi kiếm một yếu tố ngoại phạm đúng như bản chất ma giáo trơn nhẫy của lão? Lão là lão có thể làm được mọi trò dơ dáy đấy, tôi biết tỏng đi rồi, lão hoạn quan gian hùng ạ! Nhưng làm gì thì làm, lão cũng phải biết tôi đang trong hoàn cảnh nào, đang cần lão như thế nào chứ. Cần lão... Hắn chợt bật cười. Thì ra rốt cuộc hắn cũng buộc phải nương tựa phần hồn vào cái con người mà xưa nay hắn thường xem khinh là xôi thịt này. Cuộc đời đểu thật!

Tiếng chuông điện thoại kêu vang. Giữa đêm khuya thanh vắng, tiếng kêu nghe nhưu tiếng kẻng báo cháy rừng. Vẫn nhận ra được cái hầm hập trong âm thanh viễn thông quá quen thuộc đó. Lão rồi! Cô con gái từ trong phòng đi ra cầm lấy ống nghe. Hắn lé mắt nhìn... Gái một con có thật đẹp nhưng dâm, dâm như chính cái thói dâm tình đã thành tai tiếng một thời của ông già nó, ngực nở, đùi tròn, đường mông căng ních, mắt nhìn chằng chằng như cái đứa suốt đời háo nước... Cái nhìn ấy quay lại nhìn hắn, hai con ngươi bắt đèn sáng chói lên như mắt chồn:

- Ông già hỏi chú.

- Hỏi tôi.

Hắn vội lao lại, một tý nữa thì và cả tay vào khuôn ngực đang vênh lên thách thức của cô chủ. “A lô, tôi đây, Điền đây. Trời đất! Sao anh Ba biết tôi đang ở đây?” “Chơi với chú mà không biết tính chú sao gọi là chơi. Thế nào, ổn cả chứ hả?” “Ổn, đúng như dự kiến nhưng...” “Không nhưng gì hết! Tôi đã được nghe báo lại, rất tốt, chú rất giỏi, người ta khen chú lắm đó”. “Nhưng tôi ngại thanh tra họ không hiểu, nhân chuyện này họ bỏ bê luôn” “Không có chuyện đó. Tôi đã nói chuyện trước với họ rồi. Mai tôi sẽ nói tiếp nữa” “Còn cái đám đảng uỷ viên kia, tôi chưa thật tin. Vì ba cái thứ quyền lợi cỏn con, họ dễ thối chí giữa dòng bỏ ngựa lắm” “thì đánh tiếp vào cái thói cầu lợi đang bị thằng Nguyên làm cho sạch bách của họ”. “Tôi hiểu” “Thái độ thằng Vận sau chuyện vừa rồi thế nào?” “Chưa rõ lắm...” “Đặc biệt chú ý đến nó. Thằng khùng này không vừa đâu, ở một phần nfo đó nó còn nguy hiểm hơn thằng kia, thứ nhất sợ kẻ anh hùng, thứ hai sợ kẻ vừa khùng... hiểu chưa? Phải cho cả hai cùng đi một thể, để lại một thằng là rất khó cho câu.” “Anh Ba...” “Thôi, trước đại hội của các cậu tôi sẽ trở về. Cứ vậy mà làm, qua đường không tiện nói nhiều. Chúc may mắn!”

Hắn thả máy, thở phào. Lần nữa lại vấp phải đôi mắt chồn đang rọi thẳng vào hắn:

- Giữa hai người có chuyện chi bí mật thế chứ? – Tiếng nói nhột nhạt.

- Chuyện làm ăn bậy bạ ấy mà. Má đi đâu?

- Bà già đi ăn đám giỗ ở xã dưới, mai sớm mới về.

- Thằng nhỏ ngủ rồi à?

- Chú hỏi có chuyện chi? – Vẩn lên một ánh nhìn tinh quái.

- À... Không thấy thì hỏi.

Ngoài trời một ánh chớp loé sáng.

- Trời sắp mưa, chú ở lại uống rượu chờ tạnh nhé!

- Chỉ... chỉ uống rượu thôi à? – Đến lượt sự tinh quái vụt hiện lên trong mắt hắn.

- Thì cứ thế đã.

Hắn ngồi xuống, lục lọi con mắt vào sâu trong thân thể cô. Cô chấp nhận, hơn ưỡn căng bộ ngực ra phía trước. Hắn bỗng cảm thấy trong người rộn rạo quá thể. Một gian nhà trống vắng giữa vườn rộng, một bóng đêm thẳm tối, một thân hình đàn bà ngầy ngụa, một nét đồng loã đã hiển hiện ra ngay ở cái nơi có cặp giò tròn mịn ẩn sau lần vải mỏng đang khe khẽ run lên. Qua những lần đến đây, hắn biết ở cô nàng có nhiều dấu hiệu tỏ ra thích hắn, hay nhìn trộm hắn và lần nào đến không có ông chủ ở nhà, cô ta cứ chuyện trò xoắn xuýt với hắn dứt không ra. Đôi lần trong hắn đã nảy sinh ý định chiếm đoạt nhưng chưa dám hoặc không dám thực hiện. Dẫu sao cô cũng là con gái của sếp, phàm đã dính vào là dính luôn thành vợ thành chồng trong khi bằng kinh nghiệm bản thân, hắn thừa biết rằng với cái vẻ quyến rũ hoàn toàn xác thịt kia, chỉ thoả mãn dăm lần là chắc chắn sẽ chán ngấy không chịu được. Nói thật lòng, cũng đôi bận trong giấc ngủ, hắn đã nằm mê thấy cô, được làm tình với cô, được nghe cô rên rỉ như con nái đi tơ, được ngắm nhìn thoả thích cái thân hình căng mẩy trắng xốp như heo cạo dở của cô. Và bây giờ tất cả cái hình ảnh thèm thuồng đó đang nhỡn tiền hiện trước mắt, bồng bềnh, nóng hỉm, chỉ cần một với tay, một cú ghì riết róng, một cái hôn như cắn như ngoạm... là dứt khoát con nái đang lên cơn kia sẽ oặt lả đi.

Hắn tiến sát lại, cảm giác ngửi được cả mùi da thịt đàn bà hoi hoi xộc thẳng vào tận cuống mũi:

- Lại đây... em! – Hắn nói như kẻ sắp chết ngạt.

- Cháu đổi thành em từ lúc nào đấy ông chú? – Cô nói tỉnh queo.

- Từ lúc tôi *đập mặt phải cái... cái nhìn buồn đến nẫu ruột của em* (Đúng ra hắn định nói *đập mặt phải bộ ngực cong vênh như núi lửa của em*)

- Chứ không phải vì cái khác ngoài đôi mắt à? – Cười khúc khích.

- Có, có chứ. Vì cả những cái khác đó nữa chứ - Hắn chớp lời như lên cơn kinh giật.

- Rồi sau đó thì sao?

- Rồi sau đó... sau đó... Hắn bỗng im tịt.

- Cháu trả lời giùm nghe: Rồi sau đó ông chú phóng đãng lại trở về với cuộc đời một con sói độc thân và để mặc cô cháu muốn ra sao thì ra.

- Không... Bậy nào... Làm gì có chuyện đó. Em chỉ được cái...

- Lúng túng tội nghiệp chưa! Thôi, đùa đó, con bé cháu này cũng không đến nỗi khoái đời chồng vợ lắm đâu nhưng nhìn vẻ thèm nhạt của ông chú đùn ra đến tận mồm thế kia mà phải cố nuốt vào để giữ nghĩa thầy trò, trên dưới, nên thử lòng chút thôi. Bây giờ ông chú có thể ra đóng cửa lại, tắt đèn đi rồi... ủa, mà ông chũ đã tắm rửa gì chưa nhỉ? Chưa thì vào trong kia, đang có sẵn nước nóng đó. Gột hết cái mùi quê kệch đi thì mới ra hồn người được.

Lòng hắn bỗng lạnh hẳn. Hắn không thể ngờ rằng mình đang háo hức ở vị thế kẻ chiếm đoạt lại đột nhiên trở thành kẻ bị sai khiến bẽ bàng. Một cơn giận kèm một chút tiếc nuối bốc lên, chẳng nói chẳng rằng, hắn đi đến sát con cái, đưa tay xé toạc tấm áo ngực rồi vùi mặt vùi mồm vào hai núm vú màu nâu đỏ mà nhay mà mút, nếm hệt như đứa trẻ khát sữa lâu ngày... Nhưng đến lúc con cái ngật cổ ra phía sau rên lên một tiếng nửa đau đớn nửa cuồng mê, hắn lại nhẹ nhàng khép ngực áo cô lại, dùng một ngón tay búng nhẹ vào chút đầu lưỡi đang thè ra nhẫy nhọn như lưỡi rắn của cô:

- Rất tối! Em sẽ là một người đàn bà rất tốt trong chuyện gối chăn nhưng bây giờ chưa phải lúc. Chỉ có điều, nếu xong việc, gặp lại, cô bé nên cố tỏ ra con nhà một chút chứ đừng xử sự, nói năng như con điếm như thế.

Nói xong, không đợi cho bàn tay con đàn bà đang rung lên kia phóng vào mặt, hắn sây lưng đi ra ngay. Một tiếng nói uất ức thốc theo: "Đồ dê già khốn nạn!" Hắn cười, bước rảo chân hơn. Cô đang nói bố cô chứ đâu phải nói tôi. Một lần nào đó cô thử hỏi má cô xem hơn chục năm nay có lần nào bà ấy được cái thân hình phì nộn kia lật úp lên bụng chưa hay là bố cô toàn đi với đám Cave nhà hàng hoặc mấy con bé ất ơ muốn tập sự làm phóng viên truyền hình, báo chí tại địa phương có việc đến nhờ vả để đẽn nỗi mới chưa tròn sáu chục tuổi đã trở thành một lão già bất lực? Và thật may, chính nhờ cái sự bế khí khốn khổ đó mà lão đã trở thành kẻ cơ mưu hiểm độc rất có lợi cho tôi. Nói thực nhé, nếu cô không phải con ông ấy, nếu tôi và bố cô không có chuyện hệ trọng cần làm thì đêm nay, giữa cảnh sắc hoang dại này, tôi sẽ cho cô... be bét. Còn bây giờ, ý tưởng "Phải cho thằng Vận đi luôn..." trong cái đầu độc địa của bố cô đang ám ảnh tôi nhiều hơn là xác thịt thơm ngây của cô, cô gái lẳng tình quê ạ!

Chợt nhớ đến câu nói vu vơ nhưng đầy tính xác quyết trong bữa nhậu với một chuyên viên kinh tế cao cấp vốn quen biết mới từ Hà Nội vào hôm rồi, hắn bon thẳng xe đến nhà một bạn hàng truyền thống, vào đề luôn: "Còn ba trăm tấn đang tồn kho, giá rất hời, chỉ ngang bằng giá thành, xách tiền đến mua ngay đi, kẻo không chỉ tuần sau nó lại lên giá". Lão bạn hàng nghi ngờ: "Vậy tại sao các ông không giữ lại để đến tuần sau hẵng bán?" Hắn gắt: "Đã bảo mua thì mua, đỡ được hàng trăm triệu, hỏi dài dòng". "Nhưng lỡ nó không lên

mà lại hạ xuống thì sao?" "Cái lão này! Đã có bao giờ tôi nói chơi với ông lần nào chưa? Giá nông sản lên xuống bất kỳ, chỉ cần biết lúc này nó sắp lên rồi lúc nó xuống lại tính sau". "Vậy... vậy tôi cần phải chi ra bao nhiêu để có được cái thông tin này?" "Cho không! Và nên nhớ, không phải cái gì cũng mua bằng tiền được đâu ông bạn ạ! Bây giờ tôi giúp ông, sau này ông giúp lại tôi, sòng phẳng, đi đâu mà thiệt. Chào!"

Ra đường lớn, hắn miết tay ga tăng tốc độ cao hơn để tự thưởng cho mình những ngọn gió đêm mát lạnh bởi cái sự quá đỗi thông minh và nhạy cảm trong những ca cần tiến độ tư duy cực nhanh như vừa rồi.

Chỉ có điều, lúc trở về đến ngã ba trước cổng Công ty để rẽ về nhà, chắc cũng phải quá nửa đêm, hắn không hề biết rằng từ trong một quán cà phê đơn sơn, có một con mắt đang chăm chú nhìn theo. Con mắt của ông già Thái.

28

NGHỀ LÀM CAO SU NGÀN ĐỜI NAY LÀ THỨ NGHỀ THỜI VỤ. Thời vụ không xuôi, con người dầu ráng sức đến mấy cũng chẳng đi đến đâu. Nhưng con người vẫn biết đứng vững bằng hai chân trên đất. Đất dữ dằn, đất lầm lì, đất hay nổi giận, nhưng đất cũng biết thuỷ chung không phụ lòng con người đã dồn hết tâm hết sức gắn kết đời mình với nó.

Sau cuộc họp thanh kiểm tra đầy kịch tính như đã nói ở trên chừng nửa tháng, sự chênh chao của những vườn cây đã dần dần đi vào thế thăng bằng. Bệnh phấn trắng, bệnh nấm hồng, hai căn bệnh truyền kiếp đeo đẳng cùng loài cây cho mủ đã được thanh toán ở hầu hết các diện tích. Những lô cao su bị cơn lốc liếm qua cũng được nhanh chóng trồng lại. Thiệt hại và đáng kể nhưng vẫn là cái sự thiệt hại do trời nên nỗi đau cũng không có chỗ bấu víu để neo bám lại quá lâu trong đầu óc người thợ đã không ít lần trải qua những thử thách tương tự. Đội ngũ những bàn tay vàng đang giữ vai trò hạt nhân trong các nông trường lại vươn lên chiếm thế độc tô về kĩ thuật chăm bón, kĩ thuật cạo sau một khoảng thời gian buộc phải nhường bước cho nạn cạo phá, cạo ẩu, cạo lấy thành tích hoành hành. Các lô cao su lại thơ thới một nhịp điệu làm ăn lặng lẽ, quyết liệt và thanh bình. Một mùa khô cây cho nhiều mủ nữa lại sắp đến...

Cuộc sống sản xuất tạm lắng thì cuộc sống tinh thần lại có dấu hiệu sủi tăm. Các nông trường và phòng ban bắt đầu tém dẹp công việc để bước vào tiến hành những đại hội đảng cấp cơ sở. Tuy tiến hành gấp rút, tiến hành tranh thủ để còn ra lô chạy đua với thời vụ nhưng không khí chung là ôn hoà. Cũng như cái sự ôn hoà, dễ chịu này bao giờ cũng trở thành nét đặc thù cho các cấp cơ sở vốn chỉ biết lấy cái sự cần lao, tần tảo, giản đơn làm khát vọng sóng. Cái tăm chỉ sủi lên khi một số người thích quan tâm, lo lắng đến thế sự thi thoảng chụm đầu nhau vào bàn tán đến cái đại hội mang ý nghĩa quan trọng nhất của toàn Công ty sắp diễn ra. Người bảo chả có vấn đề gì, chắc ban giám đốc vẫn thế, cá nhân ông giám đốc vẫn thế, vậy là được rồi, thay đổi làm gì cho rối mà con người tận tuỵ, hết lòng vì chuyện chung này cũng khó có thể thay thế. Người nhạy cảm hơn lại bán tín bán nghi cho rằng, không khéo kì này sẽ có thay đổi lớn về mặt quy chế, về mặt nhân sự. Lại có người theo trường phái trung dung khẳng định, sẽ có biến động ít nhiều nhưng đại thể vẫn như cũ để giữ sự ổn định trong Công ty, mất ổn định lúc này là chết. Và rồi lời bàn ra tán vào rút cuộc cũng gom tụ về cá nhân ông giám đốc. Hầu hết đều mong muốn ông vẫn trụ vững trên cái ghế thủ lĩnh hai chức năng chính quyền và đoàn thể, một số nhỏ khác lại tặc lưỡi, có khi thay đổi một chút cũng hay, ví như đã chính quyền thì thôi đoàn thể, đã đoàn thể thì thôi chính quyền, bài học lịch sử về sự thâu tóm quyền lực lâu nay đã chỉ rõ, phàm ai đã ngồi quá lâu trên một chiếc ghế của mình rồi không chóng thì chày cũng sẽ sinh tật, như tật chuyên độc đoán đang hiện ra nhỡn tiền chẳng hạn, mệt lắm...

*

**

Ấy vậy mà cái con người đang hứng chịu mọi bàn tán lúc nóng lúc lạnh đó lại vắng mặt không có nhà. 2000 tấn cao su đang nằm ì ở biên cương phía Bắc đã kéo xếch anh lên đó. Phó giám đốc Vận bảo: "Tình hình trước đại hội đang rất nóng, ông phải có mặt ở nhà". Anh cười: "Đối với một doanh nhân lương thiện, chỉ có hàng hoá bán được hay không mới là điểm nóng, ngoài ra vớ vẩn hết. Vả lại, nếu được chọn giữ ghế giám đốc và 2000 tấn cao su được giải toả, mình sẽ chọn cái thứ hai". "Ông lại cạn nghĩ rồi. Không hiểu đến bao giờ cái đầu ông mới bỏ được thói đánh đồng giữa kinh doanh và chính trị. Chính chính trị nó có thể xoá sạch cái hai ngàn tấn, hai vạn tấn mà ông đang ôm giữ chỉ trong chốc lát. Ở nhà, để tôi đi! Con người ông cần hơn tôi nhiều lần đối với mọi người ở đây". "Lại nghiêm trọng rồi. Mà cậu, nói đừng tự ái nhé, làm sao quen biết thị trường Trung Quốc như mình, không khéo đi rồi lại về không. Trong khi đó, mọi động tác, thủ tục quá rắc rối để chuẩn bị cho một đại hội, cậu làm giỏi hơn mình. Hơn thế mình muốn trước lúc khai hội, mọi ách tắc đều được khơi thông để không ai phải canh cánh khi bước chân vào hội trường cả" "Vậy thì tuỳ! Nếu xảy ra cái gì, chớ gân cổ lên bảo thằng tôi không nói trước." Người phó giám đốc tính bộc trực lại chỉ còn biết doạ gió một câu như thế.

Thế là đi. Đi chìm lút luôn. Chỉ còn không đầy một tuần nữa là đến ngày rồi mà tới tận giờ người ta vẫn chưa thấy bóng dáng ông giám đốc đâu cả. Những lời bàn tán lại có dịp sủi lên. Một số người thiện chí thì hít hà cho rằng con người này là của công việc, việc chưa xong thì chưa yên tâm cái gì hết, khổ, đáng quý thật đấy nhưng hà cớ gì cứ thân làm tội đời mãi thế! Một số người độc miệng lại nghi ngờ ông giám đốc chắc tranh thủ lúc nhá nhem đi làm một quả đậm, 2000 tấn ấy mà trôi được, mỗi tấn chỉ cần ăn chênh giá vài trăm ngàn đồng thôi là tự khắc sẽ có một khoản lớn dự phòng bất trắc nếu kì đại hội này có trục trặc xảy ra. Một số người khác nữa lại quy kết ông là môn đệ của trường phái vô chính trị, đặt tiền bạc, kinh doanh lên trên nguyên tắc đảng và như thế liệu con người đang muốn đi theo mô hình làm ăn tư bản này có còn xứng là bí thư một cấp uỷ đảng nữa không? Vân vân...

Ngồi giữa văn phòng Công ty, phó giám đốc kiêm phó bí thư đảng uỷ Vận chập chờn nghe thấy cả. Hết thảy những thông tin nóng nhức ấy chính ông già Thái ngày ngày gượng nhẹ cung cấp cho. Ông còn lo lắng dự đoán: Đại hội kì này coi chừng sẽ xảy ra rất xấu nếu những người chính trực cứ quá tự tin mà không biết đường tự vệ trong khi kẻ xấu lại đang ráo riết xiết chặt đội ngũ không chừa một kẽ hở nào. Ông lại hỏi đã có bao giờ các anh thử xem xét nhìn nhận cho kỹ lại tất cả con người của phó giám đốc Đăng Điền chưa? Anh ta đang có những hành vi rất không bình thường ví như cái vụ lỡ bán 300 tấn cao su giá thấp của anh hôm rồi. Đang điên đầu, lại phải nghe những lời như là dạy dỗ, Vận quặc lại: "Bác Thái! Tại sao bác không quan tâm đến những chuyện thuộc phạm vi bác phụ trách như vệ sinh sân sướng, chăm sóc cây cảnh, điện nước... mà lại đi để ý đến ba cái chuyện rối rắm này?" Bất ngờ, ông già trả lời một câu, một câu mà ông sẽ không bao giờ trả lời nếu không phải nghe những lời đau đớn đó, một câu khiến Vạn phải thay đổi toàn bộ suy nghĩ: "Đồng chí muốn biết tại sao ư? Đáng lẽ chả nên nói nhưng vì đồng chí hỏi nên tôi phải nói. Tôi vào đảng từ lúc đồng chí còn chưa lọt lòng. Nói thêm, ông bí thư tỉnh uỷ ở đây do chính tay tôi kết nạp dạo đồng khởi. Đủ chưa?"

Đúng! Cú lỡ bán 300 tấn mủ đã qua chế biến ngớ ngẩn ấy đã khiến Vận buộc lại phải nghĩ có bàn tay Đăng Điền dính vào. Chỉ có hắn mới có được thông tin bí mật như vậy và cũng chỉ có hắn mới có những bạn hàng thân thiết như thế. 300 tấn mủ bán vội thực ra thua thiệt không đáng bao nhiêu, chuyện thường của nghề, nhưng lại xảy ra giữa thời điểm nhạy cảm sắp bước vào đại hội nên người thay quyền chủ trì Công ty là anh bỗng trở thành đối tượng bị quy kết rất không có lợi của dư luận. Họ cho anh là thiếu năng lực quản lý, thiếu cái nhạy bén tối thiểu của kẻ làm thương trường, vì lơ mơ tắc trách một chút mà để Công ty phải tiêu đi cả mấy trăm triệu đồng mồ hôi nước mắt. Độc địa hơn, có người còn bóng gió nói anh chắc ăn cánh với bạn hàng để chia chác lợi nhuận và cuối cùng, họ thả lỏng một câu: "Đây là bi kịch tất yếu của những cán bộ đi lên không bằng con đường bằng cấp". "Tức là họ muốn nói anh dốt, anh chỉ là kẻ gặp thời, anh vô tích sự, chỉ mới tạm quyền giám đốc có mươi ngày mà đã không nên cơm cháo gì... Nghe được, anh chỉ đau chứ không tức giận. Quãng đời làm doanh nghiệp mấy mươi năm nặng nề đã rèn cho anh cái tính biết nén nhịn vượt qua mọi tiểu tiết. Nếu tiểu tiết nào cũng đeo nặng bên người thì chắc anh đã phải đâm đầu xuống lòng hồ từ lâu rồi. Anh lo cho bạn. Anh có cảm giác mơ hồ rằng, cú 300 tấn này không nhằm vào anh mà nhằm vào chính Vũ Nguyên. Chính vì vậy mà phiên họp đảng uỷ vừa rồi, về chuyện đó, anh đã nhận toàn bộ thiếu sót về mình. Còn nhấn thêm: Từ xa, đồng chí giám đốc đã tỏ ý không chấp nhận nhưng vì quá nôn nóng giải toả hàng nên đã nghĩ không tới. Lạ hơn, cũng trong buổi đó, kẻ mà anh nghĩ có nhúng tay vào vụ này lại đứng dậy, gạt phăng: "Tôi không đồng ý với cách nhận lỗi của đồng chí Vận. Là phó giám đốc phụ trách kinh doanh, tôi mới là người có lỗi chính, đồng chí Vận chỉ ký duyệt".

Thế là thế nào? Mọi cái đang thoáng ra hay đang xiết lại để tạo nút thắt ma quỷ cuối cùng? Trời ơi! Vậy mà đến tận bây giờ, chỉ còn vài ngày nữa, cái lão thần đơn giản có máu nghệ sĩ chảy nhì nhằng trong huyết quản kia vẫn chưa chịu vác mặt về!

*

**

Đầu ô Sài Gòn nắng và bụi và tiếng động cơ xe vẩn lên, rít lên như đâu đây đang diễn ra một trận giao thông chiến dữ dội, không có khoảng dừng nhưng lại có không ít những khoảng lặng, ví như trong cái quán nhỏ giữa con hẻm ven bến Tân Cảng này đây.

Đăng Điền đang ngồi trước mặt anh chàng phóng viên đầu chải ngôi giữa trẻ tuổi. Họ nhìn nhau. Rồi nhìn đi chỗ khác. Rồi lại nhìn nhau. Thằng cha này tuy mặt mày non búng vậy nhưng ngón chơi cũng ra vẻ đáo để lắm đây, Điền nghĩ, vậy cách tốt nhất là đừng nên tỏ ra quá coi thường hắn mà hỏng việc, dẫu ranh con, dẫu chỉ là một thằng nhà báo ăn lương hợp đồng vô tích sự, dẫu chữ nghĩa còn lồng bồng nông nổi lắm nhưng hắn vẫn đại diện cho một siêu quyền lực trong xã hội. Dọn một chất giọng lễ độ vừa phải, Điền lên tiếng:

- Thưa đồng chí! Vấn đề còn lại là tất cả ở như đồng chí. Mọi sự đã chín mùi để cái ác bộc lộ, bài báo của đồng chí sẽ là một quả nổ lớn đóng vai trò quyết định.

- Tôi đã viết xong – Câu nói gọn như một dấu chấm – Ba ngàn chữ, tràn trang.

- Vậy thì tốt quá! Hàng ngàn con người lương thiện đang trông vào ba ngàn chữ đó.

- Nếu không thay đổi, tuần sau sẽ lên khuôn.

- Còn gì bằng.

- Tất nhiên là còn chờ khâu xét duyệt.

- Thế ạ!

- Nhưng chắc ổn thôi. Chưa một bài phóng sự nào có tên tôi bị ách lại cả.

- Sao có thể ách khi trào lưu chống tham nhũng đang dâng lên như thuỷ triều mà báo chí các đồng chí là ngọn triều mạnh nhất. Đấy là chưa nói văn phong, chữ nghĩa của đồng chí cứ sắc lem lẻm, rất giàu tính khái quát và có độ vang rất rộng mà tôi đã có nhiều dịp được đọc. Xin bày tỏ sự ngưỡng mộ.

- Có gì đâu anh. Nghề nghiệp thôi mà.

Nghề nghiệp cái con khỉ! Viết như chú mày thì một ngày tớ có thể són ra được cả chục bài.

- Thay mặt toàn thể anh em trong Công ty, xin có một đề nghị... Kể ra đề nghị này chả nên nói ra nhưng...

- Anh cứ nói. Tôi sẽ làm hết sức nếu như nó chính đáng.

- Dạ! Giá như báo ra đúng ngày đâu tháng thì thật mỹ mãn.

- Tức là ra ngay số tới?

- Dạ, số tới.

- Hơi khó đấy. Số tới chật ních rồi.

- Dạ! Chắc vẫn có trường hợp có thể linh động được chứ ạ? Ví như đồng chí nói khó với toà soạn một chút. Đằng nào cũng đăng, đăng trước đăng sau một số thì cũng vậy.

- Không đơn giản thế đâu.

- Vâng, tôi biết chứ. Thưa anh...

Bỏ lửng câu nói, Điền cúi xuống sục tay vào chiếc cặp da căng ních. Con mắt đeo kính của nhà báo vội đánh nhanh sang hướng khác, khịt mũi, hắng giọng làm ra vẻ dửng dưng không nhìn thấy...

- Dạ! Chúng tôi ý thức rằng đây không chỉ đơn thuần là một bài báo mà cao hơn, nó còn là tiếng cồng gióng lên báo động để cứu nhiều kiếp người, là liệu pháp để đổi thay năng suất và tăng trưởng kinh tế cho cả một vùng đất giàu truyền thống nhưng đang nghèo kiệt. Biết để làm được việc đó, đồng chí đã bỏ nhiều công sức và tâm huyết, chúng tôi xin được tôn vinh và chia sẻ chút ít công lao đó, gọi là lòng thành của bà con.

Một chiếc phong bì mỏng tanh nhưng lại mơi hồ chứa đựng một đồ nặng cần thiết được đưa nhanh qua mặt bàn đặt như nhét thẳng vào tay người đối diện. Bàn tay không nắm lấy cũng không duỗi ra, vừa đủ để nó không rơi xuống đất.

- Ôi dà, phận sự thôi chứ công sức gì đâu, các anh làm thế này tôi... Thôi được rồi, tôi nhận để bồi dưỡng cho anh em. Rất có thể phải tháo gỡ để đưa vào, mất công lắm!

- Vâng! Rất mất công – Tiếng cười nổ bục trong cuống cổ - Và chắc chắn báo sẽ ra tuần này chứ ạ?

- Cố gắng.

- Vâng, đây chỉ là một nửa, báo ra, chúng tôi sẽ cho người đem nửa con lại xuống nốt, đồng thời đem báo về luôn, cứ đặt trước toà soạn 500 tờ, anh nói giúp. Dạ! Bây giờ xin phép, dạo này công việc lu bu quá.

Hắn đứng dậy, gọi thanh toán rồi bỏ đi ra xe luôn, nét mặt tỏ ra có chút phiền muộn, thứ phiền muộn hay bắt gặp ở kẻ có tiền và biết cách làm chủ, sử dụng đồng tiền. Còn lại một mình, chàng trẻ tuổi dốc cạn ly rượu màu rồi với tất cả sự bồn chồn, kín đáo vén vội một bên mép phong bì ra... Khuôn mặt nhàu nhĩ vì nát rượu chợt có nắng tươi vào: Những tờ đô la mệnh giá một trăm xanh thắm như mây trời nằm xếp lớp thốc chói vào mắt, rợn ngợp...

*

**

Trước đại hội một ngày thì Vũ Nguyên thình lình trở về. Chẳng nói chẳng rằng, với bộ dạng khá phong trần, cặp mắt trũng sâu, một đường chân râu rất đẹp viền quanh khuôn cằm thanh thoát, anh lao thẳng vào phòng Vận, cười tươi tắn như đứa con lâu ngày được trở về gia đình thân thuộc:

- Xong rồi! Đến mãi tận sáng qua mới xong, định gọi điện báo về nhưng mình muốn có một niềm vui bất ngờ, đi cả hai ngàn rưỡi tấn, giá Tám phảy lăm, trả gọn sau một tháng, thế cũng là được, xong cái mình bổ ra sân bay luôn. Sao? Mọi việc ở nhà ổn chứ? Đại hội vẫn tiến hành vào ngày mai chứ? Chà, đi lâu nhớ Công ty, nhớ các cậu quá!

- Còn gì nữa không? – Vận lạnh nhạt.

- Sao? Có chuyện gì vậy?

- Chuyện gì! Chỉ vì hai cái ngàn tấn cao su ấy mà ông bí thư không thèm ngó ngàng gì đến cái đại hội mà ông ấy đang đóng vai trò chủ trì, chuyện thế đấy.

- Ôi giời! Thì có cậu và cậu Điền ở nhà rồi, mà đại hội thì cũng giống như mọi đại hội, thuần tính tượng trưng vui vẻ thôi chứ có gì ghê gớm vậy. Vả lại đại hội gì thì đại hội, không lấy cái hiệu quả sản xuất kinh doanh làm đầu thì cũng coi như vứt.

- Chết thật! Đến lúc này mà ông vẫn có thể nói khơi khơi được như thế. Hiệu quả sản xuất và nhân sự bàu bán là hai cái có liên quan với nhau lắm đấy ông thần đơn giản ạ. Không có cái này thì không có cái kia đâu.

- Lại tranh luận rồi, lại quan trọng hoá rồi! Dẹp đi! Chuyện vặt. Cậu Điền đâu rồi?

- Tưởng hắn ra đón ông ở sân bay?

- Không...

- Cũng hơi lạ đấy nhỉ?

Một tiếng nói vang lên rổn rảng ở cửa:

- Chào sếp! Thế là sếp đã trở về, người anh hùng ở tiền đồn đã trở về đúng lúc. Nghe nói sếp đã cho đi gọn cả hai ngàn rưỡi tấn phải không ạ! Thật là một kỷ lục doanh thương không phải ai cũng đạt được, hoan hô sếp!

Điền ào vào, trên người còn nguyên bộ đồ bảo hộ đi rừng bết bát màu đất đỏ.

- Cậu đi nông trường về đấy à? – Vũ Nguyên đón nhận một cái xiết tay rất chặt – thôi chứ, sớm mai đại hội rồi thì cũng phải thôi lặn lội để ở nhà giúp cậu Vận một tay chứ, cậu định mang nguyên bộ quần áo này vào dự đại hội à?

- Thì cũng chỉ ăn theo giám đốc thôi. Giám đốc còn đang gió bụi đường trường mà thằng em lại có thể ngồi yên được? Hơn nữa, mọi việc đã có bàn tay lão luyện của bác Vận đây quán xuyến, còn gì phải áy náy gì nữa.

- Không dám! – Vận chìm giọng – Nếu quán xuyến thì đã không xảy ra cái vụ 300 tấn bị bán hụt giá.

- Ấy đấy – Điền reo lên – Không nói thì quên. Cái lão bạn hàng vớ bở sáng nay có đến đây, bác đi họp vắng, lão ta có ý nhân danh tình nghĩa làm ăn lâu dài xin được hoàn lại một nửa cái chênh giá trờ cho ấy theo tinh thần cùng ăn cùng chịu.

- Cậu đã nhận? – Vận hỏi.

- Tấm lòng người ta như vậy, mình phải nhận chứ làm sao. Hơn nữa, nhận cũng là vì anh...

- Vì tôi? Vì muốn gỡ tội cho tôi? Nói thật nhé, tôi ký tôi chịu, tôi không quen cái kiểu nhận của bố thí như thế.

- Ơ hay! Tại sao bác lại nổi nóng với em. Thôi thì không vì bác thì vì Công ty vậy, một khoản cũng kha khá chứ có ít đâu.

Đang vui, Vũ Nguyên cười phá lên:

- Các cậu này mới hay chửa! Chuyện chả có gì cũng căng. Hai ngàn rưỡi tấn đi hết với giá Tám phảy lăm sẽ bù lại tất cả. Kinh doanh buôn bán phải có được có mất, làm sao được cả, buồn cười. Giờ, cậu Điền xuống xe nhận số đồ dùng tôi mang về trang trí cho đại hội. Còn cậu Vận ở lại đây nói cho tôi nghe xem mọi chuyện đã chuẩn bị đến đâu rồi. Còn tắc chỗ nào nữa không?

- Còn – Vận nói sa khi cái bóng của Điền đã khuất.

- Bản báo cáo chưa thông qua?

- Không. Có một vòng dây thòng lọng đang treo lơ lửng trên đầu chúng ta.

- Cái thằng cha này! – Lại cười phá – Hoang đường! Cuộc đời nó trôi chảy đơn giản hơn ta tưởng nhiều, cứ phức tạp hoá ra làm gì cho mệt đầu. Đâu? Cái thòng lọng đâu? Nếu có, tôi xin chui đầu vào trước.

- Ông nên gặp ông già Thái, ông già sẽ chỉ cho.

Nhưng cả chiều rồi tối hôm đó, mặc dù đã đôi lần để ý hỏi thăm nhưng Vũ Nguyên vẫn chưa tìm thấy bóng dáng ông già đâu cả. Mãi đến khuya, khi nhọc nhằn thông qua bản báo cáo chính trị trước đảng uỷ do Vận chấp bút xong, cô phó văn phòng mới kịp thông báo cho anh hay ông già chiều nay vừa xin về quê gấp vì có đứa cháu đích tôn bị tai nạn phải đưa đi bệnh viện cấp cứu. Thôi được, anh nghĩ, sau đại hội, anh sẽ kéo cả ban giám đốc về quê ông một ngày, vừa là thăm cũng vừa là để biết quê quán cái con người suốt mấy chục năm nay đã trở thành pho sử sống, đã gắn bó hết lòng với mọi nỗi vui buồn của Công ty.

- Đấy, cậu thấy chưa, không khí cuộc họp đảng uỷ có vẩn lên điều gì khác thường đâu. Nhân sự vẫn trúng như ta dự kiến, cậu và tôi vẫn được đại đa số ủng hộ, thậm chí tôi xin thôi không nhận chức bí thư nữa để chuyên tâm lo việc sản xuất mà có ai chịu.

Vũ Nguyên nói với Vận khi chỉ còn hai người ngồi lại với nhau. Vận không trả lời. Bằng điếu thuốc rít xèo xèo một cách vô cảm trên đôi môi thâm xì, anh biết bạn đang có nhiều điều muốn nói mà không thể nói. Cuối cùng Vận gí mạnh đầu mẩu thuốc vào đế ủng, lần đầu tiên thấy con người quen bộc trực này cười nhạt:

- Không ai chịu hay ngầm chịu?

- Cái đầu cậu đang nghĩ gì vậy?

- Ông không thấy sự chỉ đạo của cấp trên đang gây nhiễu cho việc bầu bán à?

- Mình chưa hiểu.

- Tóm lại ông là giám đốc tốt, quá tốt nhưng lại là một nhà tổ chức tồi, quá tồi. Chỉ nội cái chức danh giám đốc có kiêm bí thư đảng uỷ nhiệm kỳ này hay không mà mỗi nơi chỉ đạo một khác. Tỉnh thì kiên quyết phân ra, Tổng Công ty lại muốn kiêm nhiệm. Giây phút cuối tỉnh lại đồng ý với Tổng Công ty, vậy người ta sẽ nghe ai, sẽ bỏ lá phiếu theo kiểu nào, hay sẽ rơi vào tình trạng phân tán lung tung cả?

- Mình không quan tâm. Kiêm nhiệm cũng được mà không kiêm nhiệm càng tốt, càng nhàn thân.

- Thế ông có nghĩ rằng từ cái này nó sẽ trượt thẳng sang cái khác không?

- Không! Mình chỉ nghĩ sao cho chóng xong, cho chóng bắt tay vào cái chương trình làm ăn mới đang nóng bỏng cả đầu đây.

Vận đứng dậy, tránh không nhìn vào mắt bạn:

- Cũng mong mọi sự được như thế. Chà chà! Chả hiểu đến khi nào người ta mới biết cách tiến hành các đại hội đảng nhẹn nhõm đi một chút, cứ mãi thế này thì quá sức nặng nề, đâu có còn ý nghĩa là hội hè nữa – Anh đưa tay đấm mạnh vào trán – Đầu óc mình hỏng hết rồi. Rõ ràng là cảm thấy có một cái gì đó hôi hám đang xiết chặt lại mà cố nhìn cũng không tài nào nhìn ra. Thôi, quá nửa đêm rồi, đi ngủ, mai còn bận bịu cả ngày.

Nói vậy nhưng Vận biết rằng đêm nay mình sẽ không ngủ, không thể ngủ. Buổi họp tối nay dẫu có kết thúc thật suôn sẻ nhưng chẳng hiểu sao nhìn trong mắt mọi người, nhìn trong mắt Điền, anh vẫn mơ hồ cảm thấy cái dây thòng lọng ấy vẫn đang mơ hồ treo lơ lửng trên đầu.

*

**

Đêm đó Đăng Điền cũng không ngủ. Có ba việc cần phải làm thì cả ba đã được hoàn tất trót lọt đến không ngờ. Việc quan trọng nhất đến chiều tối nay đã triển khai xong, 120 tờ báo có bài nện thẳng vào cá nhân Vũ Nguyên đã được phân phát tới tận tay 120 đại biểu có mặt ngày mai, tất nhiên phải trừ đi số đại biểu có dây mơ rễ má với Vũ Nguyên. Còn lại 380 tờ cứ tạm để đấy sẽ dùng thật đắc dụng về sau. Có gì đâu, vài triệu bạc biếu khéo cho bên bưu điện là nội trong vài giờ, dù là đang đêm hôm, với bán kính ba mươi cây số nối đội hình giữa các nông trường, xí nghiệp là đâu sẽ có đó hết, chỉ cần ngồi một chỗ bốc điện thoại hỏi xem họ đã nhận được chưa. Và chỉ có thể là đêm nay. Sớm hơn không được mà muộn hơn càng không được. Sớm, con cá sẽ được đánh động mà tìm cách chui ra khỏi nơm. Muộn, mọi việc đã an bài, dẫu trời có sập cũng chả nước non mẹ gì. Thành tựu hay đi xuống? Những điều bê bối ở Công ty cao su Đồng Văn! Chà! Cái tít được lắm. Vừa độ.

Không xóc xói quá mà cũng không hiền lành quá, đủ để gây sự tò mò. Khá! Thằng nhóc trông lấc cấc, nhìn thấy tiền như cáo nhìn thấy gà vậy mà ngôn từ, lời lẽ có hơi tiền thổi vào cũng đâm ra sắc nhọn, đáo để ra phết. Nói đùa, đồng tiền có sức mạnh thật. Ở đâu cũng mạnh. Thời nào cũng mạnh. Thời này càng mạnh. Logic tất yếu của sự vận động là ở đấy chứ đâu, làm quái gì có cái gọi là lương tri đơn thuần, quang quác thế nghe siêu hình bỏ mẹ.

Việc thứ hai là phiên họp đảng uỷ cuối cùng tối nay. Quá tốt! Sự nhùng nhằng giữa hai chỉ thị của đảng bộ cấp trên tưởng là thống nhất nhưng xét đến cùng lại vô cùng có lợi cho việc bầu bán. Nhùng nhằng sẽ đẻ ra nhùng nhằng, cái logic nghị trường này bao giờ chả thế, xưa nay vẫn thế. Tức là con mồi béo vẫn tiếp tục bị ru ngủ bởi sự im lặng cố hữu mang tính phục tòng đã thành bản chất của các thành viên đủ để không cảm nhận được điều gì sẽ xảy ra ngày mai. Ngủ đi! Cứ ngủ tiếp đi anh bạn, rồi ngày mai mi sẽ được ngủ luôn, ngủ hoàn toàn trong sự quên lãng của người đời.

Và việc thứ ba là sự trở về và ngày mai dứt khoát sẽ có mặt của Ba Vinh. Nói cho cùng, tuy lão già tạc đạn này lá nem, vừa đ. vừa run thật nhưng nếu biết khai thác cho hết mặt lọc lõi trên cõi chính trường của lão thì cũng đáng nể lắm. Một cái đầu chứa toàn âm mưu, cái đầu kia lại chỉ rặt những mưa nắng với các con số kinh doanh lỗ lãi thì thử hỏi làm sao mà cha Vũ Nguyên không ngã dài. Cú nốc ao tất yếu đã hiện ra nhõn tiền không cách nào thoát vùng ra được. Các biện pháp chính quyền không diệt được nó thì sức mạnh của tinh thần đại hội đảng sẽ thiêu cháy nó... Giỏi! Lão Ba Vinh thế mà giỏi! Đã có ai dám nói và nói một câu giỏi đến động trời như lão chưa? Không hiểu trong kinh điển của cụ Lê nin có chương trình nào nhấn đến điểm này không nhỉ? Chắc là chưa. Vì thời của cụ mọi sự còn trong trẻo lắm.

Nghĩ đến Ba Vinh, bất giác hắn lại nghĩ đến khối thịt da quánh quẹo hôi hổi của cô con gái lão. Được rồi, sau mọi chuyện, nếu đúng như ý, hắn sẽ phủi tay, bỏ ra cả một tuần để đi hưởng thụ đến tận cùng cái khoái cảm vĩ đại nhất của sinh vật người đã trót sinh ra trên đời. Khoái cảm... Giọt đắng nào lại chạy ngược lên cổ hắn. Mẹ! Vẫn vậy, cuộc đời hắn là toàn đi tìm khoái cảm trên thân xác đàn bà và đàn bà cũng chấp nhận khoái cảm trên thân xác hắn, một thiết bị tình dục luôn được bôi trơn chứ có yêu thương chó gì hắn đâu, kể cả con đàn bà có tên Thanh Thuỷ kia. Khốn nạn thật! Cái suy nghĩ hắn đã nghĩ đến nhiều lần như một điệp khúc phẫn chí lại lộn trở lại. Thề có quỷ thần, chỉ riêng một điều ấy thôi là đủ để xoá đi cái thằng người ngược hẳn với hắn có cái tên Vũ Nguyên kia ra khỏi từ trường của hắn rồi. Mẹ! Nó có hơn gì mình, có ngon con, có đàn ông gì hơn mình, thậm chí hâu như không có tính đàn ông nữa mà sao bọn giống cái lại cứ lao vào nó như thiêu như đốt vậy? Đó là cái thứ logic quỷ quái gì vậy? Chao ôi, cả con đàn bà quái quỷ có cái tên Thương kia nữa... Hà Thương, cô đâu có biết rằng chính một phần vì sự lạnh nhạt đến tàn độc của cô mà kỳ này tôi đang tiến hành một loạt những hành vi độc hại không kém để bủa vây thằng đàn ông mà em si mê, đến bây giờ em vẫn si mê, bủa vây đến giọt tinh lực cuối cùng của nó.

29

DO TÌNH HÌNH SẢN XUẤT ĐANG VÀO VỤ NÊN ĐẠI HỘI quyết định chỉ gói gọn trong một ngày và một tối. Buổi sáng trời hửng nắng nhưng đến trưa lại đổ mưa. Có người bảo thế là điềm tốt đấy, mọi sự sẽ diễn ra thật mát mẻ, ấm áp đấy. Nhưng cũng có người lo xa hơn lại bảo vậy là không khá rồi, mưa sáng mới tối, mưa trưa có xen nắng là điềm gở rồi. Đến khổ! Người làm cao su ngàn đời nay đã quen gá lắp kiếp mưu sinh của mình vào mưa nắng, ngay đến một đại hội chính trị cũng chỉ còn biết đem cái nắng mưa ấy vào để làm cái nguyên cớ mừng lo.

Dẫu vậy, bầu không khí trong hội trường vẫn diễn ra thật trang trọng, vui vẻ. Đầu giờ có múa lân, có ca nhạc, có các cháu thiếu nhi phấp phới khăn quàng đỏ lên tặng hoa chúc mừng những người con ưu tú của một vùng đất rộng dài lắm khổ đau nhưng cũng nhiều khí phách. Quan khách khá đông. Đủ bộ sậu các ban ngành ở trung ương , ở địa phương, đủ các thành phần đại diện quan trọng của tỉnh uỷ, huyện uỷ, của Tổng công ty, của hầu hết các Công ty bạn đóng trong vùng... ngồi kín hết hai hàng ghế đầu. Đại hội đảng của một doanh nghiệp đang dẫn đầu cả nước được các chức sắc quan tâm nồng nhiệt như thế này âu cũng là điều dễ hiểu. Và tất nhiên không thể không có cả khuôn mặt phương phi, đỏ đắn quen thuộc của cựu giám đốc Ba Vinh. Khuôn mặt ấy lúc này bình thản, hơi xa cách, chả biểu lộ tình cảm gì rõ rệt. Trước mắt ông, trên ghế chủ tịch đoàn, ngồi chính giữa là người kế nhiệm, giám đốc kiêm bí thư đảng uỷ Vũ Nguyên. Đã lâu lắm rồi, sáng nay người ta mới thấy anh mặc bộ đồ Comple màu xanh đen cắt thật đẹp. Nét mặt sáng, trán cao, sống mũi thẳng, miệng tươi, đa tình, cổ cao, vai mảnh... Anh đang hiện thân cho sự sang trọng của một giám đốc thời mở cửa. Ngồi cạnh anh là phó giám đốc Vận, vẫn bộ quân phục bạc màu và cái nhìn cũng bàng bạc cũ kỹ, không thay đổi. Riêng Đăng Điền lại đan qua đan lại khắp các hàng ghế với nét mặt lo toan bận bịu của một người được phân lo việc tổ chức vòng ngoài. Và phần việc của anh ta đảm trách đúng là không thể chê vào đâu được. Cái gì ra cái đó, thứ tự lớp lang, trên dưới rõ ràng, trong ngoài ổn thoả, chu đáo đến từng chi tiết nhỏ nhất như con người này sinh ra để chỉ chuyên làm tổ chức các đại hội. Thỉnh thoảng Điền lại kín đáo đi lại đằng sau Vũ Nguyên hỏi một cái gì đó, xin ý kiến một cái gì đó, vẻ rất đỗi kính trọng, khiêm nhường khiến cho người ngoài cuộc không thể không nhen lên một nhận xét: Cái nội tình của ban lãnh đạo ở đây có vẻ nề nếp, chân tình. Ngược lại anh ta không hề ghé qau ghế ngồi của Ba Vinh một lần, không chào hỏi, không bắt tay, cứ như hai người chưa hề quen biết nhau bao giờ và nếu có quen thì cũng khiên cưỡng, gượng gạo chả có gì đáng nói.

Cái đáng nói là thái độ của hơn một trăm đại biểu đang ngồi ở dưới kia khi bí thư đảng uỷ Vũ Nguyên bắt đầu đứng dậy đọc bản báo cáo chính trị. Họ ngồi im phắc, không một tiếng nói chuyện, không ngủ gật, không ngọ nguậy quay tới quay lui, cũng không sột soạt giở tài liệu như cử chỉ thường có trong các kỳ đại hội. Đôi mắt họ mở căng, căng lắm, tưởng chừng như đang bị giọng đọc truyền cảm trên kia cuốn hút hết tâm hồn nhưng nhìn tinh, có vẻ như họ không nghe thấy gì cả, vẻ như họ đang nhìn vào chính lòng mình. Rõ ràng

trong họ đang bị xé ra bởi hai nội dung trái chiều nhau, nội dung nào cũng mang tính thuyết phục ghê gớm cả, nội dung bài báo họ mới đọc đêm qua và nội dung bản báo cáo đang vang ngay bên tai họ. Đó là một bản báo cáo ngắn gọn, mạch lạc, bản báo cáo của những con người chỉ có thói quen hành động chứ không luỵ nhiều đến lời văn câu chữ, bản báo cáo từng dòng từng dòng thấm đượm cả mồ hôi nước mắt và thân phận nổi chìm của những người thợ làm cao su trong đó. Bản báo cáo được đọc bởi một con người lâu nay đối với họ đã trở thành biểu tượng của sự thông minh, nhiệt huyết và đầy tận tuỵ. Họ như nhìn thấy chính cuộc đời họ trong giọng đọc tự tin đó. Nhưng... còn một giọng đọc thứ hai vang lên từ bên trong, giọng đọc chao chát, quyết liệt mách với họ rằng hỡi những con người cần lao trung thực, phẩm chất ấy đang tinh vi gặm nhấm từng bước thành quả của các người, tâm hồn thuần phác của các người, đừng vội tin mà mất sạch sản nghiệp, mà có tội với các thế hệ con cháu.

Vì thế mà họ im lặng. Im lặng căng thẳng. Im lặng để tự chắt lọc dòng suy nghĩ đang rốt tinh trong đầu mình. Trên kia, Vũ Nguyên đang đọc đến những dòng cuối cùng phần tự kiểm điểm của đảng uỷ. Với khẩu khí vốn không biết vòng vo né tránh và có một chút hơi hướng hiệp sĩ pha trộn, anh nói thẳng, đảng uỷ và người giữ vai trò bí thư là anh còn chậm lắm so với cuộc sống, rất chậm, còn mang nặng dấu vết trì trệ thời bao cấp mà tới đây, trước yêu cầu mới nếu không biết tự hoàn thiện thì không tránh khỏi được quy luật đào thải sẽ xập đến.

Những cái gật đầu của hàng ghế thứ nhất. Những sự im lặng vẫn căng thẳng của cả hội trường. Một nét cười nhếch miệng của Ba Vinh qua nhanh. Một cái nhìn quét lia một lượt như đại liên của Đăng Điền. Phần báo cáo đã kết thúc ổn thoả trong tiếng vỗ tay vừa phải, tiếng vỗ tay cần có nhu hoàn tất một thủ tục. Đến phần góp ý, tham luận. Cũng ổn thoả. Không có ý kiến nào phản bác, cũng không có ý kiến nào mang tính chất cận chiến ngược lại, cả năm bản tham luận đều đồng loạt nhất trí với tinh thần bản báo cáo trung tâm, có ý kiến còn hơi quá lời khi khẳng định thành tựu 5 năm qua của Công ty và vai trò không thể thiếu được của cá nhân giám đốc, thậm chí còn nhấn mạnh: Công ty sở dĩ đạt được những bước tiến vững chắc đó, công đầu thuộc về người quản lý thứ nhất...

Đã có tiếng thở ra nhẹ nhõm trong hội trường. Đã có suy nghĩ thế là nội dung bài báo đã bị đánh bại. Tưởng phen này con người giám đốc kia sẽ bị thiêu sống trên giàn lửa của sự phê phán, công kích, không ngờ lại bình an vô sự như thế. Tốt thôi, cứ đà này có khi chỉ chiều nay là bầu bán xong, việc gì mà phải kéo dài thêm buổi tối. Nét nhẹ nhõm ấy hiện diện cả trên mặt của Ba Vinh, trên cả cái nhìn của Đăng Điền. Lần đầu tiên trong đại hội, hai con người này đưa mắt nhìn nhau...

Nhưng đó mới là cảm xúc tại chỗ, thứ cảm xúc rất dễ bị đánh lừa một khi con người được đặt trong một văn cảnh trang nghiêm, một khi trong tiềm thức bấy lâu là chỉ cốt sao giữ cho được cái hoà khí của một tổ chức chính trị quan trọng. Đến giờ nghỉ trưa mọi sự mới dần dần nhúc nhích chuyển động ngược lại, thứ chuyển động lăn tăn, chuyển động ngầm rất khó nhận biết. Trong kia, ban thường vụ và giám đốc còn bận rộn trong việc tiếp cơm khách thì ngoài này những tiếng xì xào bắt đầu nổi lên, nổi lên đồng loạt hay nổi lên

từ một cú phát hảo của ai đó sao biết được nhưng nó đã nổi lên. Nội dung đanh thép của bài báo được người ta nhắc lại, nhớ lại, thậm chí chụm đầu đọc lại. Và cho đến lúc bước vào hội trường đầu giờ chiều, cái dư âm thông tấn chói gắt kia bỗng dưng được hội lưu một cách không tự giác với những dòng dư luận, tố cáo, nặc danh rì rầm trước đó tạo thành cơn nước chảy xiết, trào lên chiếm đại vị độc tôn trong trí não mỗi người. Độc tôn cho đến tân giờ viết phiếu và bỏ phiếu.

Không phát hiện ra điều gì và cũng không mơ hồ cảm thấy điều gì, trong khoảng thời gian kiểm phiếu diễn ra lặng lẽ và căng thẳng ở hậu trường, chủ toạ Vũ Nguyên vẫn hết sức thăng hoa thay mặt chủ tịch đoàn điều hành tiếp phần thảo luận. Nhưng con mắt tinh tường của Vận đã nhang nhác nhận ra có điều khác lạ. Động tác bỏ phiếu sao nhanh nhưng thời gian kiểm phiếu lại có chiều chậm thế, bỏ phiếu xong lại lén nhìn lên Vũ Nguyên như thể có lỗi như thế và những bản tham luận đang đọc kia nữa, đã bắt đầu có những tiếng nói phê phán khá gay gắt ban thường vụ và bí thư đảng uỷ. Mà ban thường vụ là ai ngoài ai, Vũ Nguyên và cô Phượng, chủ tịch công đoàn. Anh lo lắng nhìn sang bạn. Vũ Nguyên vẫn tươi tỉnh, đôi chỗ lại còn xen vào những câu nói hóm trước những sự phê phán đó. Thì thế, phàm đã là đại hội thì cái việc bầu bán bao giờ cũng là phần trọng tâm có sức thu hút nhất, bầu rồi, không khí bỗng oải ra, ai nói cứ việc nói, ai nghe cứ nghe, nói đúng nói sai, nói hay nói dở, tất cả cứ nhẹ phèo, chả còn quan thiết gì lắm nữa. Vấn đề bây giờ là kết quả lá phiếu. Các quan khách ngồi hàng ghế thứ nhất nhìn nhau ngầm tỏ ý sốt ruột. Thời gian trôi qua trống rỗng và nhợt nhạt trong ráng chiều vàng ệch chiếu qua cửa sổ. Cao su vẫn vẫy lá vô tình giữa thinh không như chán cho cái sự rắc rối, lắm chuyện của con người...

Rồi cũng xong. Thời điểm công bố kết quả kiểm phiếu bắt đầu.

Im lặng vừa phải. Người ngoài cuộc thì chắc mẩm mọi sự sẽ vẫn như cũ, cũng phải thôi. Người trong cuộc, người thấu hiểu thì nhìn nhau nặng nề. Vị trưởng ban kiểm phiếu đứng tuổi, một tư cách trong sáng có tiếng trong Công ty bước ra từ hậu trường, nét mặt bồn chồn khác lạ, đi đến sau lưng Vũ Nguyên định nói một cái gì đó song lại thôi, ngần ngừ giây lát, ông bước xuống hàng ghế thứ nhất nói nhỏ một câu vào tai ông đại diện tỉnh uỷ, người chịu trách nhiệm cao nhất về sự chỉ đạo thành bại trong đại hội. Ông này hơi biến sắc mặt, lặng đi một chút, quay qua hội ý điều gì đó với vị đại diện Tổng Công ty, vị đại diện này cũng khẽ giật mình rồi cả hai lặng lẽ hất đầu ra ý cứ tiến hành.

Cả hội trường nín thở. Họ đã đoán hiểu điều gì sắp xảy ra. Nhưng xảy ra cụ thể như thế nào thì chưa ai dám đoán chắc. Mọi con mắt đều kín đáo đổ dồn lên phía chủ tịch đoàn, chỗ có Vũ Nguyên ngồi. Lạ chưa, với thái độ hết sức tự tin, con người này có vẻ như không hay biết, vẫn cúi xuống viết nhoáy nhoáy cái gì đó như thể để chuẩn bị cho lời bế mạc thật sinh động, sâu sắc. Vận buộc phải bấm nhẹ vào đùi anh. Khuôn mặt sáng trắng như vừa ngụp vào lòng suối nhìn lên, cười, ra hiệu bắt đầu.

- Chúng tôi đã nhận đủ 120 phiếu bầu trên tổng số 120 đại biểu, đủ - Tiếng ông trưởng ban vang lên khó nhọc – Không có phiếu nào không hợp lệ. Như vậy theo danh sách có 20 đại biểu được đề cử và ứng cử. Chúng ta sẽ lấy 15 theo nguyên tắc quá bán. Tôi xin công bố

số phiếu theo thứ tự từ cao xuống thấp như sau... Một, đồng chí Nguyễn Thị Phượng, chủ tịch công đoàn, 116 trên 120. Hai, đồng chí Phạm Đăng Điền, phó giám đốc, 115 trên 120. Ba, đồng chí... - Giọng ông nhỏ dần – Bốn, đồng chí... Năm, đồng chí... Sáu... Bảy... Tám, đồng chí ... (Vẫn chưa thấy cái tên Vũ Nguyên!) Chín... Mười... Mười một... Mười hai, đồng chí... (Vẫn chưa thấy) Mười bốn... Mười lăm, đồng chí Trần Đình Vận, 61 trên 120. Mười sáu...

Giọng ông càng nhỏ hơn, như tắc, như hụt, như không muốn đọc nữa. Và khi đọc đến con số Mười chín, Vũ Hà Nguyên, giám đốc... 30 trên 120 thì giọng ông tắc hẳn, mồ hôi vã ra đầy trán, mấy con số sau chỉ còn là những tiếng lào khào nghe không rõ.

- Như vậy, kể từ đồng chí Trần Đình Vận trở lên chúng ta có đủ con số... 15 đảng uỷ viên trúng cử kỳ này. Báo cáo hết!

Ông ra khỏi bục nói như người chạy trốn. Hội trường chết lặng. Các vị quan khách nhìn nhau cũng chết lặng. Một kết quả quá đỗi bất ngờ không ai có thể lường trước. Vẫn chết lặng. Không một tiếng vỗ tay, không một lời rì rầm theo thông lệ thường có. Người ta quay đi phía khác hoặc giả bộ nhìn xuống để tránh phải nhìn vào khuôn mặt anh. Một khuôn mặt đuỗn ra, sần sượng, cứng đơ như nặn bằng sáp, một khuôn mặt bắt đầu tái nhợt, cái cười vẫn đọng lại nhưng là một miệng cười ngẩn ngơ như trúng gió. Trong im ắng ngột ngạt, chiếc bút bi trên tay anh rơi xuống mặt bàn nổ vang như một tiếng mìn trận. Tiếng một đại biểu gái dưới kia khẽ nấc lên...

Đúng lúc ấy, nhô ra từ đâu không biết, Đăng Điền bước thẳng lên bục, không thưa gửi gì hết, nói luôn vào Micro, giọng như xé:

- Trên tinh thần một đảng viên cộng sản, tôi đề nghị đại hội chúng ta xem lại kết quả bầu cử này. Vâng! Một con người ưu tú, một thuyền trưởng đã chèo lái con thuyền Công ty vượt qua bao thác ghềnh để có được ngày hôm nay như đồng chí Vũ Nguyên tại sao lại không trúng? Tại sao lại có thể bị loại ra khỏi đội ngũ lãnh đạo? Vô lý! Quá vô lý! Tôi cho đây là một sự xúc phạm không riêng gì với đồng chí đó mà còn là sự xúc phạm với tất cả chúng ta. Tôi chính thức đề nghị đại hội đừng sốt ruột mà tiến hành bầu lại.

Tiếng nói rơi thõm vào im lặng không để lại tăm tích, đảng uỷ viên vừa tái đắc cử ở tỷ lệ xuýt xoát Trần Đình Vận đứng phục dậy, không nói không rằng bỏ đi nhanh ra khỏi hội trường. Thằng đểu! Nó thừa biết không ai chấp nhận cái điều vô nguyên tắc ấy, nhưng cứ gào lên để làm gì? Để đánh thêm một đòn chí tử vào giữa mặt Vũ Nguyên cho chết hẳn hay để biểu diễn sự cao thượng, tính hiệp sĩ của mình?

*

**

Lúc đó là khoảng 6 giờ chiều. Màu lá su và màu hoàng hôn bắt đầu hoà trộn vào nhau, buồn day dứt. Đại hội đươc coi như đã kết thúc thành công và diễn ra theo đúng tiến trình

gọn nhẹ. Cư dân ở đây từ sáng đến giờ mải chú tâm vào diễn tiến của đại hội nhiều quá nên chẳng mấy ai để ý rằng, trong một quán nhậu nằm bên kia đường khuất trong vườn cây rậm rạp, cũng có một con người đang im lặng lắng nghe tất cả.

Đó là Tuấn, gã đại ca khét tiếng đã lâu lắm mới lại xuất hiện ngồi hiền như lá ở đấy. Khi các đại biểu từng tốp ra về với dánh đi người này thì lầm lũi, người kia thì hể hả, người kia nữa lại mang mặt thất thần của kẻ đi đưa đám, Tuấn cũng nhảy lên chiếc xe phân khối lớn phóng theo con lộ ngược về hướng Tây Nguyên.

*

**

Cả đêm hôm đó và cả ngày hôm sau, giám đốc Vũ Nguyên vin vào cớ cần chuẩn bị một số việc để bàn trao chức trách bí thư, đóng cửa không tiếp khách và từ chối không nói chuyện với bất cứ ai qua điện thoại. An ủi ư? Chia buồn ư? Hay phân tích mổ xẻ tình hình sao lại thế? Có cái gì mờ đục ẩn đằng sau chuyện này không? Anh không cần. Cái anh cần là được ngồi một mình để chiêm nghiệm lại tất cả. Để thử cắt nghĩa tại sao mọi người lại có thể đối xử với anh tệ như thế. Đành rằng cái danh nghĩa đảng uỷ viên, thậm chí tỉnh uỷ viên, Trung ương uỷ viên chưa hẳn đã nói lên điều gì, thiên hạ cũng nay còn mai mất khối ra kia kìa; đành rằng nếu mất cấp uỷ thì còn chức giám đốc buộc phải mất theo, tức là tiêu ma luôn mọi dự án, ý đồ, ý tưởng về một cung cách làm ăn mới đnag ngày đêm quẫy cựa trong đầu, cũng vẫn chưa là điều hệ trọng nhất, nhưng nếu nó liên quan đến tình cảm và sự nhìn nhận của đồng chí, đồng đội đối với anh thì lại là tất cả. Đồng đội đang nhìn anh ở con số KHÔNG thảm hại. Điều kinh khủng nhất đối với anh bây giờ là sự bủa vây của những cái nhìn thảm hại và thương hại ấy nếu anh phải buộc chường mặt ra trước chỗ đông người.

Tại sao lại ra nông nỗi này? Mình có chơi ác với ai, có hại ai, có làm điều gì thất tâm thất đức, có hành vi nào xâm phạm đến pháp luật, đến nguyên tắc Đảng đâu. Trước đại hội, dù tình thế có xấu nhất thì anh cũng chỉ nghĩ rằng mình có thể không được tuyệt đại đa số phiếu chứ hoàn toàn không mảy may nghĩ đến nước lại bị đánh tuột ra khỏi cả đảng uỷ! Vì quá tin nên mới đau. Vì không ngờ tới nên mới bị xốc. Chả lẽ bao nhiêu công sức, bao nhiêu tâm huyết vì con người vì rừng cây để rồi chỉ là Ba mươi trên một trăm hai mươi phiếu thôi sao? Đau! Đen bạc lòng người, đen bạc tình đời, đau quá!

Chỉ có một người được thỉnh thoảng ra vào với anh là ông già Thái. Ông đã có mặt ở Công ty ngay từ đêm hôm qua, khi cuộc bầu cử vừa xong. Thằng cháu đích tôn của ông may quá chỉ bị rạn xương sọ với khâu mất bốn mũi ở đùi. Về đến nơi, nghe được tình hình, ông chỉ than lên một tiếng rằng mình đã chậm mất rồi. Rồi thôi. Lặng lẽ cơm nước, thuốc thang chăm sóc cho anh. Chỉ đến tối hôm sau, khi thấy anh không động đũa đến một thứ gì, ông mới buông một câu, nhưng cũng là buông nhát gừng: " Cả ngày nay, có nhiều người đến thăm ông, họ mang cả hoa đến, đông lắm nhưng tôi không cho vào" Lát sau lại một câu nữa, dài hơn: "Nếu khoẻ, mở cửa đi ra ngoài đồi ngoài sông một chút, đi xa vào, càng xa càng tốt, ông sẽ thấy rằng đời người phù du, chả có gì quan trọng cả ngoài cái thâm tình đối với nhau mà ông lại đang có cái này, còn có nhiều hơn trước. Nói ông bỏ quá, hồi tôi

còn là bí thư huyện uỷ, bị địch bắt, trốn được về, tổ chức nghi ngờ không dùng, cho nghỉ thẳng, tôi đã muốn đập đầu chết nhưng rồi vẫn sống, sống bình thường, không còn nhớ gì đến nó nữa".

Tất nhiên là anh nghe hiểu nhưng vẫn ở lỳ trong phòng. Chưa đến nỗi suy sụp nhưng anh cần yên tĩnh, anh chưa muốn tiếp xúc với những khuôn mặt người, anh có cảm giác mình đang ghê sợ nó, anh không muốn phải nói cười giả dối hoặc phải đón nhận cũng những sự nói cười giả dối của con người, dù con người đó thành tâm hay không. Thành tâm! Thật khốn nạn! Cứ tưởng thiên hạ hiểu mình, yêu mình, tôn vinh mọi hành động của mình, đùng một cái, chỉ có... ba mươi trên một trăm hai mươi...

Sáng nay Vận có vào thông báo với anh, phiên họp đảng uỷ đầu tiên tối qua định bầu cô Phượng chủ tịch công đoàn làm bí thư nhưng cô ấy từ chối, lại định chuyển sang Đăng Điền theo nguyên tắc phiếu bầu từ cao xuống thấp, Điền cũng kiên quyết khước từ, cuối cùng là đảng uỷ nhất trí buộc Vận phải nhận lý do đã có kinh nghiệm công tác đảng. "Tôi cũng tính từ chối nhưng lại nghĩ, hai thằng, một thằng đã bị trật, một thằng phải nắm lấy chứ chả lẽ cả hai đều buông trôi thì khác nào chịu rơi đúng vào bẫy của chúng". Anh im lặng, chỉ khẽ đưa tay ra chúc mừng bạn mà không hỏi lại cái cạm bẫy ấy là gì? Của ai? Đối với anh lúc này, ba cái thứ đó đã không còn trở thành khái niệm. Đã bất ngờ bị hạ đo ván trắng bụng rồi mà còn cố ngóc cổ lên để hỏi xem ai đã đánh đo ván mình, tại sao họ lại đánh thì vô duyên lắm, nhục lắm. Đúng là nhục. Một trạng thái tâm lý trước nay anh chưa hề nếm trải.

Bóng tối chụp xuống một lúc lâu, anh mới khẽ mở cánh cửa sổ trông ra vườn cho gió ùa vào. Vườn đêm huyền bí. Gió đâu không thấy, chỉ có tiếng cao su cọ lá xôn xao oà ập vào từng mạch máu, tế bào. Cây vẫn thế, ngàn đời vẫn xào xạc như thế, hiền lành, bất biến, chỉ có lòng dạ con người...

Đầu óc dường như chợt thoáng nhẹ đi bởi cái bất tử vĩnh hằng của thiên nhiên, như vô thức, lại như muốn tìm lại nét yên bằng trong tâm khảm, anh mở tủ lôi cây kèn ra thổi nhè nhẹ. Thổi mà như không phải là thổi. Từ một góc sâu lắm trong tâm hồn, anh như đang chuyện trò với lá, rì rầm rì rầm... Thiên nga rũ cánh. Mỏng manh làm sao ơi cái đẹp tội tình. Cánh trắng tinh khiết đang bị cuộc đời huỷ diệt... Thiên nga... Đầu óc anh dần dần tan ra, tan ra nữa... chìm đắm, mơ màng, bay lên phiêu diêu rồi từ từ, rất từ từ hạ xuống một vùng hồ mênh mang sóng nước có mây bay gió thổi, có hoa lá rung rinh, có những cánh trắng dịu nhẹ vẫy trong ráng chiều màu lá mạ... Đang thế, chợt cảm thấy có gì vương vướng ở đằng lưng, vương vướng tựa hơi thở nhẹ, anh dừng, chập chờn quay lại và thoắt rùng mình. Cây kèn gần như muốn rơi xuống đất: Hà Thương! Thương đang đứng đó, mảnh mai, gầy guộc, chìm người trong bóng tối, lặng thầm như ảo ảnh. Chỉ đến khi một tiếng ho nhẹ bật lên, tiếng ho quá đỗi quen thuộc đã lặn sâu vào ký ức, anh mới buông cây kèn xuống, toàn thân tê dại không biết thực hay mơ! Cái mảnh mai đi đến, đi như không đi, êm nhẹ, đôi mắt mở ra vời vợi yêu thương và xa xót. Đôi mắt như thung lũng xanh rượi mát, đôi mắt như lênh loang, oải ra, trống rỗng đến kỳ lạ... Anh ngả đầu vào đó, hình như một bờ vai mảnh dẻ thì phải, thiếp đi, bồng bềnh, bên tai dừng như vẫn còn nghe được tiếng nói

khi xa khi gần, như mưa rơi, như suối chảy: “Anh... Em thương anh... Vẫn thương anh. Đừng nghĩ gì nữa, đừng buồn gì nữa, ngủ đi, ngủ một giấc thật ngon, sáng mai tỉnh dậy rồi mọi sự sẽ khác, mặt trời lại chiếu sáng, chim lại hót, gió lại thổi, tất cả sẽ qua đi... Ngủ đi, cánh chim trời của em, người đàn ông ngang tàng và yếu đuối của em...”

... Một giọt nước mắt hay một giọt lửa từ đâu rỏ xuống giữa trán, anh choàng tỉnh dậy. Trời đã sáng. Trong phòng, anh vẫn chỉ một thân một mình. Em đâu? Hà Thương đâu... Chả lẽ là mơ? Giọng nói, bờ vai ấy cũng chỉ là mơ?... Chợt đôi mắt cay sè của anh vấp khẽ phải một mảnh giấy đặt trên bàn, được chẹn bằng chính cây kèn đêm qua anh đã lấy ra. Cầm lên... chưa kịp đọc dòng nào, anh đã ớn lạnh trong người. Chữ của em! Nét chữ của Hà Thương... Tức là đêm qua em đã đến đây, đến bằng xương bằng thịt, đúng là em chứ không phải ảo ảnh bóng hình.

“Thấy anh ngủ ngon quá, không nỡ đánh thức anh dậy, em phải đi đây. Anh! Nhớ giữ gìn sức khoẻ và nói điều này, anh đừng cho em là hay lên giọng nhé, dẫu thế nào cũng đừng đánh mất lòng tin ở con người, ở cuộc đời. Và cũng đừng coi bất kì cái gì là quan trọng thái quá. Cái quan trọng nhất là chúng ta từng ngày còn được sống, còn được thở hít khí trời. Đừng tìm em! Em không còn ở chỗ cũ như lần anh đã đến đứng ngoài cửa sổ rồi lại lặng lẽ bỏ về đâu. Lúc nào em cũng ở bên anh như một người bạn đáng tin cậy nhất...”

- Bác Thái! – Anh nhao ra cửa – Bác Thái có đấy không?

- Tôi đây! – Ông già đã xuất hiện ở sau lưng anh, giọng tưng tửng – Tôi đang dọn phòng vệ sinh.

- Bác... đêm qua bác có thấy...

- Chính tôi mở cửa phòng cho cô ấy vào và khoá cửa phòng khi cô ấy đi.

- Trời! Sao bác không kêu tôi dậy?

- Cũng định kêu nhưng cô ấy bảo im. Mà lúc cô ấy đến, chính ông còn đang thức, đang thổi cái kèn kia cơ mà.

- Trời!

Vũ Nguyên ngã người xuống ghế. Thế là thế nào? Đang thức thì sao lại có thể ngủ được? Vô lý! Bao năm nay chờ mong có một giây phút gặp lại, gặp, lại lăn ra ngủ! Sao lại có thể tồi tệ như thế được. Đầu óc mình hư hỏng thật rồi ư? Chả lẽ chỉ vì ba cái lá phiếu vô nghĩa ấy mà mình không còn cảm nhận được gì nữa, kể cả em. Khốn khổ!

- Ông này! – Cái giẻ trên tay ông già dừng lại trên mặt bàn – Tôi thấy cô ấy có vẻ yếu. Ho nhiều. Sắc diện xấu. Rõ ra cái người đang ủ bệnh...

Anh không trả lời, bỗng thấy ngực mình se thắt. Nhận xét của ông già chỉ bổ sung thêm cái nhận xét của anh cái lần gặp lén em hôm rồi. Em đang bệnh! Bệnh gì? Sao em không

nói một câu với tôi. Đừng tìm em... tới đây em sẽ không còn ở chỗ cũ nữa... Em đi đâu? Em vẫn tiếp tục chạy trốn tôi hay là em đang... Cái quan trọng nhất ở đời là ngày ngày còn được sống, còn được thở hít khí trời... Câu đó là thế nào? Tại sao em lại viết điều đó ra với tôi? Hay là...?

- Bố!

Anh giật mình nhìn lên: con trai anh đã đứng sừng sững ở ngay bâu cửa với một cái túi to tướng đeo ở vai: Và đằng sau nó là bóng dáng một người đàn bà vừa rất lạ lại vừa rất quen, cũng túi tắm đeo đầu người – Mẹ nó!

30

GIÁ CAO SU ĐỘT NGỘT XUỐNG THẤP CHƯA TỪNG THẤY, xuống thấp nhất kể từ hai chục năm nay. Đã đành thời giá có đâu phụ thuộc vào mình, nó phụ thuộc vào may rủi của mặt bằng giá thế giới, cao su thế giới mất mùa thì giá mình lên, cao su thế giớ được mùa thì giá mình xuống, lâu nay đó là chuyện thường nhưng xuống thấp đến dưới cả giá thành thì lại là điều phi lý không chịu nổi. Để làm ra một tấn mủ bánh, dẫu có kéo, tiết kiệm đến không thừa một kẽ hở nhỏ nào cũng phải tiêu tốn ít nhất trên 6 triệu đồng trong khi bán lại không tới 6, thế là lỗ, là lấy tiền đâu trả lương cho công nhân, lấy vốn đâu để tái sản xuất, để đầu tư cho hàng trăm những cái vụn vặt cần phải đầu tư, là phải chui đầu vào cái bi kịch trớ trêu là càng làm nhiều thì càng lỗ nhiều, mọi cố gắng, mọi dự án phương án trước nay có hay ho đến mấy giờ đây cũng vỡ vụn trước cái đầu ra khốc hại này. Vậy thì làm gì cho khổ vào thân nhưng lại không thể không ngày ngày xách dảo a lô như chấp nhận một cái bi kịch thứ hia trớ trêu hơn, như một thói quen thuộc về bản chất, một ý nghĩa sinh tồn của cuộc đời người thợ.

Tình trạng này sẽ còn diễn ra bao lâu, một tháng, hai tháng hay một năm, hai năm? Chưa ai có thể trả lời được. Chỉ biết rằng nếu nó cứ kéo dài thế này thêm một thời gian nữa thì không hiểu cái gì sẽ xảy ra trên hai mươi ngàn héc ta cao su mênh mông đang vào mùa thu hoạch. Từng công nhân nhìn vào nông trường, từng nông trường nhìn lên Công ty, Công ty lại thấp thỏm nhìn lên ông nhà nước để ngóng xem có chính sách trợ giá, thông giá nào rót xuống không. Một tháng... Hai tháng... Rồi ba tháng, vẫn im lặng. Cũng chẳng thể oán trách ai. Ông nhà nước còn rối tinh lên bởi bao công việc đang trì trệ, lại toàn những việc to tát tầm vĩ mô cả, ba cái giọt mủ cao su chảy giữa nỗi đau này đâu có nghĩa lý gì. Vậy chỉ còn cách tự mình cứu lấy mình, giống như hai chục năm qua, người Công ty chưa bao giờ có thói quen chỉ biết dựa dẫm vào ngoại lực.

Vào một ngày như thế, sau khi thu xếp chỗ ăn ở, học hành cho vợ con tạm ổn thoả, giám đốc Vũ Nguyên quyết định lại nhảy lên biên cương một phen. Tìm thị trường giải toả hàng là một nhẽ, cái nhẽ quan trọng hơn, anh muốn giải toả chính những bức xúc vẫn đè nặng sau đại hội của mình.

Từ đó đến nay đã ba tháng có lẻ rồi, dù anh đã có đôi lần chính thức đề bạt, người ta vẫn chưa có ý tìm người thay anh theo thông lệ. Vậy chưa tahy thì vẫn cứ phải làm, gạt mọi chuyện đi mà làm, làm dốc dác hơn trước, chỉ xoáy vào chuyên môn như cái kẻ đi một chân mà tồn tại. Thoạt đầu cũng hơi khó, thậm chí hơi buồn cười. Người đứng đầu một doanh nghiệp lớn lại không có mặt trong các phiên họp cấp uỷ để bàn bạc, để xác quyết những vấn đề trọng yếu nhất có liên quan đến sự tồn vong của chính Công ty thì sao không buồn cười. Bàn xong, người ta mới trao cho anh cái quyền được tổ chức thực hiện, thực hiện tốt, khen, không tốt, phê, có khác nào cái bóng, cái người thừa, cái anh đi làm công hưởng lương điều hành. Sau rồi cũng quen, quen ngay cả cái cách nhìn tưởng chừng không chịu nổi trong con mắt mọi người, thậm chí còn thấy dễ chịu. Thì khối các giám đốc, các

tổng giám đốc có nằm trong cấp uỷ, thậm chí có nằm trong đảng đâu mà người ta vẫn tồn tại ngon lành như không kia kìa. Tất nhiên ở anh có khác, giá như ngay từ đầu anh đã như thế thì mọi chuyện đâu có gì để bàn. Đằng này... Thời gian đúng là phương thuốc thần hiệu. Càng thần hiệu hơn khi sự việc mất giá này nổ ra khiến người ta lại quên đi tất cả mà hướng vọng vào anh như cũ, thậm chí anh được biết ngay trong số những người không bỏ cho anh cũng đã bắt đầu tỏ ý hối tiếc, thậm chí trách cứ, chì chiết, đổ tại cho nhau.

- Tuần sau mình lên đường – Anh nói với Vận và Đăng Điền trong buổi hội ý ban giám đốc – Chuyến đi này chưa hiểu thành bại thế nào nhưng không thể cứ ngồi mà há miệng chờ sung. Ở nhà, Vận sẽ thay mình điều hành công việc, Điền tiếp tục nắm thật chắc khâu sản xuất, kĩ thuật, khâu chủ lực nhất. Các cậu cứ đôn đốc các nông trường giữ vững tiến độ khai thác như cũ, tránh để xảy ra tình trạng cạo bừa cạo ẩu, bỏ mặc việc trông nom, chăm sóc vườn cây để đến khi có giá lại hối không kịp. Ngoài ra, tiếp tục tăng cường động tác tiếp thị, ai mua một cân, chục cân cũng bán, đừng chờ cả tấn, chục tấn mới xuất kho như trước. Về vấn đề tư tưởng...

Anh chợt dừn, bất giác lắc đầu cười nhẹ. Cái thói quen khổ thế đấy, tí nữa lại giở giọng bí thư đảng ra như hồi nào. Tư tưởng! Giờ đây anh làm gì còn có cái tư cách để động viên giáo dục tư tưởng cho ai nữa! Bắt rất nhanh cái cười heo hắt ấy, Điền trầm giọng:

- Anh Nguyên! Chúng tôi và anh chị em trong Công ty vẫn coi anh là người đứng đầu trên tất cả các mặt hoạt động của mình.

- Ấy, đâu có được! Cái gì ra cái đó chứ.

- Còn việc anh đi – Điền nói tiếp – Tôi thấy không nên. Công việc ở nhà đang cần anh, càng những lúc sóng gió như thế này càng rất cần trí lực của anh, hơn nữa gần đây sức khoẻ anh lại không được như cũ, bên y tế người ta khuyến cáo rằng căn bệnh thiếu năng tim mạch của anh cần được nghỉ ngơi hoàn toàn một thời gian, lên trên đó khí hậu không thuận, nếu có bề gì thì xoay xoả không kịp.

- Bậy nào! Mình tự thấy có sao đâu.

- Lần này anh để tôi đi – Điền quả quyết – Có thể không thông thạo bằng anh, càng không có những mối giao dịch truyền thống với nước bạn như anh nhưng nếu cứ dựa vào uy tín của Công ty, vào tên tuổi của anh, tôi nghĩ chắc rồi cũng làm được.

- Bậy nữa! Việc của cậu ở nhà còn quan trọng hơn, xét đến cùng cho đến lúc này, chưa ai có thể thay thế được cậu trong khâu chỉ đạo kĩ thuật, khai thác.

- Vậy để tôi đi – Vận lên tiếng – Tôi cũng có những mối quen biết nhất định với các bạn hàng, nếu tắc, lúc đó anh Nguyên lên đường cũng chưa muộn.

- Cám ơn các bạn đã lo cho tôi. Nhưng thôi, không bàn nữa, cứ thế không thay đổi gì cả - Ngừng một lát, anh nhìn vào mắt hai người bạn đồng nghiệp, hạ giọng – Nói đùa, cái nghiệp cao su này mà suốt đời cứ quanh quẩn với một thị trường thì khổ cái đầu thật, họ

bắt ép mình kiểu gì mình phải chịu theo kiểu ấy, lỗ vỡ mặt cũng phải theo. Có lẽ trong chuyến đi này, mình sẽ lên Bộ, lên mấy cụ ở trung ương đề nghị thẳng rằng, vấn đề sống còn của cây cao su bây giờ là phải mở rộng thị trường sang các khu vực khác như Đông Âu, Bắc Mỹ, Bắc Âu, kể cả các nước Ả Rập vốn rất xa lạ với cây cao su như I Rắc nữa.

- Thì các cụ ấy biết cả nhưng từ biết đến đưa ra chủ trương thì lại là chuyện khác. Không có chiên lược đầu ra, cũng không có chiến lược trợ giá, đem con bỏ chợ, cứ mỗi bận như thế này thì đúng là không còn muốn làm gì nữa.

Vận thầm công nhận Điền nói đúng nhưng sao nghe vẫn cứ thấy có gì không ổn trong giọng nói đó. Từ sau đại hội, quan hệ giữa hai người có vẻ êm dịu hơn, thậm chí đã có những lần ngồi với nhau cả tiếng đồng hồ để tâm sự mọi điều về Công ty, về con người Vũ Nguyên. Qua tâm sự, qua những tín hiệu mờ tỏ, anh dần dần có thể đoán chắc một điều là Điền không hề có ý gì trong việc được ngoi lên thay Vũ Nguyên làm giám đốc hết. Mà đã không muốn như thế thì mọi nghi ngờ về hành tung nhằm bôi nhọ, lật đổ Vũ Nguyên ở hắn lại không có căn cứ. Vậy thì hắn là ai? Thực chất con người hắn như thế nào? Nếu không phải hắn thì là kẻ nào, thế lực giấu mặt nào đứng sau mọi chuyện vừa rồi? Hay lại chính hắn mà tài nghi trang, đóng kịch đã đạt đến độ siêu đẳng?... Cho đến tận giờ trong anh vẫn phân ra hai luồng tốt xấu khi nhận định về hắn. Nhưng dẫu sao vẫn còn hơn là một luồng, chỉ một luồng xấu. Bởi nhẽ, trong trăm ngàn cái cơ cực con người buộc phải gánh chịu ở đời, có lẽ ngày ngày phải sống bên cạnh cái xấu, cái ác mà không được quyền gọi thẳng tên nó ra là cơ cực nhất. Anh thực tâm muốn nhìn Điền chỉ ở mặt phải.

- Thôi, bây giờ mọi chuyện coi như qua rồi, ông lại sắp đi, tôi hỏi thẳng ông cái điều muốn hỏi hàng trăm ngàn lần nhưng nhìn mắt ông ngán quá, tôi lại không nỡ, ông có nghi cho ai đứng đằng sau tất cả mọi chuyện vừa rồi không?

Vận hỏi khi Điền đã xin phép lui ra khỏi phòng để xuống khu chế biến tham dự một cuộc họp quan trọng về điều tiết công suất trong tình thế này. Khuôn mặt lạnh lùng và cái cười giảo hoạt của Ba Vinh vụt hiện lên cùng câu hỏi của bạn nhưng anh lại chỉ khẽ cười, lắc đầu:

- Chính mình đã đứng đằng sau mình để lật đổ mình. Một bài học đắt giá về đối nhân xử thế. Thì ra chỉ làm tốt phần việc của anh chưa đủ mà anh còn phải biết mềm mại, tinh tế, xăm xoi trong từng trường hợp, từng con người nữa. Tức là phải biết đóng kịch, biết giả dối. Đắt giá nhưng có lẽ mình vẫn như thế, không sửa được và cũng không có ý sửa. Nếu sửa, có thể cuộc đời sẽ cho nhiều lắm nhưng lại mất đi cái chính yếu là bản ngã sâu kín của mình. Vả lại, trong cái trường tư duy tỉnh lẻ này, chỉ sống nghiêm ngắn đã có kẻ thù, huống hồ là sống hết mình.

- Ông có nghĩ đến tay Điền?

- Có. Ông già Thái cũng cung cấp cho mình một vài dấu hiệu nhưng có lẽ không phải. Bằng tất cả những dấu hiệu, nhất là những dấu hiệu dược bộc lô ra ở những hoàn cảnh hiểm nghèo, hắn không thể là đứa như thế. Thái độ của hắn trong đại hội vừa rồi là một thí

dụ.

- Có thực chất vậy không hay chỉ là làm vuốt đuôi một việc đã rồi để một mũi tên bắn hai mục tiêu?

- Nhưng ít nhất hắn đã làm.

Vận nhìn xuống. Anh dường như cảm thấy trong câu nói của bạn có cả một chút ám chỉ đến thái độ im lặng thụ động của anh trong cái lần công bố phiếu ấy.

- Tôi được báo sau đại hội, có một cuộc gặp tay ba: Đoàn Thanh, tay nhà báo và tay Lân, mệnh danh là nhà thơ tỉnh lẻ ngồi uống rượu mừng chiến thắng hết ba chai Henessy, tuyên bố lung tung là giai cấp công nhân ở đây đã đánh gục được một tay ác bá vào hàng khét tiếng. Phải chăng đám này chỉ là công cụ của...

- Thôi, tôi đã nói chính tôi đã hạ gục tôi kia mà và tôi không hề hối hận, nếu được làm lại tôi sẽ lại làm như thế nữa – Vũ Nguyên lôi trong tủ ra một chai rượu thuốc màu nâu – Làm một ly đi! Nói đùa, xưa nay tôi chúa ghét rượu, nhưng những ngày vừa rồi nếu không có nó thì có khi gay. Rượu ngân đủ chục cặp tắc kè của cánh thương binh Hải cụt mới đem cho đấy. Tội, nghe mình rớt dài, cả đám kéo nhau lên đây đòi trả lại đất, giả lại tiền tài trợ, giả hết, trở về Thành phố tiếp tục làm nghề xe ôm cũng được còn hơn một phần vì họ mà mình mang vạ biến đất công thành đất riêng. Phải thuyết phục mãi, thậm chí nổi quạu, cánh ấy mới chịu ra về.

- Tôi có gặp. Họ có ý đốp vào mặt tôi là làm thằng lính mà hèn, bảo tôi phải làm gì đi chứ, chả lẽ cứ ngồi nhìn để mặc cho cái xấu lộng hành, kẻ xấu thì vung vinh, người tốt thì bị hại à? Họ còn bảo, coi chừng mọi chuyện chưa dừng ở đây đâu, tụi xấu nó nhất định sẽ còn tìm cách chơi tiếp để xoá hẳn ông đi trong những cánh rừng này, bởi ông vẫn còn ở ghế giám đốc thì ông vẫn là cái gai đâm vào mắt chúng. Tôi thấy họ nói đúng. Sự việc sẽ còn tiếp diễn nữa.

- Uống đi!... thì cứ để cho nó tiếp diễn, mình sẵn sàng tự nhổ mình đi cho chúng hả hả một thể cơ mà nhưng có ai cho nhổ đâu... Thú thực lúc này mà được nghỉ ra làm dân là khoẻ cái đầu nhất. Uống... Thế, thấy đã chưa? Làm cái tróc nữa đi... Thế. Vẫn còn một chai trong tủ, mình đi rồi, nhớ lấy ra mà uống, khoẻ gân cốt, khoẻ đủ cả, toàn những thứ khoẻ mà mình không cần. Đau nhỉ? Khà khà!

- Thôi, xin ông đừng cười nữa có được không? Nhìn ông cười khổ lắm. Tôi biết ông cười để khỏi phải khóc. Thà ông khóc đi còn hơn.

- Vận này! Trên đời có một thằng bạn hiểu mình như cậu là hạnh phúc lắm rồi. Nếu sau này mình không còn ở đây nữa, mà dứt khoát sẽ không còn, cậu với thằng Điền cố gắn bó với nhau để giữ lấy truyền thống Công ty...

- Chưa nói đến chuyện đó. Mà làm sao ông không ở? Ai cho ông không ở? Thời thế bây giờ khác rồi, cấp uỷ hay không cấp uỷ nó chẳng còn quá quan trọng như trước nữa. Mà

trường hợp xấu nhất ông phải đi thì tôi cũng đi, tôi cũng muốn trở về với miếng vườn nhỏ của tôi bên bờ sông ngày ngày khểnh câu cá, đọc báo lắm rồi.

- Hà Thương ngay đêm sau đại hội có tới tìm mình...

- Tôi biết.

- Cô ấy ốm quá.

- Tôi thấy ông nên quyết định dứt khoát một lần cho xong đi. Một là cô ấy hai là giữ nguyên hiện trạng như bây giờ.

- Mình thương thằng bé. Nó là tất cả đời mình. Đời mình coi như xong rồi, bỏ đi được rồi, nhưng còn nó...

- Cái dở nhất và cũng là cái đáng quý nhất ở ông là gì ông biết không?

- Mang máng.

- Là sự cứng rắn đến quyết liệt trong công việc nhưng lại yếu đuối đến nhu nhược trong tình cảm. Đối với gia đình cũng vậy và đối với tập thể cũng vậy, không biết chơi ác với ai, điều đó đã rõ nhưng ngay như nghĩ ác về ai ông cũng không có nốt. Tôi biết ông cũng đang rất nghi ngờ thằng Điền nhưng rồi ông lại cố tự xoá đi. Chính thế mà ông luôn luôn phải chuốc luỵ vào thân.

- Ở nhà, mình chỉ nhờ cậu một việc: thử hỏi dò xem lúc này cô ấy đang ở đâu, thực chất mối quan hệ với tay Tuấn thế nào và tình hình bệnh tật ra sao? Có gì báo ngay lên cho mình. Không hiểu sao mình có linh cảm rằng...

Câu nói dừng lại nửa chừng. Cả hai cùng im lặng. Thế là đủ. Tất cả những gì còn lại trong tâm tưởng đã có rượu nói hộ. Ngoài kia trời bắt đầu ngả sang chiều. Xa xa những cánh rừng cao su nhấp nhô dâng ngang trời, xanh ngút ngát cái sắc xanh của biển.

*

**

Từ lộ 14 đi ngược lên một đoạn, rẽ sang phải một đoạn nữa là chạm căn nhà một tầng xinh xắn có vườn cây bao quanh của Hùng tiền đồn. Hùng có nhà, đang cởi trần trèo lên mái dọi lại mấy miếng ngói bị cơn lốc vừa qua làm vỡ, cô vợ đứng dưới tiếp vữa, áo quần trễ nải, để hở cả một mảng bụng trắng mịn mỗi lần phải dướn cao người lên. Rốn... Quái nhỉ, Điền lẩm nhẩm, cái rốn chỉ là dấu vết phàm phu của một cuống nhau dính vào thân thể bị cắt rời ra mà sao khi nằm trên bụng đàn bà nó lại có sức gợi đến thế, như xoáy nước, như tâm bão, như nét chấm phá tài hoa nhất của nghệ thuật tạo hình.

- Chào cả nhà! Gớm, người anh hùng tiền đồn khi trở về nhà cũng trở thành bê con hiền lành quá nhỉ.

- Ối giời! Em chào anh ạ! – Cô vợ vội kéo chỉnh lại vạt áo, mau mắn – Từ ngày ông anh lên to tới giờ bữa nay mới ngó ngàng tới chúng em.

Cả hai vợ chồng đều cuống lên, vợ bảo chồng xuống ngay đi không cần dọi nữa, chồng lại kêu vợ thử chạy ù ra chợ kiếm cái gì ngon nhất về làm món nhậu tiếp anh Hai. Cuối cùng cả hai vẫn cứ lúng túng đứng tại chỗ mà chả chuyển động đi đâu được cả. Ở cái xứ âm u cây cối, mênh mông người, mênh mông đất này, sự xuất hiện của một ông phó giám đốc có khác nào sự hiện diện của một ông phó vương giữa đám thần dân nhỏ bé.

- Thôi, cô chú khỏi phải làm gì hết. Lâu nay tôi bỏ rượu rồi. Biết chú ngày mai lại lên biên cương, rảnh, đến chơi một chút kẻo lại bảo con người tôi chỉ biết có công việc là công việc.

- Đâu, có ai dám nghĩ thế đâu ạ.

Cô vợ vẫn mau mắn trong khi nhoáng một cái đã kịp vận ra ngoài chiếc áo màu nõn chuối rồi.

- Chú Hùng này, miếng vườn 5 héc ta hồi tôi với ông Ba Vinh cấp cho chú vẫn còn đấy chứ?... Tốt! Bây giờ tôi muốn chú dẫn tôi ra đó một chút xem vợ chồng chú đang trồng cái giống gì nào.

- Có gì đâu anh. Vẫn ba cái cây điều thôi. Em đi suốt, cô ấy ở nhà lại bận dạy học nên cũng gọi là trồng cho vui.

- Vui là vui thế nào. Làm thằng người sống trên đất không được nói thế, phải đầu tư, phải bỏ công bỏ sức vào, nếu cần tôi sẽ giúp một tay. Thế, tôi ra ngoài đó trước, chú tắm táp đi một chút, ra sau, chỗ bờ suối ấy.

Đăng Điền đã quá quen với miếng đất này cũng như không có lạ gì với con người của Hùng. Tham lam, háo sắc, làm xuất nhập khẩu mà tiền nong, sổ sách lung tung sờ đâu thâm hụt đấy, bị kỉ luật, chút nữa ra khỏi biên chế, chính Điền và Ba Vinh đã cứu hắn bằng cách đưa lên trấn ải cửa khẩu biên giới, nhưng vẫn tính nào tật đso, còn tung tác hơn song được cái trung thành, biết đường ăn ở với người ra ơn, vậy mà nghe nói gần đây lại ra mặt thần phục Vũ Nguyên, mở mồm là ca ngợi, ăn phải bùa phải ngải gì của nó không biết!

Nước suối mùa này sao trong quá! Nhìn thấy cả những hòn đá cuội ăn nắng sáng lấp lánh dưới đáy. Chao! Giá như không phải bận tâm chuyện thế tục mà được cởi tung quần áo nhào xuống kia ngâm mình một chút thì mới tuyệt làm sao! Thiên nhiên kì lạ! Hắn thuộc loại người mêm mẩn thiên nhiên đến cuồng điên. Hắn có thể cả ngày đi giữa màu xanh cao su hoặc ngồi im lìm bên bờ suối mà không cần một ai bên cạnh. Những lúc như thế, hắn thấy tâm hồn mình trẻ thơ trở lại và tự chán cho cõi sống hỗn mang sao cứ phải luôn dùng âm mưu, thủ đoạn với nhau để tồn tại, ví như hắn. Nhưng chỉ cần rời khỏi đó một chút, chỉ cần va mặt vào cuộc sống cuồng nộ một chút là hắn lại trở thành một con người khác hẳn. Chính vì thế mà những bức ảnh chụp của hắn, như một nhiếp ảnh gia bậc

thầy có lần xem đã nhận xét: “Có nghề, có năng khiếu nhưng vẫn thiếu một cái gì đó ẩn ở phía sau mọi cảnh vật, con người. Đó gọi là hồn vía của nghệ thuật”. Hồn vía! Hắn biết rằng mình sẽ không bao giờ đạt được mọi điều gọi là hồn vía ấy nên gần đây, từ ngày lên làm phó giám đốc, hắn hầu như không rờ đến máy một lần nào nữa. Hồn vía! Mẹ khỉ! Cứ làm như không có cái thứ hồn vía chó chết của chúng nó thì trái đất này vỡ thành cứt cả ấy. Hồn vía...

Nhưng mà chưa đâu, muốn có hồn vía thì phải đợi sau cuộc chơi cuối cùng này đã, thưa các vị giáo sư. Nếu thắng, hắn sẽ rời bỏ ráo trọi để trở về với giang sơn một trăm héc ta rừng bạt ngàn của riêng hắn, không làm gì cả, không mưu cầu, không vướng bận hư vinh một chút gì hết, chỉ ra vườn, uống rượu, ngao du, nghĩ ngợi và... chụp ảnh. Hồn vía chỉ có được ở hắn một khi hắn đã thắng tuyệt đối được một cái gì đó, một kẻ nào đó luôn ám ảnh, đè nặng xuống đầu hắn, nhắc nhở, đục đẽo vào trong sâu thẳm lòng hắn nỗi mặc cảm khôn nguôi về sự thua thiệt đắng cay.

Kẻ đó là Vũ Nguyên, tất nhiên rồi, chỉ có thể là Vũ Nguyên. Trước khi đến đây, hắn đã có mười lăm phút gặp Ba Vinh trong một quán thịt rừng nằm sâu trong rãy, hỏi thẳng: “Thế trên ấy mấy ông định đến bao giờ mới xử lý vụ một giám đốc bị bật ra khỏi cấp uỷ, hay là không xử lý gì cả?” Ba Vinh trả lời: “Cậu cứ bình tĩnh, việc tổ chức chứ đâu phải việc ra chợ mua con cá mớ rau mà sốt ruột được”. Hắn vặc: “Việc tôi, tôi đã xong, còn lại là việc của anh. Nếu hắn vẫn ngồi vững ở ghế giám đốc thì coi như chúng ta đã bại, coi như tất cả lại trở về vị trí ban đầu”. “Cậu lại bi quan chủ nghĩa rồi. Sao lại bại khi đây chỉ còn là vấn đề thời gian” “Thời gian đang ủng hộ nó. Đám đông lại bắt đầu hướng về nó. Tình thế bây giờ là một đảng uỷ không còn Vũ Nguyên nhưng vẫn có Vũ Nguyên” “Yên trí đi! Sắp rồi. Cậu chuẩn bị tinh thần nhận bàn giao chức giám đốc là vừa” “Anh Ba! Yêu cầu đây là lần cuối cùng anh nói với tôi về chuyện đó. Cái tôi muốn ở chuyện khác sâu hơn chứ không phải ba cái chức sắc nhỏ mọn và vô nghĩa ấy. Tôi không cần, không cần cả cái cương vị hiện thời của anh nữa. Cái tôi cần người như anh sẽ không bao giờ hiểu được đâu” “Xin lỗi, mình nói chơi. Này, nghe báo ngày mốt hắn lại lên cửa khẩu giải toả hàng, cậu đã có ý định gì chưa?” “Ý định gì?” “Vậy mà đã sồn sồn, sồn sồn. Mình vừa định gọi cho cậu, thế này nhé, trên đó đang tồn tại rất nhiều ngón Mafia trong tài chính, mua bán... cậu thử cố nghĩ ra một ngón coi, ví như...” Ba Vinh nhỏ giọng nhưng cũng đủ để nghe xong, Đăng Điền chợt ớ người. Mẹ! Hoá ra thằng cha này đã toan lo tất cả. Không ngờ đấy, ông bạn vong niên cùng hội cùng thuyền ạ!

- Chắc anh Hai có chuyện cần nói với em? – Hùng rụt rè hỏi khi cả hai đã ngồi cạnh nhau như hai kẻ câu cá vào ngày nghỉ cuối tuần.

- Cậu làm tôi mệt quá! – Điền vào để luôn.

- Em... em có làm gì đâu ạ?

- Trong ngăn kéo của tôi có một xấp những đơn từ tố cáo cậu.

- Tố cáo em? – Mặt Hùng thoáng tái đi.

- Mà không phải tố cáo nặc danh đâu, có địa chỉ, tên tuổi đàng hoàng.

- Nhưng tố cáo cái gì kia chứ? Em...

- Đến bây giờ mà cậu vẫn còn giả bộ với ngay cả tôi?

- Nhưng em...

- Ba lần cậu nhận tiền của đơn vị uỷ thác để ăn chênh giá vào tài khoản Công ty, mỗi lần không dưới một trăm triệu đúng không? Giấy tờ chứng cứ đã ở trong tay tôi, tội nhận hối lộ đó, cậu không cãi được đâu.

- Nhưng em đâu có được ăn cả... Muốn bán được cao su, em phải trang trả đủ thứ, từ...

- Lợi dụng các mối quan hệ quen biết với hải quan cửa khẩu, ít nhất đã hai lần cậu giúp một tổ chức gian thương mang hàng quốc cấm qua biên giới, đúng không? Chúng trả cậu bao nhiêu?

- Về vấn đề này em đã...

- Ba, cậu lừa con gái nhà người ta nói rằng mình chưa vợ để ăn ở như vợ chồng, cậu còn mua nhà, giúp vốn mở của hàng buôn bán đúng không?

- Trời ơi...

- Cậu lấy tiền đâu ra và chuyện này vợ cậu đã biết chưa?

- Chết em rồi...

Hùng tiền đồn khẽ rên lên, hoàn toàn sụp đổ trước những câu hỏi căng chằng như nã trọng pháo không cho nói lại, không cho ẩn nấp của Đăng Điền. Thực ra tất cả những chuyện này không lớn, Hùng nghĩ, phàm khi đã đứng ở cửa khẩu trực tiếp giao dịch kinh tế không ít thì nhiều ai chả mắc, còn mắc nặng hơn nữa, nhưng chả rõ tại sao qua cửa miệng của con người đã có thời vợ chồng Hùng mang ơn này lại nghe rùng rợn đến thế, như lời chánh án tuyên án tử hình vì tội danh buôn bán Heroin.

Đọc rất nhanh được suy nghĩ ấy trong mắt con mồi, Điền cười nhẹ:

- Có một câu thơ sặc mùi triết lý nhưng khá hay: Để nguyên là đất cất lên là nhà. Tất cả những đơn từ tố cáo đó nếu chỉ nằm ở ngăn bàn của tôi thì coi như giấy lộn, nhưng chỉ cần lọt vào tay kẻ khác dù một chữ thôi là cậu rất có nhiều khả năng bị khởi tối, chưa nói đến cái chuyện mèo chuột kia nếu lộ ra thì gia đình cậu có tránh khỏi tan nát không mà rồi trước sau gì chả lộ. Thằng cha Vũ Nguyên không quen nương nhẹ những vụ đại loại như thế này, cậu đừng nghĩ là thường.

- Em hiểu – Một giọt mồ hôi to tướng cuốn cả bụi bẩn lăn theo gò má xuống cổ - Em... em có coi thường đâu nhưng... em phải là gì bây giờ?

- Phải chặn lại, không cho nó lộ ra, và trường hợp xấu nhất có lộ ra thì cũng không được nằm trong tầm tay của cha Nguyên, đơn giản.

- Tức là...

- Tức là phải làm cho hắn đi khỏi Công ty sớm ngày nào tốt ngày ấy, trước khi vụ của cậu bục ra. Hắn đi rồi, giả dụ chuyện có bục, đã có tôi che đỡ, coi như xong. Nhắc lại, không còn cách nào khác là phải nhanh chóng loại bỏ hắn. Muốn vậy, chỉ có cậu, không ai có thể làm việc này tốt hơn cậu.

- Anh có thể nói cụ thể hơn.

- Cách mua bán, trao đổi tiền hàng trên đó vẫn theo thể thức mã số như cũ đấy chứ?

- Vẫn.

- Tốt! Chuyện này không nói một lúc được, tối nay tôi mời cậu đến tại nhà tôi, cả hai đều lên một phương án tỉ mỉ.

- Nhưng anh Nguyên em thấy...

- Thấy cái gì? Cậu lại bì nó bỏ bùa mê thuốc lú rồi hử? Hừ, con người này gớm thật, chẳng hiểu làm cách mà hễ động nhắc đến tên nó là toàn những lời thán phục. Mà yên tâm đi! Một phương án dịu dàng, không đổ máu đổ mủ và cũng không có tù tội gì hết. Tuỳ cậu. Mất hết, đi tù hoặc còn cả, còn hơn thế này, cậu có quyền chọn một. Có một lô đất ngay mặt đường trung tâm rộng 15 mét, sâu 45 mét chưa có ý định phân cho ai, đang đợi cậu. Một vài tay nhà thầu liên doanh đã đánh tiếng sẵn sàng trả 300 cây để có nó.

- Anh... anh để em suy nghĩ một chút đã.

- Không còn thời giờ để nghĩ nữa đâu. Cậu chỉ từ giờ đến tối để chính thức trả lời được hay không. Thế thôi, tôi về. Sây lưng đi được mấy bước, hắn chợt dừng – à, con nhỏ năm nay lên lớp mấy rồi?

- Dạ, lớp mười hai.

- Năm nay nó thi đấy nhỉ? Nhanh thật! Thật bụng nhé, nếu cần tiếp xúc với ai để chắc ăn, tôi có thể giúp. Mấy tay trên sở, trên bộ giáo dục, tôi cũng có quen.

- Dạ, cám ơn anh.

- Thế thôi, cứ nghĩ cho chín đi, tôi về, cậu khỏi tiễn, nói tôi chào thím ấy.

Đăng Điền đi rồi, Hùng mới thả rơi người xuống cỏ, gần như úp sấp mặt vào nước. Chao ôi! Đã đành là dân là kinh tế thì thường dùng mẹo luật kinh tế để trị nhau, đã trị nhiều rồi nhưng còn anh Nguyên? Anh ấy đối với mình, với mọi người có đến nỗi nào đâu, vừa qua lại gặp hạn, bây giờ mà chơi một vố tàn canh nữa, dù chưa biết thế nào nhưng cũng tội quá,

thất đức quá, khổ, bệnh tật đầy người, công việc lại ngập đầu ngập mặt, liệu rồi anh ấy có chịu nổi không? Nhưng nếu mình không làm?... Khó lắm, ai chứ cái lão Đăng Điền độc địa kia là không chỉ nói mồm thôi đâu. Bao nhiêu kẻ thân tàn ma dại, khuynh gia bại sản vì đã trót không ăn nhời của hắn rồi. Cảnh gia đình một người bạn ở xóm trên chồng vào tù, vợ đi lấy chồng khác, con gái làm điếm, con trai nghiện hút bị đập chết trong một vụ cướp xe máy bỗng hiện ra, khai nồng, toã tượi, oà ập vào cái đầu đang tăng tăng của Hùng...

31

CUỘC ĐỜI DÀI LẮM!

Không cần nhẩm đếm, ông Nguyên cũng biết chắc rằng đến hôm nay là đã được sáu tháng mười một ngày ông ngồi ở đây. Sáu tháng mười một ngày, tức là một trăm chín mươi mốt ngày nếu lây con số tròn, ông cảm thấy rõ ràng sức khoẻ của mình xuống quá! Mái tóc trước kia mới chỉ bạc ở hai bên mai rồi bạc dần lên đỉnh thì giờ đây dường như cả đầu không còn sợi tóc đen nào nữa. Sờ tay lên mặt toàn vấp váp những gò rãnh, nếp nhăn sần sượng. Răng rụng thêm hai chiếc, rụng thật ngọt ngào, đang ăn thì rụng, đang ngủ cũng rụng, giống như người bị bệnh cùi ngày ngày phải ngơ ngẩn chứng kiến phần thân thể của mình rơi rụng dần đi. Quả tim trong ngực ông liên tục giở chứng, lúc đập nhanh lúc đập chậm, thi thoảng nó lại co thắt dữ dội, những cơn co thắt mỗi ngày một mau hơn, mạnh hơn. Ông đã trở thành một ông già hoàn toàn. Còn có phần già hơn cả người tù già nhỉnh hơn ông những gần hai chục tuổi kia. Ông kệ. Đầu lúc nào cũng nhức ong ong, cả ngày cả đêm chỉ chợp mắt được chừng vài ba giờ đồng hồ, một điều mà con người có tài ngủ kỳ lạ như ông trước kia chưa bao giờ ngờ tới, thì làm sao lại không già. Cho nên ông kệ. Kệ! Có lẽ đó là một triết lý sinh động và hữu ích nhất dành cho những người rơi và hoàn cảnh như ông bây giờ. Kệ! Không biết kệ thì nổ óc ra mà chết từ lâu rồi.

Nhưng cũng có cái ông không kệ nổi đó là phải tới hơn hai tháng nay, ông hoàn toàn bị cắt đứt liên lạc với bên ngoài. Cậu quản giáo con trai Hải cụt bỗng một buổi trưa ghé vào, nói nhanh một câu: “Ngày mai cháu phải chuyển đến trại Long Khánh, cháu không còn điều kiện ở gần chăm sóc chú nữa, chỉ mong chú trước sau gfi rồi cũng được làm sáng tỏ, những người bạn của chú ở ngoài kia đang làm tất cả những điều ì có thể làm được cho chú”. Cậu ấy không còn thì không còn luôn cả những thông tin từ bên ngoài lọt vào. Ông già Thái sau lần đến thăm ấy không thấy vào thêm lần nào nữa. Nghe nói ông cũng đổ bệnh đang nằm điều trị ở tại nhà. Tin tức về thằng bé cũng mù tịt ngoài cái điều cậu quản giáo ái ngại tiết lộ, mẹ nó không chịu nổi cảnh ngộ ê chề của vợ con một kẻ đi tù nên đã lại di chuyển về thành phố ở tá túc một nhà bà con bên ngoại rồi và, cậu rụt rè nói thêm, rất có thể một ngày gần đây, con người đó sẽ làm đơn ra toà chính thức ly dị! Riêng tin về Công ty ông lại biết khá rành do một tù phạm thuộc ngành công nghiệp mới vào có nói lại. Tiến độ sản xuất và kinh doanh tốt lắm. Lại đang trở lại vị trí dẫn đầu ngành cao su cả nước. Giá cao su đang lên ở hầu hết các thị trường, đêm ngày hai khu chế biến của Công ty vận hành hết công suất cũng không kịp hàng cho khách lấy. Vận thay ông tạm quyền giám đốc chứ không chịu nhận chức danh giám đốc với lý do trước sau gì rồi ông sẽ về, nhất định sẽ về, chỗ ấy là của ông mà không ai có thể đụng vào cả. Nghe vậy mắt ông nhoà đi và nếu đây không phải là giờ ra phơi nắng có đông người thì ông đã oà khóc lên rồi. Dạo này ông sinh tật hay khóc. Một tiếng trẻ con đi học về, một tiếng nhạc ở loa công cộng ngoài phố vọng vào, khóc. Một vạt nắng lọt qua khung cửa sổ gợi nhắc đến vạt nắng sông Sài Gòn

những ngày bám trụ chôn nhau, khóc. Một quả trứng luộc, một bát canh rau đay của suất tù ăn thêm ngày Quốc khánh hôm rồi, khóc. Một ký ức, một vùng kỉ niệm xa xăm chợt trỗi dậy trong đêm, cũng khóc. Ông biết con người mình không những chỉ già mà còn trở nên thảng thốt, yếu đuối lắm rồi. Cám ơn Vận, cám ơn các cậu, cám ơn bà con đã giữ được danh thơm cho Công ty mình. Chao ôi, chục ngàn héc ta cao su đó trong khi ông vẫn nằm chết gí ở đây thì không hiểu rồi cái gì sẽ xảy ra đến với con người đã rỗng mọt của ông.

*

**

Buổi sáng hôm trở lại biên cương, thằng con ông đã đưa tiễn ông ra đến tận sân bay. Đôi mắt nó vẫn chỉ mở to im lặng. Những sự việc xảy đến với ông vừa qua, dù không nói ra nhưng ông hiểu nó đã biết tất cả. Nó tỏ vẻ chăm sóc ông hơn qua ấm chè pha thật nóng mang đến, bộ quần áo tinh tươm thơm mùi nắng đặt đầu giường mỗi khi ông ở nhiệm sở về và nếu mẹ nó có định giở chứng cằn nhằn gì đó thì lại chính là nó lên tiếng ngăn lại. Mẹ nó sợ nó. Người đàn bà đáo để và được trang bị một vốn học thức khá hoàn chỉnh nhưng không được dùng đến này vốn xưa nay chưa biết nể một ai, ai bà ta cũng có thể chao chát chan tương đổ mẻ được hết nhưng lại nể con, đang nói, con chỉ khẽ lừ mắt một cái là im ngay tắp lự. Bà bảo đời bà chỉ có nó, bà bỏ hết công ăn việc làm khá được trọng vọng ngoài xã hội để ở nhà trông coi cơm nước là vì nó và nếu cho đến bây giờ bà vẫn có thể sống được với cái người đàn ông lạnh lùng, vô liêm sỉ từ lâu đã coi bà như không còn sống là bố nó kia cũng chỉ là vì nó. Vì nó bà trở tính trở nết, vì nó bà đi chùa, và vì nó bà lao vào đề đóm để hy vọng đời nó sẽ sung sướng hơn. Ông cũng sống vì con. Cả hai đều sống vì con nhưng lại rất khó sống được với nhau, lạ thế.

- Bố đi nhé! Con về đi, chăm học, giúp được mẹ cái gì thì giúp. Bố biết đời mẹ con cũng chẳng sung sướng gì nên mẹ.... Còn mọi chuyện của bố, nếu có ai nói gì đến tai con, con cứ coi như tiếng động cuộc đời mà đã tiếng động cuộc đời thì bao giờ chả có cả bụi, cả nắng chen vào. Con chỉ cần tin rằng, bố của con bao giờ, ở đâu cũng là người lương thiện và hết lòng yêu thương con.

Ông nắm chặt tay con khi đã đến lúc cần vào phòng chờ. Lần đầu tiên ông cảm thấy những ngón tay mảnh dẻ của thằng bé nắm khe khẽ trở lại, thế thôi nhưng cũng đủ để lòng người cha xúc động suốt dọc đường trời. Tức là nó hiểu mình, yêu mình và tin mình, chỉ có đôi mắt nó nhìn mình lạ quá, như cái nhìn muốn mách bảo với bố một điều gì không lành đang đợi ở phía trước song lại không thật hiểu là điều gì để có thể nói ra thành ngôn từ.

*

**

Đáng lẽ có thể gọi xe ngược Móng Cái luôn nhưng ông quyết định dừng lại một ngày ở Hà Nội để đến thăm ông Bảy chúa rừng và cũng có ý chờ Hùng tiền đồn do đi tàu hoả nên đến sau một chút.

Ông Bảy đang nằm viện. Cái bệnh tai biến mạch máu não không cho phép ông ngoan cố cứ nằm nhà mà nhai Trinh nữ hoàng cung sáng sáng như khỉ nhai lá được nữa. Bệnh viện Trung ương rộng thênh thang. Căn phòng ông nằm cũng thênh thang, trắng lạnh. Không hiểu sao cứ mỗi lần bước chân vào những nơi tương tự như thế này, lòng dạ Vũ Nguyên lại châng lâng tan loãng ra trong cảm giác về cái chết và cái sống gần kề nhau như không có lằn ranh. Ông chúa rừng đã bị cuộc sống đô thị quật ngã nhào thành một hình hài mỏng dính nằm nhoà chìm vào tấm dra giường trắng toát như tấm vải niệm.

- Chú đấy à? – Tiếng nói ông vẫn rành rẽ tuy rằng đã không còn chút khí lực hoang vu nào của ngày xưa nữa – Lại lên ngược phải không?

- Sao anh Bảy biết?

- Nghe đài báo cao su mất giá, đoán người như chú mày thế nào chẳng mò lên.

- Sao rồi anh Bảy?

- Chả sao cả. Cái đầu hết hạn sử dụng thì dĩ nhiên nó phải đờ ra. Hơi bết. Giá như ngày xưa, với ba cái tai biến nhì nhằng này, chỉ sau mười phút là tao đã có thể ngồi dậy nhậu được ngay. Hết thời rồi chú mày ạ! Cũng sắp đến lúc phải trả nợ đời cho xong rồi.

- Không! Anh Bảy còn khoẻ, còn minh mẫn chán, sao mà hết được.

- Đồ chính uỷ ba xu! Nào, nói chuyện mày nghe đi! Bị chơi trắng bụng, bị lá phiếu đẩy ra ngoài võ đài rồi phải không? Tốt! Cũng cần một lần như thế để đầu óc chú cân chỉnh lai cho đàng hoàng.

- Anh Bảy cũng nghe à?

- Sao không nghe. Thằng Năm Cung, tổng giám đốc của chú hôm rồi lên thăm tao cũng có nói. Tóm lại là sao, đau cái đầu dữ lắm hả?

- Cũng đâu có gì, anh Bảy.

- Đừng giấu. Mọi nghĩ ngợi vui buồn của kiếp người nó đều hiện lên trong mắt hết, không giấu được đâu. Nghe nói chú đã mấy bận đệ đơn xin từ chức hoặc xin được điều đi nơi khác?

- Vâng! Để dễ cho em và cũng dễ cho mọi người.

- Hèn!

- Tưởng cứ bám lấy chức vị mới là hèn chứ ạ?

- Ai nói chú bám? Chú cứ ở đó, không cần cấp uỷ mà vẫn làm ngon công việc mới anh hào. Mất chỗ đứng chính trị một cái, xin đi, thằng nào chả làm được. Hơn nữa, chú phải biết lấy chuyện này là điều mừng.

- Mừng...

- Vì như thế là cuộc sống đang vận động, đảng cũng đang vận động cho cái xấu cái tốt bộc lộ ra hết để tự hoàn thiện.

- Và sẵn sàng trả giá.

- Cái giá chú trả vừa rồi còn quá nhẹ. Tao biết ban cán sự Tổng Công ty chưa có ý nhả chú ra. Thằng Năm Cung nói rõ: "Vũ Nguyên là người tài của ngành, lúc này vẫn là đảng viên và dẫu có không là đảng viên đi chăng nữa thì vẫn cứ là giám đốc không hề thay đổi gì cả".

- Em lại nghĩ khác, anh Bảy.

- Không thèm, không cần, không bám vúi cố đấm ăn xôi gì hết như cái tính khí dở hơi vốn có của chú chứ gì?

- Vâng! Nếu ngày ngày phải sống cạnh những người không còn tin mình, yêu mình, gạch tên mình thì liệu có thanh thản được không hay là...

Nếu lúc đó cô y tá có nước da trắng mịn như một que kem không vào nhắc nhở thì hai thầy trò còn hàn huyên chưa biết tới lúc nào. Chiều muộn. Sân bệnh viện đã vắng tanh. Có tiếng khóc vẳng lên từ phía nhà để xác. Lại một người nữa ra đi. Cái chết cái sống sao gần nhau gang tấc thế này! Như cùng nằm chung một chiều, cùng đựng chung một nghĩa.

- Thôi, đi đi! – Ông Bảy cố gượng ngồi dậy – Quỹ thời gian của chú vẫn còn, chú còn làm lại được những gì chưa làm được. Còn tôi... Những thằng đã đi qua chiến tranh mà sống được đến tận giờ là may lắm. Rồi sẽ tới lượt chú, ráng giữ gìn, cuộc đời này vẫn cần những người như chú...

Nắm chặt bàn tay xương xẩu của ông Bảy, Vũ Nguyên nghẹn giọng:

- Anh Bảy... Anh sẽ không sao đâu. Rồi anh sẽ khoẻ lại. Đảng cũng đang cần những người như anh.

Ông Bảy mỉm cười, khẽ lắc đầu rồi từ từ nhắm mắt. Ông cần nghỉ sau những phút trò chuyện gắng gượng vừa rồi.

*

**

Cửa khẩu biên cương vẫn thế. Nắng vẫn vàng và gió vẫn ràn rạt thổi dọc suốt dòng Ca Long. Nếu có khác thì đó là cái khác của không khí bán mua có vẻ rộn ràng, tấp nập hơn. Cuộc cải cách hành chính từ trong đất liền thổi ra đã làm cho cái yết hầu kinh tế này bỗng trở nên thông thoáng và cởi mở lên rất nhiều. Đại ngạch và tiểu ngạch, mậu dịch và phi mậu dịch, buôn bán lớn và buôn bán nhỏ...mặc sức tung tảy trong khuôn khổ luật pháp đã

thống nhất của hai quốc gia. Khói và bụi, xe to và xe nhỏ, người Việt Nam và người ngoại quốc, áo và váy đi kín đất kín sông, đi như hành hương về đất hứa cho đến tận lúc mặt trờ lặn mới trả lại cho non nước biên thuỳ cái sắc màu hồng hoang vạn thuở.

Phải mất ba ngày nhắn tìm đủ cách, tốn chừng gần triệu bạc tiền điện thoại, lại thêm một ngày ngong ngóng mắt đợi nữa thì tối nay Vũ Nguyên mới có thể ngồi được với Bằng cùn trong một quán nhỏ thịt rừng ven biển.

- Huynh mới ra viện? – Bằng hỏi, hình như hơi thiếu đi cái vẻ ồn ào, xởi lởi năm trước.

- Trông chán lắm à?

- Chán hay không không biết nhưng nếu bây giờ A Linh có ở đây, chắc chắn nàng sẽ nhìn huynh lạnh tanh.

- Còn hơn bị đàn bà nhìn một cách ấm áp.

- Chưa bắt được liên lạc với nàng. Chồng rồi. Một tỷ phú người Mỹ gốc Hoa đàng hoàng.

- Mừng cho A Linh. Sao? Ra ngoài làm ăn rồi hả? Hỏi Bằng xuất nhập khẩu không ai biết nhưng hỏi Bằng giám đốc Công ty tư vấn tư nhân, ai cũng lắc đầu lè lưỡi tỏ ý nể trọng cả. Chúc mừng hướng làm ăn mới.

- Cho đệ hỏi thật nhé – Bằng đặt ly rượu mật gấu xanh biếc Nguyên đưa cho xuống mặt bàn – Nghe nói vừa rồi huynh gặp sự cố phải không?

- Chết cha! Chuyện vặt ấy mà bay đến tận đây, cứ như một bộ trưởng bị bật một phát ra khỏi Trung ương Đảng không bằng.

- Bỏ mẹ nó tất cả đi! Ôm khư khư lấy cuộc sống cao su đầy phản trắc đó làm gì. Tình hình này còn ràng buộc với ông nhà nước còn chết sặc gạch, bí bách lắm, không cựa quậy được đâu. Huynh lên đây, với năng lực của huynh, với cốt cách đàng hoàng của huynh, đệ sẽ môi giới cho một công việc vừa nhàn vừa thu nhập gấp trăm lần dưới đó, thoả sức dụng võ, chịu không?

- Việc gì? – Vũ Nguyên mỉm cười.

- Thiếu cha gì, ví như huynh nhận ngay công việc của đệ, đệ sẽ huy động vốn nhảy sang một lĩnh vực khác béo bở hơn. Thương trường càng náo hoạt lại càng cần những người đáng tin cậy chung cánh với mình mà ở huynh thì cái đó có thừa. Thế nào?

- Nghe hấp dẫn đấy nhưng... nếu mình còn trẻ kia, cách đây chừng dăm bảy năm kia, giờ sức tàn lực kiệt rồi, đã trót theo đường nào thì cố đi cho hết con đường đó, rồi nghỉ.

- Đúng là hiện thân của một tín đồ tử vì đạo. Không sao. Nói thế cũng có cái hay của nó. Nào, ta vào đề nhé! Huynh lên đây lại vì chuyện cao su phải không?

- Thì cả cuộc đời nào có chuyện gì khác.

- Bao nhiêu?

- Bước đầu tạm hai ngàn đã.

- Khó đấy. Nếu như trước đây thì mấy ngàn tấn đó, mình đệ giải quyết cái rụp, lúc này giá xuống thấp quá, nâng lên một đồng một cắc cũng chào mời gẫy răng mà không ăn thua.

- Không còn một ngách nào nữa à?

- Vẫn còn nhưng không đáng kể, chỉ có thể lo cho huynh được vài chục tấn hay trăm tấn là cùng. Hay là cứ để đó, kiên trì chờ một thời gian nữa xem sao, mặt hàng thời vụ này khi nắng khi tanh bất biến thế nào.

- Chờ nữa thì công nhân mình oài ra mất. Họ đang cần đồng lương để sống.

- Gay nhỉ?

Biển cồn lên. Những con sóng đêm vô cảm vẫn không thôi ềnh oang đập vào bờ rồi lại vô cảm ềnh oang dạt ra xa. Cả hai im lặng. Tiếng rượu chảy qua miệng vào cổ họng cũng vô thanh. Và anh chàng Hùng tiền đồn ngồi âm thầm cạnh họ cũng như vô hình nốt. Từ hôm lên đây, Hùng dường như không nói năng gì, cũng không bả lả gợi ý sếp đi nhà hàng này nhà hàng kia như mọi bận, thậm chí Vũ Nguyên có đùa bảo sao kỳ này hiền lành thế, không đi tìm gặp cố nhân một tý ư, anh chàng cũng chỉ cười lặng lẽ, có bận đắp chăn nằm đến trưa. Ngay cả lúc này, anh chàng cũng không động đến một giọt rượu và rõ ràng là hầu như chẳng quan tâm gì đến câu chuyện làm ăn căng thẳng diễn ra giữa hai bậc đàn anh cả, ánh mắt cứ trôi vuột đi đâu, thẫn thờ...

- Xong rồi! – Bằng chợt đọng nhẹ ly rượu xuống bàn – Chỉ còn cách là nhờ đến tài thao lược của A Linh thôi. Ai nàng có thể khước từ nhưng huynh, đệ biết, hình ảnh của huynh còn in đậm trong đầu óc nàng lắm.

- Có nên không? Bây giờ người ta đã có ràng buộc bởi...

- Ta sẽ khai thác ngay cái mối ràng buộc đó. Thương trường dù ngang ngửa đến mấy rồi cũng qua, người càng làm chủ được thương trường càng coi trọng tình nghĩa, nhất lại là một kiểu người Trung Hoa vừa cổ kính vừa hiện đại như nàng. Ngay ngày mai đệ sẽ điện cho A Linh là huynh đang có mặt ở đây, dứt khoát nàng sẽ tới. Thôi, uống đi! Đến đây phải uống rượu ở đây, loại Mao Đài này hạ thổ đã được ba chục năm rồi đó, quý lắm, làm ly thứ nhất thấy sừng sừng, ly thứ hai đã thấy bay lên và ly thứ ba toàn thân nhẹ bỗng, mọi mệt nhọc, buồn phiền tan vào đất trời hết. Nào, ly thứ nhất, mời huynh!

*

**

Đúng như lời Bằng nói, chỉ chiều hôm sau, A Linh đã có mặt ở Ca Long. Nàng có đẫy ra nhưng đẹp hơn, quý phái và kiêu sa hơn, vẻ kiêu sa hiện rõ đến nỗi phút đầu tiên gặp lại, một chút nữa Vũ Nguyên định đứng bật dậy và không dám cầm bàn tay có những ngón trắng hồng như sứ của nàng mà bắt.

- Xin chào bà tổng giám đốc của hơn hai chục Công ty lớn nhỏ rải khắp đất nước Trung Hoa rộng lớn! – Ông nói một câu kiểu cách chả hiểu tại sao mình lại đâm ra kiểu cách một cách sáo rỗng như thế.

- Tổng tổng gì đâu anh Nguyên – A Linh cười, phát âm tiếng Việt đã sõi lắm – Trước anh, A Linh vẫn còn là con bé Bát lộ quân ngơ ngác được đồng chí Nguyên Việt Nam tha chết cho thôi mà, nhớ suốt đời mà.

Bằng cùn đang ngồi ở một góc với Hùng, quay qua sốt ruột:

- Thôi mà, đất này thừa chất cải lương, kinh kịch rồi đấy, xin chớ đem trò mùi mẫn pha thêm vào nữa, chua lắm. Hai người ôm hôn nhau cái đi rồi nói chuyện gì thì chuyện, vào đề luôn. Công việc xong, nếu hai vị cảm thấy trái tim đập còn đập rối tung về phía nhau thì xin mời, hai thằng này xin cút đi chỗ khác.

- Bằng!

Vũ Nguyên nhìn quanh sang A Linh, thoáng ngại ngùng nhưng cái miệng rất Hồng Lâu Mộng của em lại cười:

- Lâu lắm mới được nghe anh Bằng nói thế, vui lắm à, đàn ông Trung Quốc không biết cách nói thẳng... thẳng như ruột con ấy đâu.

- Và con ngựa đó chưa có cái gì nhét bụng đây A Linh ơi! – Bằng chớp luôn – Cao su không bán được, cả người lẫn ngựa đường xa vạn lý đều đang sắp lăn củ tỏi ra đây.

- Củ tỏi... - Đôi mắt một mí của thiếu phụ chớp chớp – Sao đang cao su lại sang củ tỏi? Công ty anh Nguyên bây giờ lại xuất khẩu cả... củ tỏi à?

- Củ tỏi là chết đấy, chết lăn củ tỏi mà – Bằng cười khồ khồ - Chết như cái thằng Bằng cùn lăn ra chết khi A Linh quyết định bỏ nó đi lấy chồng Mỹ đấy.

- Tại anh Bằng không thương A Linh thôi chứ A Linh có phản bội đâu.

- Thương! Thương thế nào được khi nhìn trong mắt người tình toàn thấy hình ảnh thằng khác cả. Thằng ấy bây giờ già rồi, già như bố đẻ của cái thằng ngày trước, cứ mở to mắt chứa đựng nữa đi.

A Linh bất giác nhìn sâu vào khuôn mặt Vũ Nguyên, đôi mắt đàn bà sâu thẳm thoáng buồn:

- Anh Nguyên thay đổi nhiều thật... Từ đó đến nay sao anh Nguyên không nhắn gì cho

A Linh một câu làm A Linh... à, ở Thiểm Tây có thứ lá thuốc sống ngàn năm uống xanh tóc đỏ da tốt lắm, nếu anh Nguyên còn ở đây lâu lâu, A Linh bảo người cắt mang đến...

- Không cần đâu – Bằng cùn lại chen ngang – Nàng cứ giúp cho chàng bán được vài ngàn tấn cao su là mọi thứ lại đâu vào đó hết, chàng lại trở thành nhà doanh nghiệp hào hoa đẹp trai nhất Việt Nam thôi.

A Linh nhìn xuống. Im lặng một lát... Rồi ngẩng lên, nét mặt thoắt trở nên cứng rắn, sắc sảo:

- Hàng của anh Nguyên hiện đang nằm ở đâu?

- Còn trong kho ở nhà.

- Ngay ngày mai anh Nguyên có thể điện về cho chuyển dần lên đây được rồi.

- Tức là...

- Tức là – Đôi môi thoa chút son màu cánh sen mỉm cười – Tức là chỉ để tiêu thụ số hàng đó không lớn đâu, mà để cho anh Nguyên có thị trường rộng hơn làm ăn lâu lâu mới lớn đấy. Cái này để A Linh bàn thêm với... Việt Nam gọi là gì nhỉ?... à, để bàn thêm với ông xã mà.

- Nhưng còn giá...

- Hiểu mà. A Linh hiểu mà. Khi nghe điện của anh Bằng, A Linh đã có sẵn mọi chuyện trong đầu rồi. Chắc chắn giá cao hơn giá thành phần của anh Nguyên mà, còn cao đến đâu, lại phụ thuộc vào chất lượng đấy.

Trời và biển bỗng bừng sáng. Câu nói dịu dàng quá đỗi đó lại mang một sức vang quá lớn, vang đến tận số phận hơn chục ngàn con người đêm ngày đang trông ngóng về hướng biên cương này để hy vọng hay tuyệt vọng khiến cho Vũ Nguyên lặng người đi. Vẫn chỉ có Bằng cùn là người phá vỡ cái lặng chìm huyền diệu đó. Anh chàng nhao đến, làm bộ quỳ gối, nâng bàn tay thiếu phụ lên ngang miệng hôn rất kiểu cách:

- Xin thay mặt những người thợi cạo mủ Việt Nam một thời gian khó bày tỏ sự biết ơn trước tấm lòng nhân ái rộng mở của em. Như thế mới dúng là tình quốc tế vô sản liên hiệp lại chứ.

- Không có quốc tế liên hiệp đâu – Thiếu phụ rụt tay lại, khẽ chau mày – Quốc tế bây giờ là thị trường, là lợi ích kinh tế thôi, đây chỉ là tình cảm của A Linh đối với những người bộ đội Việt Nam thôi.

- Hảo à? Một câu nói mang ý nghĩa địa chính trị toàn cầu – Bằng vỗ hai tay vào nhau nghe cái rốp như súng nổ - Nhất trí! Bây giờ ta đi vào cụ thể chút nhét, A Linh! Số hàng này A Linh trực tiếp mua hay uỷ thác?

- Không mua cũng không uỷ thác đâu. Lâu nay A Linh không còn dính gì đến mặt hàng lâm nông sản nữa, chậm lắm, đã chuyển sang điện tử, xe máy rồi. A Linh sẽ giới thiệu cho một bạn hàng chuyên làm tạm nhập tái xuất có thị trường ở các vương quốc Ả Rập rộng lớn. Người này cũng chán cao su rồi nhưng A Linh nói, họ sẽ nghe thôi.

- Có tin được hoàn toàn không? Thị trường biên giới lúc này xuất hiện nhiều ông chủ Mafia lắm.

- Nhưng sẽ không Mafia với anh Nguyên đâu. Các anh cứ tin ở người này như tin ở A Linh đi. Tình hữu nghị Việt Trung... núi liền sông liền sông mà – Khẽ nhìn đồng hồ đeo tay – Bây giờ A Linh phải đi. Có một đoàn thương gia Canada mới sang, hẹn làm việc tối nay. Ông xã A Linh đang chờ A Linh ở đó. Tạm biệt, hẹn trưa mai dùng bữa, để anh Nguyên gặp người chủ hàng đó bàn cụ thể luôn. A Linh dặn anh thêm, mặt hàng cao su lúc này đang đọng, trong khi chờ thị trường chiến lược, đừng nghe ai xui bảo cứ đưa mủ thô, mủ chưa chế biến lên bao nhiêu cũng mua hết mà chết đấy. Họ có thể mua giá cao lượt đầu rồi sau đó hạ dần, hạ thật thấp, lúc đó không bán không được, bán như cho cũng phải bán, còn hơn là chở về. Mai gặp lại. Bai...

Thiếu phụ đứng dậy, xanh biếc, đẹp như nữ hiệp, khẽ bắt tay từng người rồi quay lưng bước ra xe. Bằng nhìn theo, thở dài đánh sượt một cái:

- Vẫn tốt bụng, vẫn đẹp, vẫn hào phóng nhưng đã ra dáng bà chủ của một tập đàon kinh tế đa quốc gia lắm rồi: Lạnh, nghiêm, kìm nén, bận rộn và tiếng Anh đầy mồm. Bai... Đấy, rõ ràng nhìn trong mắt nàng biết nàng còn đang mê huynh mà khi bắt tay lại chỉ hững hờ, lướt như lối bắt tay chiếu lệ trăm khách hàng khác. Đau! Nói đùa, bây giờ có cho tiền cũng không hình dung ra nổi một cô nữ binh A Linh ngơ ngác, yếu đuối, bắp chân tròn óng như con chim sẻ bị trúng tên dạo nào nữa. Ôi, đàn bà, đàn bà! Biến hoạt thay đàn bà...

Lúc ấy cả Vũ Nguyên, cả Bằng cùn đều không chú ý đến một điều, đó là ánh mắt của Hùng tiền đồn nhìn theo chiếc xe đang bon đi vẩn lên lạ lắm, vừa xầm tối, vừa loé chớp một tia man dại khổ đau, độc địa và giằng xé...

*

**

Buổi thương thảo với bạn hàng của A Linh bên nồi lẩu Tứ Xuyên bốc khói thơm nồng nàn đã tiến triển thật vô cùng dễ chịu. Cái dễ chịu này rõ ràng là do sự hiện diện mềm mại cảu bà chủ sang trọng và xinh đẹp chứ chưa hẳn đã là do lợi nhuận của bản chất bán mua tạo ra. Người chồng Mỹ gốc Hoa của A Linh đang bận làm việc với vị chủ tịch Phòng Thành bên kia sông, xin lỗi vắng mặt và nhờ vợ chuyển lời nhắn đến Vũ Nguyên rằng, ông rất tiếc không được diện kiến với người ơn của vợ ông và hứa sẽ làm hết sức mình để tạo đầu ra cho cao su Việt Nam thâm nhập được vào thị trường Bắc Mỹ. A Linh cũng không thể ngồi lâu được, cô nói chỉ có thể giới thiêu hai người với nhau rồi phải đi ngay. Biết bao nhiêu việc cần giải quyết để sáng mai còn phải cùng chồng bay tới Thâm Quyến, nơi đóng đại bản

doanh của tập đàon kinh tế có tên Woang Lin. A Linh kín đáo ra dáu cho Vũ Nguyên tiễn mình một đoạn ra cửa. Hai người lọt mình vào thang máy. Cô nó: "Người trợ lý của anh Nguyên sao có vẻ buồn thế?" Ông cười: "Tính cậu ấy nó thế, không có gì đâu". A Linh nói khẽ: "Em bảo cái này này... ghé sát tai lại gần đây..." Vũ Nguyên thật thà làm theo. Một nụ hôn ẩm ướt và nóng bỏng sà xuống, đậu rất lâu, rất khát trên môi anh. Khi tỉnh lại, A Linh đã bước ra khỏi thang máy với câu nói cuối cùng, cũng ẩm ướt đến nhột nhạt: "Em yêu anh và sẽ cố gắng không bao giờ gặp lại anh nữa..."

Cái ông bất thình lình đó đã theo ông ngọt ngào suốt buổi thương kiến. Đối tác của ông là một người cùng chạc tuổi, to lớn, lông mày rậm, mắt sáng, miệng rộng, mang một cái tên giống Việt Nam, Chu Dương, và cũng nói đặc giọng Việt Nam, thoạt nhìn là cảm thấy tin cậy được ngay. Chu Dương nói với ông vốn là người vùng này, mẹ Hoa, bố Việt, hồi 79 gia đình ông phải chạy tị nạn sang bên kia sông rồi ở lại luôn nhưng trái tim, lòng dạ ông vẫn thuộc về đất Việt hiền hoà, ông sẵn lòng có thể làm được cái gì là làm hết lòng cho Việt Nam. Ông nói chuyện này có A Linh nói rồi, không phải nhiều, ông chấp nhận lấy cao hơn một giá so với giá thị trường, tức là 7 triệu đồng Việt Nam một tấn, lấy xong có thể phải chế biến lại, bên Việt Nam khâu chế biến còn sơ lược quá, rồi mới xuất sang Trung Đông được. Ông còn nói thêm, sẽ chỉ lấy một lần này thôi, lần khác, mọi chi tiết có thể khác đi.

Hơn một giá! Được lời như cởi tấm lòng. Lãi một triệu cho một tấn, hai ngàn tấn nhân lên là... Không biết nói thế nào để biểu thị hết nỗi xúc động và biết ơn trong lòng mình, Vũ Nguyên chỉ cầm tay ông khách nắm chặt. Cám ơn ông, cám ơn đồng chí, cám ơn A Linh, tôi biết rằng rồi cho mãi tới những năm tháng sau này nó vẫn còn ngọt mãi trong lòng tôi, ngọt như vị ngọt trên môi mà em đã để lại trong thang máy một chiều biên ải xa ngái...

- Tuyệt! – Vũ Nguyên hào hứng nói với Hùng ngay khi hai thấy trò vừa bước ra khỏi cửa khách sạn – Ngay bây giờ cậu có thể điện cho nhà chuyển nhanh số hàng lên được rồi, càng nhanh càng tốt, tàu biển đợi lâu thì cho lên tàu hoả hoặc thuê xe tải, phải chớp lấy thời cơ, thương trường bất trắc, biết đâu mọi sự lại đảo lộn.

- Anh Nguyên..., Hùng nói, nói nhọc nhằn như cái anh đang bị bệnh đau chân răng hành hạ - Hay là ta thử đợi thêm vài ngày nữa... biết đâu giá thị trường lên, lên trên cả cái giá 7 triệu này, khi ấy ta tung ra có khi...

- Hùng! – Nét mặt Vũ Nguyên chợt nghiêm lại – Cái đầu cậu bữa nay làm sao thế hả? Cậu có biết rằng đây là cơ hội bằng vàng không? Đợi! Đợi cái gì? Ừ, thì cậu, tôi có thể đợi nhưng cái bụng của hàng ngàn con người dưới kia có đợi được không hả?

- Em... Là em chỉ muốn... có một giá bán tốt nhất.

- Không bàn nữa, điện đi! Mấy bữa nay tôi thấy thái độ của cậu lạ lắm đấy. Nếu không muốn đi thì sao không báo cáo ngay từ nhà, tôi sẽ cử người khác. Lạ thật!

- Không... Đây là trách nhiệm của em... em chỉ...

- Hay là cậu cho rằng tôi bây giờ không còn là bí thư đảng uỷ, không còn cả đảng uỷ, tôi không đủ tư cách để chỉ huy cậu, không đủ quyền hạn quyết được cái gì hết?

- Anh nói thế oan cho em... Em có bao giờ dám nghĩ về anh như thế đâu.

- Vậy thì thế này: Tiền chênh giá tính ra là trên 2 tỷ đồng, cậu vào sổ sách rành mạch, chi cho chỗ ông Chu Dương 20 triệu, chỗ cậu Bằng và A Linh mỗi người 10 triệu, nhờ cậu ấy chuyển hộ, chả thấm gì nhưng cũng gọi là cám ơn người ta, mà chi bằng quà kỉ niệm chứ không chi bằng tiền, họ không nhận đâu. Còn tôi với cậu, nhớ nhé, sẽ không có một xu nào cả, dù để có được hợp đồng này, người khác có thể đương nhiên hưởng lợi mười phần trăm.

- Dạ...

- Chắc không phải vì thế mà cậu lầm lì mấy bữa nay chứ hả?

- Dạ... Không ạ!

Tiếng nói của Hùng méo đi như sắp khóc. Vũ Nguyên vỗ mạnh vào vai cậu ta, cười, lâu lắm ông mới có được cái cười sảng khoái như thế:

- Tối nay để mừng bước đầu thắng lợi, chính tôi sẽ mời cậu đi nhà hàng, muốn hát hò, muốn nhảy nhót hay muốn gì thì tuỳ, mời bằng tiền tiêu chuẩn tiếp khác của tôi, chịu không?

- Dạ... tối nay em... mệt... em... cũng có chút việc ạ!

- Gặp cố nhân chứ gì? Tự nhiên, gặp sao thì gặp nhưng đừng làm khổ người ta, đừng làm khổ vợ con ở nhà đấy nhé!

Hùng quay đi và trên khoé mắt anh ta hình như cũng đang có rơm rớm một chút nước thật...

*

**

Một tuần sau, chuyến sà lan trở hàng chạy ven biển cập bến lúc sáng thì buổi trưa, sau khi người của Chu Dương đã sang kiểm nghiệm xong, hai thầy trò ngay tắp lự đã chuẩn bị có mặt bên kia sông để hoàn tất các thủ tục với khách hàng. Ông định để sáng hôm sau sang làm cho nó khoan thai, bây giờ trưa rồi sợ cập rập, nhưng chính Hùng lại đề nghị cứ sang luôn, nhanh thôi mà đến sáng mai ông Dương lại có việc bận phải đi đâu.

Ừ thì sang. Việc hôm nay chớ để ngày mai, ngạn ngữ ông bà nói rồi. Ông gọi cậu phó phòng kinh doanh vừa theo tàu áp tải đến nơi, dặn nhỏ: “Nhớ nhé! Chỉ khi nào bọn tớ trở lại bên này sông với cuốn sổ tiên nắm chắc trong tay thì cậu mới được cho sà lan rời bến chứ không lại như cái thằng Thanh Hà, lơ mơ một chút là mất sạch trơn”. Người phó phòng trả lời: “Sếp cứ yên tâm! Sếp nhớ là tụi em đã lăn lộn lõi đời ở cửa khẩu này rồi,

không chơi ai thì thôi chứ ai dám chơi lại".

Cầu Ca Long chiều nay sao đẹp lạ, đẹp cả những bóng người cửu vạn lúi cúi đầm đìa mồ hôi, đẹp cả màu sắc phục biên phòng hai quốc gia và gió cứ thổi vi vút suốt hai đầu cầu như muốn nhạo cười loài người sao cứ thích phân chia ranh giới, cứ như tôi đây này, ngày đêm thổi lãng du qua lại lằn ranh hai nước thoải mái có sao đâu.

Tay ôm khệ nệ bức tranh sơn mài vẽ phong cảnh Việt Nam tìm mua tận Hạ Long, giá tuy có đắt hơn một chút so với mức dự kiến nhưng không sao, Hùng tiền đồn hơi lùi lại đằng sau, lặng lẽ bước. Tối hôm qua, hắn đã nhận được cú điện cuối cùng của Đăng Điền, cú điện chỉ vẻn vẹn hai chục chữ như những viên đạn chết chóc bắn thẳng khiến hắn không còn cách nào lùi được nữa và càng không thể lùi khi tối hôm trước nữa, tại một quán nhỏ cách chân cầu không xa, hắn đã có buổi gặp chớp nhoáng với hai kẻ đàn ông lạ mặt nói đặc sệt giọng Quảng Đông, hai kẻ vốn được bên công an Trung Quốc coi là bất hảo nhưng do một số phi vụ làm ăn trước đây, hắn buộc phải quan hệ. "Sau chuyện này, mày trả chúng tao bao nhiêu" Tên cầm đầu có râu quai nón hỏi. "Đúng hơn là chúng mày phải hỏi trả lại tao bao nhiêu?" Bằng tiếng Quảng khá thành thục, Hùng vặn lại với chất giọng rõ ra dân anh chị, cô hồn. "Ừ, trả lại bao nhiêu?" "Không một đồng tệ nào cả." "Vậy mày làm việc này để làm gì? Hay định đưa chúng tao vào bẫy?" "Ngu! Đối với hai đứa mày muốn bẫy thì thiếu gì cách bẫy mà phải dùng cách ấy. Nhắc lại không một đồng tệ nào hết, chỉ yêu cầu xong việc, chúng mày bán xới cho xa, càng xa càng tốt và vĩnh viễn quên chuyện này đi, quên cả tao, coi như không có mặt trên đời này." Trong bóng đêm, hai gã nhìn thằng đàn ông Việt Nam nhỏ bé nhưng chắc nịch một lúc lâu rồi cầm lấy tay hắn, đặt những bàn tay sần sùi của mình lên trên, thực hiện cái cử chỉ thề bồi đã trở nên quen thuộc của dân giang hồ xuyên lục địa.

*

**

Chu Dương đón hai người ở cửa khách sạn Đông Hưng với nụ cười thật tươi mềm trên môi. Hay thật, Vũ Nguyên thoáng nghĩ, có lẽ không ở đâu mà con người lại biết cách cười mềm mỏng trong mọi tình huống như con người ở cái quốc gia mênh mông đất đai này. Cái cười rất Trung Hoa đó nó có căn nguyên của nó khi Chu Dương thông báo: "Rất có thể bên Trung Đông họ sẽ chấp nhận một giá cao hơn, trong trường hợp đó, phía Việt Nam hoàn toàn được hưởng khoản chênh lệch này chứ không phải bên mua chúng tôi". Không còn biết nói gì hơn, Vũ Nguyên chỉ còn cách xiết chặt bàn tay có đeo đá rupi của ông bạn hàng giàu lòng quân tử rồi cả ba bước nhanh vào một căn phòng rộng dài, sáng choang những chùm đèn cổ kính và được trang trí khắp tường toàn bằng tranh phong cảnh nhất mực tài hoa của danh hoạ Tề Bạch Thạch.

Nửa tiếng sau, họ đã vui vẻ bước ra cửa, cùng lên một chiếc xe màu đen sang trọng rồi lăn bánh xuôi theo con đường dốc lát đá xanh về phía ngân hàng Phòng Thanh. Ngân hàng cửa khẩu dù chỉ là cấp huyện nhưng cũng tân kì, tấp nập không thua kém bất cứ ngân hàng nào thuộc cấp thành phố hay thị xã. Có vẻ là khách quen và khách sộp, Chu Dương được

chính bà giám đốc vận đồng phục xanh đen, cao phải đến thước tám, trắng hồng, hai hàm răng đều tăm tắp đon đả ra tiếp và thu sếp cho được làm thủ tục nhanh chóng nhất. Thực chất toàn bộ cái gọi là thủ tục đó chỉ là để hình thành được một cuốn sổ tiền cho phía Việt Nam mà bên mua đã chuyển tài khoản của mình vào đó, uỷ thác cho ngân hàng nắm giữ và có nhiệm vụ chi trả. Cuốn sổ bìa đỏ, giấy đẹp ghi rõ phía ông Chu Dương đã chuyển vào ngân hàng một khoản tiền là 9 triệu 2 nhân dân tệ, tức tương đương 14 tỉ đồng Việt Nam theo thời giá hiện hành để mua lượng hàng cao su của ông Vũ Nguyên là hai ngàn tấn đã đóng bánh. Sau khi lập sổ, phía ông Nguyên có thể sử dụng mã số rút một khoản tiền đặt cọc là 15% để làm tin trước khi giao hàng, số còn lại sẽ được rút dần từng đợt trong vòng từ một tuần đến một tháng. Bên bán phải đảm bảo hoàn toàn bí mật mã số của mình, ngâng hàng không chịu trách nhiệm. Một tháng... Một tuần... Rắc rối quá nhỉ, Vũ Nguyên nghĩ trong đầu sao không để rút luôn một lần cho gọn.

Vẻ như đoán biết được cái suy nghĩ ấy, Chu Dương đi đến, cười: "Lâu lắc quá hả? Nhiều lần quá hả? Không sao, ngân hàng này là chỗ quen biết, hơi phiền hà một tý nhưng nếu cần nữ đồng chí giám đốc có thể giải quyết cho anh rút trong một lần cũng được mà" Nhìn trong mắt biết đấy là câu nói chân thành, Vũ Nguyên gật đầu cám ơn. Ông muốn cho nhanh chóng xong chuyện tiền nong để còn trở về Công ty. Ở đó, ông còn có những nhức nhối cần phải được đục thông không thể để chậm được, ví như chuyện nên tiếp tục ngồi lại ở ghế giám đốc. Buổi nói chuyện với ông Bảy đã thực sự tác động đến trí não của ông. Lạ thế! Ngồi nhà thì muốn đi, đi rồi lại muốn về.

Chỉ vậy thôi cũng loay hoay mất gần hai giờ đồng hồ. Đến động tác quan trọng nhất là ghi nhớ mã số. Để đại diện bên mua là Chu Dương ngồi chờ ở ngoài, bà giám đốc dẫn thày trò bên bán vào một căn phòng nhỏ và kín như căn phòng gọi điện thoại có đặt chiếc màn hình vi tính đã chứa toàn bộ tinh thần bản hợp đồng tài chính vừa rồi và đóng cửa đi ra. "Khiếp! Vũ Nguyên là bộ lè lưỡi lắc đầu – Cứ như đang hoạt động tình báo không bằng. Hùng, cậu quen rồi, cậu ra mã số đi!" "Ấy, không được đâu ạ!... – Giọng Hùng chợt trở nên mềm oặt – Thường là người phụ trách cao nhất phải làm việc này..." "Ừ thì mình ra vậy". Có một chút thích thú trong câu nói, Vũ Nguyên đi đến trước màn hình. Ra số mấy bây giờ? 311 hay 312? Hay chơi cả bốn số 3312 cho dễ nhớ?... Chà chà! Cái anh mã số này là ghê gớm lắm đây. Không có nó hoặc nhớ sai về nó một xíu thôi thì cũng coi như cả đống tiền nằm đấy mà chịu chết cứng không rút ra nổi chỉ một đồng nào. Xem nào... Chọn số nào nhỉ?... A! Tốt rồi, ông reo thầm trong bụng, cứ lấy ngày sinh tháng đẻ của thằng bé cho có ý nghĩa và cũng không quên được. 1980! Đúng, 1980 được đấy, con số này có khi hên. Ông định đưa tay gõ lên bàn phím thì tiếng Hùng bật lên: "Sếp... Theo nguyên tắc bảo mật, chỉ một người được biết, em xin phép ra ngoài..." "Vẽ chuyện! Tôi với cậu chứ là ai mà phải mật với không mật. Đứng đấy, nhỡ có trục trặc máy móc gì còn gỡ".

Hùng ý nhị quay hẳn lưng lại nhưng là một độ quay vừa đủ để tấm kính trước mặt có thể soi tỏ toàn bộ chiếc màn hình 17 in ở đằng sau. Im lặng... Tiếng ngón tay gõ vào nút phím chậm rãi, gượng nhẹ nhưng đanh chắc vang lên như tiếng đạn nổ. Chiếc màn hình sáng bạc hiện rõ bốn con số đen mun, quằn quẹo như bốn con rắn giun đang phì nọc độc. Đôi mắt mất ngủ của Hùng chợt nhắm nghiền lại. "Xong rồi! – Vũ Nguyên quay lại tươi cười – Bây

giờ ra quầy rút thử tiền đặt cọc xem mã số có hiệu nghiệm không. Nói đùa, cái anh Tàu này làm ăn cũng thâm thuý thật". Để Hùng ra trước, ông khoá mã, tắt máy rồi ra sau.

Cái cười sáng trắng của Chu Dương đã đón hai người ở cửa phóng rồi dường như với tư cách là chủ nhà, ông dẫn họ đi đến một quầy gần nhất. Lại có một cái cười con gái thật tươi đón họ sau lần cửa mica có trổ lỗ. Tại đây, những ngón tay trắng muốt gõ nhẹ lên bàn phím như đang dạo một bản đàn Piano... Toàn bộ nội dung hợp đồng ngay tức khắc hiện lên màn hình không sai một dấu phẩy. Lại cười, cú gật đầu hết sức duyên dáng và chân cảm. Vũ Nguyên thở phào. Thế là xong. Là mã số đã hoàn toàn được xác minh, tìm đến ngân hàng hay các cơ sở đổi tiền tư nhân quen biết để nhận tiền từ bên này chuyển qua bằng tín hiệu, bắt đầu là 15 phần trăm đặt cọc, theo đúng giá hối đoái từng ngày. Nhận được, a lê hấp, có thể cho sà lan nhổ neo. Kể thế cũng hay. Giả thử bắt cha con phải lễ mễ ôm cả cục tiền ngoại quốc to bằng cái đầu gối gấp qua cầu rồi lại lễ mễ đi tìm chỗ đổi tiền mồ hôi mồ kê như cái thằng buôn lậu thì có mà bỏ mẹ!

Nhét cuốn sổ tiền cẩn thận vào trong cặp, Vũ Nguyên tính tạm biệt Chu Dương sang sông để phát lệnh chuyển hàng cho kịp tối nhưng ông bạn hàng lắc đầu cười lớn:

- Chuyển lúc nào chả được mà, quan trọng gì cái đó đâu đồng chí. Cái quan trọng nhất lúc này là nghe nhạc, uống rượu ở tửu lầu. Sau một việc như thế, chúng mình có quyền đòi hỏi được thư giãn chút chút chớ.

Vũ Nguyên nhìn sang Hùng, Hùng hình như chỉ chờ có vậy, vội gật đầu nhưng liều đó lại lắc rồi lại gật như cái người bắt đầu vào cơn sài đẹn.

- Thôi được! – Vũ Nguyên quyết định – Chu tiên sinh đã có lòng như vậy, chúng tôi đâu dám khước từ. Nhưng với một điều kiện: bữa ăn này Chu tiên sinh cho chúng tôi được trả dù Chu tiên sinh là chủ.

- Ây zà! – Lại cười lớn – Quan trọng gì à. Huynh đệ chi binh, ai trả chả được, các đồng chí đã cho tôi bức tranh sơn mài đẹp lắm, tôi sẽ đem về treo ngay tại phòng ngủ, vợ tôi chắc sẽ mừng lắm à. Nào, mời lên xe đi!

*

**

Lúc ấy đã là bốn giờ chiều. Vũ Nguyên nghĩ rằng cùng lắm là chỉ đến khoảng 5 giờ là mọi thủ tục xã giao ăn uống sẽ xong và khi ấy trở về còn kịp. Nhưng chẳng ngờ chiếc đồng hồ trên vách gỗ đã đổ chuông bảy tiếng mà bữa ăn diễn ra quá đỗi mặn nồng. Hồ rộng, gió mát, rượu êm lại còn thịt thú rừng tươi càng ăn càng ngọt miệng và cách chào mời khách tinh tế đến vi rượu của những cô gái vận sường xám cao ráo đẹp hiền như những tiên nữ khiến cho không một kẻ lãng du nào có thể đủ can đảm bỏ về nửa chừng rượu được.

Ông không còn nhớ mình đã đưa vào cổ họng bao nhiêu ly rượu nữa. Men nồng và tiếng hát con gái điệu dân ca xứ Quảng đã đẩy ông lên, dìm ông xuống làm đầu óc ông lúc

này lúc thì tan chảy lúc thì vón cục lại. Ông cười ngẩn ngơ, đàn bà và rượu, âm nhạc và thiên nhiên. Phải chăng nghĩa sống đời người cũng chỉ gói trong những mùi vị thánh thần này thứ mùi vị tưởng chừng như có cả cái hơi thở phập phồng của ngàn năm lịch sử Trung Hoa hùng tráng và đẫm lệ thổi vào. Lã Bố và Điêu Thuyền, Hạng Vũ và Ngu Cơ, Trụ Vương và Đát Kỷ, Hà Thương và... Chao ôi! Cảnh sắc này, giọng hát này, tiếng nhạc này cứ gợi đến hình ảnh em làm sao, Hà Thương! Lúc này em đang ở đâu, làm gì, bệnh tật ra sao rồi? Ước ao vô cùng có một lần được ngồi với em ở nơi chốn bồng lai như thế này, nghe nhạc, yên lặng, sương rơi và tan biến, thế cũng là xong.

- Muộn rồi anh Hai! – Tiếng Hùng vang lên ngay bên cạnh.

- Muộn hả? – Ông giật mình chấp chới nhìn đồng hồ, giọng nhịu cứng – Mấy giờ rồi... Bỏ mẹ, đã gần 8 giờ rồi kia à?... Ừ, thì về. Chết chửa, rượu ngon quá, tưởng uống không say...

- Uống nữa! – Bàn tay đỏ hồng của Chu Dương đặt nặng lên vai không cho ông đứng dậy – Về làm gì. Về cũng ngủ mà ở đây cũng ngủ, uống một bình nhỏ nữa thôi, về bây giờ, các em nó buồn.

- Đúng! Chu tiên sinh nói đúng! – Vũ Nguyên huơ bình rượu nên – Để cho đàn bà buồn là một cái tội không thể tha thứ được của cánh đàn ông. Uống tiếp! Uống một bình nữa. Cho nghe lần nữa bản: "Vũ vương việt cơ" đi!

- Anh Hai! – Hùng gọi nhỏ - Thế còn hàng?

- Hàng gì? Cao su ấy hả? Hai ngàn tấn ấy hả? Chuyện nhỏ. Nhất thời tầm thường, vô nghĩa hết. Chỉ tình yêu là có nghĩa.

- Dạ... Nhưng anh em đang chờ lệnh.

- Thì điện về sổ đã cầm rồi, sáng mai cứ cho hàng sang sớm, được chưa?

- Dạ... Con mắt bên trái Hùng loé lên nhưng con mắt bên phải lại tắt ngấm như có một cánh quạ đen rầm nào vừa lướt qua. Hắn xin phép đứng dậy đi ra ngoài...

*

**

Phải tới 11 giờ đêm, hai thày trò mới dịu dựa nhau về đến khách sạn. Vũ Nguyên không còn hay biết gì nữa, vào được phòng một cái là ông để nguyên cả giầy nằm vật ra liền. Những cơn cuộn thắt trong ngực ông không cho ông gượng thêm một chút nào. Ông nằm như hôn mê, da tái nhợt, hơi thở nặng nhọc đứt quãng. Hùng ngồi xuống tỏ rõ vẻ lo lắng, hết đặt tay lên đầu ông lại lấy gối kê đầu ông lên cao hơn. Sau một lát biết chắc sẽ không có gì xảy ra ngoài dấu hiệu thông thường của người mắc bệnh tim khi uống quá nhiều rượu, hắn đứng dậy bồn chồn nhìn qua cửa sổ xuống dưới đường. chỗ đó, sau một lùm cây nhấp

nhoá ánh sáng, có hai bóng người đen ngòm cũng đang đứng nhìn lên. Hắn bần thần một lúc, định giơ tay tắt đèn nhưng lại bỏ xuống, quay nhìn vào khuôn mặt người đang ngủ. Nhìn lâu lắm, cái nhìn trống rỗng, nhìn như không nhìn gì cả, nhìn như đang nhìn ngược vào con người mình... Một chấm sáng đèn pin vút lên từ dưới đường, đậu dính vào mặt kính cửa sổ, xoáy miết như thúc giục lại như đe doạ. Biết là không thể làm gì khác hơn được nữa, hắn gần như quỳ xuống, chấp hai tay lên ngực, hướng về phía người nằm, nói lầm rầm: "Anh Nguyên... Em đành mang tội với anh... Em không muốn hại anh nhưng... Xin anh tha tội cho thằng em khốn nạn đã cùng đường này..."

Nói xong, hắn đưa tay lên tắt công tắc đèn. Nhận được tín hiệu ấy, rọi đèn pin nơi cửa sổ rơi đi. Cả gian phòng chìm trong bóng tối. Cả thị xã chìm trong bóng tối. Và cả thị trấn biên cương đối với hắn lúc này cũng đang chìm trong bóng tối lạnh lẽo. Chỗ kia, tiếng thở của Vũ Nguyên vẫn vang lên nhọc nhằn như tiếng rít của định mệnh. Trong khoảnh khắc, hắn đã định nhào đến đánh thức ông dậy, sẽ nói hết cho nghe mọi chuyện rồi muốn ra sao thì ra. Nhưng rồi vẫn đứng đó chôn chân như có bàn tay tanh tưởi của quỷ giữ dịp, ràng níu...

Trong im ắng, có tiếng chân lướt nhanh ở hành lang rồi liền đó là tiếng gõ cửa oai vệ, tiếng gõ của quyền lực vang lên chát chúa. Đèn bật sáng. Vũ Nguyên vùng dậy, hai con mắt đỏ ké của ông chấp chới trước một luồng sáng đèn chém thẳng vào mặt. Mở được mắt ra, ông giật thót khi thấy lù lù ngay trước mặt mình là hai nhân viên cảnh sát mang sắc phục Trung Quốc xanh biếc, súng ngắn ghìm trong tay đang nhìn găm thẳng vào ông với cái nhìn giá băng, cô hồn như cái nhìn của tử thần. Một người hất nhẹ mũi súng ra hiệu bảo ông ngồi dậy ngay, mặc quần áo cho chỉnh tề vào để nhà chức trách còn làm việc.

Ông bối rối làm theo, bối rối đưa mắt về phía Hùng đang đứng như hình nhân ở góc nhà ra ý hỏi đã xảy ra chuyện gì vậy? Sự xuất hiện của hai nhà đương chức sở tại kia có ý nghĩa gì đây? Tránh nhìn vào mắt ông, giọng Hùng khổ sở đến không khổ sở hơn được nữa:

- Họ bảo... Nhận được thông báo ta có chứa hàng quốc cấm nên vào khám xét.

- Quốc cấm? – Bất giác nhếch một miệng cười rất nhạt – thì nói họ cứ việc khám xét đi nhưng đừng súng ống như quân hằn thù như thế, nhìn chán lắm.

Hùng quay sang nói với hai người kia bằng thứ tiếng Quảng trọ trẹ. Hai người hừm một cái rõ to như Trương Phi hét trên cầu Trường Bản rồi cũng miễn cưỡng tra súng vào bao. Bắt đầu một cuộc khám xét rất ư là chuyên chính. Quần áo, túi tắm, đồ đạc được lột ra bằng hết. Lộn trái cả chiếc cặp da đựng giấy tờ tài liệu, tiền nong ông gối ở đầu giường... Không thấy gì. Đến gầm giường, gầm tủ, gầm ghế, được nhấc lên, xô dịch, lật nghiêng, bẻ quẹo rút ra đóng vào ầm ầm. Hùng lén nhìn ra cửa rồi lại nhìn nhanh về phía ông. Ông vẫn quay mặt ra cửa sổ bập thuốc vẻ không màng gì đến cái trò trẻ con dớ dẩn này.

Lát sau mọi tiếng động cũng im. Viên cảnh sát đứng tuổi nói tuột một câu gì đó với Hùng, giọng nói cũng như thái độ đã trở nên hoàn toàn khác hẳn. Hùng dịch lại cho ông nghe. Giọng dịch vẫn khổ sở như có ai chẹn lấy họng:

- Họ... Bày tỏ sự xin lỗi vì đã làm kinh động giấc ngủ của anh... Họ nói lỗi là do thông tin sai lạc chứ thực lòng họ không muốn thô bạo thế này, họ xin lỗi.

- Thôi được rồi – Vũ Nguyên quay lại, mặt tươi hơn, khẽ lắc đầu mỉm cười. – Xin lỗi gì mà xin lỗi nhiều thế. Nói với họ là không sao nhưng cần cũng nên chọn tuỳ từng đối tượng mà khám xét.

Hùng nói lại. Cả hai gật đầu lia lịa rồi đứng nghiêm, đưa tay lên vành mũ chào rất đều như chào tổng thống rồi đi lùi trở ra theo đúng cung cách quân tử tàu của người có lỗi.

- Mình mệt quá! – Vũ Nguyên lại nằm xuống giường – Mấy giờ rồi?... Ba giờ kém, còn sớm, cậu dọn dẹp qua loa rồi tắt đèn, ngủ tiếp. Chà! Không thể đùa được với cái thứ rượu ngọt lự như nước mía này mà ngấm chết người về sau. Khó thở quá...

Ông trở người, vùi đầu vào trong gối, mỏng manh, bất động. Giữa phòng, Hùng vẫn đứng như chiếc bóng, mắt mở to nhìn trừng trừng vô hồn vô cảm vào cái miệng há hốc của chiếc cặp da để ở đầu phòng...

*

**

Sáng hôm sau, cũng phải đến tám, chín giờ, lại chính là Vũ Nguyên hốt hoảng dựng anh chàng nhân viên của mình dậy:

- Hùng! Chết mẹ rồi! Mất cuốn sổ rồi! Cậu dọn, có cất ở đâu không?

- Không... em không sở đến chiếc cặp... Em tưởng...

- Tưởng cục cứt! Thế thì mất mẹ nó rồi... Hay là đêm qua, lúc tắt đèn đi ngủ lại, cậu quên không chốt cửa?

- Không... Em có chốt chứ.

Hắn vội đi đến cánh cửa rung mạnh như để chứng minh rằng không có ai động đến nó cả rồi trở vào làm bộ lục lọi tìm cuống cuồng mọi đồ đạc, mọi ngóc ngách.

- Thôi, tìm làm gì nữa! – Vũ Nguyên rên lên – Còn có nữa đâu mà tìm. Hả, hay là... - Đôi mắt ông chợt trợn tròn – Hay là chính hai gã công an kia nó... Cậu có nghĩ rằng có thể chính là hai gã đó không?

- Em... em không biết.

- Cậu thì biết cái mẹ gì. Đã bảo về luôn chiều qua lại còn nhậu, nhậu! Đáng lẽ cậu ở đây lâu, rành chuyện, cậu phải kiên quyết can ngăn tôi chứ, đằng này... Đi báo công an ngay!... Khoan đã, cậu điện ngay cho ông Chu Dương biết tình hình này, cần phải làm sớm không chết cả nút bây giờ.

Chỉ không đầy 10 phút sau giám đốc Chu Dương đã có mặt. Chỉ nghe qua câu chuyện và thoáng nhìn hiện trường vẫn còn ngổn ngang, ông đã hiểu ngay, khẽ lắc đầu ngao ngán:

- Chậm mất rồi! Hai thằng đêm qua là hai thằng giả danh công an rồi. Gần đây chúng hay giở cái trò này, quên, hôm qua tôi không dặn anh, đó cũng là lỗi của tôi một phần vì đã giữ anh lại. Nhưng vẫn còn hy vọng ở cái mã số. Có sổ nhưng không có mã, chúng vẫn sẽ không rút được một đồng nào cả. Đi! Bây giờ đồng chí này – Ông chỉ Hùng – đi với một người của tôi đến báo công an để xác định có đúng là công an giả không, còn tôi với anh ta phải đến ngân hàng ngay.

15 phút sau, câu trả lời của bà giám đốc ngân hàng đã giáng sấm sét xuống giữa đỉnh đầu khiến Vũ Nguyên chút nữa té xỉu: "Cách đây hơn một giờ đồng hồ có một người đã đến xin được rút hết rồi. Tưởng là người của các anh nên tôi đã đồng ý cho giải quyết" "Rút hết?" Ông hỏi như mê. "Vâng! Cũng là vì nể tình chỗ quen biết với đồng chí Chu đây". Ông nhìn căng chằng vào mắt Chu Dương. Đôi mắt ấy cúi xuống như để xác định đó là sự thật.

Thất thểu là đến cửa, câu nói thứ hai của Hùng vừa trờ tới giáng tiếp cho ông một đòn nữa. Hùng bảo: "Đúng là công an giả dạng vì chỗ họ xác đinh đêm qua không ai có trách nhiệm đi kiểm tra khách sạn và cũng không nhận được thông tin gì về buôn lậu hàng quốc cấm cả".

Chưa hết! Câu trả lời thứ ba qua điện thoại tự động của phó phòng kinh doanh mới làm cho anh quỵ hẳ: "Nhận lệnh sếp, ngay sáng nay em đã cho sà lan nhổ neo sang sông và đến lúc này thì việc giao hàng cơ bản đã coi như hoàn tất, bọn em chuẩn bị cho sà lan trở về".

Thế là hết! Hết hẳn. Đầu óc vỡ toác, toàn thân tê lạnh, Vũ Nguyên rơi người xuống vạt cỏ ướt nhoét bên vệ sông và nếu Hùng không kịp níu lại thì ông đã ngã nhào vào dòng nước đang cuộn chảy rồi. Kệ mẹ tao! Ông hất mạnh tay Hùng, muốn hét lên như thế. Hàng đã giao, tiền đã mất, hoàn toàn trắng tay. 14 tỷ đồng, cả sản nghiệp quý giá này của hơn chục ngàn con người một lúc hoá tro than. Biết ăn biết nói với mọi người thế nào đây? Còn mặt mũi nào nhìn ai nữa! Khốn nạn! Một thằng người khốn nạn! Trời ơi! Như vậy mà vẫn còn tự xưng là giám đốc nữa ư? Tên phá hoại ghê tởm nhất trong những tên phá hoại chứ giám đốc nỗi gì...

Ông cứ ngồi như hoá đá ở đó cho đến lúc mặt trời lặn. Ai hỏi không nói, ai mời cũng không ăn. Cuối cùng chính Hùng phải đem lại một mảnh vải nhựa đến đứng che cho ông khi trời bắt đầu lác đác có những giọt mưa rỏ xuống.

- Hùng đấy à? – Tiếng ông lào phào – Cả ngày nay cậu vẫn ngồi với mình đấy ư? Sao không đi ăn một miếng đi!

- Em... em không đói – giọng Hùng nghẹn tắc.

Một chiếc ô tô xịch đỗ. Bằng nhảy xuống, hỏi như quát:

- Anh Nguyên! Làm sao lại có thể như thế được. Nghe báo tôi không tin, phóng đi tìm

anh mãi mới thấy. Tóm lại là sao?

- Nói khẽ chứ - Vũ Nguyên cười nhợt nhạt – Mình nhức đầu lắm. Bằng này, trả lời thật cho mình biết đi: Vào những trường hợp như thế này, có khi nào người ta sẽ tìm ra được cho mình không?

- Khó lắm! Thường lấy xong là chúng tìm đường tẩu thoát qua biên giới ngay.

- Có khi nào chính ngân hàng họ thông đồng với bọn gian không?

- Không có đâu – Bằng gạt phắt – Đời nào họ tự đào mồ chôn mình mà dù có muốn thông đồng cũng đâu có được.

- Thế còn bên mua? Liệu...

- Huynh muốn nói đến chỗ ông Chu Dương? Huynh nói vậy là khoác luôn đệ vào theo đó. Không bao giờ! Không khi nào! Trừ khi huynh để lộ mã số ra cho ông ấy biết. Mà cũng không đời nào. Chỉ một phần ngàn như thế là ông ta sẽ bị giới thương nhân chôn sống ngay. Đệ có thể mang máu ra để đảm bảo...

- Thế thì ai? Chả lẽ lại là tôi? Chỉ có tôi mới nắm được mã số...

Bật một tiếng cười chát đắng. Tiếng cười ấy xuyên thẳng vào cái nhìn của Hùng khiến cổ hắn gục xuống như bị trúng tên độc.

- Huynh à! – Bằng nói – Đệ đã điện cho A Linh biết tin này, cô ấy nhắn bảo huynh đừng quá tuyệt vọng, cô ấy hứa sẽ làm mọi cách để tìm ra vụ này và trước mắt sẽ cho huynh vay tạm 2 triệu tệ để gỡ bí trong lúc khó.

- Nói mình cám ơn nhưng... thôi, không muốn phiền đến cô ấy – Vũ Nguyên đứng dậy – Vay rồi làm sao trả được, lấy cách nào mà trả hay là... Mình làm mình chịu, xin tất cả bạn bè đừng quá bận tâm. Bây giờ mình qua sông, qua đó rồi tính, lúc này đầu óc rối tinh không nghĩ được cái gì nữa – Quay qua Hùng – Cậu đến cửa khẩu liên hệ trước đi kẻo rồi quá giờ họ lại không cho sang.

Hùng đi khỏi, Bằng nhìn theo giây lát, quay lại:

- Hỏi thật huynh nhé! Đã khi nào huynh nghĩ đến cậu ta có thể dính líu vào vụ này không?

- Bậy nào! – Vũ Nguyên trừng mắt - Người đồng đất chúng mình có thể có khuyết nọ tật kia nhưng không bao giờ, không một ai có thể làm được điều táng tận lương tâm nhơ bẩn ấy cả. Hơn nữa – Ông nói tiếp sau một phút im lặng – trong phòng lúc ấy chỉ có một mình mình, minh muốn cả hai cùng ghi nhưng cậu ấy đã kiên quyết không nghe, đứng quay lưng lại. Mình chỉ nghĩ rằng chuyện tiền nong tài chính mà luỵ vào công nghệ hiện đại quá, có khi lại sơ xảy, dù là xác xuất chỉ một phần nghìn.

- Thì đệ cứ nói vậy. Chỉ lưu ý huynh một điều: ở đời nhiều khi đồng tiền có sức mạnh hơn lương tri nhiều lần và trong cõi thương trường này, không việc gì là không có thể xảy ra hết. Nào, lên xe, đệ đưa huynh ra cầu. Nếu ngày mai vì lý do gì đó không gặp lại huynh nữa, đệ chỉ nói một câu thế này: Nếu tới đây cuộc sống có gì căng thẳng quá, mà chắc chắn sẽ hết sức căng thẳng nếu vụ này không tìm ra, huynh cứ vất quách ráo trọi lên đây, đệ sẽ lo hết mọi chuyện.

Phải lúc khác, ông đã đưa tay ra xiết chặt tay bạn nhưng lúc này ông chỉ im lặng, mắt nhìn ngơ ngẩn xuống dòng sông nước xiết.

*

**

Câu nói của Bằng thừa. Ông linh cảm rằng đây là lần cuối cùng mình có mặt ở vùng biên cương xa xôi và dữ dội này. Con người ông không thể vất váo trọi và cũng chẳng thể lên đây để làm lại một cuộc đời khác. Ông phải hoàn toàn chịu trách nhiệm về vụ việc này, mình ông thôi mà không cần thêm một người nào khác.

Đã một tuần trôi qua trong vật vã chờ đợi không có tăm tích gì. Bằng sự trải nghiệm khe khắc, ông hiểu rằng nội vụ như vậy là đến 90 phần trăm coi như hỏng. Những chuyện tương tự như thế, nếu tìm được là tìm được ngay mà không được ngay thì coi như mất. Một buổi tối ông gọi Hùng đến bên giường bảo: “Thu dọn đồ đạc đi! Không còn gì để chờ nữa, ngay sáng mai ta xuôi Hà Nội rồi ra sân bay về Công ty” Hùng vẫn ngồi lỳ, chỉ gương mắt nhìn ông như nhìn vào người xa lạ. Lòng ông bỗng se thắt. Thằng bé gầy đi nhiều quá! Từ hôm sang sông đến giờ nó chỉ trùm chăn kín mít không nói không rằng cũng không ra khỏi nhà nửa bước. Sợ nó buồn quá làm liều, ông phải gượng bảo: “Chuyện đã xảy ra rồi, đừng nghĩ ngợi nhiều mà mang bệnh vào người. Tất cả lỗi do tao, mày không có gì dính dáng cả. Dậy, tranh thủ đi ra chợ xem có gì mua được cho mấy đứa nhỏ chút quà thì mua đi! Tao vẫn còn chút tiền đây”. Hùng nấc nhẹ trong cổ: “Em làm khổ anh rồi... Việc này là của em... Đáng lẽ anh không nên đi, không nên vào cái ngân hàng ấy...” Ông vỗ vai Hùng cười: “Nói năng vớ vẩn! Sao lại không nên đi? Thôi, dậy, ra phố, tôi với cậu cùng ra, ít nhất là cũng nên ngắm lại lần cuối cái nơi đã có nhiều gắn bó này. Đi!”

*

**

Đó là vào ngày 24 tháng 7 năm 1999.

Về Công ty được đúng một tuần, sau khi đã tạm quen được cái nhìn oán trách, thậm chí cả hận thù của không ít người, tất nhiên vẫn có cả những cái nhìn an ủi, khich lệ của số đông, giám đốc Vũ Nguyên chính thức làm đơn từ chức và chịu kỉ luật đảng ở hình thức cao nhất. Từ chức nhưng ông không xin về nhà mà xin được ở lại làm một nhân viên bình thường không ăn lương. Bằng cách đó ông muốn cuộc đời mình cho đến lúc chết vẫn phải

gánh chịu cái tổn thất vật chất quá lớn kia mà chẳng thể một lúc phủi tay được.

Ông nhầm và cả những người hiểu ông, yêu ông, trả lời can dán ông cũng nhầm. Cái quyết định tưởng như là hết sức biết điều và hết sức dũng cảm ấy trước một luồng thông tin đang thổi râm ram khắp các cánh rừng cao su. Người ta đang chuẩn bị đem ông ra khởi tố bởi cái sự biến mất của 14 tỉ kia là rất đáng nghi ngờ.

Ông tin, ban giám đốc tin, đảng uỷ tin và ngay cả người bạn thân thiết nhất của ông là Vận cũng không muốn bác bỏ. Bác bỏ sao được nữa một khi người ta nhất quyết nhập các tội danh chưa được kết luận trước đây của ông vào tội danh vừa rồi là một như một điều minh chứng, một điều sáng tỏ.

Và một điều làm ông bất ngờ và đau đớn nhất là sự trở mặt không thể hiểu được của Điền. Chính trong một cuộc họp tay ba trong ban giám đốc, hắn đã lia thẳng bàn tay vào mặt ông, giọng như xé rách: "Đây là cái giá phải trả cho cả một quãng đời toàn những ngông cuồng, chơi trội, coi khinh thiên hạ của đồng chí! Cách tốt nhất lúc này là đồng chí tự còng tay mình lại mà lên công an đầu thú thay vì để cho tất cả những người dân lương thiện đang trở thành nạn nhân kia đến xé xác đồng chí như xé xác một tên ác bá gian hùng nhất". Ông lên cơn đau tim phải đóng cửa mất nửa ngày trước câu nói không bao giờ có thể hình dung ra được này. Rồi cũng qua cái đau đớn khủng khiếp nhất đã xảy ra, những đau đớn tiếp sau cũng không còn mang sức tàn phá gì ghê gớm lắm nữa. Con người ông đã trở thành gần như là miễn dịch. Nhưng sự linh cảm trong ông về một thời khắc định mệnh lại từng phút được hình thành.

Rất bình thản, trước khi cái tiếng gõ định mệnh đổ xuống đầu, ông đã có một buổi ngồi với Vận rất lâu giữa phòng giám đốc. Đối phó ư? Hay tìm cách chạy tội? Hay quyết định tìm ra kẻ giấu tay trong chuyện này để chơi một mẻ lành làm gáo vỡ làm môi như một số người thoáng nghĩ khi nhìn thấy dáng ngồi chụm đầu của họ? Không! Vẫn đơn giản như khí trời, bình dị như đất đai, suốt cả ba giờ đồng hồ đó, có bao nhiêu ý tưởng, dự án, phương án, kinh nghiệm, kiến thức, tài liệu... ông đều đem ra bằng hết trao lại cho bạn. Và nếu có nghe được thì câu cuối cùng như rút ruột mà người nữ tạp vụ mới lên thay ông già Thái phải đi nằm điều trị dài ngày nghe thấy là:

"Mình dự đoán việc này rồi sẽ xảy ra, chỉ không ngờ nó xảy ra nhanh thế. Cậu ở lại cố làm nốt những việc mình đã ấp ủ lâu nay. Nhất là dự án cổ phần hoá. Cái nghiệp làm cao su này sẽ còn trắc trở thất bát đến suốt đời con đời cháu, chỉ có cổ phần hoá chỉ có cách biến cây cao su như cây nhà mình, mủ cao su như máu thịt của mình mới mong mở mày mở mặt ra được. Mình không hối tiếc gì cả, tiếc là phải ra đi quá sớm. Nhớ thỉnh thoảng đi thăm ông già Thái thay mình...

32

CUỘC ĐỜI DÀI LẮM!

Tính đến hôm nay ông Vũ Nguyên đã ngồi tù được đúng bảy tháng hai ngày. Sức khoẻ của ông vẫn tiếp tục suy giảm. Bất chấp tất cả những phương pháp tập luyện mang màu sắc bí truyền mà ông bạn tù già truyền cho: yoga, dịch chân kinh, dưỡng sinh, nhân điện, khí công, thiền tĩnh, thiền động... toàn bộ đầu óc, xương thịt, phổi phèo của ông lúc này nếu câu lên cũng chưa chắc được tròn bốn chục ki lô gam. Bốn chục cân thể xác vác vài ba lạng linh hồn u uẩn, thế cũng gọi là nhiều. Còn con tim già nua, đau yếu của ông có được gọi là linh hồn hay thể xác, ông cũng chả cần biết nữa. Chỉ hay rằng nhịp đập của nó mỗi ngày một yếu đi, có lúc như không đập, có lúc lại đập linh tinh rối mù. Hay nhỉ? Chả lẽ toàn bộ buồn vui, sướng khổ một kiếp người lại chỉ phụ thuộc vào mỗi cái cục thịt đỏ hỏn, máu gân chằng chịt được gọi là tim này thôi ư? Thế thì thôi đi! Không đập nổi nữa thì thôi quách đi chứ việc gì mà đớn đau, thập thõm mãi để rồi cuối cùng mi cũng hết đập kia mà.

Nội vụ của ông vẫn chìm trong im lặng, và ông, chai sạm, mệt mỏi quá rồi, ông cũng đánh mất sự khao khát được lôi nó ra ngoài ánh sáng. Ánh sáng ư? Bóng tối ư? Có tội và vô tội ư?... Hết thảy những cái đó đối với ông lúc này nào có ý nghĩa gì. Thế nào cũng được. Cuộc đời đối xử với ông kiểu gì cũng xong. Ông từng giờ cảm thấy sắp vĩnh viễn phải ra đi khỏi cái mớ hỗn mang mù mờ và vô nghĩa này rồi. Vô nghĩa đến nỗi những hình ảnh nhất của đời ông: thằng bé, Hà Thương, Vận, ông già Thái, Công ty... Và ngay cả cái hình ảnh kinh hoàng tởm lợm nhất của Đăng Điền, của Ba vinh cũng nhoà đi, trôi tít tắp.

Đăng Điền... con người này cho mãi đến khi bị nhét tay vào còng số 8 ông mới được những bạn bè thân tín cho hay rằng có nhiều dấu hiệu là chính hắn và kẻ đỡ đầu của hắn đã tiến hành mọi chuyện để đưa ông vào hoàn cảnh này. Song vẫn chỉ là dấu hiệu còn thực hư ra sao ông không dám tin, không thể tin. Một con người xưa nay ông đã đối xử đàng hoàng, có phần hơi thiên vị như thế, con người đó lại đã từng là lính, tức là đã cùng một mẫu số chung đau thương gian khổ với ông làm sao lại có thể phản ông đến tận cùng như vậy được. Ông không muốn tin. Nếu tin thì chao ôi, cuộc đời này có còn đáng là cuộc đời mà cả thế hệ ông đã bỏ xương bỏ máu để tạo dựng lên nữa không?... Đó, quả tim chết tiệt trong ngực ông nó lại giở trò rồi đây. Cứ mỗi lần nghĩ đến những chuyện như thế, khốn khổ, nó lại muốn lồng lên, co thắt, bóp nghẹt đến sa sầm mặt mày. Nó không chịu nổi, cố lên, cố lên ơi con tim tội nghiệp của ta. Sáng sáng ngủ dậy, biết mình còn sống ông thường tự nhủ, cố lên, cố đập đến khi ông nhìn lại được thằng bé một lần nữa, lần cuối chót rồi muốn ngừng thì ngừng, muốn tan chảy, muốn thối rữa ra thì thối rữa. Ông sẽ không thể nhắm mắt được nếu phải ra đi trong quạnh quẽ thế này. Cố lên, con ơi!

33

TRONG KHI CON NGƯỜI TÙ NGỤC KIA PHẢI TỪNG NGÀY vật lộn với quả tim phù nề của mình thì cuộc vật lộn bên ngoài cũng đang đi vào hồi kết. Như hết thảy mọi chuyện ở đời rồi cũng phải dần dần đi đến phần kết chứ chẳng thể kéo dài hơn được nữa.

Đầu tiên là cú bị đánh vào giữa hàm khá nặng của cái anh chàng nhà báo ăn lương hợp đồng trẻ tuổi. Chuyện thực ra cũng chẳng có gì ghê gớm. Sau cái khoản tiền khá lớn Đăng Điền dúi cho, anh ta lao vào ăn chơi tít mù, ăn chơi đến bỏ bê cả công việc. Người ta thấy anh ta ở nhà hàng, quán nhậu nhiều hơn ở toà soạn. Chị trưởng phòng nhắc nhở, anh ta bỏ ngoài tai, thậm chí đứng dậy phủi đít bỏ đi như thể ra cái ý: Các người đều là một lũ ăn hại cả, suốt đời hót theo thiên hạ như con vẹt, phải như tôi đây này, phải dám xông vào những điểm nóng cuộc đời như tôi đây này, thế mới gọi là làm báo chứ. Ông tổng biên tập nể tình bạn bè cũ với bố anh ta gọi lên khuyên răn, anh ta nói thẳng: “Chú không cần thì cháu biến! Với loạt bài của cháu vừa rồi, cháu chỉ cần gióng một tiếng là báo nào chả không những đón bằng cả hai tay lẫn hai chân mà là đón thẳng vào biên chế luôn chứ không phải hợp đồng hợp điệc mất thì giờ mãi như thế này.” Ông tổng biên tập thở dài quay đi không nói gì.

Cũng với tinh thần kiêu hãnh và khẩu khí bạt trời mà anh ta coi là điển hình của giới trẻ đó, anh ta sà vào quán bên kia Thủ Thiêm với một đám bạn cùng hội cùng thuyền. Sau khi kết luận với một giọng chắc nịch rằng, bọn doanh nghiệp bây giờ hầu hết là bọn ăn hại đái nát, ngọt không ưa lại mang thân lừa ưa nặng hết. Anh ta cho dòng ngôn ngữ rất dính của mình chuyển làn sang lãnh địa ái tình. Anh ta đứng thẳng dậy, tay vung cao như cánh tay nhà hùng biện Hy Lạp: con gái thời nay cũng y sì như bọn giám đốc, tức là chỉ có tiền, tiền và tiền. Chỉ cần một vé, không nửa vé thôi là cũng đủ mua được trinh tiết cái rẹt!” Tiếng “rẹt” được anh ta rung lưỡi phát ra nghe như có cái gì bị xé bị rách. Đám bạn gõ thìa, gõ muỗng hoan hô vang động. Thật vô phúc cho anh ta, tối đó giời run rủi thế nào mà bàn anh ta lại kê cạnh cái bàn của một người đàn ông vừa bị rơi mất cô vợ trẻ vào tay một kẻ giàu có đang u uất và rượu cũng trôi vào họng sừng sừng rồi, nghe vậy, người này đứng lên, chao ôi! Cao to phát khiếp, tiến thẳng đến trước mặt anh ta, hỏi: “Anh bạn vừa nói mua cái... rẹt?” “Thậm chí là cái rắc!” Anh ta dấn thêm. “Bây giờ thế này nhé, mặt người kia chợt tái nhợt đi, bọn đàn bà đó hư hỏng một phần cũng là do đám đàn ông chó dái như mày!” Nếu tới đó, anh ta chịu khó im đi thì chưa có chuyện gì, đằng này lại vênh mặt lên: “Ê! Thằng cu li, cửu vạn mồ hôi dầu kia, mày biết tao là ai không hả?” Có lẽ hai tiếng cu li, cửu vạn đã thúc mạnh vào nỗi đau đang mưng mủ hơn là cách xưng hô thách lối, người này giơ tay đánh luôn, mà đánh bằng cả một chai bia BGI còn nguyên ruột đàng hoàng. Anh ta chưa kịp hiểu gì đã gục xuống, máu từ mồm tứa ra cùng với vài ba chiếc răng lổn nhổn.

Đây là toàn bộ những gì ông chủ quán chứng kiến và kể lại cho thực khách nghe. Còn sau đó tất cả được mời lên công an, tất nhiên, riêng anh ta được trở thẳng vào bệnh viện khâu sáu mũi, may mà chỉ vỡ hết một bên quai hàm chứ chưa đến nỗi á khẩu. Tuy vậy

người ta cũng có thể tiên đoán rằng, anh ta chắc sẽ phải mang một bộ mặt dúm dó, nghiêng lệch đến suốt đời. Nhưng chuyện về con người này không chỉ dừng ở đấy. Vài ngày sau, có một chiếc xe chở ông giám đốc công ty cao su Đông Văn cùng một phụ nữ xanh xao, chừng hơn ba mươi tuổi đi thẳng vào toà soạn. Tại đó, suốt buổi sáng, ông tổng biên tập và cả ban biên uỷ buộc phải ngồi nghe hai con người này nói cái gì đó mà càng nghe nét mặt họ càng trở nên đăm chiêu. Cuối cùng, khi tiễn khách ra về, cô thư ký còn được nghe ông tổng biên tập nói: "Dù sau cũng cám ơn các đồng chí! Mấy tháng nay chúng tôi liên tục nhận được những công văn chứng từ do anh chị em ở dưới đó gửi lên, có cả những lần anh chị em ấy lên gặp trực tiếp, đông lắm, quyết liệt lắm, nhưng vấn đề phức tạp không thể chỉ nghe một chiều được. Chúng tôi đang định cử một tổ phóng viên chắc tay và công tâm xuống đó để tìm hiểu lại mọi việc, rất may hôm nay các đồng chí lại tới đây cho biết thêm những vấn đề hết sức cơ bản, như vấn đề biến mất mười bốn tỉ đồng ở biên giới chẳng hạn. Ngay tuần này, chúng tôi sẽ cử một tổ phóng viên tin cậy xuống đó, anh chị cứ yên tâm..."

Và nửa tháng sau, cũng trên trang ruột của tờ báo đó, một bài phỏng vấn ngắn về tình hình Công ty thông qua miệng của những người công nhân trực tiếp cạo mủ đã được đăng tải. Các cách nói khác nhau nhưng đều gom tụ ở một điểm: Người giám đốc của họ có công đầu trong mọi sự thay đổi đi lên của đơn vị và nếu được kí tên để được minh chứng cho phẩm chất con người đó, hơn chục ngàn công nhân sẽ đồng lòng kí kết và đã kí không ít lần rồi. Thôi thì báo đã chót đăng báo chả thể ngỏ lời xin lỗi nó rất khó với một tôn chỉ thông tấn, mấy dòng chân trang này cũng là một cách nói lại ý nhị không kém độ kêu vang. Rồi nửa tháng sau nữa, khi anh chàng nhà báo kia khật khừ ra viện, mồm miệng còn xưng vêu, câu đầu tiên anh ta nhận được từ cửa miệng của người cán bộ phòng tổ chức là: "Cậu xuống hành chính nhận ba tháng lương và làm ơn kí vào bản quyết định... chấm dứt hợp đồng".

*

**

Việc thứ hai là: một buổi tối bỗng có một chiếc xe phân khối lớn đi thẳng vào cánh cổng căn nhà của Hùng tiền đồn. Bước xuống là một người đàn ông cao lớn vận quần áo bò trông rất ngầu. Cô vợ giáo viên của Hùng ngồi soạn giáo án ở nhà trong thỉnh thoảng lại giật nảy người lên trước những tiếng nói nặng như cùm của vị khác. Đại khái là: Cậu có biết tôi là ai không? Em biết. Là ai? Là... anh Tuấn tử thần, là đại ca của các đại ca. Vậy thì tốt nhất cậu phải nói thật mọi chuyện, nói hết. Nhưng... nhưng em có biết gì đâu mà nói ạ! Khẽ mồm, làm gì mà dé lên như bị chọc tiết vậy. Nếu cần tôi mời cả vợ cậu vào đây cùng nghe luôn. Không... Em xin anh. Nhà em nó không biết gì đâu. Vậy thì tốt. Nói đi. Thằng nào nó đã sai cậu làm việc ấy. Không... không có ai sai đâu ạ! Tức là cậu làm một mình, là cậu dám ăn cắp cả 14 tỉ đồng chỉ một mình? Không, không ạ! Cậu vẫn nhớ hai cái mặt thằng giả danh công an đêm đó chứ? Em có quen ai giả danh đâu ạ? Hai thằng đó đã nằm trong tay tôi. Cậu quên rằng tôi cũng quen thuộc vùng cửa khẩu không kém gì cậu, nếu không muốn nói là hơn và bạn bè thứ dữ của tôi có tai mắt ở khắp nơi chứ. Im lặng... Lại vẫn tiếng nói của ông khách, càng nặng nề hơn... Tôi có thể bắt cậu phải nôn ra ngay bây giờ, tại đây, vì cậu

không đáng sống nữa. Xử sự với một con người tin cậy, đối tốt với mình như thế thì còn nên sống làm gì. Nhưng cũng vì con người ấy, tôi cho cậu nghĩ ba ngày, sau ba ngày, nếu cậu vẫn im lặng, không phải tôi mà pháp luật sẽ làm việc với cậu. Khi đó mọi chuyện sẽ khác đi nhiều lắm đó. Tôi về.

Sau lần đó, suốt ba ngày ba đêm liền, cô vợ lo sợ không thấy chồng mình ra khỏi phòng, chỉ ngồi lì bên trong, không ăn không nói và hầu như cũng không ngủ. Đến ngày thứ tư, người chồng mới từ trong phòng bước ra, già xọp, vô hồn, hai tròng con ngươi bạc phếch rồi bằng cái giọng khào khào của người bị mất giọng, anh ta kể lại hết mọi chuyện cho vợ. Vừa kể vừa khóc. Cô vợ cũng oà khóc. Và sáng hôm sau, không chỉ mình Hùng mà cả hai vợ chồng ngồi lên xe máy tìm đến cái địa chỉ để lại...

Và việc thứ ba gần như xảy ra trong khoảng thời gian liền kề là sự biến mất của Đăng Điền.

Khi tờ báo có bài phỏng vấn nhanh đến tay. Hắn choáng người nhưng vẫn cười khẩy. Báo chí có ra cái giống gì, một con đĩ nay giọng này mai giọng khác không hơn không kém, ai chấp. Nhưng đến lúc đám đàn em của hắn quả quyết là vừa nhìn thấy bóng thằng Hùng vừa bước vào sở công an tỉnh thì toàn thân hắn bủn nhủn. Hắn biết điều gì sắp xảy đến nhưng đầu óc hắn vẫn cố tròng trành tự trấn an rằng, thì cứ để cho nó tự thú nhưng lấy đếch đâu ra bằng chứng mà sợ, lựa đà lật ngược thế cờ, vu cho nó cái tội tham ô, hủ hoá sắp bại lộ nên phải ra chiêu trước với người đại diện tổ chức là hắn để tháo tội. Đúng, luật pháp nhì nhằng, ba cái thằng hành pháp lại cũng nhì nhằng nốt, chúng phải tin tổ chức chứ sao lại đi tin một phần tử biến chất được. Hắn nghĩ như thế và hắn sẽ làm như thế thật nếu như đêm hôm đó, ông già Thái không chủ động bước vào phòng hắn. Con mắt của ông già tạp vụ sao hôm nay lạnh lẽo dễ sợ! Ông bảo: "Tôi biết chú đã đến nước cùng. Là thằng đảng viên với nhau, tôi chỉ khuyên chú tỉnh ngộ. Đừng trượt dài thêm nữa." Hắn quát: "Lão nói cái gì? Lão biết gì mà nói? Ngay bây giờ tôi vẫn có thể hô bảo vệ trói gô lão lại giải đi vì cái tội hỗn xược dám doạ giẫm cán bộ" Ông già thở dài: "Bệnh của chú hết thuốc chữa rồi. Thôi được, tôi đành nói ra điều này rồi chú muốn nghĩ gì thì nghĩ: Trong tay tôi hiện đang nắm những bằng chứng về việc chú khống chế gài bẫy cậu Hùng như thế nào để cậu ấy nhận phải làm cái việc bất nhân là đi hại ông Nguyên." "Láo! Nói láo!" Điền quát. Ông già vẫn không thay đổi nét mặt: "Chú quên rằng ngày xưa, thời đánh Pháp tôi là một chiến sĩ quân báo phụ trách mạng điện đài rồi sao? Như thế, cái việc lưu giữ những cuộc nói chuyện qua phôn của chú nhất là cú phôn chú điện cho cậu Hùng lúc đó đang ở Móng Cái với ông Nguyên đợt rồi là điều tôi có thể làm được. Sở dĩ cho tới nay tôi vẫn im lặng, bởi, một là tôi phải đi viện lâu, hai là những chứng cứ đó cần phải có thời gian để được giám định kĩ thuật qua bạn bè, hơn nữa, tôi vẫn chưa thật tin ở tôi cũng như chưa thật tin ở chú có thể táng tận lương tâm như thế, cho đến trưa nay, lúc cậu Hùng..." "Thằng mật thám khốn nạn, mày không đáng sống nữa!" Hắn lao đến với cái ghế đẩu trong tay. "Nếu vậy chỉ thêm tội giết người. Toàn bộ những bằng chứng đó, tôi đã giao hết cho ông Vận sáng nay rồi." Ông già vẫn đứng im, không cần né tránh. Chiếc ghế rơi xuống sàn nhà cái ầm như tiếng động định mệnh của cuộc đời hắn.

Ngay đêm đó hắn điện cầu cứu Ba Vinh. Tiếng nói ở bên kia đầu dây vang lên ráo hoảnh:

"Thế à? Cũng gay đấy nhỉ, đành vậy, cậu đã đi quá đà, cậu phải chịu trách nhiệm, tôi có bao giờ nói cậu phải làm mạnh thế đâu, chẳng gì cũng là đồng tiền bát gạo mồ hôi của công nhân tôi xót ruột lắm!" "Xót ruột cái con mẹ mày, hắn gầm lên trong máy, thằng già khốn nạn nhưng nên nhớ nếu có chết, tao cũng không chịu chết một mình đâu. Tuỳ cậu, còn tôi thì tôi vẫn thích sống và sẽ sống đàng hoàng. Vĩnh biệt anh bạn trẻ!" Hắn đứng sứng, thở hồng hộc đến cả chục phút sau mới tạm trấn tĩnh được. Tức là lão muốn để mặc mình chết một mình, còn lão, suy đến cùng là mình đã có một bằng chứng cụ thể nào để lão phải chết theo đâu. Hắn thở hộc lên tiếng nữa. Rất tiếc, hắn nhủ thầm, nếu ngay bây giờ có mày ở đây, Ba Vinh ạ, thề có tử thần tao sẽ bẻ nát cái cổ họng thối tha của mày ra. Biết là thua, là hoàn toàn hết đường, là chỉ sáng mai thôi, khi cả hàng ngàn người ở đây biết chuyện, nhất định họ sẽ từ mọi hang cùng ngõ hẻm rùng rùng kéo đến xé xác hắn ra như xé xác một con chó ghẻ, hắn quyết định bỏ trốn. Trốn thoát được cái vụ này đã rồi tìm cách phản pháo lại sau. Nhưng không thể trốn thật xa vào trong đêm, hắn bèn nghĩ đến ngôi nhà nẻo khuất của Thanh Thuỷ như nghĩ đến một điểm chờ trung gian bất ngờ, kín đáo, vả lại, cái này mới là hệ trọng: hắn cần lấy lại từ tay cô ta gần trăm ngàn đô la tích cóp được cả đời để chuẩn bị mua đất mở trang trại riêng sau này. Số tiền ấy hắn không muốn gửi ngân hàng vì dự phòng số phận biết đâu sẽ có lúc gặp vận hạn không cưỡng được như thế này.

Khốn khổ! Hắn đâu có hay rằng chính cái điều dự phòng ác nghiệt ây lại đang chờ hắn ở phía trước. Mở cửa cho hăn không phải Thanh Thuỷ mà là thằng con gớm guốc vừa xổng trại về chiều nay. Một lưỡi dao bầu lạnh buốt kề vào cổ hắn, tiếp tục là tiếng nói còn lạnh hơn: "Chào ông dượng hờ! Đang định đi tìm ông thì may quá, ông lại vác xác đến" "Cháu tìm chú có việc gì?" giọng hắn run bắn. "Để đòi lại cái nợ ông đã nợ tôi, "Tôi nợ cậu?" "Đúng! Chính ông đã giàn xếp với cảnh sát để đưa tôi vào tù trong khi ông lại xoen xoét với má tôi là đã bằng mọi cách bảo lãnh cho tôi ra" "Cậu... Cậu đùa đấy chứ? Sao... Sao lại có thể có chuyện ấy được!" "Tôi không đùa và tôi cũng không bao giờ đùa với cái thứ khốn nạn như ông! Chính tai tôi đã được một người trong cái bộ phận chống ma tuý ấy nói ra."

Lưỡi dao bầu khứa ngọt vào thịt, hắn luống cuống nhìn vào góc nhà, nơi người đàn bà đang ngồi co rúm, mặt đổ chàm, giọng hắn líu lại: "Kìa em!... Em thừa biết làm gì có chuyện này... Em nói với con một cái gì đi chứ!" "Con!..." Hắc! Một tiếng cười như gẫy xương: "Bà ấy làm gì có con và tôi cũng không có một người mẹ như bà ấy, bà ấy chỉ là cái đụn thịt cho một con chó dái là ông đến giày vò tìm thú vui thôi." Tiếng khóc tủi nhục của người mẹ bật lên. "Thế... Thế bây giờ cậu muốn gì?" Hắn nhăn quắt mặt lại khi lưỡi dao cứa sâu hơn chút nữa "Tôi có tiền, có nhiều tiền, tôi có thể chia cho cậu một phần ba.... Một nửa cũng được để cậu làm vốn" "Câm cái mồm thối của ông lại! Tôi trốn trại ra đây không phải vì ba cái đồng tiền nhơ nhớp của ông mặc dù tôi biết rằng, để bà kia có thể canh giữ nguyên vẹn cho ông được những đồng tiền ấy, ông đã tìm cách bán tôi đi. Tôi cần cái mạng chó của ông!"

Lưỡi dao vung lên chém mạnh xuống... Một chút bản năng trận mạc còn sót lại khiến

hắn kịp né nhanh cái đầu sang bên. Chỉ nghe cái phập. Cả mảng thịt bằng bàn tay ở bả vai hắn bay ra, liệng xuống đất đỏ tươi như vẫy còn giãy, người đàn bà thét lên. Chính tiếng thét hãi hùng ấy làm nhát chém thứ hai chựng lại. Thừa dịp hắn cướp dao vùng ra, chạy thục mạng vào bóng tối, chạy với tốc độ mà cả đời hắn cũng không bao giờ ngờ rằng mình có thể chạy nhanh được khủng khiếp được như thế. Hắn cứ nhằm những bóng tối cao su mà chạy. Lá cành cao su đập rát bỏng vào mặt hắn, rễ cao su quật hắn ngã vùi mặt xuống đất. Vẫn chạy. Phía trước phía sau, bên phải bên trái hắn đang có hàng ngàn hàng vạn những hồn ma cao su còng queo, rú rít đuổi theo, bủa vây, phun phì phì hơi thở lạnh buốt vào mặt hắn. Hồn ma của những trận cháy rừng, của những chấm sáng lân tinh nghèo kiệt, của những dòng mủ chảy tràn xuống đất như máu. Máu người và máu cây hoá thành thác lũ đỏ lòm thốc tháo vào mắt hắn đòi hắn phải trả lời. Hắn càng chạy, chạy như cuồng mê...

Nhưng số phận của hắn chỉ nối dài thêm được một đoạn. Ra đến con đường nhựa chạy dài ven sông, chút nữa hắn đâm sầm vào một chiếc xe đang phóng ngược lại. Trên xe là một giọng hát đàn ông ô ê không ra giọng điệu gì cả. Chiếc xe phanh kít. Một người đàn ông to con, cởi trần, vận khố nhảy xuống. Hắn nhận ra đó là Ma K'liêng, chàng trai người dân tộc ngày này đã làm cho hắn bẽ mặt trong vụ đốt rừng lúc này đã thành một ông trung niên trán hói nhưng vẫn rất vâm vam. Dưới ánh đèn pha, Ma K'liêng cũng nhìn ra hắn, ông hét to: "A!... Thằng đốt rừng đây mà. Mày tính đi đốt chỗ nào nữa mà chạy như ngựa vậy. A... Mày có con dao ở tay. Cái vai mày lại đang chảy máu nữa kìa. Thôi đúng rồi, mày vừa đi giết người về rồi, để tao bắt mày giải lên công an..." Cơn uất hận được dịp bùng lên, Đăng Điền nghiến răng lao tới, lưỡi dao vung lên... nhưng trong bóng đêm chỉ nghe một tiếng tõm rất nặng, toàn thân hắn ta bị người đàn ông né được hất văng xuống sông. Dòng sông mùa này đang chảy mạnh, nhận được con mồi nó khoái trá gầm lên một tiếng rồi nhấn chìm quặn mình lôi ra xa... Ma K'liêng đứng ngẩn ngơ trên bờ tiếc rẻ: "Thôi, nó lặn đi đâu mất tiêu rồi, vậy có uổng không?"

Cả tuần sau, người ta có ý đi tìm nhưng không thấy xác hắn nổ lên. Hắn còn sống hay đã chết, không ai dám chắc vì người như hắn khó chết lắm. Chỉ biết khi nghe kể lại chuyện này, ông già Thái lại lắc đầu: "Ông Vận! Khi tôi đem ba cái quân báo, điện báo ra doạ hắn, thực tình tôi đâu có ngờ hắn lại hành động vĩ cuồng như vậy." "Doạ? Tức là bác không hề có bằng chứng cụ thể nào?" Giám đốc Vận trợn tròn mắt "Không" ông già trả lời "Nếu có làm sao ông Nguyên phải đến nỗi vào tù. Một vài lần bắt gặp hắn lấm lét đi về, lấm lét gọi điện thoại tôi chỉ phỏng đoán nhưng vào phút chót hắn thế nào cũng sẽ phản cung lời thú của cậu Hùng, tôi quyết định nắn gân hắn. Vẫn là thủ thuật quân báo. Chỉ buồn ngày trước thủ thuật này chỉ đem áp dụng với kẻ thù bây giờ lại đem ra sử dụng với đồng chí của mình" Và ông buồn thật, trong khi Vận bật cười ha hả thì người đảng viên gần năm chục tuổi đảng ấy nói tiếp "Chờ ông Nguyên ra, tôi sẽ xin các đồng chí cho tôi nghỉ"

Đó cũng là lúc đoàn thanh tra liên ngành bắt đầu xuống Tổng Công ty và Công ty xem xét tất cả mọi việc trở lại. Vẫn có mặt hầu hết những thành viên của đoàn thanh tra trước nhưng chỉ riêng ông đoàn trưởng là người ta không nhìn thấy đâu.

34

MỖI SÁNG TỈNH GIẤC, VŨ NGUYÊN LẠI THẤY DƯỜNG NHƯ quả tim trong ngực mình to ra, sưng lên, nặng hơn, cư như là nếu chỉ vô ý ho mạnh một tiếng là cũng đủ để cho khối thịt phù nề đó dứt đứt dây chằng mà rơi tõm xuống dạ dày. Ông im lặng chịu đựng, không kêu rên, không vật vã, không hé răng nói nửa lời cho người bạn tù biết điều này. Biết làm gì, ông ấy chỉ thêm lo trong khi ông đã có biết bao điều phải lo nghĩ rồi. Còn y tế nhà tù ư? Đã đôi bận người giám quản yêu cầu ông đi khám hay kêu bác sĩ xuống nhưng ông đều lắc đầu bảo chưa việc gì. Ông hiểu bệnh của ông. Căn bệnh đang từng giờ đưa ông đến sự lạnh giá của cái chết. Tốt nhất là ngay sáng nay, ngay bây giờ phải làm cách nào đó có một mảnh giấy, một cây bút để ông viết sẵn mấy dòng cho thằng bé phòng khi cái cục thịt kia nó ngừng đập bất tử.

Vào đúng những giây phút tuyệt vọng nhất, những giây phút không còn khả năng chờ đợi bất cứ một cái gì, kì lạ thay cuộc đời, một sự kiện ập đến đã làm cho số phận ông hoàn toàn thay đổi. Một buổi sáng như mọi buổi sáng, ảm đạm và ngột ngạt, không báo trước, cũng không hề có một dấu hiệu nào gọi là được đánh động, anh quản giáo người miền Trung đã ngoài năm chục tuổi chưa vợ, tính tình cay nghiệt, bỗng đứng sừng sững ở ngay trước cửa, quần áo nai nịt chỉnh tề như sắp vào trận, cất tiếng nặng trình trịch, cái thứ tiếng nếu được vang lên ở hội trường hội nghị thì không một thứ tiếng nào có thể địch nổi về năng lực tranh luận:

- Phạm nhân Vũ Hà Nguyên lên gặp ban giám thị!

Thôi chết! Mình được gặp thằng bé rồi, có khi không cần phải viết lại cho nó mấy chữ nữa rồi... ý nghĩ đầu tiên reo vang trong đầu ông là như thế. Rồi lập cập không kịp vuốt lại tóc tai, không kịp xốc lại bộ quần áo xộc xệch hôi mù, thậm chí chút nữa quên cả xỏ đôi dép nhựa cóc cáy vào chân, ông vội lật đật theo người quản giáo đi luôn.

Người bạn tù già đang nằm ngửa trên bệ, chỉ khẽ nhướng mắt nhìn rồi lại chuyển mình nằm nghiêng, úp mặt vào tường. Chậc! Chắc lại một buổi hỏi cung chán ngắt và nhàm tẻ, chỉ thêm chuốc cái sự bực vào người. Ông nghĩ và tiếp tục để đầu óc chìm sâu vào cõi suy tưởng bít bùng nửa thức nửa ngủ.

... Nhưng chỉ không đầy mười lăm phút sau, ông đã buộc phải ngồi dậy. Vũ Nguyên đã trở về, mặt mày ngơ ngác, tay chân quờ quạng như cái người vừa được nhận bản án tử hình. Ông đứng lặng giữa phòng một lúc lâu rồi đi đến bên người bạn tù của mình, giọng không ra vui không ra buồn, khàn đục:

- Bác à! Tôi đi đây! Tôi ra với cuộc đời đây. Người ta quyết định thả tôi ra rồi.

Người bạn tù cau mày. Chỉ đến khi tin rằng con người ốm yếu kia đang nói thật, ông mới khẽ rùng mình một cái, lóng ngóng cầm tay Vũ Nguyên rồi ôm cả thể xác xương xẩu ấy

vào lòng mình, tiếng nói cũng không ra vui không ra buồn:

- Mừng... Mừng cho cậu. Dẫu sao cũng thoát được một thằng. Mừng... Thế là cuối cùng rồi ông giời cũng có mắt... Pháp luật mình cũng có mắt.

- Tôi ra trước, bác ra sau... Đồ đạc tôi để lại tất cả cho bác dùng... Ra ngoài đó, nếu còn... nếu sức khoẻ còn cho phép, tôi sẽ làm tất cả những gì có thể làm được để minh oan cho bác... Thỉnh thoảng tôi sẽ vào thăm... Bác nhớ giữ gìn.

- Cám ơn tấm lòng cậu. Chỉ nghe cậu nói ra câu ấy là tôi đã mát ruột lắm rồi. Đừng bận tâm vì tôi, ra ngoài đó cậu cố mà trị bệnh, quỹ thời gian cậu còn nhiều, đừng buông trôi. Còn tôi... Hơn bảy tháng ở với nhau, đã quý nhau, hiểu nhau... Cậu đi tôi buồn lắm... Thôi, đi đi! Cho tôi gửi lời hỏi thăm thằng nhỏ...

Chỉ nói được đến đó, ông già vội quay đi...

*

**

Đón ông ở cổng khám là thằng con, Vận, chủ tịch công đoàn Phượng, ông già Thái, Hải cụt cùng nhóm thương binh của mình và một người đàn ông cao lớn đứng hơi tách ra xa một chút. Nhưng ông không nhìn thấy gì hết. Cả một trời nắng sáng ùa ập, phóng thẳng vào mắt khiến ông chênh chao nhức mỏi không chịu nổi. Chỉ đến khi tiếng thằng bé vang lên cùng với hai cánh tay của nó ôm xiết lấy người ông thì ông mới tỉnh. “Bố ơi!... Sao tóc bố bạc hết cả thế này hả bố?” Đôi mắt của nó long lanh nước. Lần đầu tiên ông được nhìn thấy đôi mắt mở to của nó bộc lộ một thứ tình cảm mãnh liệt với ông thế này. Vậy cũng đủ để bù lại cả khoảng thời gian tủi nhục đã trải qua. Ông định hỏi mẹ đâu con nhưng rồi lại thôi. Sự vắng mặt hiện ra nhỡn tiền như vậy đã quá rõ rồi, còn hỏi làm gì nữa cho con khó trả lời.

- Hàng trăm người đòi được đi đón anh, tôi với bà Phượng phải gắt lên: “Các người định biến ông ấy thành Tạ Đình Đề à?” họ mới chịu thôi đấy – Vận nói nghẹn giọng và đội lên đầu anh một cái mũ tránh nắng.

- Thế à!

Ông cười. Cười mếu máo. Cái cười của tử tù thoát hiểm. Cười với tất cả những khuôn mặt bạn bè đang hướng về ông với vẻ xót xa, cảm kích đến rã rời. Họ ôm lấy ông, họ nhìn ông, họ sờ nắn chân tay ông, họ khóc, họ cười, họ hỏi, họ nói đủ thứ chuyện, họ lại khóc và cuối cùng theo ý của Phượng, họ bảo ông lấy bộ quần áo tù trong túi xách ra, rải xuống đất, bước qua để thực hiện một thủ tục tâm linh là không bao giờ phải bước trở lại cái nơi này nữa. Ông lắc đầu bảo không cần thiết phải làm như vậy, khu nhà trong kia không hẳn đã là địa ngục, tại đó cũng đang tồn tại những con người theo đúng nghĩa đen của nó.

- Vận... Thế này là thế nào? – Bây giờ ông mới hỏi cái điều cồn cào muốn hỏi từ lúc nãy.

- Tốt nhất là anh nên tìm câu trả lời ở con người kia – Vận chỉ cái người cao lớn vẫn đang đứng ở xa – Giới thiệu luôn: Đội trưởng bảo vệ mới của Công ty ta đấy, một đội trưởng tốt nhất trong các đời đội trưởng.

Đến lúc đó đôi mắt quáng nắng của ông mới nhìn ra đó là ai.

- Tuấn... Có phải Tuấn đấy không? – Ông thảng thốt.

- Chứ anh cho là ai?

Tuấn đi lại phía ông, vẫn hầm hố, to con, quần áo bò căng ních nhưng đã không còn bộ râu rậm rì làm tối xầm cả khuôn mặt rất đàn ông nữa.

- Chào sếp! – Tuấn gượng nhẹ đưa tay bắt lấy bàn tay có những ngón xanh rớt, run rẩy – Mừng sếp trở về.

- Cám ơn!... Cũng... cũng mừng Tuấn trở lại đội ngũ công nhân – Rõ ràng là ông thấy có cái gì không thoải mái trong câu nói của mình.

Đoán biết được tâm trạng ấy, Vận vội xua tay:

- Thôi, không thể đứng đôi hồi mãi ở đây được, bây giờ thế này: Ai cần làm việc gì thì tranh thủ làm đi, ai không có việc thì đi dạo, tôi với cậu Tuấn, ông Thái và cháu Long đưa anh Nguyên đi tắm rửa, thay xống áo, nghỉ ngơi chút ít, hai tiếng nữa, đúng 11 giờ, tất cả tập trung tại quán cá kèo đường Tú Xương làm một bữa mừng giám đốc trở về. Giải tán.

Trừ Phượng có việc cần làm với công đoàn Thành phố thật, còn ai cũng muốn đi theo ông, nhất là cánh Hải cụt nhưng Vận lắc đầu bảo còn nhiều dịp, lúc này cần để cho anh ấy được yên tĩnh cái đã.

*

**

- Nói cho mình nghe đi... rốt cuộc cái gì đã xảy ra vậy?

Có sự trợ giúp của ông già Thái, tắm rửa, cạo râu, thay xống áo xong, có vẻ như trẻ lại đôi chút, câu đầu tiên ông hỏi Vận lại vẫn là câu đó. Vận ý nhị cầm lấy tay thằng Long:

- Bây giờ chú cháu mình đi xuống quầy kiếm một chai rượu thật ngon, để chú Tuấn ở lại với bố. Nào đi nào, chàng trai!

Hai chú cháu ra nhanh. Ông già Thái vẫn còn loay hoay trong buồng tắm với bộ quần áo bẩn vừa thay ra của ông. Chỉ còn lại hai người, một nét gượng gạo hiện rõ trên gương mặt Vũ Nguyên:

- Cho mình xin điếu thuốc – Ông nói – Khỉ thật! Trong đó đã bỏ được vài tháng rồi, giờ

ra ngoài lại thèm.

- Anh yếu quá! – Tuấn mồi một điếu Manbro đưa cho ông – Hà Thương bảo bệnh nhồi máu của anh lại tái phát.

- Hà Thương... Cô ấy cũng biết tôi ngồi tù ư? – Ông quay đi tránh cái nhìn của Tuấn.

- Mấy tháng qua, chính cô ấy đã chạy đôn đáo khắp nơi để tìm cách xác minh cho anh.

- Xác minh cho tôi? – Ông hụt giọng hỏi lại.

- Vâng! Cô ấy đã lần ra tận Móng Cái tìm gặp tất cả cơ quan chức năng cửa khẩu hai nước để nắm lại mọi chi tiết, đã gặp chú Bảy thứ trưởng để nhờ can thiệp với bên kiểm sát, đã đến toà soạn báo, đã...

Hai màng tai ông bỗng trở nên lùng bùng không thể nghe hết câu nói của Tuấn. Hai mắt ông mờ đi. Một cái gì nghẹn tức chẹn lấy cổ...

- Ông Bằng, ông Dương và một người phụ nữ tên là A Linh ở Móng Cái gửi lời hỏi thăm anh, hẹn sẽ đến gặp anh vào một ngày gần nhất. Những người này họ đã giúp cô ấy nhiều lắm để tìm ra sự thật.

- Cho mình xin... xin một điếu nữa! – Những ngón tay đưa ra lập cập.

- Thú thực – Tuấn nói tiếp và đưa cho ông cả gói – Anh nên hút ít thôi. Tôi cũng không ngờ một người phụ nữ đang mang bệnh lại có sức lực dẻo dai đến thế.

- Bệnh ư?... Thương đang mang bệnh ư? – Ông quay phắt khuôn mặt đang hết sức đờ đẫn lại.

- Tưởng anh biết?

- Không... Không thấy cô ấy nói gì cả. Bệnh gì?

- Bị nhiễm chất độc hoá học.

Như kẻ bị say nắng, ông lảo đảo rơi người xuống ghế, giọng khào khào:

- Chất độc... Sao lại chất độc... Chất độc ở đâu?

- Có lẽ tại những ngày đầu lặn lội khảo sát trong rừng, cô ấy ăn phải nước của những con suối cạn còn vương lại cái chất thời chiến tranh đó. Nhưng lúc này bệnh cũng đang tạm dừng. Cái thứ thuốc chế từ thảo mộc của anh Trung Quốc đắt một chút nhưng cũng có công hiệu.

- Tuấn... chính cậu đã nhiều lần sang tận đất bên kia cắt thuốc phải không? Thảo nào...

- Lần ấy tôi có nhìn thấy anh.

- Và cũng chính cậu đã cùng cô ấy đi minh oan cho tôi?

- Cho cả cô ấy nữa – Tuấn nhìn thẳng vào mắt ông – Cô ấy vẫn yêu ông, càng yêu ông. Phải có một tình yêu mạnh lắm, người đàn bà mới có thể vượt lên trên tất cả như thế. Tôi ghen với anh nhưng tôi kính trọng cô ấy.

- Thương lúc này đang ở đâu?

- Chính vì lẽ này mà sáng nay tôi có mặt trong số những người đi đón anh. Thương đang nằm điều trị ở tại Công ty của cô ấy. Sau những ngày cố sức vừa rồi, cô ấy bị suy nhược trở lại. Dù cô ấy không nói và cũng không cho tôi nói nhưng là đàn ông, tôi vẫn phải có phận sự nói ra với anh. Tức là anh nên có mặt ở bên cạnh cô ấy lúc này.

- Nhưng...

- Tôi hiểu anh đang nghĩ gì. Với tôi, cô ấy cho đến lúc này vẫn chỉ coi là bạn, bạn theo đúng nghĩa mặc dù hàng ngàn lần tôi muốn phá vỡ nó. Cũng tiện thể thông báo luôn: Tháng sau tôi sẽ lấy vợ. Vợ tôi, kỹ sư trồng trọt, chính là cô em ruột của Hà Thương mới từ ngoài kia vào. Cả tôi và Hà Thương muốn mời anh làm chủ hôn.

Lại một cái gì thúc mạnh vào ngực nhưng lần này nó thúc mạnh hơn, như bóp như nghiến...

- Anh Nguyên... Anh có sao không? – Tuấn lo ngại hỏi.

- Không... không sao – Ông quay lại, nắm chặt lấy tay Tuấn, bàn tay gân guốc có những hình xăm nặng nề - Tuấn... Tuấn tha lỗi cho mình...

Nói được đến đó thì nước mắt ông trào ra và có lẽ đây là lần đầu tiên ông cứ để mặc cho nó trào mà không cần kìm nén lại.

Hai chú cháu mở cửa bước vào, tươi cười, trên tay mỗi người là một đống những rượu bia, nước ngọt, kẹo bánh. Ông già Thái cũng từ buồng tắm đi ra, trên tay là một đống quần áo ướt.

- Ta đi được chưa, Tuấn? – Vận hỏi.

Không phải Tuấn trả lời mà chính Vũ Nguyên lên tiếng một cách khó nhọc:

- Vận... Chương trình thay đổi một chút đi. Mình cần phải đi ngay bây giờ. Rất cần. Nói mọi người tha lỗi cho mình.

Vận không hề tỏ ngạc nhiene, anh chỉ khẽ nhìn sáng Tuấn, lắc đầu, cười:

- Tôi biết anh sẽ nói câu này. Tại tôi. Đáng lẽ tôi chưa nên để hai người ngồi riêng lại với nhau. Thôi, cũng không sao, đành vậy. Mong anh sớm trở về. Tất cả mọi người đang đợi

người giám đốc yêu mến của họ trở về.

- Vận... Biết nói thế nào với cậu bây giờ... Mình sẽ trở về nhưng không phải trở về như cậu nói. Chỗ đó là của cậu, chỉ có cậu... Mình mệt rồi, đủ rồi, hết thời rồi.

- Mọi việc anh dặn lại, cơ bản tôi đã làm xong, anh trở về lúc này là đẹp – Vận nghiêm giọng và tỏ ý không muốn nghe thêm gì nữa.

- Cậu biết tính tôi rồi – Ông cũng lạnh giọng – Có bao giờ tôi nói điều gì mà tôi đã không nghĩ kỹ đâu.

Ông quay qua đứa con và có lẽ đến lúc này ông mới chú trọng nhìn kỹ vào nỗi khắc khoải và niềm hy vọng tột cùng đang hiển hiện bằng xương bằng thịt của mình...

- Long... Con chững chạc lên nhiều quá! Bố... bố cám ơn con. Những ngày ở trong kia, nếu không nghĩ đến con thì bố đã... Con về trước với các chú, xong việc, bố sẽ về sau. Từ nay bố sẽ luôn ở cạnh con, bố sẽ không đi đâu nữa.

- Bố... nhưng bố đi đâu? – Đôi mắt nó vẫn mở to như thế - Mấy chú bảo bố đang bệnh mà... Bố cho con đi theo với.

Sợ rằng sẽ không thoát ra nổi cái nhìn rợn ngợp ấy, ông sờ tay lên nắm đấm cửa:

- Mình đi Tuấn nhỉ?

Vận chỉ kịp nhét vào túi áo ông một lọ thuốc trợ tim loại đặc biệt vừa mua được, dặn:

- Anh nhớ nhé, chủ nhật này, tức là còn đúng ba ngày nữa, Công ty sẽ tổ chức lễ hội chào mừng 20 năm ngày thành lập, tạm gọi là lễ hội cao su, anh phải có mặt.

Đôi mắt ông chợt trở nên xa vắng:

- Đã hai mươi năm rồi kia à... Nhanh nhỉ! Được rồi, bằng giá nào mình cũng sẽ về. Tạm biệt tất cả. Tạm biệt con trai!

35

NHƯNG VÀO NGÀY CHỦ NHẬT HÔM ĐÓ, ÔNG KHÔNG TRỞ về một mình. Cạnh ông là Hà Thương mặc dầu mới ngồi dậy được nhưng chị cứ nhất quyết đòi đi theo ông. “Em muốn trở lại cái mảnh đất lưu giữ bao kỉ niệm ấy cùng anh, công khai đi giữa rừng cây, đi giữa nắng gió, đi giữa cuộc đời, điều mà em hằng ấp ủ bao lâu nay. Vả lại, anh còn yếu lắm em không thể để anh một mình trong những lúc thế này” Chị nói. Và ông cũng không muốn trở về ban ngày. Chị hỏi sao lại thế? Anh vẫn còn e ngại điều gì chăng? Ông cười buồn: “Điều lo ngại nhất là không có em thì giờ đã có rồi. Anh muốn về ban đêm để được một mình tận hưởng, thu nhận tất cả mọi cảnh sắc, âm thanh vào người mà không phải phân tán bởi bất cứ một động tác xã giao, chào hỏi nào hết”. “Cuối cùng, nhà tù cũng không giết được cái hồn lãng mạn nghệ sĩ trong anh”. Chị bảo.

Và họ về. Về xuôi theo trục lộ 14 mịn màng như lụa, và trên chiếc xe của Công ty chị do Tuấn cầm lái. Khi còn cách sân vận động một quãng, đủ để nghe được những tiếng trống nhạc từ đó đang rộn rã vẳng đến, ông muốn xuống xe, lặng lẽ đi bộ vào. Ý nhị để hai người ở lại với nhau, Tuấn quay xe đánh về Công ty viện cớ còn phải kiểm tra lại công tác bảo vệ một lần nữa để đêm lễ hội không xảy ra điều gì.

Men theo hè đường, nương và bóng tối của những tán cao su, họ tiến dần đến vùng ánh sáng chói loà trước mắt. Chao ôi, đông không xiết kể. Vòng trong vòng ngoài. Chen nhau lấn nhau. Cười. Cả bãi cỏ rộng mênh mông đã ken kín người mà người từ đâu không biết vẫn từng đợt từng đợt tràn về. Dường như người từ tất cả những cánh rừng cao su thầm lặng xa gần đổ hết về đây. Cờ hoa, sắc áo, khẩu hiệu... chuyển động đủ màu, như sóng, như mây, hoa mày chóng mặt. Một màn múa sư tử náo hoạt đang hút hết những tầm mắt mọi người, tầm mắt những cô gái đi ra từ nẻo khuất võng vãnh muỗi bay. Trăm năm mới có một lần. Ngàn năm đâu hề mơ tưởng. trong cái vui sướng đêm nay, trong đáy mắt các cô vẫn không nguôi đi được chút ngỡ ngàng, thoảng thốt, thật đấy mà như hư đấy của những tháng ngày lầm than vẫn còn hằn vết.

- Đông quá, khéo chết bẹp mất. Để em báo mấy anh đến đưa anh lên hàng ghế đầu ngồi cho thoáng. – Hà Thương nhìn sắc mặt ông tỏ ý lo ngại.

- Đừng... Đừng! – Ông nói như van nài – Cứ ở ngoài này... Anh muốn chúng ta ở ngoài này.

- Nhưng...

- Em đi theo anh!

Ông dẫn Hà Thương men theo đám đông đi tắt sang bên cánh phải sân vận động. Tại đó, thật bất ngờ, họ tìm được một sườn đất thoai thoải thấp thoáng những thân cao su mà từ đây, tuy hơi xa một chút nhưng có thể quan sát được toàn cảnh.

- Chỗ này thật tuyệt, lại mát nữa. Sao anh tài thế?

- Anh thuộc từng thước đất ở đây.

Ông thở nặng nề rồi hạ người ngồi xuống, tựa lưng vào gốc su già xù xì, khẽ nhắm mắt lại để mặc cho gió lùa vào khắp thân mình. Dưới kia điệu múa lân đang đi vào những tiết tấu tưng bừng nhất để chuẩn bị chấm dứt. Vầng sáng và âm thanh từ đó dựng lên ngang trời, hất lên soi mờ tỏ khuôn mặt hốc hác nhưng vẫn còn rất đẹp của ông. Bất giác chị nắm lấy bàn tay ông đưa lên môi mình, để lặng. Người đàn ông này từ bây giờ trở đi là của chị, mãi mãi của chị, chị sẽ mang tất cả tâm hồn, thể xác của mình ra chăm sóc, bù đắp, sưởi ấm cho ông. Trước khi ông được ra khỏi nhà tù một tháng, người đàn bà là vợ ông đã chính thức đâm đơn ra toà xin ly hôn. “Sống cạnh một người đàn ông ghẻ lạnh, khả dĩ vì con còn có thể còn chấp nhận được, nhưng phải làm vợ một kẻ tội đồ dù sau này kẻ ấy có ra tù thì tôi không đủ sức”. Lý do đâm đơn của bà theo anh Vận nói lại là chỉ có thế. Và lần này thì ông chấp nhận. Cũng vì thằng bé mà ông chấp nhận. Và sâu xa hơn là còn vì chị nữa. “Tại sao em lẩn trốn anh?” Ngay từ lúc thoạt gặp, gục đầu vào ngực chị, ông đã hỏi cái câu hàng ngàn lần muốn hỏi mà không được hỏi ấy. “Vì thằng Long, vì gia đình và sự nghiệp của anh, vì cả căn bệnh nhiễm độc của em nữa... Em không muốn làm khổ anh”. Cũng ngàn lần chị muốn trả lời như thế mà chẳng thể trả lời và giờ đây...

- Thương..., tiếng ông thoảng nhẹ.

- Dạ..., chị trả lời khe khẽ.

- Em có nhớ chuyện anh nói về... người bạn tù cao niên nằm cùng phòng với anh?

- Em nhớ.

- Nếu như anh... Em có thể thay anh làm sáng rõ chuyện của ông già không?... Tội nghiệp ông! Cũng chỉ là hệ quả của một thời...

- Em hứa, em sẽ làm nhưng cả hai chúng ta cùng làm. Em không cho anh nói như vậy đâu.

- Cảm ơn em... Em tốt quá!

Bỗng chị rời tay ông ra. Dưới kia buổi lễ có vẻ như sắp bắt đầu. Biển người chợt ắng lịm như chưa hề vỗ sóng. Rồi một tiếng nói đàn ông qua loa vang lên. Tiếng nói vượt trên quầng sáng, vượt trên những vòm lá cao su, bay vào không gian thăm thẳm, tiếng nói trầm ấm của Vận:

”Thưa các đồng chí và thưa tất cả bà con! Sở dĩ lễ hội cao su phải lùi tới tận buổi tối là vì chúng ta cần chờ một người. Người đó bằng cả đời mình, bằng tất cả những vui buồn, vinh nhục của mình đã góp phần tạo nên sinh khí cho cuộc sống người làm cao su hôm nay. Con người đó không biết thù ghét ai, không độc ác với ai, con người đó chỉ biết yêu thương chân thật và vắt kiệt sức lực mình cho sự sống của rừng cây. Con người ấy vừa phải trải qua

những ngày tháng thăng trầm mà một người bình thường sẽ khó bề trải qua được. Ước mơ cháy bỏng của con người đó là được nhìn thấy một mô hình cổ phần hoá hiện diện giữa nơi đây. Ước mơ ấy hôm nay đã thành hiện thực. Là một nhân cách cộng sản hiện đại thuộc về chúng ta, thuộc về những rừng cây nghèo khổ. Người ấy là giám đốc Vũ Hà Nguyên...

Chị cố không khóc mà nước mắt vẫn cứ trào ra. Trong nỗi xúc động dịu nhẹ, sao chị bỗng thèm được nghe tiếng kèn năm xưa của anh đến thế. Tiếng kèn về con thiên nga giãy chết, con thiên nga mỏng manh, con thiên nga tinh khiết, con thiên nga tội tình...

Anh... còn nhớ ngày ấy anh thường nói với em câu gì không? – Tiếng chị thoảng bay trong tiếng lá xào xạc – Nước mắt cao su như nước mắt người. Đời cao su như người. Sữa cao su như sữa người. Người yêu thương chung thuỷ với cây, cây sẽ vặn mình hiến dâng cho người hết thảy. Cao su là quạnh quẽ. Cao su làm âm thầm. Âm thầm sống, âm thầm cạo mủ, âm thầm lấy chồng, âm thầm sinh con, đứa con lớn lên lại âm thầm đi tiếp vòng luân hồi của mẹ nếu như không có một luồng sinh khí mới mẻ nào thổi vào giữa những hàng lô... Còn em, em lại bảo, anh có một cái đầu thị trường sắc sảo nhưng anh lại có một trái tim bao cấp yếu mềm, vì thế mà đời anh vất vả nhưng cũng vì thế mà em yêu anh... Anh còn nhớ không?

Không nghe tiếng trả lời, chị quay sang. Người đàn ông bên chị đã thiếp đi từ lúc nào. Một tiếng nổ phá vỡ trong lồng ngực, chị lẩy bẩy ôm chặt lấy khuôn mặt ông đưa sát vào mình... Khuôn mặt vẫn đẹp, thanh thản, hiền hoà và vô cùng thơ ngay...

Trên cao gió vẫn không ngừng nghỉ thổi về miền vô định. Dưới kia những con người vẫn đang quậy quã đi tìm cái ý niệm cuối cùng của chân lý mưu sinh. Đêm dần khuya... Vạn vật vẫn từng giây lao xao chuyển động. Chỉ có quả tim nhỏ bé của người đàn ông ngồi bên chị là không đập nữa!

Cuộc đời dài lắm nhưng cuộc đời cũng chóng vánh làm sao!

Hà Nội – Hè năm 2001

Những ngày sông Hông đang nước cả

CHU LAI

33. Spalding, Hành trình về phương Đông, NXB T.Giới, 2009, tr.186. 34. Spalding, Hành trình về phương Đông, NXB T.Giới, 2009, tr.196, 197. 35. Spalding, Hành trình về Phương Đông, NXB T.giáo, 2009, tr.187. 36. Sách đã dẫn, tr.1988. 37. Sách đã dẫn, tr.196. 38. Sách đã dẫn, tr.192. 39. Spalding, Hành trình về Phương Đông, NXB T.giáo, 2009, tr.193. 40. Thích Thanh Từ, Tu là chuyên nghiệp, Thành Hội Phật Giáo, 1993, tr.23. 41. Sách đã dẫn, tr.53. 42. Spalding, Hành trình về Phương Đông, NXB T.Giới, 2009, tr 189,190. 43. Sách đã dẫn, tr.191. 44. Đoàn Xuân Mượu, Khoa học và những vấn đề tâm linh, NXB T.N, 2010, tr136. 45. Báo Khoa học và đời sống số 100 (2627), 20/08/2011, tr.10. 46. Báo đã dẫn số 125 (2652), 18/10/2011, tr.10 47. Đoàn Xuân Mượu, Khoa học và vấn đề Tâm linh, NXB T.N, 2010, tr.135. 48. Spalding, Hành trình về Phương Đông, NXB T.Giới, 2009, tr190. 49. Vietnam.net 17.00PM ngày 03/12/2010 50. Hồng Quang, Những vấn đề kiếp sau, NXB Phương Đông, 2011, tr129. 51. Sách đã dẫn trang 130. 52. Thích Nguyên Tạng, Chết và tái sinh, NXB Phương Đông, 2007, tr85. 53. Spaldinh hành trình về phương Đông phật giới, 2009, tr191. 54. Spaldinh hành trình về phương Đông phật giới, 2009, tr190. 1. Diệu Hạnh, Bùi Xuân Lý, Chết vào Trung ấm và tái sinh NXB T.Giáo 2011, tr.118-119 1. Đồn Mượu, Con người là tiểu vũ trụ, NXB TN 2010, tr.94. 2. Đồn Xuân Mượu, Khoa học và vấn đề tâm linh, NXB TN 2010, tr.84 3. Spalding, Hành trình về phương Đông, NXB BTG 2009, tr.112. 4. Thiệu Vĩ Hoa, Chu dịch với dự đoán học, NXB VHTT 1995,tr.90. 1. Spalding, Hành trình về phương Đông, NXB Thế giới, 2009, tr.28. 2. Đoàn Xuân Mượu, Khoa học và vấn đề tâm linh, NXB TN, 2010, tr.79. 3. Hồng Quang, Những vấn đề kiếp sau, NXB Phương Đông, 2011, tr.64. 4. Giao trinh Diệu Hạnh và Chân Giác Bùi Xuân Lý, NXB Tôn giáo, 2011, tr.19. 5. Châm Tâm, Niết Bàn Khái luận, NXB Tôn Giáo, 2006, tr.70-71. 6. Sách vừa dẫn, tr71 7. Hồng Quang biên dịch, Những vấn đề kiếp sau, NXB Phương Đông, 2011, tr.16. 8. Sách đã dẫn, tr.17. 9. Vũ Đức Huynh, Tổng luận về tướng pháp, NXB Hải Phòng, 2009, tr.8. 10. James Van Praagh, Lê Tuyên dịch Lê Già hiệu đính, NXB Đồng Nai, 2010, tr.7. 11. Chân tâm, Niết Bàn khái luận, NXB Tôn giáo, 2006, tr. 155. 12. Giảo Trinh Diệu Hạnh (dịch), Chết vào thân Trung ấm, NXB Tôn Giáo, 2008, tr.33. 13. Giáo trình Diệu Hạnh và Chân giác Bùi Xuân Lý, Chết vào Trung ấm và Tái sinh theo Phật giáo Tây Tạng, NXB T.G, 2008, tr.27, 28, 29, 30. 14. Sách đã dẫn tr. 31. 32. 33. 15. Bành Học Vân, Câu chuyện địa ngục, NXB LĐXH, 2008, tr.68. 16. Sách đã dẫn, tr.69 17. Hồng Quang (dịch), Những vấn đề kiếp sau, NXB Phương Đông, 2011, tr.76-77. 18 Đoàn Xuân Mượu, Khoa học và vấn đề tâm linh, NXBTN, 2010, tr.135. 19, 23(1), 23(2) Sách đã dẫn, tr.136-137. 19, 23(1), 23(2) Sách đã dẫn, tr.136-137. 20. James Van Praagh, Lê Tuyên (dịch) NXB Phương Đông, 2011, tr.29, 30. 21. Hồng Quang, Những vấn đề kiếp sau, NXB Phương Đông, 2011, tr.146, 148, 149. 22. James Van Praagh, Lê Tuyên (dịch), Thế giới vô hình, NXB Đồng Nai, 2010, tr.10 23 Sách đã dẫn, tr.11. (86) 24 Sách đã dẫn, tr.14. (86) 25. James Van Praagh, Lê Tuyên (dịch), Thế giới vô hình, NXB Đồng Nai, 2010, tr.15. 26. James Van Praagh, Lê Tuyên (dịch), Thế giới vô hình, NXB Đồng Nai, 2010, tr.16. 27. Sách đã dẫn, tr.17-18. 28. Sách đã dẫn, tr.10. 1. James Van Praagh, Lê Tuyên (dịch), Thế giới vô hình,NXB Đồng Nai, 2010, tr.32. 2. Giáo Trinh Diệu Hạnh, Chết vào Thân Trung ấm và tái sinh, NXB T.G, 2011, tr.98. 3. Thích Nguyên Tạng Chết và tái sinh, NXB P.Đ, 2007, tr.31. 4. Sách đã dẫn, tr.34 5. Thích Nguyên Tạng, Chết và tái sinh, NXB P.Đ, 2007, tr.34. 6. Sách đã dẫn, tr.35 7. Thích Nguyên Tạng, Chết và tái sinh, NXB P.Đ, 2007, tr.94. 8. Thích Nguyên

Tạng, Chết và tái sinh, NXB P.Đ, 2007, tr.95. 9. Sách đã dẫn, tr.95 10. Sách đã dẫn, tr.21 11. Thích Thanh Từ, Tu là chuyền nghiệp, Thành hội P.G, 1993, tr.20 12. Vũ Đức Huynh, Tổng luận về tướng pháp, NXB Hải Phòng, 2009, tr.8 13. Bành Học Vân, Câu chuyện về địa ngục, NXB LĐXH, 2008, tr.5 14. Đoàn Xuân Mượu, Khoa học và vấn đề tâm linh, NXB TN, 2010, tr.136 15. TS. Đoàn Xuân Mượu, Khoa học và vấn đề tâm linh, NXB TN, 2010, tr.136 16. Giao Trinh Diệu và Chân Giác Bùi Xuân Lý (dịch), Chết vào Thân Trung ấm và tái sinh, NXB T.Giao, 2011, tr12 17. Giao Trinh Diệu và Chân Giác Bùi Xuân Lý (dịch), Chết vào Thân Trung ấm và tái sinh, NXB T.Giao, 2011, tr13 18. Chân Tâm, Niết Bàn khái luận, NXB T.Giáo, 2006, tr27. 19. Niết bàn, sách đã dẫn, tr.49. 20. Spalding, Hành trình về phương Đông, NXB T.Giới, 2009, tr.187. 21. Hồng Quang, Những vấn đề kiếp sau, NXB P. Đông, 2011, tr.28, 29, 30. 22. Niết Bàn khái luận sách đã dẫn. 23. Chân Tâm, Niết Bàn khái luận, NXB T.Giáo, 2006, tr82. 24. Spalding - Nguyên Phòng, Hành trình về phương Đông, NXB T.Giới, 2009, tr.187 25. James Van Praagh - Lê Tuyên, Thế giới vô hình, NXB Đồng Nai, 2010. tr.10,11. 26. Chân tâm Niết bàn khái luận, NXB T.Giáo, 2006, tr46, 47. 27. Chân tâm Niết bàn khái luận, NXB T. Giáo, 2006, tr.103 28. Sách đã dẫn, tr.104. 29. Sách đã dẫn, tr27. 30. Chân Tâm, Niết Bàn khái luận, NXB T.Giáo, 2006, tr87. 31. Spalding, Hành trình về phương Đông, NXB T.Giới, 2009, tr.191. 32. Sách đã dẫn, tr.188 1. Spalding, Hành trình về phương Đông, NXB T.Giới, 2009, tr.188. 2. Spalding, Hành trình về phương Đông, NXB T.Giới, 2009, tr.188. 1\. Lưu Á Châu sinh năm 1952, hiện là Trung tướng không quân Trung Quốc, Chính ủy Đại học Quốc phòng Trung Quốc, là một nhà văn có tiếng, từng được tặng một số giải thưởng văn học của Trung Quốc. 'Số không hạt nhân toàn cầu': tiếng Anh là Global Zero Luật rừng Hobbles, tức Hobbles Jungle: Các loài thú trong rừng dựa vào sức mạnh của mình mà giành lấy phần thụ hưởng. Con người cũng hành động như thế và nếu cần thiết, thậm chí họ còn tàn sát lẫn nhau hoặc biến đồng loại thành nô lệ. Đây là một triết lý của Thomas Hobbles (1588 - 1679, người Anh), triết gia duy vật máy móc, ủng hộ chế độ quân chủ chuyên chế, đề xuất Thuyết Khế ước có ảnh hưởng lớn tới thế giới. Cuộc chiến tranh 30 năm: Thirry Year's War, cuộc loạn chiến ở Châu Âu trong thời gian 1618 - 1648, chủ yếu diễn ra trên phần đất nay là nước Đức, có sự tham gia của nhiều cường quốc. Kế hoạch 14 điểm: còn gọi là Nguyên tắc 14 điểm, Fourteen Points, tức Chương trình hòa bình 14 điểm do Tổng Thống Mỹ Wilson đưa ra ngày 8/1/1918 tại Hội nghị Hòa Bình Paris sau khi chấm dứt Thế chiến I. Hội Quốc Liên: League og Nations, tổ chức liên minh các quốc gia kiểu như Liên Hợp Quốc hiện nay, tồn tại trong thời gian 1/1920 - 4/1946. Do Thượng viện Mỹ từ chối không cho Mỹ tham gia Hội này nên Hội hoạt động kém hiệu quả. Ngày 18/4/1946 Hội Quốc Liên tuyên bố giải tán (sau khi Liên Hợp Quốc thành lập ngày 24/101945). 5\. Thuyết hồi kết lịch sử: The End of History, quan điểm do Francis Fukuyama đưa ra năm 1898, sau được phát triển trong cuốn 'The End of History and the Last Man' xuất bản năm 1992. Fukuyama là học giả người Mỹ gốc Nhật. 6\. Tơ - rớt: Trust, hình thức liên minh nhiều doanh nghiệp để giảm cạnh tranh, nắm thị trường, định giá cả. Toynbee: có hai sử gia cùng tên này, nhưng trong sách không viết đầy đủ tên đệm. Theo người dịch, ở đây là Arnold Joseph Toynbee, 1889 - 1975, người Anh, tác giả bộ sách 12 tập 'A Study of History', còn gọi là 'History oh the World' rất nổi tiếng, viết về sự thăng trầm của các nền văn minh, xuất bản 1934 - 1961. Ông còn là cố vấn chính về vấn đề Trung Đông của Bộ Ngoại giao Anh thời gian 1918 - 1950. Trương đại soái: Tức Trương Tác Lâm 1875 -

1928, trùm quân phiệt Phụng hệ (1 phái hệ trong quân phiệt Bắc Dương), từ 1916 làm Đốc quân Phụng Thiên, theo phát xít Nhật, thống trị vùng Đông Bắc Trung Quốc, năm 1920 liên kết với quân phiệt Trực hệ trong chiến tranh giữa Trực hệ với Vãn hệ, thắng Vãn hệ, đứng đầu chính phủ quân phiệt Bắc Dương (đóng đô Bắc Kinh). Năm 1922 bị Trực hệ đánh bại, rút lên Đông Bắc. Năm 1924 đánh bại Trực hệ, lại đứng đầu chính phủ Bắc Dương. Năm 1928 bị quân đội Quốc dân của Tưởng Giới Thạch đánh bại, rút về Đông Bắc, dọc đường bị chết vì bom Nhật. Trương thiếu soái tức Trương Học Lương, 1901-2001, nhũ danh Tiểu Lục Tử, con trai Trương Tác Lâm. Từ 1917 theo cha làm việc trong quân đội Phụng hệ. Năm 1928 Lâm chết. Lương lên thay cha làm tổng tư lệnh ba tỉnh Đông Bắc Trung Quốc, và tuyên bố theo chính phủ Dân quốc do Tưởng Giới Thạch làm Tổng thống; nhờ đó thực hiện được việc thống nhất quân đội Trung Quốc. Lương được cử làm Tư lệnh Biên phòng Đông Bắc. Năm 1936, Lương chủ trương đoàn kết với Hồng quân của Đảng cộng sản Trung Quốc chống Nhật, nhưng Tưởng phản đối. Ngày 12/12/1936 khi Tưởng Giới Thạch đến Tây An thị sát, Lương cùng tướng Dương Hổ Thành bắt giữ Tưởng, yêu cầu thực hiện đoàn kết chống Nhật. Sau khi Tưởng chấp nhận yêu cầu này, Lương đưa Tưởng về Nam Kinh. Tưởng giam lỏng Lương cho đến năm 1946 khi Tưởng chạy ra Đài Loan có mang theo Lương. Đảng cộng sản Trung Quốc đánh giá cao tinh thần yêu nước chống Nhật của Lương. 1\. Vương đạo: 'đạo của người làm vua' trng triết học chính trị phong kiến Trung Quốc, ý nói chính sách dùng nhân nghĩa trị thiên hạ của vua chúa phong kiến Trung Quốc. Ngược lại là Bá đạo: chính sách dùng vũ lực, cường quyền để trị thiên hạ; Bá đạo còn có nghĩa là ngang ngược xấc láo. Matteo Ricci: Nhà truyền đạo thiên chúa, 1552 - 1610, tên chữ Hán là Lợi Mã Đậu (Li Ma - T'eou), 1582 đến Trung Quốc, 1601 đến Bắc Kinh, quen nhiều học giả ở đây, có công giới thiệu khoa học tự nhiên phương Tây cho Trung Quốc. An Nam: tên cũ do triều đại nhà Đường Trung Quốc đặt cho Việt Nam. Miến Điện: Tên cũ của Myanma. Nguyên văn chữ Hán: Tế nhược phù khuynh. Khí Châu Nhai Nghị: 'Bàn việc bỏ quận Châu Nhai'. Năm 112 tr.CN. Hán Vũ Đế chinh phục nước Nam Việt (ở vùng Quảng Đông, đảo Hải Nam), lập 9 quận trên đảo Hải Nam, trong đó có quận Châu Nhai. Nhưng quận này thường xuyên nổi lên chống nhà Hán; quân nhà Hán bất lực không đàn áp nổi. Năm 46 tr. CN, Hán Nguyên Đế trưng cầu ý kiến quần thần giải quyết vấn đề này. Các quan đề nghị bỏ quận Châu Nhai, nhà vua chấp nhận và hạ chiếu chính thức bỏ quận Châu Nhai. Nguyên văn chữ Hán: Bất thị sát nhân giả năng nhất chi, là một danh ngôn của Mạnh Tử. Sách sử Trung Quốc in nhầm thành Tây Ban Nha, người dịch sửa lại cho đúng với lịch sử. Đại đế Peter: 1672 - 1725, tức Pi - Ốt Đại đế nước Nga (1628 - 1725), Sa Hoàng đầu tiên thực hành cải cách hành chính, phát triển công thương nghiệp và văn hóa giáo dục, xây dựng lục quân và hải quân chính quy, tiến hành bành trướng ra ngoài biên giới. Vasscoda Gama: người Bồ Đào Nha, 1460 - 1524, nhà hàng hải đầu tiên khám phá tuyến hàng hải từ Châu Âu vòng qua Mũi Good Hope đến Ấn Độ (1497 - 1499), phát hiện ra Ấn Độ, 1524 làm Tổng đốc Ấn Độ thuộc Bồ Đào Nha. Chỉ Qua Vi Vũ 止戈为武 : Trong Hán tự , chữ 'Vũ'武(Võ) (trong vũ lực, vũ khí) do chữ 'Chỉ'止(dừng lại) và chữ 'Qua'戈(cây giáo, một thứ vũ khí thời xưa) họp thành; 'Chỉ Qua' là 'Ngưng giáo' (tức không chiến đấu) cấu tạo thành chữ 'Vũ'武. Chỉ Qua Vi Vũ còn được dùng như một thành ngữ, với nghĩa: võ công chân chính là võ công chấm dứt được chiến tranh; về sau lại có thêm ý: võ công chân chính là võ công chấm dứt được chiến tranh; về sau lại có thêm ý: võ công chân chính là không dùng vũ lực mà

khuất phục được đối phương. Chỉ Qua Vi Vũ là luận điểm nổi tiếng do Sở Trang Vương nêu ra đầu tiên. Ý nói người giỏi quân sự đều hết sức tránh chiến tranh mà cố gắng dùng mưu lược để giải quyết tranh chấp đối phương. Đây là nửa sau vế thứ nhất trong đôi câu đối tại miếu thờ Vĩ Hầu Gia Cát Lượng ở Thành Đô. Đôi câu đối này như sau: 能攻心则反侧自消, 自古知兵非好战;/ 不审势即宽严皆误,后来治蜀要深思 Thomas Cleary: Nhà Hán học người Mỹ. Nguyên văn chữ Hán: Thượng binh phạt mưu (Dùng mưu lược thắng địch là trình độ dụng binh cao nhất) và Bất chiến nhi khuất chân chi binh (Không đánh mà hàng phục được toàn bộ kẻ địch). Đây là hai câu thiên 'Mưu công', trong 'Binh pháp tôn tử'. Sir Liddell Hart (1895 - 1970) người Anh, quân nhân, sử gia quân sự hàng đầu, nổi tiếng với lý thuyết chiến tranh cơ giới hóa (sử dụng xe tăng), nhà văn, nhà báo, tác giả hơn 30 cuốn sách, đáng kể là 'Lịch sử thế chiến II' Nguyên văn chữ Hán: Bách chiến bách thắng, phi thiện chi thiện giả dã; bất chiến nhi khuất nhân chi binh, thiện chi thiện giả dã. Nguyên văn chữ Hán: Hiệp hòa vạn bang. Nguyên văn chữ Hán: Tứ hải vô địch. Nguyên văn chữ Hán: Hóa can qua vi ngọc bạch. Ý nói thay chiến tranh bằng tình hữu nghị. Nguyên văn chữ Hán: Nhân giả vô địch. Biển Adriatic: vùng biển phân cách bán đảo Ý với bán đảo Balkan (gồm Croatia, Slovenia, Bosna và Hercegovina, Montenegro và Albania). Biển Aegean: vùng biển nằm giữa Thổ Nhĩ Kì và Hy Lạp. Nguyên văn chữ Hán: Đắc đạo đa trợ, thất đạo quả trợ. Đây là một câu trong thiên 'Công Tôn Sửu Hạ' sách 'Mạnh Tử'. Nguyên văn chữ Hán: Đa hành bất nghĩa tất tự tệ. Nguyên văn chữ Hán: Sư xuất hữu danh. Nguyên văn chữ Hán: Nghĩa binh. Nguyên văn chữ Hán: Nghĩa chiến. Chủ nghĩa công lợi: Quan điểm lấy công hiệu thực tế hoặc lợi ích làm tiêu chuẩn hành vi. Học thuyết Darwin - xã hội: Tức Social - Darwinist Tdeology, lý thuyết cho rằng xã hội loài người tiến hóa thông qua thuyết đấu tranh sinh tồn, trong đó chủng tộc nào thông minh hơn, khỏe mạnh hơn, thích nghi với môi trường tốt hơn sẽ là chủng tộc có quyền tồn tại; chủng tộc nào dốt nát, ốm yếu, kém thích nghi với môi trường sẽ bị đào thải. 1\. Người Tây dương, tức là người phương Tây 2\. Người Đông dương, tức là người Nhật Bản Bernard Montgomery, 1887 - 1976, nguyên soái lục quân Anh, nhà chỉ huy quân sự nổi tiếng của lực lượng Đồng minh, từng đánh bại quân Đức đóng tại Châu Phi, tạo ra bước ngoặt trong thế chiến thứ II. Beaufre tức André Beaufre 1902 - 1975, lúc kết thúc Thế Chiến II là đại tá trong quân đội kháng chiến Pháp do tướng De Gaulle chỉ huy, nhà chiến lược quân sự Pháp, đề xướng thành lập lực lượng hạt nhân độc lập của Pháp, tác giả sách 1940: The Fall of France Clemenceau: Georger Clemenceau, 1841 - 1929, nhà chính trị, nhà báo, hai lần làm Thủ tướng Pháp (1906 - 1909; 1917 - 1920), tham gia và thao túng hội nghị hòa bình Paris sau thế chiến I, cố gắng làm suy yếu Đức, chống Liên Xô, phản đối chủ trương của Tổng thống Mỹ Wilson tại Hội nghị này. 3\. Alexis de Rocqueville, 1805 - 1859, nhà chính trị học và sử gia, nghị sĩ nền Cộng hòa thứ II nước Pháp, Ủy viên ban soạn thapr Hiến pháp , tác giả hai cuốn sách nổi tiếng Nền dân chủ Mỹ, chế độ cũ và Đại Cách mạng. .sup">(60) có viết một đoạn bình luận đặc sắc trong danh tác "*Nền dân chủ Mỹ*" xuất bản năm 1835 như sau:Mahan tức Alfred Thayler Mahan, 1840 - 1914, người Mỹ, nhà chiến lược biển và sử gia nổi tiếng , người sáng lập thuyết 'Sức mạnh biển' (Sea Power Theory), từng là sỹ quan chỉ huy trong cuộc chiến Mỹ - Tây Ban Nha năm 1898, suốt đời cống hiến cho việc xây dựng quyền lực biển của Mỹ. Tổng thống F.Roosevelt ca ngợi ông là một trong những nhân vật vĩ đại nhất , có ảnh hưởng nhất trong đời sống của nước Mỹ. .sup">(61). Di chúc chính trị của

Washington là kết tinh trí tuệ chiến lược của các bậc khai quốc công thần Mỹ, là sự sáng tạo của trí tuệ chiến lược Mỹ thời đại đó, là tư tưởng chỉ đạo thực tiễn chiến lược Mỹ 100 năm sau đó. Di chúc chính trị của Washington vừa là chiến lược lớn, phương châm lớn của nước Mỹ, cũng là tư tưởng lớn, lý thuyết lớn chiến lược của Mỹ. Di chúc này có thể sánh ngang bất kỳ trước tác tư tưởng chiến lược kinh điển nào trên thế giới. Di chúc chiến lược Washington và trước tác chiến lược của Mahan là hai tiêu chí đánh dấu nước Mỹ từ chiến lược thủ thành tiến tới chiến lược bành trướng.Chủ nghĩa Monroe: Monoe Doctrine, học thuyết do Tổng thống Mỹ Monroe, học thuyết do Tổng thống Mỹ Monroe đề xuất, chủ trương phản đối sự can thiệp của Châu Âu và Tây bán cầu; trở thành nền tảng chính sách đối ngoại Mỹ. James Monroe , 1758 - 1831, là Tổng thống Mỹ thứ 5, làm Tổng thống hai nhiệm kỳ (1817 - 1825). .sup">(62) là giai đoạn hai và hình thái thứ hai của đại chiến lược Mỹ.Roosevelt ở đây là Franklin Roosevelt , 1882 - 1945, Tổng thống Mỹ thứ 32, làm Tổng thống 4 nhiệm kỳ liền (1933 - 1945), được coi là Tổng thống tốt nhất nước Mỹ. .sup">(63) trước ngày kết thúc Thế chiến II là giai đoạn bốn và hình thái thứ tư của đại chiến lược Mỹ.Hull tức Cordell Hull, 1871 - 1955, Bộ trưởng Ngoại Giao Mỹ 1933 - 1943, người đảng Dân Chủ, ủng hộ New Deal của Roosevelt, chống Nhật xâm lược Trung Quốc, góp phần xây dựng Liên Hợp Quốc; giải Nobel Hòa Bình 1945. .sup">(64) từng đưa ra một số ý tưởng và biện pháp sau này được sử gia Arthur Meier Schlesinger Jr gọi là “chủ nghĩa thế giới”. Họ cho rằng chiến tranh đã làm cho cơ cấu thế quân bình truyền thống của châu Âu bị phá hoại nặng, cần phải dựa vào Mỹ, Liên Xô và Anh Quốc để duy trì trật tự thế giới. Mỹ nên và có thể ở trong thế giới này, thông qua tổ chức Liên Hợp Quốc để giữ gìn kết cục an ninh tập thể thay cho thế quân bình và phạm vi thế lực của các nước lớn, bảo đảm địa vị lãnh tụ thế giới của Mỹ.Là cọng rơm cuối cùng làm gãy lưng con lạc đà nhưng lại thu được chiến lợi phẩm là cả con lạc đà: câu này có nguồn gốc từ một ngạn ngữ tiếng Anh: 'The last straw on the camel's back', có nghĩa là cọng rơm cuối cùng chất trên lưng con lạc đà làm nó khịu xuống (vì không chịu nổi sức nặng). Đống rơm chất trên lưng lạc đà quá nặng làm nó gãy lưng tất nhiên phải có cọng rơm cuối cùng gây ra tình trạng đó (tương tự: giọt nước tràn ly). Ở đây tác giả ví von công lao của Mỹ đối với hai cuộc Thế chiến chẳng là bao mà chiến thắng Mỹ thu được lại quá lớn. Người dịch cho rằng nước Mỹ có công rất lớn trong hai cuộc Thế chiến, nhất là Thế chiến II, đặc biệt trên mặt trận Thái Bình Dương, Mỹ chiến đấu kiên cường với Phát xít Nhật, buộc Nhật đầu hàng, tạo điều kiện cho nhiều nước Châu Á giành được độc lập, thoát khỏi chế độ thuộc địa. .sup">(65).Chính sách mở cửa, tức Open Door Policy, do Bộ trưởng Ngoại giao Mỹ John Hay đề xuất năm 1899 để áp dụng cho Trung Quốc khi nước này bị các nước Phương Tây bắt nạt và xâm lược. Trung Quốc cho rằng chính sách này nhằm để quân bình lợi ích các nước phương Tây trong việc xâu xé Trung Quốc. .sup">(66). Năm 1904 Roosevelt nêu “suy luận” về chủ nghĩa Monroe là hành động tăng cường sự chuyển biến đó.Chiến tranh Phổ - Pháp: diễn ra trong thời gian 1/1870 - 5/1871, do Pháp tuyên chiến trước, kết thúc bằng thắng lợi của Phổ, đem lại sự thống nhất Đế Chế Đức dưới sự cai trị của vua WilhelmI và đánh dấu sự sụp đổ của hoàng đế Pháp Napoléon III vad Đệ nhị đế chế Pháp, sau đó được thay bằng nền Cộng hòa thứ III. Vùng Alsace - Lorraine bị Phổ chiếm cho đến khi Thế chiến I kết thúc. Hồi ấy Bismarck đang là Thủ tướng phục vụ triều đình Hoàng Đế Phổ Wilhelm I. .sup">(67), Phổ thắng Pháp, Hoàng đế Pháp bị bắt làm tù binh. Nhưng nội bộ nước Phổ xảy ra sự chia rẽ sâu sắc về

chính sách đối với Pháp. Đại sứ Đức tại Pháp nhiệm kỳ đầu tiên là Harry von Arnim chủ trương khôi phục chế độ hoàng đế của Pháp. Nhưng xuất phát từ mục đích chiến lược muốn Pháp trở nên bị cô lập, rối ren và suy yếu để sau này khó có thể cạnh tranh với Đức, Bismarck chủ trương khôi phục nền cộng hòa Pháp. Bismarck cho rằng một chính quyền cộng hòa không ổn định sẽ ở vào trạng thái cô lập bị cách ly trong một châu Âu mà chế độ quân chủ chiếm địa vị thống trị. Năm 1872, trong một bản tấu trình, Bismarck viết: "Đối với châu Âu vương triều liên hợp, quả núi lửa Paris (chính quyền cộng hòa không ổn định) không có chút nguy hiểm nào, nó sẽ tự cháy tự tắt". Bismarck kiên trì để Pháp lập chế độ cộng hòa, để Pháp như một quả núi lửa không ổn định suốt ngày phun ra dân chủ, rơi vào tình trạng rối ren mất ổn định - đây là trạng thái lý tưởng có lợi nhất cho nước Đức. Nhưng Arnim ngoan cố kiên trì ý kiến của mình, cuối cùng ông này bị cách chức và bị tố cáo phạm tội phản quốc.Nghị viện chế hiến (hoặc lập hiến): constituent assembly. .sup">(68) có quyền lập pháp và quyền giám sát chính phủ nhưng không được thay chính phủ nắm chính quyền. Chính phủ nên "có chức, có quyền và ổn định". Do chính phủ lâm thời chỗ nào cũng bị Nghị viện Chế hiến cản trở níu kéo, ngày 20 tháng 1 năm 1946 De Gaulle tức giận từ chức. Mãi cho tới tháng 9 năm 1958, khi bản hiến pháp nền Cộng hòa thứ V tăng cường đáng kể quyền lực của Tổng thống được thông qua, sau khi được bầu làm Tổng thống nhiệm kỳ thứ nhất, De Gaulle mới có điều kiện để triển khai hoài bão chính trị của mình.Văn hóa Hobbles: nền văn hóa chịu ảnh hưởng của Thomas Hobbles, (xem chú thích 1 chương III), nhà triết học chính trị theo chủ nghĩa duy vật máy móc, ủng hộ chế độ quân chủ, đề ra thuyết Khế ước, có ảnh hưởng lớn tới thế giới. .sup">(69) tới văn hóa Locke Văn hoa Locke: nên văn hóa chịu ảnh hưởng của John Locke, 1632 - 1704, triết gia duy vật người Anh, sáng lập chủ nghĩa Kịnh nghiệm, chứng minh tri thức của nhân loại bắt nguồn từ thế giới cảm tính, là người đầu tiên trình bày toàn diện tư tưởng dân chủ hiến chính, chủ trương chính thể quân chủ lập hiến, có ảnh hưởng tới triết học và chính trị thế giới. .sup">(70) và văn hóa Kant Văn hóa Kant: nền văn hóa chịu ảnh hưởng của triết gia Đức Im - manuel Kant, 1724 - 1804, người sáng lập triết học duy tâm cổ điển Đức, chủ trương tri thức của nhân loại là hữu hạn. .sup">(71) vừa là một quá trình dài lâu vừa cũng là một quá trình quanh co lắt léo. Trong quá trình đó nếu đánh mất sự cảnh giác đối với các âm mưu quỷ kế của thế lực nước ngoài thì ắt hẳn sẽ thất bại lớn. Bởi vậy, vẫn nên gượng nhẹ đối với sự phê phán "Thuyết âm mưu", "Thuyết cạm bẫy". Các phần tử tinh anh càng không được dùng ảo tưởng "Thuyết phi âm mưu" thậm chí "Thuyết Thiên thần" để làm quần chúng nhân dân u mê.Nicholas John Skykman (1893 - 1943), người Mỹ gốc Hà Lan, nhà chiến lược học địa lý, được gọi là 'cha đẻ chính sách vây chặt' (god father og Containment), đề xuất Rimland Theory. Quỹ truyền thống Mỹ: tiếng Anh là The Heritage Foundationm, một think tank hàng đầu của Mỹ, có xu hướng bảo thủ, đặt trụ sở tại Washington. Học giả Ezra Vogel, tác giả sách 'Japan As Numberone' Sự thăng trầm của các cường quốc: tức The Rise and Fall of the Great Power' Economic Change and Military Conflict From 1500 to 2000, xuất bản lần đầu năm 1987. Hiệp định Quảng trường: Tức Plaza Accord, là thỏa ước tài chính do Mỹ, Nhật, Đức, Anh, Pháp ký ngày 22/9/1985 tại khách sạn Plaza (Plaza nghĩa là Quảng trường), thành phố New York; nội dung chính là hạ giá đồng dollar Mỹ so với đồng Yên Nhật và đồng Mác CHLB Đức. Nguyên văn bản tiếng Trung Quốc là 1988, có lẽ là in nhầm, người dịch sửa là 1998. Bức màn sắt (Iron Curtain)

là từ để gọi biên giới địa lý, biến giới tư tưởng mang tính biểu tượng chia cắt Châu Âu thành hai khu vực riêng từ cuối Thế chiến II đến cuối Chiến tranh lạnh (1991). Tháng 2/1946, Stalin phát biểu khẳng định Chủ nghĩa Cộng sản sẽ thắng và Chủ nghĩa Tư bản sẽ bị lật đổ, Liên Xô quyết tâm thiết lập chế độ Cộng sản ở Đông Âu. Trong diễn văn 'Nguồn tiếp sức cho Hòa Bình' tại Đại học West - minster ở Fulton, Missouri (Mỹ) ngày 5/3/1946 , Winston Churchill (lúc này không còn là thủ tướng, nhưng vẫn có tiếng nói mạnh mẽ trên chính trường Anh) phản đối việc Stalin lập 'Bức màn sắt' ở Đông Âu, coi đó là biểu tượng chia cắt Châu Âu. Churchill kêu gọi Mỹ ngăn chặn Stalin lôi các nước Tây Âu vào bên trong bức màn sắt. Bản tiếng Trung Quốc in sai là Georger Tanya. Người dịch đã tra cứu lại, tên chính xác là Georger Santayana, 1863 - 1952, nhà thơ và triết gia Mỹ gốc Tây Ban Nha. Câu cách ngôn này nguyên văn là 'Those who cannot remember the past are condemned to repeat it'. (Ai quên quá khứ thì sẽ bị lên án là lặp lại quá khứ). Nguồn: ' The Life of Season'. China's strangery for of strang nation xuất bản năm 2007. Trung Mỹ quốc: tiếng Anh Chimerica; do Niall Ferguson (người Anh, giáo sư môn lịch sử tại Đại học Harvard) và Moritz Schularick (phó giáo sư kinh tế học tại John F. Kennedy Institute of the Free University of Berlin) đưa ra cuối năm 2006. Năm 1812 Châu Âu chìm trong chiến tranh, Hoàng đế Pháp Napoléon đưa đại quân tấn công Nga, kết quả đại bại, binh sĩ chết gần hết do đói rét; nhân dịp đó nhiều nước Châu Âu (kể cả Anh) nổi lên chống Pháp. Cũng năm đó Mỹ tuyên chiến với Anh; quân đội Anh chiếm thủ đô Mỹ, lẽ ra Mỹ sẽ gặp nhiều khó khăn, nhưng vì Anh đang dốc sức đánh Pháp, chính phủ Anh, sợ thua Napoleon nên không dám tiếp tục đánh Mỹ mà cuối cùng năm 1814 Anh ký hòa ước vơi Mỹ, nhờ đó Mỹ thoát nạn chiến tranh (1815 Anh và Phổ thắng Pháp). Vì thế tác giả nói tai họa của Châu Âu là cơ may của Mỹ. Chính phủ quân phiệt Bắc Dương: chính phủ của tập đoàn quân phiệt phong kiến do Viên Thế Khải lập cuối đời nhà Thanh. Năm 1901 Viên nhậm chức Đại thần Bắc Dương. Sau Cách mạng Tân Hợi (1911), Viên cướp lấy chức Đại Tổng thống, hình thành tập đoàn quân phiệt đàn áp nhân dân, bán nước. Năm 1916, Viên chết, tập đoàn này chia rẽ, hỗn chiến với nhau; năm 1927 bị quân đội chính phủ cách mạng Tôn Trung Sơn tiêu diệt trong chiến tranh Bắc phạt. Tại hội nghị Hòa bình Paris (18/1 - 28/6/1919, có 32 nước tham gia, họp ở điện Versailles) nhằm giải quyết các vấn đề sau Thế chiến I, Tổng thống Mỹ Wilson đề ra kế hoạch hòa bình, trong đó có thỏa hiệp để Nhật kế thừa các đặc quyền của Đức tại tỉnh Sơn Đông trung Quốc, phái đoàn trung Quốc phản đối, không kí hòa ước Versailles. Ở đây tác giả muốn nói về Hội nghị Yalta (Yalta Conference), tức hội nghị thượng đỉnh Mỹ - Liên Xô - Anh họp tại Yalta (Liên Xô) 4 - 11/2/1945 bàn các vấn đề sau khi Đức phát xít đầu hàng. Trong đó vì để tránh xung đột với Liên Xô, Mỹ đồng ý để Liên Xô được hưởng các đặc quyền của nước Nga Sa Hoàng tại Trung Quốc, như quyền thuê quân cảng Lữ thuận - Đại Liên (một cảng biển và đô thị công nghiệp quan trọng của Trung Quốc) và khai thác một số tuyến đường sắt, thừa nhận giữ nguyên tình trạng hiện có của CHND Mông Cổ (mà Trung Quốc cho là đất của mình)... Khoản bồi thường Canh Tý: Năm 1900 Liên quân 8 nước phương Tây xâm lược Trung Quốc, năm sau ép chính quyền Mãn Thanh ký hiệp ước Tân Sửu, buộc Trung Quốc bồi thường cho 8 nước này 450 triệu lạng bạc (450 triệu dân, mỗi người nộp 1 lạng), gọi là khoản bồi thường Canh Tý. Năm 1908 - 1940, nhưng quy định chỉ dùng vào việc cho trung Quốc cử học sinh sang Mỹ du học. Nhờ đó trung Quốc có được một đội ngũ nhân tài cấp cao, về sau họ có đóng góp quyết định vào

việc làm bom nguyên tử, vệ tinh và tên lửa. The Pentagon's New Map: War ang Peace in the Twenty - First Century; xuất bản năm 2004. Charles Krauthammer: Nhà báo Mỹ nổi tiếng, sinh 1950, tứng đoạt giải Pulitzer. Một lực lượng trước kia ít được chú ý nay nổi lên - ý nói lực lượng cuae bọn khủng bố nổi lên sau vụ 11 tháng 9. Samuel Philipa Huntington, 1927 - 2008, nhà khoa học chính trị nổi tiếng nước Mỹ, tác giả học thuyết 'sự đụng độ giữa các nền văn minh' ('Clash of Civilizations', đề ra năm 1993). Thời kỳ bùng nổ dân số: Tiếng Anh là Baby Boom, thời kỳ 1946 - 1964 số dân Mỹ tăng thêm 78 triệu. Ngũ Bá Xuân Thu: Thời Xuân Thu (770 - 476 trước CN), Trung Quốc chia làm hơn 140 tiểu quốc chư hầu, đánh nhau liên miên, thông tính nhau, cuối cùng còn 5 nước lớn mạnh lại tiếp tục đánh nhau giành quyền bá chủ thên hạ. Vua của 5 nước chu hầu tranh bá chủ lớn nhất là Tề Hoàn Cung, Tống Tương Công, Tấn Văn Công, Tần Mục Công và Sở Trang Công được sử Trung Quốc gọi là 'Xuân Thu Ngũ Bá', tức 5 bá chủ thời Xuân Thu. Thất Hùng Chiến Quốc: 7 nước chư hầu mạnh nhất cuối thời Đông Chu thuộc thời kỳ Chiến Quốc (475 - 221 trước CN), là nhà nước Tề, Sở, Yên, Hàn, Triệu, Ngụy, Tần. Năm 221 trước CN Tần hoàn tất việc diệt 6 nước, thống nhất Trung Quốc. Ngũ Đại tức 5 đời: Sau đời Đường, thời gian 907 - 960 tại miền Bắc Trung Quốc lần lượt lập 5 chính quyền Lương, Đường, Tấn, Hán, Chu; lịch sử gọi là Ngũ Đại. Nguyên văn Chữ Hán: Tiên hoàng lập quốc dụng văn nho, kỳ sĩ đa vi bút mặc câu. Sung quân: đưa tội phạm tới vùng biên ải làm lính thú hoặc làm lao dịch, được coi là một tội lưu đày. Di chuyển triều đình về miền nam: Ở đây nói việc nhà Tống chuyển kinh đô xuống miền nam: năm 1127, triều đình Bắc Tống bị nhà Kim (một liêu quốc ở phía Bắc) tấn công, chiếm kinh đô Khai phong, bắt giam vua. Nhà Tống tiếp tục chống lại nhà kim. Năm 1411 hai bên thỏa thuận nhà Tống cắt toàn bộ miền bắc Trung Quốc cho nhà Kim và chuyển kinh đô xuống miền Nam (Hoàng Châu). Quách Sĩ Lập là tên chữ hán của Karl Friedrich August Gutzlaff (tên tiếng Anh là Charles Gutzlaff), người Phổ, 1803 - 1851, một trong những nhà truyền đạo Tin Lành đầu tiên sang Viễn Đông truyền giáo. Tại Hong Kong hiện có đường phố Gutzlaff đặt tên ông. Publius Flavius Vegetius Renatus, 400 AD, có viết một số tác phẩm về đề tài chiến tranh , quân sự. Lên Lương Sơn: lấy tích trong tiểu thuyết Thủy Hử, do không chịu nổi sự đàn áp và thối nát của triều đình nhà Bắc Tống, 108 hảo hán lên Lương Sơn nhập bọn với nhau khởi nghĩa chiến đấu chống lại triều đình. Weber: Có nhiều người cùng tên Weber; ở đây có lẽ tác giả muốn nói đến Max Weber, người ĐỨc, 1864 - 1920, một trong ba nhà tiên phong về lý thuyết quản lý cổ điển, người đặt nền móng cho ngành xã hội học. Machiavelli tức Micolo Machiavelli, 1469 - 1527, nhân vật trung tâm của bộ máy chính trị nước Ý thời kỳ Văn nghệ phục hưng, nhà chính trị nhân văn kiệt xuất kiêm nhà thơ, nhà âm nhạc; có cống hiến lớn về chính trị, quân sự, văn học; nổi tiếng với hai tác phảm The Prince (Quân vương) và Discourses on Livy (Bàn về chủ nghĩa cộng hòa). Nguyên tắc 'Bảo đảm hủy diệt lần nhau': Mutual assured destruction (M.A.D), một học thuyết chiến lược quân sự và chính sách an ninh quốc gia, trong đó việc hai bên tham gia chiến tranh sử dụng hết mức vũ khí hạt nhân sẽ dẫn tới hậu quả cả hai bên tấn công và phòng ngự đều cùng bị hủy diệt, theo đó những nước có vũ khí hạt nhân không được tấn công nước khác bằng vũ khí hạt nhân bởi điều xảy ra chắc chắn là hai bên cùng hủy diệt. Phố Wall: Từ dùng để chỉ thế lưucj tư bản tài chính Mỹ (Phố Wall ở thành phố New York là nơi tập trung nhiều cơ quan đại diện các công ty tài chính Mỹ). Kim Môn và Mã Tổ là hai quần đảo ở eo biển Đài Loan. Nơi đây là chiến trường chính giữ Đài Loan

và Trung Quốc trong những năm 1950 - 1960; cũng là đề tài tranh cãi kịch liệt giữa hai ứng viên Tổng thống Mỹ (Kennedy và Nixon) trong cuộc chạy đua vào nhà Trắng năm 1960 về việc có nên sử dụng vũ khí nguyên tử với Trung Quốc trong trường hợp Đài Loan bị tấn công. Dự án 'Hai đạn, một vệ tinh': tiếng Trung Quốc là 'Lưỡng đạn nhất tinh': ban đầu là bom nguyên tử, tên lửa và vệ tinh tinh nhân tạo. 'Đạn' thứ nhất là bom nguyên tử, sau diễn biến thành bom nguyên tử và bom khinh khí. 'Đạn' thứ hai là tên lửa. 16/10/1964 Trung Quốc thử thành công nổ quả bom nguyên tử đầu tiên; 17/6/1967 thử thành công nổ bom khinh khí; 24/4/1970 phóng thành công vệ tinh nhân tạo đầu tiên. Đại cách mạng Pháp lật đổ chế độ quân chủ, lập chế độ quân chủ lập hiến, ngày 20/9/1972 lập chế độ cộng hòa. 10/8/1972, vua Louis và hoàng hậu là Marie Antoinette (người Áo) bị bắt. 17/1/1793, via Louis bị kết án tử hình với tội danh âm mưu chống lại tự do nhân dân và an ninh chung. Hoàng hậu cũng lên máy chém ngày 16/10. Sáu nước bị nhà Tần diệt: thời gian 230 - 221 trước Công nguyên, vua nước Tần và Doanh Chính thông tính 6 nước chư hầu Hàn, Triệu, Ngụy, Sở, Yên, Tề, hoàn thành thống nhất Trung Hoa. Năm 206 tr. CN nhà Tần bị Lưu Bang và Hạng Vũ tiêu diệt. Một nghèo hai trắng: Nghèo: cơ sở vật chất kém; trắng: văn hóa khoa học lạc hậu. Đây là lời Mao Trạch Đông nói trong bài 'Bàn về 10 mối quan hệ lớn': 'Tôi từng nói, chúng ta một là 'nghèo', hai là 'trắng'. 'Nghèo' là công nghiệp không có bao nhiêu, nông nghiệp cũng không phát triển; 'Trắng' là trang giáy trắng, trình độ văn hóa, trình độ khoa học đều chưa cao.' Một giàu hai công bằng: một là giàu, hai là phân phối công bằng của cải. Immanuel Wallerstein: người Mỹ (1930 -), nhà xã hội học, nhà khoa học lịch sử xã hội và nhà phân tích các hệ thống thế giuosi. Tác phẩm nói ở đây là cuốn The Deckine of American poxer: The U.S. in a Chaptic World. Suy thoái Hếi là nói sự thoái kinh tế Nhật dưới triều đại Heisei. Heisei (âm Hán Nhật Bình Thành) là tên gọi triều đại Nhật Hoàng do vua Akihito (Minh Nhân) trị vì từ 1989 cho tới nay. Dân tộc Đại hòa: tên gọi theo âm hán - Nhật của dân tộc Nhật bản. Nguyên văn chữ Hán trong Kinh Dịch: An nhi bất vong nguy, tồnnhi bất vong cong, trị nhi bất vong loạn. Tư Mã Tương Như: (khỏng 179 trước CN - ?) nhà văn chuyên viết phú (một thể văn vần) nổi tiếng thời Tây Hán Trung Quốc. Nguyên văn chữ Hán câu này là: Minh giã viễn kiến vu vị manh, nhi trí giả tị nguy vu vô hình. Orange: tên một gia tộc danh giá ở Châu Âu, nguyên quán tại lãnh địa Orange, nhiều thế hệ cai trị Hà Lan, trong đó William III từng làm vua nước Anh, Scotland và Ireland (1689 - 1702); gia tộc này từ 1815 cho tới nay là hoàng gia cai trị Hà Lan trên danh nghĩa. Sau các vụ khiêu khích của Anh, ngyaf 18/6/1812, Mỹ tuyên chiến với Anh đốt nhà Quốc hội Capitol và Nhà Trắng ở thủ đô Wáhington. Tháng 12/1814, hai nước ký Hòa ước, chấm dứt chiến tranh, lãnh thổ Mỹ giữ nguyên trạng. Valery Boldin: sinh 1935, năm 1981 tham gia ê kíp Gorbachev, sau làm trợ lý của tổng Bí thư đảng Cộng sản Liên Xô Gorbachev rồi Chánh văn phòng Tổng thống thời Gorbachev. Tác giả cuốn Mười năm rung chuyển thế giới: Thời đại Gorbachev do chánh văn phòng của ông chứng kiến (tiếng anh: Ten Years that Shook the World: The Gorbachev Era as Witnessed by his Chief of Staff, xuất bản 1994. Romain Rolland (1866 - 1944): nhà văn, nhà haotj động xã hội chống chiến tranh, đoạt giải Nobel Văn học năm 1915. 3\. 'giấu mình chờ thời': Nguyên văn tiếng Trung Quốc - 'thao quang dưỡng hối', nghĩa là giấu thực lực, vờ ngu giả dại, chờ thời cơ. 4\. Ohmae Kenichi: (sinh năm 1943), tiến sĩ vật lý hạt nhân, nhà quản lý học, nhà bình luận kinh tế nổi tiếng, từng phụ trách công ty Mekin - sey company... Tác phẩm tiêu biểu có:

'Thế giới không biến giới', 'Tương lai lớn của sân khấu toàn cầu'. 5\. 'Khi Trung Quốc thống trị thiên hạ': sự trỗi dậy của Vương quốc trung ương và hồi kết của thế giới phương Tây' tức sách When China Rules the world: The Rise ò the Middle Kingdom end the End oF the Western World, xuất bản năm 2009. Tác giả Martin Jacques, người Anh, sinh 1945, học giả và nhà báo, hiện là cây bút bình luận của báo The Times, giáo sư thỉnh giảng của Đại học Nhân dân Bắc Kinh. 6\. 'Thời báo Hoàn cầu': Một phụ trương của Nhật Báo Nhân Dân, cơ quan của Trung ương Đảng Cộng Sản Trung Quốc 7\. Feodor Mikhailovich Dostoevsky, 1821 - 1881, nhà văn người Nga chuyên viết về sự bình đẳng trong xã hội; nổi tiếng với các tác phẩm 'Thằng Ngốc', 'Tội ác và trừng phạt'...; từng bị đày do tham gia cách mạng. 8\. De Gaulle tức Charles André Marie Joseph De Gaulle, 1890 - 1970, người lãnh đạo phong trào 'nước Pháp Tự do' chống Phát xít Đức trong thế chiến thứ II; sau khi nước Pháp được giải phóng từng làm người đứng đầu chính phr Pháp lâm thời, rồi Thủ tướng (1944 - 1946; 1958), Tổng thống Pháp (1959 - 19690, chủ trương ngoại giao độc lập tự chủ không lệ thuộc Mỹ Công ty Đông và Tây Ấn Độ: ở đây tác giả muốn nói về công ty Đông và Tây ấn độ của Hà Lan (xin chớ nhầm với công ty Ấn Độ của Anh). Công ty Đông Ấn của Hà Lan, tên tiếng Anh Dutch East India Company (tên đầy đủ là Dutch United East India Com), tiếng Hà Lan Vereenig de Ootindische Compagnie, viết tắt VOC. lập 1602, giải tán 1799, là công ty tư nhân lớn nhất thế giới đương thời, có tính chất một nhà nước. Công ty có quân đội riêng gồm 10 nghìn lính đánh thuê, đội thương thuyền vũ trang 150 tàu, đội chiến thuyền 40 tàu, có cả nhà máy đóng tàu; cổ tức của công ty cao tới 40%. Công ty này năm 1624 phát hiện và lập thương cảng tại Mỹ, đặt tên là New York. Công ty Tây Ấn của Hà Lan (Dutch West India Com, thành lập năm 1621, là một chi nhánh của công ty Đông Ấn) là công ty tư nhân mạnh nhất, hiệu quả nhất thế giới xưa nay (hơn cả Microsoft, IBM, GM thời nay), lợi nhuận cao tới 200 - 300% (ngày nay công ty có lợi nhuận cao nhất là 20 - 30%) FED: viết tắt từ Federal Reserve System, tức Cơ quan Dự trữ Liên bang, tức Ngân hàng Nhà nước Mỹ. Trò chơi kết cục bằng số không: tiếng Anh là rezo - sum game: các bên tham gia trò chơi cạnh tranh gay gắt với nhau, được của bên này có nghĩa là mất của bên kia, được và mất của hai bên cộng lại thì mãi mãi bằng rezo (số không); noi cách khác, không tồn tại khả năng hai bên cộng tác với nhau. Clausewitz: Karl von Clausewitz, 1780 - 1831, người Đức, nhà lý luận quân sự và sử gia quân sự; tác phẩm chính 'Bàn về chiến tranh' (On war), chủ trương chiến tranh là sự tiếp tục của chính trị, đề xuất quan niệm chiến tranh tổng thể. Bismarck: Otto Eduard Bismarck, 1815 - 1898, thủ tướng vương quôc Phổ (1862 - 1890), Tể tướng đế quốc Đức (1871 - 1890), lãnh đạo lực lượng quân đội đánh bại Pháp, Áo thống nhất nước Đức, còn gọi là 'Thủ tướng thép'. Georrge Frost Kennan (1904 - 2005), nhà chiến lược Mỹ, người sáng lập học thuyết ngăn chặn Liên Xô, cha đẻ của chiến lược chiến tranh lạnh. Thanh gươm sắc Damocles: Theo truyền thuyết Hy Lạp cổ, Damocles là một bề tôi nhưng lại muốn làm vua; biết vậy, nhà vua bèn mở tiệc mời Damocles ngồi vào ngai vàng, phía trên có một thanh gươm sắc treo bằng sợi lông bờm ngựa (là loại sợi rất dễ đứt), nhằm để Damocles hiểu hoàn cảnh nguy hiểm của kẻ làm vua. Điển tích này dùng để nói tai họa sắp giáng suốt. Bản gốc tiếng Trung Quốc viết nhầm là 9, người dịch sửa là 8. Sir Winton Churchill, 1874 - 1965, nhà chính trị, nhà văn, Thủ tướng nước Anh 1940 - 1945, người lãnh đạo nước Anh chống lại Phát xít Đức trong thế chiến thứ II, ông đạt giải Nobel văn học năm 1953 1. (Đơn vị tiền tệ Ấn Độ) 2. Giờ cao điểm 1. Tên con chó - ND 1. Sinh

năm 1943, là Tổng tư lệnh Bộ tham mưu của Quân đội Pakistan. Ông lên nắm chức tổng thống thông qua một cuộc đảo chính. Ông lên nắm quyền ngày 12 tháng 10 năm 1999, sau khi lật đổ Nawaz Sharif, Thủ tướng được bầu cử, và từ đó ông nắm quyền đứng đầu cơ quan hành pháp. Sau đó ông giữ chức Tổng thống Pakistan 1. Một công ty địa ốc lớn ở Ấn Độ 2. Một nghi thức truyền thống của người Hindu 1. Tổ chức Y tế Thế giới 1. Một loại nệm đặc trưng của Ấn Độ 1. Thịt Kashmiri và trứng 1. Một lễ hội truyền thống của người Hồi giáo 2. Danh hiệu của Vua chúa 1. Người hành hương tới Mecca - ND 1. Một quần đảo thuộc Ấn Độ 1. Ở đây, tác giả đang đề cập tới món của hồi môn mà nhà gái phải cho cô dâu trước khi về nhà chồng theo tập tục của người Ấn 1. Ấn Độ có ba ngôn ngữ chính là tiếng Anh, tiếng Hindi và tiếng Urdu; tác giả là người vùng Peshawar, địa phương sử dụng tiếng Hindko làm ngôn ngữ chính 1. Lễ hội thả diều kéo dài hai ngày, diễn ra ở Lahore, thủ phủ tỉnh Punjap 1. Sau Thế chiến II, Anh trao trả độc lập cho Aán Độ và phân chia lãnh thổ này dựa trên cơ sở tôn giáo: Tây Pakistan, Đông Pakistan (Hồi giáo) và Ấn Độ (đạo Hindu). Năm 1971, Đông Pakistan tách ra thành lập nước Cộng hoà Nhân dân Bangladesh. Từ đó, lãnh thổ Pakistan chỉ còn ở miền tây. 2. (1953 - 2007): Cựu Thủ tướng Pakistan, người lãnh đạo Đảng Nhân dân Pakistan (PPP) 3. Hai tác phẩm trường ca cổ của Pakistan 1. Đàn ông 1. (1898 – 1982): nhà thơ Ấn Độ 1. Abe: Abraham Lincoln Louis Guimbaud: Người mẹ của Victor Hugo. Louise Barthou: Trung tướng Hugo, tr. 43. Sđd. tr. 47. Sđd. tr. 53. Sainte - Beuve: Chân dung hiện đại, Q.II, tr.179. Theo Hồi ký của Guttinguer. Thần kịch nghệ trong huyền thoại Hy Lạp. Nàng thơ Pháp; Số ra ngày 12 tháng năm 1824. Về nước Đức. Léon Séché: Văn đoàn Nàng thơ Pháp, tr.82. Victor Hugo: Thư từ trao đổi, Q.I, tr. 3061. Victor Hugo: Gởi cha, tr. 107. s.đ.d. tr. 106. Victor Hugo: Thư từ trao đổi. Q.I, tr. 400. S.đ.d. Q.I, tr. 402. s.đ.d. Q.I, tr. 403. s.đ.d. Q.I, tr. 406. s.đ.d. Q.I, tr. 413. Victor Hugo: Lễ đăng quang của Charles X, (Thơ ca ngợi và balat, tr. 148). Victor Hugo, theo lời kể một nhân chứng, của đời ông, Q.II, tr. 138. s.đ.d. Q.II, tr. 130. balat (ballade): loại thơ trữ tình gồm bốn đoạn. Victor Hugo: Thơ ca ngợi và balat, tr. 336. Sainte - Beuve: Những ngày thứ hai đầu tiên, Q.I, tr.179. Sainte-Beuve: s.đ.d. Q.I, tr.173. Victor Hugo: Lại nói với em (Thơ ca ngợi và balat, tr.262) Sainte-Beuve: Truyện kể cho Adèle, tr.23. Charles Bruneau: Lịch sử ngôn ngữ Pháp, Q.XII, tr.199-204. Sainte-Beuve: Thư từ trao đổi, Q.I, tr.78-81. và ánh sáng. Victor Hugo: Thư từ trao đổi, tr.456. A fred de Musset: Mardoche, I. Thành phố Trébizonde và cô gái tóc vàng. Hoàng hậu và thuyền tatan. Victor Hugo: Sara người phụ nữ tắm (Nét đẹp phương Đông, tr.690). Claude Roy: Europe, 2-3-1952, tr.82. Victor Hugo: Nét đẹp phương Đông, tr.744. Victor Hugo: Người (Nét đẹp phương Đông, tr.752). Afred de Vigny: Nhật ký một nhà thơ, tr.892-893. Victor Hugo: Bài tựa của Nét đẹp phương Đông, tr.615-622. Armrand Hoog. Henri Brémond. Cuộc đời, tư tưởng và thơ của Joseph Delorme, tr. 27. Vigny. Frédéric Saulnier. Lorme. Đề từ: Tres par una. Ba người đàn ông cho một Sainte-Beuve: Khoái lạc (Volupté), Q.I, tr. 59-60. Sainte-Beuve: An ủi (Consolations), tr. 5-8 Sainte-Beuve: Sách tình (Livre d'amour), tr. 31-32. Sainte-Beuve: Khoái lạc, Q.I, tr. 108. Victor Hugo: Thư từ trao đổi, QI, tr. 462. Achate: nhân vật trong Enneêde (Virgile). Sainte-Beuve: Toàn bộ thư từ trao đổi, Q.I, tr. 179-180. Ernest Dupuy. Sainte-Beuve: Những ngày thứ hai mới, Q.V, tr. 456. Victor Hugo: Thư trừ trao đổi, QI, tr. 472. Victor Hugo: Lá thu, XIV, tr. 52-53. S.đ.d, XVII, tr. 58. Juste Olivier: Paris 1830, tr. 221. Victor Hugo: Vậy đâu là hạnh phúc? (Lá Thu, XVIII, tr. 61-62. Victor Hugo: Dọc sau

tháng Bảy 1830 (Những khúc ca hoàng hôn). Sainte-Beuve: Khoái lạc, Q.I, tr. 321. Quá trình của Nhà Thờ Đức Bà Paris, tr. 448. Emile Faguet: Thế kỷ XIX, tr. 201. N.tr Victor Hugo: Nhà Thờ Đức Bà Paris. Sainte-Beuve: Toàn bộ thư từ trao đổi QI, tr. 222-223. Sainte-Beuve: Tuổi thơ của Adèle (Sách tình, IV, tr.8) vải). Sémélé: Nữ thần, người yêu của Zeus và mẹ của Dionysos. Sainte-Beuve: Sách tình, XI, tr.40. Victor Hugo: Tình yêu - Đống đá, tr.415. Victor Hugo theo lời kể một nhân chứng đời ông. Quyển I, tr.31-32. Louis Guimbaud: Người mẹ của Victor Hugo, tr.175. Victor Hugo: Tuổi thơ tôi (Thơ ca ngợi và balat, tr. 254) Victor Hugo theo lời kể một nhân chứng đời ông, Q.I, tr.53. L.Barthou, Trung tướng Hugo, tr.74-75. Victor Hugo: Chuyện xảy ra ở ngõ Feuillantines. Victor Hugo theo lời kể một nhân chứng đời ông, Q.I, tr.55-56. Victor Hugo: Ngày cuối cùng của một kẻ bị án, tr.681. Victor Hugo: Rừng Đen, (Trên đường, Q.II, tr.469). Victor Hugo: Hành vi và lời nói, Q.I, tr.14 Victor Hugo: Pyrénées (Trên đường, Q.II, tr.298). Léopold Mabilleau: Victor Hugo, tr.8. Larron: Kẻ cắp. Trên đất nước bị xâm lược. Victor Hugo: Nghệ thuật làm ông, IX, tr.493-495. Louis Guimbaud: Người mẹ của Victor Hugo, tr.210. Victor Hugo: Ngày cuối cùng của người bị án, tr.68. Léopold Mabilleau: Victor Hugo, tr.8 . Sainte-Beuve: Sách tình, XIII, tr.93-94. Hiện nay, đây là quảng trường Vosges, số 6 là viện bảo tàng Victor Hugo. Victor Hugo: Những tiếng nói nội tâm, tr.415. Afred de Vigny: tác giả Eloa. Antony và Emile Deschamps. Victor Hugo: Về Mirabeau. Juliette Drouet: Ngàn lẻ một bức thư tình gởi Victor Hugo, tr.40. s.đ.d. tr.46. s.đ.d., tr.51. André Billy: Sainte - Beuve, cuộc đời và thời đại, Q.I, tr.253. Victor Hugo: Trầm tư, Q.II, tr.90. Victor Hugo: Nỗi buồn của Olympio (Ánh sáng và bóng tối, tr.631). Kính gửi đức vua Louis-Philippe, sau bản án tuyên đọc ngày 12 tháng bảy 1839. Nhà vua vừa mất người con gái, Marie, chết ở tuổi hai mươi sáu; 'đứa trẻ hoàng gia' là con trai của quận công d'Orléans. Paul Souchon: Hai người vợ của Victor Hugo, tr.115-116. Tiểu thuyết của Théophile Gautier, xuất bản năm 1837. Nơi Adèle Hugo đang ngồi mẫu cho họa sĩ vẽ. Ý muốn nói tới vở Ruy Blas vừa được xuất bản. Léopold Mabilleau: Victor Hugo, tr.74. Viector Hugo: Sông Rhin. Charles-Isidore Vacquerie mất một tháng sau đám cưới con trai, tháng ba 1843 Sainte-Beuve: Toàn bộ thư từ trao đổi. Thư chưa xuất bản. Thư chưa xuất bản. Victor Hugo theo lời kể một nhân chứng của đời ông, Q.I, tr.274 Sainte-Beuve: Chân dung hiện đại, Q.I, tr.39 Louis Barthou: Trung tướng Hugo, tr.88. Victor Hugo: Ngày cuối cùng của một người bị án, tr.682 Victor Hugo: Thư từ trao đổi, Q.I, tr.291 Louis Barthou: Trung tướng Hugo, tr.95. Louis Barthou: Trung tướng Hugo, tr.99. Tháng tư 1810, Henry - Francois - Martin - Chopine, chồng của Marguerite Hugo, đã bị giết tại Tây Ban Nha trong một trận phục kích. Victor Hugo: Những tập thơ Pháp chưa xuất bản (1815-1818), tr.29. Victor Hugo: Truyền thuyết thế kỷ, Q.I, XXI, tr.490. Victor Hugo: Tuổi thơ tôi (Thơ ca ngợi và balat, tr.255). Marcel Prourt: Jean Santeuil, Q.I, tr.42. Victor Hugo: Gởi đồng bào, ngày 26 tháng năm 1848. Victor Hugo: Những người khốn khổ. Victor Hugo: Kỷ niệm riêng (Souvenirs personnels, tr. 99). Victor Hugo: s.đ.d. tr.115. Victor Hugo: Hành vi và lời nói, Q.I tr. 158. Victor Hugo: S.đ.d tr. 160. Victor Hugo: S.đ.d. tr.176. Victor Hugo: S.đ.d. tr. 651 Victor Hugo: S.đ.d. tr. 182. Victor Hugo: S.đ.d. t. 212. Raymond Escholin: Một người tình thiên tài, tr. 351 Raymond Escholier: S.đ.d. tr. 351-353 Louis Guimbaud: Victor Hugo và Juliette Dronet, tr. 169. Victor Hugo: Hành vi và lời nói, Q.I, tr.351-352. Victor Hugo: S.đ.d Q.I, tr.255-257. Victor Hugo: William Shakespeare. tr.476. Victor Hugo: Những người

khốn khổ. Victor Hugo: Napoléon kẻ tiểu nhân, tr.141-143. Chuyến đi của một người đàn bà tới Epitzberg, của Léonie d'Aunet. Jean - Bertrand Barrère: Hugo, con người và tác phẩm, tr.129. Hồi ký của Pierre Foucher, Paris, 1929. Gustave Simon: Cuộc đời một người đàn bà. Juliette Drouet: Ngàn lẻ một bức thư tình gởi cho Victor Hugo. Juliette Drouet: Ngàn lẻ một bức thư tình gởi cho Victor Hugo. Paul Berret. Paul Berret. Paul Berret. Tiếng Anh trong nguyên bản. Tiếng Anh trong nguyên bản. Victor Hugo và hai con trai. Victor Hugo: Thư từ trao đổi, Q.I, tr.294. Victor Hugo: Thư từ trao đổi, Q.I, tr.294-295. Victor Hugo: Đại dương, LIV, tr. 91. Victor Hugo: Ba tập thơ Pháp, tr.43-44. Victor Hugo: Những người khốn khổ, phần I, quyển III, chương 4, tr.121-123. Victor Hugo theo lời kể một nhân chứng của đời ông, Q.I, trang 378. sđd. tr.380. E. Benôit - Levy: Tuổi trẻ của Victor Hugo, tr.199. Theo Paul Berret. E. Benoît - Levy: Tuổi trẻ của Victor Hugo, tr.217. Victor Hugo: Thư từ trao đổi, Q.I, tr.197. Victor Hugo: Những cuộc giã từ tuổi thơ, tr.445. Theo Louis Barthou. Victor Hugo: Khát vọng Vinh quang (Đại dương, VI, tr.31). Victor Hugo: Truyền thuyết thế kỷ, bài tựa. Victor Hugo: Thư từ trao đổi. Q.II, tr.310. Nhưng ông không biết rằng bên cạnh ông đang vui tươi hớn hở, những người thân của ông đang ngột ngạt. Bà Hugo càng lúc càng xa rời Guernesey. Bởi không được hạnh phúc, bà cần tiêu khiển và thích, với sự ủy quyền, được đại diện cho vinh quang của chồng tại Pháp hoặc tại Anh. Julie Foucherm, ba mươi sáu tuổi, muốn rời xa Saint-Denis với ý định lấy chồng. Aglaé Viénot, con gái của một công chứng viên, mà Emile Deschamps đã cưới năm 1817, chết năm 1855. Victor Hugo: Những người khốn khổ. Edmond và Jules de Goncourt: Nhật ký, Q.II, tr.99. Tức là Cảnh tiên Hauteville nơi nhà thơ đưa Juliette Drouet tới ở khi nàng phải rời 'La Fallue' vì lý do ẩm ướt. Victor Hugo: Những bài hát về đường phố và rừng, điểm lại việc phê bình, tr.467. Victor Hugo: S.đ.d. tr. 467. Juliette Drouet. Victor Hugo: Thư từ trao đổi, Q.III. tr.105, Victor Hugo: Thư từ trao đổi, Q.III, tr. 140. Người cười, tr. 424-425. Tức là Juju, chỉ Juliette Dronet. Edmond de Goncourt, Nhật Ký, Q.IV, tr. 93. Victor Hugo: Diễn văn về chiến tranh đọc tại quốc hội ngày 1 tháng ba 1871. Victor Hugo: B.đ.d Edmond de Goncourt: Nhật ký. QIV, tr. 181. Henri Guillin: Victor Hugo bởi chính ông, tr. 58. Anacréon: nhà thơ cổ đại Hy Lạp. Victor Hugo: Trong giấc ngủ, tr. 419. E. Benoît - Levy: Tuổi trẻ của Victor Hugo, tr. 240. Victor Hugo: Thư cho người vợ chưa cưới, tr. 14 Victor Hugo: Thư cho người vợ chưa cưới, tr. 12. S.đ.d. tr. 89 Victor Hugo: Thư cho người vợ chưa cưới, tr. 154-155. Victor Hugo: Thư cho người vợ chưa cưới, tr. 24. S.đ.d. tr. 22. S.đ.d. tr. 23. Raymond Escholier: Một người tình thiên tài, tr. 80. S.đ.d. tr. 22. S.đ.d. tr. 42 Victor Hugo: Nuda (Đại dương, LIX, tr.90). Georges Hugo: Ông tôi, tr. 31. Victor Hugo: Nghệ thuật làm ông, tr. 424. Emile-Constant Rochereuil (1849 - 1891). Juliette Drouet: Ngàn lẻ một bức thư tình gởi Victor Hugo, tr. 793-795. Louis Guimbaud: Victor Hugo và Juliette Drouet, tr. 254. Raymond Escholier: Một người tình thiên tài, tr. 617. Romain Rolland: Ông lão Orphée, trong tạp chí Europe, tháng hai, ba, 1952. Mục này vô hiệu, vì Juliette đã chết năm 1883. Henri Guillemin: Hugo bởi chính ông, tr. 58. Romain Rolland: Bài viết đã dẫn. Maurice Barrès: Những con người vong bản, tr. 216. Romain Rolland: Bài viết đã dẫn. Henri Mondor: Cuộc đời Mallarmé, tr. 470-471. Léon-Paul Fargue. Victor Hugo: Những đoạn phê bình, tr. 38. Victor Hugo: Trả lời thư gởi nhà vua của ông Ourry. Victor Hugo: Văn chương và triết học lẫn lộn, tr. 53. S.đ.d. tr. 53. S.đ.d. tr. 192. Afred de Vigny: Nhật ký một nhà thơ. Victor Hugo theo lời kể một nhân chứng của đời ông, Q. II. tr. 7. S.đ.d. Q. II

tr. 12. Victor Hugo: Thư cho người vợ chưa cưới, tr. 141. Sainte - Beuve. Victor Hugo: Thư cho người vợ chưa cưới, tr. 185. S.đ.d. tr. 35. S.đ.d. tr. 36. S.đ.d. tr. 36. S.đ.d. tr. 42 - 43. Victor Hugo: Thư từ trao đổi, Q. I, tr. 322 - 323. Victor Hugo: Thư từ trao đổi, QI, tr. 327. Victor Hugo: Thư từ trao đổi, Q. I, tr. 327. J. - B. Barrère: Nét độc đáo của Victor Hugo, QI, tr. 43. Victor Hugo: Thư từ trao đổi, Q. I, tr. 330. Victor Hugo: Theo lời một người chứng của đời ông, Q. II, tr. 51-52. Victor Hugo: Những người khốn khổ, phần III, Q. V, tr. 391-392. Victor Hugo: Thư cho người vợ chưa cưới, tr. 123-124. S.đ.d. tr. 51 và tr. 55. S.đ.d. tr. 79. S.đ.d. tr. 84-85. S.đ.d. tr. 64. S.đ.d. tr. 81. S.đ.d. tr. 64. S.đ.d. tr. 90. S.đ.d. tr. 90. S.đ.d. tr. 153. Louis Barthou: Trung tướng Hugo, tr. 115-116. Victor Hugo: Thư cho người vợ chưa cưới, tr. 72-73. S.đ.d. tr. 103. S.đ.d tr. 103. S.đ.d tr. 107. S.đ.d tr. 106. S.đ.d. tr. 99-101. S.đ.d. tr. 117-118. S.đ.d. tr. 148. S.đ.d. tr. 150. S.đ.d. tr. 160. S.đ.d. tr. 163. S.đ.d. tr. 172. S.đ.d. tr. 173. S.đ.d. tr. 216. S.đ.d. tr. 232. Tu sĩ P. Dubois: Victor Hugo và những ý tưởng tôn giáo, tr. 318. Victor Hugo: Những người khốn khổ, Phần V, Q VI, tr. 215. Victor Hugo: Lá mùa thu, XXIII tr. 70-71. Victor Hugo: Những người khốn khổ. Victor Hugo: Promontorium Somnii - Căn bệnh của William Shakespeare tr. 304 và 310-311.